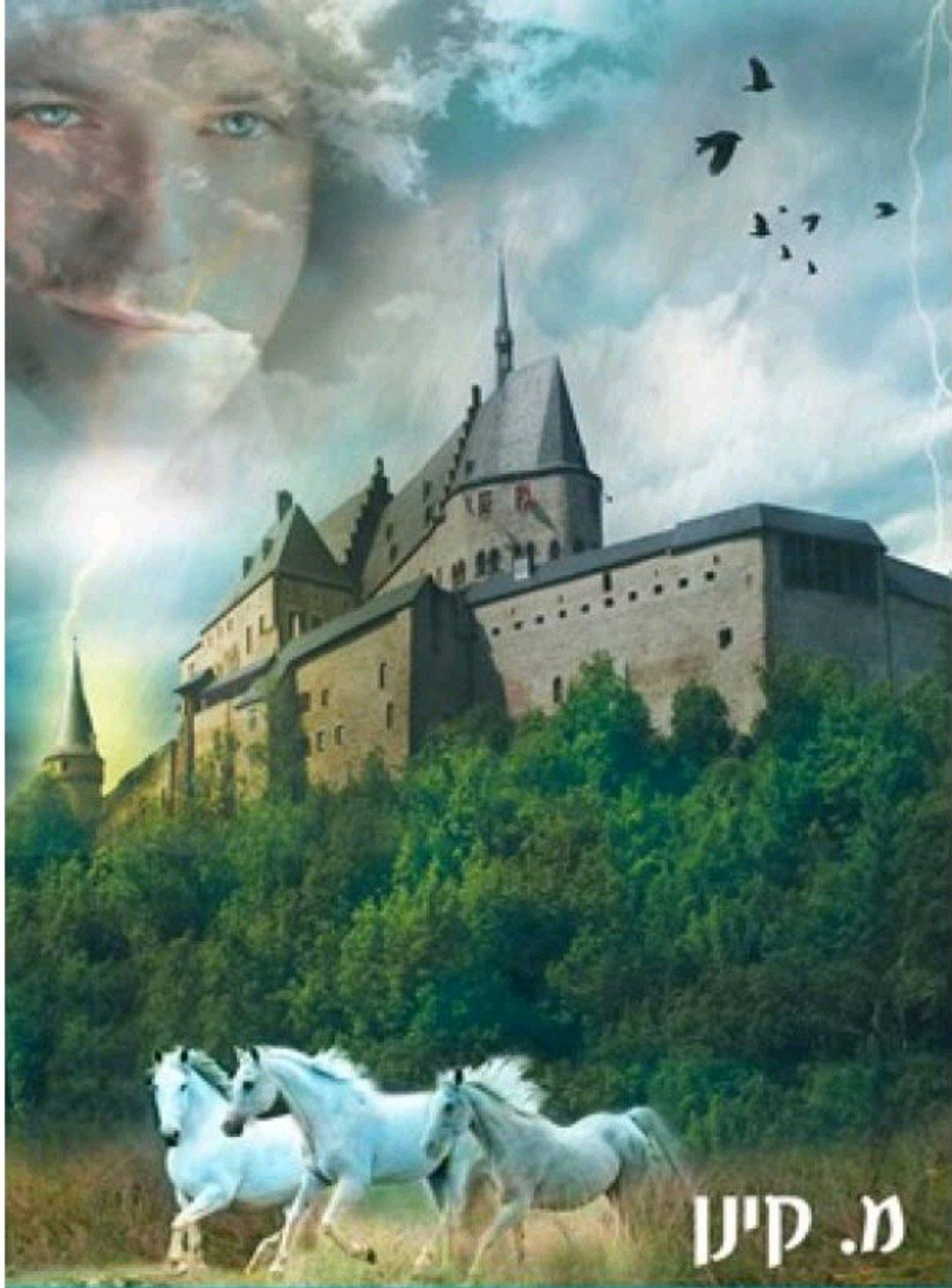

מ. קיין

סודות
אפלים

יוזבד

מ. קינן

יוזבד

סודות אפלים

- חלק ראשון מתוך שניים -

© כל הזכויות שמורות למחברת

אין להעתיק / להמחזיז ספר זה או קטעים
ממנו בשום צורה ובשום אמצעי אלקטרוני
או מכני לרבות צילום והקלטה, בארץ
ובחו"ל.

שימוש מכל סוג שהוא בחומר הכלול
בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות
מפורשת ובכתב מאת המחברת

עיצוב עטיפה:
אורית מרטין

עריכה:
שולמית הבר

לפניות בענייני הספר:
הוצאת עלים, נחל קישון 12/12 רמת בית שמש

בפתח

מזה שבע שנים משסעת מלחמת אחים את כוזר, הממלכה היהודית האגדית. מעברו האחד של המתרס עומד יורשם החוקי והנערץ של מלכי כוזר, המלך איסתרק, ועמו רובם של האצילים והאבירים הכוזריים. לעומתו ניצבים אנשיו של יוסף דיאלידאן: אדם תאב כבוד, כוח וכסף, המסתתר מאחורי אצטלה של גומל חסדים טוב לב. אותו אדם שבעבר, בימים בהם הייתה כוזר שלווה ומאוחדת, היה היוזם והאחראי לרציחתו של המלך רעואל, אביו של איסתרק.

יוסף מכנה את עצמו 'מלך כוזר החדשה', והוא ואנשיו טוענים כי איסתרק אינו ראוי למלוכה וכי רק יוסף יכול להביא לאזרחיה של כוזר שגשוג וצמיחה. למימוש מטרותיו משתמש יוסף בקסמו האישי, המהפנט, ואינו בוחל בשימוש בתככים, באלימות, ובשיתוף פעולה עם אויביה המרים של כוזר מזה דורי דורות.

שנים של מלחמה פיצלו את אדמתה של כוזר בין שני המלכים. קו הגבול החדש יצר קרע בין משפחות, והקרבות הממושכים הסבו לשני הצדדים אבדות רבות מספור, בנפש וברכוש. אולם נראה כי ההכרעה בין הצדדים רחוקה, והגישור בין עמדותיהם – בלתי אפשרי.

וכעת, לאחר שהתוודעתם למצבה הכואב של ממלכת כוזר, הנכם מוזמנים להפוך דף.

כוזר האמת

אתיל

בירת כוזר האמיתית

בית הגינאר:

המלך איסתרק

המלכה הלה

הנסיך רעואל

אחי המלך, הנסיכים:

טור, מיכאל, יקואל, אונמר,

בנימין, ליסיה

חמות המלך:

הגבירה רנה

גיס המלך:

רוברט מן הגי

המשנה למלך:

האביר פנרס בלואדאן-אליקטאן

שר המלחמה:

האביר בסטיאן מקאן

בנו מהללאל מקאן

בנו המאומץ אולה טרסדיאן

מושל מחוז המרכז, דודו של המלך:

האביר אלקרנן דיליאבר

רכס הגריגה הגבוה

צפון כוזר האמיתית

בית גינאר

האביר הפרוש

מנרם בנטיליאן

בנו - יוזבד בנטיליאן

אחיינו - שאול בנטיליאן

אדון אחוזת בנטיליאן

(מנהלה בפועל)

באלאר טזיאבאל

כוזר החישה

בית פיאליאן:

המלך יוסף

המלכה לאה

בני המלך, הנסיכים:

פאר, פרכיהו, אדוניה, שלואן

ורעייתו ליאה לבית סאנפאל

שר המלחמה:

האביר לאבו מטריאס

עבדו וידידו

של הנסיך שלוואן

אלרון הנורדי

פרולוג

פני שנים רבות, כשעצי האגוז גבוהי הקומה לא היו אלא שתילים רכים, ובשביל העפר היורד אל הכפר היו רצות בעיקר איילות, הגיע סב סבו של יונָד בְּנִטְיָאן אל האחוזה הזו, היישר מן הארמון שבאתיל.

נער היה אז. בערך בן גילו. נסיך יורש, שעל פי השירים והמעשיות, לא היה בכל הארץ אדם חכם ואהוב כמוהו. וכשירד מן הכרכרה שהביאה אותו הנה, נשם את אוויר ההרים הצפוני, הצלול והחד, חייך כשם שמחייך אדם שהתגשמו כל משאלותיו, ואמר: "קראו לי כשתגמרו לפרוק את התיקים, אני הולך ללמוד מעט".

ומשנכנס אל בית הכנסת הקטן והלבן שוב לא יצא משם חמש שנים תמימות.

מסביב געש העולם. שליחים הגיעו מאתיל פעם אחר פעם, להפציר בו שישוב להנהיג את העם. לבקש את עצותיו בענייני השעה. הוא קיבל את כולם בחיוכו העדין, האוהב, העניק להם בנדיבות מעצותיו וחכמתו, אבל סירב בעקשנות לכל אחת מן הקריאות, ההזמנות והבקשות שישוב לאתיל ויתפוס שם את מקומו. אם לא על כס המלכות עצמו, לפחות

כיועצו של האח הצעיר בידיו הפקיד את הכתר ואת המלוכה.

ועל אף שכמו כל תושבי הממלכה הזו, גם יוזבד בנטיליאן גדל על השירים המהללים את דמותו של הנסיך הפרוש, ולמרות שנשא את שמו של האיש הגדול – בכל זאת במקום סודי בתוך לבו לא הצליח מעולם להבין את פשר מעשיו של סבו.

את החלטתו הנחרצת לוותר על המלוכה לטובת שקדנות חרישית בבית כנסת זעיר ומסויד לבן; את התעקשותו שלא לשוב לאתיל, גם לא בתור ראש הישיבה המלכותית. את האופן בו ויתר על היכולת והכוח להנהיג, להוביל, להשפיע, לתת, להדריך ולהצעיד את כוזר קדימה. מעולם לא הצליח להבין זאת. אבל אף פעם לא העז להביע את ספקותיו בקול.

שהלא את התשובות כולן קיבל כשהיה ילד, ושוב לא אמור היה לשאול.

יוזבד מעולם לא הבין זאת. גם לא כשהיה מטפס לפעמים בשביל העיזים הקטן המוביל אל אותו בית כנסת קטן ולבן, פותח את דלת העץ הבאה בימים, נושם את האוויר הנקי, ומשתלב בשקט בין התלמידים שישבו שם, לפני דמותו המאירה של מִנְרָם בנטיליאן, אביו.

אבל ברגעים הללו, בהם הביט באיש שאהב יותר מכל, ראה את האור שבעיניו והקשיב לקולו הרך, יכול היה להרגיש. לחוש משהו מן הרגשות שגרמו לנסיך הפרוש לנטוש מאחוריו את ממלכתו והובילו גם אביו.

בכל העולם כולו אין עוד אדם כמו אביו. יוזבד היה משוכנע בכך מאז ומעולם, וככל שגדל רק הלכה הערצתו והתעצמה, נמהלת בדאגה דקה לשלומו של האיש העדין והזך הזה, שגם בחייו דמה למלאך יותר מאשר לבן תמותה.

ילד היה, וראשו הזהוב-ערמוני עוד לא הגיע לגובה השולחן, כאשר נשלח על ידי אמו לוודא כי אביו זכר לסיים את המזון שבצלחתו,

ולהביא לו את תמציות הצמחים שיחזקו את גופו.

שנים חלפו מאז, אמו כבר אינה אתם, והוא עצמו גבוה יותר מרוב האנשים עמם הוא בא במגע. אבל משהו מאותם פחדים קמאיים לבריאותו ושלומו של אביו נותר דבוק בו עד היום, שכן שום הסבר אחר אינו יכול לבאר מפני מה מראה כיסאו הריק של אביו מבהיל אותו עד כדי כך.

הספר, הפתוח תמיד, סגור כעת. והכיסא עודנו חם, אך האיש העדין והיקר הזה איננו כאן. נעלם מבלי להמתין לו. למרות שידע כי הוא עתיד לבוא.

"הוא יצא", אחד מקומץ התלמידים היושבים בבית המדרש מרים אליו את פניו, "מישהו ביקש לדבר אתו, לא לפני הרבה זמן".

יוזבד מהנהן בשתיקה, מניח כי שוב הגיעו אחד או שניים מבני הכפר וביקשו לשוחח עם אביו, לשפוך באוזניו את כאבם, לבקש ברכה ועצה ולזכות למילה טובה.

אבל חדר קבלת הקהל ריק גם הוא.

בחוף מאירה שמש של סוף קיץ מעל פרחים עייפים, ויוזבד מצמצם את עיניו ומאהיל עליהם בשעה שהוא מחפש במבטו אחר אביו. ואינו מוצא אותו.

והיעלמותו של האיש בעל ההרגלים הקבועים מבהילה אותו מעט, טורדת את מחשבותיו.

סביר להניח ששום דבר לא קרה, שאביו ביקש להתבודד עם רעיונותיו, לשפוך את צקון לבו בשדה, או להתפלל לרפואתו של חולה. אך קולה של אמו המנוחה דוחק ביוזבד לוודא את שלום אביו.

לאחר שנים בהן עוקב יוזבד מרחוק אחר אביו ושומר מרחוק את צעדיו, לוקחות אותו רגליו מעצמן בנתיב בו עשוי היה אביו לפסוע. אבל איש אינו נמצא במערת הסלע הקטנה, מאחורי תלולית פרחי הקמומיל; איש אינו יושב על ספסל העץ המבוקע בין עצי האלון

הקשישים; וגם המצפה הלא-רשמי, ממנו ניתן לראות ביום בהיר את נהר הדיסטאף השוצף, ריק מאדם.

אבל בדיוק ברגע בו הוא מתחיל להיות מוטרד באמת, הוא מבחין בהם.

באביו, שהשמש קושרת לו כתר מופז, ההולם כל כך את אישיותו, ובשני הזרים המאובקים. האחד גבה קומה ולבוש בפשטות, ועל אף שאינו נראה כחייל או צייד פרוות, נושא על גבו אשפת חצים וכלי נשק בכמות היאה רק לשודד דרכים. והשני שחור שער ודק גזרה המשפיל את ראשו בפני אביו, ומאזין בראש מורכן לדבריו.

אחר כך מבחין יוזבד גם בסוסים, המלחכים את העשב בגבול היער, וצליל אזעקה עולה בו ומחריש את אוזניו. מעולם לא פגש יוזבד באדם נוסף, המחונן בשכל גאוני ואדיר כמו אביו, ובכל זאת יודע לרדת לרמתו של כל אדם, רועה פשוט או פועל דחק, להקשיב לצרתו ולרפא במילים את כאבי לבו. אביו מוכן ומזומן תמיד להעניק לכל אדם מחכמתו, ובכל הארץ כולה אין עוד אדם, אפילו אחד, שמלא בכל כך הרבה רכות, חכמה ואהבה.

אבל אם ביקשו שניים אלו את עצתו של אביו או רצו רק בברכתו, מפני מה הובילו אותו הנה, למקום רחוק ומבודד כל כך? ומפני מה חונים בגבול היער שלושה סוסים בעוד רק שני אנשים הגיעו הנה כדי לבקש הדרכה וברכה?

ידו של יוזבד מתרוממת אל מצחו כאילו ביקשה לעצור את מחשבותיו המשתוללות. אדמותיהם שלוות ובטוחות, בחסדי שמים. אבל הארץ כולה גועשת כבר שבע שנים מן המאבק בין הוד מלכותו ליוסף דיאל'נדאן. ואם לא די בכך, הרי שגדוד השודדים המסוכן ביותר בכוזר קבע את בסיסו מעברו השני של הדיסטאף, במרחק לא גדול מאחוזתם. האם ייתכן, אפוא, שכוונתם של שניים אלו אינה טהורה כל כך? שלא רצון טהור לבקש עצה וברכה הוביל אותם הנה, אלא מזימה שפלה, לדרוש דמי כופר עבור אחד מן היקרים שבבני כוזר — — —

הזר המתולתל מבחין בו בדיוק באותו הרגע, והמהירות בה הוא דורך

את קשתו מדהימה את יוזבד. גם דק הגזרה מהיר מאוד בשליפת חרב, ולרגע נורא אחד חושש יוזבד שמא בואו הנה רק הרע את המצב.

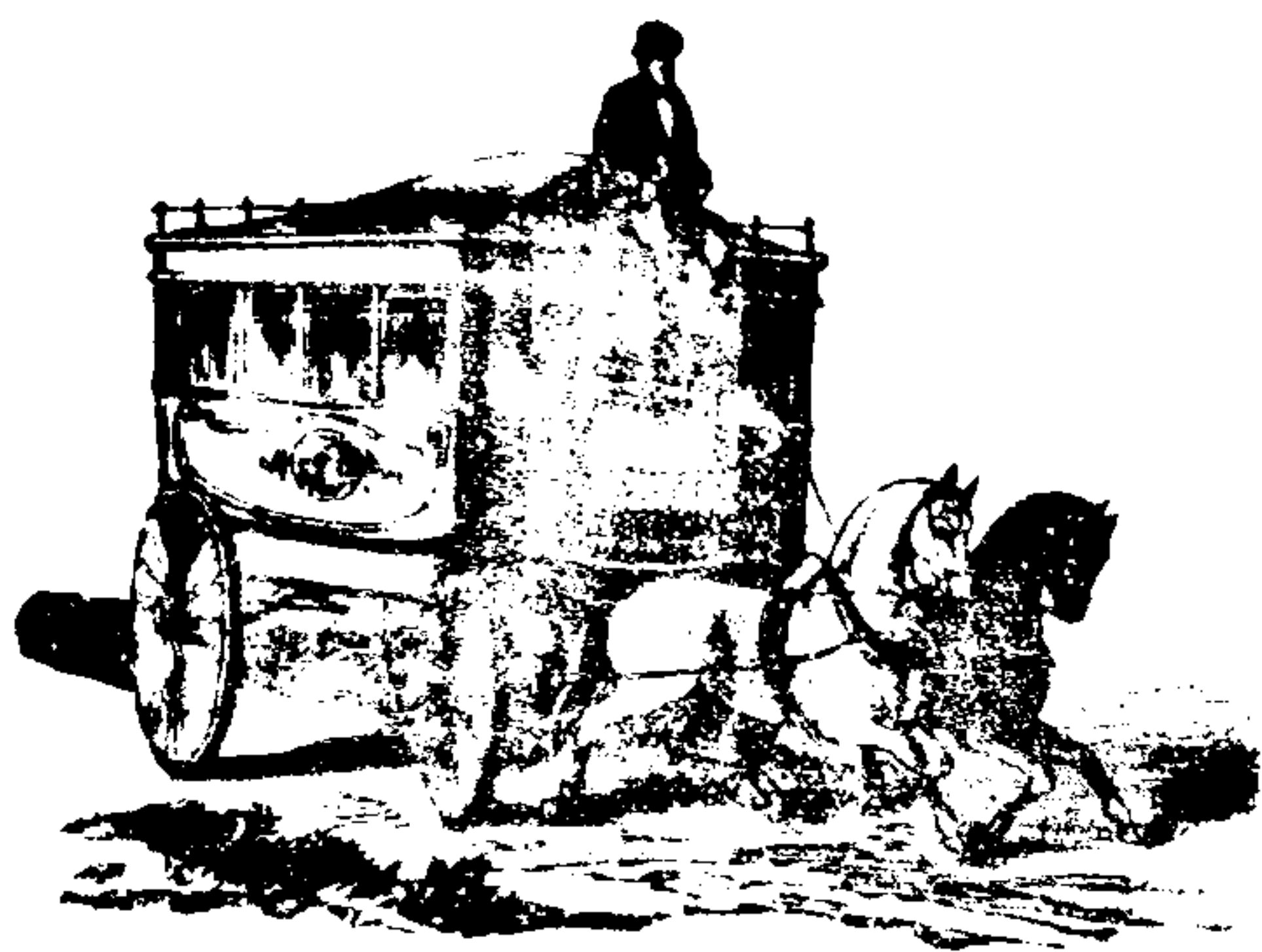
אבל אז אומר אביו מילה שקטה אחת, ושני הזרים הדרוכים מפשירים בחיוך.

ובעוד יוזבד ממהר במדרון, הם עוזבים את המקום בדהירה מהירה, נוטלים עמם גם את הסוס השלישי, בעל האוכף הריק.

"אבא!" בקושי מצליח יוזבד לכלוא את חרדתו, ומראה פניו החיוור משהו של אביו אינו תורם למנוחת נפשו, "מי הם, כלומר, מה הם רצו?"

אבל מנרם בנטיליאן אינו עונה. עיניו הבהירות סוקרות את בנו הנסער, ואחר פונה מבטו אל עננת האבק המסמנת את נתיבם של הסוסים המתרחקים מן המקום במלוא כוח שוקיהם, ולבסוף הוא מחזיר את פניו אל יוזבד. "אתה יודע שאני לעולם איני מדבר אודות האנשים המגיעים לשוחח אתי", הוא אומר אך קולו אינו שלו כתמיד, "הכל בסדר, בן. זה כל מה שעליך לדעת".

פרק ראשון

ביום שישי אחר הצהרים משתרר בארמון שקט. אנשי הצוות העמלים במטבחים כבר עזבו את משמרותיהם, מותירים אחריהם תנורים גרופים וקטומים; ואפילו הנער הקטן, האחראי על צחצוח מדרגות הכניסה אל הארמון, נעלם ממשמרתו, ורק סמוך ונראה לכניסתה של השבת, ישוב הנה לניגוב אחרון.

היו כבר ימים, בהם שרים וקצינים בכירים עוד התרוצצו במסדרונות הללו הרבה לאחר השעה בה עזבו את הארמון עובדי הניקיון ושוליות הטבחים. אבל המסדרונות הדוממים כולם, מעידים על כך שמזה שבועות ארוכים נשמר ברחבי הממלכה מצב קבוע, שקט וחסר סערות. לפחות למראית עין.

והשקט הזה מטריד עד מאוד את האיש העומד בראשה של כוזר החדשה, ומקווה מאוד לראות את עצמו שולט על אדמותיה של כוזר כולה.

"הוד מלכותו אילף אותי בינה ולימד אותי כי השקט נושא עמו ברכה, שהוא מאפשר למוחות גאוניים למצוא מחדש את חלומותיהם", אָהֵד,

משרתו האישי של המלך, יודע טוב מכל אדם אחר להרגיע את זעפו של השליט רב העצמה, "לא פעם שמעתי מפיו כי רגעי שקט נדירים כאלה הם המצע עליו צמחו הגאוניים שבין רעיונותיו".

"כן?" חיוך עולה על שפתיו של יוסף דיאלידאן, אך נמס מיד, "יש ברכה בשקט, בהחלט. ויש בו טעם כאשר הוא מופיע במידה. אבל אפילו האדם העמוס והעסוק ביותר אינו נהנה משקט מן הסוג הנפוץ בבתי קברות".

בתי קברות? מילותיו של המשרת הנאמן אובדות. "למה מתכוון הוד מלכותו?" הוא שואל בשקט לאחר זמן, "הארמון מלא עשייה וחיים".

"כן". המלך מגחך. "נכון. אבל בהתחשב בכך ששבע שנים של מלחמה הן נצח עבור המון העם, השקט הזה אומר שאנשים מתחילים להתעייף ממנה. גם אצלנו וגם מעברו השני של הגבול".

אוהד נד בראשו. "אין ספק שכולם עייפים", אמר בזהירות, "אבל האם יש אפשרות טובה יותר ממלחמה, הוד מלכותו?"

"לא", אומר יוסף בזעף, "המלחמה היא אילוף מחויב, מצב של חוסר בררה. אבל לבי אומר לי שעוד מעט נתחיל לשמוע קולות חרישיים שאומרים שאולי זה לא נורא, שאולי אפשר לתת לאיסתרק קטינא את השליטה על האזורים שכבש, כדי שנוכל להתמקד בפיתוח האדמות שנותרו בידינו", העצבות שבקולו של המלך רק העמיקה את ההדר הטבעי של תווי פניו, "רק לבודדים ימשיך להיות אכפת מכך שמחצית מבני עמנו ימשיכו לנהל את חייהם מתוך צמצום ועצבות, כפופים למלך שאינו מבין ללבו של העם, ושאינו עושה די למענם של נתיניו..."

אוהד שותק. מהרהר בדברים ומנסה למצוא מילים שיקלו על כאבו של אדונו. אבל יוסף אינו ממתין למענה. "אנשים זקוקים לניצחון, להישג כל שהוא שירומם את רוחם", הוא אומר בקדרות בלתי אופיינית, "הם אינם מסוגלים להבין איזה ערך ואיזו משמעות יש למאבק כמו זה שאנחנו נמצאים בו בשנים האחרונות: כובשים שעל אחד, מפסידים שניים; כובשים שניים, מפסידים אחד. אנחנו הולכים ומאבדים נקודות בדעתו ובלבו של הקהל, אוהד. והמצב הזה אינו נושא חן בעיניי. כלל

וכלל לא... ומה יקרה עם בוא האביב, כאשר ישוב מיכאל מבבל?"
 על פניו של אוהד לא נרשמת התרגשות כל שהיא, אך בתוך לבו הוא
 מסמן לעצמו כי סוף סוף הגיע המלך אל הנקודה המציקה לו באמת.
 "מה אמור לקרות כאשר ישוב מיכאל מבבל?" הוא שואל בחביבות,
 ומבריש את עורפו של המלך מזיפי השיער שנותרו עליו לאחר
 התספורת.

"מה אמור לקרות?" נושף הוד מלכותו כאילו ביקש להפריח בעצמו
 עננת שיער טורדנית, "כלום. חוץ מזה שאויבינו שמעבר לגבול יקבלו
 פתאום סיוע מוסרי ממקור בלתי צפוי, ושהמוני אנשים, גם כאן, בתוך
 גבולותינו שלנו, יתחילו לדבר על נסיך הממלכה השנייה בצלילי אהדה
 והערכה".

אוהד מניח את המברשת על טס כלי התגלחת ואומר: "הוד מלכותו
 רואה למרחוק".

"זה סוד כוחי. אבל הפעם אין בכוחי זה שום נחמה. אין לי בן שיכול
 לשוב מבבל לפתע פתאום להוות משקל נגד להופעתו של מיכאל".

אוהד מהמהם בהבנה, ומגיש למלך קערה ונטלה עשויה כסף כדי לטהר
 את ידיו מן הרוח הרעה הכרוכה בתגלחת. יוסף נוטל את ידיו, גבותיו
 מכווצות בהרהורים, ונאנח בשעה שהוא מנגב אותן מן המים: "זה לא
 אמור להיות קשה כל כך, אוהד יקירי", הוא אומר, "יהיה פשוט וקל
 להוציא את העניין מן הכוח אל הפועל... אם רק נמצא את האדם
 המתאים. את המתנקש שלא יירתע מן המחשבה להעביר אל השאול
 אדם שנדמה בעיני רבים כל כך כעתידה הרוחני של כוזר".

"לרצוח את מיכאל?" השאלה נפלטת מפיו של אוהד בתדהמה רבה
 מדי, שגורמת למלך להזעיף את מבטו. "האם לטעמך מוטב שיחיה
 ויגרור את כוזר כולה למערבולת דמים בת שנים רבות נוספות?" הוא
 שואל, "איני מאמין, אוהד, שלאחר שנים רבות כל כך של היכרות
 הגיע יום בו אני צריך לנהל אתך דיון שכזה!"

הנזיפה מפחידה מעט את בן הבית, "לא, הוד מלכותך", הוא אומר

בחיפזון, "פשוט... הופתעתי קצת. מיכאל הרי נמצא בבבל עכשיו. ומלך בבל לא יאהב את הרעיון שכוזרים יבצעו התנקשות פוליטית על אדמתו".

"אהה", אומר יוסף, "עכשיו אתה מוציא מפיו דברים הגיוניים יותר מצווחת הסבתא שפלטת קודם לכן. אבל אל תחשוש. לא נעורר במלך הבבלי כל טינה. מיכאל ימות לאחר שיצא מן הטריטוריה הפרסית ולפני שיגיע אל האדמה הכוזרית. זה יהיה מבצע מורכב מבחינה לוגיסטית ונצטרך גם להתבסס על מודיעין מושקע במיוחד, אבל נעמוד בזה, אוהד. כשם שעמדנו במשימות דומות בעבר".

"בהחלט", קולו של אוהד מלא הערצה עיוורת, איש אינו יכול לראות את סימן השאלה התוהה שמצטייר בתוך לבו, ואת מחשבתו העצמאית והמרדנית משהו הטוענת כי איש אינו יכול לקרוא לנסיון ההתנקשות הקודם בשני הנסיכים הכוזריים בשם 'הצלחה'.

האביר בסטיאן מקאן היה הראשון שחשד, באותו בוקר, בכך שמהו אינו כשורה. "מה זאת אומרת 'עוד לא הגיע?' " רטן באוזני עוזרו הבכיר של האביר פֶּנְרֶס אֵלִיקָטָאן, המשנה למלך, "קבעתי אתו שנשב הבוקר לעבור על כמה תכניות!"

"האביר אינו כאן". עוזרו של האביר אליקטאן היה מיומן בפוליטיקה כמעט כאדונו, ומנומס להפליא, "אני מתנצל על כך בשמו. אדוני דייקן מאוד, כפי שוודאי ידוע לך, ואני משוכנע בכך שאיתורו הבוקר נובע מתקלה שלא היה ביכולתו לצפותה מראש. האם תרצה להמתין כאן, אדוני שר המלחמה, או שאבוא להודיע לך כאשר יגיע המשנה ללשכתו?"

"לא אהיה שם", השיב בסטיאן בכיווץ גבות, ואחר כך נאנח: "אני יוצא מן העיר היום בצהריים, ואני זקוק למסמכים האלה אתי, חתומים. נא החתם עליהם את האביר אליקטאן, והבא אותם אתך לישיבת הממשלה. אל תעז להגיע לשם בלעדיהם".

"לא אעז", הניח האלוף רַיִים מְרִילָאן את ידו על לבו, והוסיף ברצינות: "כולנו מעריכים את פעלך למען כוזר, והאביר אליקטאן – בראש ובראשונה. אני בטוח שהוא מצר מעומק לבו על כך שנאלץ להתעכב והטריח אותך בחינם. אני אביא עמי את המסמכים חתומים, אדוני".

"מוטב שתעשה זאת", אמר בסטיאן, מרוכך קמעא, "שום דבר מלבד מוות פתאומי, שלך או של אדונך, לא יהווה תירוץ מספיק לרשלנות בעניין הזה".

"לא יהווה", שב האלוף ודפק על לבו, "אל חשש. מעולם לא אכזבתי אותך, האין זאת?"

"מעולם' היא מחמאה קצת מופרזת, אבל במקומה אני מוכן לומר שלו היית מקבל הכשרה צבאית כאבותיך הייתי שמח לראות אותך רוכב לצדי", גילה בסטיאן נדיבות לב. "שיהיה לך יום נעים, מרילאן. נתראה בארבע".

הלך שר המלחמה, ובא שר הטקס, כבד בשר, עליז וטוב לב. "ש-לום לכל הנמצאים!" הכריז, "אפשר להפריע רגע לידידי הוותיק? יש לי סוד משמח לספר לו".

"אנחנו נשמח להעביר לו את הסוד, כשיבוא". הרים מזכירו של פנרס את ראשו מעל המסמכים שבהעתקתם עסק, "הוא באיחור היום".

"מה קרה לו, למסכן?" ספק שר הטקס את כפיו, "נפל למשכב?"

הנוכחים בחדר הבליעו חיוכים. אופיו של שר הטקס הנוכחי היה שונה לחלוטין מאופיו של קודמו בתפקיד, אולם איש לא יכול היה להכחיש את העובדה שהאיש הכיר באופן אישי את כל שמותיהם של כל בני האצולה הכוזריים ואת שמות אבות אבותיהם, והיה הופך לרציני ומלא כבוד כאשר נגעו הדברים לטקסיה הרשמיים של הממלכה.

"אין לנו מושג, עדיין", המזכיר ניגב את הציפורן בספוג המיועד לכך, ובדק על דף הטיוטה שלו את עוביו של הקו המתקבל, "אבל רָגָאן שלח מישהו לברר את פשר העניין. האם תרצה להמתין עד אז?"

אבל גם לשר הטקס, כמו שר המלחמה לפניו, היו תכניות עמוסות למדי באותו בוקר. "תגידו לו שהתאכזבתי לראות שגם הוא בן אנוש

שמאחר לפעמים", הכריז לפני צאתו, "ומלבד זאת תגידו לו, שחבל מאוד שלא היה כאן. הסוד הקטן שלי ודאי היה גורם לו לחייד, דבר שכמו שכולנו יודעים, לא קורה לאביר אליקטאן לעתים קרובות".

"אני משער שהוא ישמח לשמוע את הסוד נלחש אל תוך אוזנו בישיבת הממשלה", חיווה המזכיר את דעתו.

"כדי שאצטרך להסביר לכל היושבים סביב השולחן מפני מה חייד המשנה הנכבד? לא, לא, לא, אנשים צעירים. סודות מספרים בפרטיות. אל תשכח לומר לאביר אליקטאן שיפנה לי היום כמה דקות מזמנו העמוס".

"לא אשכח", הבטיח המזכיר. אבל גם הוא, כמו האלוף מרילאן, לא הצליח באותו יום לעמוד במילתו. שכן תוך שלוש שעות היה הארמון כולו כמרקחה – האביר אליקטאן נעלם, כאילו בלעה אותו האדמה.

בארמונו לא ידעו אנשי הצוות לדווח אלא רק על כך שיצא כרגיל מן הבית, מלווה ברכב, שני שומרים ועוזר אישי שליוו אותו בדרכו פעמים רבות בעבר. האם נחטף? ערק? נרצח? קץ בחייו פתאום?

מניינן של האפשרויות והספקולציות שריחפו באוויר רב היה כמספר האנשים אליהם הגיעה השמועה.

וכשסיוור צבאי מצא את מרכבתו של המשנה למלך כשהיא נטושה בשולי היער – החליטו בסטיאן מקאן, אטין מרצבאך הממונה על הריגול הנגדי, וזבדיאל מיטראן, הממונה על בטחון הפנים, כי הגיע הזמן לעדכן את המלך.

ואף על פי ששלושתם ידעו כי אין דבר שנוא על הוד מלכותו יותר מהפרעות בסדרי הלימוד שלו, החליטו פה אחד כי המצב מצדיק חריגה שכזו.

"מה קרה?" שואל הפאקאן הצעיר בתמיהה מאופקת, "אתם נראים קודרים מאוד, נכבדיי".

איש מהם לא רצה להגיב, אבל הממונה על בטחון הפנים חש כי עליו להיות זה שמספק את התשובה. "כרגע לא ידוע לנו שאירע אסון, אבל אנחנו חוששים לשלומו של האביר אליקטאן. עקבותיו נעלמו

מאז הבוקר".

המלך הניד את ידו בביטול. "עקבותיו לא נעלמו, ואין סיבה לדאגה. אתמול, בשעה שנפרדנו, הוא ביקש את רשותי לצאת לתקופה קצרה של נופש. לדבריו, יש לו תפקיד שוחק, והוא לא זכה ליום אחד של חסד בשבע השנים האחרונות".

שלושת הנכבדים הביטו זה בזה.

"המשנה הנכבד יצא מבלי לארוז ציוד או להשאיר כתובת אליה ניתן להפנות שאלות דחופות", ציין הממונה על הריגול הנגדי, "ועגלתו נמצאה נטושה לא רחוק מכאן".

"הוא חפץ בשקט", האם הייתה ציניות בקולו של המלך? שלושת הנוכחים לא הצליחו להגדיר במדויק את הגוון שבקולו של היושב על הכיסא המלכותי, "והוא לא מעוניין בכך שיעקבו אחריו או יטרידו אותו. הוא ישוב כאשר יחוש את עצמו מוכן למלא שנית את תפקידיו. הסירו דאגה מלבכם. שלומו טוב, ואני בטוח שהוא מאושר הרבה יותר משהיה זמן רב".

לא גבה אחת ולא שתיים מתרוממות בהפתעה לשמע הדברים האחרונים. רעייתו של פנרס אליקטאן לקתה בנפשה זמן קצר לאחר נישואיהם, ובמשך העשור האחרון התגוררה בבית הוריה, מוקפת בצוות אחיות שהשגיחו עליה לאורך כל שעות היממה. אך רק לפני שנתיים השלים פנרס עם המציאות העגומה, והסכים להתחיל לשמוע הצעות שידוכים נוספות.

האם ייתכן שסוף כל סוף נמצאה רעיה נוספת למשנה למלך?

המלך נד בראשו כאילו קרא את מחשבותיהם. "לא", אמר בעייפות, "לא מדובר על נישואים. מדובר על חופשה, חופשה בת חודש-חודשיים לצורך התרעננות. וכעת, במטותא מכם, הניחו לי ללמוד".

חופשה לצורך התרעננות?

בנוכחותו של המלך לא העזו שלושת הנכבדים להחליף ביניהם מבטים שיביעו את רחשי לבם לנוכח המילים הללו, אבל כאשר יצאו מן החדר הביטו זה בזה ומשכו בכתפיהם. משהו כאן היה מוזר. משהו היה לא

תקין. והעובדה שאיש מהם לא היה שותף לסודו של המלך, הייתה מטרידה גם היא.

הממלכה ועיסוקיה נשארים, בדרך כלל, מחוץ לחדר הלימוד של המלך, וכל שרי הממלכה ונכבדיה מכבדים את הכלל הבלתי כתוב הזה. כולם, להוציא אחד. אֶלְרֶנְן דִּילְיֶאֶפֶר.

"נשארו עם הרבה חומר למחשבה", הוא אומר בסיומה של שעת לימוד ארוכה ומענגת, "אבל הייתי רוצה להעלות עוד נקודה אחת שכדאי שתסב אליה את תשומת לבך".

שני הנכבדים העומדים מאחורי גבו של איסְתֶּרְק חשים בנימה העסקית החודרת אל קולו של מושל מחוז המרכז, אבל איסְתֶּרְק עדיין שקוע במחשבותיו ואומר בהיסח הדעת: "מהי?"

האביר דיליאבר נאנח: "חבל לי לפגוע בכושר הריכוז שלך, דודים טובים אינם עושים דברים כאלה. אבל ממרום כנראה נגזר עליי להשתייך לסוג האחר, של הדודים חסרי לב המגיעים לכל מקום כדי להרע את מצב הרוח".

איסְתֶּרְק מרים אליו את עיניו מעם הספר, "כך נגזר עליך?" הוא מברר בעניין, "מעניין שטרם שמתי לבי לכך".

"לפחות היום", אֶלְרֶנְן פוּכֶר את ידיו, "האמן לי, איסְתֶּרְק יקירי, אם רק הייתי מצליח לשכנע את אנשי בטחון הפנים שלך להקשיב לי, הייתי מניח להם את המלאכה וממשיך להיות דוד חביב, כזה שמגיע למסיבות ומביא מתנות. אבל האנשים שלך זחוחים מדי ועצלנים מדי. וכל מערכת הבילוש הנגדי שלך צריכה ניעור רציני".

איסְתֶּרְק נד בראשו, אֶלְרֶנְן לא משמיע את דעתו זו בפעם הראשונה. אבל איסְתֶּרְק חולק עליו. יש צדק גם בגישתם של פֶּנֶרס והאביר מקאן הסבורים שחשדות מוגזמים ובלשים רבים מדי יהפכו את החיים בממלכה לסיוט.

"מה קרה?" הוא שואל, מתחמק מתגובה ישירה.

"לא קרה כלום", אומר אלרנן, "אבל הקשב לי, מלכי, לפעמים לא צריך לחכות שיקרה משהו כדי לטפל בבעיה, נכון? לפעמים אחרי שקורה משהו זה כבר מאוחר מדי, ואין דרך לרפא את המכה או להחזיר את הגלגל אחורנית. השלווה היא מתנה אלוקית, אבל כשאלוקים לא נותן אותה, רק טיפשים מנכסים אותה לעצמם בכוח".

המלך נד בראשו, "ספר לי מה אירע, דודי", הוא חוזר שנית, במילים שונות, על בקשתו.

"לא קרה כלום", חוזר אלרנן, עקשן כתמיד, "לו היה קורה, הבטלנים שלך כבר היו מטפלים בבעיה, אבל כיוון שעדיין לא קרה כלום, הם יושבים בכיסאות המרופדים שלהם ומעבירים את הזמן בלעיסת מאַגֶּנט".

"נו נו", את הזלזול הזה במאמציהם של אנשי הריגול הנגדי שלו לא מוכן איסתרק לסבול, "אתה יודע כמוני שהם עובדים קשה".

"בטח", הבוז של אלרנן מסתיר משהו, אולי עלבון, אולי כעס, איסתרק אינו מצליח לזהות בוודאות את הרגש הנסתר, "לכבות שרפות תמיד קשה יותר מלכבות קיסם. בדרך זו הם ימשיכו לעבוד קשה עד היום שבו הממלכה שלך תקרוס. ואז תשבו כאן כולכם ותחכו בשקט לאנשי הצבא של דיאלידאן עם הצעת הכניעה המעליבה שלהם".

"אלרנן, לא אפגע בכבוד אמי, ולא אורה להשליך אותך החוצה. אבל אם תמשיך כך אולי אקום ואצא בעצמי מהחדר. ספר את מה שיש לך להשמיע, בלי עלבונות, גידופים וקללות". הוא משער שהמילה האחרונה תפגע מעט בדודו עדין הנפש, ותגרום לו לחזור ולהתמקד בעובדות. אבל דודו רק נד בראשו: "זו הייתה הקדמה נחוצה, מלך יקר שלי, הקדמה שנועדה לגרום לך להתייחס אל מה שאומר".

"אני תמיד מתייחס לדבריך, אלרנן! רק שלעתים מסקנותי שונות מאלו שאתה מצפה. מעולם לא התעלמתי ממך או מהזהרותיך. ואתה יכול לראות בכך מילת כבוד של מלך".

פניו של אלרנן מתרפות לרגע בחיוך עייף: "אתה אדם טוב, איסתרק, תמיד היית. גם בימים בהם היה נדמה לך שאתה נועז וחוצפן. אבל

אני בסך הכל דוד מזדקן שהולך להשמיע דברים מופרכים, ולך יש כל כך הרבה נושאים לטפל בהם, עד שהדיווח שלי ייראה לך כמו משהו מיותר."

"אם כך יהיה – אשתף אותך ברגשותיי", מבטיח איסתרק, "רק דבר, האביר דיליאבר!"

דודו משפיל את ראשו, "ראה", הוא אומר אחר כך, קולו מונמך, "לאשתי יש חוש מוזיקלי, אתה יודע. ואת הסגנון של טיאמטיל, המלחין הראשי של דיאלידאן, היא מזהה תמיד בן רגע. הוא הרי התחיל את דרכו אצלנו בבית, והשירים הראשונים שלו היו תודות על כל המתנות שהרעפנו עליו. על הנבל הקטן!" הוא מנענע בראשו, כמו ביקש לבטא בתנועה זו את השתוממותו על כפיות טובתו של האיש, "על כל פנים, מי שמבין מספיק במוזיקה, ומסוגל לזהות את סגנון ההלחנה של טיאמטיל – יודע שגם ברחובות שלנו שרים מפעם לפעם שירים דיאלידאניים במוצהר".

"נו?" הבעיה מוכרת לאיסתרק, ומעוררת בו תמיד רגש קל של קוצר רוח.

"רגע – " אלרנן מרים את ידו במחוות תחנונים, "רק תן לי לסיים", הוא מפציר, כמעט מתחנן, "הנקודה היא שלאחרונה התחילו להישמע ברחובות המון שירים על המלך יוזבד הראשון".

"יוזבד מעולם לא היה מלך!" התגובה ניתזת מפיו של איסתרק בחריפות, "הוא ויתר על הכתר עוד לפני שזכה בו! הוא רצה להקדיש את ימיו ללימוד התורה, וניהול הממלכה לא הלם לא את אופיו ולא את שאיפותיו".

"יוזבד האיש הוא נושא שלא נדון בו כרגע", אומר דיליאבר, "בוא נדבר לרגע על יוזבד המיתוס. על האיש החכם, הצנוע, המסתפק במועט, שבחל בכוח ובשררה והעדיף על פניהם את מתיקות התורה. זה סיפור יפהפה. סיפור שמרגש כל אדם. סיפור שמעורר אהדה, אם לא הערצה, והרבה מאוד כבוד".

"נכון", הסכים איסתרק, "ובצדק".

"נכון. ועכשיו חשוב איזה יופי של שיר אפשר לעשות מזה, איזו בלדה

קסומה! ואילו מנגינות מרגשות ומרטיטות לב לקשור לשירים האלה!"
 "ומה רע בזה?" איסתרק מנסה להבין להיכן חותר דודו, ונכשל בכך,
 "לי זה דווקא נשמע נושא נפלא ליצירה, דמות הוד כוזרית, מסר חשוב
 ונחוצ... מה הבעיה?"

"אין שום בעיה, הכל נפלא, כלומר, לפחות כל עוד השירים נכתבים
 על ידי האדם הנכון. אבל טיאמטיל בטלן מנוול. ואם יש לו אפשרות
 לשתות יין במקום להלחין, הוא יבחר באפשרות הראשונה. כששיר
 שלו יוצא לשוק, סימן שמישהו הנחית על השולחן שלו הוראה לייצר
 לחן על פי הזמנה".

"אז יוסף דיאלידאן מזמין את השירים האלה", איסתרק נד בראשו,
 "אני מוכן לקבל את ההנחה הזו. אבל מה גורם לך לחרוג ממנהגך
 ולסיים את שעת הלימוד היקרה שלנו בדיבורים השייכים לחדרים
 אחרים בארמון?"

דיליאבר נאנח. "לנסיך יוזבד יש יורשים. נכון? בית בנטיליאן לא
 נכחד בארבעת הדורות האחרונים, ולמרות שבני המשפחה הזו היו
 צפונים להם אי שם, ומנרם הוא אדם קדוש ועדין השקוע כל כולו
 רק בעסק התורה, אי אפשר להכחיש את העובדה שליוזבד יש בן גין
 צעיר, מוכשר וכריזמטי, הנושא את שמו. והצאצא הזה הוא הנו יורשו
 הישיר של המלך יוסף, בן בכור אחרי בן בכור, ולא אתה".

"נו, באמת!" שפתיו של איסתרק יבשות מעט, יוסף דיאלידאן לא בוחל
 בשום דבר. ובערמימיותו הנחשית הוא מוכן לנצל למטרותיו כל אמצעי
 – קדוש ככל שיהיה. "אבי סבו ויתר על השלטון לפני שנים".

"נכון. אבל לאנשים יש יחס רגשי כלפי המלוכה, ולטעמם היא לא
 בדיוק צעיף שאפשר להסיר כאשר הוא מחמם מדי. ואם ישנם אנשים
 הסוברים שהמלך רעואל המנוח לא הותיר אחריו יורש ראוי, ולנסיך
 יוזבד יש גין יפה עיניים וטוב רואי, אמיץ וכריזמטי, למה לא לתקן
 את העיוות ההיסטורי ולהושיב את הנצר האמיתי על הכס המלכותי?"
 איסתרק שותק. ולא רק מפני שהוא מאזין לדבריו של דודו, אלא גם
 מפני שלמרות כל ההצלחות המוכחות שלו, מעלותיו, כשרונותיו, וגלי
 ההערצה והאהבה המקיפים אותו בכל מקום אליו הוא הולך – בכל זאת

עדיין קיים בתוך לבו הנסיך הצעיר לימים, המביט בדמותו של אביו הגדול ויודע שלעולם לא ידמה לו; ואם לא ידמה לו, לאב המושלם, איך יהיה ראוי למלוכה ביום מן הימים?

"יוסף אינו טיפש", אלרנן אינו יכול לנחש את מחשבותיו של המלך האהוב, "הוא מבין שמאבקו על דעת הקהל הכוזרית הגיע לנקודת קיפאון. אלו שלא הצטרפו אליו עד היום אינם עומדים לעשות זאת בעתיד. והוא חייב למצוא פתרון, משהו שיערער את שלוותם של אנשינו ויערער את יציבותה של הממלכה. מרי אזרחי שילווה בדרישה להכתיר למלך את אחד מצאצאיו של הנסיך הפרוש הוא אחת הדרכים היחידות שעוד נותרו לו כדי להשיג את מטרותיו".

"ומכל זה עליי לפחד מפני שדודתי שתחיה זיהתה הדים לכשרונו של טיאמטיל?"

דיליאבר נאנת. "מאיזו סיבה אחרת ירצה דיאלידאן להשקיע מאמצים כה רבים כדי להפיץ בין גבולותינו שיר המשבח את לומדי התורה?" הוא מסתיר משהו. ואיסתרק חש בכך בלי קושי. רגעים מספר שתק, ואחר כך חייך בעייפות אל דודו, "אני רוצה להאמין לך", ציין בקול נמוך, "ספר לי עוד פרטים, בבקשה, כדי שאצליח בכך".

שתיקה שררה ביניהם, ואיסתרק המתין בלא קושי. רבים כל כך היו הנושאים שהעסיקו את מחשבותיו לאחרונה ורגעים של שתיקה היו לו לברכה. אלרנן, לעומת זאת, התקשה מעט לשאת אותם, ולבסוף נאנח ואמר: "ובכן, מאז שהייתי איש צעיר לימים בזבזתי את רכוש אבותיי מבלי דעת. היו לי תחביבים כל כך משונים במשך השנים, עד שדודתך שמחה שהפעם אני משתמש בכספי למשהו שעשויה לצמוח ממנו תועלת".

"אתה מעסיק מרגלים משלך, דודי? אתה מבריש אנשים וידיעות מצדו האחד של הגבול לצדו השני?" בלי שהתכוון לכך נעשה קולו של איסתרק חמור מאוד.

"אני עושה זאת מתוך נאמנות גמורה למלך ולמולדת", אלרנן הניח את ידו על לבו, "מעולם לא הסתרתי מאנשי הביון שלנו מידע חשוב, ואפילו נלחמתי אתם כדי שיהיו מוכנים להאזין לי מפעם לפעם. כך

שאני לבטח ההגון מבין כל בני האצולה שעושים את אותן פעולות בדיוק כדי להגדיל את היקף עסקיהם!"

איסתרק נד בראשו. עד עכשיו היה דיליאבר נשמע לו ולאנשיו של מֶרְצֶבֶאך כבעל דמיונות פרוצים וחרדות רבות מן הממוצע, והעובדה כי לפחות הפעם הסתמך דודו על עובדות, בלבדה אותו כליל. עוד יהיה עליו להקדיש זמן רב לתגלית המפתיעה הזו, ולנסות להבין כיצד עליו לנהוג בדודו ובאנשיו. אבל בינתיים... "אז מה אומרים אנשיך בקשר לבית בנטיליאן?" שאל במעשיות.

דיליאבר נאנת. "אין לי את כל המידע. הלוואי שהיה לי. אבל דבר אחד ברור לי לגמרי. משהו רוחש ברחובות אֶלְקֶן, מישהו מאנשיו של דיאלידאן מעוניין להקים על מלכותך מערער נוסף, אדם שעצם תביעתו לכתר תגרום לסכסוכים נוספים בממלכתנו הקטנה והעייפה, ותחליש את הנאמנות הנוכחית כלפיך".

"אבל מנרם לא ייתן את ידו לצעד כזה, אם יגיעו הדברים לכדי דיון פומבי כל שהוא – הוא יתייצב לצדי באתיל ויחזק את כוחו של הכתר הכוזרי. אין ממה לחשוש, אלרנן. אם וכאשר תתחולל תסיסה אזרחית כל שהיא, נוכל להרגיע בקלות את הרוחות".

"עד כדי כך אתה סומך על נאמנותו של מנרם בנטיליאן".

"עד כדי כך, דודי. אכן".

"ועל נאמנותו של בנו? הנער שנושא את שמו של הסב הגדול?"

"הוא בן שבע עשרה", השיב, מנסה להיזכר בכל מה שידע אודות בנו יחידו של מנרם. אבל המידע היה דל, "ועל פי השמועות – הוא בחור הגון וטוב. כך שגם אם מעולם לא בחנו ביסודיות את דעותיו הפוליטיות, אין סיבה לחשוש כי יצא חוצץ כנגד דעתו של אביו".

"ואם ימות אביו בפתע פתאום כתוצאה מחץ תועה או מנת רעל קטנה?"

"ואם דבר כזה יקרה לי עצמי? איננו יכולים להיאבק כנגד כל תרחיש דמיוני. עלינו לצעוד בנתיבן של העובדות, דודי".

"גם אתה היית בן שבע עשרה כאשר עלית על כיסא המלוכה". קולו

של דיליאבר שקט, "אל תזלזל בעצמתם של בני הנעורים".

איסתרק בוחן בעיון את ציפורני ידיו, "אני שומע את דעתך, דודי", הוא אומר בשקט, "ואשמח לשמוע מה היית עושה לו הייתי מעניק לך את הסמכות לטפל בפרשה הזו כהבנתך".

דיליאבר מהנהן בלהט, כאילו רק להזמנה זו ציפה: "הייתי מזמין את מנרם ובנו לביקור באתיל, ועוקב מקרוב אחר צעדיהם, כך שאוכל לעצור בעדם אם רעיונות עוועים כל שהוא יעלו פתאום על דעתם".

אצבעו של איסתרק משרטטת מעגלים על השולחן. "האביר בנטיליאן הוא אדם נאצל", הוא אומר לבסוף, "לא לחינם זכה לתואר 'האביר הפרוש' ולא לחינם נתן בו אבי אמון גדול יותר מאשר נתן בכל אדם אחר בממלכה הזו, אמון גדול יותר אפילו מזה שנתן בגד בִּלְיָאָטֶר. אזכור את הצעתך, דודי, ואולי גם איישם אותה בעתיד הקרוב או הרחוק".

אלרנן נד בראשו, כובש את תמיהתו. מעולם לא שמע על הפגנת אמון מרשימה מן הסוג עליה מדבר איסתרק. אבל אחרי הכל, לא היה שותף מלא בכל חייו של גיסו, וייתכן בהחלט שמאורעות מסוימים חמקו מידיעתו.

מילותיו של המלך שוות את משקלן בזהב ואבנים טובות, ודעתו של דיליאבר נחה. שכן אחרי הכל, גם הוא מוכן להודות בכך שעל הממלכה מרחפים גם ברגע זה איומים גדולים יותר מכמה שירים נוגים.

היה זה חורף מוזר. מזג האוויר היה קר מן הרגיל, אבל גשם לא ירד, למרות שרעמים הדהדו באוויר כמעט מדי לילה. גם בעלי החיים התנהגו מוזר, ונעשו לחששנים ופחדנים עד שהציד נעשה למשימה כמעט בלתי אפשרית.

"אומרים שהחיות מריחות צרות עוד לפני שבני אדם מרגישים בהם", אמר משה דְּמִלְאָן, "אולי מתקרב איזה אסון".

"ואולי הציד נעשה קשה מפני שאתה מזדקן", אמר גאלן בהומור בלתי נעים, וטפח על שכמו בידידות, "אתה צריך למצוא עוד נער שיעזור לך".

משה נהם משהו לא ברור, ומשך בעצבנות ברצועות האוכף שביקש גאלן לתקן. נערים באו, נערים הלכו, בעיקר הלכו. איש מהם לא היה צייתן וסבלן מספיק בשביל לעמוד בדרישותיו המחמירות, וגם המשכורת שהציע לא נשאה חן בעיניהם.

היה עליו למצוא מישהו צעיר יותר, נוח לעיצוב והשפעה, כמו שהיה מהללאל כשהגיע לכאן לראשונה. אבל משום מה שני הגבאים הממונים על בתי היתומים באזור לא התרשמו מן התנאים שבאפשרותו להציע לחניכיהם, ולא הסכימו להעביר לידי אף אחד מהמון זבי החוטם שהתרוצצו במוסדותיהם.

אבל את העובדה הזו לא התכוון לספר לגאלן, שבשנים האחרונות נעשה יהיר למדי, וגם עשיר, אם לשפוט על פי איכות האוכף הזה, שאת רצועותיו הוא מתקן כעת בזעף.

"שמעת ממנו לאחרונה, ממהללאל?" הוא שואל, ומקווה שהתשובה לא תהיה מכאיבה מדי.

"לא הרבה", אומר גאלן ומותח את רגליו הארוכות, הנעולות במגפיים משובחים אך מלוכלכים להפליא, "הוא עדיין מאושר, כך אומרים. אבל בטח יתפכח בקרוב וישוב אליך כדי שתחבוט בו כהוגן, אה?"

"בטח שאתחבוט בו כהוגן. מישהו צריך ללמד אותו שלא עוזבים עבודה באמצע ושסור לרכל". הוא נועץ את המחט שנית ושואל: "הוא ממשיך לספר עליי דברים רעים?"

למרות שקולו של משה דמלאן מבודח, אצבעותיו נעשות נוקשות פתאום, ומתקשות במלאכתן. ואף על פי שהוא משער שלגאלן אין כל דרך אמיתית לדעת מה מתרחש בארמונות אתיל – בכל זאת היה מהרהר לעתים קרובות מדי בפרטי המידע שסיפק לו עד כה:

מהללאל! בנו של שר המלחמה הכוזרי! הילד שהסתובב כאן וניקה את האורווה ושטף את הכלים!

אילו רק היה יודע זאת בזמנו... אם רק היה יודע... אם רק היה מעלה את הרעיון על דעתו – לא היה צריך להעביר את ימי זקנותו בעוני ובמחסור.

המחשבות היו עשויות לתקוף אותו בכל שעה, ביום או בלילה, באמצע עבודה או ברגעי המנוחה הבודדים שאפשר לעצמו, ועל אף מאמציו טרם מצא דרך להתחמק מהן.

הוא לא ידע. ואי אפשר להאשים אותו שלא ידע. אבל המציאות היא שהתייחס לילד כאילו היה בהמת עבודה. ועכשיו אין לו כל סיכוי לקבל תגמול של ממש על העובדה שבמשך שנים דאג לו לביגוד, למזון, וגם לחינוך. חינוך טוב! איך אפשר להגדיר אחרת את העובדה שאפשר לו לבזבז שעות רבות כל כך בביתו של הרב הזקן?

גאלן עוקב בעניין אחר הבעות פניו המשתנות של היערן. "אני לא חושב שהוא מדבר עליך הרבה", הוא אומר, "יש לו עוד דברים להתעסק בהם. אומרים שהוא מתכוון לבחינות בישיבה, הוא רוצה להיות רב, לא שר צבא".

דמלאן מקבל את הידיעות במנוד ראש.

"תמיד הוא היה בחור מוזר", מסכם גאלן בעבורו, "ואתה יודע משהו – יכול להיות שאם תבוא אליו ותתחנן, יתברר שהוא בכל אופן מרגיש כלפיך איזו שהיא הכרת טובה. אחרי הכל, כסף שהוא זורק היום על גלימה יכול לפרנס אותך חורף שלם. והחורף הזה הולך להיות ארוך".

גאלן חונן משמים באותה מתנה שמכנים האנשים בשם כריזמה, ומילותיו נותרות להדהד באוויר הבקתה זמן רב לאחר שהוא מסתלק משם.

אולי הוא באמת מזדקן. סביר להניח שכך הוא. הגיוני הרבה יותר מן המחשבה שאיזה אסון עתידי נורא מטריד את שלוותן של כל חיות רכס האנשוג.

ואם הוא מזדקן, והילד שאמור היה לדאוג לו לעת זקנה חי לו חיי עושר וכבוד, הרי שהצדק מבקש, לא מבקש – דורש! שהילד הזה

יפרע את חובו.

אמרו לו שגם אביו נהג לעשות זאת בצעירותו, אבל לא זו הסיבה העקרית בגללה יוצא יוזבד כל ערב לשוטט לבדו בנחלת אבותיו. הוא פשוט אוהב להיות לבד. לשאוף את אוויר הלילה הנקי והצלול ולנתח בשקט את מאורעות היום שחלף, בעוד רגליו מפלסות להן דרך בעצמן בין חומות עתיקות שקרסו ונפלו לפני שנים רבות מספור; גבעולי דשא ירוק ופרוע ופרחים שסגרו את עליהם מפני צינת הלילה; ולהקשיב לשקט שאינו מופר אלא רק בקולותיהם המונוטוניים של הצרצרים, בקרקוריהם המרוחקים של הצפרדעים וביללות זאבים מייבבות בלילות ירח מלא.

אבל הלילה הזה לא רק הזאבים בוכים.

צבע עיניו של יוזבד בנטיליאן חום בדרך כלל, אבל מזוויות מסוימות נראות עיניו ירוקות, והתאורה היא זו שקובעת האם ישלוט בשערו גוני הזהב או גוני החלודה, ונראה אפוא שהדבר היחיד שנותר קבוע בפניו הנו החיוך שמרים באורח של קבע את צדן הימני של שפתיו. אבל כאשר נשמעת הגניחה שוב, נעלם גם החיוך, ויוזבד שולף את חרבו מנדנה, ובעיניים מוצרות פוסע לעברו של מקור הרעש. הירח, שבוקע ממחסה העננים, שולח מטה קרניים חיוורות ומודאגות, ומלווה אותו בדרכו.

"אטוראן בן מאר?" יוזבד מכיר את אלף נתיני אביו בשמם ובשם אביהם, אבל גם אלמלא כשרונו המיוחד לא היה שוכח את שמו של אטוראן, החייט העליז המרקד על השולחנות בכל אחת מן השמחות הנערכות בכפר שלמרגלות המצודה, והוא מניח לחרבו ליפול על האדמה כאשר הוא משתופף מניח את ידו הימנית על כתפו של האיש, "אתה בוכה או פצוע? הכל בסדר, ידידי?"

החייט מרים את עיניו, "אני בסדר, אדון בנטיליאן", הוא אומר בקול מעובה וזר, "בסדר ככל שיכול להיות אדם שנזקק לרחמיו של אדם חסר לב כדודך".

המילים מפתיעות את יוזבד: "אתה יושב כאן מן הבוקר? מאז שנסתיימו שעות קבלת הקהל?"

החייט נד בראשו בדממה, "כן", הוא אומר אחר כך, "שווה בנפשך". יוזבד מכווץ את שפתיו ומהדק אותן. "לא היו עסקים טובים, השנה?" הוא שואל בקול רך.

"היו", אומר החייט. "אבל אשתי הייתה חולה מחציתו של הקיץ", הוא בולע ומסב את פניו מעיניו הדאוגות של הנער אל צלליתו הכהה של אחד העצים, "וגם חיתנתי בת השנה. אני מודה באשמה. עוון בל יכופר הוא הרצון להשיא את בתך בכבוד!"

המרירות גודשת את קולו, עזה וצורבת, ויוזבד חש כאילו נכווה. "איני מבין מהי הבעיה", הוא אומר בשקט, "הכבוד, נישואי בתך או המס שלא הצלחת לשלם?"

החייט נושף, בצליל צחוק נוגה, "המס. כמובן. ובעיקר, העובדה שדודך אינו מוכן להניח לי לשלם את חובי בעבודה או לדחות קצת את מועד הפירעון".

ידו של יוזבד עדיין מונחת על כתפו של הגבר אפור השער כאשר הוא אומר: "אפשר להבין אותו. האחוזה זקוקה לכסף כדי לספק לכם זרעים, לסלול כבישים, לתקן את הבארות... איננו לוקחים מכם את המס כדי למלא את כרסנו בבשר ויין".

החייט נד בראשו האפור. "איזו תועלת תהיה לי בכבישים סלולים, אדוני, אם דודך ציווה עליי לעזוב את הכפר ולא לשוב?"

"לעזוב את הכפר ולא לשוב?!" ההפתעה גורמת לקולו של יוזבד להתרומם, וההד מוחזר אליהם מן הסלעים, "ודאי לא הבנת את דבריו נכון, אטוראן!"

החייט מושך בכתפיו: "הוא אומר שעונשי ישמש תמרור אזהרה עבור אחרים, וילמד אותם מה סופו של אדם קל דעת המבכר את צורכי

עצמו על צורכי הכלל".

המילים נשמעות ציטוט מדויק של דברי דוד באלאר. יוזבד כמעט ויכול לשמוע את קולו של האיש שעה שהגה את המילים. ועצב פושט בלבו. "חבל שלא ניגשת אליי לפני שבאת אל דודי", הוא אומר בשקט, "אתה יודע שהייתי מחפש דרך לרכך את לבו".

החייט מעביר את ידו על פניו: "לא חשבתי שיחמיר אתי, אדון יוזבד. לא האמנתי לרגע שיסרב להצעתי לשלם בעבודה תמורת החוב. הסכום אינו גדול כל כך... רק שבעה דיאל כסף. בשביל סכום כזה הוא מוצא לנכון לגזור על משפחה שלמה גלות?"

יוזבד שותק, ושתיקתו מתארכת מאוד. עד כדי כך שהחייט משפיל את עיניו ושואל בצרידות: "לא תוכל להמליץ עליי טוב, אדוני?"

יוזבד נאנח: "לו היית בא אליי לפני שניגשת אל דוד באלאר, הכל היה נראה אחרת. אבל עכשיו, לא נראה לי שאוכל לשנות את דעתו. ונדמה לי שאתה יודע כמוני, שלא רק הכסף הוא הבעיה, אלא גם החרוזים הלא-מכבדים שהשמעת אודותיו בפורים שעבר".

"הייתי שיכור". אפו של החייט נפוח ועיניו אדומות, "הייתי שיכור, אדון יוזבד. האם בכל הפזמונים שבהם היללתי אותו בכל שמחה ואירוע, כשהייתי פיכת, אין כדי לכפר על זמר אחד של שכרות?"

"כנראה שלא, אטוראן. עובדה".

דממה משתררת ביניהם, וקולות הצפרדעים נשמעים כעת נוגים מתמיד. החייט מושך באפו פעם נוספת, ויוזבד נאנח: "אני אתן לך שבעה דיאל, לתשלום החוב, ואתה תתפור בתמורה חליפות לשבעה חתנים עניים. את הכסף אתן לך עכשיו, ואת הבד אפקיד בידך כשאחזור מן העיר".

עיניו של החייט נפערות: "אוי, אלוקים", המילים יוצאות מפיו מקוטעות, "אתה מלאך, אדוני".

"לא. אני בן טוב שרוצה לעשות משהו לעילוי נשמתה של אמו", מזדקף יוזבד ומנער את מכנסיו מן העפר שדבק בהם, "מחר אשלח אליך מישהו עם המטבעות, ואתה תבטיח לי, כבר עכשיו, שלא תאמר

לאיש מילה על מקורו של הכסף. ברור?"

"כן, אדוני". לא רק קולו של החייט רועד, אלא כל גופו, "שום מילה, אדוני".

"יפה". בזהירות תומך יוזבד באיש ומסייע לו לעמוד על רגליו, "וכאשר תביא לדודי את הכסף, אל תשכח להתנצל בפניו על החרוזים ההם. פגעת בו מאוד". רגע הוא שותק ואחר כך מוסיף: "הוא אינו נוקשה כשם שהוא מעמיד פנים, והוא אנושי ופגיע בדיוק כמוך. וכולנו נעמוד לדין יום אחד. הוא על כך שהקשה כלפיך את לבו, ואתה על כך שהלבנת את פניו ברבים. ואיני יודע מהו העוון החמור בין השניים". רגע הוא שותק, מניח למילותיו לחלחל לתודעתו של החייט, ואחר כך טופח על שכמו: "לך הביתה, אטוראן. מחכים לך שם, ומודאגים מן הסתם. לך אמור להם שקיבלת ארכה לתשלום החוב. ומחר, כאשר אעביר לך את הכסף, תעלה הנה לשלמו".

החייט מהנהן בראשו פעם אחר פעם, ויוזבד מחייך לעברו בעידוד ומוסיף: "רק עשה זאת כמה שיותר מוקדם, בבקשה ממך. באזור הצהריים אנחנו יוצאים אל העיר. אם לא תזדרז, באלאר לא יספיק לחתום על ביטול הוראתו הקודמת, והגזרה תשאר תלויה מעל ראשך עוד שלושה שבועות תמימים".

מאז שב מהללאל הביתה התחיל בסטיאן מקאן מהרהר לעתים קרובות יותר בגאולה. שכן אם החיים השתנו, ונעשו יפים ומאושרים כל כך כששב ילד אובד אחד לזרועות אביו, איך ייראה העולם כאשר כל הבנים האובדים ישובו אל ביתם ההרוס, ישקמו את חורבותיו וישובו לחיות יום יום, שעה שעה, לצד אביהם?

אבל מכל פסוקי הגאולה מצא שדווקא תמיהתה של ציון היא זו שעשויה לגרום לו להתרגשות עמוקה גם בסתם יום של חול: מי ילד לי אלה? עוד תשאל ציון ותתהה, כשם שהוא תוהה היום בשעה שהוא מביט בבנו, מאיפה, בגלותו הקשה והארוכה, בימים של סבל ושל קושי

– הצליח הנער הזה לפתח בעצמו גינוני מלכות?

ואיך, איך גם עכשיו, לאחר שיצא מאפלה לאורה, לא מסתנוור הנער מכל התענוגות, הכבוד והכוח שיכולה אתיל להציע לו? מכל המתנות שהיא, שהוא, רק רוצים להניח לרגליו?

לאף אדם לא היה מאחל לצלוח לבדו את מסלול החתחתים שנאלץ בנו לעבור, אבל לאחר מעשה... לאחר מעשה ניתן לומר שדרך חייו הלא שגרתית של מהללאל היא סוד כוחו של בנו.

האם, האם ייתכן שמתחת לחזות המושלמת, מאחורי הנחישות, האצילות והחן, מסתתר משהו אחר, רע ובוגדני?

אנשים ריכלו על כך בזמנו, עסקו רבות בשאלה האם ייתכן שכל ילדותו העכורה של מהללאל לא צילקה את נפשו ולא הותירה בלבו משקעים עכורים. אבל בסטיאן חשב, לפחות, שהצליח להתעלם מכל הדיבורים הללו ולראות את בנו כפי שהוא. אדם נפלא. בחור שאין כמותו.

אבל עכשיו, בחודש האחרון, פתאום עולה באוזניו הד הקולות ההם. הרכלניים.

האם יכול להיות שכמו נחש האורב מתחת הקש וממתין שיסתלק החתול ויבואו העכברים, כך המתין מהללאל בשקט ליום בו ייתן בו אביו אמון מלא? לרגע שבו יחדל מלעקוב אחריו?

כי אם לא כן, מהי ההתנהגות המוזרה הזו שהתחיל הבחור מסגל לעצמו לאחרונה? ולאן נעלמו כמה מן המתנות הנחמדות שקיבל הנער במסיבת ההודיה שערך אביו לרגל שובו הביתה?

"אתה צריך לתת בו אמון", אומר בסטיאן מקאן לעצמו פעם אחר פעם, "אתם חיים כבר שנתיים יחד, אתה מכיר אותו, ואינך טועה בקלות בבני אדם".

אבל זו בדיוק הנקודה.

מהללאל אותו הכיר בשנתיים האחרונות ומהללאל המסתובב בבית בחודש האחרון אינם אותו אדם.

"מה מציק לך לאחרונה, מהללאל?" הוא שואל בשעת רצון כל שהיא, אבל מהללאל רק מחייך, בבואה חיוורת של חיוכו הרגיל: "לי? לי – שום דבר, השבח לקל".

האם הוא משקר?

בסטיאן מציץ אל תוך עיניו של בנו, ואינו רואה שם אלא את האדם המוכר, האהוב והיקר, שלמד לכבד ולהעריך.

אבל דברי האנשים אודות נחשים, חתולים ועכברים, מתחילים לנקר במוחו לעתים קרובות יותר ויותר, מחליפים את התפעלותו המשתוממת, את הערצתו הכנה.

"האושר משכר אותך", אמר לו אלרנן דיליאבר בפעם הראשונה בה נפגשו לאחר שובו של מהללאל, "הריני לאחל לך שההתפכחות לא תהיה קשה".

ולמרות שבלתי אפשרי להתהלך כשיכורים במשך שנתיים תמימות, בכל זאת מתחיל בסטיאן לתהות האם ייתכן שלאורך כל השנתיים האחרונות אכן ריחף לו על ענני שקיעה ורודים, וכעת תמו רגעי החסד והגיע תורה של האפלה.

בתחילה הייתה ליָאָה משוכנעת כי היא יודעת הכל אודות ניהול משק בית, וזמן רב ארך עד שהבינה כמה מצומצמים הם מושגיה, ופרובינציאליים.

הוא היה נסיך, היא הייתה בת כפר, וחודשים דיברו זה עם זה מבלי להבין באמת איש את רעהו. כשדיבר שְׁלֹאָן על צמצום, היא הנהנה בראשה במרץ והבטיחה לו שאינה בזבזנית, בבית אמה למדה על חיסכון כל מה שצריכה אישה לדעת. ועל כן כשדיברו על כך שיהיה עליהם לנהוג בחסכנות בכל הנוגע לרכישת ביגוד, היא הרהרה במעשיות באין-ספור המפות שקיבלו כמתנות חתונה ובשימושים השונים שניתן לעשות בהם, והוא התכוון לומר שלא תוכל להתזיק תופרת צמודה

שתעבוד חמש שעות בכל יום על חידוש וריענון המלתחה שלה.

כשציין בכובד ראש שאולי אפילו במזון יהיה עליהם לחסוך, היא הצהירה כי את הנושא הזה היא לוקחת לאחריותה הבלעדית, וגם התכוונה לכך – שכן בבית אמה למדה הכל אודות סעודות המכילות ריבוי מרקים והכירה אין ספור תבשילי קדרה נפלאים שניתן להכין גם מירקות מרוככים ומעוותי צורה; ואילו הוא התכוון לומר שלא יוכלו לארח יותר מחמישה עשר עד עשרים אורחים בו זמנית...

אבל לבסוף למדו להבין זה את זה, הוא למד דבר אחד או שניים על העולם האמיתי, והיא שכללה את מושגיה והרחיבה את השגותיה.

כעת ניצחה על הכנתה של ארוחת ערב שבשל עייפותו הרבה של בעל הבית, ששב היום מנסיעה ארוכה, אפילו לא תוגש באולם הסעודה, אלא בטרקלין מדופן העץ שבקומת הקרקע.

בשל פשטותה של הסעודה וצניעותה לא ישתתפו בה אלא שנים עשר סועדים בלבד, והשולחן הגדול ייערך במערכת הסכינים והמזלגות הפשוטים יותר.

"רק שלושה מזלגות ליד כל צלחת", היא מזכירה למשרתת, "היום יוגש מרק קר במקום מתאבן פתיחה".

בעין של עקרת בית מיומנת היא בודקת את בוהק כלי הכסף, את הסימטריות בין שולי המפה הרקומה. מוודאת כי המשרתים מודעים להעדפותיהם הקולינריות של כל אחד מן האורחים, וחוזרת שוב על הקצאת מקומות הישיבה.

ואז היא עוזבת אותם, ועולה לחדרה כדי לרדת ממנו בעוד מספר דקות כשעל פניה המסכה אותה חייבות כל נשות האצולה הגבוהה לעטות – מסכת שלוה, בעלת הבעה משועממת מעט, של אישה שמאז הבוקר לא עשתה דבר.

הרי המשרתים, כידוע, הם אלו שעושים את העבודה כולה...

הארוחה נהדרת, עשרת האורחים היושבים סביב השולחן חוזרים ואומרים זאת שוב ושוב. מהללים במיוחד את פשטידת הבשר המפורסמת של

הטבחית, פשטידה המוגשת אל השולחן באיזון מושלם בין פריכות לנימוחות, בליווי בצל מטוגן וצנוברים. אבל בעל הבית, מבחינה ליאה, מותיר חצי מן המנה בצלחת.

היא מרימה גבה ושולחת לעברו מבט שואל. אבל הוא מסיט ממנה את עיניו, מרים את המזלג וחוזר לחפור בפרוסת הפשטידה בלי לטעום ממנה. דבר שלא קרה לו מעולם, כלומר – לא במהלך השנתיים וחודשיים שהם נשואים זה לזה.

היא לא אוהבת לראות אותו מוטרד. היא אוהבת לראות אותו צוחק. זו המטרה לשמה היא טורחת כל היום ומכרכרת כאוזה סביב המשרתים הטרחניים הללו.

בשביל עצמה היא לא זקוקה לתפוחי עץ במעטפת בצק מתוק משובץ באגוזי פקאן, וכשהוא מותיר את מנתו שלמה, היא חשה עלבון אישי.

מה יכול להיות גרוע עד כדי כך שיתעלם מן הקינוח האהוב עליו?

המגוּחַך מכל הנו שהיא יודעת שבגלגולה הקודם, כליאה סַאנְפֶּאל, הייתה מבינה בלי קושי שעשרות אירועים עשויים ליטול מגבר את תאבונו, ובכל זאת כיום היא אינה מצליחה שלא לכעוס עליו בשל התנהגותו.

תהליך ההמרה שלה, מילדת כפר לגסיכה, הושלם כנראה לאחרונה מבלי שתרגיש בכך כלל.

והעניין אינו מחמיא לה, כלל לא.

אבל אחר הסעודה, בעודה טורחת על הרקמה שלה, היא מגלה שעברה בכל זאת הותיר בה חותמת. עובדה שבין תך לתך היא רוקמת גם תרחישי בלהה שיוכלו להסביר את התנהגותו המוזרה של שלוואן.

אביו המקסים החליט לשלוח אותו לחזית. אל קו הגבול הראשון. לעודד ולחזק את לבות החיילים, וגם להילחם קצת מפעם לפעם...

ועל אף שעד כה סירב אביו של שלוואן להניח לו לחזור ולעסוק בחינוך

הנוער, סוברת ליאה ששינוי כזה בגישתו יכול בהחלט להתרחש. שלוואן ייראה נפלא במדים. גלימת ההוסטרס, למשל, עשויה להתאים מאוד לגון עיניו ולשערו. הוא ייסע מכאן עליו וינופף לשלום לכל הכפריים החביבים שיתאספו בשולי הדרך, וכמו אביה יבטיח להביא עמו מתנות קטנות כשיחזור, אבל - - - אבל מוטב שתעצור את דמיונותיה כאן. לפני שיגלשו הלאה.

בשיניים חשוקות עד כאב היא פורמת את התכים האחרונים, שהתעקמו תחת אצבעותיה הנוקשות. המלך לא ישלח את שלוואן לשום מקום בו הוא עלול לבלבל את ראשיהם של בני הנוער. הנקודה הזו, לפחות, התבהרה מעל לכל ספק במהלך השנתיים האחרונות.

אז מה כן, אם כך?

שליח פגש בו בדרך והביא בשורה רעה מבית אמה?

מגפה בעדרי הצאן?

מחלה בכרמים?

עד צהרי המחרת היא לוכדת את שלוואן בעוד ארבע או חמש מחוות עצבנות קטנות, ורשימת המאורעות שעלולים היו לגרום לו לדאגה ולסכן את שלום משפחתם הקטנה כבר תופחת ומונה ארבעים ושש סיטואציות בלתי נעימות בעליל.

היריד הוא אחד משיאיה של השנה. שבוע קצר אחד, בו יש להספיק למכור את כל תוצריה העודפים של האחוזה, מאריגי צמר ועד בקבוקי יין, ולרכוש את כל שיזדקקו לו יושביה בחודשים הבאים.

ואין שום פלא, שבהגיע היום המיועד, ושיירת העגלות הנושאות בקרבן עמל בן חודשים, עתידה סוף סוף לצאת לדרכה אל העיר הגדולה, מחרישה ההמולה את החצר.

יש לנהל את האיכרים, יש לערוך רישום מדויק בנוגע לתכולתו ולמשקלו של כל שק שהם מניחים בהתרגשות בעגלות הגדולות,

לרשום באופן מסודר את רשימת המוצרים והחפצים שהם מזמינים מן העיר הגדולה, ולהעניק לכל אחד מהם את התחושה כי צרכיו חשובים ומשאלותיו בעלות ערך.

והמשימה הזו אינה קלה כפי שהיא נשמעת, ויוזבד אפילו אינו מספיק להכניס לפיו לגימת מים אחת לאורך הבוקר כולו. וכשמכריז דוד באלאר כי הגיע הזמן לעלות אל העגלות, נחמץ לבו בקרבו.

"עוד לא נפרדתי מאבא", הוא אומר בשקט.

דודו מרים אליו עיניים מימיות משהו: "אתה יודע שאנחנו באיחור, נכון?"

"כן. אקפוץ אליו רק לרגע, לומר שלום ולקבל ברכת הדרך".

"כבר קיבלת ברכה כזו, בבוקר. אני בטוח שהיא עדיין בתוקף". באלאר מגחך, משועשע מבדיחת עצמו, "אל תפריע לו ללמוד. הוא לא אוהב זאת. ואנחנו נוסעים בסך הכל לשלושה שבועות".

שלושה שבועות הם די הרבה, לטעמו של יוזבד. אבל אין ביכולתו לטעון דבר כנגד גישתו ההגיונית של באלאר. מאביו אכן נפרד כבר, פעם אחת, לאחר תפילת שחרית. והעובדה שצילילי ברכתו הרכים של אביו כבר נמוגו והתפזרו בחללו של העולם, אינה הצדקה להטריד אותו שנית, באותה בקשה בדיוק.

אבל כל כך עצוב לצאת לדרך מבלי להיפרד מאיש!

ואם הוא אינו מביא את צוות המשרתים בחשבון, הרי שזה בדיוק מה שעתיד לקרות הפעם. שאול, בן דודו וחברו היחיד, נסע לחתונה בבית אחד מקרוביו מן הצד השני, ואל קברה של אמו לא יעלה. הן מפני שראש חודש היום, והן מפני שמגותך להגיד שלום למצבת אבן דוממת, כאשר נשמתו של האדם שתחתיה ממילא אינה כבולה למושגים של זמן ומקום.

"בוא". דוד באלאר קצר ותכליתי, "צריך לזוז. לא מתאים לך, לעמוד ככה ולחלום".

יוזבד מגחך, נבוך. אכן לא מתאים לו. ממש לא.

מתאימה לו הרבה יותר פעולה יעילה זריזה וממוקדת, עשייה מלאה

להט ואכפתיות סוערת.

אבל משום מה נדמה לו שלא חלומותיו הם אלו שמטרידים את באלאר, וגם לא העיכוב ביציאה לדרך. חושיו, שחדים מעל ומעבר לצפוי מבן אבירים בן גילו, מאותתים לו שמשוהו אחר נעוץ בחיפזון הזה, איזה שהוא רצון להציב מחיצה בינו לבין אביו.

"אני רק נכנס לרגע להיפרד, וחוזר מיד". הוא אומר, "זה לא ייקח יותר מדקה או שתיים".

"כרצונך", אומר באלאר, וחוסר שביעות רצונו ברור, "אם באמת נראה לך מתאים להפריע לאבא שלך באמצע הלימוד, ונדמה לך שהוא ישמח בכך שתקטע את רצף המחשבה שלו רק כדי לבשר לו שכמו שסיפרת לו בבוקר אתה אכן יוצא לדרך, אז תעשה זאת. בכבוד".

מבטיהם מתמודדים, ויוזבד נכנע הראשון. מסב את פניו, ובמקום לספס בשביל העיזים המוביל אל בית הכנסת, הוא נכנס לאטו אל החצר הפנימית, שם מסיימים צוות משרתי הבית, בפיקוחו של זֶאֶהָב, בנו של באלאר, את הטענת חפציהם האישיים של הנוסעים על המרכבות.

"התיק שלך כאן, אדון יוזבד". "וזה התרמיל עם הספרים". המשרתים כולם מתחרים על תשומת לבו, מתאמצים, איש איש לפי דרכו, להעניק לו את השירות הטוב ביותר. ובין צניפות הסוסים לקריאותיהם של בני הלוויה, מתבייש יוזבד במחשבות שעלו בו קודם לכן. בכך שהרגיש את עצמו בודד, שמחק את המשרתים וצוות העובדים מרשימת האנשים המגלים כלפיו רגשות אמת.

שוב ושוב הוא לוחץ ידיים, טופח על כתף זו ואחרת, מבטיח שיעשה כל מאמץ כדי להביא מן העיר הגדולה את כל רשימת המשאלות שהכתיבו לו בליל אמש. שוב ושוב הוא מבטיח למודאגים שביניהם, שהפתק מונח קרוב ללוח לבו, ומטבעותיהם שמורים היטב, ומקבל בתודה את ברכותיהם.

גם את זה, את החיבה הגלויה שמגלים עובדי הכפר והמשרתים לאדון האחוזה הבא, לא מחבב באלאר. וקו עצבני כל שהוא נחרץ בזוויות פיו כאשר הוא אומר ביובש: "מאוחר, יוז!"

קולו של האיש פועל על הנאספים כזרם מי קרח, ובדממה המשתררת,

שוב אין כל קושי לברך אותם לשלום בפעם האחרונה, לעלות על המרכבה ולצאת לדרך.

זו השנה השלישית בה נוסעים יוזבר ובאלאר לבדם ליריד, ולמרות שצללית דמותה החזקה ואומרת ההוד של אמו כבר נמוגה ממסדרונות המצודה, הטרקלין והמרפסות, הרי שלהעדרה מן המסע אל היריד טרם הצליח להתרגל. ודמותה, הנמרצת וההחלטית, חסרה לו כעת עד כאב.

כל האנשים שהכיר יוזבר העריצו את אביו, ואביו העריץ את אמו. "לא חכמה להיות כמוני", היה אומר לבנו בכל עת מצוא, "אתה יודע כמה אנשים היו יכולים להיות כמוני אם רק הייתה ניתנת להם האפשרות לשבת בבית אלוקים כל ימי חייהם ולהגות בתורה יומם ולילה? אבל הם לא זוכים לעשות זאת, כיוון שלא בורכו באישה כמו אמא שלך".

יוזבר לא הסכים עם חלקו הראשון של המשפט, כדי להפוך למלאך זך ונאצל נדרשו קצת יותר מחיים נטולי דאגות ומלאי שקט ושלווה. אבל עם חלקו השני של המשפט הסכים בכל לב. אלמלא אמו, שגונגה כלביאה על שלוותו ותורתו של בעלה – היה אביו, עם כל תכונותיו הנאצלות, הופך בעל כורחו לבעל אחוזה טרוד ומעשי.

רק נוכחותה של אמו שנטלה את כל עול העולם על כתפיה, ואפשרה לו לפרוש אל בית האבן הלבן שבפאתי האחוזה, מנעה מכוזר לאבד את אחד מן המיוחדים שבבניה.

מאז זכר את עצמו, ושנים ארוכות לפני שנולד, הנהיגה אמו את האחוזה בנחישות, יצירתיות ואומץ. וגם הוא, עם כל כוח עלומיו, היה תוהה לפעמים כיצד זה שאינה מתעייפת לעולם, אינה מרכינה את ראשה בפני הקשיים, חושקת את שיניה ויוצאת לקרב כדי לחזור

ממנו, שוב, עטורה בזר ניצחון.

רק בקרב האחד, האחרון, נאלצה להיכנע. קיבלה בשלווה את גזרת עליון, הודתה לבוראה בחולשה על כל השמחות וההצלחות שידעה, בירכה את בעלה ובנה, ובשמץ מן המרץ הנושן שלה, התחילה לפרט באוזניהם את ההבטחות שטרם הספיקה לקיים, חובות שעדיין לא הספיקה להשיב, ומשאלות שברצונה שיטרחו להגשים.

ורק לאחר שהובטח לה שהכל יסודר על הצד היותר טוב, כשם שהייתה עושה זאת בעצמה, הניחה לראשה לצנוח חזרה על הר הכריות, ושקעה בשינה טרופה ממנה לא הקיצה עוד.

"במה אתה הוגה, יוזבד?" פתאום נפקחות עיניו של דוד באלאר, ומבטן האפור כלהב החרב וחד כמותו ננעץ בו בעניין, "משהו מציק לך?" "לא". אומר יוזבד במהירות רבה מדי, ולפיכך אין לו בררה אלא להסביר את עצמו: "חשבתי על אמא".

דודו נאנח: "אישה גדולה היא הייתה, אחותי. תמיד ראיתי לעצמי זכות של ממש לעמוד לימינה". הוא מקמט את גבותיו רגע, ונראה כשוקל האם לומר דבר מה, ואחר כך נד בראשו ואומר: "וייאמר לשבחך, שגם אתה, צעיר ככל שהיית, אף פעם לא סירבת למלא את חובתך".

"תודה", אומר יוזבד ומחייך, שכן זכרון האמון שנתנה בו אמו, מחמם לב. צעיר ככל שהיה, תמיד הדגישה לו כי היא רק ממלאת את מקומו עד שיגדל, שקדה להקנות לו את הידע הדרוש כדי לנהל את האחווה בהצלחה, העמידה אותו בראש בכל הזדמנות, וגרמה לכפריים להתייחס אליו כגבר, מיד לאחר שנכנס לשנות נערותו. עד שהלכה לה לבית עולמה, לא הבין כמה מיוחדת הייתה גישתה זו, וכמה אצילית. אבל שלוש שנים תחת מרותו של דוד באלאר, הצליחו ללמד אותו כמה מתקשים אנשים לוותר על כוח, ועד כמה הם מתקשים להאמין שהגדיים שתחת מרותם גדלו והפכו לעיזים היודעות את הדרך בזכות עצמם...

רגע הוא מהרהר בכך, כשפניו מוסבות אל החלון, וכשהוא מחזיר את פניו אל דודו, הוא מגלה כי מבטו של האיש נעוץ בו, והבעה משונה מאוד על פניו.

"במה העניין, דודי?" הוא שואל בנימוס תמה, "קרה משהו?"
 "שום דבר חדש", אומר הדוד, "והאמת היא, שמזמן חיכיתי לרגע בו
 נוכל לשוחח שנינו בשקט, מבלי נוכחותו של שאול היקר שלך".
 חוסר הסימפטיה בין דוד באלאר לשאול, בן דודו מן הצד השני, הוא
 הדדי מכל בחינה. אבל שאול הנו עובדה קיימת בחייו של יוזבד,
 בדיוק כמו דודו. ואין בכוונתו להפסיק את הקשר עם חברו היחיד רק
 מפני שדוד באלאר אינו מחבב את הנער העדין והחולמני. אבל הבעתו
 של דודו מגלה כי הפעם מתכנן דוד באלאר שיחה רצינית יותר מסתם
 שפיכת קיתון מלא ביקורת על ראשו של שאול הנעדר.

"אני מקשיב", הוא אומר, תוהה לפשר החומרה שבמבטו של דודו. הקיץ
 היה ארוך ומתיש, כנימות פגעו בגפנים, מזג האוויר תעתע בחקלאים,
 וכמה זאבים חצופים הטרידו את הרועים והעדרים. אבל בחודשים
 האחרונים נראה היה שהכל שב למסלולו, הגפנים התאוששו, מזג
 האוויר התייצב וראשיהם של הזאבים נתקעו על כלונסאות הגדר.

ואם כך מדוע נראה דודו כאילו בפיו בשורת איוב?

"שום דבר חדש", אומר דוד באלאר. "שום דבר חדש". הוא חוזר.
 שף את זקנו, מורט את קצות שפמו המהודר, מושך באפו, זוקר את
 סנטרו ומכריז: "מאוד השתוקקתי לשוחח אתך בלא נוכחותו של שאול.
 אחרי הכל, בידיו אי אפשר להפקיד את סודותיה של האחווה... ואני
 שמח מאוד שההשגחה העליונה שלחה אותו לחתונה במרחקים בדיוק
 בתקופת היריד השנתי".

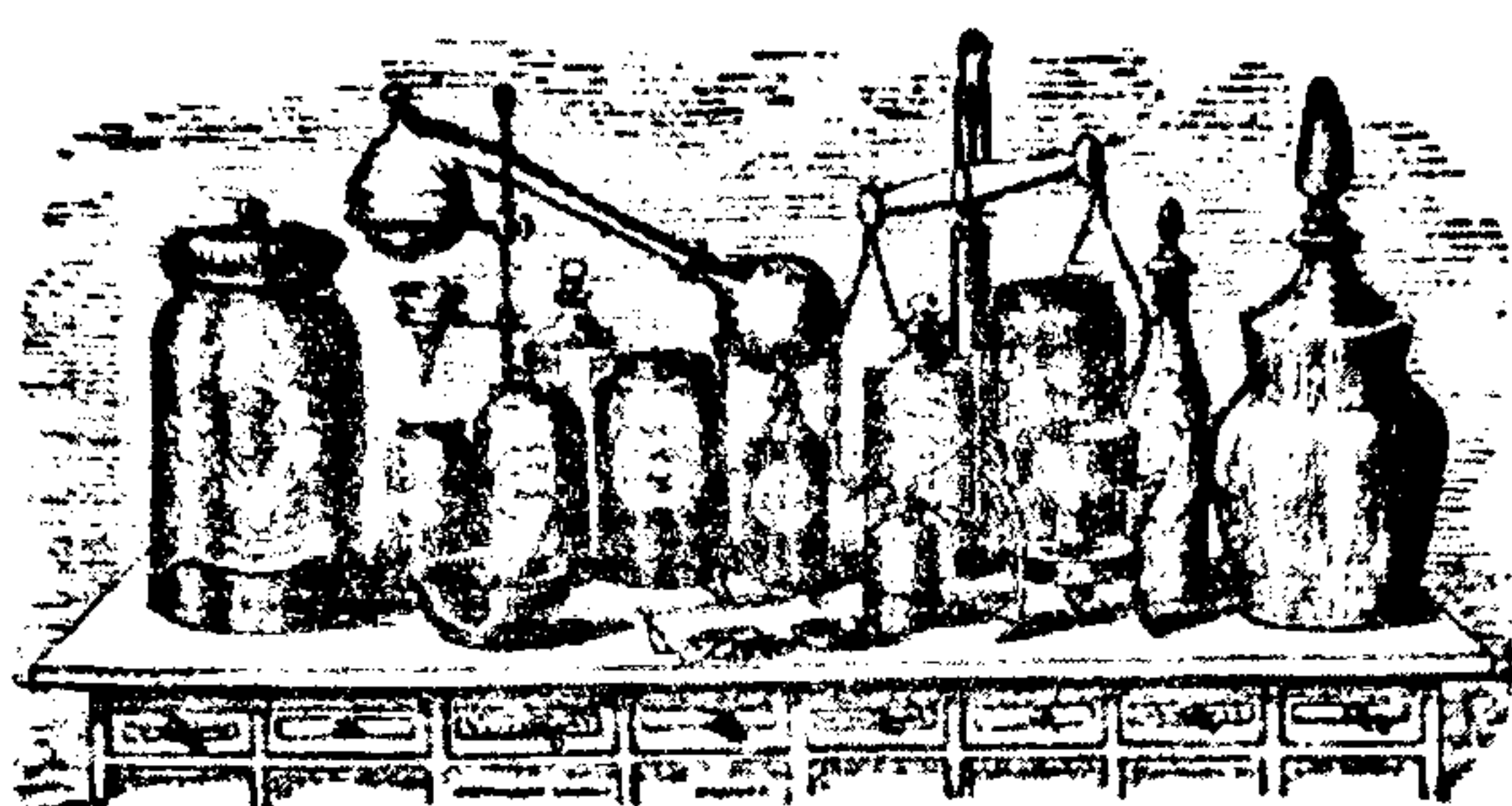
יוזבד כולא אנחה. "על מה רצית לשוחח אתי?" הוא מתעניין
 בנימוס.

"לא עכשיו". אומר הדוד, "לא כשבעוד רגע אנחנו מגיעים אל
 האכסניה. בעזרת הכל יכול עוד נגיע לרגע המתאים. ואל דאגה, נערי.
 שום דבר חדש לא התרחש. הכל בסדר גמור ותחת שליטה".

המילים מטרידות ומסקרנות יותר משהן מרגיעות ונוסכות שלווה. אבל
 כבר כאשר היה ילד ידע יוזבד כי בעוד אביו רך כחמאה ביום קיץ,
 הרי שאין בכוחן של דמעות, תחנונים והפצרות להזיז את אמו ודודו
 מעמדתם. וכיוון שהשנים שחלפו מאז פטירתה של אמו רק הפכו את

הדוד לנחרץ ותקיף יותר משהיה בחייה, יוזבד אפילו אינו מנסה לחזור
שנית על שאלתו.

פרק שני

דרת, בנו של קאה-הי, החפץ כל כך לגאול את כבודו של אביו ולנקום במלכה של כוזר האחרת – הנו המועמד המושלם להתנקשות בנסיך מיכאל. אבל ידרת משמש בתקופה האחרונה כמאבטחו ועוזרו האישי של הנסיך ברכיהו, והשניים נמצאים אי שם בנתיב המשי, מחפשים אחר סחורות יקרות ערך שטרם הוכרו בשווקי כוזר. ואנשי הריגול הנגדי מתקשים במקצת למצוא אדם מוכשר כמותו, שירצה וישמח לקחת תפקיד כזה על שכמו.

אבל לבסוף נמצא המתנדב המתאים לחיסולו של הנסיך הנערץ. "באופן שייראה מקרי!" דורש האביר מטריאס בכל תוקף, "כי אם מישוהו בעולם יבין וינחש שאנחנו אלו שחיסלנו את מיכאל – האדמה תרעד תחת רגלינו, כאילו גדוד פילים שלם יוצא למלחמה". מילותיו של שר המלחמה שלו מרגיזות את יוסף דיאלידאן: "ואם יצא גדוד פילים נגדנו למלחמה?" הוא שואל, "מה יקרה אז? צבאנו אינו מוכן לקרב, שר המלחמה?"

ההתקפה מפתיעה את מטריאס. "ודאי שהצבא מוכן להגן על העם

והמולדת מפני כל איום שהוא", הוא משיב בתוקף רב, "אבל לדעתי, כמצביא מנוסה, אין סיבה לעורר את הפילים מרבצם. שישבו להם ויכרסמו דשא עד שנסגור עליהם סופית".

"לרגע כבר חשבתי שאתה מפחד". בסתר לבו יודע יוסף כי לאחרונה הפך לקצר רוח, וחשש מקנן בו כי הוא מזדקן והולך.

"חלילה לי, הוד מלכותו". מטריאס בוחן בזהירות את האיש שהעלה על כס המלכות, "איני מפחד, אני רק מזהיר את ידידי משירות הריגול שלנו לבל יבצעו טעויות".

"נעשה הכל כדי להימנע מכך". ממהר סבריאלי להצהיר, "הסר דאגה מלבך, האביר מטריאס. המתנקש קיבל ויקבל הדרכה מדויקת ביותר, ואם לא יעלה בידו להרעיל את הנסיך הצעיר, תתבצע פשיטה במסווה קאוורי. כולנו ערבים לשלוותה ושגשוגה של כוזר היקרה שלנו".

"נכון". אומר יוסף בחומרה, "ולצורך כך, מלבד זהירות, אנחנו נדרשים גם לפעולה. על מיכאל למות אחרי צאתו מבבל ולפני הגעתו לתחומי כוזר. האם ההוראה ברורה?"

כל היושבים סביב השולחן מנענעים בראשם.

"יפה". אומר המלך, "וכעת לנושא הבא שעל הפרק – "אבל אף על פי שהדיונים הבאים עוסקים בנושאים שישפיעו באופן ישיר יותר על חייהם של אנשים רבים יותר, חשים כל היושבים סביב השולחן כי החלטתם על מותו העתידי של מיכאל הנה אחת מן ההחלטות בעלות המשקל הכבד ביותר שקיבלו מעולם.

לפעמים מילים הן רק חומר גלם, כמו קמח ומים שעשויים להפוך לפרוסת לחם פריכה אם יעלו בחלקו של אופה או לסיים את חייהם כעיסת דבק אם יפלו בגורלו של כורך ספרים.

וגם במקרה הזה, לא המילים, אלא הטון והנימה הם שיוצרים את משמעותו האמיתית של המשפט. עובדה היא שמאות פעמים שמע

בסטיאן מקאן את האלוף צפראל, סגנו של הממונה על בטחון הפנים, שואל: 'אפשר לשוחח אתך רגע, אדוני שר המלחמה?' ומעולם, עד כה, לא גרם לו המשפט הזה להשתנקות. "מה קרה?" הוא שואל, ומצמץ בחזקה כדי להעביר ממוחו כמה תמונות בלתי צפויות מימי מאסרו בטרזיר, "יש בעיה כל שהיא?"

האלוף צפראל הוא טיפוס אפרורי, פקיד היושב כל ימיו בחדר סגור, והדבר ניכר הן על מראה פניו החוורור והן על מבנה גופו הרופס, אבל בקולו אין שום רפיסות כאשר הוא אומר: "הייתי שמח אם היית יכול לפנות למעני כמה רגעים, האביר מקאן".

ושוב, למרות שהמשפט עצמו יפה ואדיב, בכל זאת מצליחים קולו ושפת גופו של האלוף להעניק למילים פרשנות שונה, ההופכת אותן למטרידות.

ובסטיאן מוצא את עצמו נקרע בין שתי תחושות סותרות, האחת שמאיצה בו למהר ולהכניס את הברנש לחדר סגור ולשמוע מה בפיו, והאחרת שדוחקת בו לסלק אותו מעל פניו, ולהזמין אותו לחזור בפעם אחרת, כשהוא מצויד בנימוסים טובים יותר.

לבסוף, באופן הגיוני למדי, הוא אינו עושה לא את זה ולא את זה. הוא מחלק בסבלנות הוראות ובקשות לכל צוות המשרד שלו, חותם על כמה צווים דחופים, מכתיב איגרת קצרה, ואז מחווה בידו בתנועה מזמינה ואומר: "היכנס, האלוף צפראל, ונשמע מה בפוך".

"מה בפוך?" האלוף מתיישב על קצה כיסאו, "לצערי, לא דברים משמחים מדי, מהללאל שלך – " המילים פוגעות בבסטיאן כחץ משונן, "עומד בקשר עם מרגלים קאווריים. ידעת על כך?"

"לא", אומר בסטיאן בחדות, חש כאילו תקרת החדר נוגעת בקדקודו ומאיימת למחוך אותו תחתיה, "אין שום סיכוי שהוא עושה זאת. סביר הרבה יותר להניח שהמידע שבידכם מוטעה".

האיש האפור מחייך: "תפקידי הוא להיות משוכנע במה שאני אומר, אדוני שר המלחמה. אבל אשמח מאוד אם תצליח להפריך את העובדות. זה כתב ידו של בנך, האין זאת?"

בסטיאן משפיל את מבטו אל הנייר שהופיע כבמעשה כשפים על השולחן, בהה בפיתולי הכתב המוכר ונד בראשו, "בהחלט יכול להיות. ויכול גם להיות שזה זיוף מוצלח".

"נכון. בדיוק לכן הצבנו מעקב סביב הנער, ונאלצנו לצפות באופן אישי במעמד המביך בו העביר אביר לעתיד סכום של מאה וחמישים מטבעות כסף לידיו של מרגל".

מעמד מביך?

בהחלט. כמעט כמו המעמד הזה עצמו.

והעובדה המבלבלת ביותר הנה שהאלוף צפראל אינו נשמע זועף או מאשים במיוחד. למען האמת, מסיבה נעלמת כל שהיא – הוא כמעט נשמע משועשע.

ולמרות שהוא אינו מחזיק את עצמו כנטול חוש הומור – נשגב מבינתו של בסטיאן להבין באיזו דרך ניתן להפוך את המציאות הזו למבדחת.

"אני מרשה לעצמי לציין כי בני הוא אויב אישי של יוסף דיאלידאן", אומר בסטיאן, "אין סיבה לחשוב כי הוא ירגל למענו או למענם של הקאוורים הארורים. ומלבד זאת – לו היה מרגל למענם, הם אלו שהיו מעבירים לו תשלום, ולא להפך".

נציג שירות הביטחון מנענע בראשו. "אני מסכים לכל מילה ומילה שאתה משמיע. וזו הנקודה המעניינת כאן". הוא מתופף שוב על השולחן, במקצב מהיר יותר, ובסטיאן כמעט חורק בשיניו כתגובה. "הבה נקצר בהקדמות: מהללאל מעביר כספים לידי משה דמלאן, האדם שגידל אותו במשך שנות נערותו, ונהג בו באטימות ובאכזריות שאינן נפוצות במקומותינו".

בסטיאן אינו בטוח שהוא מבין. וגם אחרי שהוא ממצמץ פעמיים, ומשפשף את גשר אפו שלוש פעמים, עדיין הוא אינו מצליח לחוש ודאות שהצליח בכך. מהללאל? מעביר כסף לידיו של משה דמלאן? בעזרתו של מרגל קאוורי?!

"זה יפה", הוא אומר במאמץ, "מעשה אצילי שמעטים מבינינו היו

מצליחים לבצע".

"ייתכן", מסכים האיש האפור, "אבל החוק אוסר העברת כסף אל שטחי אדמותיו של יוסף דיאלידאן. ועל בנך לכבד את החוק כמו כל אדם אחר כאן בעיר".

"אבהיר לו את הנקודה", מסכים בסטיאן. "תודה על המידע".

האלוף מחייך ולמרות שהחיוך אינו נוגע בעיניו, בכל זאת יש בו מידת מה של כנות: "ובהזדמנות זו בה עלה שמו של בנך על שולחן הדיונים שלנו, וערכנו אודותיו תחקיר קצר, חשבתי שתשמח אם אשתף אותך במחמאות הרבות שחלקו לו כל האנשים שבאים אתו במגע – "תודה, אבל אין צורך", רגלו של בסטיאן מקפצת תחת השולחן, וכל מה שהוא רוצה הנו לתפוס את הברנש בזרועו ולהובילו מעדנות מחוץ לדלת, "אני מכיר את בני".

האלוף מתכווץ מעט, ובסטיאן מבין כי ייתכן שקולו היה חד מדי, או רם מדי ואולי, בכלל, העניק פרשנות קיצונית מדי לשיחה שנערכה ביניהם, וכוונותיו של האלוף צפראל היו ידידותיות יותר משחשב בתחילה.

"ובכן – "אומר האלוף בנוקשות קלה, "כמו שאתה ודאי מבין השקענו בימים אחרונים תשומת לב בתיקו האישי של בנך, וחקרנו קצת את סגנון ואורח חייו כיום, ועל פי הוראות נציב בטחון הפנים עצמו, עליי ליידע אותך בכך שקהל הידידים שמקיף את בנך אינו נמנה על שכבת העידית של האצולה הכוזרית. בין חבריו הקרובים אפשר למצוא את צ'ארט טאראלאן, ששני אחיו נשפטו בסיוון האחרון לעונשי מאסר של שבע שנים; את דריל אקבאל שהודר בשנה שעברה מירושתו של אביו, ועבר לגור בבית דודו; את מינאל דארוון, שעד היום, והוא כבר בן תשע עשרה, עוד לא הצליח לשבת במקום אחד מספיק זמן כדי לרכוש לעצמו את אומנות הקריאה – ואני יכול להמשיך ולמנות לפניך לפחות שנים עשר שמות נוספים של נערים שכל אב ששכל בקדקודו חייב להרחיק מהם את בנו". הוא משתק ונועץ בבסטיאן מבט נוגה, "ייתכן שהשפעתך על בנך מוגבלת", הוא מציין לאחר מכן, "הדבר אפילו הגיוני, בהתחשב בעובדה שכאשר פגשת אותו כבר היה בחור

בעל אישיות מעוצבת. ומתוך רצון לסייע לך בניהול המשבר הזה, החלטנו כי במידה ולא יחול שינוי של ממש בסוג החברה בה נוטה בנך הגדול להסתובב, ניאלץ לבקש מן המלך לקבוע, לפחות באופן זמני, כי לא מהללאל אלא בנך הצעיר הוא שיירש את תוארך ומעמדך". הוא נאנח, "שעת מלחמה עכשיו, האביר מקאן, ובזמן שכזה איננו יכולים לעשות הנחות לאיש. גם לא לדמות רבת פעלים כמוך. ואני מקווה שלא תשפוט אותי בחומרה על כך שאני ממלא באחריות גם את חלקיו הנעימים פחות של תפקידי".

הוא מושיט את ידו לבסטיאן שלוחץ אותה בשתיקה, ולאחר ניד ראש דומם הוא שומט את ידו ופונה אל עבר הדלת, מותיר את בסטיאן יושב על מקומו רופס כנאד מים ריק.

אבל על הסף עוצר האיש, ומסתובב. והפעם עולה מאורחו האפור של בסטיאן מקאן שדר תקיף עד כדי כך, שהוא כמעט אינו נזקק למילים כדי להעביר את נחישותו. "שמע נא, אדוני שר המלחמה", הוא אומר ופניו כאילו חוצבו מאבן, "כידוע לך, כאשר אני בתפקיד בלתי נעים כמו זה שבשלו הגעתי הנה היום – אני רשאי לכופ גם אנשים במעמדך להאזין לדבריי. ואני חושב שאין לי בררה אחרת. אולי אני צעיר ממך, אבל גם אני אבא. וברור לי מה אתה מרגיש עכשיו. וזו טעות, מהללאל שלך בחור נהדר שכל אב היה שמח לזכות לגדל. ואני אומר זאת אחרי מעקב בן שבועיים אחריו. הוא זהיר במצוות, אוהב תורה, טוב לב, וכמעט מושלם במידותיו – "הוא מחייך, "סביר להניח שדווקא בשל כך, בשל העדינות, הרחמנות וטוב הלב שלו, הוא פתח את לבו לנערים הללו, שמבחינה מסוימת, הם בהחלט מוכי גורל".

"אז אתה מבין זאת", אומר בסטיאן ביותר משמץ אירוניה.

"מבין שהם כנופיה עלובה ועצובה?" שואל האלוף, "בהחלט. ובאופן אישי, אין לי שום התנגדות שבנך יטפח אותם ויסייע להם וידריך אותם בדרך העולה בית קל. אדרבה, אשמח אפילו לאפשר להם לנפוש בצוותא בבית הקיט שלנו בדרום. אבל אם אני מסתכל על בנך כעל אביר לעתיד, אני לא יכול להישאר שאנן באותה מידה. אלו לא יוכלו

להיות חבריו של שר המלחמה הבא שלנו, ואני משוכנע שאיני צריך להסביר לך מפני מה הדבר אינו מתאים".

בסטיאן נוגס את שפתו התחתונה. לא זה הזמן וגם לא העיתוי לגלות לעולם כולו שמהללאל גם אינו מעוניין במשרה הרמה והרוממה הזו. חיי הצבא אינם מושכים אותו כלל, והרעיון להעביר את חייו בציפייה לקטסטרופות ובניהולן, כאשר הן אכן מתרחשות, אינו נושא חן בעיניו. אבל האיש שמולו, שאינו יכול לנחש את מחשבותיו, ממשיך בתקיפות: "וכאשר אנחנו מצרפים לחוסר התבונה בבחירת ידידיו גם את העובדה שבשל אותן תכונות אופי. בהדרות מצא לנכון ליצור קשר לא חוקי, ולהעביר כספים לעברו השני של הגבול, אין לנו בררה אלא לעדכן אותך בעובדות, ולבקש ממך שתלמד אותו כי גם את מידת החסד יש להגביל". הוא מחייך: "אלו הן צרות טובות, אדוני שר המלחמה. הורים רבים היו מייחלים שרק אלו תהיינה הבעיות החינוכיות אתן יהיה עליהם להתמודד".

אבל גם צרות של עשירים הנן צרות. וטיפש הוא האיש שחושב אחרת.

שיחתו עם האלוף האפור הותירה את בסטיאן מקאן מוטרד. יהיה עליו לשוחח עם מהללאל בהקדם. אבל מה יאמר לו? ואיך? לבטח לא ישב מולו ויציב את העובדות באותם הומור לגלגני ודקדקנות יבשושית כמו האיש ששוחח אתו היום.

אבל אם צד השלילה ברור ומחזור לו כשמש בצהריים, הרי שבנוגע לשאלה מה כן נכון לעשות הוא כעיוור בחשכת הלילה.

עם מי יתייעץ? מי מבין מכריו יכול לזכור את תסיסת דם הנעורים מחד, ומאידך – להיות אמין ודיסקרטי מספיק כדי לשכות מן הסיפור מיד לאחר שישמע אותו ולא להזכיר אותו אפילו פעם אחת במשך שמונים השנים הבאות?

פנרס אליקטאן יכול היה להתאים לתפקיד, אלא שפנרס נעלם לפני כשישה שבועות ועקבותיו לא נודעו עד עצם היום הזה.

בחודשים הראשונים לאחר נישואיו מיקם שלוואן את מעבדת האלכימיה שלו במרתף הבית. אבל למרות שעל פי המנהג הרווח אכן זה היה מקומה הראוי של מעבדה כזו – חש שלוואן כי האפלולית התמידית, הריחות הקשים והרטיבות שבאוויר נוטלים ממנו את נעוריו ואת שפיות דעתו כאחד.

בהתקף זעם, שנקטע רק בשיעולים חריפים, בישר לליאה כי הוא עומד להעלות את המעבדה באש, לערוק לכוזר הישנה ולעבוד שם כסייס, והיא – במעשיות הכפרית שלמד להעריך – זימנה שניים מהמשרתים ועוד באותו ערב העבירה את המעבדה כולה לבקתת אבן קטנה וחסונה שבגלגולה הקודם של האחווה הייתה שייכת למנהל האורות, סוכן הבית או אדם בעל מעמד דומה.

הבקתה, שהכילה מבואה נחמדת, חדר מגורים גדול, מואר ומאוורר, סככת מטבח וחדר ציוד, הפכה למקום השהות החביב על שלוואן. בה עבד במשך היום, בה אירח את נערי הכפר הסקרנים, שחיבבו את האדון הצעיר ונהנו לשוחח אתו, ובה מצא את עצמו גם מהרהר בעצמו, בחייו, בעתידו.

ועתידו לא נראה מזהיר מדי.

אלא אם כן הזוהר המדובר הנו זוהר הנשמה בעולמות העליונים. משום שעל אף מאמציו לא הצליח לפענח היום אף לא אחד מן הסודות הרמוזים בתליונים שבידו, ולא מצא בין מסמכיו של דוד סאנפאל אף לא רמז משמעותי אחד שיעזור לו ויקדם אותו לעבר פענוח סודה של אבקת השרפה.

כשרווליו מופשלים רכן שלוואן מעל הקלחת, מערבב בכף עץ את

תוכנה המבעבע, והאור החוזר ממנה צובע את פניו בנגוהות אדומים ומסתוריים. ואף על פי שכבר בראשיתו של הלילה הזה היה ברור לו ששוב נכשל, בכל זאת הוא מסרב להרפות, אולי החומר כן יתגבש, בסופו של דבר? אולי הרכיבים הנוזליים שבקלחת זקוקים לעוד קצת ערבוב, לעוד קצת חימום, ולקצת יותר זמן כדי לשנות את צורתם? אלרון היושב על קצהו המרוחק של דלפק העבודה הארוך לועס תפוח ומביט באדונו בחמלה מהורהרת, שלו הייתה נקלטת במבטו של שלוואן הייתה מתסכלת אותו עד מאוד.

אבל הנסיך עסוק במלאכתו, והעבד – בהרהוריו. "דבר אחד ברור", לבסוף מחליט אלרון לסכם את מחשבותיו בקול, "גם אם השנתיים האחרונות היו בזבוז זמן גמור, הן לא היו בזבוז זמן מוחלט. הן פיתחו בך סבלנות, אורך רוח, לימדו אותך להתמודד עם אכזבות – " הוא נוגס בתפוח שלו, ומתכופף ומתחמק באלגנטיות מכף העץ שמיידה בו הנסיך. "זה לא היה עלבון", הוא מציין לאחר שהוא חוזר ומזדקף, "סבלנות, יסודיות, אורך רוח ואופטימיות הן מעלות שראוי לכל אדם לרכוש, בשלב זה או אחר של חייו".

שלוואן מביט אל הנוזל הצמיג בעיניים שחורות מעייפות, "אני מניח שזו דרכך המנומסת להגיד לי שמוטב שאודה בכך שגם הניסוי הזה נחל כישלון", הוא אומר, "לעולם לא אצליח לייצר את האבקה השחורה הארוכה הזו, התליונים האלה לא היו אלא הטעיה".

"לא הגיוני לחשוב כך", אומר אלרון במתינות, מנדנד מגף אחד, שסולייתו מכוסה בבוץ אדום, "המלך רצה להותיר בידי העם הכוזרי דרך להשיג את העצמה הגלומה באבקת הרעם. כנראה שפשוט עוד לא הצלחנו לפענח את הצופן בעזרתו נרשמו הדברים. אבל כמאמר הפתגם: 'הסבלנות היא אם ההצלחה'. אתה עוד תשיג את שלך, אל דאגה".

"זו הבטחה?" מתעניין שלוואן, "כי סבלנות יש לי הרבה, ולא ראיתי שום הצלחה באופק".

"אולי מפני שלא התבוננת לכיוון הנכון", לפעמים נדמה שאלרון פשוט אינו יודע להיות רציני, "יבולי התפוחים שלך, למשל, מצליחים

לא רע, לפחות אם נשפוט אותם על פי התפוח הספציפי הזה שאני אוכל".

"יבולי התפוחים", חוזר שלוואן, "אני מביין". הוא מסב את גבו לאש, וצונח על כורסתו הוותיקה והמהוהה, "תביא לי תפוח אחד שאבדוק בעצמי", הוא אומר, "ואחר כך תכבה את האש, תשפוך את השום כלום המבעבע הזה לאחת החביות הריקות, אולי אחרי שהוא יתקרר נגלה שבכל זאת הצלחנו להפיק קצת דאיאול. ותשליט פה קצת סדר לפני שנצא לתפילת שחרית. טוב?"

אלרון מביט על המרתף ההפוך, המלא בהמוני בקבוקים הפזורים על הדלפק, מלאים לשליש ולרביע בנוזלים מסתוריים, ועל הכיסאות העמוסים בצנצנות מלאות אבקה בצבעים שונים, כלי עבודה, מבחנות, סירים ורשימות בכתב ידו האלכסוני של הנסיך. "תפוח אספק לך בשמחה, מתוך המלאי האישי שלי", הוא אומר, "אבל סדר של ממש עד הבוקר? זו משימה שגדולה אפילו מכוחותיי. ואני ברנש רב יכולות".

הבעתו רכה הרבה יותר ממילותיו, והאופן בו הוא מבריק את התפוח לפני שהוא מושיט אותו לנסיך המותש מעיד על דאגה של ממש.

"תודה", שלוואן מביט בפרי הירוק והבוהק מבלי לנגוס בו. וכעת, לאחר שנסוג מן האש ומן הבוהק האדום העולה ממנה, ניתן להבחין כמה יבש ודהה עורו, וכמה חיוורות הן פניו, לאמיתו של דבר; ואלרון המבחין בכל אלה אינו יכול שלא להרהר בעגמה כי אם רצה המלך יוסף לשבור את רוחו של שלוואן, וליטול ממנו את כוח הקסם שלו, הרי שהוא קרוב עד מאוד להצלחה. הנסיך היושב כאן על הכורסא אולי הרוויח בעמל ובזיעה כמה מעלות טובות וראויות להערצה, אבל איבד בדרך רבות נוספות מן העצמות הטבעיות אתן נולד.

ואין איש שכואב את השינוי הזה, יותר מאלרון. כיוון שליאה, רעייתו המסורה של שלוואן, מעולם לא ראתה את בעלה במלוא כוחו, חיותו ויפי נעוריו. "אתה לא נח מספיק", הוא אומר בקול, "לך, נסה לישון קצת, אעיר אותך עם שחר".

"אני לא עייף". שלוואן בוהה בתפוח.

"סודות היקום לא מסתתרים בתוך הקליפה הזו". מעיר אלרון, ומטעין

את זרועותיו במגוון בקבוקים ססגוני.

"אולי כן", אומר שלוואן, "באחד מספרי האלכימיה שהגיעו במשלוח האחרון, טענו שכל חכמת היקום מסתתרת בתוך גרעין של שסק, אלא שאנחנו צרי מחשבה ודלי יכולות מכדי להבין ולפענח אותה".

"כשיש רק חרצן אחד בפרי שמו אינו 'גרעין' אלא 'גלעין'", מדייק אלרון, "ואני באמת חושב שמוטב לך, באופן כללי, ללמוד את החכמה מגרעיני התפוח ולא מקליפתו. ככה לפחות תאכל משהו. רזית מאוד בשנתיים האחרונות, נסיך שלי, אתה יודע את זה?"

"זו באמת דאגתי האחרונה", מציין שלוואן ומתרומם ממקומו, "אולי באמת אנסה לישון קצת", הוא אומר, "המיטה בחדר הפנימי מוצעת, נכון?"

"כן", פותח אלרון, "אבל כדאי שתלך הביתה. אינך יכול לכלות כאן את ימך ולילותיך. יש עוד חיים מעבר לכותלי האבן הללו. והחיים הללו ממתינים לך".

"הם לא ימתינו עוד הרבה זמן, אבי יאבד את סבלנותו". קולו של שלוואן שטחי. "הראיתי לך את המכתב האחרון שהוא שלח לי. נכון? הוא רוצה לראות תוצאות. והעובדה שהצלחנו לצבוע צמר בגוונים יפהפיים לא תוגדר בפיו כתוצאה".

אלרון שותק, פשוט משום שאינו יודע מה לומר. פעם נדמה היה לו כי שלוואן נחוש בדעתו שלא להסגיר את סודה של האבקה לידי של אביו, והרעיון להשקיע את זמנם במעבדה בחיפושים אחר תגליות אחרות שעשויות לרכוש את לבו של המלך, היה בררת מחדל שמצאה חן בעיני שניהם. אחרי הכל, אם יגלו דרך להפוך עופרת לזהב, יוכלו לרכך בלא קושי גם את לבו של הקשה במלכים.

אבל במהלך השנה האחרונה, שוב לא היה בטוח כי הוא ואדונו אווזים באותה הדעה.

"אם אמא של ליאה הייתה מוכנה לעזור, אם היא רק הייתה מוכנה לעזור". העייפות, והאדים הרעילים הממלאים את המעבדה, גורמים לשלוואן לבחילה וסחרחורת, "מפני מה היא קשת לב עד כדי כך, אלרון? מפני מה היא אינה מבינה שאם רק תתן לי את המחברת

הנושנה ההיא של בעלה המנוח היא יכולה להציל את חיי ואת חיי בתה החורגת?"

"אולי מפני שהיא חוששת כי אם תציל את חייכם תסכן חיים אחרים, רבים מספור", משיב אלרון באטיות, "אבל אנא ממך, נסיך שלי, השעה קצת מאוחרת מדי בשביל פילוסופיות עמוקות מן הסוג הזה. תניח לי לעזור לך להתעטף בגלימת הצמר שלך?"

שלוואן מביט בגלימת הצמר התלויה על יד הדלת, ובגבר בעל הפנים הבהירות שלצדו, ואינו עונה.

כבר יומיים הוא מנסה לאזור את האומץ הדרוש כדי לדבר עם אשתו.

לדבר עם רעייתו, אבא רחמן שבשמים, לדבר עם אשת נעוריו! כמה מסובך זה כבר יכול להיות? כמה מפחיד או מסובך?

ליאה אישה טובה, וגם אלמלא הייתה אישה טובה – היא פיקחת דייה כדי להבין עד כמה גורלי העניין הזה עבורם. ובכל זאת הוא מוצא את עצמו דוחה את השיחה בכל יום מן הבוקר לערב, ומן הערב לבוקר שלמחרת.

אבל אין עוד מנוס. הוא חייב לטפל בבעיה עוד הלילה. זה לא אמור להיות מסובך. כל מה שעליה לעשות הנו לכתוב לאמה מכתב פשוט ולבבי, להסביר לה ולהפציר בה...

אבל הוא יודע שמעטים הסיכויים שיצליח לאלץ את עצמו לדבר עם ליאה ישירות ולהציג לפניה את משאלתו כפי שהיא.

הימים עברו והסוד נשאר, מרחף ביניהם כמו רשת דייגים שחוטיה דקים, שקופים כמעט. ונוכחותו הייתה מורגשת ביותר בזמנים בהם שהו שניהם לבדם. הוא לומד או עובד, והיא שוקדת על מלאכת הרקמה הגדולה שלה.

כשהיא מרימה את ראשה ומיישרת את צווארה הכואב, היא מבחינה בכך שהוא אינו מרוכז, היא מבחינה גם בקמט המוטרד שנוצר מפעם לפעם על גשר אפו, בפעמים בהם הוא פותח את פיו כדי לומר משהו,

וממהר להדק חזרה את לסתותיו.

ולבסוף היא מבינה כי לא עומדת לפניה שום בררה אחרת. היא מקפלת לארבע את המפה הרקומה למחצה, תוחבת את המחט עמוק אל תוך הבד. נושמת עמוקות ושואלת: "מי מת?"

שלוואן, שברגעים האחרונים נעץ מבט קודר בוילון הקטיפה הכבד, מיישר את ראשו בחיפזון, "אף אחד לא מת", הוא ממהר להצהיר.

ליאה תוחבת את היצירה אל תוך סל הנצרים שלה: "אז מה קרה?"
 "לא קרה כלום", הוא מבטיח, "שום דבר חדש".

"ובכל זאת?"

הוא נאנח, שולה מתוך כיסו את שלושת כדורי הברזל הקטנים המשמשים לו לחיזוק לפיתת יד החרב שלו, ובשתיקה מגלגל אותם בין אצבעותיו.

"נו?" אומרת ליאה, "אל תמתח אותי יותר מדי, שלוואן".

הוא מרים את מבטו ומהנהן בראשו במהירות, "ודאי", הוא אומר, "אני מתנצל. את צודקת. כל מה שרציתי, כלומר, אני די תקוע עם כמה נסיונות אלכימיים שערכתי לאחרונה, אם אמא שלך תתן לי להציץ בפנקסים שאבא שלך הותיר אחריו זה יכול לסייע לי מאוד".

"אין סיבה שהיא תסרב", אומרת ליאה ספונטנית, ואז מכה בה ההבנה כמו אגרופ ברזל. "אתה חושב שהיא יודעת את סודה של האבקה השחורה?" היא שואלת וקולה נשמע באוזניה חד וזווייתי, "ואתה חושב שאם היא יודעת אותו היא תסכים להפקיד אותו בידיך, נדוניה מאוחרת עבור אבא שלך?"

שלוואן מתייסר לנוכח מילותיה. "אני מאמין שהיא יודעת משהו, משהו שאני לא יודע. משהו שיוכל לקדם אותי, לתת לי מרווח נשימה, לאפשר לי להגיע לביקור הבא בביתו של אבא שלי בלי לחשוש שבסופו של הביקור אמצא את עצמי בלי ראש".

כיוון שעיניה נותרות קפואות כאגמים גדולים בחורף, הוא מגחך בעצמו לנוכח בדיחתו העולצת.

"ואני חושב שהיא צריכה לתת לי את המידע הזה, אם אכפת לה ממך

ומהילדים שיהיו לנו, ברצון האלוקים. בלעדיו נהיה בסכנה אמיתית, ליאה".

הדיבורים אודות הסכנה האורבת לחייו העתידיים של התינוק שלה, מפחידים את ליאה פחות מן המילים שמשמיע שלוואן, ומן העובדה שלא הבינה קודם לכן ששלוואן, בעלה, האיש שכל עתידה הרוחני והגשמי תלוי בו – שינה את דעתו. בגד בהחלטתו המקורית, להיות נאמן לצו מצפוננו, והחליט לעשות הכל כדי לשחזר את ההיסטוריה ולייצר פעם נוספת את אבקת המוות השחורה.

אולי כל אישה רוצה להאמין שבעלה אדם טוב. אבל היא לא רוצה להאמין, היא יודעת את זה. היא רואה אותו מתאמץ ומשתדל, וגם טועה ומנסה שוב, מחדש.

הוא זה שהסביר לה את כל קטעי השיחות ששמעה מאז ילדותה, ושעזר לה להבין טוב יותר את ההיסטוריה המשפחתית שלה... ואף על פי שראה את הדמעות בעיניה, לא הצליח להכחיש את מה שאמרו כולם: אבקת השרפה שייצר אבא שלה הייתה אסון, ושחרור איתני סבע מסוכנים שכאלה אל חלל העולם הייתה בגדר מעשה נפשע...

ואם כך, איך ייתכן שעכשיו הוא עצמו רוצה לעשות את אותו מעשה בדיוק?

השאלה בוערת על לשונה כל הערב, ויוצרת כווייה מחוספסת בתוך גרונה. אבל כשהיא מוצאת את שלוואן היא מגלה כי נרדם בישיבה סמוך לשולחן, ראשו נתמך על ידו הימנית, וזו השמאלית אווזת עדיין בגמרא שעל השולחן, מונעת מגליל הקלף להיסגר.

שנתו של שלוואן עמוקה כשנתו של אדם שמצפוננו נקי, ועל פניו אין כל זכר לקמטי הדאגה הקטנים שעיתרו אותם בשבועות האחרונים. אולי טעתה. כנראה שטעתה. ודאי שטעתה. מחר יסביר לה את כוונתו האמיתית ויצחק על חששותיה. כן, כך יהיה.

אבל לא כך היה.

במקום לצחוק, עלה סומק וטיפס מתחת זקנו אל לחייו, ואם לא די היה בכך כדי להעיד על אשמתו, הוא גם השפיל את ראשו, ושלה מכיסו את כדורי הברזל המטופשים שלו.

"אין לנו בררה, ליאה", אמר לה בקולו הבוגר ביותר, הקול שהדגיש תמיד את פער השנים הגדול שביניהם, "את לא מבינה עד כמה מצבנו עדין ומורכב. אנחנו חייבים שיהיה לנו קלף מיקוח. אם אצליח לפצח את סוד האבקה יהיה לנו ערך – "

"יש לנו ערך", קטעה אותו, חשה ילדה קטנה ואובדת אל מול קולו הפסקני.

"אני מדבר על ערך אמיתי, ליאה. זאת אומרת – ערך אמיתי בעיניים שלהם. משהו שיוכל להוות הצהרת נאמנות מרשימה מספיק".

עיניה הבריקו פתאום בהבנה מחודשת. "אני מבינה", אמרה בשקט, כמעט ביראת כבוד. "אני מבינה בהחלט, ומעריכה אותך מאוד על הרצון הזה. אבל האבקה – – – " לרגע אבדו מילותיה, "אני בכל זאת חושבת שמסוכן מדי להתעסק עם חומר הרסני כל כך".

הוא מצמץ, כיוון שלא הבין מדוע רצון כה טבעי כמו להגן על חייו ראוי להערכה כל שהיא, ואחר כך אמר: "אני אהיה זהיר, ליאה. את יודעת שאת יכולה לסמוך עליי".

אבל למרות שהמבט בעיניה היה אוהד מאוד, לא נראה היה שהיא משתכנעת. "אתה לא זוכר מה אמרת על האבקה הזו פעם?" היא שואלת, "אתה לא זוכר מה אמרת על אבא שלי, איזה כינוי הצמדת לו בגלל שהוא התעסק אתה?"

שלוואן מעביר את קצה לשונו על שיניו, "כבר התנצלתי על זה המון פעמים", הוא מזכיר, "אני לא התכוונתי בכלל לפירוש השגור של המילה, כל מה שרציתי לומר – "

היא מנופפת בידה: "לא משנה, זה לא הנושא עכשיו. הנושא הוא זה שאתה אמרת שהאבקה היא רעה, שהיא פשע, אתה אמרת שמי שהבין את כוחה והמשיך להתעסק אתה צריך להיות מוקע אל עמוד הקלון.

ועכשיו אתה הולך לעשות את זה בעצמך?"

שלוואן השפיל את עיניו אל כדורי המתכת הקטנים שלו, "כנראה שעדיף להיכבל אל עמוד הקלון ולא למות", השיב לה, עיניו עדיין מושפלות, "אין לנו בררה אחרת, ליאה. האמיני לי שחשבתי על כך הרבה".

לא טוב היות האדם לבדו. ולאחר שנים בהן דחה בעקביות כל הצעת שידוך, פתאום חש היערן במלוא עוזה של בדידותו. אבל אין כאן אף אחד. אף לא אחד. רק הוא, וחיות המשק הספורות שלו, העצים הגדולים, הדוממים, והשמים שעם שחר נצבעו בכחול, בלי שום רמז לסופת הרעמים הנוראה שהשתוללה כאן כל הלילה והרעידה את מיטתו.

משתעל, רוקק ורועד, מזדחל היערן הוותיק מיצועו, משתחל במאמץ אל תוך אדרתו הטובה והישנה, ובאותה משמעת עצמית עליה הסיף תמיד לאחרים, הוא פונה למלא אחר משימות הבוקר השגרתיות שלו, לפחות אלו החיוניות שביניהן, לחלוב את הפרה הגועה באומללות, למלא את האבוס בתערובת מזון, ואת השקתות מים...

הדלי מתנוודד בין אצבעותיו הרופסות, העייפות, ומכה בירכו בחוסר התחשבות, כאילו רצה לנזוף בו על חוסר יעילותו. אבל הנזיפה אינה עוזרת, וגם לא הידיעה שככל שיסיים מהר יותר את משימותיו יוכל לשוב מהר יותר הביתה, להצטנף תחת השמיכה, ולהניח לחום שבבקתה להפשיר את איבריו הרועדים.

רגליו בקושי נשמעות לו כשהוא חוצה את פיסת האדמה האחרונה בדרכו אל הנחל, וכשהוא מתכופף כדי למלא את הדלי במים, הוא בטוח שעניו מתעתעות בו.

אבל הן לא.

בנחל שמימיו לא הכזיבו אפילו בשנים השחונות ובקייצים הארוכים ביותר – אין מים.

הוא קורס על ארבעותיו, חסר אונים, וממשש בחוסר אמון את האדמה הבוצית, הקרה.

אולי לכן ברחו החיות?

אולי הרגישו בחושיהן הפראיים את הצרה הזו המתרגשת לבוא? ומה, מה יהיה עליו?

איך ישרוד בלי מקור שתייה ראוי לשמו?

ידיו רועדות, והפעם לא רק בשל צמרמורת החום.

"תירגע", הוא אומר לעצמו, והקול היוצא מגרונו מוזר כל כך עד שהוא מתקשה להאמין שזה אכן קולו, "יש עוד נחל, גבוה יותר על הרכס. ואתה יודע את זה. אין סיבה להיסטריה. אין סיבה לפינוק".

אבל איך יביא מים מהרכס עד הנה?

הוא דוחף שוב את אצבעותיו אל תוך הבוץ, חש את מגעו הצמיג, החונק, ומתקשה להאמין שלא מדובר בהזיית חום כל שהיא.

להיכן, להיכן נעלמו המים?

"תירגע", הוא שב ואומר בקול, "תירגע מיד, תתאזן!"

אבל מה שפשוט כל כך להורות לאחרים, הופך למשימה מורכבת כשאתה הוא זה שנדרש לבצע אותה.

אולי זו הזיית חום, באמת.

או שאולי מפני שהוא חולה תעה בדרך ולא מצא את מיקומו הנכון של הנחל.

מחר, כשירגיש טוב יותר, יחזור הנה ויראה שהכל בסדר. שאין שום בעיה.

ובינתיים?

הוא כושל במעלה הערוץ, מחפש מים בין חגווי הסלעים, ומתרחק עוד ועוד מן הבקתה בניסיון למלא את הדלי עד גדותיו. לשווא.

עם הדלי המלא למחצה קשה יותר הדרך הביתה, אבל בדרך נעלמה כל שהיא – המאמץ דווקא מצליל את מחשבותיו.

הוא יאסוף בוך, כמה שיותר בוך, יסנן אותו ויגיש לחיות את הנוזל שיתקבל.

לעצמו ישמור את המים, אין בררה אחרת. אף אחד לא מבטיח לו שמחר בבוקר כבר יהיה חזק דיו כדי לצאת למסע עד לרכס העליון...

תמיד האמין בכוחו של פחד. תמיד חשב שזה כל מה שנחוץ כדי להביא את האדם למיצוי של כוחות הגוף והנפש שלו. אבל רק בשעה ששכב במיטתו מתענה בייסורי חום וניסה לתכנן כיצד בכל זאת יגיע אל הרכס העליון – הבין כמה דלות היו השגותיו בכל הנוגע לכוחו של פחד.

פחד אמיתי כמו זה שהוא חש כעת, החרדה מפני מוות בצמא, עשוי לדחוף בן אדם מעבר לגבול כוחותיו, אל התהום הפעורה מן העבר השני. היישר אל המקום בו לא ימצא מנוח לכף רגלו, יצנח ויתרסק מטה כמו שעיר עיזים שנשלח אל מורדות העזאזל.

אסור לו לצאת למסע כזה במצבו. אסור לו. אין שום הגיון בכך שיהרוג את עצמו בניסיון להשיג מים, כשיש לו עדיין חצי דלי מלא בנוזל היקר הזה.

כשיש לו יין במרתף. וגם ליקר תפוחים.

אבל עם כל הרצון הטוב – אי אפשר לחיות על יין ועל ליקר תפוחים. וגם חצי דלי הוא משהו עלוב מדי מכדי לסמוך עליו. מה יקרה אם בחוסר דעת יתנגש בכלי, והמים היקרים יישפכו ארצה, וייקחו אתם את תקוותו?

הגיונו אומר לו, שבמקרה כזה יוכל להעזר בליקר התפוחים והיין, לרתום את הסוס לעגלה, ולרדת אל הכפר. אחרי הכל, למרות המרחק המפריד בינו לבין הציוויליזציה, הוא אינו חי על אי בודד!

אבל ההיגיון אינו מצליח להרגיע את הפחד, ואינו מצליח לסייע לו לעשות את הדבר הנכון, ולהישאר במיטתו החמה עד שיבריא.

נזיפותיו הקולניות של השכל מועילות לדבר אחד בלבד, להמיר את המסע אל ראש הרכס במסע פשוט יותר, לאורכו של הערוץ היבש.

לחפש, וגם למצוא, להיכן נעלמו המים.

שכן אחרי הכל, הם עשויים בהחלט להתגלות מאחורי העיקול הגדול, נוצצים בלעג למשבתו ולפחדיו.

בבוקר המחרת, חלש וחסר אונים, הוא ממלא את השקתות במי רקק שכרה מערוץ הנחל הבוצי, ומצויד במינימום הנדרש, שהוא קצת יותר מן המקסימום שביכולתו לסחוב, הוא יוצא לדרך.

כשאתה חי על פיסת אדמה זעירה את מרבית שנותיך, אתה לומד להכיר אותה טוב משאתה מכיר את פרצופך. ובערך באותה מיומנות בה אתה יודע להוביל את הכף אל פיך, כך יודעות רגליך להיזהר ממכשולים קטנים בדרך, וידיך יודעות מעצמן היכן כדאי להיאחז, וכל ענף החורג פתאום ממקומו לוכד את תשומת לבך.

אבל עכשיו, אולי בשל החום שעדיין מתעתע בו ומסרב לאת מחשבותיו, רגליו נתקלות ללא הרף באבנים הצצות תחתיהן, ידיו מנסות לאחוז בענפים ואבנים שאינם נמצאים שם, וכל זה, לצד השקט המפחיד סביב, דממה שאינה מופרת על ידי ציוץ של ציפור או רחש שמקים עכבר בחלפו בין העלים, גורמים למוחו לשלוח איתותי אזהרה צורמניים, האומרים לו: 'ברח, משה! ברח!'

אבל הפחד מפני הצמא גדול יותר, והוא ממשיך לפסוע על שפת הנחל, לאורכו של הנתיב היבש, מחפש אחרי רמז, אחרי סיבה שתאפשר לו להבין –

הוא ממצמץ כאשר הנוף מולו משתנה בחדות, ופינת החמד הקסומה, הנאה, שהכיר תמיד, מתגלה לעיניו כשהיא נראית כאילו עדר ראשי בקר ענקיים ומטורפים ריקדו בה במשך שבוע, דורסים, הופכים, שוברים, הורסים...

הוא ממצמץ שוב, ופתאום הוא רואה אותה.

את הסיבה, את שורש העניין, שמתנשא מולו גבוה וחד משמע, מוצק כשם שרק סלע אדיר ממדים יכול להיות, סלע שנפל על צדו וביוצרו

סכר טבעי חסם את ערוץ הנחל.

אבל... איך? איך קורס סלע כזה?

האם לא היו אלו רעמים ששמע אתמול? אלא קול נהמה שמשמיעה האדמה כאשר היא רועדת?

בחוסר אמון ממשש דמלאן את הסלע, את חריציו הכבירים, את חלקו המלוכלך בעפר, זה שהיה קבור עד אמש תחת ערמות אדמה וצמחים.

ואחר כך, בעייפות ובמאמץ, הוא מטפס מעליו, לבדוק את המתרחש מעברו השני.

וכאשר הוא מצליח בכך, נעלמת כל תשישותו באחת.

מעברו השני של הסלע, בעמק הקטן, החביב, בו שכן בעבר ביתו של הרב-של-הכבשים, משתרע כעת אגם.

האורח תוחב את ידיו עמוק יותר לשרוולי פרוות הטיאלי שלו, בעלת שני הגוונים, ומתבונן באלם על ההרס שהותיר אחריו חופן של אבקה שחורה. "מדהים", זו הייתה המחמאה היחידה שהצליח לומר, "עשית זאת, רב אומן".

על אף שלא הבין את המילים, המחווה הגופנית שהתלוותה אל המילים הייתה ברורה דייה, והאלכימאי צחק. היה עונג בצחוקו, יהירות בחכמת מולדתו, ומעט שעשוע מן התדהמה שהצליח להסב לאורחו הנכבד.

אבל הגבר בפרווה השחורה-לבנה לא צחק. למרות שכבר חלפו כמעט שתיים עשרה שעות מאז הבין את משמעותה האמיתית של האבקה השחורה, טרם הצליח להשתחרר מן ההלם שתקף אותו. רק מי שראה זאת במוחש, צפה בסלעים המתפוררים לגושים פריכים, ובחבריהם הנעקרים באוויר ומתגלגלים ממקומם כאילו לא היו אלא גלגלי קש, יכול להצליח לדמיין את משמעותה של התגלית – העולם כמו שהכירו אותו עד אתמול והעולם כמו שיכירו אותו הבריות בעוד חודש או

חודשיים הנם שני עולמות שונים בתכלית.

וזה טוב, כמובן. וזו, בעצם, המטרה עבודה טרח כל כך לאורך כל שבע השנים האחרונות. בשבילה רקם את כל נתיבי המסחר הארוכים שלו אל המעצמה הצהובה שבמרחקים, מגשש בשקט, חוקר ושואל בעדינות היכן אפשר למצוא אומנים נוספים היודעים ליצור זיקוקים מרהיבים, לשמח בהם את לבב הבריות בזמן חגיגות המוניות.

וכמו שידוע כל נער – דייג עם סבלנות יצליח לבסוף לפתות גם כריש לרשתו.

לרב האומן יאנג צו-לי היו שבע בנות, ובעשר השנים האחרונות היה לו גם סכסוך אישי עם בנו השלישי של הקיסר שלו. סכסוך שגרם לו לאבד את משרתו, את ביתו, את כבודו ואת סיכוייו לחתן בכבוד את בנותיו.

למרות כל מומחיותו, למרות אופיו הנעים, למרות שהיה נאמן לחוקים הכתובים והלא כתובים בתוך קבוצת האומנים בני מעמדו – מצא האיש את עצמו בגיל שלושים וחמש כשהוא חסר כסף, חסר תקווה, ונטול ידידים. והסעיף הזה, האחרון, הוא זה ששבר את לבו של האומן הגדול.

ואם ידידיו בגדו בו והסבו אליו את גבם, מפני מה לא ישלם להם באותה מטבע בדיוק? מפני מה עליו לשמור על נאמנות לחוקי הגילדה שאיש מחבריה לא נחלץ לעזרתו בימיו הקשים? הם שומרים על עורם? הם מפחדים מפניו של בן-הקיסר? גם הוא מפחד לראות את בנותיו מזדקנות בבדידות ואת אשתו מתנוולת בחיי עוני.

ואם האיש עגול העיניים מוכן למלא את משאלתו ולפוגג את פחדיו, גם הוא מוכן לנסות ולפוגג עבודו הר אחד או שניים.

כי מה יפסיד, אם לא יצליח?

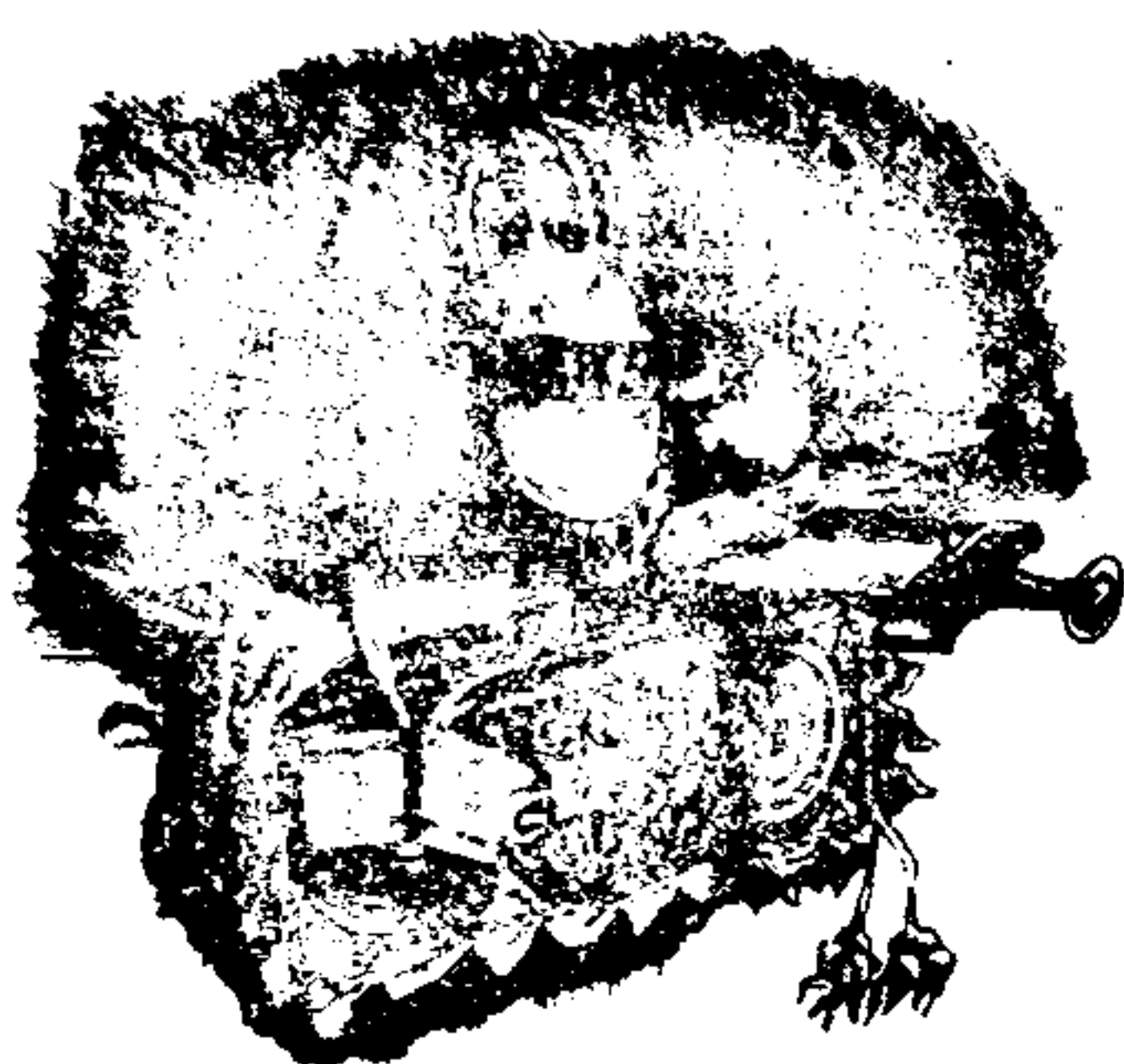
שום דבר.

לאחר שהאיש עגול העיניים השאיר לכל אחת מבנותיו גוש זהב בעובי זרועו של תינוק, שוב לא פחד יאנג צו-לי משום דבר.

גם לא למות.

וברור היה לו כי לאחר שיגלה את סוד האבקה לשני הזרים שהביאו
אותו מביתו אל ארצם – לא יאריך ימים.
אבל למען האמת, לא היה לו אכפת.

פרק שלישי

אכסניה מקבלת את פניהם בחיוך של מכר ותיק, ונראה כאילו דבר לא השתנה כאן מאז הגיע יוזבר ליריד בפעם הראשונה. אותה חצר ממורקת, אותה גדר שיחים גזומה בדקדנות, אפילו נער השירות שנושא את מזוודותיהם פנימה זהה במראהו לנער השירות שקיבל את פניהם כמה שנים קודם לכן. רק הוא גדל, והשולחנות וכרכובי האח שוב אינם נראים לו גבוהים כל כך.

גם הפונדקאי הכרסתני לא השתנה, וגם לא החשדנות שהוא מגלה כלפיו: חשדנות ששורשיה נטועים בביקורו הראשון באכסניה אי אז כאשר היה בן עשר, ובתקרית מביכה שהתרחשה לאחר ששתה כמויות עצומות של סיידר תפוחים מבלי לדעת כי המשקה משכר. בביתם מעולם לא הוגש משקה מן הסוג הזה.

גם החדרים שניתנים להם זהים לחדרים בהם התארחו בימות היריד הקודם וזה שלפניו, ולפני לפניו. "החדרים הטובים ביותר שלנו", כמו שמזכיר הפונדקאי שמלווה אותם בדרכם, "מצוידיים בכל הנוחיות האפשרית. ואם יחסר דבר מה – רק צלצלו בפעמון ונושיט לכם עזרה

בכל שעה שהיא".

בהדרת כבוד הוא פותח את דלתו של החדר הימני וקד כאשר הוא מזמין את הדוד להיכנס פנימה, "לא פחות מן הטוב ביותר עבור אדון אחוזת בנטיליאן", הוא אומר, אבל כלפיו, כלפי היורש החוקי, הוא אינו מגלה אף שמץ מאותה יראת כבוד: "וזה עבור הבחור הצעיר", הוא אומר וכמעט משליך לעברו את המפתחות, "ונא לשמור על שלמות החדר וחפציו, כן?"

האם כך נוהג הפונדקאי בכל בן תשחורת? או שהאשמה כולה נעוצה בתקרית הסיידר הבלתי נשכחת? ובכלל, האם לא ראוי היה שדוד באלאר ימחה על הזלזול הזה בכבודו של אחיינו?

אבל דוד באלאר שותק, וכשיוזבד נועץ בו מבט הוא מדמה לראות הבהוב מחויך בעיניו של האיש. אולי רק הזכרונות הם אלו המבדחים את הדוד, אבל זעמו של יוזבד מתלקח פתאום, בשלהבת מהירה ובוגדנית, והוא מוצא את עצמו אומר: "האם תיקנתם כבר את דלתו החורקת של הארון?" הפונדקאי שותק, נדהם.

"וכבר עכשיו אני יכול לחוש שהחדר קר", מוסיף יוזבד ופוסע פנימה, כמלך בגדודו, "אשמח אם ידליקו עבורי את האח בהקדם. ובפעם הבאה, נא לדאוג שהדבר ייעשה לפני שאני עולה הנה".

הוא סוקר את החדר שוב, "אני זקוק למנורה עם פתילה עבה יותר, וכלי מלא שמן", הוא מציין כאשר הוא מתקרב אל השולחן, "וגם קסת הדיו מלאה עד החצי בלבד". הוא סב על מקומו, מפריח באדנות כתם אבק בלתי נראה מעל אדן החלון, ומוסיף: "אבל חוץ מזה החדר נחמד ממש. ניכר שחשבתם על כל פרט".

הפונדקאי מצליח סוף כל סוף לאסוף את עשתונותיו: "השתדלנו, כבודך". הוא אומר בשקט, ובצליל שונה מן הקול בו פנה עד היום אל הנער. "אשלח מיד מישהו שישלים את כל החסר וישמן את צירי הארון".

"נפלא". אומר יוזבד, אבל בלבו אין כל תחושה של ניצחון. הוא נהג כשם שהייתה נוהגת אמו, לו הייתה עומדת כאן במקומו, ובעיני זר

ודאי היה נדמה כבנו של דוד באלאר, ולא רק כאחיינו. אבל אביו, לו היה כאן, לא היה מתלקח כך בעזרת טיפה אחת של בוז. ואולי אפילו לעולם לא.

ולמרות שיוזבד כבר הבין והפנים לפני שנים, כי מעטים הם האנשים המסוגלים לצעוד בדרכו של אביו, ואף על פי שהוא יודע שנתוני אופיו אחרים ושונים לחלוטין, בכל זאת, גם לדוד באלאר הוא אינו רוצה לדמות.

והידיעה שהרגע הזה נהג בדיוק באופן בו עשוי היה דודו לנהוג, נוטלת את כל הטעם מן הכבוד המחודש שנוהג בו הפונדקאי, ומכאיבה לו יותר משאפשר לשער.

"אני חושב שאלך לנוח קצת", אומר באלאר טַזִיֶאבָּאֵל לאחר שעוזב הפונדקאי, "ואני מייעץ גם לך לעשות כמוני. תתפלא לגלות כמה המיטה נוחה לאחר שלושה ימים של נסיעה".

"רעיון מצוין", יוזבד מחייך בנימוס, "הנסיעה באמת הייתה מעייפת. אבל אני חושש שהעצמות שלי עדיין רוטטות מכל הקפיצות על אבני הדרך, ולא אצליח להירדם. אלך לטעום משהו, ואולי ללמוד קצת כאן בבית הכנסת".

"כראוי לבנו של אביך", מחמיא דוד באלאר, "לך לך, ילד, ושיהיה בהצלחה".

ויוזבד אינו יודע אפילו מפני מה מצליחות מילותיו אלו של האיש לדכדך את רוחו. האם מפני שאין לו כל סיכוי לדמות לאביו? האיש הדומה למלאך, שאינו הולך לישון בלילה אם לא צבר במשך היום לכל הפחות שתיים עשרה שעות לימוד?

אביו אולי יכול היה ללמוד בעיון שעות רבות כל כך גם לאחר שלושה ימים של היטלטלות בדרכים, אבל הוא אינו ניצב עדיין על אותה פסגה. לאחר ארבע שעות שנקטעו רק על ידי ארוחת ערב חטופה, מתחילות שמורות עיניו להיעצם וראשו להתנדנד מעלה ומטה, כראשו של תרנגול מנקר. ובפעם השלישית בה הוא פוקח את עיניו ואינו

זוכר כלל באיזו שורה אחז לפני שנרדם, מגיע יוזבד למסקנה כי היום שהתחיל הרבה לפני עלות השחר – הגיע כעת לסיומו.

במעשיות הוא גולל את הגמרא, מניח אותה במקומה, יוצא מבית הכנסת ופוסע בשביל המרוצף בחלוקי נחל חזרה אל הפונדק.

"סוף סוף", הפונדקאית, שכנראה טרם קיבלה מבעלה את העדכון בנוגע לאופן בו יש לנהוג בבן בנטייליאן הצעיר, מקבלת את פניו בגערה, "איפה שוטטת עד עכשיו? הוד מעלת דודך כבר לא יכל לחכות לך יותר. הרגע הם יצאו".

המידע מפתיע אותו, אבל אין לו זמן כדי להרהר בפרטים. "מיד אצא אחריו", במאמץ הוא בולע את עייפותו וחוזר להיות מעשי ונמרץ כתמיד. "לאיזה כיוון הוא הלך?"

הפונדקאית אינה יודעת להשיב על שאלתו, אבל הנער המשרת יודע להניף את זרועו שמאלה, וקבצן קטוע רגל היושב בהצטלבות הרחובות הבאה מגלה לו לאיזה מן הרחובות בחרו דודו ושני מלווייו להיכנס.

אחר כך רומז לו קול שיעולו המוכר של הדוד להיכן פנה, והוא מחיש מעט את קצב צעידתו, תוהה מפני מה החליט דודו לצאת בלילה חשוך כזה בכיוון חלקה התחתון של העיר. רגע אחר כך הוא כבר מבחין בעצמו בקצה גלימת הצמר האפורה בה מתעטף דודו לעתים בשעות הערב, בשעה שהוא יושב בחדר העבודה שבביתו ועובר על חשבוניותיו הפרטיים. מראה הגלימה מפתיע אותו, ובעודו נחפז אחרי הדוד ומלווייו הוא תוהה מפני מה הביא אותה עמו, ומאיזו סיבה יצא לרחוב בבגד פשוט וישן כל כך.

התשובה ניתנת לו מאליה, כאשר הולך המרדף ומתמשך, והרחובות הולכים נעשים צרים יותר ומלוכלכים יותר. במחוזות כאלו של עוני – בגדי פאר, כמו אלו שהוא עצמו לובש עכשיו, אינם רק הצהרה קולנית וחסרת רגישות; גרוע הרבה יותר – הם עלולים להוות סכנה של ממש.

אבל כיוון שהרעיון להפסיק כעת את המרדף ולשוב במבוך הרחובות הזרים לבדו נראה לו כסגולה לצרות גדולות עוד יותר, הוא שואף אל תוך בטנו את תחושת החרדה הקלה, מניח את ידו על ניצב חרבו,

וממהר בעקבות הקבוצה הקטנה והנחפזת.

בבוקר המחרת נראה היה כי ליאה שכחה את שיחתם מליל אמש. אבל הוא ידע כי היא מגלגלת את הדברים במוחה, ותצא בסופו של דבר לעזרתו, כשם שעשתה תמיד. והוא מניח לה לעבד את הדברים במתינות, כדרכה.

ועצם העובדה שפרק את לבו, והעביר את האחריות לידיה, מעניק לה את הבחירה בין דרכו של אביו לדרכה של אמה, מקל על תחושת המחנק שלו, ומחזיר מעט מן הצבע ללחיו.

גם אם תסרב, ואם יקרה אסון, לא הוא יהיה האשם היחידי בקיצוץ הגמלה השנתית שלהם, הגלייתם, או כל עתיד עצוב אחר שיצטרכו לחלוק.

ואולי זו הסיבה שבאותו בוקר הוא מחליט לנטוש את המעבדה ולצאת לסיבוב בשדות, ואינו חוזר אל בקתתו הקטנה והאפלולית אלא רק לאחר שהשמש כבר גוועת מאחורי הגבעות והלילה פושט על העולם, שחור וחד משמעי.

הזמן במעבדה, זאת כבר למד על בשרו, חולף מהר משאפשר לשער. שעה רודפת שעה, ועל אף שהצהיר כי לא יתעכב שוב עד אמצעו של הלילה, מגיעה שעת חצות במהירות שמפתיעה אותו.

ומעט לאחריה, באופן לגמרי בלתי צפוי, נשמעת נקישה פתאומית בדלת.

"מי זה?" אלרון מעשי, "מי שם?"

רגע של שתיקה מעברה השני של הדלת מבהיר להם שטוב עשו כשהבריחו אותה.

"ידיד של ידיד", אומר האיש מבחוץ, וכשאלרון ממתין בשתיקה לפרטים נוספים, הוא מוסיף באי רצון ובקול מונמך: "חבר קרוב שלך

אותי אל הנסיך, הוא פורש בשלום התרנגולים שהביא לו במתנה, ושואל איזה צבע עיניים יש לאפרוחים שנולדו להם".

פילאק ואנילאן?

נשימתם של שלוואן ואלרון נפלטת החוצה בנשיפה זהה.

הבחור חי! זה החלק המשמח של העניין.

אבל...

"מי אתה?" אלרון נצמד אל הדלת, מנסה לפענח את תווי פניה של הדמות השחורה הניצבת שם.

"ידיד של ידיד". חוזר האיש על שלו.

אלרון מביט בשלוואן, והנסיך מושך בכתפיו בהבעה האומרת ללא מילים כי המידע הזה אינו מספק אותו. "דבר אתו עוד קצת", הוא מבקש, שולח תוך כדי דיבור את ידו אל סכין החיתוך הגדולה המונחת גם היא בתוך ערבוביית הימים האחרונים, ותנועת ידו, המחווה אל הפשפש הקטן, מבהירה כי הוא מתכוון לנצל את פסק הזמן הזה כדי לצאת החוצה בעצמו, ולבדוק מיהו האיש מעברה השני של הדלת, והאם כדאי להבהיר לו כי נסיכה של כוזר החדשה אכן מוכן לסייע לאויביה של ארצו.

אחד החסרונות באחוזה כפרית מרובת אדמות כמו אחוזת גיאט הנו הגדר החלקית המקיפה את בית האחוזה. ואף על פי שצמד שוערים ניצב תמיד בכניסה הראשית, הרי שכל אחד מבני המקום, לו רק ירצה בכך, יוכל למצוא את דרכו פנימה דרך משעולי השדות. אבל בעוד אויבים המזדחלים פנימה הנם תרחיש די נדיר באחוזות מעין אלה, לילות זורחים ומלאי כוכבים הנם תופעה מצויה למדי. ואפילו בשעה בה נצמד שלוואן לקיר החיצוני של בקתו הקטנה, ופוסע כגנב בין הצללים, הוא אינו יכול להתעלם מיופיו של הלילה. ובעודו מרחיק את הסכין הגדולה מגופו, מתכוון לכל תקיפה אפשרית, הוא מהרהר כי פשע הוא להעביר לילות יפים שכאלה בבחישה בקלחות גדולות ושחורות. ברגע שלאחר מכן הוא מספיק עוד להרהר בכך שהמחשבה

הזו מגוחכת מעצם ניסוחה, שהלא אלמלא אותה קלחת היה נח כעת במיטתו, כמו כל הבריות המהוגנות, ולא יוצא ליהנות מזוהרו של הרקיע. אבל אז מפסיקות מחשבותיו לנדוד ומתמקדות בשטח האדמה הריק שלפני המעבדה, ובאיש הנשען על דלת העץ הגדולה ומשוחח בקולות מונמכים עם אלרון. אבל יותר מכל מתמקדות עיניו בחבילה הגדולה שבזרועותיו של האיש. חבילה יוצאת דופן למדי.

ילד.

הוא ממצמץ, כדי להסיר מעיניו קרומי עייפות ולוודא שאינו טועה, ונוכח לראות כי המצמוץ אכן נדרש – לא ילד אחד, אלא שניים. האחד עומד לצדו של האיש, ואוחז בגדילי האילפקה שלו כאילו הייתה חבל הצלה, והשני ישן בזרועותיו.

על אף שהוא זקן, חולה, והמום עדיין מאסון הטבע שהתחולל מתחת לחלון ביתו, בכל זאת מחונן משה באינסטינקטים זריזים מאוד, שגורמים לו להתכופף עוד לפני שהוא קולט את טיבו של ההבזק השחור והמהיר שחוצה את אגם המים.

האינסטינקט מציל אותו ממוות בטוח, אבל אינו מבטיח לו חיים. שכן החץ, שכוון במיומנות אל צווארו, פוגע כעת בגולגולתו, חודר את שכבות העור, הבשר והעצם, ונתקע עמוק בתוך מוחו, באזור שבעוד מאות שנים יכונה בשם בלוטת השקד, ומדענים יגדירו אותו כאחראי על ויסות הפעילות הרגשית.

אבל באותו רגע משה כלל אינו מודע למשמעותה של הפגיעה הזו, כל שהוא חש הנו ההדף הגורם לו לצנוח מן הסלע מטה, ולקרוע אגב כך את מעילו העליון.

וזה הדבר שכואב לו יותר מכל כאשר הוא מתיישב.

מאיפה, מאיפה ימצא עכשיו כסף למעיל חדש?

רק אחר כך, הוא מרגיש את ה'משהו' המכאיב בגולגולתו, וממשש

בהפתעה את המשהו הבולט המזדקר מתוך הפצע.

זה חץ! והוא תקוע לו בתוך הראש!

מעודו לא שמע על דבר מוזר כזה. והעובדה שהוא ייחודי כל כך, אולי האדם היחיד בעולם שחץ תחוב בתוך מוחו, מעוררת בו עליזות לא מוכרת.

הוא חייב ללכת להראות למהללאל את הדבר הזה!

הבחור בטח ישתומם מאוד, וסוף כל סוף ילמד להעריך את האדם שנתן לו בית, מחסה ותשומת לב, המון תשומת לב, לאורך שנים ארוכות ויפות.

החום עדיין מחליש את איבריו של משה דמלאן, אבל העליזות הפתאומית ממלאת אותו מרץ נעורים.

הוא צריך, הוא חייב לפגוש את מהללאל!

בחיוניות כמוה לא חש כבר שנים הוא מתחיל לפסוע בשביל העיזים המוביל מטה, אל הכפר, שוכח לחלוטין מבעלי החיים שבדיר ובלול, מן הבית הקטן שטיפח באהבה, ומן החץ התקוע במוחו.

אבל שכחה אינה פותרת שום בעיה.

ועשר דקות אחר כך צונח משה דמלאן על ארבע, ולאחר רגע ארוך של בלבול חושים ומאבק בגופו הסרבני, הוא מאבד את הכרתו.

הם טיפסו על ההר כדי לחזות שוב בתוצאותיו הלא-צפויות של הפיצוץ, ולהשתומם, לחוד וביחד, מן הכוח שבידיהם. "זה פשוט מוטט את ההר", אמר האיש בפרוות הטיאלי בעלת שני הצבעים, "זה פשוט מוטט אותו, והסלעים נערמו בתוך ערוץ הנחל, וחסמו אותו – " הוא הסיט את ראשו לעברו של בן לווייתו, שכרע פתאום על ברכו, "מה – " פתח, ואז נתקעו המילים בגרונו, כי למרות שהיה סותר כל ימיו, בכל זאת ידע לזהות איש צבא דרוך, המזהה איום.

ואכן, עוד בטרם מצליח האיש לשחרר את לשונו הקפואה, כבר מזדקף הקאוורי הצעיר, מסיט את שערו הדק אל מאחורי אוזניו ואומר ביובש: "הבעיה טופלה".

"בטוח?" האיש בפרוות המינק רגיל לקחת סיכונים, אבל המחשבה על כך שמרגל כל שהוא ישזוף בעיניו את האגם הזה מעוררת בו חלחלה.

ידרת צוחק: "בהנחה שלא ראית מעודך מישהו שמתהלך בעולם כשחץ מבצבץ מתוך המוח שלו, אז הבעיה טופלה, כן".

האוויר נפלט מבין שפתיו של הסוחר בנשיפה ארוכה ודקה. "כדאי אולי ללכת לבדוק?" הוא אומר בשפל קול, "אני... אתה יודע, דיברנו על זה רבות. הסודיות היא הנשק העיקרי שלנו".

ידרת מחייך, וכמו תמיד, גם הפעם חיוכו חושף עולם שלם של יהירות ובוז. "מתים רק פעם אחת", הוא אומר, "טיפשי לבזבז חיים שלמים בפחד מפני מאורע שיקרה רק פעם אחת. אבל אל תדאג. האיש שזכה לראות את האגם הזה לעולם לא יראה שום דבר יפה ממנו".

הסוחר בולע את רוקו, צריך לסמוך על מקצוענים. אין בררה אחרת. וידרת הוא מקצוען. ללא ספק.

ואם הוא אומר... הוא מעיף שוב מבט לעבר הכיוון אליו נורה החץ, מעביר לשון יבשה על פני שפתיים מבוקעות, ונאנח כאיש זקן. "ואם יש לו שותפים?" הוא שואל, "אם הוא לא היה שם לבד?"

ידרת נאנח, כמשתומם על חוסר הבנתו של האיש שלצדו. "וגם אם הוא אינו גר לבדו, איש לא יעלה על דעתו שחופן של אבקה שחורה הוא שיצר את האגם הזה". הוא שותק לרגע, מחייך ומוסיף: "וגם אם מישהו יעלה בלבו השערה מוזרה כזו, אנחנו כבר לא נהיה כאן יותר, נכון? רק אם נראה שם את פרצופינו, וניתן להם את התענוג לזהות אותנו..." הוא בחן בחיוך נוסף את ההבעות המתחלפות על פניו של האיש שמולו. "בקיצור – "סיכם, "אין טעם. נחזור אל המחנה, נאסוף את האנשים והציד, ונמשיך הלאה. תפקידנו כאן תם, וביקורנו פה נשלם. כך לדעתי, לפחות".

בן שיחו נאנח שוב.

תמיד אמר שסוחרים, ולא מצביאים, הם אלו שצריכים לנהל את העולם.

תמיד טען, שאם רק ייתנו לאנשי העסקים לנהל גם את המדינות, יהיה היקום מקום שקט, בטוח ורגוע הרבה יותר.

אבל הדרך אל השקט הזה, אל העולם המנוהל בהגיון, כמו כל עסק הגון, עוברת כנראה דרך להבות אש ותמרות עשן.

ולמרות שההכרח לא יגונה – לפחות בעיניו הוא גם אינו ראוי לשבת.

האלוף סְבִירְיָאֵל דִּיאָגָאֵל שנכנס לתפקידו לאחר מותו בטרם עת של מפקד שירות הריגול הנגדי לפני כשנה, נחוש ברצונו להאפיל את מורשתו של קודמו. והקווצות הלבנות שנשזרו בשערו החום במהלך השנה היחידה הזו – העידו על כך שהוא אכן משקיע במשימה את כל אוננו ומרצו.

"אנשינו בדיזאב הולכים ומתרבים, השבח לקל", הוא מדווח בשביעות רצון בלתי מוסתרת, "ואני בטוח שתוך שלושה חודשים עד חצי שנה תהיה העיר בשלה למהפכה הגדולה".

יוסף אינו אוהב את הבעת הזחיתות הקלה שעל פניו של האיש. "ומה עם הקבוצות באליפאר, סירטיאד, ואפסל?" הוא מחזיר מידיית, בחריפות בלתי מוסתרת, "אל תניח את כל הביצים בסל אחד, נכבדי!"

"גם הקבוצות הללו גדלות ומתפתחות בקצב שישביע את רצון הוד מלכותו", עונה דיאגאל בהכנעה הדרושה, "בחרתי להתמקד במתרחש בדיזאב רק מפני זהותו של מושל העיר, ומפני שאנשיו של האביר השודד נמצאים במרחק של לא יותר מיום רכיבה משם, כך שכאשר הוד מלכותו יחליט כי הגיע הזמן למהפכה, אפשר יהיה להוציא אותה אל הפועל בקלות, ממש כהרף עין".

המידע מוצא חן בעיניו של דיאלידאן. "עבודה יפה", הוא מחמיא

לאלוף שמולו, "ומה חדש באתיל עצמה?"

האיש מכחכת בגרונו ונראה לרגע כמהסס, "לאחר שלא הגבנו לפנייתם הקודמת, משפחת קפחבר יצרה אתנו שוב קשר", הוא אומר בהיסוס קל, "הם טוענים שמצאו לבדם דרך לחלץ את אשר מן הטרייר. וכל מה שהם מבקשים כרגע הנו אפשרות לעבור את הגבול בבטחה, ומקלט מדיני לעשר נפשות לאחר מכן".

יוסף מעווה את פניו. אשר אמנם הביא להם תועלת רבה, אבל נוכחותם של בני קפחבר באלקן – תסב לכולם רק עגמת נפש. הוא כבר יכול לדמיין לעצמו את בני המשפחה היהירים, המסתובבים בעיר כשהם בטוחים כי כל הצלחתה המדהימה של כוזר החדשה נזקפת לזכותו של אשר בלבד. הוא יכול לשמוע באוזני רוחו את דרישותיהם לארמון מגורים היאה לאנשים במעמדם, לקצבה חודשית קבועה, למשרה עבור מנשה ואשראי כלכלי לבנים, כדי שיוכלו לפתח מחדש את עסקיהם – והרעיון אינו מוצא חן בעיניו.

"צריך לחשוב על זה בהזדמנות", הוא אומר, "אבל איני רואה סיבה להביא הנה את כל המשפחה. גם אם יש לי חוב מוסרי כל שהוא כלפי אשר, מעולם לא כללתי בעסקה את הוריו, אחיו ואחייניו..."

"ודאי שלא", מסכים דיאגאל, "ולא הייתי מביא את הבקשה הזו לידיעתו של הוד מלכותו, אלמלא הייתי קורא בין השורות גם רמיזה קלה כי אם לא ניענה לבקשתם של בני קפחבר – הם יעשו ככל אשר ביכולתם כדי לפגוע באינטרסים שלנו בבירה הישנה. הם יכולים, למשל, לחשוף את שמו של האיש דרכו העבירו הנה את המכתב הזה, ולגלות לשלטון המקומי שם מידע נוסף על אנשים הנאמנים להוד מלכותו ועל הקשרים הקיימים ביניהם".

"הם חצופים חסרי תקנה", אומר יוסף, "הנח לי לחשוב כיצד עלינו להגיב על דברי החוצפה הללו".

אבל בעודו מהרהר בכך כבר מתגבש במוחו רעיון ראשוני. לפעמים הדרך הטובה ביותר להיפטר מטרדנים הנה דווקא להיענות לדרישותיהם, ולהכין להם הפתעה קטנה ומוחצת בהמשך הדרך. ואולי זה גם הדבר שיעשה כרגע... יניח בסל אחד את כל הטרדנים והטרחנים מאתיל

ויוביל אותם בצוותא למלכודת ממנה לא יצאו מהר כל כך.

לא כל מרדף מסתיים בהצלחה. ולאחר שחדלים קולות שיעולו של דוד באלאר, נאלץ יוזבד להודות כי איבד את עקבותיו של דודו, וכשהוא מסב את ראשו אחורנית אל הדרך ממנה בא, הוא מצטמרר לגלות שבחפזו כלל לא טרח לסמן לעצמו באיזו משלוש הסמטאות הגיע אל הכיכר המלוכלכת הזו.

לאבד את דרכו בחלקה הגרוע ביותר של עיר זרה. איזה כשרון! איזה כשרון מופלא...

אבל בנזיפות עצמיות אין כעת תועלת, וגם לא בלפיתת קת החרב שלו כאילו הייתה מטהו של מורה דרך. הכל בסדר, שום דבר עוד לא קרה, וגם באזורים הללו לא מסתובבים רק קאוורים ופורקי עול, ישנם גם כוזרים טובים והגונים שאתרע מזלם להיוולד למשפחות חסרות כל... ואם כשם שלימדה אותו אמו – אנשים מושפעים גם ממחשבות ומשדרים לא מילוליים, מוטב שימהר לחוש אהבה וחמלה על כך מי שמתגורר כאן, יעלה על פניו את חיוכו החביב ביותר וינסה לחפש עזרה.

הוא מרפה את כתפיו המתוחות, מסיר את ידו מקת חרבו, ומשחרר את אצבעותיו הנוקשות ממאמץ, מחייך אל עצמו ואל חללו של העולם החשוך, ומגלה כי ערמת הסמרטוטים המונחת לצדו על המדרכה אינה אלא קבצן, עטוף בשכבות סמרטוטים, הלועס קרום לחם בפה חסר שיניים.

"שלום, אדוני", הפנייה מוזרה במקצת ובלתי הולמת, וגם קולו של יוזבד מהדהד בעצמה רבה מדי בין הבתים, "ראית אולי קבוצה שעברה כאן? איש נמוך ושמן עם גלימה אפורה?"

הקבצן מניע את לסתותיו בשתיקה, בולע פיסת קרום, ומהנהן.

"לאן הם הלכו?"

"שמה". קולו של הזקן חורק, ואצבע עבה ומגוידת מציצה מבין הסמרטוטים, "אבל אתה, אל תלך גם".

יוזבד מסתובב, ממצמץ לנוכח חלונות מוארים שצלליותיהם של אנשים רבים נעות מאחוריהם, ושואל: "למה?"

"לא בשבילך". פוסק הזקן באדנותיות המפתיעה את יוזבד, "אתה, אמא שלך לא מרשה לך להמר, נכון? ואתה ילד טוב, שומע בקולה בדרך כלל, אה? אל תלך. אחר כך תתחרט. חבל".

דוד באלאר? מהמר?

הרעיון אינו מתיישב על לבו של יוזבד. נכון אמנם שדודו אינו צדיק נשגב, ולא תמיד ראוי לשמש מודל לחיקוי והערכה, אבל עם כל הכבוד לפיתוייו של היצר הרע – קמצנותו של דודו הנה חלק בסיסי כל כך מאישיותו, עד שקשה ליוזבד לדמיין את דודו מוכן להיפרד מכספו ולהניח אותו על השולחן.

והוא צודק, כמובן. שכן בעוד מבטו נעוץ בחלונות המוארים, יוצא דודו מן הבית. לבדו, הפעם.

"הנה הוא – " אומר יוזבד, ספק לעצמו ספק לזקן השרוע בבוץ למרגלותיו, וחוצה במהירות את הכביש, לעברו של דודו שמקיף את הבית ועובר בשביל קטן, שנסלל ברגלי האנשים אל עברו השני.

"דוד באלאר?" קורא יוזבד בקול נמוך, ממהר אחרי דודו. הדוד קופא על מקומו וסב אחורנית. "יוזבד!" ידו של הדוד מתרוממת אל צווארו, "אתה! איך... הגעת לפה?"

החיוך המתנצל קופא על פניו של יוזבד, כשהוא מבין שהופעתו כאן אינה נחוצה וגם אינה משמחת. "אמרו לי, בפונדק, שחיכיתם לי עד בוש, וכשאיחרתי נאלצתם לצאת בלעדיי", הוא משיב בשקט, "חשבתי שנוכחותי כאן נחוצה".

הדוד מעביר קצה לשון בשרנית על שפתיו היבשות: "התלבטתי", הוא מודה, "אבל לו הייתי רוצה בכך, הייתי שולח מישהו לקרוא לך מבית הכנסת".

"היה שם דרשן עם קול חוצב להבות אש. הלכתי לחפש לי מקום אחר

ללמוד בו. מצאתי בית מדרש שקט ונחמד מעברו השני של הרחוב".
 "אני מבין". רטט עצבני קל חולף בעיניו של הדוד, "לא היית צריך
 ללכת בלי להודיע לי, כמו שאתה מבין".

הוויכוח על פרט שולי זה מגוחך עד נלעג, ויוזבד נד בראשו: "אני
 מתנצל".

עפעפיו של דוד באלאר רוטטים בעצבנות, ושפתיו נלחצות זו לזו.
 "אני לא יודע מה לעשות אתך עכשיו", הוא אומר בייאוש, ודופק
 באגרופ ידו השמאלית על כרית ידו הימנית, "אתה לא יכול לשוטט
 לך בדרכים לבד, וגם לבוא אתי לשם בלי שום הסברים – "

לשם? יוזבד עוקב אחר מבטו של דודו, והמראה המתגלה לעיניו
 מפתיע וכל כך בלתי צפוי עד שהוא מאבד את מילותיו.

הרחוב הצר והמלוכלך מוביל לארמון של ממש, גדול, מואר, מעוצב
 בטוב טעם, מוקף בגדר גבוהה בעלת שער מסוגנן ששני משרתים
 חמושים ולבושי הדר ניצבים בפתחו.

מיקומה של סירת פאר כזו בין שתי חורבות, וקישוטי הסרק המרובים
 המעטרים את הבית מרמזים לכל מי שטרם הבין, כי האיש המתגורר
 כאן, עשיר ככל שיהיה, לא נולד כשכפית של זהב בפיו. כנראה
 נולד בחורבה כל שהיא ברחובות הללו, כשהתבגר שיפץ את בית
 הוריו, וכשצבר לעצמו הון נוסף רכש את כל הבתים הדלים והקטנים
 שמילאו את הרחוב סביב, הרס אותם, השתמש בשטחם כדי לבנות
 עליו בית ראוי למעמדו החדש. ולקינוח, כדי להבהיר לכולם ששוב
 הוא אינו הנער העני ההוא, הציב כמנהג בני האצולה שני שומרים
 בפתח ארמונו... וכיוון שביקור אצל בעלי הון מפוקפקים מתאים לדוד
 באלאר הרבה יותר מהימורים וממאורות אפלוליות, יוזבד חש כיצד
 חוזר העולם ומסתדר בתבניתו המוכרת, וכתפיו מתיישרות בהקלה.
 הקלה רגעית.

שכן ברגע שלאחר מכן ניתק אחד משני המשרתים הגברתנים ממקומו,
 מחליף מילה עם חברו לעמדה, ופוסע לקראתם בצעדים כבדים.

"הנה – " בעזרתו הדלה של הירח קל להבחין כי על אף הקור

מבצבצים אגלי זיעה על רקותיו של הדוד, "הנה הם חוצים את הכביש לקראתנו, יוזבד. מה נעשה אתך עכשיו?"

"שום דבר". מצבי לחץ מסייעים ליוזבד להיות במיטבו, "אני אבוא אתך ואשתוק כדג. אתה יודע שאפשר לסמוך עליי, דוד".

באלאר שולח מבט אומד ומקווה לעברו של אחיינו גבה הקומה, ואחר כך נאנח, מורט את קצה שפמו ואומר בשקט, בטון כמעט נואש: "זכור שהבטחת, יוזבד".

כאשר נולד ידרת, אמרו האסטרולוגים לאביו שעל פי מצב הכוכבים בשעת הלידה לא נועד בנו להנהיג אלא לשרת. ולמרות שלעתים תהה ידרת מי היה אויבו של אביו ששכר את החוזים בכוכבים כדי להשפיל כך את אביו, בכל זאת לא יכול היה שלא להודות בכך שתפקידו של מנהיג אינו מושך אותו. נוח הרבה יותר היה להעמיד את זרועו, מרצו וכשרון ההנהגה הטבעי שלו לשירותם של אחרים.

כאלה שישלמו את משכורתו בזמן, ויישאו על לבם את האחריות למעשיהם.

אבקת השרפה הזו, למשל...

בעודו לועס את כריך הבשר שלו, בחן הצעיר דק הגזרה את פניו של הנסיך ברכיהו, שצפה אל האופק כשפניו מהורהרות.

"במה אתה מהרהר, הוד נסיכותך?" הוא שאל, פיו מלא בשר רך וטוב, "אתה נראה מוטרד".

"הסיני". אמר הנסיך ברכיהו, אצבעותיו ממוללות את אחד מתלתליו, "אני לא אוהב את השיעולים שלו, ואת הגוון המוזר שהעור שלו קיבל לאחרונה".

נדרש לידרת רגע כדי לקלוט שהנסיך אינו משגר לחלל העולם סדרת הערות גזעניות, וכשהוא מבין הוא מושך בכתפיו. "אולי הוא חולה. גם לסינים זה יכול לקרות".

"אנחנו לא יכולים להביא לו רופא, מבלי לשבור את מעטה הסודיות

שהצלחנו לשמור עליו עד עכשיו".

ידרת בולע את הבשר שבפיו: "אפשר להרוג את הרופא אחרי שייתן לנו את המרשם". הוא אומר ולנוכח הבעתו של ברכיהו ממהר להוסיף: "סתם התבדחתי, הוד נסיכותך".

"אני לא אוהב בדיחות כאלה", מציין ברכיהו, "חיי אדם הם קודש קודשים. זוהי ההבנה הבסיסית שעומדת מאחורי פעולותיי. ואם על מישהו למות, מוטב שימות האומן הסיני בידי שמים ולא הרופא הכוזרי בידיי".

בחסות הלעיסה הנמרצת מרשה ידרת לעצמו לעוות את פניו, "אתה באמת מוכן להניח לסיני למות, אחרי שהשקענו בו הרבה כל כך? עם כל הרצון הטוב, הרי ברור מראש שהמאבק יכלול בתוכו גם כמות מסויימת של שפיכות דמים. לא עדיף להכניס מראש גם את הרופא לספירת המלאי?"

הנסיך ברכיהו פוקק את אגודלו: "זה באמת יהיה מצער אם הוא ימות עכשיו", הוא אומר ונאנח, "אחרי כל המאמץ הזה שהשקענו כדי להביא אותו הנה. אבל מצד שני, אני איני יכול למנוע מעצמי לחשוב שגם בכך אפשר לראות את חסדו של הבורא. אחרי הכל, אין ספק שיהיה זה אסון של ממש אם צנצנות מלאות אבקת שרפה יתחילו להסתובב בשווקים... אם הוא יברח, למשל, וימצא לעצמו פטרון אחר, נמצא את עצמנו בצרה צרורה. מוטב לי לנהל את המאבק הזה כשבידי צנצנת אחת של אבקת שרפה, מלהחזיק ברשותי חבית ולהתמודד עם עשרה אנשים אחרים, שבידי כל אחת מהם צנצנת משלו..."

"צנצנת אחת של אבקת שרפה תגמר מהר מאוד. מה נוכל לפוצץ אתה? גשר? שניים? גבעה? חצי חומה? בשביל זה כדאי היה להשקיע את כל הכסף, הזמן והמאמץ?"

ברכיהו צוחק: "לכן בדיוק צריך לעמוד בראש הממלכה הזו סוחר בעל היגיון, ולא אנשים בעלי רקע קרבי... אם יש לי צנצנת, וכולם חושבים שיש לי חבית, די לי בהדגמה אחת של כוחי הגדול כדי לגרום לכולם לציית לי באימת מוות. אבל אם לכולם יש צנצנות, וכל אחד חפץ בשליטה, המאבק הופך למרחץ דמים". הוא משתק רגע, וכאשר

הוא רואה כי בן שיחו אינו משוכנע בנכונות דבריו, הוא אומר בקול רך: "זה כוחו של מונופול, ידרת".

איש הצבא צוחק קצרות: "איני מבין שום דבר בכוחם של מונופולים, אדוני. ולא בגלל תובנותיי העסקיות שכרת אותי. אם לדעתך הסיני סיים את תפקידו, הוא סיים אותו. ואני שבע רצון לא פחות ממך".

ברכיהו שותק, ואחר כך מהנהן, "הוא סיים אותו. כן. מחלתו האירה את עיניי. אין לנו צורך יותר בידע שלו, וחיינו עלולים להפוך לחץ שיופנה כלפינו בסופו של דבר".

"מצוין. אז עליו למות הלילה. נכון, אדוני?"

"הוא סיים את תפקידו". חוזר ברכיהו.

"במילים אחרות: עליו למות".

הנסיך נאנח: "למה אתה חייב להיות בוטה כל כך, ידרת? גם אם הוא חייב למות, לא חייבים לדבר על כך באדישות כזו. תפקידו בהשבת השלווה לכוזר – הסתיים. המשך חייו עלול לגבות מחיר כבד מכל תושבי הארץ הזו. וכשידיים רבות כל כך יושבו לתפוס בו ולנצל את הידע ההרסני שלו – מסוכן מדי להניח לו להמשיך ולהסתובב על פני האדמה".

"אז הוא ימות", מסכם ידרת בנחת. "בדיוק כמו שציווית. איננו צריכים להתבייש לדבר על דברים שאיננו מתביישים לעשות, אדוני".

ההערה אינה נושאת חן לפני ברכיהו, שנושך את שפתיו בכוח. "אני רוצה להביא שלום ומנוחה לארץ הזו. אבי מטורף, השתגע כליל מתאוות כבוד וכוח. איסתרק אינו ראוי להנהיג את העם והעם אינו רוצה בו. בוודאי לא בשעה שנבל כמו פנרס בְּלוֹאֲדָאן ניצב לצדו. ולי, לעומת זאת, נתן האלוקים את השלווה, שיקול הדעת והאחריות שיכולים להביא אושר לממלכה הזו. אני היחיד שיכול לחתוך את הקשר הגורדי הזה, ידרת. ולכן לא אירתע משום צעד בדרך למילוי שליחותי בעולם".

"אסור לך להירתע", יש הבהוב מבודח בעיניו של הקאוורי, אבל הוא מוסתר היטב וברכיהו אינו מבחין בכך, "ואני ניצב כאן כדי להעניק

לך כל עזרה אפשרית, או אם נרצה להתפייט – להיות החרב בעזרתה תחתוך את הקשר שדיברת עליו, הוד נסיכותך".

"אם נצליח, תזכה בשכר רב מזה שאתה מסוגל לעלות בדמיונותיך הפרועים ביותר", אומר ברכיהו.

"זה יהיה נחמד", אומר ידרת בשעמום מופגן, "אבל אני איני ניצב לצדך מפני תאוותי לכסף, אלא רק מפני שבועתי לנקמה".

"ואתה תנקום", מבטיח ברכיהו. "אל דאגה. לא יעמדו בפניי שום סנטימנטים כאשר נכבוש את אתיל".

"נפלא", אומר ידרת. "אני אערוף את ראשה של הוד מלכותה, אחותי הבוגדנית, במו ידיי, לא תיקח ממני את הסיפוק הזה ותעביר אותו לידי של זר".

"אתה תעשה זאת".

"וגם את בנה אשלח בעשר אצבעותיי לדרכו האחרונה".

ברכיהו מעביר את לשונו על שפתיו, מתקשה, כמו תמיד, להעניק את ההבטחה המתבקשת.

"את איסתרק קטינא עצמו לא אכפת לי מי יהרוג", מנסה ידרת לפייס אותו, "הוא היה צריך לברוח, זו הייתה חובתו, אבל אחותי ורעייתו של אבי? הן בנות מוות".

"הילד לא אשם", אומר ברכיהו, "ואתה יודע עד כמה אני מתעב שפיכות דמים מיותרת".

"ובכל זאת תצא למלחמה, ותהרוג בדרך אי אלו אנשים שלא עשו לך כל רע".

"כי רק כך אוכל להשיב את השקט לאדמת כוזר, ולהביא לתושביה שלוה, יציבות, שמחה וביטחון".

"אז הילד יהיה עוד קרבן, בדרך למטרות הנעלות הללו".

ברכיהו נאנח. "ממילא יהיה עליו למות, בסופו של דבר", הוא אומר כמנחם את עצמו, "אחרת עלולה מלחמה נוספת לפרוץ כאשר יגדל, ושוב תיקרע הארץ מחמת פראותם של אלו שירצו בו למלך".

"אהה". הניצוץ המבודח שב ומהבהב, "אסור שיקרה דבר כזה".

"כן", ברכיהו נראה קודר עד מאוד, "הצדק אתך. וגם הילד יהיה שלך".

"ולא תחזור בך לאחר שנכבוש את אתיל".

"לא, לא אחזור בי. אני איש של כבוד, מילה שלי היא מילה, ואתה יודע זאת".

האנשים שסביבו לא ידעו על מה חושב הנסיך יְקוֹאֵל בשעה שהוא משפשף את עורם של הסוסים, מתבטל בכר הדשא הדרומי, או בעודו מכלה את כוחותיו באימונים גופניים מפרכים.

חלקם חשבו, מן הסתם, שהוא אינו חושב. שהוא שייך לזן האנשים שזרועותיהם חזקות משכלם. אחרים היו סבורים, כנראה, שאין כל טעם להתעניין בכך.

אבל יקוואל ידע שהוא חכם, ושכלו היה זריז וער. ועוד לפני שהבין מה הוא עושה, עוד לפני שהבין להיכן חותר לבו, כבר החל מוחו לאסוף מידע.

כשישב באורות, שוחח עם שוליות המשרתים והקשיב לסיפוריהם הפשוטים, על חייהם היומיומיים, למד הרבה יותר משיכול ללמוד בכל דרך אחרת. וכך, בניגוד לכל יתר היושבים בארמון וכל בני האצולה המורמים מעם, יקוואל, נסיך הכבוד של הממלכה הכוזרית, ידע היטב מה חושבים וכיצד מרגישים פשוטי העם.

הוא הכיר את ביטוייהם, את מנהגיהם, את פחדיהם ואת תקוותיהם. ולאט לאט הבין מוחו כמה רחבות הן האפשרויות המצפות לו דווקא מחוץ לחומות הארמון. דווקא הרחק מגבולותיה של אתיל. אולי אפילו – הרחק מגבולותיה של כוזר.

הוא היה צעיר כשהחלו המחשבות הללו מנקרות בו לראשונה, אבל כעת הוא כבר אינו ילד. הוא בן כמעט שבע עשרה.

לו היה בנו של נפת, למשל, כבר היה עומד כעת בשנה השנייה של

ההכשרה שלו, פניו היו אדומות תמיד מחום הכבשן ושריריו התפוחים תחת חולצת הכותנה האפורה שלו היו כואבים בלילות.

בתור בן אופה, כבר היה קרוב לסיום ימיו כשוליה, שותף אמיתי לאביו. מתוקף תפקידו היה פותח את המאפייה לבדו בבקרים, מדליק את התנורים, ומנהל לבדו את תהליך האפייה. הוא היה סופג את זעמם של הלקוחות אם הבצק לא היה אוורירי ואפוי דיו, וחש אחריות של ממש על אחוזים ניכרים מהכנסותיו של העסק המשפחתי.

בתור בן סוחר היה אולי אחראי על ניהול החשבונות, ועל החנות כולה בשעה שאביו היה נוסע לירידים, ואולי אפילו להפך – אולי היה אביו מאפשר לו לנסוע בעצמו לירידים ולהוכיח שם את תבונתו העסקית וטעמו הטוב...

בארמון, לעומת זאת, היה אפס.

לא ניתן לו כל תפקיד אמיתי, בעיני רבים היה רק מטרד, ולאף אחד לא היה צר באמת על כך שהוא אינו מוצלח יותר. להפך. רבים היו מלחכי הפנכה ששמחו לתפוס את המקום הטבעי שעשוי היה להלום את ממדיו של נסיך צעיר.

ואף על פי שיקוואל יכול להבין מפני מה הם סוברים כי הוא אינו מתאים לתפקידים הנכבדים ההולמים את מעמדו, ולמרות שבסתר לבו הוא מודה בעובדה שהוא עליז וספונטני, ולא שייך לזן הטיפוסים האחרניים, היבשים והממושמצים – הוא אינו בטוח שזו הסיבה בשלה נעשקו ממנו תפקידיו. וכי מה היה קורה לו היה מושלם? לו היה עומד בכל הקריטריונים העולים על דעתם של רבי משרתים, מחנכים ושריה הנכבדים של כוזר?

גם אז היה נמצא מי שישמח לתפוס את מקומו. בדיוק כשם ששמח פנרס לתפוס את המקום שמטבע הדברים ראוי היה לגיסם, רוג'ן מן הג'י.

אז אם אף אחד אינו זקוק לו כאן, וגם לא היה זקוק לו מעולם...
התכנית נרקמה לאט.

בתחילה דמתה יותר לחלומות נקמה פרועים העולים במוחו של בן תשחורת ממורמר, אבל אחר כך נכנס בה היגיון, סומנו מטרות, הוגדרו שלבים, ופריטים קטנים מחדריו ומירושתו של יקוואל נמכרו אט אט לספסרים וסוחרים בכאזראן ומחוצה לה, ותמורתם תמיד הייתה גבוהה משקיווה הנסיך.

שנתיים של תכנון זהיר הניבו שש מאות שלושים ושניים פאררך זהב, סכום שרק העשירים בסוחריו כוזר יוכלו להעניק לילדיהם עם צאתם לחיים עצמאיים; ושעות ארוכות של דמיונות בהקיץ יצרו את דמותו של בניהו בן יוסף, בן סוחרים שהצליח להימלט מכוזר החדשה אל גבולותיה של כוזר האחת והאמיתית.

הוא בנה את משפחתו החילופית בסבלנות קפדנית, יוצר לעצמו סבא וסבתא, דודים ודודות. אחים קטנים ומעריצים, וחברי ילדות מקניטים לעתים. הוא ידע מי היו מוריו, מי מהם אהב יותר ומי פחות. והכיר את משעולי העיר הדמיונית בה התגורר – כאת כף ידו.

מבלי שאיש הרגיש בכך הוא אסף והעתיק לעצמו מפות, היטה את שיחותיהם של השוליות לנושאים שנראו רלוונטיים עבורו, ובניגוד לאונמר שברחה בילדותה מן הארמון ונתפסה בטרם חלפה יממה, היה בטוח כי לא יתקשה לשרוד ואפילו להצליח בעולם הגדול בכוחות עצמו.

נעזר בידע שרכש כאשר שיחק לרגלי אונמר והאומנת שלה, פרם את בטנת המעיל הישן שהועיד להרפתקה הזו, וחיבר אל בד הצמר מאה מטבעות פאררך. שבעים מטבעות נוספות מצאו את דרכם אל תוך ריפוד המגפיים שרכש עבורו אחד מנערי האורווה, חמישים החליט לשאת בחגור תחת האילפקה שלו, ארבע מאות אפסן בתוך אוכף חלול שמצא בין חפציהם הישנים של אבותיו, ואת היותרת הצפין בתוך הבגדים שבתרמיל.

אבל לקום ולעשות מעשה – לא היה מסוגל.

לא מפני שיתגעגע לחייו המרופדים, בתוך כלוב הזהב המלכותי, אלא

מפני שידע שלמהללאל, אדם אחד מכל תושבי אתיל, יכאב באמת אם ייעלם מבלי להותיר עקבות.

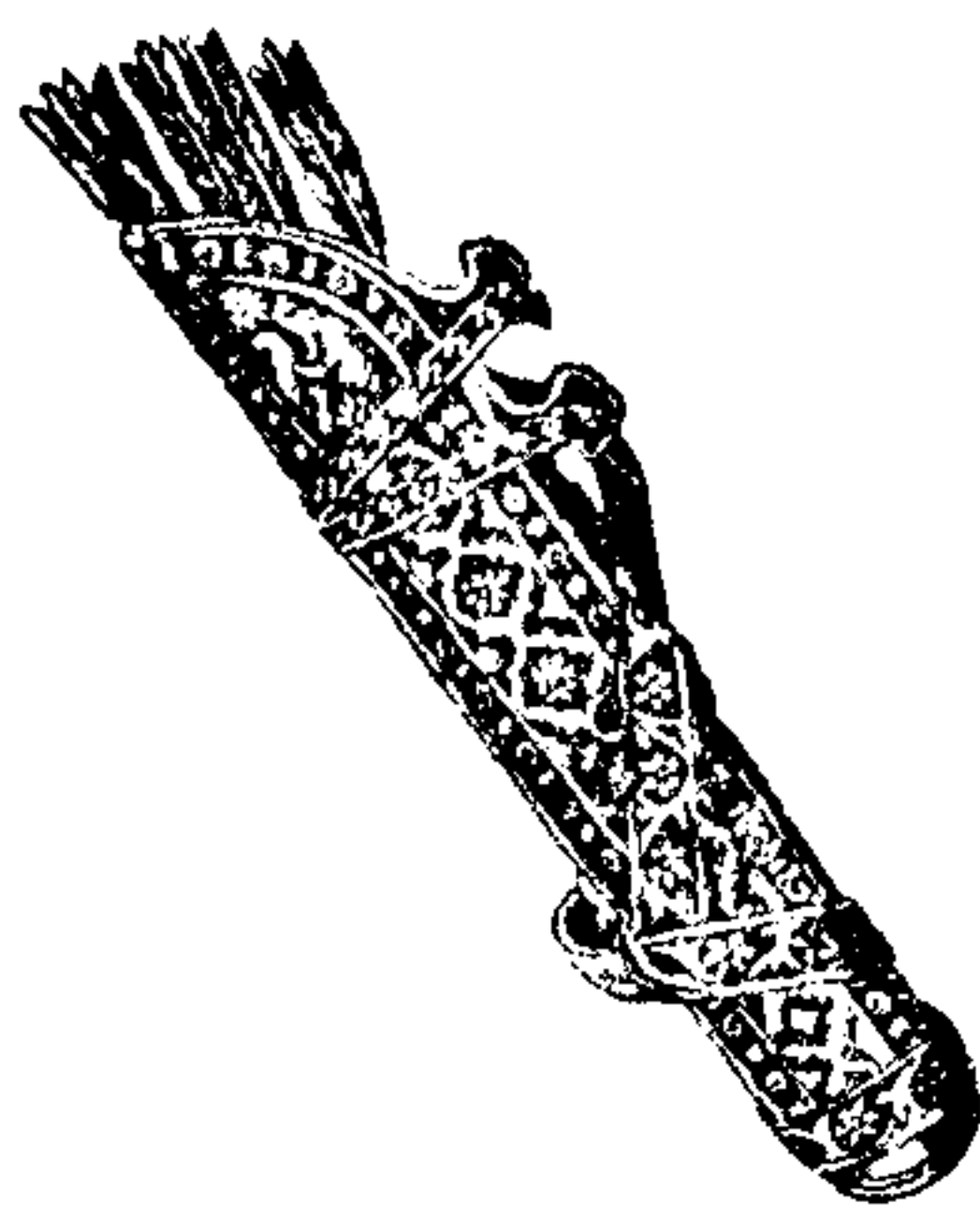
הוא יודע, וברור לו שאם הוא רוצה לגדול, אם ברצונו להתפתח ולהתקדם, אם הוא רוצה להצליח להפוך לאדם ראוי להערכה, להיות חבר מכובד בקהילה ולשאת אישה שתעריך אותו, הרי שהוא צריך להתנתק מן הארמון על מנעמיו ואנשיו המתנשאים ולהתחיל בהקדם לבנות לעצמו חיים חדשים.

ואין לו שום ספק בכך שטעות תהיה לעכב את כל בניין חייו מפני ידידות עם נער אחד, ושאין כל היגיון בדחייה של בניין חייו בשל טיול למרחקים עם חבריו. והוא מאמין בכך שבהחלט הגיע הזמן לקרוע את חבלי הילדות, לנתק את אזיקי הפיתויים שמעכבים אותו כאן, להשתחרר ולצאת לדרך.

אבל בכל פעם בה הוא כמעט מגיע לכדי החלטה, קורה משהו. מישהו מעלה באוזניו תכנית לטיול מדהים, ידיד – שישכח ממנו יום לאחר שיברח – מזמין אותו לחגיגה שתיערך בעוד שבועיים, בדיוק יום לאחר שתכנן לברוח, וחבר נוסף מתחיל להגות בתכנית חופשה משותפת באחוות הקיט של אביו, אי שם. והוא נותר לתקופה נוספת. שאחריה מגיעה עוד אחת.

עד מתי?

פרק רביעי

א עוד שלוואן בוהה בזר ובילדים הצמודים אליו, מנהל אלרון עם האורח שיחה ערנית המונעת מן האיש להבחין כי האדם שהוא מחפש עומד ממש סמוך אליו. כמעט במרחק של הושטת יד.

"אני לא מבין מפני מה אתה חשדן כל כך", אומר הזר בקול מונמך, "אני מבקש בסך הכל מקום ללינת לילה. מזג האוויר קר מכדי לישון בחוץ, בפרט שיש אתי ילדים קטנים".

אוזניו של שלוואן גדלות ומתחדדות למשמע המילים האחרונות. אב היה מתנסח אחרת, אבל לא היה אומר "יש אתי" אלא "יש לי". ואם הילדים לא שלו, ופילאק הוא זה ששלח אותו הנה...

אבן חמה מתיישבת בקיבתו של שלוואן.

לא יכול להיות. הם לא משוגעים עד כדי כך שישלחו אליו את ילדיו של בולאן קריאָטל. אין שום מקום אחר בארץ הזו שבו אפשר להסתיר צמד אומללים קטנים? מהו ההיגיון המעוות, שגרם להם לחשוב שדווקא אצלו, מכל המקומות שבעולם, יוכלו היתומים הקטנים למצוא מסתור?

מפני מה, למשל, לא ילך האיש הזה לאחת האכסניות בכפר למטה?
האם פסו בתי 'הכנסת אורחים' מן העולם? ואין שום תושב כוזרי נעים
הליכות שיפנה אל אורח המתעכב בבית הכנסת אחרי תפילת ערבית
וישאל אותו האם יש לו ולילדיו מקום ללון?

באופן אישי הוא יודע שכל אחת מן האפשרויות הללו קיימת כאן,
בגיאט. בשל קיומו של בית המרפא לנפש בתחומי הכפר – רגילים
תושבי האזור לנוכחותם של זרים הזקוקים לעזרה.

אין שום סיבה הגיונית לכך שדווקא הוא, שעלול להפסיד הרבה
כל כך, יפתח את הדלת לשני הילדים הללו. אחרים, שיארחו אותם
בתמימות, בטוב לב פשוט, לא יפסידו דבר מכך שפתחו את הדלת
לילדיו של זר. לא, הם לא יפסידו דבר.

אבל הוא.....

שלוואן מנער את ראשו בכוח. הגרסה הרשמית שנמסרה למשפחתו של
בולאן והושמעה גם באוזניו טענה כי הבחור התאבד בכלא. הוא, באופן
אישי, התקשה להאמין בכך.

פשוט מפני שהבחור לא נמנה על הפחדנים שייטלו את נפשם בכפם.
ואילו אביו, לצערו, כן נמנה על האנשים הרואים את עצמם זכאים
לקבוע את החוק ולהוציא אותו לפועל במו ידיהם.

ואם השתכנע הוד מלכותו כי קריאטל, שמאז ילדותו התארח בביתם
בקביעות, אכן ריגל למען המלך איסתרק השלישי והעביר לו את
המידע שאפשר את כיבוש ראָטון, הגיוני הרבה יותר להניח שקריאטל
הצעיר לא היה צריך להיקבר מעברה השני של הגדר.

שלוואן אינו מחזיק את עצמו לרגשן גדול, אבל קריאטל היה חבר טוב
לאורך כל שנותיהם, ומשום מה גם העובדה שידידו אולי ריגל לטובתם
של בני כוזר השנייה – לא עוררה בו מעולם כל איבה. להפך, במקום
כל שהוא בתוך לבו, יכול היה להבין את הברנש.

הילד הקטן משתעל. הגדול יותר מייבב חרש. אלרון ממשיך, כנראה,
לתחקר את הזר, שקולו הולך ונעשה נמוך יותר ויותר ממשפט
למשפט.

והשעה כבר באמת מאוחרת.

בבית הכנסת בכפר אולי עוד יושב למדן מתמיד אחד, ואולי גם זה לא.

בעל האכסניה מזמן הלך לישון. ושערי בית 'הכנסת האורחים' ננעלו גם הם.

אז אולי ישנה בכל זאת הצדקה כל שהיא לכך שייתן לשלושת אלו מחסה ללילה אחד?

גרונו של שלוואן כואב, ולבו יוצא אל השניים.

ואף על פי שהוא יודע כי אלרון ממתין להוראותיו כיצד לפעול, ואיזו תשובה להעניק לבן שיחו, לא מסוגל שלוואן להגיע להחלטה כל שהיא. בלב כבד וכואב הוא עומד על מקומו, בווה בקבוצה הקטנה ומנגב את מצחו מאגלי זיעה שמופיעים עליו למרות הצינה שבאוויר.

האם הוא אמור לפתוח לפניהם את דלתו?

האם הוא אמור להתעלם מטובתו האישית? מהסכנה שתרחף על ראשו אם ישתף פעולה עם אויבי אביו?

פילאק אולי חושב שכנסיך חסין שלוואן מכל פגע ויוכל להושיט להם עזרה ללא כל סיכון או נזק, והוא אינו מעלה על דעתו כי המציאות הפוכה לגמרי. אינו מדמיין שהמלך יוסף חשדן עד כדי כך שהוא מרגל אפילו אחרי בניו. ואין לו שום דרך לנחש כי עד היום, שנתיים לאחר שהבריח אותו מן הכלא, עדיין פועם גרונו של שלוואן בפחד בכל פעם בה הוא נקרא לאלקן, לשוחח עם אביו.

"הוד נסיכותך?" אלרון מופיע בשקט מאחוריו, "הכל בסדר?"

שלוואן אינו מצליח להפשיר מקפאונו. "שום דבר אינו בסדר. גש אליהם, תן להם כסף שיספיק כדי לפצות את בעל האכסניה על כך שהעירו אותו משנתו. אני לא יכול לעזור להם", הוא אומר במאמץ. "אני לא יכול לעזור להם, אלרון. אין על מה לדבר."

"הם מבקשים מקום ללינת לילה", אומר אלרון.

"כן. שמעתי. שילונו באכסניה. ביתי אינו פונדק."

"הבחור אומר שהכפר רחוק, מזג האוויר קר, והילדים משתעלים",

מציין אלרון בלחישה כמעט דוממת. "ומצוות הכנסת אורחים לא מיועדת לאכסנאים בלבד".

שלוואן עדיין עומד על מקומו, בוהה בשלישייה הקטנה, באיש ובילד שעל זרועותיו, ובאחיו הגדול יותר המתיישב על האדמה בעייפות. "הם בניו של בולאן קריאטל". שלוואן עצמו אינו יודע האם הוא שואל או שמא קובע.

"והחוק הכוזרי קובע שבנים יומתו בעוון אבותם?"

"בפונדק של מֶרָאש נוהגים להרעיל את האורחים?"

הלילה שקט. שקט מאוד. וקולותיהם, על אף שהם מהוססים, מגיעים לאוזניו של הגבר העומד על יד הדלת, וגורמים לו להסב את ראשו הצדה. כאשר הוא מבחין בשניים, ניצת אור בעיניו, והוא תופס בידו של הילד הגדול יותר וממהר לעברם.

"אני הולך", שלוואן נסוג פסיעה אחורנית, "עשה בדיוק את מה שאמרתי לך, אלרון. ואוי לך אם אמצא מישהו מהם ישן בצל קורתי".

"הוד רוממותך – " הזר נשמע נואש, "עזרתך, אנא".

"תן לו כסף", הברותיו של שלוואן נדבקות זו לזו מחמת חיפזון, "ושלח אותו מכאן. שלח אותו. שלח אותו! מובן? ואחר כך, אחר כך תגמור לסדר את המעבדה".

הילד, זה שישב על האדמה קודם לכן, רץ כעת לעברם. ואולי אור הירח החלש הוא שגורם לו להיראות דומה כל כך לאביו המנוח. דומה עד כדי כך, שדמעות עולות בעיניו של שלוואן כאשר הוא מסב את גבו אליו והולך משם.

אלרון מלווה את השלישייה אל הכפר וגם נקיון המעבדה דורש ממנו פרק זמן לא מבוטל. וכאשר הוא חוזר לבסוף אל בית האחווה, הוא מופתע למדי לגלות את הוד נסיכותו יושב ערני לחלוטין במבואה המחברת בין בית המגורים לחדריהם של אנשי הצוות.

"אדוני!" הוא אומר.

שלוואן זוקף לעברו אצבע עייפה אחת, "בפעם הבאה בה אתה מראה

לזרים את משעולי הסתרים שיאפשרו להם להפתיע אותי בחשכת הלילה, הקפד, בבקשה, לנקות את מגפיך מן הבוץ האדום שדבק בהם בפרדסים. ועכשיו תסביר לי, בבקשה, מפני מה העמדת אותי בסיטואציה מביכה שכזו, תככן ערמומי שלי?"

אלרון נרתע מן הזעם הקר שבקולו של הנסיך. "אני לא מבין – "

"אתה מבין מצוין".

הם שותקים.

"אתה כל כך אוהד את איסתרק קטינא ומטרותיו?" חולשה פתאומית מבצבצת מתוך קולו של שלוואן, "אם כך אולי עליי להתחיל להיזהר מפניך, כדי שלא אקיץ בוקר סתווי אחד ואגלה שסכין תקועה בתוך לבי".

"חיבבתי את קריאטל, וידעתי שגם אתה אהבת אותו". אלרון מצליח להתאושש במהירות מפתיעה, "וכשפגשתי את ילדיו בכפר, חשבתי שתשמח להושיט להם עזרה".

"אה". אומר שלוואן, נד בראשו ומוסיף: "אין לי מושג מפני מה אני לא סוטר לך עכשיו, נבל מנוול שכמוך. חשבת שאשמח ואעלוז, ולכן ארגנת לי מופע קרקסי מביש כזה, נכון?"

אלרון שותק.

"מה רצית? לדעת אם אשתף עם פילאק פעולה? אם אתן יד לאנשים שמנסים לערער את מלכותו של אבי? אז התשובה היא לא. ודע לך, שלו היינו באלקן, הייתי מארגן לך מחר שלוש או ארבע מלקות הגונות. התנהגת בנבזות".

"לא", אלרון מוצא סוף כל סוף את קולו. "אתה יכול להלקות אותי כאן ועכשיו, הוד נסיכותך. אבל המילים הבוטות הללו אינן מוצדקות במקרה הזה. התכוונתי לאפשר לך לתקן, במעט מזעיר, את העוול שעשה אביך. חשבתי שתשוש על ההזדמנות".

"לו היית חושב זאת, היית ניגש אליי ומשוחח אתי ישירות", שלוואן אינו מודה בעובדות, אבל ניכר בעליל שמילותיו של אלרון ניקבו חור במפרשי ספינתו, "אף פעם לא פחדת לשוחח אתי על שום דבר,

מרגיז ככל שיהיה."

אלרון מחייך: "או שכך זה היה נראה, בסופו של דבר. את שתיקותיי לא הייתה לך שום דרך לספור."

"שתיקותיך! מתי שתקת בפעם האחרונה?"

אלרון נאנת, "הערב?" הוא שואל, "לא, לא בנוגע למגפיי המלוכלכים. בכך שלא אמרתי לך שוב שחסד עושה אתך האלוקים בכך שהוא אינו מניח לך לפצח את סודה של האבקה השחורה. אתה איש טוב מכדי להפוך לתליין מטעם אביך. ואם ביקשת כנות – הרי שאני מתנדב בזאת להודיע לך שזהו בדיוק היעד אותו אתה מתאמץ כל כך להשיג בזמן שאתה טורח כל כך על פיצוח הצופן של התליונים שבידך. כי גם אם אתה חושב אחרת, לי ברור שאביך או אחד מאחיך יצליחו בסופו של דבר להניח על הסוד הזה את ידם."

יפה היה אותו היום, צונן ובהיר מאוד. רוח קלה מאוד נשבה, מניעה אך בקושי את ראשיהם הזקופים של הפרחים, ומביאה עמה ניחוח פריחה עשיר ממרחקים.

שניים רכבו לאורך הדרך הכפרית, במרחק הגון מבני הלוויה שלהם. האחד גבר צעיר וחזק למראה בעל בגדים הדורים אך פשוטי גזרה, ששערותיו כבר החלו נסוגות אחורנית, והשני נער זקוף כקרש, לבוש בגנדור דק ומוקפד, שיציבתו על הסוס אומרת אדנות ושררה.

"הגדר נפרצה שוב!" אמר הבוגר, עוצר את סוסו, "יהיה עלינו לעצור כאן לרגע, ראז".

הנער, המכונה ראז, עצר בסוסו בתנועה קלה, כמעט בלתי מורגשת, שהעידה הן על כשרונו כרוכב והן על איכותו הנדירה של סוס הרכיבה, ונד בחומרה בראשו: "מה עם ארוחת הצהריים?" תהה בקול, "זה הזמן של ארוחת הצהריים, לא?"

שפתיו של רובן התהדקו, בהבעה שטור עשויה הייתה להיאנח למראה,

אך ראו אטום מכדי להבחין בה. "אני אשתדל להזדרז", הבטיח, "ואחרי הכל, אכלנו סעודה קלה לפני שעתיים, כך שוודאי לא תתעלף מרעב בשל איחור של חמש דקות".

ראו העווה את פניו לנוכח חוסר הבנתו של בן שיחו: "הבעיה היא לא שלי, אלא של האוכל שעשוי להישרף. וגם אשתך כעסה מאוד כשאיחרנו בפעם האחרונה".

לא מנומס כל כך להזכיר לאדם כיצד נזפה בו אשתו בשל איחור שכלל לא היה באשמתו, אבל ראו אינו עושה רק מה שמנומס, ורובן מודע לכך, לצערו.

"במקרה שאתה מדבר עליו – איחרנו בכמעט שעתיים", הוא מזכיר בשקט, "וכאן מדובר על כמה דקות של המתנה. אז המתן לי כאן רגע, ותכף אשוב".

הפעם לא טרח ראו להגיב. בשתיקה ובגב זקוף נותר יושב על גב הסוס, עוקב בעיניים שקטות אחר בן דודו השני של אביו, שפילס לעצמו דרך בין השיחים, אינו נרגש כלל מן האדמה הרטובה שדבקה במגפיו, התעסק במה שהתעסק וחזר אל הדרך שבע רצון, "שמתי שם משהו, בינתיים", אמר, משפשף את סוליות נעליו על הכביש כדי להסיר מהן את שכבת הבוץ העבה שדבקה בהן, "כשנחזור הביתה – אשלח מישהו לתקן אותה באורח יסודי יותר", הוסיף, מתרומם אל גב סוסו, "נמשיך?".

אבל ראו רק נתן בו מבט ארוך ובהיר מעיניו התכולות, ואחר כך, כאילו חווה הארה פתאומית, אמר: "נראה שאתה מאושר עד מאוד בתפקידך, דודני".

ראו הנו, לכל הדעות, נער מעצבן. בלתי נסבל, יאמרו אחרים. מאז שהיה ילד לא הצליח להבין מה מותר להגיד, ומה מעליב ופוגע; אבל רובן, שהסתדר טוב כל כך עם כל בריותיו של מלך העולם, הצליח לנהל עם הדודן הצעיר מערכת יחסים חביבה וחלקה למדי, פשוט על ידי כך שהשיב בכנות מקסימלית גם לשאלות החקרניות וחסרות העידון שהציג לו הבחור הצעיר; מתנחם בעובדה שראו אינו מחונן בכישורים חברתיים או פיננסיים שיסייעו לו לעשות במידע הזה שימוש

כל שהוא.

"אני מאושר, נכון", אמר גם הפעם, "ולמה שלא אהיה?"

"הא!" אומר ראז, "איזו מין שאלה? בגלל שבעצם היית צריך להיות מלך, ורק ויתרת על זה, ואחר כך ויתרת גם על התפקיד של המשנה למלך, ואחר כך ויתרת גם על התפקיד של משורר החצר, ובסוף אתה סתם תקוע כאן, בחור עלוב".

רובן מזדקף: "זה לא חור עלוב", הוא אומר בהדגשה יתרה, "מה עלוב בו, ראז?"

הנער מביט סביב, "נכון, זה לא", הוא ממחר אחר כך להסכים, "זה דווקא חור יפה מאוד. במיוחד אני אוהב לראות איך השמש זורחת על השדות. אבל כולם אומרים שהיה מגיע לך יותר".

רובן מצל על עיניו, וממצמץ בכל זאת מול השמש הזורחת מעל נחלתו, "יותר מה?" הוא שואל, ואי אפשר להכחיש את העצב שבקולו, "מה יכול אדם לבקש ולמה יכול אדם לייחל שנעדר ממני? יש לי הכל, ראז. נחלה יפהפייה ומניבה, משפחה שמחה, נתינים נאמנים – מה חסר לי?"

"המון דברים", ראז מונה על אצבעותיו: "כוח, השפעה, עצמה. זה לא דברים שאפשר לזלזל בהם, רובן. אדם לא נולד כדי להיות סגור בד' אמותיו. אדם נולד כדי לתרום לחברה".

רובן הביט בפניו של הנער שלצדו, בעיניים הגדולות, השקופות כזכוכית, שנתנו בו מבט ערני וחד. ורק בשל היכרותו עם הבחור ועם המשפחה, יכול היה להבין כי פעמים אין ספור שמע הנער את המשפטים הללו מאביו, שדחק בו לצאת סוף סוף מעולמו הפנימי המוזר ולעשות עם עצמו דבר מה.

ובכל זאת, היו המילים הללו מכאיבות. מכאיבות עד מאוד.

במין אינסטינקט עולה של שפתיו של רובן צחוק מאולץ, ועיניו נודדות אל העננים.

"אתה לא מסכים אתי?" ראז אינו אוהב שתיקות, הן מביכות ומתסכלות אותו.

"אני לא יודע", ממהר רובן להשיב, ובאותה כנות תמידית בה הוא נוהג עם הנער הזה, הוא משתדל גם הפעם להציב את הדברים כפשוטם, בצורה פשוטה וחסרת כל התחכמויות. "אני לא יודע מה לומר, ראז. אני מהרהר בדברים שהשמעת, אני צריך לחשוב עליהם".

הנער נד בראשו, בחיקוי מושלם להבעת חוסר שביעות רצון שעולה לעתים קרובות על פניו של אביו: "מה יש כאן לחשוב כל כך הרבה?" הוא שואל, הוגה כל מילה בנפרד, "אתה צריך לנסוע למלך, הוא גיס שלך, אחרי הכל, לדפוק שם על השולחן ולהגיד: 'תנו לי למלא את תפקידי. אני אדם מוכשר, אני יכול להביא תועלת. אני לא צריך לבלות את ימי בכפר כאיזה זקן מקריח!'"

זקן מקריח?

גבותיו של רובן מתרוממות. נסיגת השער שלו אכן הפכה בשנים האחרונות לניכרת, אבל המראה דווקא החמיא לו, לסעמו, העניק לו מצח גבוה ההולם את האפיון הנפוץ על איש אשכולות שופע תבונה. מאוד לא נעים לו לשמוע איזה כינוי גנאי הוצמד לו בביתם של בני דודיו.

"אני אחשוב על זה", הוא אומר.

"ומתי תתן לי תשובה?" מתעניין ראז.

רובן נושך את שפתו התחתונה, נער בלתי נסבל אמרו האומרים? ובכן, אין ספק שהם צדקו מבחינה כזו או אחרת. "מחרתיים אחרי ארוחת ערב", הוא אומר במאמץ.

"מחרתיים אחרי ארוחת ערב", מאשר ראז, "ואתה יודע, אני אף פעם לא שוכח דברים כאלה, אז גם אתה אל תשכח לחשוב על תשובה". רובן נד בראשו, דומם.

את ראז ימצא כבר דרך כל שהיא להרגיע ולהשתיק. עם הזמן רכש לעצמו מיומנות מסוימת באומנות הזו. אבל את השאלה שהעלה לא יהיה פשוט כל כך לקבור: האם ייתכן שזה היה סופו של רובן, האיש והאגדה? שחיו הפכו אותו לאיכר המבוסס בזבל, כורע בבוץ לצד עגלים חולים וחלומותיו הגדולים מתמצים ביבול חציר מוצלח?!

המשרת הגברתן שחוצה את הרחוב ומתקרב לעברם בפסיעות מהדהדות אינו מגלה שום סממן נוסף של אלימות. להפך, הוא מאיר להם פנים, מקדם אותם בברכת 'ברוכים הבאים' ומלווה אותם בכבוד רב לעבר השער הממתין להם מעברו השני של הרחוב. בשעה שהם חוצים את הכביש, כבר פותח חברו את מנעול השער הקבוע בחומת האבן ופותח אותו לרווחה, והצמד, במחוות כבוד ויקר, מוביל אותם פנימה, אל הדלת הפנימית.

באלאר צועד בראש, אינו מסב את מבטו אל אחיינו הצועד מאחוריו כשמוחו הומה בשאלות חסרות תשובה: מה לדודו, בעל התואר הרם 'אדון אחוזת בנטיליאן' ולאדם שמאחורי החומה? האם ניתן לרכוש כאן סחורה מוברחת? האם זהו מפגש חשאי של קושרים? מה עוד יכול להסתתר מאחורי צמד הדלתות הכבדות, שנעות כעת על ציריהן, פותחות לפניהם את הדרך פנימה, אל מסדרון מכוסה שטיחים, שאין ספור מנורות זורקות מתקרתו זהרורי זהב?

האם פשוט בא לכאן לרכוש סחורה עוד לפני פתיחתו של היריד, מחר אחרי הצהריים? או שאולי זהו סתם ידיד נושן, שרכש לו אי אז? ואם כך, מהי החשאיות, והמצוקה, וההבטחה שחילץ ממנו – לשתוק עמוקות כדג?

אבל בעל הבית לא מתכוון לאפשר ליוזבד לשתוק כפי שתכנן. הוא מקבל את פניהם בפתח טרקלינו, לבוש בבגד קטיפה יקר למראה, והבזק של הנאה חולף בעיניו כאשר הוא מבחין ביוזבד.

"אז הנה הגיע הלקוח הנכבד ביותר שלנו, והביא עמו גם את ממשיך דרכו!" הוא אומר בהנאה עצומה ובלתי ברורה, "אז אתה הוא יוזבד בנטיליאן הצעיר! ברוך הבא תחת צל קורתי".

"ברוכים יהיו הנמצאים", יוזבד לוחץ את היד המושטת בדיוק כשם שלימדה אותו אמו – לחיצה ארוכה, יציבה, ומשרת אמון. לחיצת יד שמלווה במבט ישיר וגלוי, ובחיוך ידידותי שלו.

לחיצת יד כזו, על פי משנתה של אמו, אמורה לארוך רגע קצרצר

יותר מן המקובל בדרך כלל. אבל גם כאשר הוא מרפה מידו של בעל הבית ממשיך ההוא לאחוז, כמעט ללפות, את כף ידו בין אצבעותיו, והלחיצה העזה והבלתי מרפה גורמת ליוזבד לחוש את עצמו לכוד ומאויים.

"בואו, בואו היכנסו", לבסוף מרפה בעל הבית מידו של אורחו ומחווה פנימה, לעבר הטרקלין המואר שבסופו של הפרוזדור, "הקונדיטון שלך כבר מחכה לך, מר טזיאבאל יקירי. רק אמרו לי בבקשה, מה לאיש הצעיר? כוס יין יבש שמתאים בדיוק לשעה קרירה שכזו?"

ההצעה מפתיעה את יוזבד, אבל האופן בו התרחשו המאורעות אינו מאפשר לו לעמוד במוקד תשומת לבו של בעל הבית. ולאחר שהוא בוחן מספר נוסחי התחמקות, הוא בוחר בזה שנראה לו ניטרלי יותר מכולם, "מה שמתאים לדודי, מתאים גם לי".

"משפחה מסתפקת במועט", אומר בן שיחו בביקורתיות, "וחבל. אם תרצו יותר, ותשאפו ליותר, תגיעו ליותר. כבר חמש עשרה שנה שאני אומר את זה, תחילה לאמא שלך, אחר כך לדודך, ועכשיו גם לך, נערי. האחוזה שלכם נהדרת, ועם קצת יותר מעוף ותעוזה תוכלו להוביל אותה להצלחה של ממש".

"היא כבר היום הצלחה של ממש", אומר יוזבד ללא מחשבה של ממש, ואז נזכר שהבטיח לשתוק כדג, ומתחרט על המילים שנפלטו מפיו. אבל אחוזת בנטיליאן על ההרים הגדולים שבגבולה, העמק הירוק והפורח, הנחלים השוצפים גם בימות הקיץ החמים ביותר, ואיכריה הנהדרים הייתה יקרה ללבו מכדי שיוכל לשמוע זר גמור פוגע כך בכבודה.

אבל הזר הגמור אינו נפגע מן התגובה. "רק תחשוב כמה נהדרת היא הייתה יכולה להיות לו היו לכם עוד אלפיים פארך להשקיע בחפירת באר מודרנית, בירוא אזורי הפרא וסלילת דרכים שיאפשרו לסוחרים לחצות את הגבול דרך האחוזה שלכם, במקום להאריך את דרכם ולהכנס לכוזר דרך מעבר פִּיֶּרְאן", הוא אומר בנחת, "אה, נדלקות לך העיניים... לאחיינך, מר טזיאבאל יקירי, יש חוש מסחרי מפותח יותר מזה שלך!"

לסתו של דוד באלאר נעה, ויוזבד מניח כי דודו מתקשה להתמודד עם העלבון.

"כל מה שאני יודע אודות מסחר למדתי מדודי החשוב ומאמי המנוחה", הוא מנסה לטשטש את רושמן של המילים, "ובטוחני שעדיין לא נטלתי אף טיפה מים הניסיון שצברו".

העשיר מגחך בטוב לב, ודוד באלאר נותן ביוזבד מבט מצמית, שנועד כנראה להבהיר לו שעליו לשתוק גם במידה ופוגעים בכבודו, ויוזבד מבין את הרמז ומסתגר בשתיקתו.

"ניכנס פנימה?" דוד באלאר מחווה בידו לעבר הטרקלין.

"אתם ממהרים", מבין בעל הבית, "ובכן, בשמחה".

ויוזבד, שראשו מלא בשאלות כשם שדג מלא בעצמות, מציץ בדודו, מבין את משאלתו האילמת, ולאחר שהוא מכניע את סקרנותו בגבורה ראויה לציון, הוא אומר בשקט: "אם טוב הדבר בעיניכם, מכובדיי, אנצל את הרגעים הללו כדי לסקור את מעשה הרקמה הנהדר שעל הקיר הזה. תיאור ססגוני שכזה למאבק של גיבורינו הקדמונים עם שבטי הברברים לא ראיתי מעולם".

לאחרונה התחילו חייו הכפולים מעיקים על גאלן. הכבוד שקיבל מצדו האחד של הגבול גרם לחייו מעברו השני, על אדמתו של יוסף דיאלידאן, להיראות דלים, מדכדכים וחסרי משמעות. ובכל זאת, כל זמן שאשתו וילדיו מתגוררים בחלקה זה של הארץ, מצא את עצמו חולף בתדירות מרגיזה בשביליו הנסתרים של רכס האנשוג, עוצר לביקור ומנוחה בביתו של משה דמלאן, וממשיך הלאה, אל העמק, אל ביתו ומשפחתו. אל כפר הולדתו שאנשיו אינם רואים בו אלא מברית פשוט, כזה שמסכן את חייו עבור פרוטות נחושת, ואינם מעלים על קצה דעתם מי הוא באמת...

ביתו של דמלאן הוא נקודת האמצע שבין שני העולמות הללו, תחנה

שמסייעת לו לעבור בקלות יתרה את השינוי מאדם נכבד לסתם אחד, ברנש אפרורי שאיש אינו מקדיש לו תשומת לב. שכן באופן שגאלן לא טרח מעולם להגות בו יתר על המידה, תמיד הצליח הפטפוט עם האיש המריר והנשכני לשפר את מצב רוחו.

אבל הפעם משה אינו בבית.

"משה?" הוא קורא, ורק קרקודן העצבני של צמד התרנגולות משיב לו.

הוא מתרחק מן הבית ומצל על עיניו, מנסה לאתר את דמותו של האיש בין העצים: "משה דמלאן?"

קולו חוזר אליו מן ההרים, ומלבדו, שקט. שקט. שקט עמוק מדי. שאפילו קול פכפוך מים לא מפר אותו. שקט מוזר שמסמר את שערות עורפו של גאלן.

הוא מביט סביב, ממצמץ בעיניו פעמיים כאשר הוא מגלה את ערוץ הנחל היבש, ואחר כך, מתוך סקרנות גרידא, הוא יוצא בנתיב בו פסע משה דמלאן כמה שעות קודם לכן.

אבל גאלן אינו מגיע אל הסלע והאגם שמאחוריו, אלא ממשיך בנתיב עקבותיו המבולבל משהו של ידידו הוותיק, ומגלה אותו שרוע על הקרקע כשחץ מזדקר מקדקודו.

גאלן נאנח. פצועי חרב ודקורי חצים היו חלק אינטגרלי מחייו, ובכל זאת היה במותו הקרוב של ידידו ותיק כדי להעכיר את מצב רוחו. בשפתיים מהודקות הוא כורע לצדו של הפצוע, ואף על פי שהוא אינו נותן להחלמה סיכויים של ממש, הוא מבצע את תפקידו, ומשתדל להגיש לו עזרה. שובר את קצה החץ המבצבץ מראשו של ידידו, סופג בסבלנות את הדם הנובע מן הפצע ומניח קמצוץ עלי מרפא מתרמילו על מקום הדימום.

ומה עוד ביכולתו לעשות?

כלום. מלבד להוביל את ידידו למקום בו יואיל מישחו לקבור אותו, כאשר ימות.

וזה בדיוק מה שהוא עושה. סוחב את גופו הלוחט של משה אל הבקתה,

מטעין אותו על החמור הגרום שבאורווה, ולאחר שהוא מוודא ששום דבר לא יגרום לאיש להחליט ליפול מן החמור באמצע הדרך, יוצא עמו למסע הארוך מטה, אל הכפר.

"לא היית צריך לטלטל חולה במצב כזה!" נציג חברת 'ביקור חולים' מזועזע למראהו של היערן הפצוע, "כל הטלטולים האלה, בדרך הלא סלולה..." הוא מצקצק בלשונו, "מי פצע אותו?"

גאלן מושך בכתפיו: "אין לי מושג", הוא מזהיר, "אבל זה החץ. לא התעכבתי לחפש אחרי היורים. ובכל מקרה, אם מישהו מכם רוצה לעלות למעלה – יש שם משק שלם, ודי מטופח. ואני בטוח שאם הבחור יבריא הוא ישמח לשלם לכם על הטרחה". אבל כיוון שהבחור אינו עומד להבריא, לא הושב גאלן שיש טעם להותיר בידיהם של אנשי חברת 'ביקור חולים' את מאה וחמישים מטבעות הכסף ששלח מהללאל לאיש שטיפל בו לאורך שנות ילדותו.

"אין לו משפחה, נכון?" באזורים הנידחים האלה כולם מכירים זה את זה, "הוא היה רווק, נכון? ואמו הזקנה קבורה כאן..." האיש משפשף את מצחו: "מה עם האחיינן שלו? איפה הוא גר היום?"

גאלן מושך בכתפיו: "זה לא היה אחיינן", הוא אומר ביבושת, "סתם נער אסופי שעזר לו".

"אז אין לו יורשים?"

"לא כאלה שאני יודע עליהם".

האיש מהנהן, "נדאג לו. ונטפל גם במשק". הוא מהסס רגע, מביט חליפות בפצוע מחוסר ההכרה, ובחברו שהביא אותו הנה, וממהר מאוד להמשיך בדרכו, "אם אתה עוזב עכשיו, אז אולי תגיד לנו, למרות אי הנעימות שבעניין – מה לרשום על המצבה?"

בהתחשב בכך שהאדם המונח ביניהם עדיין חי, צלילן של המילים מוזר ובלתי נעים, ועל כן מותח העסקן על פניו חיוך מאומץ: "אני מניח שזו לא משימה נעימה, אבל שאלנו פעם את הרב. אין איסור לתכנן מראש את הכיתוב על המצבה, זה לא מקצר את חייו של החולה או

משהו".

גאלן מהנהן, מגרד בפדחתו, ומביט בפניו החיוורות של משה דמלאן. "תכתבו מה שכותבים בדרך כלל", הוא ממליץ לאחר הרהור, "מילים זה לא התחום שלי".

על פי המסורת העתיקה המלך משוחח לראשונה עם נציגי המדינות הזרות בטקס קבלת פנים רב רושם הנעשה תמיד על גג הארמון, תחת כיפת השמים.

זהו מנהג ישן, שכובד תמיד, גם בחורפים קשים במיוחד, כאשר היה הגג מכוסה בשכבות שלג, ואיסתרק אינו מתכוון לסטות ממנו. אבל מזה שלושה שבועות, ללא הפוגה של ממש, דולפות מן השמים טיפות גשם עוקצניות, ולדבריהם של שר החוץ ושר הטקס הדואגים לכל פרטי האירוח של נציג השבטים הנורדים, הרי שהברנש הולך ונעשה קצר רוח.

"ייתכן שהוא מתקשה להתרגל לתנאי חיים עירוניים", אומר שר הטקס בכובד ראש, "הוא לוחם על פי חינוכו, וסייר על פי אורחות חייו, ואף על פי שהענקנו לו תנאי אירוח היאים לנסיך ולא לשגריר, הברנש מתחיל לחוש את עצמו כלוא, עובדה שמטרידה אותי מאוד, כיוון שעל פי מידותיו וצלקותיו הוא עוד עלול לעקור את דלת הבית בנגיחה אחת".

איסתרק משועשע מעט מן התיאור, "אמרו לו אפוא שמלך המוביל בעצמו את צבאותיו לקרב אינו נרתע מכמה טיפות מים, ושאם לוחמי אומתו קשוחים כשם שמספרים הנוסעים שפגשו בהם, נערוך את הטקס בלי להתחשב בתעתועי מזג האוויר".

"בגשם?" שואל שר הטקס ומזעיף את גבותיו.

"אהה".

"הדיו עלול לטשטש את רישומי הכתב על האיגרת ששלח לך מלכו,

ועוגות רטובות אינן כיבוד מרשים כל כך", מבהיר שר הטקס את כוונתו.

"אני בטוח שאיגרת שמצאה את דרכה מסוף העולם ועד הנה תשרוד גם את טפטופי הגשם הכוזריים, ואם זכרוני אינו מטעה אותי, עוגות אינן חלק אינטגרלי מן הטקס. כנות כוונותיו של הנציג תיבחן גם בלעדיהן. התמקד בעיקר, נכבדי!"

"נקים סככה, אם כך". שר החוץ זריז מחשבה, "אני משוכנע – "הטקס נערך תחת כיפת השמים", מזכיר המלך, "ואת הכיבוד, מבחינתי, אפשר להגיש באולם הסעודה".

"אם לא יוגש כיבוד הולם האירוע כולו יהיה קצר מאוד. והדבר יכול לפגוע מאוד ברגשותיו של הזר". קולו של שר הטקס מתרה, ואף על פי שאיסתרק יודע כי תפקידו של האיש דורש התמקדות תמידית בפרטים קטנים, הרי שגם הוא, ממש כמו השגריר הנורדי, מתחיל לחוש קוצר רוח.

למזלו נראה כי שר החוץ מצליח להבין לרוחו של מלכו: "השגריר הנורדי אינו מפונק. אומתו מתגבשת רק כעת לכדי ממלכה של ממש ובניה הנם לוחמים קשוחים כולם", הוא אומר בקול מרגיע, "ואם נערוך לכבודו טקס קבלת פנים מהודר מן הרגיל, יהיה בכך כדי לרפא כל גאוה עוד בטרם נפגעה. אני לוקח את הטיפול ברגשותיו תחת אחריותי, הוד מלכותך".

המלך איסתרק משגר לעברו חיוך. "אני מודה לך על נכונותך ליטול חלק במשא הממלכה. ובכל זאת, אשמח להתעדכן בפרטים. מוטב שלא נניח לקצת כבוד פגוע לגרום לאיש סיבה להעביר את נאמנותו לידי של יוסף". וכששר הטקס פותח את פיו כדי להעיר משהו הוא ממשיך בנחת: "ובכל זאת ייערך הטקס תחת כיפת השמים, כפי שהיה מנהגם של כל הדורות הקודמים".

"כרצון הוד מלכותו".

"תודה".

שני השרים מחליפים מבטים מהירים, ושר החוץ הוא זה מחליט לבסוף

לדבר: "האם נמתין עד שובו של האביר אליקטאן לעיר או שנערוך את הטקס בהעדרו?"

צפוי היה ששאלה מעין זו תתגלגל לבסוף לפתחו, ואיסתרק שמח ששני אנשים אחראיים כשר החוץ ושר הטקס יהיו אלו שיעבירו את תשובתו הלאה. "נוכחותו של האביר אליקטאן תכבד את המעמד, אם ישוב לעיר לפני שנערוך אותו, אבל אני מסופק האם כך יקרה. פנרס לא יצא לחופשה בעשר השנים האחרונות, ורק מן הדין הוא שייטול לעצמו חודש או חודשיים למילוי מצברים מחודש", הוא מחייך בנעימות, "אי לכך ובהתאם לזאת אין כל סיבה שנעכב את הנורדי תקופה ארוכה כל כך. כאשר ישוב פנרס לעיר, נמצא את ההודמנות לערוך ביניהם היכרות רשמית".

"נעשה כל מאמץ להוציא לפועל את רצונו של הוד מלכותו", אומר שר הטקס, וניכר שהוקל לו לשמוע את נימת דיבורו השלווה של מלכו, אבל שר החוץ ממוקד יותר: "אני מבקש את רשות הוד מלכותו לגלות את אוזנו כי האנשים ברחובות הקריה המלכותית תוהים לפשרה של החופשה שנוטל לעצמו המשנה למלך. אנו מנסים אמנם להוביל את השמועה כי המשנה נטל לעצמו חופשה לצרכים בריאותיים. אבל לאורך כל החודשים האחרונים נראה האיש בריא לגמרי. המון שמועות מתרוצצות במסדרונות".

איסתרק מושך בכתפיו: "שתתרוצצנה", הוא פוסק, "אין זה מתפקידי לטפל בכל שמועה. חופשתו של פנרס נראתה לי מובנת וראויה מכל בחינה שהיא. האם ישנו נושא נוסף בו עלינו לטפל הבוקר?"

"לפני שנכנסנו הנה נמסר לנו כי הוד מלכותו מעוניין לדחות את הדיון אודות אופי ומהלך החגיגות שייערכו בכוזר לקראת שובו של הנסיך מיכאל ולדון בכך בפורום מורחב יותר".

"אמת".

שר החוץ קד קלות, "אם כך, אנו מודים להוד מלכותו על הזמן שהקדיש לנו ומבקשים בהכנעה רשות לחזור לעבודתנו".

הרשות ניתנת להם, ובפרק הזמן בו מלווה אותם הממונה על הלשכה החוצה תוהה איסתרק איך ייראה העולם לאחר שובו של מיכאל. אבל

לצערן הוא אינו מצליח לשגות באשלויות. גם אם יהיה מיכאל חבר מושלם, כשם שאיסתרק מרשה לעצמו לקוות, עדיין תפקידו בעולם שונה לחלוטין מתפקידו של אחיו.

על מיכאל להשיב לשאלות בהלכה, להעביר הלאה את תורתם של גאוני בבל, ובזמן שייוותר לו – ללמוד בעצמו... כמה כוח, סבלנות ומשאבי נפש יישארו לו כדי להיות זמין גם עבור אחיו הגדול? כלום, כנראה.

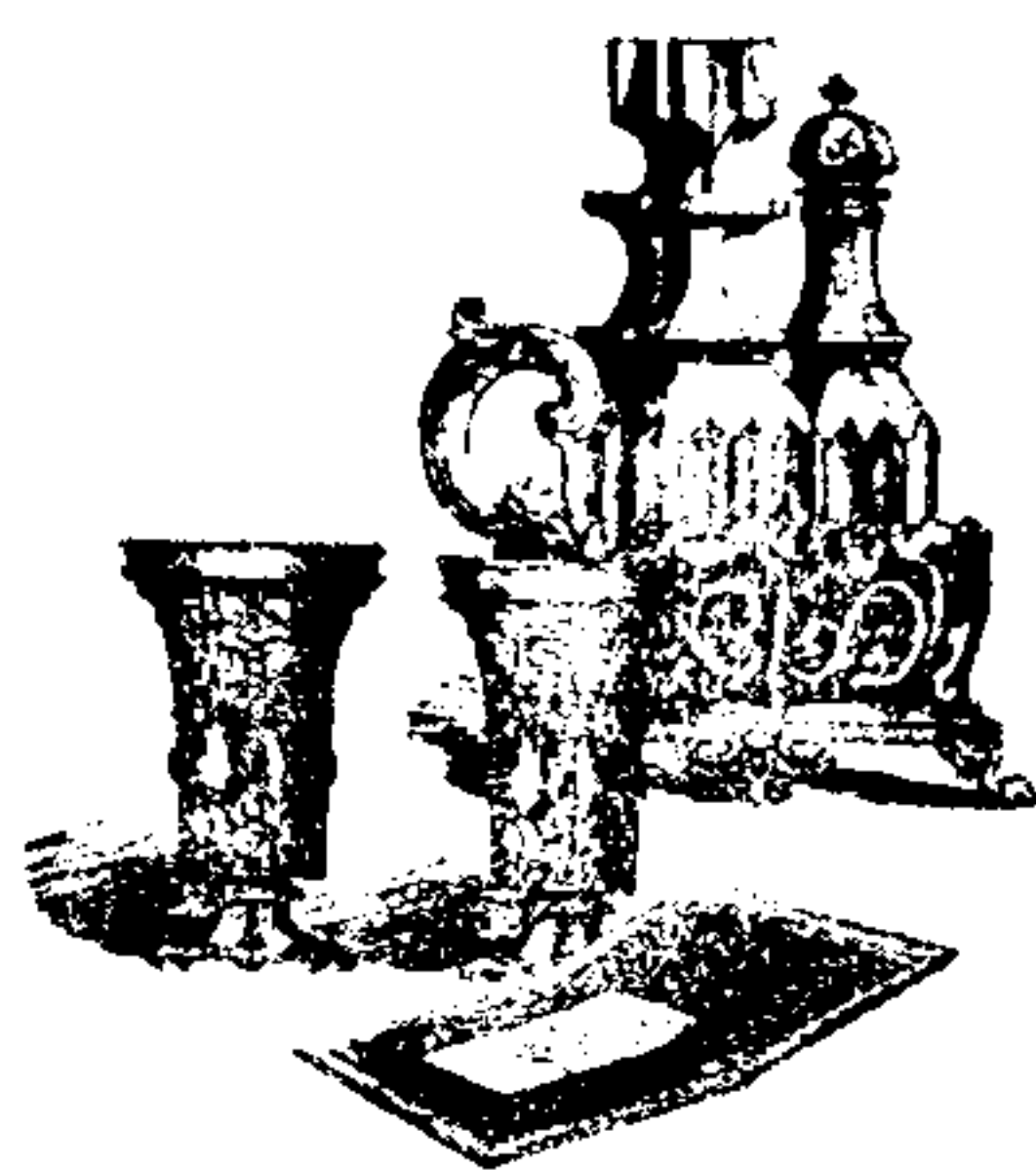
חמצמצות מוכרת מטפסת בגרוננו של איסתרק: יקוואל.

יקוואל היה אמור להיות יד ימינו, יקוואל היה אמור להיות האיש השקט, היעיל, החכם, העומד לצדו של המלך ומאפשר לו קיום כאדם.

והוא לא עתיד לעשות זאת. לא מפני שלא חונן משמים בכישורים הדרושים, אלא מפני שהוא מעדיף – די.

איסתרק נושם עמוקות, וקוטע בכוח את זרם המחשבות שלו. מספיק.

פרק חמישי

ק שנתיים חלפו מאז פסע יתיר במסדרונותיו החשוכים של ארמון בית פאלאל. יודע, חש ומרגיש, שהגזים. אבל מה יעשה? על אף שכלל לא רצה להיות שם, לא הרגיש שניתנה לו האפשרות לבחור. להפך, נראה היה כאילו כל חייו, הובילו אותו בנתיב אחד, פתלתל, כך שכאשר יגיע ליום הזה לא תהיה לו בררה אלא לבצע את המעשה שיהרוס את חייו.

והאמת היא שלאחר שהחליט כי זוהי חובתו – שוב לא חש יתיר עצב כל שהוא, וגם הפחד שאמור היה ללוות אותו בשעה שפסע במסדרונות החשוכים לא הופיע, משום מה.

אולי משום שבתשע עשרה וחצי שנות חייו אילף יתיר את עצמו למלא את חובותיו ללא כל היסוס. ואם הביא את פטי לעבוד בארמון הזה, וחשף אותה לפיתויי העושר, הרי שמחובתו לפתור את הבעיות שיצרה החשיפה הזו.

רחש נשמע מאחר החדרים הסגורים, מלווה בקולות דיבור חרישיים, וידו של יתיר התהדקה סביב שק הבד שנשא.

הוא לא אמור להיות כאן. לא עכשיו ולא בכל שעה אחרת משעות היממה. תפקידיו מתבצעים כולם באגף החיצוני של הארמון, במקום בו מתרכזים עסקיו של בעל הבית. פטי הייתה יכולה לבצע את המשימה הזו בפשטות וטבעיות גדולות הרבה יותר, ולו רק מפני שנוכחותה כאן הייתה מובנת והגיונית הרבה יותר.

אבל פטי כלה.

ומשפחת החתן תבטל את השידוך אם תשמע שהנערה נחשדה בגנבה מבעל הבית שלה, ואילו עם הבושה הכרוכה במאסר אחיה של הכלה נראה ליתיר כי המחותנים עוד יוכלו איך שהוא להתמודד.

ומלבד זאת – הוא קיבל משמים כשרון שלא אכזב עד היום, ליפול תמיד על רגליו ולצאת מן הנפילה ללא שריטה. לפטי, לעומת זאת, היה כשרון הפוך, וגם אם נפלה על גבי שטיח, מחצה תמיד את קצה חוטמה. כך שאם נגזר על שניהם להסתבך, הרי שמוטב לכל הדעות שיהיה הוא זה שייכנס אל לוע הארי, ולא היא.

הדלת ניצבה היישר מלפניו, ויתיר נשם עמוקות, לחץ על ידיה הנחושת הבוהקת, ופלט את האוויר בהקלה כאשר נפתחה ללא רחש והחליקה פנימה על ציריה המשומנים, פוערת לפניו את הדרך אל הטרקלין עצמו, ומציפה את המסדרון בניחות היסמין, החביב כל כך על בעלת הבית. ניחות שבאופן עקרוני אמנם היה חביב על יתיר, אך כעת גרם לו למצוקה של ממש.

אבל אם קודם לכן, בשעה שיצא לדרך, התעלם מאיתותי החוש השישי שלו, ומן התחושה האפלולית והחמוצה שהעלה בו המעשה הזה, כעת – ודאי שלא היה כל טעם לסגת אחורנית.

ברגע שלאחר מכן, הבין יתיר שטעה. שאם היה מניח לכשרונות ההישרדות שלו להנחות אותו, או מאזין לדברי השכל שבקדקודו – היה נוטל את רגליו ונמלט משם באורח מידי.

שכן באפלולית לוע הארי ממתנינים לו שניים: האלוף פאלאל, בעל הבית עצמו, ארי זקן ומקריח, ולמרות שקולו הנוהם היה עשוי להדהד בארמון מקצה לקצה, ידעו הכל שלבו טוב ונשיכתו חסרת שיניים.

לו היה האלוף לבדו בטרקלין הייתה התסבוכת בלתי רצויה, אך עוד ניתנת, איך שהוא, לפתרון.

אבל כאשר הבחין יתיר בדמותו של הבן, אבנר פאלאל, שניצב בשקט לצדו של אביו – נפל לבו ממקומו הטבעי, שמאחורי הצלעות, והתמקם אי שם בין סלילי המעיים.

אם האב דמה לאריה שבע ומאולף למחצה, הרי שבנו היה כפיר צעיר, חסר מנוחה, שחיפש תמיד אחר משהו או מישהו לנעוץ בו את שיניו.

"יתיר?!" נהמתו של האלוף פאלאל מתגלגלת כצפוי, "אתה?! גנב?!" יתיר משתדל לחייך, להתעלם מנוכחותו של הבן בחדר ולהתבונן רק אל מעסיקו הישיר. "הו, לא, הוד מעלתך", הוא אומר, "אני שליח שהגיע הנה כדי להשיב את הגנבה".

"הגנבות!" אומר אבנר בהדגשה חותכת. אבל יתיר מעדיף להתעלם ממנה.

"זהו כל הרכוש שנלקח מכאן בשבועות האחרונים", הוא אומר, ומניח את סל הבד ובקבוק הכסף העתיק על השולחן שלפני האלוף, "אני מאמין שדבר אינו חסר".

אבל תכולת הסל אינה מעניינת את האלוף: "מי שלח אותך, יתיר?" הוא שואל, רוכן קדימה, "ואיך בכלל נכנסת אל הארמון בשעה כזו?"

"לא נכנסתי", אומר יתיר ומשתדל לחייך בקלילות, "פשוט לא עזבתי אותו מאז הצהריים. הייתה במשרדים די הרבה עבודה, אדוני. מסמכים שצריך להעתיק, קבלות שצריך לרשום, מכתבים שצריך לתייק. העבודה הרגילה".

"וכשגמרת אותה, פשוט הגעת הנה, להחזיר את הגנבות למקומן?" גבותיו של האלוף עדיין מכווצות, "אמרתי לך פעם שאתה טיפוס לחלוטין בלתי רגיל? מה היה קורה אם מישהו היה מגלה את כל האוצרות האלה בסל שמתחת לשולחן הכתיבה שלך?"

איש לא היה מגלה אותם. כיוון שפטי הביאה אותם עמה כאשר הגיעה

אל הארמון סמוך לבין הערביים. אבל את הפרט הקטן הזה לא מתכוון יתיר לגלות למעסיקו.

"אולי באמת הייתי פזיז מדי", הוא אומר במקום זאת, כמכה על חטא, "אבל הנה, כעת הכל בסדר. נכון אדוני?"

עיניו של האלוף מתרוצצות חליפות בין יתיר הכנוע לבין הסל המונח על השולחן. "עוד לא אמרת לנו מי הגנב", מציין אבנר בקול נמוך וחד משמעי.

יתיר מצטחק במבוכה, אבל שריריו דרוכים כולם: "אני לא חושב שאוכל לשתף אתכם בפרט הזה, אדונים נכבדים. נתתי את מילתי לגנב, והבטחתי לו שלא אסגיר אותו. הוא, מצדו, הבטיח לי שלעולם לא ישלח את ידו ברכוש שאינו שלו".

ומלבד זאת, בקרוב תינשא פטי, ושוב לא תצא לעבוד בבתי זרים.

"ואנחנו אמורים להאמין לו?" מתעניין אבנר בחדות.

"אחרי שחזר בתשובה והשיב את הגנבה?" שואל יתיר רטורית, "למה לא?"

"מפני שהוא חדר לכאן כמעט בכל לילה בשבועות האחרונים ולקח לעצמו מן הרכוש שלנו!!" זעמו של האריה הזקן ניצת פתאום, "ואל תגיד לי שאתה לא מבין את זה בעצמך, יתיר!"

"הוא השיב את כל מה שלקח", אומר יתיר בביטחון, אבל כאשר יוצאת המילים מפיו חודרת ללבו הדאגה שאולי הדברים אינם בדיוק כך, שאולי מלבד כלי הכסף שליקטה מן הטרקלין ניכסה פטי לעצמה אי אלו תכשיטים או אי אלו מטבעות שכבר מצאו לעצמן דרך אל סוחר הנדוניה בעיר.

"ומי ערב לי שמחר או מחרתיים לא יתחיל לגנוב שוב?"

יתיר נאנח: "אני מניח שיהיה זה תפקידי, אדוני".

"ואיך בדיוק תמלא אותו?" אבנר מתקיף כעת, והוא חד ומסוכן פי כמה מאביו, "תפטרל כאן במסדרונות בכל לילה ותוודא שהוא אינו עושה כמוך?"

"אם אעשה זאת בלילות אהיה עייף מאוד בבקרים", משיב יתיר בכווד

ראש, "לא בטוח שאוכל להרשות זאת לעצמי. אבל איני רואה כל סיבה לדאגה: אדם שהיה מוכן להשיב רכוש שכבר היה תחת ידו, לא יסתכן כדי להשיג פעם נוספת את אותם חפצי ערך, האין זאת?"

הוא מתעודד מעט כאשר הוא מגלה כי שני העומדים מולו אינם מוצאים מיד פרכה לדבריו, אבל מצב רוחו המשופר נמוג כאשר אומר האלוף: "אתה טוב במילים, יתיר. שמתי לב לכך כבר כמה וכמה פעמים. אבל הפעם לא תצליח לשכנע אותי. אנשים עשויים להתעורר בתשובה בערב אחד, וליפול שוב ברשת החטא בערב השני".

"ואני - " אומר אבנר, "כלל לא בטוח שהגנב המסתורי שלנו אכן קיים".

יתיר ממצמץ. תוהה האם עליו להגיב בעלבון למילים האחרונות, להתרעם על החשד או פשוט להעמיד פנים כאילו לא הבין. אבל אבנר אינו ממתין לתגובתו: "מי ערב לנו שאתה אינך הגנב, איש צעיר?" הוא שואל, "הוא לקח את כלי הכסף, אבא, התחרט והחליט להחזיר אותם. זה ברור לי לגמרי".

האלוף נאנח: "האם לקחת את כלי הכסף, יתיר?"

"לא", אומר הבחור בתוקף, "לא לקחתי אותם, אדוני. ואולי באמת הייתי פויז וסכל כאשר הסכמתי להחזיר אותם הנה. היה עליי להניח לגנב להסתדר בעצמו עם תוצאות מעשיו".

"אלא שהגנב הוא אחד מחבריך הטובים?" שואל אבנר, ולאביו אומר: "בדוק מחר את חבריו, אבא. סביר להניח שאחד מידידיו הקרובים הוא הגנב".

פטי היא אחותו מן האם בלבד, וברישומי העובדים לא אמור להימצא כל רמז להיותם קרובי משפחה. אבל אם יתחיל אבנר לשוחח עם חבריו, הרי שבמוקדם או במאוחר שמה של פטי יצוף ויעלה. ואת החרפה הזו רוצה יתיר למנוע, בכל מחיר שלא יהיה. אבל איך יסיח את דעתם מכיוון החקירה הזה?

"איך אוכל לסמוך עליך, יתיר, אחרי הפרשייה הזו?" שואל האלוף באנחה, "איך אוכל להמשיך ולהעסיק אותך במשרדי ולתת בך אמון, ולאפשר לך להציץ אל כל סודותיי, אה?"

"ללא קושי, אדוני. מפני שבעצם לא השתנה דבר. לא אני לקחתי את כלי הכסף הללו מכאן. להפך, באתי להשיבם למקומם. אינני גנב, ומעולם לא לקחתי רכוש שאינו שלי".

"תוכל להישבע על כך שהרעיון אפילו לא עלה על דעתך?" שואל אבנר. ויתיר, שלשוננו זריזה לפעמים ממחשבותיו, באמת אינו יודע מהיכן צונחות אל מוחו ויוצאות אל שפתיו המילים הבאות: "ואתם, נכבדיי, האם אתם הייתם יכולים להישבע לאדוננו המלך יוסף שמעולם לא עלה במוחכם שום רצון לפעול כנגדו?"

רק לאחר שיוצאות המילים מפיו קולט יתיר את משמעותן, ואת העובדה שהצדיק כל התפרצות זעם כלפיו – כלפי החצוף שהעז לחדור באישון לילה לארמונו של מעסיקו, וכאשר נחשד בגנבה, עוד העז להאשים את האזרח הנכבד שמולו בחתירה כנגד השלטונות.

אבל להפתעתו האלוף פאלאל ובנו אינם יורקים אש ואינם מצמידים לו שמות גנאי.

תוצאתה היחידה של האמירה החצופה הנה שתיקה מוזרה, בלתי נעימה בעליל.

"אתה בחור צעיר וחצוף", אומר לבסוף האלוף בקול שקט ומהורהר, "סגנון הדיבור שלך אינו מוצא חן בעיניי. כלל וכלל לא".

נשימתו של יתיר נעשית שטוחה מעט, ועל אף שמטבעו אינו נועז כפי שאחרים נוטים לחשוב, הוא אוזר את כל אומץ לבו כדי לומר: "רק ביקשתי להבהיר את עצמי, אדוני. לא נגעתי ברכושך, ולא היה בדעתי לעשות זאת. ואני בטוח שתוכל להמשיך ולהנות משירותיי במשך שנים רבות נוספות, מבלי שייגרם לך כל נזק".

מילותיו מהדהדות בחדר האפל, חוזרות מן הקירות ומצלצלות גם באוזניו שלו בצליל מוזר עד מאוד: האם הוא באמת מנסה כעת לרמוז שאם יפוטר הוא עלול לנקום?

פטי, פטי, אחות קטנה וסכלה. ראי עד היכן הוליכה אותי תאוות הבצע שלך. שפתיו רועדות כאשר הוא מנסה לחייך בביטחון, וגם הזיעה שעל

כפות ידיו נעשית דביקה יותר.

"אלו כלי הכסף", הוא אומר, "השבתי אותם הנה בכוונות טובות בלבד. בואו ונמשיך מנקודה זו והלאה כאילו לא אירע דבר".

שלוש דקות אחר כך, כבר מצא את עצמו מחוץ לשערי הארמון, מצדיק שוב את הכינוי 'חתול' שהצמידו לו חבריו; שוב נפל מן הקומה החמישית ושוב צנח על רגליו מבלי שיארע לו כל נזק.

או כך לפחות חשב.

השיחה מאחורי דלת הטרקלין לא אורכת זמן רב, ובעל הבית מלווה אותם אל הדלת, המשרתים – אל השער, ולאחר שהם חוצים את הכביש, שוב הם פוסעים על פיסת האדמה הצרה בין שני הבתים, ויוצאים אל הרחוב הדל, סמוך לפונדק העליון, בעל החלונות המוארים. "תכף אכנס לקרוא לבחורים", באלאר נשען על גדר האבן השבורה וקולו מובס, "אבל קודם, אתה בטח מבולבל. או שאולי...". הוא מהסס, "יש לך השערות?"

יוזבד משפיל את ראשו אל גבעולי הדשא הלחים והרמוסים שתחת רגליו, "אני לא חטטן, דוד באלאר", הוא אומר בשקט, "חובתי רק להתנצל. מישוהו בפונדק הטעה אותי וטען שהמתנת לי עד שהתייאשת. אחרת לא הייתי מעלה בדעתי לרדוף אחריך בצורה שכזו".

"ברור שלא", פתאום הופך הדוד לעצבני, "אבל ראית, בעצמך, שכבר בדרך היססתי האם הגיע הזמן לשתף אותך", הוא פוקק את אצבעותיו, והרעש הקל שמקימים המפרקים בשעה שהם ניתקים זה מזה נשמע היטב. "עוד מעט אתה בן שבע עשרה, ומשמעותו של הגיל הזה לא נעלמת מעיני אף אחד מאתנו. ייתכן בהחלט שאביך יחליט להעביר לך את משרת הניהול של האחוזה, ומוטב שתדע מראש במה יהיה

הדבר כרוך". הוא מפסיק לרגע כדי לנשום, "— — — אבל זה סיפור ארוך".

"בחצר האכסניה יש פינות שמוגנות היטב מן הקור", יוזבד מהדק את גלימתו סביב גופו, "ואם נשב שם, אוכל גם להביא לך כוס משקה חם מן המטבח".

באלאר מגחך: "יש שם מדי הרבה אוזניים קשובות. מדי הרבה אנשים שיודעים מי אני ומי אתה, ועלולים לפטפט על המידע שיגיע לאוזניהם", הוא נושך את שפתיו. "בוא ניכנס אל הפונדק הזה, אזמין לנו חדר פרטי. אל תחשוש".

הפונדק המפוקפק מקבל אותם בבלייל קולות תוסס, המעיד שמבלי העולם היושבים בו נהנים עד מאוד. קולות צחוק רבים, קריאות ידידותיות, ופטפוטים עליזים ממלאים את כל חללו הדחוס והחם של חדר המבוא. ונראה שאיש מן היושבים שם אינו מבחין כמה משומנת ומלוכלכת הרצפה, ואינו נגעל מן העובדה שנעליו מבוססות בתוך כתמי רטיבות ושומן שלא נוקו זה עידן.

גם החדר הפרטי שניתן להם, פינה מרופדת אדום ומגודרת במחיצות, מטונף עד גועל נפש ומדיף ניחוח חמוץ ובלתי נעים. ורק חלון עתיק, הנפתח בחריקה, מציל את שניהם מחנק. "לא קר לכם?" מתעניין המוזג שנכנס אחריהם אל החדר, הוא עליז ונעים הליכות, ובניגוד עז לפונדק שהוא מנהל, הוא עצמו מהנדר ומטופח עד מאוד.

"אנחנו אוהבים אוויר צח", ממהר יוזבד להשיב לפני שיפתח דודו את פיו, וישמיע את אחד מנאומיו חוצבי הלהבות, "תודה".

"בכבוד, אחי, בכבוד. אנחנו כאן כל הזמן, בשבילכם ולמענכם". מצהיר המוזג, "מה תשתו?"

השאלה, כך נראה, רווחת בחלקו זה של העיר. ודוד באלאר מוכן לקראתה, "יין קינוח בשבילי, ומשהו קל, ולא משכר בשבילי". ולמענו של יוזבד, הוא מוסיף: "מהקונדיטון שלי לא לגמתי, בסופו של דבר".

יוזבד נושף בחביבות, כאילו ביקש לצחוק, אבל אין שום חיוך בלבו.

"תמיד הוא מוזג לי, ותמיד אני משאיר את הכוס מלאה כמעט לגמרי", דוד באלאר בוהה בשולחן, "אבל הפעם אפילו לא הייתי מסוגל ללגום. ובכל מקרה, אני צריך עכשיו משהו מחזק. כי כל המעשה הזה הוא לא סיפור מן הסוג שמספרים על כוס של מים קרים". הוא מרים את עיניו אל אחיינו, "הסיפור הזה הוא הסיפור שמאחורי החיים של כולנו, סיפור שמעטים מאוד שותפים לו או מודעים לו".

המוזג שביקר בחדרם קודם שב ונכנס פנימה, אוחז בכוסות המשקה שהוזמנו, והאווירה הכבדה בחדר גורמת לו לבלוע את חיוכו הידידותי נלסגת. החוצה במהירות ובדממה. דוד באלאר מקרב אליו את כוסו, מברך, לוגם ומצמצץ בשפתיו: "יש להם סחורה טובה", הוא אומר.

יוזבד נד בראשו, מתוח מכדי להתעניין בטיב היין, ונרתע מן הלכלוך והזוהמה סביב במידה מספקת בכדי לתהות איך אדם שפוי כל שהוא מסוגל להכניס מזון לפיו תחת קורת הגג הזו. אבל דוד באלאר מתעסק בכוסו ארוכות, ונראה שהוא נדרש לאזור את כל כוחות נפשו כדי לחזור ולדבר: "אבי, סבך, לא היה תלמיד חכם. אבל הוא תמיד שאף להיות כזה. והרצון שלו דבק באמך, וחדר אל תוך עצמותיה. כשגדלה, והגיעה לגיל המתאים, לא עניין אותה דבר מלבד הרצון שבן זוגה יקדיש את חייו לתורה". הוא מרים את גבותיו ומהנהן, ספק כלפיו ספק כלפי עצמו. "לא היו הרבה מועמדים כאלה בסביבה שלנו, ואביך לא היה מועמד מתקבל על הדעת. הוא היה אלמן, חשוך בנים ומבוגר למדי, אבל הכל היה נראה לה שולי למול המטרה שהציבה לעצמה". הוא נאנח, מחליק בשתי אצבעות צמודות על דופן כוסו, ובקול כמעט בלתי נשמע הוא מוסיף: "את ההמשך, אני מציע שתקרא במכתב שהשאירה לך. הכל כתוב בפנים, ואם יישארו לך שאלות, אני כאן".

"השאירה לי?" קור פושט פתאום בעצמותיו של יוזבד.

"רציתי לתת לך אותו בדרך הנה, ונסוגותי אחור ברגע האחרון", דוד באלאר נשמע כמתנצל, "גם באכסניה, כשנדמה היה שאני מחפש אותך, רק רציתי להותיר לך את המכתב כחומר למחשבה. אבל גם אז לא הצלחתי לאזור את האומץ הדרוש כדי לשלוח מישהו לחפש אחריך בבית הכנסת". הוא נאנח, "הוא אתי. ונראה שהגיע הרגע המתאים,

לא?"

נחש הצמרמורת עדיין מתפתל סביב עמוד השדרה של יוזבד כשהוא נד בראשו: "כנראה שכן".

כתב ידו של אמו קטן ועגול, כאילו כל אחת מאותיותיה הייתה פנינה, חלקה ומושלמת. והמפגש עם אותיות חדשות מפרי עטה, גורם לו לחוש כאילו החפצים סביבו צפים כולם, וגם הוא נע במקום כל שהוא בלתי מוגדר בחללו של החדר.

"יוזבד בני יקירי", שלוש מילים. רק שלוש מילים, והוא כבר חש צורך להיות לבדו, במקום בו לא ינסה איש לקרוא את רגשותיו מעל פניו. "אני יודעת שלאחר קריאת מכתב זה, העולם לעולם לא ישוב להיות אותו מקום מוגן ושלו כפי שהיה נראה לך עד היום. אבל אין מנוס. עליך לדעת את האמת ולהתמודד עמה. ואני משוכנעת כי אחי הטוב יסייע לך להתמודד עם המציאות הבלתי נעימה. אין זה סוד, בני אהובי, וודאי לא נעלמה מעיניך העובדה כי את כל חיי הקדשתי כדי להגן על אביך מפני טרדות העולם הזה ולאפשר לו לשקוד בנחת על לימוד התורה הקדושה. זאת הייתה השאיפה שהדריכה אותי, נערה צעירה שנישאה לאלמן מבוגר, והיא זו שכלכלה את מעשיי והובילה אותי גם לביצוע ההחלטות עליהן תקרא בהמשך".

השורות קטנות, מסודרות, ברורות. "תמיד דאגתי לאושרך ולאושרו של אביך, וביקשתי למנוע מכם כל צער וכאב. ובקשתי האחרונה אותה אני שולחת אליך מקברי היא כי תמשיך את מורשתי זו ולא תטריד את אביך בפרטי הסיפור שתשמע כעת. אין בכך כל טעם וצורך, ועגמת הנפש שתיגרם לו אינה שווה את ההקלה שתחוש כאשר תשתף עוד אדם במשאך. אני תפילה, בני יקירי, שלא תאכזב אותי, ותייקר את שלוותו של אביך כשם שייקרתי אותה אני".

"קר לך". קולו של באלאר חודר אל תוך מילותיה של אמו, "אני אסגור את החלון עבורך, ואולי כדאי שגם תברך ותשתה קצת. אתה חיוור".

"רק ממתח". אצבעותיו של יוזבד אוחזות בדף בחזקה רבה כל כך עד שהוא רועד בין אצבעותיו, "היא עוד לא גילתה שום דבר. הכל רק

הקדמות".

באלאר צוחק קצרות: "זה יגיע", הוא מבטיח, "ואין סיבה להיחפז, איננו ממהרים לשום מקום. כל מה שקרה, כל החידושים וההפתעות התחוללו לפני למעלה מארבע עשרה שנים, מיד אחרי מותו של חנוך, אחיו של אביך, אביו של שאול היקר, שאני מחבב כל כך".

"הומ!" האוויר נתקע בגרונו של יוזבר ונפלט מתוכו בצליל עמום, והאפשרות שמשוהו במכתב הזה יבהיר מעט את העוינות הבלתי מוסברת שבין אמו ודודו לבין משפחתו של שאול, רק מגבירה את תשוקתו לבלוע בבת אחת את המכתב כולו.

"יוזבר, אני כותבת מכתב זה ודמעות בעיניי, ולא רק מפני שאנשים נוטים לדמוע כאשר הם כותבים מכתבים שייפתחו לאחר מותם, אלא גם מפני שאני חוששת שמן הרגע בו תשמע את מה שיש לי לומר יחלפו ימים רבים עד שתשוב ותהיה מאושר. אבל אין בידי להמשיך ולהגן עליך מפני מציאות חיינו, ועליך, כבנו של אביך ויורש תוארו ואחוזתו, לדעת את העובדות לאשורן, כך שתוכל למלא כראוי את תפקידך כאדון האחוזה. ועל אף שצר לי מאוד על כך שעלי להטיל גם אותך אל המים העמוקים הללו, הרי שהתבגרותך והתקרבותו של היום בו תהפוך למנהלה בפועל של נחלתנו מחייבת אותך להכיר את האמת על כל הכאב הכרוך בה: לאחר פטירתו של דוד חנוך המנוח, כאשר קיבלתי לידי את ניהול אדמותיו של אביך, גיליתי שלחנוך היו המון כוונות טובות, אבל מעט מאוד כישרון ניהולי או מסחרי. ובעוד אביך עסוק בלימודו ובתפילותיו, ואני מנהלת בשלווה את צוות המשרתות, הצליח דודך המנוח להביא את האחוזה למצב של פשיטת רגל מוחלטת".

מן האולם הראשי חודרים צלילים עליזים אל החדר בו הם יושבים, ונספגים בקירות המחופים בד. "התחלת להיכנס לעניינים", אומר דוד באלאר, "רואים את זה על פרצופך. במה אתה אווז, בעסקים הנהדרים שערך אחיו של אביך?"

"כן". יוזבר משפיל את עיניו אל הדפים שבידו, אל השורות בהן מספרת אמו במילים קצרות ובוטות כיצד מכר חנוך דודו את כל

תוצריה העתידיים של האחוזה למשך חמש השנים הבאות, והפסיד את הכסף שקיבל בתמורה לתוצרת המדוברת.

"הוא היה איש טוב, רק בעל חלומות ויהיר במקצת", אומר באלאר, כמנסה לנחם, "הוא לא התייעץ עם אחד משנינו מעולם, אולי לאביך אמר משהו על פעלוליו הפיננסיים, ואולי גם זה לא". הוא מעביר את לשונו על שפתיו: "אמך הייתה מרוסקת. שבורה עד כלות. לא די שלא תהיה בעלת אחוזה גדולה ומשגשגת כפי שאמורה הייתה להיות, אביך עוד יאלץ לעזוב את בית המדרש ולהפוך לסוחר או מדינאי קטן ושמנוני".

הרעיון אכן שובר לב ובלתי מתקבל על הדעת, אבל במבט לאחור לאחר שהצליחה למנוע את האסון הזה, מה יכול להיות נורא כל כך? איזה סוד יכול להעיק כך על נשמתה? עיניו מקפצות על המילים, קוראות אחת ומדלגות על שתיים בניסיון להבין את המסתתר מאחורי המכתב. "...השאיר אותנו ללא כל אפשרות להתפרנס, וגם לאחר מכן עדיין לא הצליח לאזן את מצבה הכספי של האחוזה... היינו יכולים למכור את האחוזה, להשתמש בכסף שנקבל כדי לכסות את החובות ולעבור לגור בבית עירוני קטן וחביב. אבל אם היינו עושים זאת, אביך לא היה יכול להמשיך לשקוד על התורה ועל העבודה כשם שהוא עושה היום. היה עליו למצוא לעצמו מקצוע מפרנס כל שהוא, ולאט לאט, בעל כורחו, הוא היה הופך מאיש מורם מעם לבעל מלאכה. לא יכולתי להרשות לזה להתרחש. לא יכולתי להניח לזה לקרות. נכון? הודה באמת בפה מלא, ילד שלי, כאילו הייתי עומדת כעת לצדך ושומעת את מילותיך: נכון שלא יכולתי להניח לזה לקרות, יוזבד?"

"ודאי שלא", הוא אומר, ומרים את עיניו אל דודו, "אבל... אבל מה כן? מה כן קרה?"

"היא כותבת הכל", אומר דוד באלאר, "ואני חושב שהיא מעבירה את העובדות הכי ברור שאפשר".

יוזבד נאנח, וכשהוא מפוחד מעט מפני המציאות שעתידה להתגלות לו משפיל את ראשו חזרה אל האותיות העגולות, המושלמות, הנאות יותר מכל כתב אחר שראה מעודו: "אביך לא התעניין מעולם בתוכני

הספרים ולא רצה לשמוע מהו מצבה הכלכלי של האחווה, הוא העביר אליי את ייפוי הכוח הרשמי שהעניק לדוד חנוך, וביקש ממני לנהל את כל עסקיו, נכון? אז זה מה שעשיתי. ניהלתי אותם, בתבונה, באומץ ובנחישות. ולפני שאומר לך את המילים בצורה הברורה ביותר, אני רק רוצה להסב את לבך לעובדה שהחלטתי האמיצה הוכיחה את עצמה. הנה, עובדה היא שלמעלה משתיים עשרה שנים לאחר מכן אנחנו עדיין כאן, חיים, קיימים ומאושרים.

וכעת, בני, הקשב לי. מחוסר בררה, ובהתחשב בגירעון הכספי הקשה בו היינו נתונים, לא מצאתי דרך אחרת להיחלץ מן המצר אלא רק למשכן את האחווה, ולקחת הלוואה אותה יהיה עליי, ואם חלילה אמות – על אלו שימלאו את מקומי, לפרוע בתשלומים שנתיים, תשלום אחד בכל שנה, במשך שלושים וחמש שנים. שתיים עשרה שנים חלפו מאז ועד הנה, וכולי תקווה שהבורא יאריך את ימי ושנים רבות יחלפו לפני שמכתב זה יגיע לידיך. אבל כך או כך, כשייגמרו שלושים וחמש השנים הללו, נשוב ונהיה חופשיים. האדמה תישאר ביד משפחתנו ואותות הנזק שעשה חנוך, אחי אביך, יחלפו מבלי להותיר עקבות."

הלוואה? זה הכל? האחווה פורייה כל כך, ושופעת כל כך, השדות מלאי תנובה, העדרים שופעים, ואפילו עצי היערות לבדם יכולים לאפשר פרנסה בכבוד... כמה מכבידה יכולה ההלוואה המדוברת להיות?

"על איזו סכום הייתה ההלוואה הזו?" הוא שואל באיפוק, בחשש.

"חמשת אלפים פאררך", אומר דוד באלאר ביובש, "סכום נאה בהחלט, שגם אם יחלקו אותו כנדוניה גם לעשר בנות, הרי שכל אחת מהן תצא לעולם הגדול כשהיא שמחה מאוד בחלקה".

חמשת אלפים פאררך! הסכום מכה בקדקודו של יוזבר כאילו היה אבן כבדה. אבל גם חוב כזה כאשר מחזירים אותו בתשלומים, לאורך שלושים וחמש שנה... מוחו עובד בקדחתנות: "החזר שנתי של קצת יותר ממאה ארבעים ושניים פאררך", הוא פולט בהקלה, "המון כסף, אבל אם מנהלים את האחווה בתבונה אפשר לעמוד בזה, לא?"

דוד באלאר צוחק ביובש: "אתה מהיר", הוא אומר, "אבל החמצת את הנקודה העיקרית – מאה ארבעים ושניים פאררך הם הקרן בלבד. אבל

היתר העסקה הופך את המלווה שלנו לשותף ברווחים. אם בשנים יפות וטובות מרוויחה האחוזה ארבע מאות פארך הרי שהמלווה שלנו זכאי לקבל מאתיים פארך מתוכם. כשאנחנו, לעומת זאת, צריכים לקחת מאה ארבעים פארך מתוך מאתיים הפארך הנותרים כדי להשיב את ההלוואה האישית שלקחנו ממנו. מבין?"

לא, הוא לא מבין. כל כך לא מבין, עד שהוא מנער את ראשו בניסיון להמריץ את זרימת הדם אל מוחו. "אתה רוצה להגיד לי שנשארים לנו רק שישים פארך לכלכל בעזרתם את האחוזה?" הוא שואל, "זה בלתי נתפס, דוד באלאר! זו עניות מנוולת ממש!"

שפתיו שלש דודו מתעקמות לכדי חיוך. "הלוואי על כל עניי כוזר עשירית מן הסכום הזה, יקירי", הוא מאחל בחמימות מזוייפת, "אבל להחזיק ישיבה, צוות עובדים ומשרתים, ולשאת בכלכלתם של בני משפחה שונים, כמו למשל כמו אלמנתו של דודך... ובכן, זה באמת מצריך גיהול פיננסי קפדני עד כדי קמצנות. וכל זה, גם כאשר מדובר על שנים פוריות, טובות ושופעות. בלי מגפות בעדרים, ארבה בשדות או מגפת שפעת אצל האיכרים. רק בתשע מתוך חמש עשרה השנים האחרונות הניבה האחוזה רווח נקי של ארבע מאות פארך". המידע החדש שניתך עליו במהירות כזו מאט את קצב נשימתו של יוזבד והופך אותה לכבדה, "אבל בשנים שאנחנו מפסידים, אנחנו גם משלמים פחות, לא?" הוא מנסה למצוא בקטסטרופה שהוצגה לו זה עתה נקודות אור כלשהן.

"אנחנו אמורים לשלם פחות", דוד באלאר מרוקן את כוסו בלגימה אחת, ושב וממלא אותה, כשהוא מוסיף אגב כך: "אבל בעל חובנו החביב קבע כי הוכחת הפסדים או העדר רווחים, יכולים להתבצע רק בבית הדין הגדול במטיא מחסיא".

בית הדין הגדול במטיא מחסיא! שלא ברצונו פורץ יוזבד בצחוק, "הוא לא סומך על שום בית דין אחר?" הוא שואל, הצחוק מבעבע בטירוף בגרונו, "רק על בית הדין הגדול של בבל?"

דוד באלאר אינו צוחק כלל, "תחשוב קצת על המשמעות של העניין, במקום לגחך", הוא נוזף, "כי המשמעות הפשוטה היא שהוכחת הפסדים

או העדר רווחים הופכת למשימה מופרכת ובלתי כדאית משום בחינה שהיא".

אוויר החדר שנרעד קודם לכן קופא למשמע העובדה החדשה המוטלת על השולחן. "זו עסקה מטורפת", אומר יוזבר בחוסר אמון, "התאבדות של ממש".

"לא היו לנו הרבה בררות". ציפורנו של באלאר מנגנת על שולי כוס הזכוכית שלו, "לא הייתה לנו דרך אחרת לגייס באופן מידי חמשת אלפים פאררך. וכשמישהו מרגיש את חבל התלייה מסביב לצוואר, ההצעה לכפר על חטאיו בעזרת שירות צבאי בחזית הנה סוג מסוים של חנינה".

יוזבר שותק שעה ארוכה, מתקשה לעכל את האופן החד, האלים כמעט, בו נמוגו שרידי ילדותו המוגנת ועלו בעשן. נוטלים עמם את הנינוחות הטבעית ותחושת הביטחון שאפפו את ימיו עד כה. אבל בשעה שהוא כבר קרוב להשלים עם המציאות הבלתי נעימה, שב יצר החיים שלו ומתמרמר: "אבא הסכים לשמוע על היתר עסקא מפוקפק כזה?" הוא שואל ורוכן קדימה. שפתיו של דודו מתהדקות בחוסר נחת. "מה נראה לך?" הוא שואל, "אתה מכיר את אביך טוב בדיוק כמוני. אבל כיוון שהוא נתן לאמך ייפוי כוח מוחלט לנהל את כל עסקיו, לא היה לנו שום צורך לבקש את הסכמתו. דאגנו להיתר עסקא על פי כל דיני הגמרא, והצלנו את האחווה. אביך, עד היום, לא יודע שום דבר על הלוואה הזו. הוא לומד את תורתו בשלווה ונחת, כמו שתמיד רצה, כמו שחלמה אמך".

יתיר לא ידע, וגם לא התעניין יתר על המידה בשאלה מהו הסוד שהסתיר האלוף פאלאל ושבעקבותיו החליט שלא לפטרו באופן מידי מעבודתו. אבל הסוד הזה אינו יכול להיות נורא כל כך, שכן מלבד פיטורין רשמיים עושה האלוף הכל כדי להמאיס עליו את מקום עבודתו. ימיו הופכים להיות מקשה אחת של חוסר עשייה ובטלה

משמימה, וחבריו לצוות, בהוראה מגבוה, אינם מדברים אתו מטוב ועד רע. ואף על פי שאת משכורתו הוא ממשיך לקבל כאילו לא אירע דבר, חש יתיר שקירות הארמון סוגרים עליו עד מחנק.

אלמלא היה חושש מתגובתה של משפחת החתן, כאשר יאבד מפרנסה הראשי של המשפחה את מקום עבודתו – היה עוזב מיד. אבל כעת הוא ממתין בעקשנות אופיינית עד לאחר נישואיה של פטי, ומנצל את ימיו הארוכים כדי לנסות ולתכנן את עתידו.

הוא הוכשר לשמש כלבלר, בן לוויה ומשרת לעת מצוא. אבל סביר להניח שעם מכתב המלצה פושר כמו זה שיכתוב לו האלוף פאלאל לא יצליח למצוא לעצמו עבודה בתחום זה.

ואף על פי שאמו אומרת תמיד כי 'ממצוות לא מפסידים', הרי ששעות העבודה הארוכות והבטלות מאפשרות לו לדמיין כיצד יתדפק על דלתות ויציע את עצמו לעבודה, יקבל סירוב פעם אחר פעם, ואט אט יהיה מוכן להשכיר את עצמו גם למלאכות פשוטות ובזויות יותר ויותר. וכאשר בדמיונותיו הוא מוצא את עצמו עמל כעוזרו של בורסקאי, מתעורר בו יצר ההישרדות שלו, ומספר לו שעליו לחפש אחר פתרון אחר.

והפתרון נמצא, לבסוף, והוא נובע ישירות מתוך נסיונה העגום של פטי, ומוכיח עד כמה צדקה אמא שלו באמונתה הפשוטה והתמימה. ממצוות לא מפסידים, הו, לא!

את השלט המעוצב הוא מזמין עוד לפני חתונתה של פטי, מיד לאחר תום ימי שבע הברכות שלה הוא פונה למנהל המשק בביתו של האלוף פאלאל ומודיע על התפטרותו, ויום למחרת הוא תולה את השלט מעל לכוך הקטן ששכר לעצמו: 'יתיר' אומרות האותיות המובלטות, 'העברת כספים וחפצי ערך וביצוע שליחויות רגישות באחריות מלאה'. ומתחת לשורה זו מופיע ציור של יונת דואר, כשסביבה המוטו: "סודיות, נאמנות, אחריות".

השלט היומרני גורר תשומת לב מרובה, ורבים מאנשי השוק עוצרים

את יתיר כדי להתעניין איזה ניסיון מעשי עומד מאחורי המילים הגבוהות והמסוגננות. ויתיר, כשם שרק הוא מסוגל לעשות, מעמיד פנים כחוכך בדעתו איזה מעשה לספר להם, ואחר כך בדרמטיות מרובה הוא בוחר להשמיע באוזניהם 'בטשטוש פרטים מזהים' את סיפורה של 'דמות נכבדה כל שהיא' שפנתה אליו לאחר ש'בנה הצעיר נכשל בגנבה' וביקשה ממנו להחזיר את הגנבה למקומה הראשון. הוא גם מוסיף ומתאר כיצד ניסה ה'בן האצולה שאיני יכול לנקוב בשמו' לחקור אותו ולאיים עליו כי יגלה לו את זהותו של הגנב, וכיצד ניצב למולו כ'צור חלמיש', התעלם מאיומיו וסירב להסגיר פרטים שיסייעו לחשוף את זהותו של הגנב.

ליתיר כשרון דרמטי, והסיפור מעניין, ותוך שבוע בלבד מיום פתיחתו של משרד השליחויות החדש, מתדפק על דלתו הלקוח האמיתי הראשון, בן אצולה על פי לבושו, ומבקש המלצות.

ויתיר, כמו יתיר, אינו מהסס רגע לפני שהוא שולח אותו לשמוע את הסיפור כולו היישר מפיו של האלוף פאלאל.

חצי שנה אחר כך כבר מלא הקיר שמאחוריו במכתבי תודה והערכה, ונסיונו המקצועי עשיר ומגוון משיכול היה לדמיין כאשר פתח את המשרד החדש.

הוא נשלח על ידי הורים להעביר כסף לילדיהם המרדנים, מבלי שהילדים ידעו כי ההורים הם אלו שעומדים מאחורי המשלוח; ומכר תכשיטים עתיקים של משפחות אצולה נכבדות שבשל המלחמה הגיעו כמעט עד לפת לחם. הזדמן לו יותר מפעם אחת להעביר מכתבי התנצלות מאישה לבעלה ומאיש לרעייתו; ופעם אחת הופקד בידיו תינוק פגוע, כמעט בן יומו, בצירוף בקשה להעבירו לכפר מרוחק, שם החליטו הוריו להסתירו.

על משלוח מן הסוג הזה לא חלם יתיר כאשר הקים את העסק הקטן שלו, אך הוא גייס את אמו לטיפול בתינוק ובעזרתה הצליח להשלים גם משימה בלתי אפשרית זו.

וכאשר שב לעיר פנה אל ידידו, יצרן השלטים, והזמין תוספת חריטה

לשלט המעוטר שעל הדלת. כעת היה המוטו נועז עוד יותר: 'סודיות, נאמנות, אחריות. מבצעים כל משימה'.

מסעותיו מעיר לעיר העניקו לו הזדמנות להרחיב את אופקיו, לקוחותיו המגוונים אפשרו לו לרכוש לעצמו מכרים מכירי תודה מכל שכבות העם, וככל שהתרבו מכריו כך התרבו האנשים אליהם יכול היה לפנות כדי לבקש עזרה במשימות החדשות שהוטלו על שכמו; ובעקבות ההצלחות – גדל מספר האנשים שהמליצו לידידיהם על שירותיו, וגדל מספר הפונים שהתדפקו על דלתו.

שנתיים לאחר שפתח את העסק, כבר העסיק יתיר שלושה שכירי חרב יוצאי יחידת ההוסטרס, שביצעו עבורו העברות פשוטות של כספים וחפצי ערך, ונלוו אליו כאשר מדובר היה על ביצוע משימות מורכבות יותר. ולצורך ניהול המשרד בימי העדרו וקבלת קהל הפונים שכר את מארד, עובד בעל זקן כסוף, מראה אבהי ועינים מפיקות תבונה ואהדה שהקשיב לסיפוריהם של הלקוחות, השמיע 'אהה' במקומות הנכונים, והעניק להם תחושה כי לאנשים כאן אכפת מהם באמת.

אבל עובד או שותף שיחלוק עמו את חלקה הרגיש של העבודה, שלא יאבד את עשתונותיו, יצירתיותו וקור רוחו גם כאשר הוא סכין צמודה לצווארו – עדיין לא הצליח למצוא.

וגם יצירתיותו ובטחונו העצמי פורחים אותו בוקר, כשהוא רואה את הלקוח החדש שנכנס בדלת המשרד: אבנר פאלאל. הוא ולא אחר.

יתיר של היום אינו יתיר של אז, ואם בשנות שירותו בארמון משפחת פאלאל סבר כי אבנר פשוט נוהג באורח אופייני לבני מעמדו – הרי שכיום הוא יודע כי גם בקרב בני האצולה נחשב אבנר ליוצא דופן, ולא במובנו החיובי של הביטוי.

עיניו הירוקות והקרות של אבנר סורקות את משרדו הקטן והחמים של יתיר, ולבסוף ננעצות בפניו של האיש הצעיר עצמו: "שלום יתיר", הוא אומר, "מה שלומך?"

"השבח לקל", משיב יתיר בחביבות מקצועית, "שב בבקשה, אפשר להציע לך דבר מה לשתות?"

אבנר נד בראשו בתנועה שמשמעותה אינה ברורה, "לא באתי לביקור נימוסין", הוא אומר, ומן ההתנשאות שבקולו נשמע כי עצם הרעיון שבן מעמדו ישב לשתות עם אדם מסוגו של יתיר – הנו רעיון בלתי מתקבל על הדעת.

אבל יתיר, שכבר הסב לסעודה עם אנשים מיוחסים וחשובים פי כמה מן המבקר שלו – אינו נפגע, הוא רק סקרן מאוד לדעת מפני מה מעוניין אורחו הנכבד לפגוע באדם שאת עזרתו הוא מעוניין לבקש. "רוב רובם של האנשים שמגיעים הנה אינם מגיעים לביקור נימוסין", בקושי מתאפק יתיר שלא להכניס גם לקולו צליל לגלוג, שיעיד עד כמה התרעמותו של אבנר מבדחת אותו, "במה אפשר לעזור לך, נכבדי?"

"אדם נכבד אחד, שאיני יכול לנקוב בשמו, ביקש ממני לשכור את שירותיך כדי לתקן עוול בן כמה דורות. לא מדובר על עניין גדול, זו תיבה חתומה לא גדולה", אצבעותיו מחוות את גודלה המשוער של התיבה, "הנקודה היחידה היא שעל התיבה להראות כאילו לא יצאה מעולם מן הבית אליו היא שייכת".

"כלומר?"

"מתפקידך יהיה למצוא דרך להשתיל אותה בתוך הבית, במקום שבו לא נגעה יד אדם כמה עשורים, כך שכאשר תימצא ייראה הדבר כאילו הייתה שם מאז ומעולם, ולא נמצאה עד היום רק מפני שהמחפשים לא התאמצו דיים".

"כמה עשורים", חוזר יתיר, גלגלי מוחו עובדים במהירות.

"בדיוק כך. אמרתי לך כבר שמדובר על תיקון עוול בן מספר דורות".

"והעוול יתוקן על ידי כך שאניח את התיבה במקום בו איש לא יוכל למצוא אותה". זו הדרך שמצא יתיר למוצלחת ביותר בשעת שיחה עם לקוחותיו: הצג את העובדות המטרידות בענייניות, כך שיתאפשר להם לגלות בכוחות עצמם את האבסורד שבמשאלתם.

אבנר מואיל בטובו לעקם בחיוך את שפתיו האציליות: "לא. זה יהיה החלק השני של תפקידך. לגרום להם – למען הדיוק לאחד מהם

– למצוא את הקופסא שהחבאת. האדון ששלח אותי ספציפי מאוד בדרישותיו".

"אני יכול לציין בצניעות כי בדרך כלל אנחנו מצליחים להשביע את רצון הלקוחות שלנו", אומר יתיר בלא חיוך, "נקווה שכך יהיה גם הפעם. ספר לי עוד על המשימה הזו, נכבדי".

אבנר משלב את ידיו, "אילו פרטים תרצה לשמוע?"

"למשל, להיכן עליי להביא את התיבה?"

"שאלה טובה. על אחוזת בנטיליאן שמעת פעם?"

בנטיליאן? השם מוכר ליתיר אך ורק מן הבלדות שמפזמים הזמרים הנודדים ומן האגדות שסיפרה לו סבתא שלו כאשר היה ילד. "אתה מתכוון לאחוזתו של האיש שלא רצה להיות מלך?" הוא שואל בזהירות, ואינו מצליח להמשיך, כיוון שאבנר קוטע אותו בחדות: "יוזבד בנטיליאן, האיש שלא רצה להיות מלך, מת מזמן. אבל יש לו משפחה, והתיבה הזו צריכה להגיע לידיו של בן הנין שלו, שנקרא גם הוא באותו שם".

"לא זו הבעיה", יתיר לוחץ את אצבעותיו אל לוח השולחן, "האחווה הזו שאתה מדבר עליה, לא נמצאת בשליטתם של אנשי כוזר האחרת?"

"ואם כן?" שואל אבנר בשקט.

יתיר מניד בראשו ימין ושמאל: "אני לא עובר על החוק", הוא אומר, "חציית גבולות לא נכללת בשירותים שהמשרד שלי מעניק. אנחנו מעניקים שירות כאן, בתחומי הממלכה הזו".

"אנחנו מודעים לתעריפים שלך, ונשלם לך תעריף סיכון כפול".

יתיר מתאמץ לחייך: "אין על מה לדבר. אנחנו מעניקים שירותים חוקיים בלבד".

"מדובר כאן על עוול בן דורות", המילים מתחילות להשמע ליתיר כפזמון שחוק, "האדון הנכבד מאוד ששלח אותי הנה מוכן לעשות הכל כדי לתקן את המעוות. כמה תרצה שאשלם לך?"

יתיר פורש את כפות ידיו בחוסר אונים: "אולי נוכל לעזור לכם בעתיד, לאחר שהוד מלכותו הרוממה יכבוש גם את האזורים הללו.

אבל כרגע - "

"השלט על הדלת טוען שאתם מבצעים כל משימה".

"אנחנו לא אומרים 'לא' לאנשים הפונים אלינו", גאוותו של יתיר מתעוררת, "אבל לעתים אנחנו מובילים אותם להבנה כי גם אננו איננו יכולים להפוך את היום ללילה ואת הלילה ליום. וחוקי המלך, מבחינתי, הנם בעלי תוקף זהה לזה של חוקי הטבע".

"אולי", אומר אבנר, "אבל הפעם זהו מקרה יוצא דופן".

"אני מצטער שאין ביכולתי לסייע לך".

אבנר נאנח. "מה שלום אחותך הקטנה?" הוא שואל פתאום, "כוונתי לאותה אחות שעבדה אצלנו בארמון כמטפלת לילה באותה תקופה בה תפסנו אותך מחזיר את הכלים הגנובים אל הטרקלין".

יתיר חש כיצד דופקו מאיץ פתאום, ויודע שהעונש מגיע לו.

"שלומה טוב, השבח לקל. מפני מה אתה שואל?"

"מפני שתהיתי מה יקרה אם אגיע פתאום לביתה ואאשים אותה בסדרת הגנבות שאירעו אצלנו אז. אולי אינך מודע לכך, יתיר, אבל מלבד כלי הכסף שהחזרת לנו נגנבו באותם ימים גם כל מיני פריטי רקמה ותכשיטים שלא חזרו אלינו עד היום".

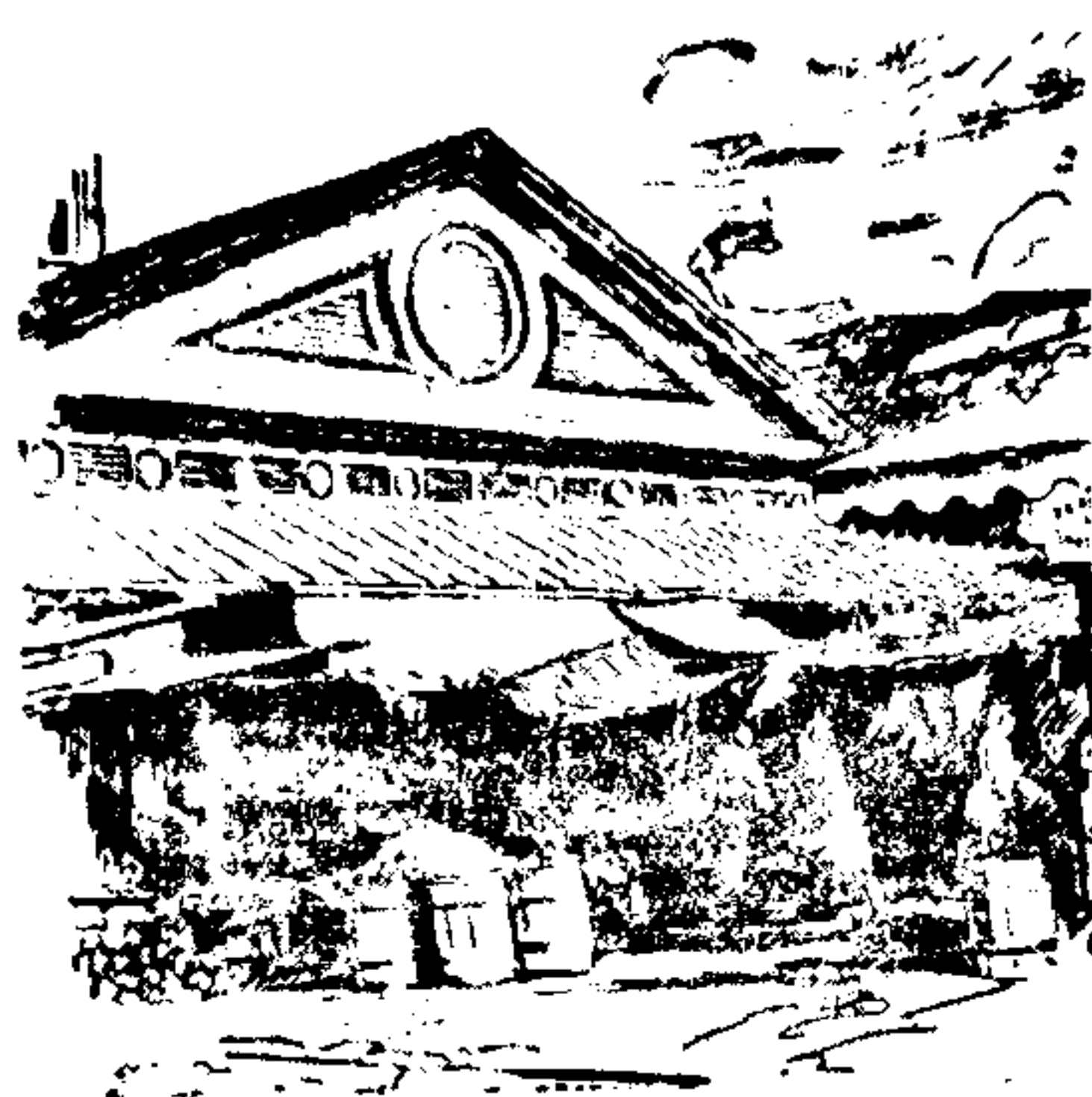
הוא משקר.

זה ברור שהוא משקר. שהוא משיב לך בסחיטה על נסיון הסחיטה שהפעלת כלפיו. פטי הבטיחה לו שלא לקחה דבר מלבד כלי הכסף! אבל כמה שוות הבטחותיה של גנבת?

"זה אכן יביך אותי מאוד", הוא אומר בקול, "ויאלץ אותי לבחור בין נאמנותי לאחותי לבין נאמנותי לאדם ששלח אותי, בזמנו, להשיב לכם את הגנבה".

"וגם יפגע במוניטין החיובי של העסק שלך, שנבנה על בסיס הסיפור ההוא", מהנהן אבנר, "כך שעדיף שתחשוב קצת יותר בגמישות על ההצעה שלי". הוא נועץ את מבטו ביתיר, והאיש שחש את עצמו כחסין מפני אבדן עשתונות, מוצא את עצמו מחפש לשווא מוצא יצירתי מרגעי המבוכה הללו.

פרק שישי

ה"אם לבך נקי?" שואל איסתרק, כשם ששאלו אבותיו לפניו עשרות נציגי ממלכות זרות, "האם פניך לשלום? האם אין בלבך מטרות שונות מאלו שסיפרת לנו עליהן עד כה?"

מאז ומעולם ניתנה לשאלות אלו תשובה אחת ויחידה. היא נוסחה באמצעות ביטויים שונים, והובעה בשפות ובדרכים שונות, אבל תוכנה תמיד היה אחיד.

עד היום.

שכן הוויקינגי גבה הקומה, שצדעיו מגולחים ופס שער פראי צומח במרכזו ראשו, מישיר את מבטו לעיני המלך ואומר בשפתו משברת השיניים, "לא אוכל לכחש, הוד מלכותך, שגם תקוות אישיות מביאות אותי הנה".

הפתעתו של איסתרק לא ניכרת על פניו, בשעה שהוא שואל בלטינית: "ומה הן תקוותיך, נכבדי?"

הנציג הזר מטיל את ראשו אחורנית בהעוויית כאב. "הצגתי את עצמי

בפני אנשיך כסיגור־אד המחפש, ומקור שמי הוא אסוני. בכל חיי לא הובסתי בקרב אלא פעם אחת. ולאסוני, דווקא באותה פעם לקחתי כחניך את בן אחי, ילד שזה היה מסעו הראשון בים". הוא חדל מלדבר וממתין לתגובה.

"צר לי לשמוע על אסונך", אומר איסתרק בשקט, "האם ידוע לך מה עלה בגורלו?"

"הוא נמכר לעבדות, ואני עוקב אחר נתיב עקבותיו למעלה מעשור וחצי. בכל מקום אליו הגעתי, מנסיכות קורדובה הרחוקה ועד לערבות מונגוליה, שאלתי האם ראה מישהו ילד, נער, שעניו שקופות כמים ועל זרועו קעקוע של נשר. לא קל היה לאתר את עקבותיו, אך הרמז האחרון שקיבלתי סיפר על כך שהילד נרכש על ידי אציל כוזרי רם דרגה. ולפיכך, מלך הכוזרים, אמנם נכון הוא שנשלחתי הנה כדי לשרת את רצונו של המנהיג שלנו, אבל לא התנדבתי לתפקיד זה אלא רק מפני שאני חפץ לאתר את הילד ולפדותו מעבדות".

שקט שורר על הגג. דממה מוחלטת. ואיסתרק משער כי לפחות שלושים אחוזים מן העומדים תחת כיפת השמים ראו בעבר את הקעקוע המדובר ויכולים לבשר לנציגה של האומה הזרה היכן נמצא אחיינו האובד, אולם גם לו, כמותם, אין כל עניין לעזור לעובד האלילים המקועקע שעומד מולם.

"ככאקאן הכוזרים אני מעניק לך את הזכות לנסות לאתר את אחיינך ולפדותו", הוא אומר מדודות לאחר מכן, נוצר את כל יתר מחשבותיו בלבו, "האם נושא אתה בלבך מטרות נוספות?"

האיש מגודל האיברים משפיל את ראשו, ועל קרקפתו המגולחת מתגלה צלקת כחולה ומשוננת. "פניי לשלום. לבי לשלום. כבודי וחרבי יעמדו לצד כוזר כל זמן שהותי כאן".

ההכנות לחתונת אחותו של רובן ממלאות את הבית שמחה וצבע,

ותוצאות פעולותיהן הברוכות של צוות התופרות והרוקמות מעלה ברק עליז בעיניה של טור.

"תראה איזה יופי", היא אומרת לרובן, מתפיחה קלות חצאית קטנטונת רקומה בדוגמת פרחים צבעונית, "רק מלחשוב על לולוש שלנו מסתובבת אתה בחצר הארמון אני מתחילה לחייך".

רובן נוגע באצבע זהירה בפרחים הנראים כאילו ניתן בזה הרגע לקטוף אותם מן הבד ולהכניס לאגרטל. "זו לא חצאית קצת מדי מהודרת בשביל תינוקת בת שנה?" הוא שואל בזהירות אחר כך. "השקעת כאן שתיים עשרה שעות רקמה לפחות, לא?"

"קצת יותר", קולה המשועשע של טור מעיד שאומדנו של רובן מועט עד כדי גיחוך, "אבל נראה לי שנעמוד בהוצאה הזו".

"ברור, גם עשר חצאיות כאלה יהיו בסדר". רובן אינו אוהב שטור מטרידה את ראשה בנושאים כלכליים, "לא זו הייתה השאלה שלי. פשוט חשבתי שזה בגד מהודר מדי בשביל בת שנה שזוחלת על הרצפה חצי מהזמן".

שוב נראית טור משועשעת: "היא לא תזחל על הרצפה בבגד הזה. היא תוחזק במלוא החן על ידי האומנת שלה, ותשלח חיוכים לכל בנות האצולה הנכבדות שתבואנה לראות עד כמה היא מתוקה".

"אה", עכשיו נראה לו שהוא מבין, "ברור. פשוט חשבתי שהיא תלבש לחתונה בגד תכלת עם זהב, כמו שתי הגדולות".

"לחתונה היא באמת תלבש את השמלה ההיא", מסכימה טור, "אבל יהיו לנו עוד מספיק אירועים להפגין בהם את מתיקותה של לולוש. ומלבד זאת, אולי באמת כדאי שאזכיר לך שוב שבאתיל תינוקות לא זוחלים על הרצפה. הם מוחזקים בעריסה או בידיים של האומנת שלהם עד שהם לומדים ללכת בכוחות עצמם".

הוא באמת שכת. וטוב שהזכירה לו. אחרת היה עשוי לזעזע פעם נוספת את כל דיירי ארמון המלוכה. הוא מנער את ראשו, מה' אישה לאיש... אחרי המהומה שהתעוררה באתיל כאשר הניח את בנו הבכור על מרצפות השיש והניח לו לחפש אחר גרגרי אבק תועים, הבין כי נס של ממש מסתתר בתוך המציאות הפשוטה הזו, בה טור מסכימה עם

הגישה האומרת כי ילדים גדלים חסונים יותר, מאושרים יותר ובריאים יותר אם רק נותנים להם מידת מה של עצמאות כפרית.

אבל אפילו החיוך שעולה עכשיו על פניו אינו יכול להעלים את הסימנים שהותירו על פרצופו הרגשות האחרים שמתערבלים בתוכו.

"היה יום קשה?" מבררת טור בעדינות.

"פחות או יותר", הוא אומר, "מתיש יותר מאשר 'קשה'."

"ראו עצבן אותך?" טור אינה מתקשה לזהות את שורש הבעיה, "אתה חייב לייחס פחות חשיבות לכל הערה שהוא משמיע, גם אם הוא שוטה – זה לא אומר שהוא נביא. אני לא ארשה לך להזמין אותו יותר, אם לא תתחיל להפנים את העובדה שמשוהו במוח שלו לא בסדר וההערות שלו נובעות מזה שהוא לא מבין דקויות אפילו כאשר הן עומדות לפניו, מנופפות בחדק שלהן, מחצצרות ושוקלות כמו הפילים של חניבעל".

"אז אני לא מבזבז את ימיי כבעל אחוזה פשוט ומחמיץ את ייעודי בעולם ואת הכוח, ההשפעה והשליחות שנועדו לי באמת?" שואל רובן.

טור נושכת את שפתיה, וההגדרה הפשוטה והבוטה מאיימת להעלות בעיניה דמעות. "מבחינתי אפשר לעבור כבר מחר לאתיל", היא אומרת, "כבר שנתיים שהארמון של משפחת גֶמַאטִיאל מוצע על ידי הכתר למכירה, הם בטח יסכימו לתת פריסת תשלומים הגונה".

"לנו? לשם מה? יש לנו לא מעט כסף, מהנדוניה שלך ומהעסקים שלי. מבחינה כלכלית אין לי כל קושי להחזיר אותך לאתיל, גם בלי פריסת תשלומים. הבעיה היא אחרת, רעייתי. אחיך לא רוצה אותנו שם". רגע שתק ואז הוסיף בכבדות, "זה קצת קשה להודות בזה, אבל אין מנוס מלהכיר בעובדה שלמרות שאין לו סיבה, הוד מלכותו אחיך מפחד ממני, מהשפעתי על העם".

היא שותקת, והוא מושך בכתפיו: "תחליטי את אם לדבר אתו על כך – כי לי אין מושג אם הודעה שכזו תפחיד את המלך או תרגיע אותו, אבל בימים ההם, בימים המבולבלים ההם, כשכולם היו משוכנעים שאני מלהיב את העם כנגד יוסף דיאלידאן במטרה להבטיח לעצמי

את השלטון, נשבעתי שכל זמן שאני חי אעשה הכל כדי שאיש מבני משפחתי לא ישב על כיסא המלוכה". הוא הסמיק מעט לאחר שאמר זאת, ואחר כך העביר בתנועה נערית את ידו על פניו, "היום זה נשמע מביך", התנצל, הסומק בלחייו גובר, "אבל אז השלטון היה נראה לי קרוב כל כך, ממש בהישג יד. האנשים הלכו אחרי בעיניים עיוורות, והייתה לי לא מעט ביקורת כלפי התנהגותו של פנרס – המועמד שנבחר על ידי גד בליאטר למלא את מקום המלך. ולכן פחדתי, פחדתי מעצמי, טור".

היא שתקה, והוא שיקע את ראשו בין כתפיו, אומלל למראה. "תגידי משהו", ביקש.

היא ניגבה את פניה בתנועה מהירה ודחפה את ממחטתה הקטנה הרקומה לכיסה. "אתה פחדת מעצמך", ציינה בטון מעשי, "וזה הסיבה שבגללה אתה משוכנע שגם איסתרק מפחד ממך".

"לא", אמר רובן, בוחן מתוך השקע שבין כתפיו את דוגמת העיטור על השטיח, "אבל איזו סיבה אחרת הייתה יכולה לגרום לו לזרוק אדם כמוני אל בין השדות והפרות? אני מכיר את ערפי, טור, ובשונה ממך אני גם מבין דבר או שניים בפוליטיקה. אני הייתי גיבור העם. איסתרק היה חייב לרכוש מחדש את מקומו בלבם. הבנתי זאת ונסוגותי, מותיר לו את החזית כולה – "

"קצת עזרה בשמונה עשר חודשי המלוכה הראשונים שלו הייתה יכולה להיות רעיון טוב". אמרה טור, קולה צרוד שנית.

"גם לדעתי. אבל שלוש בלדות יפהפיות ששלחתי לאתיל לא זכו אפילו למנגינה. ושני המלחינים הטובים ביותר שלי פוטר. זה לא כעס, טור, אני לא כועס. אני מבין. היה עליו לעשות את זה, לחזק מחדש את הממלכה. אבל עבר זמן רב מאז, ואחרי שנולד לו יורש אני התחלתי לחכות שיקרא לי לחזור".

הוא קם בחדות על רגליו ופנה אל אחד מן החלונות היפים, המקושתיים, שדרכם נשקף הגן, כסוף ומרהיב לאורו של הירח, "לו היה לו באמת מה לחשוש ממני", אמר לאחר זמן ארוך, מסב בחזרה את פניו אל החדר, "הרי שהתנהגותו כעת הייתה צעד טיפשי. מדי הרבה פעמים

במהלכו של שבוע שגרתי אני נזכר בתמורה שהעניק לי על מאמצי למען בית הפיזאר ואז –

"הוא העניק לך אותי", קנטרה טור בלא שמץ עליזות, "וזה, עד כמה שאני כשירה לקבוע, לא תמורה משפילה כל כך".

"הוא?! דומני שהיה זה אביך שהכריז על אירוסינו".

"אבל איסתרק אפשר לנו לקיים את הנישואים", הזכירה טור, "הוא יכול היה למצוא תירוץ לדחות או לבטל אותם".

רובן צחק. "מה היה שם אשתו של און בן פלת?" חקר, "האם ייתכן שקראו לה 'טור'?"

"המצב חמור עד כדי כך שאתה זקוק לעזרה מן הסוג הזה, רובן?" הוא שתק. "לא", אמר בכבדות אחרי רגע, "השלמתי עם ההרחקה הזו מזמן. נכון שלפעמים בא העצב ומכה בי, ואתו הצער על כל הדברים שיכולתי לעשות לו היה מעניק לי הזדמנות. אבל כעסתי רק עכשיו, כשראיתי שגם כך הוא פגע, שגם ממך גזל את מה שהגיע לך בדין. מבינה? אם יש בינינו, הגברים, מתיחות – אם יש בינינו משהו, אם משחקי המדיניות מחייבים שאסבול, אני מוכן לעשות זאת למען כוזר. אבל את – את והילדים הייתם צריכים להיות מוגנים מפני כל זה, לא הוגן שאתם תענשו על כך שאני עשיתי טוב, רק טוב!"

קולו היה עצור ומלא זעם שלא שמעה כמוהו בכל ימי נישואיה, זעם לא צפוי שהפחיד אותה עד מאוד.

"אני מוגנת", השיבה בחיפזון, "וטוב לי בכפר. והילדים גדלים חסונים, עליזים ומלאי בהירות פנימית שלא תוכל למצוא בין ילדי אתיל –" היא רצתה להמשיך עוד אבל רובן כבר פנה אל הדלת. "כך ראוי שאחשוב", אמר, צליל קולו אפל, נמוך, "כך ראוי שאחשוב, טור. אבל משום מה הדמעות שהזלת קודם היו משכנעות הרבה יותר".

סודם של אמו ודודו מזעזע את יוזבד עד עומק נשמתו, ומציף אותו

ברגשות שהוא אינו מסוגל להכיל. אמו נטלה הלוואה! משכנה את האחוזה כעירבון לחוב! רוב רווחיה של האחוזה מוצאים את דרכם לידיים זרות!

המציאות הזו בלתי נתפסת, בלתי אפשרית. הגיונית פחות מחלום ביעותים, בו נמלים מכרסמות את בשרך. והוא אינו יודע כיצד להתמודד אתה.

בשנים האחרונות היה גאה כל כך לשמש כיד ימינו של באלאר ולהתלמד בדרכי הניהול של האחוזה. וכאשר הסתובב בשדות הבשלים, או שוחח עם האיכרים על יבולי העונה, היה לבו מתרחב בכל פעם מחדש כאשר התבונן על כל השפע המקיף אותם.

למפרע, הוא מבין כי השפע הזה כולו לא היה אלא אשליה. רוב המתנות בהם חנן אותם אלוקים בכל שנה מחדש – הועברו לידיהם של בעל חובם, ומילאו את כיסיו חסרי התחתית. ואילו סכומי הכסף שנותרו להם לצורך הוצאות המחיה, אחזקת הישיבה ופיתוחה של האחוזה היו עלובים למדי. עלובים דיים כדי להצדיק את היד הקשה בה פעל באלאר נגד האיכרים שאיחרו בתשלום חובותיהם, את חיי הפשטות, הסגפניים כמעט, שניהלה אמו. שישים הפארך, שנותרו בידם בשנים טובות, לא יכלו לאפשר חיי רווחה, המתאימים למעמדם.

איך הצליחה אמו להתמודד לבדה עם הסוד המעיק הזה, מבלי לשתף בו איש? איך הצליחה לאורך כל התקופה הזו לחסוך את הכספים הדרושים, והעבירה את כל התשלומים במועדם, גם כאשר היו השנים קשות וההוצאות מרובות?!

ואיך, איך לא פלטה מילה לאורך כל השנים הללו, ולא הסגירה כל רמז מחשיד? הוא לא היה מצליח לעשות זאת; לא יכול היה לעמוד במעמסה כזו לא בלי תמיכתם של האנשים היקרים והאהובים עליו, מבלי לקבל את ברכתו של אביו, ואת מילות העידוד של חבריו.

ובהלה תופסת אותו כאשר הוא מבין שזה הוא מבין שזה בדיוק מה שייאלץ לעשות מעתה ואילך.

לשאת לבדו את משא הסוד.

לשאת לבדו עם הפחד שמא ייפגעו היבולים ביירקון או התבואה

בשידפון, ולהתמודד לבדו בשנים בהן לא תיענינה תפילותיהם, וההכנסות תהיינה נמוכות מן המצופה.

"מה עשיתם בשנים קשות?" הוא שואל, "למשל לפני חמש שנים, כשהמגפה חיסלה מחצית מן העדרים?"

דודו צוחק קצרות, ביובש רב: "זו באמת הייתה שנה נוראה. וניסינו, באמת ניסינו, לבקש מבן ליראם שיבוא לקראתנו ויכבד את משמעותו של היתר העסקא גם ללא שניסע כולנו לבית הדין הגדול של בבל... והוא דווקא הסכים, בעיקרון, רק דרש הוכחות רבות כל כך למספר הכבשים והעיזים לפני המגפה, עד שנאלצנו להיכנע ולשלם את הסכום הרגיל, חלק הפיקדון וחלק הרווחים, כמו בכל שנה".

תמונות מבזיקות לפני עיניו של יוזבד. הנחל היורד אל טחנת הקמה. העץ העתיק שבחור שבגזעו החביא את כל סודותיו. כר הדשא הדרומי והגדיים המקפצים בו. הכפר, על בתי העץ הקטנים והציוריים, ואנשיו טובי הלב. היקב שבנייתו נסתיימה לא מזמן, וריח הגפנים וניחוח העץ החדש מתערבים בו לכדי ניחוח משכר... המחשבה על כל המקומות שתמיד נסכו בו שלווה מציפה אותו בכאב.

הוא משפיל את עיניו אל כוס היין המלוכלכת העומדת לפניו, מלאה כפי שהייתה, וגל צער שאין להכילו מטלטל אותו. כל כך הרבה פרטים קטנים שלא הבין מעולם מוארים כעת באור חדש, ובראש ובראשונה סיבת קמצנותה התמידית של אמו המנוחה. גל של נקיפות מצפון תוקף אותו כאשר הוא נזכר כמה פעמים רטן בלבו לנוכח סירובה העיקש והתמוה לחדש את מערכת הקמינים במצודה, כיצד התרעם בלבו על החליפה שלא קיבל בערב ראש השנה האחרון לפני מותה, וכל שהוא רוצה עכשיו זה לכרוע ברך לפנייה ולבקש את סליחתה.

אישה גיבורה היא הייתה, אמו. תמיד ידע זאת, ותמיד העריץ אותה על הפשטות והטבעיות בה ניהלה את האחוזה והתמודדה לבדה עם כל מצוקות החיים, מבלי להזדקק לעזרתו של אביו ולהפריע לו מעיסוקו בתורה.

אבל כעת, הוא אינו רק מעריץ אותה – אלא גם מרחם עליה, ומתבייש בכך שלא גמל לה כראוי על כל מאמציה, והתחושה הזו חדשה

ומכאיבה. לו רק הייתה כאן כדי שיביע באוזניה את התפעלותו, כדי שיבקש את סליחתה ויקווה שתמחל... אבל היא איננה, ודקות ארוכות הוא נאבק בכאבו בעוד צלילי צחוק רמים חודרים אל החדר מבחוץ. השתיקה מתארכת, ורק קול נפץ נורא, שמעיד כנראה על מותו של סט כוסות שלם, מצליח להפר אותו, ולעודד את דוד באלאר לומר: "חשבתי שכדאי שתדע על כל זה, כדי שתבין את האתגר האמיתי עמו עלינו להתמודד. החוב השנתי של האחוזה אמנם עצום, אבל עמדנו בו יפה עד עתה, ואין סיבה שלא נצליח לשלמו גם בעתיד. כל מה שנחוץ כאן הנו ניהול נבון, וניהול חסכני של כספי האחוזה. בלי ויתורים מיותרים לאריסים, לדוגמא".

האם זהו רמז? האם הבין דודו מהיכן הצליח החייט לגייס בן לילה את הסכום הדרוש לכיסוי החוב?

יוזבד מחליט שלא להעמיק לחקור. לא בזמן שישנם נושאים אחרים, רבים כל כך, להם חשוב יותר שייתן את דעתו. המידע שמספק לו דודו, בקמצנות רבה כל כך, מעורר בו חשש לגבי תקפותו ואיכותו של היתר העסקא שנערך בין המלווה בריבית לבין אמו. הוא חייב לראות את המסמך בעצמו. להביא אותו לאביו, להתייעץ. למצוא מוצא מן הסיפור הזה. הוא חייב למצוא דרך להשיג חמשת אלפים פאררך, ולחלץ את האחוזה מבין שיניו של האריה הזוחת שפגש לראשונה כמה דקות קודם לכן.

חמשת אלפים פאררך! ריבוננו של עולם! איך ומאיפה אפשר לגייס סכום כזה? הרי אפילו למצוא קונה שיוכל לגייס סכום כזה במזומן יהיה פרויקט לא פשוט בכלל. אבל האם ישנה דרך אחרת להתמודד עם הבעיה?

באלאר מצליח, כנראה, לנחש להיכן נוטות מחשבותיו, שכן חיוך משועשע עולה על פניו המדושנות: "ראה נא, נערי", הוא אומר, "אין טעם להיכנס לבהלה, כמו שאמרתי לך קודם, היתר העסקא נערך לפי כל דיני הגמרא", קולו פסקני למדי, אבל עד כמה שזוכר יוזבד את הסוגיות, קצת קשה להניח שזהו אכן המצב. "גם בשנים הקשות ביותר הצלחנו לחסוך ולשלם את סכומי הכסף עליהם התחייבנו. אתה נרעש

עכשיו, מפני שהמציאות לתוכה נפלת חדשה ומבלבלת. אבל כאשר תתעשת, תבין שהלוואה הזו הנה בגדר הרע במיעוטו. בלעדיה, היינו מזמן פושטי רגל והאחוזה הייתה נחלתו של איש אחר", הוא מחייך שוב, חיוך אבהי למדי, "אני גאה מאוד בצעד האמיץ שעשיתי יחד עם אמך. מבחינתי הוא אחת מנקודות השיא של חיי. גילינו תושייה, פעלנו באומץ, והחזרנו את העגלה, שאביו של שאול הסיט מן הדרך, חזרה אל המסלול הנכון".

אזכורו של דודו חנוך, אביו של שאול, צורם לאוזניו של יוזבד. אבל משהו בצליל קולו של דוד באלאר גורם לו להבין כי לא לחינם הוזכר שמו של האיש. והוא צודק.

"אמך הייתה אישה אצילת נפש", באלאר מרוקן את כוסו בלגימה, "שנזהרה מלשון הרע כמפני אש. היא מעולם לא סיפרה לאביך על טעויותיו ומשגיו של אחיו הצעיר. והרצון שלא להכפיש את שמו של חנוך המנוח, היה שיקול נוסף שמנע ממנה לספר לאביך על הלוואה שנטלה. ולמרות שאתה בן טוב ומסור, אני משוכנע שלא נכון יהיה כעת ללכת ולהכפיש את שמו של המת, רק כדי לקבל את אישורו למפרע".

יוזבד נד בראשו, תוהה האם הצדק עם דודו. אבל הדוד, שמשחק ברגל הזכוכית של הגביע הריק, טרם גמר להגיד את דברו: "ומלבד זאת – אני חושב שאתה לא צעיר מכדי לשמוע זאת. בהתחשב בכך שגם אמך אינה עוד עמנו, לא ראוי ולא מכבד יהיה לפגוע בזכרה בעיני אביך".

הפונדק שומני ומלוכלך, וגם כוסו של יוזבד אינה בזהירות, אבל כשמשמעות דבריו של באלאר חודרת אל תוך מוחו – שוב לא מעניין אותו דבר, ובלגימה אחת, כמו דודו לפניו, הוא מרוקן את כוסו עד תום.

בעוד זקנו של יוסף דיאלידאן בורך עדיין באי אלו גוונים אדמוניים-
 ערמוניים זכר לנעוריו רבי העצמה, שער ראשו של פאר, בנו בכורו,
 כבר האפיר כולו. ולדעתו הביקורתית של יוסף, גם בעורו של יורשו
 שלט גוון אפרורי מטריד.

אבל יחד עם זאת יש בו עצמה, בפאר שלו.

עצמה משתקת, אפילו. עצמה שהצליחה לפעמים, רק לפעמים, לבלבל
 אפילו את מחשבותיו של אביו. והבגדים הלבנים והכסופים שאהב
 ללבוש העניקו לאפור-אפור הזה גוון טהור, מלאכי כמעט.
 גוון שיוסף תיעב בכל לבו.

אנשים אהבו את פאר. אנשים אהבו את חיוכו שלא נגע בעיניו. את
 קפדנותו הרגועה בנוגע לפכים הקטנים. את יסודיותו האטית. את
 הכבוד שנהג בכל חוק.

רק אביו חשב להשתגע בכל פעם בו ציטט הילד שלו, שלו! את אחד
 מכרכי החוק הכבדים שנשמרו במרתפי בניין הממשלה. ויותר מכך
 הרגיזה אותו העובדה כי לעתים קרובות מדי שימשו ציטוטיו אלו של
 פאר נגדו. נגד אביו מולידו!

אולי הוא האשם בנטיית האופי הקלוקלת הזו, הרי הוא האיש שבילדותו
 של פאר התעקש כל כך לחנכו לצייתנות מושלמת, והטיפ לו בכל
 עת ועונה כי רק הצייתן והכנוע יזכה לחיי העולם הבא. אבל לו
 היה באפשרותו להחזיר את הגלגל היה מנסה לצקת באדם האפור
 הזה, המרובע, קצת שאר רוח, קצת יצירתיות, קצת סקרנות ואנרגיה
 סוחפת... תכונות שכולן, מן הראשונה ועד האחרונה, נעדרו מחיו
 של בנו. אך כיצד אפשר לקחת אדם שעבר את חצי ימיו ולשנות את
 כל מהותו?

הוא חנך את פאר לצייתנות ולמרובעות, ואת פרותיהן הוא מקבל
 עכשיו בדמות איש שהוא אינו יכול לחבב. אחד המתעקש על חוקים
 מבלי להבין שהחוק נועד לשרת את צרכיו, ולא הוא לשרת את צורכי
 החוק.

בדמות איש שאי אפשר לדעת האם לא יתעורר לו בוקר אחד במיטתו
 המוצעת לבן, ימצמץ אל מול השמש השולחת קרניים חיוורניות דרך

הווילונות הכסופים, ויקלוט פתאום שלפי החוק היבש גם אביו הוא בן מוות.
ולחוק, חייבים לציית.

האם הוא בן מוות?

יוסף דיאלידאן מציץ בחלון ובבבואתו המציצה אליו בחזרה, מוכתמת בכתמי שמים ופריחה אדומה, מחייכת חיוך ספק משועשע ספק מתנצל.

אנשים בני סוגו של פאר, קופים אפורים שאינם יודעים אלא לצטט חוקים יבשים, עלולים להגיע למסקנה שאכן כן. אבל מצד האמת, מצד תוכנם של הדברים, תוכן שיבין כל אדם בעל שאר רוח, ודאי שלא! להפך, מעשיו הטובים, דאגתו לכוזר, לבניה, לרוחה – הקנו לו בעלות על חייהם של כל נתיניה.

אולי מיותר לחשוב על כך, אבל המחשבות חודרות למוחו של יוסף ללא שליטה. והוא מעולם לא פקפק בטיבה של ההשראה הקסומה הנופלת עליו, במקורו של שאר רוחו המיוחד.

האופן בו סמך על האינסטינקטים שלו היה סוד כוחו לאורך כל השנים, וגם כעת הוא הולך אחרי אפו.

פאר הוא סכנה. סכנה לכוזר. סכנה לו עצמו.

ואם לאורך כל השנים היטיב יוסף להסתיר מפאר מעשים שהיו עלולים לגרום לגבותיו של פאר הצעיר להתרומם, הרי שכעת הוא מגביה את החומות העומדות בינו לבין בנו. הוא מעניק לו משרות של כבוד, הממלאות את יומו של האיש בעשייה שאין בה ממשות, ושולח אותו למרחקים לברך ראשי ערים בברכת הצלחה ולבדוק את מאזניהם של אבירים ידידותיים.

פאר מציית להוראות ללא אומר. ואולי נוח לו שלא להרהר מה עומד מאחורי כל זאת. ואולי הוא פשוט מקווה שהזמן החולף ירגיע את רוחו הסוערת של אביו ואת כעסו הלא ברור.

בדרכו היציבה, המרובעת, המאופקת, הוא שב ובידו מסקנות, נתונים, הערות והצעות לשיפור, ובכל פעם בה מאזין לו יוסף הוא מגלה כמה הם רחוקים זה מזה.

והוא מתגעגע לשלוואן. מתגעגע מאוד לילד ששילח מעל פניו. הילד שדומה לו כל כך, ודווקא בשל העובדה הזו, חובה לכופף את ראשו ולשבור את רוחו, עד שיבין מיהו שליטה האחד והיחיד של הארץ הזו.

בבוקר לא משוחחים רובן וטור מהם על מאורעות האתמול. כאילו שרגעי גילוי הלב לא היו מעולם, והמילים החריפות לא היו אלא חלום. הם מטפלים בעובדתיות בכמה סוגיות טכניות הקשורות לנסיעתם הקרובה לאתיל, לחתונת אחותו, מעדכנים זה את זה בדבר טכניות היום שלהם, ונפרדים זה מזה בברכות הצלחה עליזות.

אבל בצהריים, כאשר מתיישב רובן על כורסתו עם כוס לפתן משיב נפש, שבה מערכת היחסים המורכבת עם משפחת המלוכה ומבצבצת שנית אל פני השטח: "סוחר התכשיטים שהזמנתי הגיע לכאן היום", אומרת טור, "הוא עדיין פה, למען האמת. פשוט, רציתי להתייעץ אתך בנוגע למתנה של יקוואל. אני חושבת שצריך לקנות לו משהו קצת יותר גדול הפעם".

"תעשי מה שאת מבינה", רובן מושך שתי כתפיים עייפות, "כבר סיכמנו מזמן שאני מנהל רק את טור ההכנסות בבית, לא?" היא צוחקת: "אני רוצה לקנות לו משהו גדול ממש", היא אומרת, "זו תהיה חריגה מסוימת מהתקציב שהקצינו למתנות".

"את הקובעת", הוא חוזר ואומר, בוחה אל תוך כוס הלפתן שלו, "אבל במה זכה הברנש הצעיר שהחלטת לפנק אותו עד כדי כך?" "נו", טור מחווה בידה בחוסר הבנה, דומה לזה שחש אדם הנתקל בקיר לבנים באמצעה של דרך סלולה, "בגלל כל העזרה שהוא הושיט לנו בביקור שלו כאן, בקיץ".

מצחו של רובן נחרש תלמים תלמים: "בקיץ הזה?" הוא שואל ונדמה לו שהוא הוזה, "את מתבדחת, נכון?" תמונות מקפצות מרצדות מול עיניו, מזכירות לו את אירועי הביקור הלא מוצלח ההוא. יקוואל לא היה אשם בכך שמחלה פגעה בעדרי הבהמות שבאחוזת מן הגי בדיוק יומיים לאחר שהגיע לשם, אבל למרות גישתו העירונית לחיים – יכול היה ללא ספק להבחין בכך שהמגפה הכניסה את כל האחווה לסחרור פעילות מהיר.

הדרך היחידה להציל את הצאן דרשה מהם למיין שלוש פעמים ביום את העדרים הענקיים ולחפש אחר כבשים הנושאים עליהם את סימני המחלה, ואלו שלא עסקו במיון הצאן נדרשו לחבוש, להשקות ולהאכיל בכוח את היצורים האומללים, מתוך תקווה כי טיפול נאות יסייע לחלק מהם לשרוד.

מיקוואל, כמובן, לא ביקש רובן עזרה, מפני מעלתו הרוממה, אבל בימיה הראשונים של המלאכה, עוד סבר רובן כי הנער יתגייס בעצמו למערכה. תקוותיו נכזבו. בעוד הם זקוקים נואשות לכל נער וגבר, ואפילו טור עצמה הצטרפה לצוות הנשים שהוזעקו להשקות ולהאכיל במרק לפת וסולת את הטלאים שהתייתמו, העדיף גיסו להשתעשע על הדשא עם הילדים.

ובערבו של היום הרביעי למאבק, כאשר הביט רובן בעיניים דואבות על פגרי הצאן הנערמים במכלאה, ממש ברגע בו הורה להעביר את הנבלות לשרפה, יכול היה לשמוע את צחוקו הסוסי, הצוהל, של הנסיך הכוזרי.

ואף על פי שסבר שהוא אמור לרחם על הנער חסר הרגישות, בכל זאת מצא רובן את עצמו רותח מזעם. מילא לא לעזור, אולי אין הדבר ראוי למעלתך, ואולי אין לך מושג מה מחפשים כולם כשהם מביטים ברצינות כה קודרת אל תוך פיותיהם ועיניהם של הכבשים. אבל לצחוק? להסתובב בשטח ולפזר בדיחות? להשתעשע עם הילדים כאילו כלום לא קרה?

בדי עמל עלה בידו של רובן לכבוש את המילים החדות, הבוערות על לשונו. אבל לחייך אל גיסו לא הצליח, לא ביום ההוא ולא בשלושת

השבועות שבאו לאחר מכן, וכאשר סוף סוף נרגע מעט מצב העניינים, ויקוואל החליט שעליו לעזוב את האחוזה ולחזור אל הארמון, הייתה נשיפת הקלתו של רובן ברורה.

וכעת רוצה טור לקנות לבחור מתנה מיוחדת! על מה?

"את חושבת שאנחנו חייבים לו התנצלות על כך שהאירוח לא היה מכובד ונעים מספיק?" הוא מנסה בעדינות להבין, "אני חושב שהוא אמור להבין שהנסיבות הלא צפויות לא היו תלויות בנו".

"אני בטוחה שהוא מבין, וברור שאנחנו לא צריכים להתנצל על כלום. אבל הוא היה נהדר, ומגיעה לו מתנה על כל המאמצים שהשקיע כדי לשמור על המורל של העובדים! לא הבנתי איך הוא מצליח להמציא כל יום כל כך הרבה בדיחות חדשות... בלעדיו ועם מצב הרוח הקדורני שלך, עוד היינו כולנו לוקים בדיכאון".

רובן הביט בה, ואחר כך הסתובב אל החלון, מביט בילדיו המשתעשעים על כר הדשא שבחזית הבית, שפשף את מצחו פעם ופעמיים ואחר כך אמר: "לא ידעתי, לא העליתי בדעתי, שכך את מרגישה, שהבדיחות שלו מביאות לך תועלת".

טור חייכה, "הוא היה נהדר. בבהמות לא היה לו מושג איך לטפל, אז הוא מצא דרך אחרת לסייע". היא שתקה רגע, "ממש התרגשתי לראות עד כמה הוא התבגר, וכמה היה לו חשוב שהילדים לא יהיו מדוכדכים אפילו לרגע".

"כן", אמר רובן, נזכר בכמה התפרעויות מיותרות בהחלט. "הוא באמת היה אתם המון. כמעט בלי הפסקה. אבל..." הוא משתק, פרשנותה של טור לאירועים אפשרית לא פחות מן הפרשנות שהעניק הוא להתנהגותו של הבחור. האם ייתכן שרק דעותיו ותפיסותיו המוקדמות על יקוואל מנעו ממנו לראות את האיש הצעיר באור אוהד יותר?

"תקני מה שתרצי", הוא אומר בנדיבות מהולה במבוכה, "אני סומך לחלוטין על טעמך ועל שיקול דעתך".

"אתה תצטרך לכתוב את הברכה", מתרה טור, "אחרת לא יהיה טעם במתנה..."

"כל מה שתאמרי", הוא מסכים ומתרומם על רגליו, שעת המנוחה שלו תמה – אך כוס הלפתן נותרה מלאה כבתחילה, ומוחו גם הוא לא הצליח להתרוקן ולהירגע. להפך, דבריה של טור גודשים כעת את כל מחשבותיו ומטרידים אותו מאוד. עד כה, תמיד תפס את עצמו כאוהב אדם.

אבל לאחר ששורות הברכה המודות ליקוואל על תרומתו הרבה לשמירת מצב הרוח החיובי באחוזה כבר מנוסחות במוחו – הוא משוחח עם בן דודו המשמש כמזכירו האישי, עם מנהל האחוזה ועם המפקח על העדרים, שכל אחד מהם, מבלי לשמוע את דברי חברו, סבור שהתנהגותו של יקוואל הייתה נבזית, חסרת חמלה וכמעט מרושעת, ולבו של רובן נעשה כבד.

גם אם פרשנותה של טור היא הנכונה, וכוונותיו של יקוואל היו טובות כולן, אין טעם לעודד את הנסיך הצעיר להמשיך בדרך התנהגות שתגרום לרוב בני האדם לחוש כלפיו רק כעס ובוז.

ההתלבטות גורמת לשנתו לנדוד, והחלטתו גורמת לו ולטור לחילוקי דעות בלתי אופייניים.

אבל רובן נותר תקיף בעמדתו, וברכתו ליקוואל, שמנוסחת מתוך מחשבה רבה, פושרת למדי.

הלילה עובר על יוזבד כמעט בלי שינה, בכל פעם שהוא מצליח להירדם מבעית אותו חלום רע, בו הם נזרקים מביתם לאחר שלא הצליחו לעמוד בתשלומי ההלוואה הרצחניים, ורסיסי הרעיונות והתכניות הקטועות כיצד להיחלץ מן ההלוואה הקטלנית הזו – מקשים עליו לשוב ולהירדם.

אבל כל התכניות שרקם יוזבד בלילה, בין נים לנים, נראות מופרכות עם שחר. בחשיבה צלולה, תחת שמש זורחת, נראה שהמוצא היחיד הנו להמשיך ולסחוב את השק הזה על כתפיו לאורך עשרים השנים

הבאות.

באנחה הוא מתארגן לקראת היום החדש, ולפני צאתו אל בית הכנסת הוא מותח על פניו חיוך רחב, שאיש לא ידע, שאיש לא יוכל לנחש שהוא סותב סוד מעיק על כתפיו ובלבו.

אך גם אם כאן, בעיר, בין אנשים זרים וזרים למחצה, אין לו כל קושי להעמיד פנים ולשמור את חששותיו בלבו, הוא יודע היטב כי כאשר יחזור הביתה, אל בין חבריו הטובים, יתקשה מאוד להמשיך ולהעמיד פנים כאילו לא אירע דבר.

"אבל באמת לא אירע דבר!" דודו קצר רוח ועצבני, ושיחות נפש בבוקרו של יום יריד נראות לו כפשע בל יכופר, "שום דבר לא השתנה, יוזבד, שום דבר לא התרחש, ואין שום סיבה להניח שיתרחש! למה לחזות כל מיני תרחישי אסון? מה ההיגיון במחשבות כאלה? שנים שילמנו את החוב במועדו בלי עיכוב של יום אחד. מפני מה אתה מפחד שלא נוכל לעמוד בכך שנה הבאה או בעוד עשור? ומפני מה, בכלל, אתה מעיק על נפשך כעת בדמיונות אודות אסונות שאולי יתרחשו ואולי לא? אם תבוא צרה, נעמוד מולה בגו זקוף. אתה יכול להיות סמוך ובטוח, שכשם שעד היום לא נטש אותנו האלוקים, כך גם בעתיד לא יחסוך מאתנו הבורא את חסדו".

אבל על אף שהוא מתכוון לעודד את רוחו של יוזבד, מבצעות המילים את הפעולה ההפוכה.

האומנם, האומנם יהיו ראויים לחסד אלוקי מן המין הזה לאחר שכל ממונם מתבסס על היתר עסקא שאיכותו מפוקפקת?

"אם רק הייתי יכול למצוא איזה רעיון מבריק – " הוא ממלמל, ודודו מאדים: "אתה לא צריך למצוא שום רעיון מבריק", הוא נושף כצפע, "ולהפך, לא אסבול שטויות מצדך. איש לא ביקש ממך עזרה. להזכירך, אתה הופעת שם בלא כל הזמנה. ובינתיים, אני ולא אתה הוא אדון אחוזת בנטיליאן".

יוזבד מלחלח את שפתיו, "נכון", הוא אומר ומקווה שאינו נשמע אומלל, "אני מתנצל שוב".

"ההתנצלות מתקבלת, בתנאי שמרגע וזה ואילך לא תזכיר שוב את

הלוואה הזו, אלא אם כן אני אפתח בשיחה". אומר הדוד, ומהדק בכוח את אבזם חגורת החרב שלו, וכיוון שמבטו נעוץ ביוזבד, אין לו לנער כי אם לומר בהכנעה: "בלי נדר, ברצות הבורא, דוד באלאר, אל דאגה".

"יפה", הוא אומר, מפנה אליו את גבו, ואז מסתובב חזרה: "ואם ממש תהיה מוכרח לומר דבר מה, דאג, למען השם, שאף משרת לא יהיה בסביבה. אמך ואני לא התמודדנו עם כל הסיפור הזה לבדנו במשך שנים רבות כל כך, כדי שתבוא ותעשה לו פרסומי ניסא, ותוריד לטמיון את כל מאמצינו. תורתו של אביך היא הנכס של כולנו, וכדי שהוא ילמד בשלווה הסוד הזה צריך להישאר בינינו ולא לדלוף בשום פנים ואופן החוצה. מובן?"

אלו אינן מילותיו של דוד באלאר, וברור ליוזבד מיהי הדמות שהחדירה תובנה זו לתוך מוחו של דודו הנהנתן וגס הרוח, ברור לו עד כדי כך שהוא כמעט ושומע את קולה של אמו בוקע מתוך גרונו של דודו, ואהבתו אל אמו המנוחה היא שצובעת את קולו בגוון חמים כאשר הוא אומר: "אל דאגה, דוד באלאר. התורה של אבא חשובה גם לי".

עיניו של הדוד מתרככות למשמע צליל קולו של יוזבד: "אני יודע את זה", הוא אומר, "ואני גם יודע שאפשר לסמוך עליך. כמו שאני אומר תמיד – אמך לא אספה אותך מן השוק... אתה דומה לה יותר משיכול אי מי לשער".

"תודה", אומר יוזבד, כיוון שכך מקבלים מחמאות, אבל הבוקר הזה המחמאה האהובה הזו ערבה לחכו הרבה פחות מן הרגיל.

"בבקשה", הרכות הרגעית נעלמת מעיניו של הדוד, והוא מחכך את ידיו זו בזו: "ועכשיו, הבה נפסיק לפטפט ונתחיל לזוז. אנחנו באיחור של ממש!"

למזלם, התבואה, הצמר והפירות שהביאו עמם, נמכרו מראש לסיטונאים ששילמו את מחירם בזהב, כך שיציאתם ליריד אינה מלווה במתח האופייני האופף אנשים המציגים למכירה פרות עמל של שנה שלמה, אלא ברטט ובדריכות הנלווים לשעת היציאה לציד חד שנתי, ובתקווה כי יצליחו להניח את ידם על סחורה מוצלחת במיוחד.

עוד כמה התארגנויות אחרונות, כולל המתנה נרגזת לאחד מן המשרתים שטרם סיים את ברכת המזון, והנה הם בחוץ, נסחפים בזרם סוחרים מכל רחבי האזור העושים את דרכם אל מתחם היריד, וממתינים בקוצר רוח לרגע בו יכה ראש העיר על לוח המתכת הגדול הקבוע בפתח בניין העירייה, והיריד השנתי ייפתח בקול רעש גדול. בבת אחת יסירו כל המוכרים את הלוט מעל סחורותיהם, ויפתחו את קופותיהם, מוכנים ומזומנים לקבל תמורה לסחורתם. מנסיונו בשנים עברו יודע יוזבד כמה עצומה תהיה ההמולה ואיזו מהומה תתרחש סמוך לדוכנים שיציגו סחורה משובחת במיוחד. למאחרים לא יוצעו אלא שאריות. ואיש אינו רוצה להסתפק במועט אם אינו חייב לעשות זאת.

כיכר השוק כבר מלאה בהמון אדם. ראש העיר, שמן, אדום פנים ושופע חיוכים, כבר ניצב על יד הסולם שתחת הפעמון, הפטיש הגדול בידו, והוא מחליף מילות ברכה עם הסוחרים החולפים על פניו. עוד מעט, עוד מעט, מתחילה ההמולה הגדולה, ויוזבד יכול לחוש כיצד יצר הציד שלו מתעורר בקרבו, מוכן ומזומן ללכוד מציאות.

אלא שבמקום מציאות לוכד מבטו דמות לבושת קטיפה ובעלת רעמה מוכרת, שגורמת ללבו להחסיר פעימה. בעל חובם. המלווה בריבית נמצא כאן. ולא רק שהוא נמצא כאן, אלא שהוא שולח לעברם חיוך ידידותי, כאילו היה ידידם הטוב ביותר מאז ומעולם. ופתאום קולט יוזבד כי ייתכן שמנקודת ראותו של האיש, זו אכן אמורה להיות התייחסותם אליו. שהלא ללא עזרתו ותמיכתו, מבלי סכום הכסף האדיר שהסכים להשקיע באחוזתם הכושלת, היו חייהם מתנהלים במסלול שונה לחלוטין מן הדרך הנוחה והסלולה בה נעו עד הלום.

במשך היום כולו, בין שקי זרעים לבקבוקוני תרופות, בדים וכלי מטבח, חוזר יוזבד ומבחין שוב ושוב בפרצופו של בעל חובם העליון. ולעת ערב, כאשר ננעל יום המסחר הראשון, וחשובי העיר יחד עם נכבדי האורחים מוזמנים לסעודה בטרקלינו של מושל העיר, הוא נתקל בו פעם נוספת. פעם אחת יותר מדי.

"ערב טוב, מר בנטיליאן הצעיר", קולו של האריה ידידותי, יציב וחם, בדיוק כמו שהיה קולו בשעה שלחץ את ידו אמש.

"ערב טוב גם לך, נכבדי". סביבם זורמת בשאון תנועת האנשים הנחפזים לתפוס את מקומם על יד השולחנות הערוכים. אבל צמד מקומותיהם של בני בנטיליאן מסומן מראש, ונראה כי גם האיש שלצדו זכה לכבוד מעין זה, גם אם מסיבות שונות בתכלית.

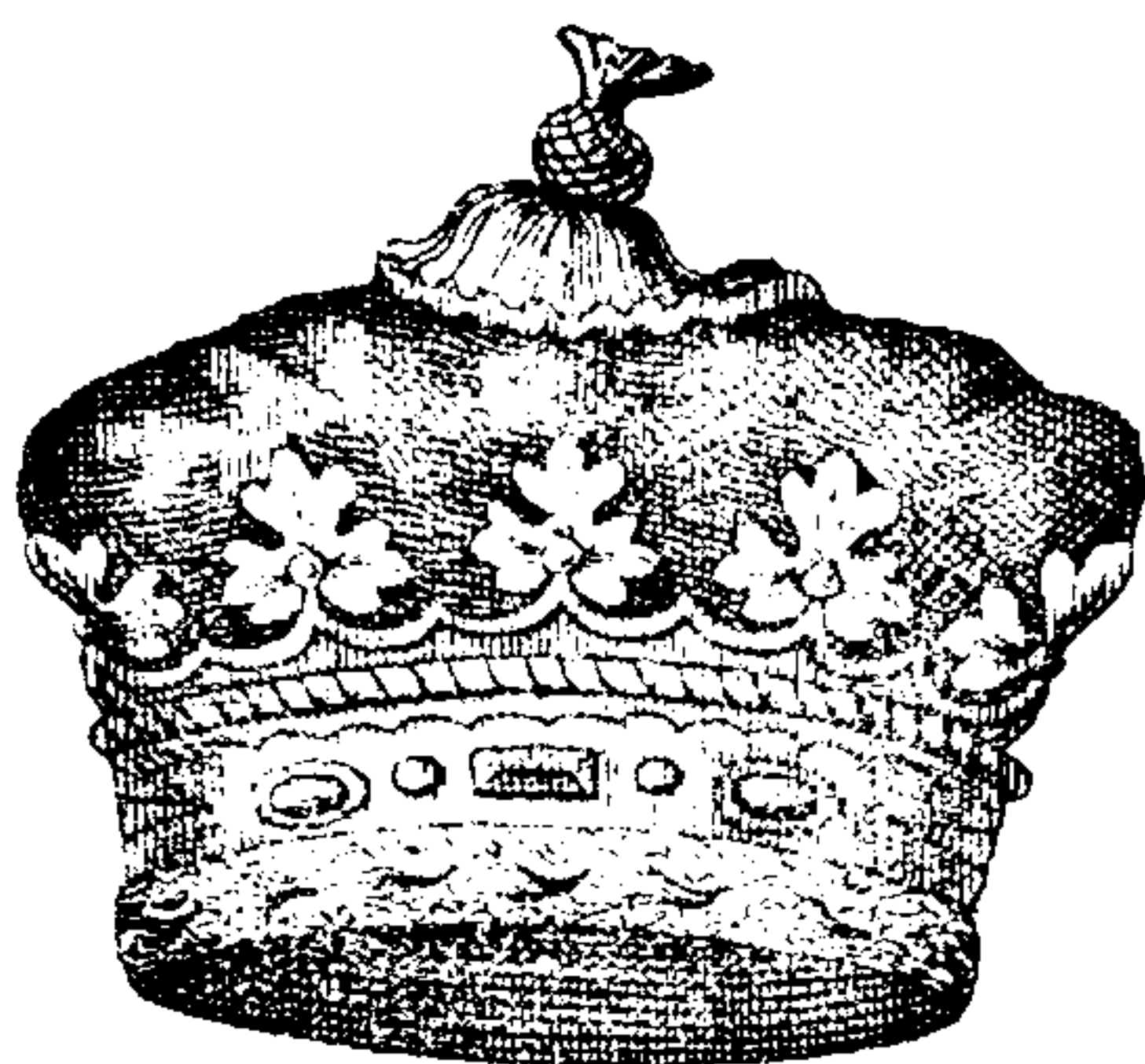
"היכרותנו הייתה קצרה", אומר הכפיר המאפיר שמולו ומחיך, "הייתי שמח להכיר אותך טוב יותר".

קנה נשימתו של יוזבר נעשה צר, וצליל נשימתו שורקני מעט. "גם אני", הוא אומר.

"איזה צירוף מקרים", חיוכו של האריה מתרחב, "אז בוא נקבע לנו פגישה על יד צמד העציצים הללו שם בפינה, לקראת מנת הקינוח... מנסיוני, אין זמן טוב יותר לשיחות שקטות מן הרגעים הללו בהם האחרים משוחחים על פוליטיקה בבטן מלאה".

מוזר ליוזבר לראות כיצד אדם השונה כל כך ממנו, ומתפרנס מעבודה בזויה כל כך, סולד כמוהו מאווירת הפטפטת הנהנתנית המאפיינת את הסעודות הללו, ותקווה קלושה נעורה בו. "בשמחה", הוא אומר, ובקוצר רוח מחכה לרגע בו תחל הסעודה, רגע שבלעדיו לא תוכל לעולם להגיע אל קצה.

פרק שביעי

”ערך הריגול הפנימי שלנו הוא הטוב ביותר שהוקם מעולם, הוד מעלתך, ולא אפריז אם אומר שאנחנו עוקבים אחרי כל נשימה של התושבים”, הממונה על האגף לבטחון המולדת הוא יצור הנוטה למליצות גבובות, אבל כיוון שהתוצאות אליהן הגיע דיברו בעד עצמן, נאלץ יוסף דיאלידאן להשלים עם נטייתו זו של הברנש. עם הזמן החולף החל אפילו להרהר כי ביהירותו של האיש ישנו כוח בפני עצמו, קסם שיווקי כל שהוא הגורם לאנשים להאמין שאם לא יצטרפו אל הדובר יישארו בודדים מאחור.

”אנחנו מקבלים אין ספור של דיווחי סרק”, ממשיך הממונה בפטפוטיו, ”אנשים מיידעים אותנו בפרטים מיותרים לחלוטין. אנחנו מקבלים עדכונים על כל זר שחלף סמוך לבתיהם של האיסתריקים, על כל איש ששלח לעבר ילדיהם חיוך, ועל כל רוכל שהוזיל להם את מחירי הירקות בשוק. רק התקציב השנתי שלנו לקלף הוא בערך פי ארבעה מן התקציבים של שאר המחלקות הממשלתיות, ובשנה שעברה היינו צריכים לבנות עוד מחסן לתיוק כל החומר”, הוא מפסיק לרגע, שואף

אוויר, ומלקק את שפתיו: "אני מספר כל זאת כהתנצלות, מפני שלפעמים בתוך כל המידע המבלבל הזה חומקים מאתנו פרטים חשובים שהיה עלינו לשים אליהם לב".

התנצלות! יוסף אינו אוהב את צלילה של המילה הזו. והעובדה שהאיש בחר להשתמש בה, מכעיסה אותו. אל תתנצל! תעבוד! ועל טעויות תשלם בדם או בזיעה. אבל גם הוא, המלך הגדול, זקוק לרצונו הטוב של היצור השמנוני, הכרסתני, עם העיניים הבולטות, שמעביר את משקלו מרגל אל רגל.

"חלילה לך מלהתנצל", הוא אומר בחביבות שאין שנייה לה, "חלילה וחלילה, טעויות הנן אנושיות. ספר לי נא, במה העניין, נכבדי?"

"שני דיווחים חמקו מאתנו לאחרונה", מודה האיש שמולו, "שני דיווחים מתוך אלפים, הוד מלכותו. אלפי דיווחים שהגיעו למשרדינו בשבועות האחרונים. הראשון מבין שני הדיווחים הללו עסק בסוחר לבוש פרווה יקרה מאוד, בעלת שני צבעים מנוגדים, כנראה מן הדגם החדש יחסית של 'טיאלי' שחביב מאוד על הצעירים. הסוחר מסתובב באזור רכס האנשוג ומעניק לאנשים מתנות יקרות ללא שום תמורה ממשית, לא מבקש עודף, מעניק תשרים, משלם כמה שהדבר, החפץ או השירות שווים בעיניו, ולא על פי המחיר שביקשו ממנו, כלומר, סכומים גבוהים מן הרגיל... אבל כיוון שמלבד הדיווח הזה שסיווג אותו כתמהוני איש לא סיפק לנו עליו שום פרט מחשיד, הכנסנו גם את הדיווח הזה למחסן, כמו עוד אלפי פרטי מידע אחרים".

אם בדרך כלל מדבר הברנש על אוסף הדיווחים שלו בחיבה, הפעם הוא נשמע כמעט מבויש, ועצבנותו של יוסף גוברת. "נו?" הוא אומר, "מה קרה אחר כך?"

"הדיווח השני", האיש מתעלם בעזות מצח משאלתו של המלך, "נגע לשינויים במזג האוויר. איזה שהוא איכר הגיע למטה בטחון הפנים באֶטְרָאִיט וטען שהמלאך שהתגלה לבולאן הגדול בא גם אליו בחלום הלילה וסיפר לו שעבדיו של איסתרק פנו למכשפים קאווריים כדי שיעצרו את הגשם בעודו בשמים וימנעו מן הטיפות להגיע אל אדמותינו. כראיה לצדקת דבריו הזכיר הכפרי סערת רעמים חסרי מטר

שהשתוללה באזור מגוריו בתקופה האחרונה".

"אה". יוסף עייף, עייף תמיד, וראשו כואב מאוד. "נו?"

"הנה, מתגובתו של הוד מלכותו נראה כי גם הוא סבור שאין צורך להתייחס בכובד ראש לדיווח האחרון". ראש המנגנון המסכל נראה אומלל, "אבל תייקנו את הדיווח בכל זאת, במרחק שני עמודים בלבד מן הדיווח הקודם. איני יודע איך אכפר על פשעי, הו, הוד רוממותך". יש דמעות בעיניו של האיש, ויוסף תוהה מה טעמן של אלה, פחד, חרטה או אשמה.

"דבר ברור", הוא אומר, ומשתדל שצליל קולו לא ישקף את קוצר רוחו ואת רצונו האלים להשליך את הברנש מן החלון החוצה, רצון שהוא מתגבר עליו רק כיוון שהוא חס על שיחי הוורדים היקרים שנשתלו שם לא מזמן, ופורחים יפה כל כך בגוונים רכים כל כך בעונה זו של השנה.

האיש מזדקף: "אתמול קיבלנו דיווח נוסף", הוא אומר, "יערן בשם משה דמלאן, ששמו כבר הוזכר ברשומותינו בהקשר לנער מהללאל, נפצע מחץ בראשו והועבר לטיפול של אגודת עזרת חולים בצימגאט, וקבוצת צעירים רציניים ומהימנים ביותר נשלחה אל ביתו שברכס השלישי כדי לדאוג לחיות הבית שנותרו שם. הנערים שבו אל הכפר עם דיווח מדהים על שינויים בתוואי האדמה באזור הרכס. נחלים שהוסטו ממסלולם, סלעים שנעקרו, עצים המוטלים כששורשיהם למעלה..."

"הממממ!" נהמה גרונית מתגלגלת במעמקי גרונו של יוסף, אבל הנוכחים בחדר שומעים רק כחכות מנומס, "כוונתך לומר שמישהו ביצע שם ניסוי באבקת המוות?"

הממונה על האגף לבטחון המולדת קד עמוקות, עד שנדמה כי בלוריתו המסורקת תטאטא את הרצפה, "חוששני שהסותר המסתורי בפרוות הטיאלי אכן היה האחראי על המזימה הזו".

"הממממ!" שוב מתגלגלת הנהמה בגרונו של יוסף, ושוב שומעים המאזינים רק כחכות מנומס ונעים לאוזן, "אתה משמיע באוזניי דברים מפתיעים ומעניינים מאוד. האם הבאת את הדיווחים הללו הנה?"

"מסרתי אותם לידי מזכירו של הוד מלכותו".

דָּאָרְט בן שאלתיאל, הממונה על האגף לבטחון המולדת, האיש שהוענקה לו הזדמנות לכפר על פשעיו של אביי, גיסו, מפוחד עד מוות. אפשר לראות את הפחד באגלי הזיעה הקטנים והקרים שמתקבצים מעל שפתו העליונה, באותו מקום בו הכה בו המלאך שנים רבות קודם לכן.

המלך מחייך, חיוך קר ודק. "כמה פרוות טיאלי דו-צבעיות נמכרו בשלוש השנים האחרונות?" הוא שואל במעשיות.

"אחד מאנשיי בודק זאת כעת", ממהר הברנש לומר, "האומדן שלנו הוא לא יותר מחמישים. מחירן של הפרוות הללו גבוה מאוד".

"אני רוצה עוד הערב לראות דיווח אישי על כל אחד מרוכשי הפרוות הללו", אומר יוסף ומשלב את זרועותיו, "ושלחו בבקשה אנשי מקצוע אל האנשוג, הייתי רוצה חוות דעת בנוגע לשאלה האם באמת בוצע שם פשע, או שאולי מדובר פשוט באחד מזעזועיו הרגילים של הטבע, רעידת אדמה טבעית ופשוטה".

"מן הנערים לא היה נשמע שכך הוא הדבר", שוב מנסה הממונה לטאטא את השטיח, "הם איתרו גם מוקד של מה שהם כינו 'שרפה'".

החדר מסתחרר לרגע סביב יוסף והתקרה מתקרבת לרצפה במהירות עד שנדמה שהיא עומדת למעוך אותו תחתיה. כוזר אבודה אם כך. הוא, איסתרק, צבאותיהם הגדולים וחלומותיהם – יהפכו כולם לעשן ברגע בו יחליט האיש בעל הפרווה להפגין ברבים את כוח האבקה שבידו.

התקווה היחידה שבידיהם הנה להגיע אליו עכשיו. אתמול או מחר. ולהתנקש בו בסתר, לפני שיספיק להנחיל גם לאחרים את סודו.

מישהו מגיש כוס מים להוד מלכותו, מישהו מנופף למולו ומשיב אוויר על פניו, מישהו מתז קצת בושם באוויר כדי להשיב את רוחו.

"שלחו בכל זאת אנשי מקצוע לבדוק את הדברים מקרוב", הוא מורה, והודף מלפניו את כל הצעות העזרה החפוזות, "אם איני טועה, אָקָבְּאָל בן אפרים ראש אגודת כבאי האש שלנו, היה בין אנשי בטחון הפנים שאבטחו את האירוע בו ניסה בסטיאן מקאן להפגין את כוח האבקה שבידו. שלח אותו וחמישה נושאי נשק לבדוק את השטח. הורה להם

לקחת דגימות מכל דבר חשוד – "הוא נושם עמוקות, "אתה משוחרר. אפגוש אותך בערב, כאשר תביא הנה את תיקיהם של הלקוחות של טיאלי. וקראו לסופר אליי, אני רוצה לזמן את הנה את שלוואן".

מה הוא רוצה מבנו? האם להפוך אותו לשעיר לעזאזל?

אמת הוא הדבר כי שלוואן היה אמור להשיג את אויביהם ולגלות את סוד האבקה שאיבד דוד סאנפאל. אבל האם אפשר להאשימו בכך שאדם אחר הקדים אותו וגילה את סוד האבקה לפניו? האם הוגן יהיה לקחת את האיש הצעיר ויפה העיניים הזה ולצקת על ראשו את כל התסכול המבעבע בו?

שלוואן יודע להוציאו מכליו. מבטי התיעוב ההם שהוא נועץ בו לעתים מאיימים להוציאו מדעתו.

אבל דווקא בשל התיעוב הזה לא מסוגל יוסף לחשוב על כך שינהג בבחור בחוסר צדק, ובכך יוכיח שאכן, כל המחשבות הרעות שחשב עליו בנו היו נכונות מאז ומעולם.

הסופר כבר עומד הכן, מצויד באיגרת מלכותית, שעווה וכלי כתיבה. דלת האולם נסגרת מעדנות אחרי האיש שסולק זה עתה מן החדר, וההמולה שחדרה מבחוץ פנימה נאלמת דום.

ומה עכשיו?

יוסף מתקתק באצבעותיו על גשר אפו פעם פעמיים וארבע. שואף עמוקות, ואוצר את כעסו המבעבע בתוך בקבוק במעמקי לבו, והמילים שהוא משמיע אינן מרמזות על דבר מן ההתרחשויות האחרונות.

הן הזמנה נעימה, פשוטה וחביבה, של אב המתגעגע אל בנו ומבקש ממנו לסור אליו לביקור קצר, בן יום או יומיים, כדי שיוכל לשזוף בו את עיניו, לשוחח אתו ולרוות ממנו נחת.

מעטות הן השמחות בהן משתתף בית המלוכה בהרכב מלא. אבל

נישואי בתו של עוצר כוזר, משואל מן הגי, היא אחת מאלה שראויות לכבוד הזה. ובשעה היעודה שיירת כרכרות הדורות, מעוטרות בסמלי בית הביואר, ממתינה לנכבדים שבנכבדי הממלכה. אלא שהנכבד בין הנכבדים הללו מתעכב מעט, וילדיה של טור נהנים ממשחק תופסת סוער בין החיילים הניצבים לאורך השביל דוממים כפסלים.

יש שיאמרו, אולי, שהילדים נעדרי חינוך. אבל איסתרק שמשקיף עליהם מחלון חדרו דווקא משועשע מן ההשתובבות העולצת; היא אפילו מצליחה, ההשתובבות, לסלק ממנו את שרידי הרוגז שעוררה בו ישיבת הממשלה האחרונה.

"הוד מלכותך?"

הוא מסב את ראשו אחורנית. "כן, גֵיאָר".

"הממונה על הכבישים ושר האוצר מבקשים בהכנעה לציין לפני המלך שלא יוכלו לסיים את הדיון ביניהם בקלות מרובה כל כך, ולפיכך הם מבקשים את רשות הוד מלכותו לצאת להשתתף בחתונת לְטֶבִיאָס-מן הגי ולהמשיך את הדיון מחר".

שפתיו של איסתרק שחייכו רגע קודם לכן שבות ומתיישרות. אולי באמת הגזים קצת כאשר הורה לשני האצילים הללו להיכנס לאחד מחדרי הדיונים הקטנים ולא לצאת משם לפני שיסיימו ללבן את חילוקי הדעות ביניהם. מצד שני – נמאס לו לשמוע את הקיטורים והתלונות ההדדיות שהשניים הללו משמיעים בלי הרף.

"בסדר", אמר, מסב את מבטו חזרה אל החלון, מגלה כי אל הילדים הקטנים והעליזים הצטרף עוד ילד קטן אחד, קטן-קטן ועליז עד מאוד: יקוואל. הנער שראה את עצמו מתאים לקבל משרה רשמית מתרוצץ בין חיילי משמר הארמון כילד בן ארבע, דוהר כסייח ומקפץ כעיזה, ולפיכך סביר עד מאוד להניח שעוד מעט גם יתחיל לגעות כעגל. למה לא, בעצם?

"הוא יגדל", אומר גֵיאָר, איש החצר בעל האינסטינקטים החדים.

איסתרק מסב את ראשו מן החלון, "מתי?"

מנהל הלשכה שותק.

"אני שמח לראות שאתה כבר לא מנסה להציב לו תאריכי יעד", כדי למנוע מן האיש לראות עד כמה הוא עצוב – מעמיד איסתרק פני כועס, "אין חכם כבעל ניסיון, אה?"

"הוא השתפר במהלך השנים האחרונות".

"גם יוסף דיאלידאן השתפר במהלך השנים האחרונות, כך לפחות טענו כל מיני אנשים במהלך הפסקת האש".

"הנסיך יקוואל אינו דומה ליוסף דיאלידאן".

"ודאי שלא, יקוואל הרבה פחות ממלכתי ופיקח ממנו", השיב המלך בחביבות, נועץ מבט קטלני באחיו שלקול עידודם של קהל אחייניו ביצע גלגלון רב רושם במרכזה של רחבת הכניסה לארמון. אבל יקוואל לא ראה את אחיו שצפה בו מאחורי הווילון, וקל וחומר שלא יכול היה להבחין במבט שנשלח לעברו.

בדרכו אל הכרכרות הממתינות למטה, בעודו פוסע במסדרונות הרחבים והארוכים, הצליח איסתרק לרכז את מחשבתו באתגר הניצב לפניו, ולגמור אומר בנפשו שלא להגיד ליקוואל דבר על הדרכים הססגוניות בהן בחר לשעשע את אחייניו לעיני צוות החצרנים ושומרי הסף. אבל כאשר פגש בנער פנים מול פנים, גילה כי עומד לפניו אתגר נוסף בדמות צעיף המשי הזוהר, הפרוע מעט, שנכרך בגנדרנות יתר סביב צווארו של יקוואל.

אל תאמר לו דבר, הוא מזהיר את עצמו. שתוק. אל תחשוב, אל תעיר. ממילא אין בכך תועלת. יש דברים שאי אפשר להסביר למי שאינו מבין אותם בעצמו.

הבט בחלון אם קשה לך להביט בו, הרהר באתגרי חייך האחרים, ולא באתגר שיקוואל שמו. חשוב על התוכן אותו חשוב לך להעביר הערב לאנשים שיקדישו לך את תשומת הלב הראויה, אל תהרהר, בשום פנים ואופן, בנער קטן שממילא אינו מקדיש לדבריו מחשבה, ולא חולק לך כבוד.

זה קשה, מאוד. ואיסתרק מאלץ את עצמו להסב את מבטו מאחיו, ולתקוע אותו בנוף הנשקף מחלון הכרכרה. נוף דל עד מאוד, שעיקרו גלימת הצמר השחורה של איש משמר הארמון הרוכב לצדם.

ולכן הוא מופתע עד מאוד לגלות שכאשר יקוואל יורד מן הכרכרה הוא עושה זאת בלא הצעיף הזרחני.

מקרה פלאי? נס קטן? תשובה אלוקית לתפילותיו הרבות?

לרגעים הוא מתמלא באופטימיות, ומניח לגלי המוזיקה העולים מחצר בית לטביאס לשטוף אותו ולמלא את לבו. אולי, אולי יש סיכוי.

והתקווה הזו, יחד עם פנסי התאורה הכחלחלים וצלילי המוזיקה שמשתנים פתאום ונעשים קופצניים ועליזים יותר, גורמים לו להרגשה מוזרה.

כאילו הוא – אינו הוא, אלא אביו, ויקוואל אינו יקוואל, אלא איסתרק בן הכמעט שבע עשרה. שרוצה עד מאוד להצטרף לריקודיהם של בני גילו, ונסוג אחורנית רק בשל רמיזותיו של מֶדְטָאָל.

מלצר עובר לידו, וקד כשמגש עמוס מתאבנים בידו. "תבורך", מחייך איסתרק, וידו מחווה תנועת שלילה קטנה ומספיקה בהחלט. יקוואל, לעומת זאת, מקבל בברכה שתי כרוכיות בצק ממולאות בדג סגלגל, וכשאיסתרק מביט בלסתותיו העולות ויורדות של אחיו – הוא אינו יכול שלא להרהר באשר, שלפני שנים, בחצר הזו בדיוק, לעס מלוא פיו ותוך כדי כך ריחם על חייו המוגבלים, מרובי הסייגים וחובות הנימוס של חברו הטוב.

עצבות נופלת על איסתרק כשהוא מהרהר בכך, וחושב על מה שעבר על שניהם מאז ועד הנה, על בגידתו הבוטה של אשר, ועל חייו שיחלפו להם בחוסר משמעות מאחורי חומותיו העבות של הטרייר.

ורק אחר כך הוא נחרד מן העובדה שבאופן כה טבעי השווה בין אחיו לבין אותו בוגד שפל דרך, רוצח המונים חסר רחמים.

אבל למרות שאשר היה רחב כתפיים ובעל רמזים ברורים לקיומה של כרס, ויקוואל שונה ממנו לגמרי, לא ניתן להתכחש לדמיון שבין שניהם.

השמחה שאפפה אותו והאירה את פניו כאשר נכנס אל בית לטביאס מתפוגגת לגמרי, ומותירה אחריה רק אודים עשנים, צורבים יותר משיכול צופה חיצוני לתאר לעצמו.

העצב כוסס בו במסתרים כל הערב ההוא, והחיוך האמיתי הראשון עולה על שפתיו רק בשעה שהוא מגלה כי המשרת שממתין לו על יד דלת חדרו אינו אלא נֶאִיתָן.

"טוב לראות אותך כאן", הוא אומר.

נאיתן מחייך, "בְּרוּל לקה בהצטננות, ואף על פי ששלומו טוב לא היה מן הראוי שישרת את הוד מלכותו בעודו מושך באפו. אני מקווה שהתחליף אינו נראה להוד מלכותו גרוע יותר."

איסתרק מחייך: "כלל לא", הוא מזהיר, ואחר כך מוצא לנכון לציין בעגמה: "הייתה חתונה יפה".

"סביר היה להניח שתהיה חתונה יפה". חיו של נאיתן פשוטים וברורים כל כך, ואיסתרק אינו יכול אלא לקוות שכך יימשכו תמיד. "נכון. כך סביר היה להניח". הוא מסכים אתו, מסיר את הכתר מעל ראשו ומעביר אותו לידיו של ידידו זריז התנועה.

"מה עצוב כל כך בחתונה יפה?" חוקר נאיתן בעודו מניח את הכתר על הכן.

"יקוואל". אומר איסתרק.

"הוא השתולל עם הפרתחים הצעירים?" נאיתן מקרב כיסא אל המלך, וכורע כדי לחלוץ את נעליו.

איסתרק מהרהר רגע ואז נפתחות עיניו למלוא גודלן: "דווקא לא!"

"הפתעה משמחת".

"הפתעה בהחלט. אבל לא בטוח שמשמחת".

נאיתן מרים את פניו אל המלך, מציץ בו רגע, ואחר כך חוזר למלאכתו. "למה לא?" הוא מתעניין.

"כי הוא גם הוריד את הצעיף המחוצף שלו והשאיר אותו במרכבה רק בגלל שנעצתי בו מבט", איסתרק קומץ את אגרופו, "וכשיקוואל

נעשה כל כך צייתן וכנוע, אני יודע שלא תעבור יממה לפני שהוא ייגש אליי ויבקש שאפרע את החשבון".

אבל הוא טועה. עשרים ושש שעות תמימות חולפות מאז הסרת הצעיף ועד שיקוואל מכחכח בגרונו ואומר: "הוד מלכותו, אחי?"

חצוצרה מזייפת בתוך מוחו של איסתרק, הנה זה בא! "כן?" נימת קולו, הוא יודע, אינה שופעת חום וחיבה, כפי שאולי אמורה הייתה להיות.

"כמדומני ששום מאורעות מסעירים אינם צפויים לנו בעתיד הקרוב". אומר יקוואל. ואיסתרק, שאינו מצליח להבין להיכן חותר אחיו, מחליט לשמור על הקודים הפוליטיים המקובלים, "לעולם אין לדעת", הוא משיב בחביבות אדיבה.

יקוואל מהנהן בכובד ראש, "את הדברים שאיננו יודעים איננו יכולים להכניס למערך התכניות שלנו, נכון?" ומכיוון שהשאלה רטורית הוא ממשיך, "ולכן אני מניח שהוד מלכותו ודאי יסכים לשחרר אותי מן המחויבויות המעטות שלי ולאפשר לי לצאת לחופשה של שלושה שבועות באחוזה הצפונית של משפחת צ'לאטן. ריבֶּק עוזב את אתיל בעוד שלושה ימים, ואשמח מאוד אם יתאפשר לי להצטרף אליו".

רק לשמע שמו של ריבֶּק – אחד מן הנערים שלא היו ניזוקים כלל מסדנת חינוך בטרייר – עולה באיסתרק רצון לומר לאחיו הצעיר 'לא' ברור וחד משמעי. אבל אלף פעמוני אזהרה מדנדנים בתוך מוחו, מזהירים אותו מפני תגובה ספונטנית ובלתי שקולה.

בכוח הוא כובש את דחפיו הראשוניים. "השאלה מפתיעה אותי, והייתי רוצה לישון עליה לילה", הוא מישיר את מבטו אל עיניו של יקוואל, "בסדר?"

אבל הוא לא ישן. השאלה הייתה זו שהשאירה אותו ער.

לתת לו? לא לתת לו?

האם ריבֶּק צלאטן משפיע עליו לרעה? האם הוא משפיע לרעה על

ריבק צלאטן? מה יעשו השניים הללו ביחד? לו הייתה תשוקתם היא ללמוד תנא דבי אליהו בצוותא, הרי היו יכולים לממש אותה גם באתיל...

ליסיה ובנימין הם שני אנשים צעירים ובנויים לתפארה. הוא מתגאה בהם בכל הזדמנות ונדמה לו שגם הם מכירים לו תודה על כל המאמצים והמחשבה שהשקיע בחינוכם. אבל הלילה הזה צפים בו רק זכרונם של הכשלונות שלו. והיו לו לא מעט כאלה. משפטים שהשמיע ולא היה צריך לומר, רגעים בהם היה עסוק מכדי להקדיש תשומת לב לבעיות יום-יום קטנות, משאלות שלא הצליח למלא, רגעים בהם שתק במקום לדבר ודיבר במקום לשתוק...

כמה מהצלחתם של ליסיה ובנימין נזקפת באמת לזכותו? כמעט מאום לא. הם ילדים טובים מעצם בריאתם. אבל כשלונותיו של יקוואל נראים לו תמיד ככשלונותיו שלו.

ואולי העובדה הזו היא שורשה של הבעיה כולה?

יצא בשקט אל חדר העבודה שלו, מקפיץ את נאיתן על רגליו. "הכל בסדר", לחש ללא קול, "רק רציתי לנשום קצת אוויר".

"בגן?" שואל נאיתן, ושולח מבט לעבר הדלת; מחשב, אולי, את פעולותיו הבאות.

"המרפסת תספיק". והוא מחייך למראה הבעת ההקלה שעולה בעיניו של ידידו הוותיק. אבל אפילו ידידים ותיקים אינם מצליחים תמיד להבין כל דבר. וכשאיסתרק עומד במרפסת, מביט בירח החרמשי ובגנים האפלים, אומר נאיתן באהדה: "גם אביך היה יוצא אל המרפסת".

משהו מעקצץ בלחיו של איסתרק. "אבי?" הוא אינו מסב את ראשו. "כשעול הממלכה הכביד על שכמו", מאשר נאיתן, ואין כל צורך לשאול מהיכן הוא יודע זאת.

"מה תספר עליי לילדיך, נאיתן?" קולו של איסתרק נמוך, חרישי. "את האמת". משיב נאיתן בשובבות מחויכת, שאינה נרגשת כלל ממצב רוחו העכור של המלך.

"את האמת על כל מגרעותיה?"

"אין לה מגרעות רבות כלל".

"תספר להם כמה שובב הייתי כאשר הייתי נער? תאמר להם שיכול להיות שאבי לא יצא הנה כדי להתפלל על עסקי הממלכה אלא על חינוכו של יורשו המרדני?"

"הוד מלכותו מעולם לא היה מרדני".

איסתרק מלטף את גדר האבן, "רק שאפתי לחופש", הוא לוחש, מלווה במבטו את הירח המחליק אט אט אל האופק. "לא הבנתי שעבודה קשה אינה עונש אלא פרס".

"קצת קשה להבין זאת לפני שמתנסים בעבודה קשה". נאיתן נשמע מבודח מעט.

"יקוואל לא התנסה מעולם בעבודה קשה", המילים יוצאות מפיו של איסתרק בקדרות בלתי אופיינית, "וחוששני שהוא גם אינו עתיד להתנסות. אבל לנופש הוא דווקא זקוק, על פי טעמו". הוא מתופף על גדר האבן: "מה ההבדל בין חייו כאן לבין חייו באותה חופשה אליה הוא כוסף? לא יהיה הרבה הבדל בין השניים. גם בעיר הוא מעביר מחצית ימיו בבטלה, ואת המחצית השנייה משקיע בניסיון להעמיד פני עובד".

נאיתן מהמהם משהו בלתי ברור. סדרת צלילים האמורה לאשר כי הוא כאן, והוא מאזין.

"הוא מחפש הוכחה שאני סומך עליו". איסתרק מביט אל האופק בעיניים מצומצמות, "הוא רוצה לראות שאני נותן בו אמון שלא ישתטה יתר על המידה. ונראה לי שנכון יהיה להפגין כלפיו את הכבוד הזה". הוא מפנה את ראשו אחורנית, לעבר נאיתן המתעסק בריכוז רב בבקבוק מיץ צר צוואר המונח על טס כסף אובלי, מעוטר באומנות, "אני חושב שארשה לו לנסוע לצפון", הוא מגיע לכדי החלטה, "החופש והצורך לקחת אחריות על חייו – יכולים בהחלט לסייע לו".

הוא מאושר מאוד בהחלטתו זו, מכך שהצליח להתגבר על אנוכיותו וגאוותו ולקבל החלטה נכונה, גם אם היא הפוכה מן האינסטינקטים

הראשונים שלו וגורמת לו לחוסר נוחות עז. לאחר תפילת שחרית הוא מזמין את יקוואל להצטרף אליהם וכמעט פותח את פיו כדי להשמיע את החלטתו – ונעצר.

לפני שלוש וחצי שנים, במהלכה של תקופת מתח וחיכוכים בלתי נסבלים בינו לבין הנער, החליט שלא לקבל לבדו שום החלטה יוצאת דופן הנוגעת לחינוכו של יקוואל. ולאפשר לו לנסוע לבד, עם ריבק צלאטן, לאחוזה משפחתית אי שם בצפון? זוהי לכל הדעות החלטה חריגה ובלתי מקובלת. ואי לכך ובהתאם להחלטתו הנושנה, הוא אינו יכול לקבל לבדו את ההחלטה האם לאפשר ליקוואל לצאת לטיול עם ידידיו. אבל פנרס אינו כאן, ולא ברור לאיסתרק באוזני איזה אדם נוסף יוכל לשטוח את לבטיו.

"כן, אחי?" אומר יקוואל והתקווה נוצצת באישוניו. לבו של איסתרק מוצף פתאום ברגש של אחווה ורחמים. מהללאל, ולא רק הוא, טוענים שיקוואל מנסה, משתדל באמת. ואולי, למרות שהוא לא חש בכך – הם צודקים. אולי מגיעה ליקוואל בצדק איזו שהיא הבעה גלויה של אמון?!

אבל אם מלך רוצה שהעם יכבד את החלטותיו – עליו להיות הראשון שמקפיד על ביצוען. "רק רציתי לומר לך שאחשוב על העניין עוד קצת, עד הצהריים", הוא אומר, מצטער לראות כיצד נכבית התקווה ומומרת באדישות המוכרת כל כך, המוכרת מדי. אבל הוא זקוק למרווח הזמן הזה כדי לנסח את מחשבותיו, להכתיב אותן לסופר ולשלוח אותם לאדם חיצוני, נקי מנגיעות, שיוכל לתת לו עצה טובה. מישהו כמו בראהם בן זאב, אחד מאזרחי אתיל הנכבדים, ששמו הוזכר בפיו של פנרס לא פעם, כאחד המבין בנבכי נפש האדם. ואולי לא מישהו כמו' אלא פשוט האדם הזה עצמו? הרי אם פנרס נתן בו אמון רב כל כך, סביר להניח שכבר גולל באוזניו את סיפורו של הנסיך המרדן, והתייעץ עמו כיצד לנהוג עם הנער ולהתמודד עם משובותיו.

כשהוא מקשיב לנאומו המעיף של ציר פרסי המבקש בשם אדונו ליצור שיתוף פעולה עסקי עם כוזר, ולקבל פרוות תמורת שטיחים

אומנותיים, הארוגים במיומנות, מארגן איסתרק את מחשבותיו בצורת רשימת נקודות מסודרות. כשיוצא הפרסי – הוא מכתוב את הרשימה בזריזות לסופר, שמקפל את המעטפה, מחתים אותה ומעביר אותה אל ניאר, שחזר זה עתה משליחות חשובה אחרת.

ניאר מקבל את המעטפה החתומה באנחה עצורה, מסמן לאציל קריאן שייאלץ להיות האחראי גם על קבלת הפנים הבאה, ומזדרז לצאת אל הישיבה המלכותית.

ומרגע זה ואילך, מפני שאיסתרק משוכנע כל כך מה תהיה התשובה שתתקבל, ורואה בצעד הליך ביורוקרטי בלבד, שוב הוא אינו דורש מעצמו להקדיש מחשבה לנושא. ישנם די והותר נושאים אחרים שדורשים את תשומת לבו המלאה.

רק כשהוא מתרומם מכיסאו כדי לצאת לישיבת הממשלה, הוא נזכר בשאלה ששיגר ומפנה אל ניאר פנים שואלות: "השגת את בן זאב, נכון?"

"כן", ניאר מהנהן בראשו, "הוא אישר את מחשבתו של הוד מלכותו, וסיפר כי אכן כבר שמע מפנרס על קשייו של הנער, ואמר כי אין לו ספק בכך שהנסיעה לצפון תהיה טעות".

התשובה מפתיעה את המלך עד כדי כך שמצחו מתקמט באורח לא אופייני. "חזור שנית", הוא מבקש.

ניאר מעלה על פניו את הרציני שבחיוכיו: "היועץ אליו שלח אותי הוד מלכותו, האזרח בראהם בן זאב אמר שאין ספק בכך שהנסיעה לצפון תהיה טעות".

קצב מחשבתו של איסתרק נעשה אטי פתאום, ומצב הרוח הטוב שליווה אותו מאז הבוקר – מתפוגג ומותיר אחריו אדמה חרוכה.

"הוא אמר שלא אשלח לשם את יקוואל?"

ניאר קד, "הוא אמר רק את המילים שהשמעתי קודם: שאין ספק בכך שהנסיעה לצפון תהיה טעות. לא ידעתי, עד עכשיו, מה היה תוכנה של השאלה שהפנה אליו הוד מלכותו".

"אני מבין, ניאר. תודה על עזרתך". אבל איך ייתכן שזו הייתה

התשובה? הוא ניסח בבהירות רבה כל כך את כל השיקולים בעד ונגד – והרשימה הבהירה גם בלי מילים מדוע כדאי להניח ליקוואל לעשות הפעם כרצונו!

וחוץ מזה – אין לו כוח לראות שוב את האכזבה והכעס בעיני אחיו הצעיר, אין לו סבלנות לספוג בשתיקה את משפטיו הכעוסים מתריסים. אין לו כוח, אין לו! כתפיו שחות לרגע.

הוא שולט על מאות ואלפי אנשים שימהרו למלא כל פקודה שלו, אבל כלפי אחיו הצעיר הוא חש חוסר אונים מתסכל ומחריד. זה לא אמור להיות נורא כל כך, הוא אמור, בסך הכל, לנסח משפט תשובה קצר ונטול רגשות: "שמע, יקוואל, שקלתי את העניין והגעתי למסקנה שמוטב שלא תיסע כרגע לצפון". וכדי שזה לא יישמע נוקשה מדי כדאי גם להוסיף: "כמובן, שאם אתה זקוק למנוחה ורגיעה, אפשר יהיה לארגן משהו כאן, בסביבה הקרובה".

פשוט? לא?

אבל אם זה פשוט כל כך מפני מה הוא אינו מצליח להתרכז בשום דבר אחר?

"אני רוצה לשוחח עם יקוואל עכשיו, עוד לפני ישיבת הממשלה", הוא אומר לניאר, "שלח מישהו לבקש ממנו שימתין לי שם".

לרגע קצרצר הוא מתלבט האם להורות לשליח לרמוז ליקוואל דבר מה בקשר לתשובה אותה הוא עתיד לשמוע – ומחליט להימנע מכך. לשם מה להשפיל את הנער ולגרום לו לחוש שנחותי דרגה מפטפטים ומרכלים עליו מאחורי גבו?

זה משפט פשוט, כאמור, אבל למרות שאיסתרק חוזר עליו במוחו שש ואולי אפילו שבע פעמים, בכל זאת, כאשר הוא מתייצב אל מול יקוואל, גם המשפט הפשוט הזה נעשה מסובך למדי.

"שמע נא – "אומר איסתרק, "חשבתי על הבקשה שלך המון, אפשר אפילו לומר שלא ישנתי בגללה בלילה".

"כן, בטח". אומרות בלא מילים עיניו התכולות של יקוואל, וסנטרו מתעגל באותה הבעת מרי כבוש שאיסתרק מתעב.

"אכפת לי ממך יותר ממה שאתה חושב", הוא אומר, "והייתי מאוד רוצה להגיד לך 'צלח ורכב, לך ותינה'. אבל – "

יקוואל פיקח, לפחות במה שנוגע לענייניו שלו. והוא לא נזקק אפילו לשבריר שנייה של מחשבה כדי להבין להיכן נושבת הרוח. "אבל?" הוא תוקע את אגודליו באילפקה שלו, "עוד פעם 'אבל'?"

זה מוזר, אבל למרות שיקוואל, כמו אונמר ומיכאל, דומה לאמו ולבני משפחת מקאן – בכל זאת ברגע זה, בתנוחה זו ובהבעה זו – הוא מזכיר עד מאוד את אביהם.

איסתרק נאנח.

"לצערי, כן, יש 'אבל'. אני לא יכול להניח לך לנסוע לבלות כשבחורים בני גילך מסכנים את חייהם בחזית".

שיניו של יקוואל מתהדקות: "אז תשלח אותי לחזית", הוא אומר, "אני אפילו רוצה את זה".

"כדי לערוק לצד השני בהזדמנות הראשונה?" שואל איסתרק חרש.

נחירי אפו של יקוואל מתרחבים, לסתו התחתונה מתבלטת, הוא שואף ונושף כנחש רגע או שניים, ואז הוא מסתובב בחדות, נתקל בשולחנן נוי, שעליו אגרטל פרחים וצלוחית בושם, ולצלילי התרסקותם של השניים יוצא מאולם המועצה מבלי להסב את ראשו אחורנית ולחון במבט את ההרס שחולל.

יוצא יקוואל, ומתחילים להתכנס שרי המועצה. הם אינם יודעים דבר על צלוחית הבושם שהתנפצה ולא על זהותו של האיש שניפץ אותה. הם רק יודעים כי האוויר בחדר מבושם יתר על המידה, והניחוח הכבד, הדחוס, מקשה על הנשימה.

"אי אפשר לנהל ישיבת ממשלה בריח כזה", אומר שר האוצר בטרוניה.

"יש אנשים, נכבדי, שעובדים בריחות גרועים הרבה יותר", משיב לו

המלך בקול אדיב וחותר כסכין.
 "כן, כמובן". עיניו של שר האוצר מתרוצצות בניסיון להבין את סיבת
 כעסו היוקד של המלך, ולשווא. הוא אינו מצליח בכך.
 עוד מעט יעדכנו אותו, יודע איסתרק. עד שתיגמר הישיבה כבר ידעו
 כל חברי המועצה הנכבדים על הסכסוך החדש בין המלך לאחיו, תוך
 חצי יממה ידעו על כך כל בתי האצולה בעיר, ותוך יומיים עד שלושה
 – כל האופים, הסנדלרים והחייטים.
 הו, כמה נעים שאנשים כה רבים אוהבים אותך, מתעניינים בך,
 ועוקבים בעיניים מעריצות אחר אורחות חייך. כמה, כמה רבים הם
 תענוגותיהם של המלכים!

מאחורי צמד העציצים עליהם הצביע בן ליראם יש דלת, ומאחוריה
 גרם מדרגות, ודיוואל בן ליראם נוהג כאילו ארמונו של המושל הוא
 ביתו שלו, ואכן כך הוא הדבר, מבחינה מסוימת. אלא שאיש, מלבדו
 ומלבד המושל עצמו, אינו מודע לכך.

"נמצא לנו בקומה העליונה פינה שקטה", הוא אומר ומוביל את יוזבר
 במעלה המדרגות, אל חדרון קטן ונקי, ששני כיסאות עומדים בו
 כאילו המתונו רק להם, "אני משער שקמת הבוקר חכם פי כמה וכמה
 משהיית בליל אמש, אה? אמך סיפרה לי בעבר שהיא שומרת את עניין
 ההלוואה בסוד".

"כן". העצב כובש כל חלקה פנויה בלבו של יוזבר, "מעולם לא
 העליתי על דעתי שצל כבד כל כך העיב על שמי חייה. ובאמת הייתי
 שמח לשוחח אתך על נושא זה, אדוני, ולשמוע מה צריך לעשות כדי
 לסגור את החוב הזה בהקדם האפשרי. מה סכום הכסף המגיע לך
 מאתנו, ובמה תוכל לבוא לקראתנו בנושא זה".

"לסגור את החוב!" אומר בן שיחו וצוחק, "ממה נבהלת? אמך ודודך
 עמדו יפה בתשלומיהם לאורך כל השנים. בכנות אומר לך, שאיני

רואה כל סיבה שעשויה לגרום לך לדאגה או לדחוף אותך לנקוט בצעדים נמהרים".

יוזבר נושם עמוקות: "מלבד העובדה שהתורה הקדושה ציוותה עלינו שלא להזדקק להלוואות בריבית קצוצה".

"המממ!" אומר בן שיחו, ולרגע חושש יוזבר שמא העלה את זעמו של האיש, אבל אחר כך שב החיוך ומבצבץ מתחת לשפמו של האריה, "אני ואמך המנוחה חתמנו על היתר עסקא כדת", הוא אומר בחביבות, "המסמך שמור אצלי, כמובן, ואשמח להראות לך אותו, אם רק תקפוץ לביקור בביתי".

יוזבר דומה לאמו, כך אומרים כולם, ממנה ירש רבות מתכונותיו הטובות, אבל באותו רגע הוא זקוק דווקא לשלווה המאפיינת את חייו של אביו כדי לומר בנחת: "הלכות ריבית הנן בגדר של הררים התלויים בשערה, והייתי מעדיף מאוד שלא להגיע למצבי דחק הלכתיים כמו שנדמה לי שכבר התעוררו פעם או פעמיים במהלך השנים. אם אתעקש לסגור את החוב, כיצד אוכל לעשות זאת?"

האיש שותק רגע. לסתותיו נעות הנה והנה ואחר כך הוא אומר: "מזמן הצעתי לאמך להשקיע מעט תשומת לב בסלילת כביש חדיש ונוח יותר שיאפשר מעבר של סוחרים דרך שטחי האחוזה שלכם, במקום במסלול העתיק דרך מעבר ביראן. מסלול ארוך, מפרך, שמקשה מאוד על מעבר הגבול בין שטחי הפלאט לארצנו. אם תרצה לסגור את החוב, אסכים לבוא לקראתך, ולקבל כחלק מן התשלום את הזכות להפעיל את מעבר הגבול הזה".

יוזבר ממצמץ, "חשבתי שהמתיחות בינינו לבין הקאווריס צמצמה מאוד את מספר הסוחרים העוברים בנתיב הזה", הוא אומר.

דיוואל צוחק: "אתה בחור פיקח. נכון, הצעתי לאמך את ההצעה הזו עוד בטרם עלה בדעתו של מישוהו קיום של מצב פוליטי כה מורכב כמו זה שאנחנו נמצאים בו כרגע. אבל אם תמורת כסף שממילא אינו נמצא תחת ידי, אוכל לרכוש לי חכירה ארוכת שנים לנכס יקר ערך – הרעיון עדיין מוצא חן בעיניי".

הוא מחייך שוב: "המלחמה תסתיים מתי שהוא, ולפי מקורות המידע

שיש לי, מועד סיומה קרוב מן הצפוי... כך שאני מוכן לקחת על עצמי את הסיכון. חשוב על כך, ואם תגיע להחלטה – צור אתי קשר".

"ברצות הבורא". המחשבות קודחות בראשו של יוזבד, ותופסות את כל מחשבותיו. הם עצמם לעולם לא יוכלו לפתח את מערכת הכבישים המובילה לאחוזה ולהביא אותה למצב בו תהווה תחליף אמיתי ואטרקטיבי למעבר ביראן, כך שמבחינתם – בן שיחו מוכן להסתפק במשהו חסר ערך בתמורה לחלק מן החוב. ואם זהו המצב, אולי יצליח לשכנע את באלאר לעשות מאמץ כדי לסיים את הסיפור המביך הזה בהקדם האפשרי.

"תצליח", האיש שמולו טופח על כתפו, לוחץ את ידו, ומסלק בידידות חוט שדבק לשרוולו, "ונהיה בקשר. אתה יודע את כתובתי, נכון? אשמח לשמוע כל שאלה ובקשה שלך, אל תהסס ליצור קשר בכל פעם שתחפוץ".

"כן", אומר יוזבד, פוסע אל עבר הדלת, "בהחלט. תודה".
 "בבקשה". דיוואל מחייך, "רד לפניי, נערי", הוא אומר לו, "אין טעם שיראו אותנו נכנסים בצוותא אל חדר הסעודה. עוד נשתמע בהמשך".

"ברצות הבורא".

"בהחלט". שוב נוגע האיש בזרועו, "ורק, שים לב, יד לפה. שום מילה מיותרת לאף אחד".

"בהחלט". אומר יוזבד, "אל דאגה". וכשלבו קל יותר משהיה כשעלה הנה הוא חוזר ויורד במדרגות, ושב ומתיישב על יד דודו.

בחדרון שלמעלה מחייך דיוואל אל עצמו. את ילדותו עשה ברחובות, ילד רעב ועני, שנאלץ לדחוק את ידו לכיסי זרים כדי להשיג את סכומי הכסף המינימליים שהיו דרושים למחייתה של משפחתו. ועד היום הוא משעשע את ידידיו במופע זריזות ידיים במהלכם הוא מצליח לרוקן את כיסיהם ולהסיר את טבעות החותם שלהם מעל אצבעותיהם מבלי שישיטו את לבם לכך.

וטבעת החותם של הנער הזה הייתה נראית לו כבר אמש רופפת

למדי...

בחיוך מגלגל האיש בין אצבעותיו את הטבעת שהסיר מעל אצבעו של הנער.

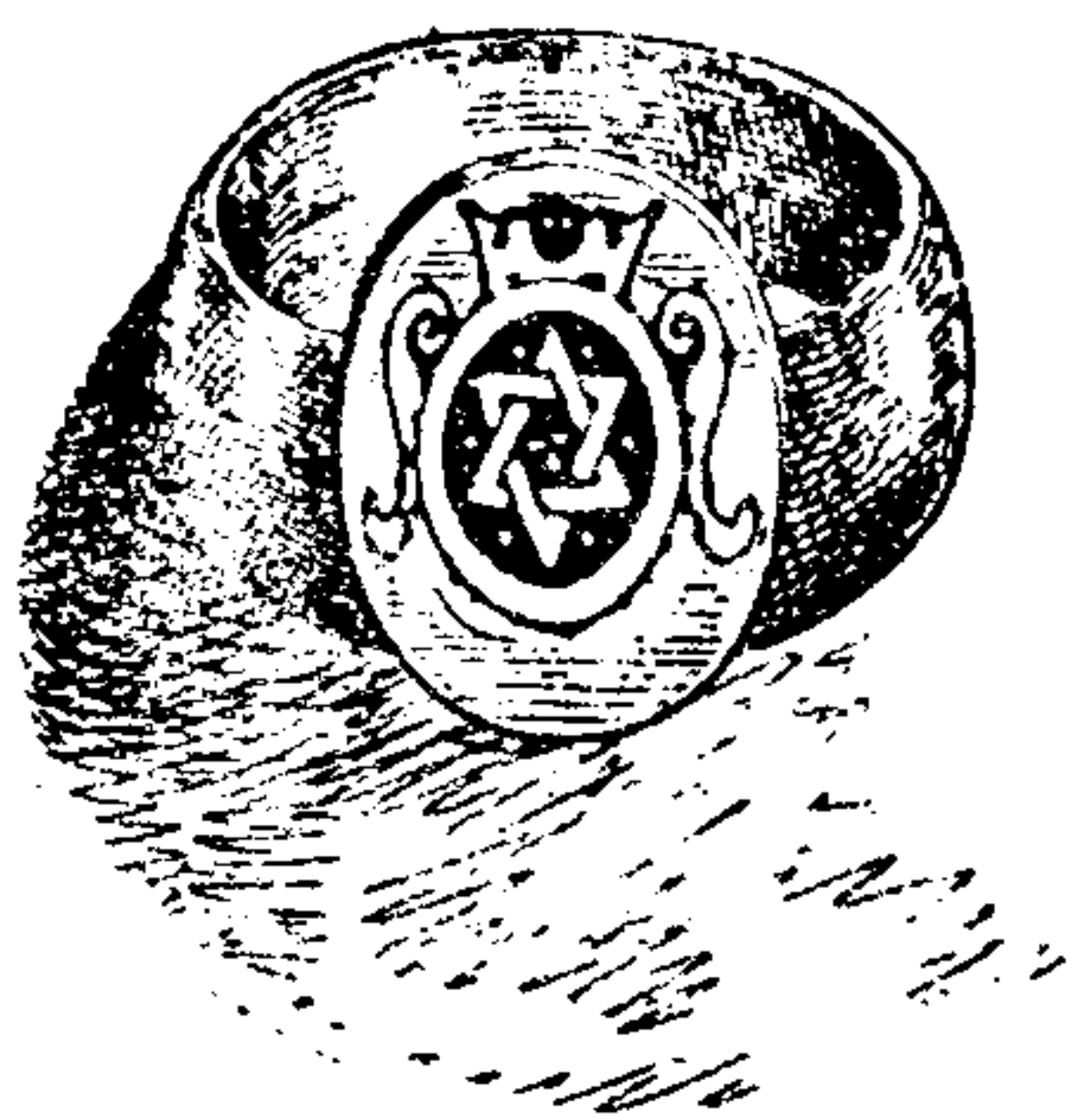
המלחמה אכן תסתיים מתי שהוא. ובעזרתה האדיבה של טבעת החותם הזו – יהיה סופה קרוב משיכול אי מי מתושבי הארץ הזו לדמיין.

על אדן החלון, מאחורי הווילון הכבד המאפיל על החלון היחיד בחדר, ממתינים כבר שעתיים חבילת גליונות איכותיים, ספוגית דיו, ונר דולק. והאיש מטביע בקפדנות את חותמו של יוזבר על כל אחד מעשרת הגליונות הללו. אחר כך, ליתר ביטחון, הוא מכין העתק שעווה זריז, מוחה את הלכלוך מן הטבעת, מחזיר את הווילון למקומו, ויוצא מן החדר בשלווה.

אחד ממשרתיו ייגש תכף אל הנער, יתכופף, ירים את הטבעת מן הרצפה וישאל בתמיהה: "למישהו נפל? יש לכם מושג למי שייכת הטבעת הזו?"

וכיוון שההונאה הקטנה הזו עבדה באורח נפלא ממש בעשרה מקרים שונים במהלך השנים, אין כל סיבה שיוזבר לא יקפוץ ממקומו, יצעק בתדהמה: "לי!" ובהכרת טובה עצומה יאמר לכל סובביו, "איזה נס! שוו בנפשכם מה היה יכול לקרות לו הייתה הטבעת הזו נופלת בידי של איזה שהוא בן בליעל!"

פרק שמיני

בירור העובדות מול חברת הייצור של טיאלי מתעכב מעט, מפני שטיאלי הזקן כבר סנילי לחלוטין, ובנו נסע להביא סחורה ממרחקים. יש צורך לתחקר כל אחד מן המוכרנים, התפרנים והגזרנים בנפרד, ויש חמישה עשר כאלה. אבל לבסוף מצליחים חוקריו של דארט בן שאלתיאל להרכיב רשימה חלקית של בני האצולה הצעירים שרכשו פרוות יקרות מן הסוג הזה. מספרם מגיע לשישים, וכצפוי, ברשימה מופיעים שמותיהם של כמעט כל נכבדי אלקן. כולל שני בניו של המלך עצמו.

למזלו של הממונה על הריגול הפנימי כל אלו שרכשו פרוות הנם עשירים ומפורסמים כל כך, שכבר סומנו על ידו כמושא לחקירה, ודיווח עליהם מוכן ומזומן במשרדיו. על רוב בני האצולה, כולל הנסיך ברכיהו ואחיו הצעיר, ישנם דו"חות עדכניים ומוכנים להגשה. אולם הוא מניח, בתבונה, כי לפחות עשרה מעילים נוספים חמקו או הוחמקו מעיני אנשיו ומזכרונם של המוכרים, בטעות או בכוונה. לפיכך הוא משגר בקשה אל כל מרכזי הקבוצות שלו לברר ולחקור אודות לובשי

טיאלי נוספים שנראו בממלכה.

והוא חש את עצמו גאה מאוד בפועלו, עד שבדרכו אל אולם הראיונות של המלך, מציין אחד מעוזריו עמוסי הניירת: "בעיקרון כל חייט יכול לייצר טיאלי, לא?"

כל אחד יוכל לייצר טיאלי?

"העיבודים שלנו מיוחדים במינם", ממהר המוכר הראשי של הרשת למחות, "בשום מקום בעולם לא יודעים לעבד יפה כל כך את צווארון הפרווה כשם שיודעים אצלנו! ושלבי הכנת הפרווה שלנו, על פי סודות שרכשנו בצפון הרחוק, מעניקים לה רכות מיוחדת השורדת לאורך שנים".

הוא מוכן ומוזמן להמשיך ולנאום על כל יתרונות החברה שלו, אותו נאום מפורסם שהוא משמיע תמיד באוזני לקוחות סרבנים, הנאום בזכותו רכש לעצמו את מעמדו כמוכרן המצליח ביותר בחברה, ונפגע כאשר בן האצולה הצועד לצדו מניף את ידו בביטול: "לא רואים מבחוץ שום הבדל", הוא אומר, "נכון אדוני? אתה מסכים אתי שאני צודק?"

"אולי כאשר הפרווה חדשה יוכל רק מומחה להבחין בין המוצר המקורי לחיקוי הזול", ממלמל המוכרן הראשי, נעלב עדיין, "אבל תוך כמה שנים, כל אחד יראה את ההבדל. אל תדאגו, היא לא תשרוד לו זמן ארוך כל כך כמו ששורדות הפרוות שלנו שעוברות מדור לדור, חדשות כמו ביום שתפרנו אותן".

הם משתדלים שלא לדאוג. אבל מבטיהם המוטרדים חולפים מעל ראשו, מגלים טפח ומסתירים שניים, וגורמים גם לאיש לתהות מהו הדבר הנורא שביצע האיש בפרוות הטיאלי ושמטריד עד כדי כך את צמרת האצולה הכוזרית.

צריך סבלנות בחיים. סבלנות ואמונה.

סבלנות כדי להמתין לבואם של האנשים שנשלחו אל האנשוּג, ואמונה כדי להאמין שפועלי רשע יקבלו את עונשם, והאדם שהעז להתעסק ללא רשות באבקת המוות השחור ימצא לעצמו את המוות הראוי לו, בריסוק איברים מושלם, כתוצאה מפיצוץ בלתי מבוקר.

אבל למרות שבצעירותו היה יוסף מחונן בשתי אלו מלוא חופניים, ולא התקשה לרקום תכניות ארוכות טווח ולצפות בסבלנות לרגע בו יחליט הבורא לפתוח לפניו דלתות נעולות, הרי שעכשיו הוא מגלה בעצמו קוצר רוח בלתי נשלט.

מי, מי יכול להיות האיש בפרווה?

הוא עובר שוב ושוב על רשימת השמות שמסר לו הממונה על הריגול הפנימי, מנסה לשחרר את מוחו ממעגלי המצוקה והפחד ולאפשר למחשבותיו לשוטט, ולרוחו הגאונית – להעלות רעיונות נפלאים, אבל לשווא. הרשימה אינה אומרת לו דבר. השמות מצלצלים באוזניו רוחו בצליל אילם ושום דרך יצירתית ומפתיעה להתמודדות עם האיום החדש אינה עולה במוחו.

למה?

מפני מה הגיע לו כזה עונש?

למה לקח ממנו הבורא את שהגיע לו בצדק, ונתן את אבקת השרפה לאיש אחר?

מה יעשה בה האיש ההוא, מלבד לחולל הרס ומוות? והוא, לעומת זאת, דואג באהבה ובחמלה רבה כל כך לטיפוחה של כוזר! רק צדק הוא מביא לממלכה הזו, רק אחדות, שמחה וברכה!

והמשרתים רק מתחילים לעבור במסדרונות ולהעלות בהם אור. אבל המלך משחרר אותם לדרכם בתנועת יד. יפה החשכה לחשבון נפש.

והוא עורך את חשבון נפשו בקפידה. בוחן את כל מעשיו בדקדוק רב, ואינו מוצא בעצמו אלא עוולה אחת, עניין בודד שבשלו אולי נענש, מידה כנגד מידה. הוא הרחיק מן העיר את שלוואן, הכניס את הבחור

החינני הזה בעול נישואים שאינם מתאימים לו, וכפה עליו לחקור את סוד האבקה השחורה, וכעת צוחקת הבריאה כולה למולו – מישהו אחר גילה את סודה לפניו.

הוא מהרהר בעניין ומוצא כי אכן, יש דין ויש דיין. הנהגתו בשלוואן לא הייתה ראויה. לא כך צריך אב לנהוג בבנו, ומן הראוי לתקן את העוולה. להתזיר את בנו לעיר, לאפשר לו לגרש את רעייתו ולשאת אישה אחרת, שתתאים לו יותר, ולפתוח דף חדש ונקי ביחסיו עם הנער.

ואם דרושה לו הוכחה לצדקת מחשבתו, הרי שהוא מוצא אותה בעובדה שנשמתו התעוררה מאליה לזמן את שלוואן הנה מיד לאחר שנודע לו דבר הפיצוץ.

הוא ישוב ויקרב אליו את שלוואן, והאלוקים יסיר ממנו את חמתו. צעד קטן אחד, והכל ישוב ויהיה בסדר.

"אני שונא את הכוזרים האלה, חבורת שקרנים, רמאים, נאלחים!" סיגוראד נע בחדר האכסניה הקטן כאילו היה שור שהושם במכלאה קטנה מממדיו.

אולף, הרים את ראשו מעל החרב שהשחז, והביט בו בעין בוחנת: "מה קרה דווקא היום?" התעניין.

"שום דבר מיוחד". סיגוראד נשען על הקיר, סופג אגב כך חבטה בכתפו ממדף הנוי שהותקן שם. דבר שאינו משפר את מצב רוחו, אלא להיפך.

"שום כלום?" התעניין אולף, לאחר ששכח שטף הקללות הקולניות, "לא היית זועם כל כך, אדוני, אלמלא היה מתרחש משהו".

"שום דבר חדש", ניסה דודו של אלרון להסביר את עצמו, "שום דבר

חדש. כולם ממשיכים לומר שהם אינם יודעים. כולם ממשיכים לטלטל את ראשיהם הקטנים והשעירים הנה והנה – מה מצחיק?"

"כלום", מיהר רולו, הממרק את מגינו בפינתו השניה של החדר, להתנצל, "סתם, לא שמתי לב עד היום שהכוזרים שעירים במיוחד, כלומר – מול הקרחת שלך רוב בני האדם מגודלי שער כאריות, אבל –"

"העיקר הוא הכוונה, ואת הכוונה הבנו יפה", מרגיע אולף את הרוחות בטרם תתלהטנה יתר על המידה, מעביר את ציפורנו לאורך להב חרבו, וכשהוא מרוצה מן התוצאה הוא שואל שוב: "מה בכל זאת קרה היום, אדוני?"

סיגוראד ממלא את ריאותיו אוויר בשאיפה קולנית. אף על פי שמבחינה חיצונית אולף קטן הממדים והמרשים פחות מקרב בני החבורה, אין לאיש מהם ספק כי אם הם חפצים להשיג את מטרותיהם מוטב להם להקשיב לו כאשר הוא מדבר. ולפיכך גם הפעם מניח הנורדי המגודל למחשבותיו ללכת בעקבות שאלתו של הצעיר.

"מה קרה היום?" הוא שואל, "מה קרה? שקלטתי סוף סוף שהם מסתירים ממני מידע, כולם! מן המלך ועד אחרון המלצרים בפונדק הקטן שאכלנו בו ארוחת צהריים... הם יודעים, הם יודעים משהו על איש צעיר שנשר מקועקע על כתפו!"

"גם אני התרשמתי כך", עולה קולו הצרוד של טוסטיג, סגנו של סיגוראד, מן המזרן עליו הטיל את עצמו קודם לכן. "אלרון מוכר בסביבה הזו, סיגו. אנשים יודעים על מי אתה מדבר. זה נראה שסוף סוף אתה עומד לגלות את הפקעת ממנה יוצא קצה החוט שאתה עוקב אחריו שנים רבות כל כך".

"אם רק אצליח לשכנע אותם לספר לי היכן הוא מתחבא!"

"לא נראה לי שזה יהיה לך קשה", אומר אולף, ומתרומם על רגליו, "אתה אדם כריזמטי, אדוני... עם כושר שכנוע בולט".

קול פקיקה נשמע כאשר חולץ טוסטיג את הבקבוק מבין שפתיו, "לא נראה לי שכדאי להיגרר לאלימות", הוא אומר ומשהק, "אולף שלנו חכם, אמנם, אבל קצת צעיר ופזיז... אנחנו נציע קצת יותר כסף

תמורת מידע, ואני בטוח שתוך יום או יומיים נמצא את האדם שיפתח את פיו מרצונו החופשי... חיכית כל כך הרבה זמן, סיגו, יום או יומיים לא יגרמו ללבך להישבר מרוב געגועים".

בלא קושי עובר יוזבר בין הסועדים העליזים, המתענגים על הפרות והעוגות שהוגשו להם, ומתיישב חזרה במקומו כאילו לא אירע דבר. באלאר השולח לעברו חיוך קבלת פנים קצר ומופתע, מוכיח כי עד לרגע זה אפילו לא הבחין בהעדרו.

הוא מתיישב במקומו, מוכן ומזומן לתרום את חלקו לדיון הערני שסביב השולחן, משלב את אצבעותיו תחת סנטרו, ונעצר. הטבעת! החותם שלו!

בתדהמה הוא בוהה באצבעותיו הריקות. נכון, הוא הסיר את הטבעת לצורך נטילת ידיים, אבל הוא זוכר בחדות ובבהירות גמורה כיצד החזיר אחר כך את הטבעת למקומה.

ואם כן, איפה היא עכשיו?

מסביבו גועשים נכבדי האזור בוויכוח הלכתי מורכב, בנושא שלמד עם אביו לאחרונה. דבר מכל המילים החולפות סביב ראשו אינו מצליח לחדור לתודעתו ולתפוס את תשומת לבו, הטבעת שלו, היכן היא?

ליתר ביטחון הוא מסיט את כוסו וצלחתו הצדה, מנער את מפית הבד ומקפל אותה לארבעה חלקים שווים. ואחר כך הוא גם משמיע שאלה שקטה באוזניו של אחד ממשרתיהם, הניצב מאחורי כיסאו של הדוד.

אבל לא, איש לא הכריז בזמן העדרו על מציאת טבעת חותם, ואיש אינו ממתין להשיב אותה לבעליה המאושר, מיד לאחר שיספק את הסימנים המתאימים.

שפתיו של יוזבר מתהדקות. אין בו שמץ של רצון לעורר את תשומת לבו של הקהל הנכבד, ולהסב את תשומת לבם לאבדן המביך, בדיוק כשם שאין בו רצון שבכל סעודה חגיגית, עד שיגיע לזקנה ושיבה,

יטרח כל אחד ואחד מהם להזכיר לו לשוב לענוד את טבעתו לאחר נטילת ידיים.

אבל איך ניתן לחפש אחר טבעת שאולי התגלגלה מתחת לרגליהם של הסועדים, מבלי להסב את תשומת לבם לחיפושיו? רק אם ימתין עד סיום הסעודה, ואז יתעכב מעט מאחור וילחש את בקשתו על אוזני צוות המשרתים.

הוא מתכופף, כאילו כדי לגרד את קרסולו, ושולח מבט נחפז סביב. שום נצנוץ זהוב אינו נראה סביב.

וגם כאשר הוא סוקר את הרצפה משני צדי הכיסא, אין רמז לטבעת בשום מקום שהוא.

כדי להסוות את דאגתו, נוטל יוזבד עוגת פרות בשרנית מן המגש המזמין שבמרכז השולחן. הוא יכול לחכות, ואולי יש בזה הגיון. אבל, מה יקרה אם בפרק הזמן הזה אדם בלתי הגון יניח את ידו על הטבעת? האם קמצוץ הכבוד שלו אכן שווה יותר מן הסיכון?

יוזבד עורך בזריזות את האמדן: כבודו הוא מקור שמו הטוב, ושמו של בן אבירים שווה המון, שכן הוא אחד הדברים הבודדים שעל בן אצולה מן הסוג הזה ליצור בכוחות עצמו... ואדם שבעודו נער נתפס כפזיז וחסר אחריות יתקשה להשתחרר מן התווית הזו כשיגיע זמנו לנהל את אחוזת אבותיו.

וטבעת החותם של בן כמעט שבע עשרה? היא שווה רק מעט יותר ממחיר הזהב ממנו יוצרה. איש עדיין אינו מכיר אותה, ואין לה עדיין כל שימוש חוקי. ומלבד הטרחה ועגמת הנפש, אין כל קושי אמיתי להזמין אצל אומן טבעת בדוגמא אחרת, במקומה, ולמנוע מן הגנב להחתים איגרות חוב או לעשות כל שימוש אחר באוצר הקטן עליו הניח את ידו.

איגרות חוב!

משהו מבזיק בתודעתו של יוזבד, ומתנפץ שם בקול צלצול רם יותר מצליל גוויעתו של סט הכוסות בפונדק אמש. כשעלה לשוחח עם בן ליראם בחדר למעלה, כשעלה במדרגות ואחז במעקה, הטבעת הייתה על אצבעו. בטוח.

מישהו חולף מאחוריו, נתקל בקצה כיסאו וכמעט נופל. מזדקף, מתנצל במלמול חפוז, מתכופף שוב, ומזדקף בהבעת הפתעה: "למישהו אבדה טבעת?" הוא שואל בקול רם ונישא.

קצת יותר מדי רם ונישא, לטעמו של יוזבד.

בפרט כאשר הוא יודע, ששנייה אחת בלבד קודם לכן, כאשר התכופף בעצמו – לא הייתה כל טבעת מונחת על הרצפה בסביבתו.

"לי", הוא אומר ומחייך, "תודה".

"בשמחה, כנראה נפלה לך כאשר נטלת ידיים". לאיש מבטא האופייני לבן המחוזות המערביים של כוזר, אבל בניגוד לפשטות האופיינית לטיפוסים בעלי המבטא הזה, האילפקה של הזר דווקא רחבה ומהודרת, כמעט עד כדי ניקור עיניים, ובזוויות עיניו ניתן להבחין בזיק קטן וערמומי.

ואף על פי שהוא אולי אמור לרחוש כלפיו הכרת הטוב עצומה, מה ששוטף את לבו של יוזבד הוא רק גל עצום של חשדנות. "איזו סייעתא דשמיא מופלאה שנתקלת דווקא ברגל כיסאי", הוא אומר, "בוא, ידידי, כבד אותנו ושב עמנו".

"מחכים לי", האיש מחווה בידו בכיוון מעורפל בירכתי האולם.

"אז הנח לי לפחות לדעת את שמו של האיש שכמעט הכשלתי בחוסר זהירותי, וגמל לי טובה תחת רעה". מתוך תחושה עמומה שהאיש עשוי ליטול את רגליו ולהימלט מן המקום תופס יוזבד בשרוולו.

"ג'יאר בן לָמֶן".

"סוחר החיטה מן העיר קָאוּ!" מאיר לו יוזבד פנים, "שמעתי עליך".

"אני סוחר דווקא בתכריכים", אומר האיש ומחייך, "אבל הגעתי הנה כדי לרכוש נדוניה עבור אחותי. כך שגם אם אי מי מכם חפץ להצטייד בבגדי פשתן איכותיים ומהודרים כדי להקדים בהם את פני הגואל, אצטרך להשיב את פניו ריקם הפעם".

התשובה, והעליצות בה היא נאמרת, מכות באלם את היושבים על יד השולחן, אבל האיש שחפץ לנצל את הדממה כדי להסתלק משם, מגלה ששרוולו לפות היטב בין אצבעותיו של יוזבד, ושכן האבירים הצעיר

פוסע לצדו בכיוון עליו הצביע קודם.

"זה מקצוע משפחתי, הסחר בתכריכים?" מתעניין הנער, "יש בזה, מן הסתם, לא מעט התלמדות בתקופת הנעורים. החיים בצל המוות וההשלמה אתו, דיבור ברגישות אל האבלים... היכן ממוקם השולחן שהצבעת עליו קודם? אלוה איתך".

סוחר התכריכים נראה מבולבל מתשומת הלב הממוקדת.

"אה, הצבעתי לעבר הפתח", הוא ממלמל, "אחותי ואמי מחכות לי באכסניה".

"אהה", מבין יוזבד. "באמת לא נאה לעכב אותך אם כך. אבל אני רוצה כל כך לשגר אליך תשורה קטנה ולהביע את תודתי. היכן אמרת שאתה מתאכסן?"

"תשורה? חס ושלום!" מוחה הסוחר, "הייתי שליח טוב".

"שליח מצוין", אומר יוזבד, "אולי תגלה לי רק – של מי? בן ליראם שלח אותך אליי בעצמו?"

"מי?" שפתיו של האיש נמתחות בהבעה שאמורה להביע הפתעה, "דן דיאם?"

יוזבד שותק, בוחן אותו בדממה.

"אני לא מבין אותך, אדוני". הסוחר מושך את זרועו בחזקה, מנתק אותה מאחיזתו של יוזבד, "מצאתי את טבעתך, השבתי אותה לידך, מה מטריד אותך כל כך?"

אבל על פניו, בתוך מסכת התרעומת, מבליח לשנייה אחת חיוכם של השקרנים, חיוך חפוז, מהיר, הנעלם מהר כפי שהופיע. וליוזבד שבמשך העשור האחרון התאמן בחשיפת חיוכים מעין אלה, אין צורך בהוכחות נוספות.

הוא יכול לעכב את האיש, לחולל מהומה. אולי גם להזעיק את אנשי נציבות בטחון הפנים הנמצאים באזורי היריד בכוחות מתוגברים.

אבל מה יוכל לספק להם מלבד צרור חשדות לא ברור ולא בשל?

וכנגד מי הוא יוצא למלחמה? כנגד האדם שיכול לפרסם את קלון משפחתם ברבים, לדרוש חזרה את פקדונו ולמוטט אותם כליל?

ולכן מחייך גם יוזבד. "כנראה טעיתי", הוא אומר. "לך לשלום, והבורא שציוונו על מצוות השבת אבדה, ישיב לך כגמולך".

ולמרות שקולו ידידותי, העובדה שהוא משמיט בכוונה תחילה את המילה האחרונה, השגורה בברכה מעין זו, ברורה מאוד גם לו וגם לבן שיחו, הממהר ליטול את רגליו ולהיעלם.

רגע מביט אחריו יוזבד, ואחר כך הוא משפיל את מבטו אל טבעתו. היא נראית נקייה. ולא עושה רושם כי מישהו עשה בה שימוש. אבל כאשר הוא מרים את ידו ומקרב את הטבעת אל חוטמו, הוא יכול לחוש בניחוח שעווה דק.

"אתה נראה עצוב, יתיר", מעירה טָרָאנָה בשעה שהיא מניחה לפני בנה את צלחת המרק שלו, "בדרך כלל אתה לא נראה ככה כשיש נסיעה באופק".

"וכשאינן נסיעה באופק?" תוהה יתיר בתשובה, אמו נענעה בראשה ימין ושמאל וטבלה שנית את המצקת בסיר: "ממני לא תוכל להתחמק, יתיר. אני אמא שלך".

"לא התכוונתי להתחמק", ראשו של יתיר שוקע בין כתפיו, ועיניו ננעצות בעיגולי השומן הזהובים המשייטים בתוך המרק.

"אז עשית את זה בלי להתכוון", טראנה אינה מתכוונת לפתח דיון סביב השאלה השולית הזו ולהניח לבנה להתחמק מן השאלה, "מה מציק לך? זה מה שחשוב".

יתיר משפשף את אגודלו בפנים מהורהרות. "סתם", הוא אומר, "כנראה אני עייף קצת. או שאולי נמאס לי מנסיעות והרפתקאות".

טראנה מעקמת את ראשה ומביטה בו בעין אלכסונית. "וחוץ מזה?" היא שואלת.

יתיר משפשף את עיניו, תוהה האם החלטתו להסתיר מאמו את העובדה שהוא עומד להבריח את הגבול הייתה נבונה כפי שהיה נדמה לו.

טראנה מביטה בו ונאנחת. אף פעם לא פיללה שבנה יצליח לפרנס את המשפחה בהרחבה גדולה שכזו, ומעולם לא דמיינה שייהפך לאיש סודם של נכבדים ומפורסמים רבים כל כך. אבל ככל שהלכה הצלחתו של יתיר וגדלה – הלך משהו בבחור עצמו ונעשה זר לה. והתנהגותו בשלושת הימים האחרונים – עלתה על כולנה. "משהו מטריד אותך בשליחות הזו?" מנסה טראנה לנסח את שאלתה אחרת, "משהו אתה לא בסדר? לא מריח לך טוב?"

"לא", הוא אומר, "הכל בסדר, נראה לי. אני לא מחבב את האדם ששכר אותי, אבל זו בסך הכל קופסא קטנה, אי אפשר להסתיר בה שום גווייה".

ושוב, כמו שקורה לו פעמים רבות, הוא מופתע מן העובדות שמגלה לו לשונו. האם ייתכן שהוא חושש לא רק ממעבר הגבול אלא גם מפני תכולתה של הקופסא?

אמו חושבת כנראה כמוהו, שכן היא משמיעה 'אוהוממ' מהורהר, ממלאת את צלחתה ואחר כך שואלת בקול קטן: "מה כן יכול להיות בה?"

"הכל", אומר יתיר ונשמע גם באוזני עצמו תוקפני מעט, "כל מה שגודלו קטן מאמה על חצי אמה והוא אינו מקשקש כשמנערים אותו. מגרביים משומשים ועד מסמכיו הסודיים של המלך. הכל".

טראנה טועמת מן המרק שבצלחתה, מחליטה כי הוא תפל, ומוסיפה לו מעט מלח. "הרבה פעמים העברת חבילות מבלי לדעת מה תוכנן", היא מציינת.

"כן. נכון". יתיר דג עיגול שומן אחד מן המרק, ודוחף אותו אל עבר שוליה של הצלחת, "הבעיה היא לא בחבילה. הבעיה היא באדם שהביא לי אותה: נבל שמסוגל לכל דבר רע".

טעמו של המרק חוזר ונעשה תפל, וכל הערותיהן הביקורתיות של השכנות צפות ועולות באוזניה של טראנה. "את מניחה לבנך לשחק באש", הן נזפו בה כאשר פתח את משרדו הצנוע, "העולם מלא באנשים רעים, והם ינצלו את יתיר התמים שלך למזימותיהם!"

אבל היא לא חשבה שיתיר תמים, ולא סברה שהעולם רע ומושחת כל

כך כשם שהתעקשו לטעון. אבל אולי הייתה היא התמימה, ולא בנה?
 "לא תוכל לאמר לו שום תירוץ?" היא שואלת, "אתה טוב בזה, בדרך
 כלל".

יתיר מגחך, "לא, לא הפעם. שום תירוץ לא יתקבל על דעתו. אבל
 הכל יהיה בסדר, אמא. אין שום סיבה לדאגה. תוך שישה שבועות
 אהיה כאן בחזרה, ואביא אתי צעיף טורקזי יפה עבורך, בדיוק כמו
 שהבטחתי".

"אתה מפנק אותי יתר על המידה", היא נוזפת בו, "נשים בגילי כבר
 לא זקוקות להבלים הללו. אם תבזבז את כל הכסף הזה על צעיף
 – פשוט אניח אותו בארגז הנדוניה שאני אוספת לכלה שלך. זה מה
 שאעשה".

"אז אביא שניים", הוא פסק, והתרומם על רגליו. תאבוננו אבד לו
 לגמרי, ומים אחרונים הם כל שאיוותה לו נפשו עכשיו.

אחרי שבירך, וגם סייע להדיח את הכלים בגיגית המים שבחורץ, נכנס
 לחדרו וכרע על הרצפה, סמוך לתיבת העץ שנתן לו אבנר היום אחר
 הצהריים. מהורהר הביט בתיבה, כאילו יהיה בכוח מבטו לחדור את
 דפנות העץ השחורות ולגלות את תוכנה של התיבה. אבל למרות שהוא
 מעמיק מאוד להתבונן בה, לא מגלה לו התיבה דבר.

"אם אתה חושש כל כך – " אומרת אמו מאחורי גבו, "אולי פשוט
 תשאל אותו?"

"את אבנר?"

"אם זה שמו של הבחור שהביא לך את התיבה".

יתיר מגרד את פדחתו, "למה שהוא יענה לי?" הוא חוקר בתבונה.

"כי אחרת לא תסכים להביא את התיבה ליעדה?" מציעה טראנה.

יתיר נושך את קצה לשונו. גם כך, הצליח רק בקושי להתאפק ולא
 לשתף את אמו באופן בו סחט אותו אבנר ואילץ אותו להסכים לחצות
 למענו את כל הגבולות שקבע לעצמו כאשר פתח את המשרד; ועכשיו
 השתיקה קשה עוד יותר.

"זה לא יהיה פשוט כל כך", הוא אומר לבסוף ומתרומם על רגליו, "אבל נדמה לי שאני הולך לנסות".

"בתיבה יש מסמכים", עקשנותו של יתיר מרגיזה את אבנר, "זה כל מה שאתה צריך לדעת. בשלב הזה, לפחות. אחרי שתצליח להשתיל שם את התיבה, ותוביל את יוזבד בנטייליאן הצעיר לכך שימצא אותה – תוכל לדעת יותר".

"אני מבין. אבל בכל זאת אני עומד על זכותי לדעת יותר. מה יש בתיבה, נכבדי?"

"בתיבה יש מסמכים", עקשנותו של אבנר עומדת יפה בלחציו של יתיר, "זה כל מה שאתה צריך לדעת בשלב הנוכחי, חמור גרם שכמוך. אם תשים שם את התיבה, ותגרום לכך שהם יגלו אותה, אולי תדע יותר, ואולי לא. זה לא חלק מהמקצועיות שלך? להוביל בלי לחטט?"

יתיר נושם עמוקות. "מה יש בתיבה?" הוא שואל בכל זאת, בפעם השלישית, "נסה להבין אותי, נכבדי, המילה 'מסמכים' פשוט גדולה מכדי לשכנע אותי שאיני עומד לעשות עוול".

"שום עוול", אומר אבנר ומכה על חזהו, "על דברתי. אלו פשוט מסמכים. מבין?"

"מסמכים זו מילה גדולה", חיוך מתוח עולה על שפתיו של יתיר, "יש כל מיני מסמכים בעולם. יש מסמכים שגורמים לאנשים לצחוק ויש מסמכים שגורמים לאנשים לבכות. אילו מסמכים יש בתיבה השחורה הזו, נכבדי?"

הם נועצים את עיניהם זה בזה, ונדמים כשני איילים עומדים על קצה מצוק, כשקרניהם מסובכות זו בזו, ודי בתנועה בלתי זהירה אחת כדי לשגר את שניהם אל התהום.

אבנר חורק שיניים, בפועל ממש, וצליל החריקה בלתי געים. "אתה מתנהג כאילו שאתה יכול להציב לי תנאים". הוא אומר אחר כך, "וזה מרגיז אותי".

יתיר משפיל את עיניו: "אתך הסליחה", הוא אומר ברוב נימוס, "אבל

גם אם תהרוס אותי, לא תרוויח שום דבר. קצת קשה לי להאמין שתמצא אדם אחר שיוכל לבצע את השליחות הזו במקומי".

"ואתה מוכן לקחת את הסיכון?" אבנר משועשע.

"ואתה מוכן לקחת אותו?" מחזיר לו יתיר מניה וביה, "כל מה שאני מבקש ממך זה לדעת מה יש בקופסא, ומה יהיו השלכות המסמכים שבתוכה על משפחת בנטיליאן. זו לא דרישה גדולה מדי, לדעתי".

חיכו המשועשע של אבנר מתרחב: "הם ישמחו מאוד", הוא אומר, ואינו נשמע אמין במיוחד, "הם ישמחו מאוד. כל אחד, לו היה מוצא תיבה כזו בחצר ביתו, היה מתמלא בשמחה. אתה יכול לסמוך עליי".
האומנם?

יתיר אינו בטוח בכך כלל, וחש את עצמו פחדן כאשר הוא מחליט לקבל את הצהרתו של אבנר, ולצאת לדרך בשליחותו.

חמש שנים נדרשו לתובאל כדי להפסיק להאשים את עצמו במותו של המלך רעואל ובפריצתה של המלחמה. שש שנים נדרשו לו כדי להבין שאדם אחד, מוכשר ככל שיהיה שעשה טעות גדולה ככל שתהיה, אינו אלא כתם צבע אחד בתוך יצירה צבעונית המורכבת מאין ספור גוונים.

אבל בשנתיים האחרונות, נראה היה שסוף כל סוף הצליח להפנים את העובדה שהציור באמצעותו זוהו הנסיכים היה רק פריט זעיר בתכנית שטנית מרובת פרטים; ולאט ובזהירות החל מנסה שוב לשלוח את ידו במקצועו האהוב והזנות.

רבקה עודדה אותו בכל לב, ולא רק מפני שקיוותה שהשיבה אל אומנותו הישנה תשפר את מצב הפרנסה בבית. אבל למרות שאצבעותיו נותרו מוכשרות כשהיו, נראה היה כי יחד עם אישיותו התוססת והלהג המרובה, נעלם גם חלק משמעותי מאוד מכשרונו: היכולת להעניק אופי ואישיות ליצירותיו.

הציפורים שצייר שוב לא נראו כאילו ביקשו לקפוץ מן הענף ולהמריא לשחקים והעצים חדלו מלשמור סודות בין ענפיהם. סוסי המלחמה שהזדקפו על רגליהם האחוריות – עשו זאת רק כדי לצאת ידי חובה, ואפילו הלוחמים האמיצים לא נראו אמיצים במיוחד, אלא קרובים יותר לשעמום.

ואף על פי שמזמיני הציורים לא תמיד הצליחו להסביר מפני מה אינם מרוצים מן התמונה שהזמינו – תובאל ידע והבין ונעשה מתוסכל יותר ויותר מיום ליום.

חייב היה להימצא מוצא. חייב היה להימצא פתרון. וכיוון שלא היה נראה שישנו בסביבה מישהו שימצא אותו עבורם, ידעה רבקה שמחובתה לחפש אחריו בכוחות עצמה.

וכמו באותו ערב, לא זכור לטוב, בו יצאה לחפש אחרי לאה דיאלידאן כדי לספר לה על הציור החשוד שהוזמן אצל בעלה, עוטפת שוב רבקה את תינוקה בשמיכה, ויוצאת מן הבית.

"אני לא אחזור מאוחר", היא מבטיחה ליוסף ואחינועם המשחקים בחצר, "ואם יש בעיה, גברת פאלעב יודעת שאתם כאן לבד ותשמח להעניק לכם עזרה".

ולאחר שהיא משגרת עוד כמה אזהרות הנוגעות בעיקר לעוגיות שאפתה הבוקר, ולעצים שלא כדאי לטפס עליהם מבלי לדעת איך לרדת מהם – היא יוצאת לדרך. מלאת תקוות, ולא פחות מכך – בחששות.

חתונת בתו של ידיד ותיק ומוערך כל כך, משואל מן הגי, הנה מאורע משמח במיוחד, ואלרנן דיליאבר הביא את שמחתו לידי ביטוי בשיר ומחול, כאילו היה נער, וריקודו גרף מחיאות כפיים נלהבות מכל באי השמחה. אז, עוד לא היה אף אחד מהם חכם גדול כפי שהיו כולם דקה אחר כך, כאשר נפל אלרנן ארצה ועיקם את קרסולו.

הנפילה הייתה מביכה, אבל אלרנן שהצליח להתרומם מן הארץ בלא

עזרה, הצהיר באוזני הנוכחים כי רק המבוכה מציקה לו ושום דבר לא אירע.

הצהרתו לוותה בכמה צעדי ריקוד קטנים ונבוכים, והכל קיבלו את דבריו כפשוטם. אבל אף על פי שבאותו ערב הצליח אלרנן לתפקד כרגיל, למחרת נכנע האיש, הוציא מן הגנזכים את מקל ההליכה של אביו, ומאז לא השיבו למקומו.

כעת צלע מושל מחוז המרכז אל חדרו של המלך, ושפתיו החשוקות העידו על כך שבניגוד לחוות הדעת המשועשעות שריחפו סביבו – המקל בעל גולת הזהב אינו משמש אותו כסמל סטטוס בלבד. "האם ירשה המלך לדודו הזקן לדבר אתו באהבה, כשם שהיה אביך מדבר אתך, לו היה חי?" שאל משניתנה לו הרשות לדבר.

"בהחלט", אמר איסתרק, מורה בניד אצבע לעומדים סביב כי יביאו לאיש כיסא לשבת עליו, "איזו תוכחה ברצונך להשמיע באוזניי הפעם, דודי?"

אלרנן דיליאבר נאנת, אולי כדי להסוות את מבוכתו לנוכח השאלה הישירה. "באופן כללי איני מרבה כל כך בתוכחות", ציין בעלבון מה לאחר מכן, "וקל וחומר שאיני מרבה בתוכחות באוזני אלו שאינם זקוקים לכך, מפני שהם חכמים וטובים הרבה יותר משהייתי אני כאשר הייתי בגילם. כל משאלתי היא לשוחח בגילוי לב".

"אשמח לשמוע את דבריך הנבונים", אמר איסתרק. "שב נא, דודי, ודבר".

לאט, בזהירות שהכאיבה לעיניו של איסתרק, התיישב דיליאבר על הכיסא שהוצב למענו. "הוד מלכותו שלח את האביר אליקטאן לנופש", אמר.

עווית קלה של חוסר שביעות רצון חלפה על פניו של המלך, "אכן".

"נופש שפנרס לא חפץ בו". אלרנן הציב את המילים בזו אחר זו, בנימת קול שואלת ומתריסה בו זמנית.

"כופים אותו עד שיאמר רוצה אני", אמר המלך וחיך. "אני בטוח

שהוא נהנה כעת מכל רגע של שקט, וכאשר ימאס בשקט – ישוב אל העיר".

"השמועות מתגלגלות". הפעם נחתו מילותיו של אלרנן כאבנים כבדות, "האנשים טוענים שזהו אינו נופש אלא הגליה. ויש מביניהם שמרחיקים לכת וטוענים שפנרס חוסל ונקבר בחשאי לאחר שנתגלה כי בגד במלכנו ויצר קשרים עם יוסף דיאלידאן במטרה להעביר אליו את השלטון על אתיל".

איסתרק נד בראשו, "סיפרו לי על כך. אבל כאשר ישוב פנרס לתפקידו, ידעו הכל כי חיבתי אליו לא נפגמה, ואמוני בו גדול כשהיה".

"ובכל זאת, הוא יצא לנופש לבדו, מבלי לקחת אתו תרמיל, שומרי ראש ובני לווייה, ולא הותיר לאיש כתובת להעביר אליו מכתבים או שאלות דחופות. זו מציאות מוזרה עד מאוד עבור האיש שיום קודם לכן עוד ריכז בידיו את רוב סמכויותיה של הממלכה".

עיניו של איסתרק הצטמצמו. "אני האיש שמחזיק בידיו את רוב סמכויותיה של הממלכה", אמר בשקט, "ואם עליי להזכיר לך זאת, דודי היקר, כנראה שכבר מזמן היה עליי לנתק את פנרס מלשכתו, ולהזכיר לבאי הארמון הזה כמה עובדות על סדרי השלטון בכוזר".

אלרנן תמך את סנטרו על גולת הזהב של מקלו: "ואילו אני, ששומע את דבריך, מלכי, תוהה האם באמת אמרת לי אך לפני רגע שחיבתך אל האיש לא נפגמה".

"היא לא", אמר איסתרק בצינה, "שלחתי אותו לחופשה קצרה לטובתו ולבריאותו, ובעקיפין גם לטובתה ולבריאותה של הממלכה הזו. אבל מיום ליום אני שמח יותר בהחלטתי הראשונית, ומגלה סיבות נוספות המצדיקות את החופשה הזו".

אלרנן נאנח, "איני שש לומר זאת", ציין, "מפני שגם אני, בדומה למלך כוזר, מחבב את האביר אליקטאן ונותן בו אמון רב. אבל גם האדם הנאמן ביותר עלול להפוך לחירש ושוטה כאשר רועמים באוזניו צליליו של עלבון. מחנכך, האיש שהשיב לידיך את השלטון, וסייע לך בנאמנות בניהולה של הממלכה, אינו ראוי לעונש משפיל כל כך,

אפילו אם הוצג בפניו בצורה מרוככת ביותר וכונה בשם 'נופש' או 'חופשה'."

איסתרק שתק, ובמהלך רגעי השתיקה שהתארכו נעו שפתיו כמה פעמים כאילו ביקש לפתוח בדברים אך חזר בו מכוונתו. אבל לבסוף הופרה הדממה כאשר אמר המלך בקול שקט: "האם פנרס שלח אותך הנה, דודי? אל תכחד ממני דבר".

"פנרס לא שלח אותי הנה, מלך כוזר", השיב דיליאבר, כנות מבצבצת מבין מיליו, "ולא הגעתי הנה למענו, הגעתי הנה למענך ולמען ארצנו היפה".

"אני מבין", אמר המלך, ושוב שתק, ושתק עוד, ואחר כך אמר: "יש צדק בדבריך, ואולי הייתי שולח לפנרס איגרת או אפילו נוסע לפגוש בו בעצמי, אלא שאין לי מושג היכן הוא נמצא כרגע, ולמיטב ידיעתי באתיל כולה אין איש שיודע להיכן בדיוק שם המשנה שלי את פעמיו".

עיניו של דיליאבר נפערו: "אז הוא יכול להיות בכל מקום שהוא?" שאל בחוסר אמון, "אפילו באלקן?"

איסתרק נד בראשו: "הבה ניתן בו את האמון עליו דיברת קודם, ידידי, ונקווה שהאיש לא הרחיק לכת עד כדי כך".

כסף אינו העיקר בחיים, ממש לא. אבל מוזר כמה דברים אפשר לקנות בעזרתו. שלוה ושלוה בית, למשל.

וגם אם בעיני אחרים נתפסה התנהגותה של גאטלי כאנוכית, שערורייתית וראויה לגינוי, הבין בסטיאן ללבה של גאטלי, וריחם עליה, רואה בהתנהגותה ביטוי עמוק לחרדותיה המוסתרות מפני מותו בשדה הקרב.

ואכן, מאז העביר על שמם של גאטלי ורעואל שליש מאדמותיו, והעניק לה כתובה מחודשת על סכום גבוה פי שנים עשר מן הסכום

המקורי שנרשם בה, מבטיח בשני צעדים אלו את עתידו הכלכלי של הילד – שבו השלווה לבית והחיוכים לפניה של גאטלי. ולו היה זר נכנס לבית, ומציץ אל חדריו, היה רואה בהם משפחה, קטנה אמנם, אבל שלמה ומאושרת.

ברוב הימים, לפחות.

שכן הערב נראה בסטיאן רחוק עד מאוד מן הרגש אותו מכנה המון העם בשם 'אושר'.

"איך עבר עליך יומך, גאטלי?" הוא מתעניין, וקולו כבד, "מה חדש?"

"הכל בסדר", משיבה גאטלי בזהירות, תוהה לפשר מצב רוחו של בעלה, "הגיעה לכאן אשתו של הצייר ההוא, אוֹבֶסְלֶד. היא הודתה אלף פעמים על הקצבה החודשית שהואלת בזמנו לסדר להם, סיפרה שבעלה התאושש, פחות או יותר, ושאלה האם נוכל לסייע לו למצוא עבודה".

"את יכולה להזמין אצלו כל ציור שתרצי", עיניו של בסטיאן שקועות מעט, או שאולי דווקא השקים שתחת עיניו הם שבולטים יותר מן הרגיל, "את יודעת שבתחומי עיטור וקישוט הבית אני לא מבין כלום".

"לא בדיוק הבנתי אותה", מודה גאטלי, "התקוות שהיא תולה בנו גרמו לה להישמע מבולבלת לגמרי, אבל היא שאלה אם יש אולי אפשרות לספק לו עבודה בתחום קרוב, אבל לא בציור ממש".

אצבעותיו של בסטיאן מתופפות על גבי השולחן ומעשיותו קרובה לקוצר רוח: "כמו מה?" הוא שואל.

"היא מלמלה משהו על הכנת דפי שער לספרים, עיטור כתובות, דברים כאלה".

"רק גמרנו לחדש את הספרייה לפני ארבעה חודשים", מזכיר בסטיאן. "חבל שהיא לא באה אז".

"כן", מודה גאטלי, "אבל את זה לא יכולתי לומר לה, כמובן. היא אישה אמיצה כל כך, ובכל זאת פחדתי לראות אותה נשברת".

בסטיאן נד בראשו ופורש את כפותיו במחווה המעידה כי הוא חש חסר אונים לנוכח הבעיה, וגאטלי משעינה את ראשה על כף ידה: "איך עבר עליך היום מותר לשאול?"

"לשאול מותר תמיד", הוא משיב, כבד ולאה, "אבל אל תדאגי, הכל בסדר, ברחמי שמים. הגבולות שקטים, ולא הגיעו שום דיווחים עצובים במיוחד. מצב רוח מדוכדך שלי לא תמיד מבשר על אסון".

היא מחייכת: "מה קרה?" היא מתעניינת בכל זאת.

"כלום", אומר בסטיאן ובוהה בראשי אצבעותיו, "סתם עניין חינוכי שקשור למהללאל ולחברים שהוא בוחר להסתובב אתם, מן הנסיך הצעיר ועד לאקבאל האומלל..."

"אהה". גאטלי מתאמצת מאוד למנוע מצליל עדין של שביעות רצון להשתרבב לקולה. מזמן ניסתה לומר, מזמן רצתה לרמוז, מזמן רצתה להסב את תשומת לבו של בעלה לחוסר ההתאמה שבין מעמדם לבין מעמד החברים שמצא מהללאל לעצמו, אבל מסיבות מובנות נמנעה מכך, חוששת שדבריה ייתפסו כגילוי של קנאה וצרות עין. "באמת כדאי שתדבר אתו על כך", היא אומרת, "אני חושבת שהוא ראוי, מכל בחינה שהיא, להיות ידידם של המכובדים בנערי אתיל. מאתיל צאטרף הצעיר, למשל, ניסה תקופה ארוכה מאוד לרקום אתו קשרי ידידות, ואני לא חושבת שאגזים אם אומר שמהללאל פשוט התעלם מנוכחותו".

בסטיאן נד בראשו. באופן ספציפי בנוגע למאתיל צאטרף עצמו, הוא דווקא מסכים עם החלטתו של מהללאל. הבחור החלקלק אינו נושא חן גם בעיניו, וייחוסו לא מספיק כדי לכפר על חסרונותיו האישיים. אבל באופן כללי...

"מהללאל בבית?" הוא שואל במקום להגיב לדבריה ישירות.

גאטלי מושכת בכתפיה: "יש לו חברותא היום עם דריל אקבאל, כמו בכל יום שלישי", היא אומרת, "אבל אבקש מאחד המשרתים לבדוק, אולי הוא עדיין כאן".

המשרת עוצר את מהללאל על הסף, למען הדיוק – מעברו החיצוני של זה. והנער שמוזעק אל אביו נראה נבוך למדי, ובעיניו החשדניות של בסטיאן – גם מעט אשם.

"ערב טוב", אומר האב בנימת חומרה, "מה שלומך היום, מהללאל?" נימת החומרה שבקולו של בסטיאן אינה נושאת חן בעיניה של גאטלי, שמחליטה כי עליה לגשת לבדוק בדחיפות את רשימת המלאי במזווה, ונפרדת מן השניים במלמול קלוש של התנצלות.

"השבח לקל בורא עולם", השנתיים שחלפו עליו באתיל לימדו את מהללאל לפענח את רוב הבעותיו של אביו, אבל עכשיו הוא חש כפוסע על אדמה זרה, "קרה דבר מה?" הוא שואל בזהירות.

בסטיאן נאנח. "שב". הוא פוקד.

מהללאל מביט בכיסאה הריק של אמו החורגת וכיוון ששום כיסא אחר אינו נראה לעין, הוא מתיישב עליו בחוסר נוחות.

"אולי היה עליי לציין שכדאי לך להסיר את גלימתך", אומר בסטיאן, "השיחה הזו אינה עומדת להיות קצרה והחדר חם".

הנער משפיל את ראשו לרגע, ואחר כך מחייך בחוסר נוחות: "עמדתי לצאת, דריל אקבאל ממת – "

"דריל אקבאל עומד להיות חלק מן השיחה הזו", עייפות גדולה משתלטת על בסטיאן, "הוא ומר טאראלאן החביב, ועוד כמה מידידיך".

המילים מטלטלות את ממהללאל כאילו היו מהלומות, ועיניו מתכווצות בכאב, אבל קולו נותר יציב כשהוא שואל: "נוכל לשוחח על כך כשאחזור? לא הייתי רוצה להניח לו להמתין לי לשווא".

בסטיאן נאנח: "אתה אינך מתכוון להיות חצוף", הוא אומר, "נכון? זו סתם חוסר הבנה ששוררת כאן ביננו".

"הסכמת אתי בעבר, אבא, שהנערים הללו חיוביים מאוד, על אף הבסיס הרעוע ממנו צמחו". יש רעד קל, קל מאוד, בקולו של מהללאל, "הסכמת אתי שאילו היו האנשים המקיפים אותם בעלי שם טוב יותר והם עצמם היו מתוננים בתואר ובמעמד חברתי גבוה יותר, היו כולם מעריכים את אישיותם פי כמה וכמה משהם מעריכים אותם היום".

בסטיאן מהרהר. שיחות כאלה אכן התנהלו בינו לבין מהללאל מספר פעמים במהלך עשרים החודשים האחרונים, בכל פעם בה ניסה לשכנע את בנו לרקום קשרי ידידות עם נערים מדרג רם יותר. אבל הפעם הוא אינו מוכן לעצור את הדיון בנקודה זו: "ראה", הוא אומר בפסקנות, "אני מעדיף עשרת מונים להשתמש כלפיך בכוחי כשר צבא כוזר ולא לדרוש ממך לציית לי בתוקף גזרת אב. אבל לצערי הגענו לרגע משבר שכזה, בו יהיה עליי להחליט להשתמש באחד מן השניים. במה תבחר, יקירי? לקבל צו גיוס ולהישלח לשירות אי שם או פשוט לתת בי אמון?"

מהללאל פורף את כפתור גלימתו, ואחר כך גם את השרוך השחור הקושר את צווארון חולצתו. "אני לא מבין, אבא". הוא אומר. "אני ממש לא מבין מה קרה, על מה מדובר".

בסטיאן מנפח את שפתו העליונה בעגמה, "מה קרה?" הוא שואל אחר כך, "כלום. מלבד העובדה שזכיתי לביקורו של אחד מאנשי בסחון הפנים שלנו, שבישר לי שבני העביר מאה וחמישים מטבעות כסף לידי של מרגל קאוורי".

עיניו של מהללאל בורחות הצדה כאשר נוקב אביו בסכום הכסף המדויק, אבל המילים האחרונות מקפיצות אותו ממקומו: "מרגל קאוורי?" חיוכו של בסטיאן עקום ונוגה: "אהההה. לא ידעת זאת. שיערתי כך". הוא שותק רגע, "אז החלטת להעביר כסף לידי של אדם שהכה אותך כל ילדותך, ולהנעים לו את זקנתו. נאה מאוד מצדך, אבל למה לא סיפרת שום דבר, מהללאל? מפני מה לא באת להתייעץ? חשבתי – " המילים נתקעות בגרונו והוא הודף אותן בכוח החוצה, "שיש בינינו קשר קרוב יותר".

מהללאל משפיל את ראשו, וגוון בהיר של סומק מכהה את עצמות לחייו. "לא היה נראה לי נכון להתפאר במעשה כזה. אחרי כל המאמץ שהשקעתי כדי להתעלות מעל הזכרונות והכעס, זה היה נראה לי בזבוז אמיתי ללכת לקבל על כך מחמאות".

מכל התשובות שבעולם, זו היא הפחות צפויה. ובסטיאן משפשף את מצחו בעצמה רבה כל כך, עד שקצה טבעת החותם שלו מותיר שריטה

על בשרו.

"מחמאות", הוא חוזר, "לרגע לא עלה על דעתך שיש גם אפשרות אחרת? שהברנש הוא – או האדם שמתחזה לו – מנסה שוב להפיל אותך בפח?"

מהללאל מחפש כוס נקיה על השולחן, ואינו מוצא כזו. "איזה פח?" הוא שואל בשפתיים יבשות.

בסטיאן מטה את ראשו הצדה ומגרד מתחת לשערות זקנו: "מאסר ממושך בעוון שיתוף פעולה עם הקאוורים, למשל?"

החדר שקט עכשיו עד כדי כך שרעש הגחלים המתפצחות באח נשמע כמהלומות קורנס. "מי יחשוד בי בשטות כזו?" שואל מהללאל באלם קול, "אחרי שהגעתי סוף כל סוף אל המנוחה והנחלה, למה שארצה לטלטל את חיי ולהרוס אותם?"

"לא זה מה שמשנה", בסטיאן אינו מתכוון לחלוק עם בנו רעיונות שיכולים להעניק צידוק לחשדנות שכזו, "הדבר היחיד החשוב כרגע הנו העובדה שאמנם יש מאחוריך תשע עשרה שנות חיים מלאות וגדושות באתגרים לא פשוטים, אבל בנוגע למיומנויות שאפשר לרכוש רק באתיל – אתה בן שנתיים".

"תמים ורך לבב". מהללאל בוהה באצבעותיו.

"תארים שאני מוצא אותם מחמיאים למדי", מציין בסטיאן, "אבל אנא, מהללאל, התרחק מכל ידידיך אלה – " הוא נושם עמוקות, "וגם מבן הדוד המלכותי שלך. קשריך ההדוקים עם יקוואל פוגעים בשמך הטוב, וגורמים לאנשים לחשוב כי עולמך הפנימי אינו עמוק יותר מעולמו של הנסיך שלנו...". הוא נאנח, "איני מאמין שאני נאלץ לומר לך להתרחק מבנה של אחותי, אבל כרגע, כך ייטב לך ולכולנו".

מהללאל מרים את מבטו: "יקוואל זקוק לי", הוא אומר בשקט, "הוא אינו הולל מיסודו, אבל בלי חברים ברמה גבוהה מעט יותר מאלו שאתם הוא מסתובב בדרך כלל, מה יעלה בגורלו?"

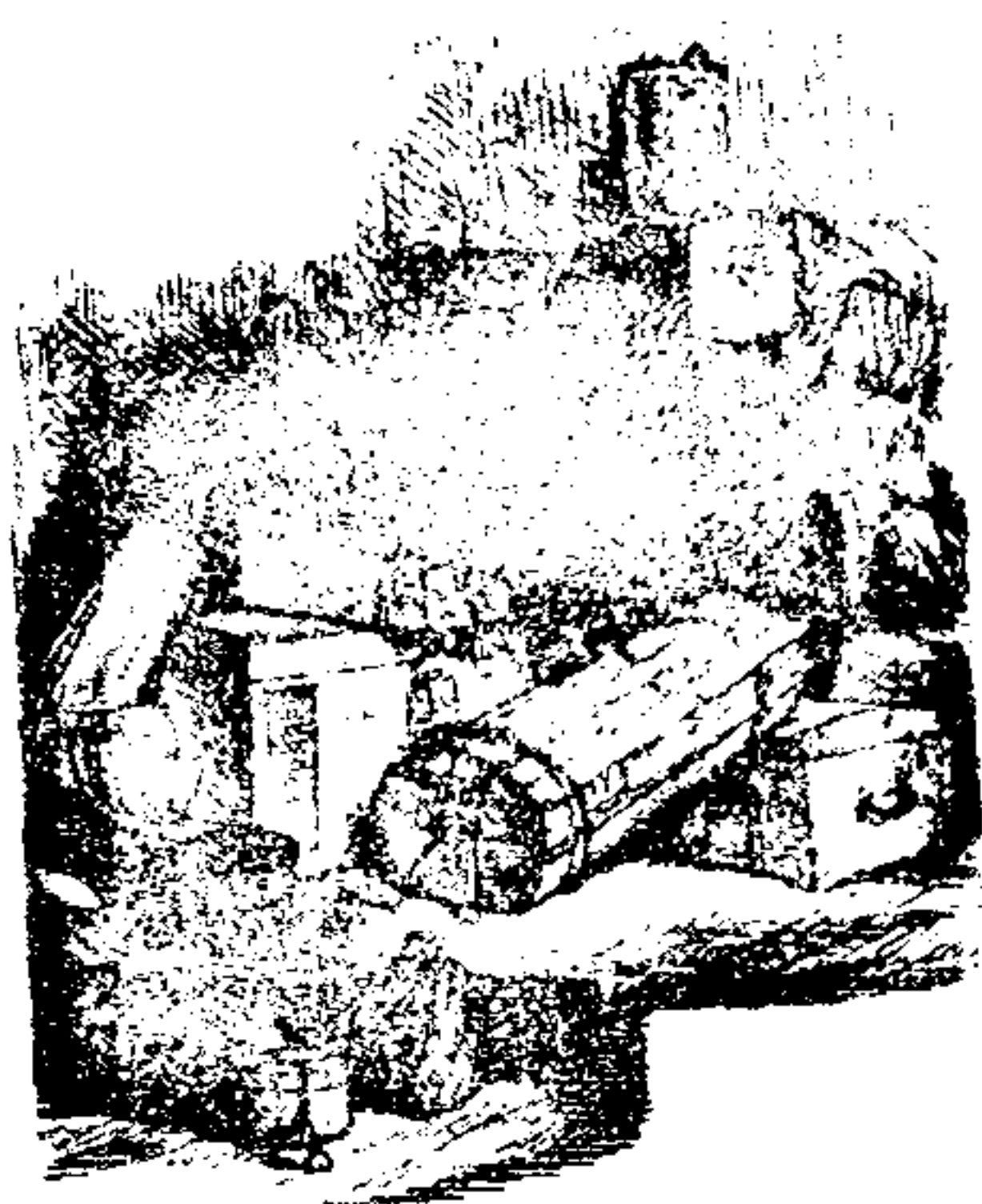
בסטיאן נאנח, "ומה יעלה בגורלך אם האנשים יחשבו ששאיפותיך זהות לשלו? ושידידיך האחרים, העצובים והמסכנים, הם בבואה של

אישיותך שלך?"

מהללאל נושך את שפתו התחתונה. "מה היה עולה בגורלי לו היה אֶבְיִי עושה חשבונות שכאלה?" הוא מחזיר בשאלה.

בסטיאן נאנח. "הלוואי שהייתי יכול לאסור עליך להתיידד עם כל אלה", הוא אומר, "אבל לבי כנראה אינו קשה הרבה יותר מזה שלך... מה אומר לך? אל תעביר שוב כספים לאיש, מבלי להתייעץ איתי. אבל בנוגע לנושאים האחרים שדיברנו עליהם", הוא נאנח שוב, "עשה כהבנתך ילד, וקל עליון יצליח את דרכך".

פרק תשיעי

אחד מן היתרונות הכרוכים בלהיות בן כמעט שבע עשרה נעוץ בעובדה שדורך שוב אינו נוזף בכך ברבים כשם שהרבה כל כך לעשות כשהיית ילד. אבל ברגע בו הם נותרים בחברת צוות המשרתים האישי שלהם, אומר הדוד בטון נמוך: "הייתי נבוך בעבורך, כשגיליתי שהנחת לחותם שלך להתגלגל על הרצפה".

"זה אכן היה מביך". יוזבר משפיל את מבטו אל אצבעותיו, והטבעת מתנוססת עליהן כעת בבטחה, ותוהה האם לשתף את דודו, כאן ועכשיו, במערך חשדותיו. לבסוף הוא מחליט להמתין, וסופג בשתיקה כברת דרך ארוכה של גערות, פתגמים ומליצות מפולפלות שכולם עשירים בחכמה גדולה ונוזפת שהייתה עשויה להוסיף מאוד לאישיותו לו רק היו הדברים כפי שרואה אותם דודו.

אבל כאשר הם נכנסים לאכסניה, מטפסים בגרם המדרגות המוביל לחדריהם ודודו מניח את ידו על ידית חדרו וממשיך בגזיפותיו, לא מצליח יוזבר להתאפק, וקוטע אותו באמצע דבריו: "הייתי רוצה

להחליף אתך כמה מילים פרטיות, דודי".

"הום". אומר הדוד. "בסדר. היכנס. ואתם משוחררים עד מחר, בחורים. אבל כשתנץ השמש אני רוצה את כולכם כאן, בשורה מסודרת, מוכנים ומזומנים ליום מתיש נוסף".

ובעוד המשרתים מתפזרים בצהלה כבושה, שותקת, סוגר הדוד בטפיחה את הדלת מאחורי גבו של יוזבד, ואומר: "דבר".

"פגשתי במהלך הסעודה את בן ליראם", אומר יוזבד, ונשען על הדלת הסגורה, "שוחחנו ארוכות".

"הוא אדם נחמד", מסכים דודו, "על מה דיברתם?"

יוזבד מהסס רגע בנוגע לאופן בו יציג את הדברים ואחר כך אומר: "על הרעיון הנושן שלו, של הפיכת האחווה שלנו לשער מעבר נוסף בין הפלאט לכוזר".

הדוד צוחק: "הרעיון לא רלוונטי כרגע, כמובן, כאשר המתיחות ביננו לבין הקאוורים הקטינה מאוד את מספר הסוחרים החולפים בגבולות". מילות תשובה והסבר כבר עומדות על לשונו של יוזבד, אולם הוא מחליט כי השמעתן בקול תסיט את השיחה מכיוונה הרצוי, ולכן הוא כובש את מילותיו ואומר במקום זאת: "כשעליתי לשם הטבעת הייתה על אצבעי. כשנפרדנו, הוא נגע בי כמה וכמה פעמים מיותרות, וכשהגעתי אל שולחן הסעודה גיליתי שהטבעת שלי איננה".

"נו, באמת!" מוחה הדוד, "אתה לא מתכוון לומר שהוא הסיר אותה מעל אצבעך מבלי שתבחין! אל תעשה צחוק מעצמך!"

יוזבד מחייך במאמץ, והחיוך מכאיב לשרירי פניו וללבו כאחד: "זה בדיוק מה שאני מתכוון לומר, דודי. לכן גם ניסיתי לחקור את הברגש שמצא אותה באורח פלאי כל כך במקום בו, האמן לי, לא הייתה רגע קודם. הוא שיקר, זה ברור".

"אתה לא יכול להאשים אדם נכבד כדיוואל בן ליראם בכך שגנב את החותם שלך מעל אצבעך", אומר הדוד בסבלנות, "זה רעיון שטותי ומביש, שרק נפש לא בשלה עשויה להשמיע. איך אפשר להסיר טבעת מעל אצבעו של אדם מבלי שירגיש?! ומלבד זאת, בן ליראם הוא

אחד האזרחים הנכבדים ביותר של העיר הזו. למרות ובגלל שצמח מן השכונות העלובות ביותר, מתנאי חיים בלתי אפשריים ממש, הוא אדם אציל נפש המעניק עזרה כספית וטכנית לכל מצורע ואומלל המתדפק על דלתו, מחזיק מוסדות תורה ברוחב לב, ובין ידידיו הקרובים נמצאים אנשים נכבדים משתוכל לשער, כמו עינני ראיתי ובמו אוזניי שמעתי איך הנסיך ברכיהו מגדיר אותו כאחד מידידיו הקרובים!"

"הנסיך ברכיהו?!"

הדוד מניף את ידו בביטול: "נו, בימים שלפני המלחמה".

יוזבד נשען בחזקה על הדלת, מרגיש את הידית העגולה ננעצת בעמוד השדרה שלו, "חברות עם אחד מבניו של הנבל מאלקן אינה מעניקה לאדם אמינות, לדעתי. בפרט כאשר ברור לי שהטבעת הייתה על אצבעי כאשר נכנסתי לפגישה אתו ונעלמה כאשר יצאתי משם. אולי התגלגלה על השטיח, ייתכן, אבל אם זה לא קרה מעולם עד היום, מוזר לי לחשוב שהערב, באותם רגעים ספורים של שיחה, היא נשרה לראשונה, בצירוף מקרים מופלא".

"ולי מוזר לחשוב שאתה מאשים אדם נכבד כל כך בגנבה רק מפני שאינך מסוגל להודות, אפילו בפני עצמך, שהתרשלת באופן מזעזע במילוי חובתך הראשונה כאדם בוגר".

"אתה מחבב את בן ליראם וחש כלפיו אסיר תודה", אומר יוזבד.

"כן. נכון. הכרתי אותו כאשר היה סוחר צעיר ומהוסס וידעתי כבר אז שיגיע לגדולות. אדם כזה, שבנה את עצמו מאפס, ראוי להערכה הרבה ביותר שביכולתו של אדם לגייס".

יוזבד עוצם את עיניו, ועייפותו של יום יריד ארוך מכה בו. "צירוף המקרים הזה מוזר מאוד בעיניי", הוא אומר, "ולטבעת היה ריח של שעווה כאשר קיבלתי אותה חזרה לידיי".

הדוד נאנח. "לך לישון", הוא אומר, "אל תתיש אותי".

יוזבד קומץ את שפתיו ומתיישר, "בסדר גמור, דוד באלאר, אני מתנצל. אבל לא יחרה בי אפך אם מחר בבוקר אקפוץ כאן לאחד הצורפים ואכניס שינוי קטן בחותם שלי. נכון?"

הדוד נושף, זועף: "נדמה שלא הקשבת לי. אבל ביכולתך לנצל את השעה החופשית שלך בצהריים לכל עניין שתרצה. ולגבי הכסף, בחור שמסוגל לתת שבעה דיאל כסף לחייט חצוף, יכול למצוא את הסכום הדרוש גם לתיקון הטבעת שלו, לפחות לדעתי".

"אתה בטוח שכדאי לך לצאת הלילה?" היא שאלה שוב כשהופיע בחדר, לבוש במדי הקצין שלו, דרגותיו נוצצות על כתפו, "תראה איזה ירח גדול ובהיר יש הלילה... למה לא תדחה את היציאה הזו ביום או יומיים? למה לקחת סיכון מיותר?"

"רחובות אתיל הם מקום בטוח", אמר הקצין, ורכן מעל מיטת בנו, מעביר לטיפה קטנה על פני התינוק השלוות והמושלמות. "הוא מתנה גדולה כל כך", אמר כשהזדקף, "אוצר יקר כזה. אין לי מושג באיזה זכות קיבלנו אותו, שנינו".

רעייתו חייכה חיוך עייף של עת ערב. "היו הרבה שהתפללו עלינו ועדיין מתפללים", ציינה, "זכות תפילות של ציבור הם לא משהו שאפשר לזלזל בו. והוא באמת... באמת מתנה יקרה. אף פעם לא ראיתי ילד בן שנתיים שמדבר רהוט כל כך, ומבין הרבה כל כך".

"הוא טוב לב", הקצין החליק שוב על לחיו של הילד, "ובהתחשב בתפקידו העתידי, זה חשוב בעיניי לא פחות. מלך אנוכי הוא קללה לעם. אני אוהב לראות עד כמה הוא נדיב ובאיזה ידידותיות הוא מתחלק בחפצים ובמתקים שלו".

"הנקודה היפה בעיניי היא שהוא כבר מבין שמתפקידו צריך להיות נדיב", אמרה הלה, "הוא מבין המון, איסתרק. הרבה יותר ממה שאתה מסוגל לשער".

קולה רימז לו משהו, והוא הזדקף. "מה למשל?" שאל בשקט. "כל מיני". היא באמת לא התכוונה לפתוח עכשיו דיון עמוק וכואב, "אתה רוצה לצאת, נכון?"

"נאיתן ידפוק כאשר קצין המשמר יגיע", מלך כוזר העביר את ידו על שער הגזוז, "מה העניין, הלה?"

"האומנת של רעואל ואני התחלנו להרגיל אותו לברך 'שהכל'", היא אמרה, "והוא באמת פיקח, קלט מהר מאוד את מילות הברכה..."

"כן?" החיוך האבהי הלם מאוד את פניו של המלך, "אני צריך לשמוע אותו מברך", הוא אמר.

"אהה", הסכימה הלה, "אבל כשניסיתי להסביר לו שעליו לברך על כל ממתק, הוא התעקש שאני טועה. 'קוואל לא מברך' הוא אמר לי".

איסתרק, הזדקף באחת: "בטח שיקוואל מברך!" הוא מחה, "הלה, את לא הולכת להסיק מסקנות נחפזות על פי פטפוטיו של בן שנתיים, נכון?"

"לא". הלה נאנחה, "לגמרי לא. הנקודה היא אחרת, איסתרק, הילד מתחיל לגדול. והוא גאון. כולם מודים בכך. ההתפתחות השכלית והרגשית שלו קרובה יותר לרמה של ילד בן ארבע ולא לזו של תינוק בן גילו. אתה חייב להתחיל לחשוב האם אחיך הוא באמת דמות החיקוי המתאימה עבו – "

הנקישה על הדלת גמרה לה לבלוע את מילתו האחרונה של המשפט.

"נאיתן", אמר איסתרק, "אני צריך לצאת, הלה. אבל אחשוב על זה. נדבר מחר".

"טוב". היא אמרה, "והנה, הסחת הדעת הצליחה. לא הצעתי שוב שתדחה את הטיול שלך לסוף שבוע הבא".

"לא, לא הצעת", הוא הסכים, ידו מונחת כבר על הידית, "אבל אני מעדיף לחשוב שהרשית לעצמך להתעלם מחוסר הזהירות שלי מפני שאת יודעת כמה נחוצה לי ההתאוררות הזו, וכמה כוח היא נותנת לי".

היא חייכה, "תהיה זהיר", ביקשה, "יש חרב בנדן הזה, נכון?"

"בהחלט", הסכים איסתרק, "תכף תבררי האם אני גם יודע איך משתמשים בה... באמת שאין לך סיבה לדאוג".

"להתראות", היא אמרה, "יהא ה' עמך".

"גם עמך", הוא אמר, וכאשר הייתה הדלת פתוחה הוסיף: "אל תדאגי גם אם אאחר, טוב?"
היא נאנחה, "טוב".

"הרעיון היה שלך", הוא הזכיר, "ואני בטוח שגם את יודעת שהוא אחד מהרעיונות הטובים ביותר שהגית מעודך..."
היא חייכה: "אני משלמת בדאגה את מחיר גאונותי", היא אמרה, "אבל התשלום הוגן. אני אוהבת לראות אותך מאושר".

לאחר בגידתו של יוסף דיאלידאן, נין ונצר לאחד מאדריכלי הארמון באתיל, נחסמו רוב מעברי הסתרים בארמון, ועל הנותרים הוטלה בתירוצים שונים שמירה קפדנית במיוחד. אבל עם חבר כמו נאיתן, אפילו ארגון בריחה מן הארמון לא היה עניין מסובך.
נאיתן עשה הכל.

הוא מצא בין אנשי משמר הארמון קצין שצדודיתו דומה לצדודיתו של איסתרק; העלה חשדות הנוגעים לנאמנותו של האיש באוזני אנשי אגף הביטחון, דחף אותם לערוך תחקיר מקיף על נאמנותו, שמח לשמוע שדאגתו הייתה לשווא, והקצין מוכן להקיז למען כוזר בכלל והוד מלכותו בפרט את טיפת דמו האחרונה, ולאחר מכן הפעיל אי אלו ידידים וקשרים שדחפו את הקצין אל הצוות הממונה על סריקת גגות הארמון.

תפקידו היחיד של איסתרק היה להעיר באוזני מפקד המשמר כי מוטב לשנות את אופן הסריקה של גגות הארמון לפעמיים בכל ערב, ולבצע את הסריקות במספר מסלולים שונים ובלתי קבועים. נאיתן היה זה שבשעת הצורך הניח את ידו על רישומי משמר הארמון ולמד לדעת באילו ימים ושעות יחלוף הקצין בפרוזדור המוביל אל הגג, ולא ישוב על עקבותיו באותה הדרך, עד למועד הסריקה הבא.

בימים כאלה – הייתה דרך ההימלטות החוצה קלה ופשוטה, הקצין חלף על פני חיילי המשמר לבוש במעיל ובקסדה, כראוי לאחד העומד לבלות את הזמן הקרוב בגג החשוף לרוחות, והמשיך בסריקה הלאה,

יורד באחד מן הפתחים האחרים שעל הגג רחב הידיים, מבלי לדעת כלל כי מתחזה שלבש את דמותו פוסע כעת בכיוון ההפוך, כאילו סיים את הסריקה בנקודה זו, והחליט לחזור על עקבותיו.

העובדה שרגע קודם לכן ראו אותו פוסע פנימה מונעת מן החיילים לחשוד בזהותו של האיש היוצא החוצה, המדים והקסדה המסתירה מחצית מפניו, בצירוף העובדה שמשרתו של המלך פוסע כמה פסיעות לפניו באדישות מוחלטת, מטשטשים כל אפשרות לחשד נוסף.

שתי קומות למטה מכבד נאיתן את החיילים העומדים על יד הדלת בסוכרייה דביקה ובאחד מן המדרשים המפתיעים על הסדרה, והעובדה שמשרתו האיש של המלך מעניק להם תשומת לב אישית שכזו, מונעת מהם להתייחס לחייל העייף המניף לעברם את ידו לשלום.

אבל העייפות נעלמת עם צאתם החוצה, אל האוויר הפתוח, אל החופש, דרך פשפש העובדים.

כולם מכירים את נאיתן, כולם מברכים אותו לשלום, הוא מצדו פורש בשלום הוריהם בניהם ונכדיהם, ובחסות פטפוטיו יכול הקצין הזוטר לעבור בשער מבלי לזכות לתשומת לב מיותרת.

תוך פחות מרבע שעה הם בחוץ, ברחוב אתילאי שקט ומנומנם קרוב לארמון, אבל רחוק מהמולתו התמידית כמרחק שנות אור.

"וואו". בכל פעם מחדש, לאחר שמסתיימת הבריחה, ממלא איסתרק את ריאותיו בחמצן, וחש כיצד הוא חוזר ונעשה צעיר בעשר שנים לפחות. תשישות היום מומרת במרץ נעורים, וחוש ההומור שלו – שנעלם בדרך כלל לעת ערב – חוזר ונעור לחיים.

"קדימה!" הוא דוחק בנאיתן, "נזדרז! יש לנו רק שלוש שעות!"

שלוש שעות של שקט ומנוחה, שבסיומן, כמו תמיד, הוא חוזר אל חובותיו רענן ורגוע יותר.

הלילה על כל עלילותיו היה ארוך, ושלואן מניח כי היה אמור להירדם ברגע בו הניח את ראשו על הכרית. אבל לא כך היה, נפשו מסרבת לנטוש את המערכה ולהניח לגוף היגע להתאושש מיום העמל המייגע שעבר עליו.

פעם אחר פעם הוא משחזר את סיומו ההזוי של הערב, את דמותו של הזר הדופק על דלת המעבדה שלו, את פניו של הגדול בילדים, את קולו הנואש...

היה עליו לסטור לאלרון. זה מה שהיה עליו לעשות, להבהיר לבחור תכף ומיד את מקומו. ואם לא לסטור לו ממש, לפחות לשלול ממנו לתקופת מה חלק מזכויות היתר שהוענקו לו.

הוא יוכל לעשות זאת גם מחר. ואולי אפילו לא רק 'יוכל לעשות זאת' אלא גם 'יעשה זאת' באופן חד ונחרץ.

אבל העובדה שלא עשה זאת אינסטינקטיבית ברגע בו הבין כיצד הוביל אותו העבד עד הנה, כאילו היה דוב מאולף הצועד אחר אדונו כשהוא קשור בחבל – מלמדת הרבה מדי. מלמדת הרבה על מאזן הכוחות האמיתי הקיים בינו לבין אלרון, על חולשתו, על כוחו של אלרון, ויותר מכל – על נקיפות המצפון שלו.

גם לאחר שהוא נרדם, סוף כל סוף, שנתו טרופה, ובחלומותיו הוא נדרש לשמש כתליין לכל חבריו הטובים, שיירה ארוכה של ידידי עבר והווה, כבולי ידיים ומושפלי ראש. וכל תחנוניו לפני אביו להעביר את המשימה לידיו של אדם אחר נתקלים בסירוב זועם ומוחלט. הוא בוכה, הוא מתחנן, הוא מפציר בכל לשון של בקשה, והתשובה היחידה היא קרדום גדול וכבד במיוחד שניתן בידיו ללא אומר.

ומול מבטו הנוקב של אביו אין לו בררה אלא להניף אותו, ולהוריד? על ראשו של אלרון?

הקרדום המונף רועד בידי, כשקורא מישהו בשמו, והוא פוקח את עיניו, מזיע ומבועת.

"אלוקים", הוא אומר, ומתיישב, "אלוקים, הלב שלי עדיין עומד להתפקע".

השמש זורחת דרך החלונות, מציפה את החדר הגדול באור עליז ורענן, וסינרה המעוטר של ליאה כבר ספוג בניחוח וניל. "צעקת", היא אומרת. "אף פעם לא שמעתי אותך בוכה, שלוואן! באתי לקחת את הסידור שלי, וכבר מהפרוודור שמעתי אותך צועק".

"אני?" הוא הופך את ידיו מצד לצד, איך שהוא למרות שהוא מבין כי הכל לא היה אלא אשליה, הוא עדיין יכול לחוש בין אצבעותיו את מגע קת הקרדום, העשויה מעץ מלוטש בטקסיות.

"סתם", הוא ממלמל, "סתם חלום". לבו עדיין הולם בפראות בתוך גרונו. פעימות קצרות, קטנות וכואבות.

"על מה?" היא שואלת.

הוא מהסס. מתבייש לספר אפילו לה, לאשת נעוריו, על כך שהרים את הקרדום הארוך ההוא. רעד תוקף אותו, והוא עוצם את עיניו. "אלרון חביבנו ארגן לי אתמול פגישה עם שני הילדים של קריאטל. אני לא יודע למה הוא החליט שאני צריך לתת להם מחסה ללילה... אם הייתי מסכים הוא גם היה דורש ממני, כנראה, לתת להם כסף ולארגן להם נתיב מילוט אל תוך כוזר האחרת. ואני בנו של אבי! אני נסיך כוזר, ליאה, אין לי שום אפשרות לעשות דבר כזה!"

היא נראית נבוכה, נבוכה מאוד, והוא נד בראשו בחוסר אמון: "את שלחת אותם אל אלרון?" הוא שואל, מובס, "את עשית לי את זה, ליאה?"

ליאה מיישרת בקפדנות את קפלי סינר התחרה הלבן שלה, "חשבתי שחיבבת אותו", היא אומרת, "קיוויתי שתשמח להושיט לילדיו עזרה".

"תקווה מעניינת", הוא אומר, "אולי גם קיווית שיערפו את ראשי ויתלו את גופתי בכיכר העיר?"

"על כך שסייעת לשני יתומים אומללים לשרוד? אל תפריז!"

הוא נע על מקומו בחוסר נוחות. "הם היו שורדים גם כך, בסך הכל נתנו אותם לנגר שיגדל אותם ויעזור להם לרכוש מקצוע". הוא נשמע עלוב, גם באוזניו. "בכל מקרה", הוא אומר, "אם את חושבת שזהו

גורל עלוב – לתינוק שיהיה לנו ברצות הבורא את בטח מעדיפה גורל אחר. טיפשי מצדך לערב אותי בעניינים כאלה, ליאה".

"לכן שלחתי אותם אל אלרון ולא אליך. האמנתי שהוא ידע מי ירצה ויוכל לעזור להם".

"אז הוא לא ידע". שלוואן מטיל את שמיכתו המיוזעת הצדה, "או שהוא טעה לחשוב שאני הכתובת. הם דפקו אצלנו אתמול בלילה וביקשו מחסה. שלחתי אותם לאכסניה בכפר. אבא שלי לא יהסס לפגוע בי אם יאמין שבגדתי בו. והעובדה שעשיתי את זה פעם אחת עדיין מסייטת אותי בלילות. אל תחזרי על הטעות הזו שנית".

"הם ילדים קטנים", אומרת ליאה בשקט, "והמשפחה שלהם עשתה מספיק למען הממלכה כדי שלא יהפכו אותם בכוח לשוליות של נגר. אתה יודע טוב כמוני שבעלי המלאכה האלו נוקשים מאוד לפעמים".

"אני לא מפריע להם, ואפילו שאולי זה היה יותר נכון מצדי – אני לא מסגיר אותם. אני רק מבקש שיניחו לי לנפשי".

היא משפילה את ראשה ואחר כך זוקפת אותו, ושפתיה הרכות מתוחות לקו ישר: "הייתי שמחה יותר אם היית עוזר להם".

"גם אני. לטווח הקצר. אבל לטווח הארוך זה עלול להתגלות כצעד טיפשי. חשבת למשל על כך שיש סיכוי שאבא שלי משתמש בהם כפיתיון, אה?" הוא כועס כל כך עד שאימת החלום נשכחת ממנו, "המשפחה שלנו קודמת לכל דבר אחר", הוא אומר במשנה תוקף, "לעולם אל תעזי לסכן אותנו שוב".

היא מהנהנת, ולמרות שממבט עיניה נראה שהיא אינה שבעת רצון מהחלטתו, ואף על פי שאלרון ירחש לו רק בוז – סדרי העדיפויות של שלוואן ברורים ובהירים מאוד. ראשית כל הוא ומשפחתו, ואחר כך כל העולם כולו.

המסקנה אליה הובילו אותו המאורעות מלווה את שלוואן כל הבוקר ההוא, עוקצת את נשמתו ומחטטת בקרביו: האם צודק החלום בטענתו כי יסכים בשעת הצורך גם לערוף את ראשיהם של חבריו?

לעת עתה, מעדיף שלוואן לא להרהר לא בחלום ולא בשברו. בין כך ובין כך רוב רובם של הסיכויים הנם שסיוט מעין זה לא יתרחש במציאות לעולם. די תליינים יש לאביו גם בלעדיו.

האומנם?

ריח הגופרית בה השתמש בניסוייו האחרונים עולה באפו, מעיק ומחניק, מאפיל על ריח המאפים המוגשים לפת שחרית, והוא מוחשי עד כדי כך שהוא קם על רגליו כדי לפתוח את החלון, לפני שהוא מבין כי הריח קיים במוחו בלבד.

אבל מה בידו לעשות, ריבונו של עולם? מה בידו לעשות? אביו הוא המלך, החוק בידו, ואין בלבו שום סנטימנטים לשום עניין ולשום אדם. והאדישות בה השיא אותו לבתו של דוד סאנפאל, רק כדי להניח את ידו על מחברת הניסויים של האיש – מעידה על הערך שהוא מייחס לחייו של בנו.

אם יחליט להפסיק את פיתוחה של האבקה השחורה, יהיו חייו בעלי ערך דומה לערכו של גרגר אבק. ואולי גם זה לא.

הרוח הבאה מן הכפר נושאת עמה ניחוח עשן של בוקר, מהול בבושמו של לחם טרי. והוא מודע עד כאב לליאה העומדת מאחוריו ונועצת בו את אחד ממבטיה השקטים, נותני האמון.

"עוד נראה מה לעשות", הוא אומר לה בכבדות, "הרפי ממני עכשיו, ליאה".

אבל על אף שטינתו מופנית כלפיה הוא יודע היטב שלא ליאה היא המציקה לו. ואפילו על אלרון, שבמודע או שלא במודע, דחף אותו מעבר לצוק אל תוך מי הים.

מצפונו הוא שהתעורר מתרדמה עזה מדי.

הפרס שהציעו הנורדיים תמורת מידע על זהותו של האיש בעל קעקוע הנשר, עורר סערת רוחות בקרב כל ידידי העבר של אלרון. דיונים קולניים נערכו בטרקלינים מהודרים כמו גם בקרנות רחוב והכל הכל דשו והפכו בשאלה האם נכון לגלות את זהותו של אלרון לאנשים המחפשים אחריו, או שמא מוטב לשמור את המידע בסוד.

חלק מקבוצות הדיון הללו עסקו בשאלה האם כוונותיהם של הזרים תמימות כשם שהן נראות, והאם אין צורך לחשוש שמא הנה במהלכו של מסע חיפושים שמטרתו להשיב את אלרון לחיק משפחתו המלכותית, כפי שהם טוענים, אלא להפך, כדי להעבירו מן העולם כך שהדוד, מנהיגו של מסע החיפושים הזה, יוכל לירש את תפקידי ההנהגה.

אחרים התווכחו דווקא אודות השאלה האם המלחמה השוררת בין המלך איסתרק ליוסף דיאלידאן מתירה להם למסור מידע מפליל עליו לידיו של איש מלחמות ערל, או שאולי אין היתר לפגוע ברכושו של יוסף שלא בהוראתו הישירה של המלך. והמלך, כידוע לכל, נמנע מלגלות לנורדי היכן נמצא האיש הצעיר אחריו הוא מחפש. ורק מעטים, מהם מלכים על יצרם, מהם עבדים בעצמם, הרהרו באלרון ובמצב הקשה בו הוא עלול לעמוד כאשר יפגוש בדודו עובד האלילים, ויצטרך לבחור בחירותו או באמונתו...

הוויכוחים ממשיכים לשלהב את רוחם של האנשים, והטענה: "לפגוע ברכושו של יוסף זו מצווה", מתחרה בפופולריות של הטענה: "הוא לא היה מחפש אותו על פני חצי עולם רק כדי לשחרר אותו מן השבי. ברור שיש כאן סיפור אחר!"

אבל הקולות כולם משתתקים ונעלמים כאשר מתקרבת חבורת הלוחמים הוויקינגים לאיזור. הם נראים זרים כל כך, אחרים כל כך, ואכזריים כל כך, עד שלמראם בלבד נשכחות כל הטענות, והאנשים מפנים להם מעבר בדממה שותקת, ועוקבים אחריהם בלא אומר עד שהם נבלעים מעבר לקרן הרחוב.

"ראית איך אנשים מתבוננים בנו עכשיו, כשאנחנו יוצאים לרחוב?" טוסטיג חוגג את נצחונו, "הם נראים כמתפקעים מרוב מתח והתרגשות... לדעתי תעלה עוד קצת, ממש מעט, את גובה הפרס שאתה מציע

– ומישהו מהם כבר יזחל לעברך וישפוך הכל".

אבל רוחו של סיגוראד כבר קצרה, וסבלנותו פקעה. וכאשר מתעכב טוסטיג בחנותו של רצען ברחוב הראשי, מחליטים ארבעת האחרים לקצר מעט את משך ההמתנה. התכנית נרקמת בחיפזון, על רולו והרלאד מוטל התפקיד להרחיק את טוסטיג מאזור האכסניה שלהם החל מן השעה חמש בצהרים ועד חצות הלילה, כך שאולף, סיגוראד וקאנוט יוכלו לנצל את פסק הזמן הזה, כדי ללכוד את אחד מן השתקנים הכוזריים, ולאלץ אותו, בדרך זו או אחרת, לגלות להם את האמת.

"לא סתם 'אחד מן הכוזרים'", מדייק אולף באוזני החבורה העצבנית, "אין טעם שנתפוס מישהו שלא יוכל לספק לנו את המידע שאנחנו מבקשים..."

"הצייר שפגשנו שלשום?" מציע סיגוראד, "הוא נראה לי סוג של אדם שיישבר בקלות. ויש מספיק אזורים שוממים סביב הבית שלו, כך שאם נצא אתו לטיול קצר, לא יהיה קשה להעלים אותו מן העין".

"שלח מישהו לקבוע אתו פגישה", אומר אולף, מביט לעבר חלון חנותו של הרצען, לוודא שטוסטיג אינו מוציא את ראשו החוצה, "חתום בשם זר, וקבע את הפגישה במקום ניטרלי. הוא עצמאי וזקוק לעבודה... לדעתי אם רק תרמוז לו על הצעה עסקית משתלמת הוא יבוא לכל מקום שתבקש ממנו".

את הפסקת הצהריים שלו מכלה יוזבר בשיטוטים עקרים בין צורפי העיר, שכמו כל סוחריה, טרודים מאוד במתן שירות לכל באי היריד. ולמרות הכבוד שמעורר בכולם שמו של בית בנטיליאן, איש מהם אינו פנוי כדי להתעסק כעת בעיצוב מחודש של טבעות חותם משומשות.

רק אחד, זקן מופלג, היושב בירכתי חנותו של נכדו, מרים לעברו של יוזבר עיניים עששות: "אתה הבן-נין?" הוא שואל, מחווה לעברו באצבע רועדת, "אתה יוזבר הצעיר?"

"כן, סבא'לה". משיב בן האבירים בכבוד, ומרכין את קומתו לעבר האיש שעל כיסא הנדנדה. "אני יוזבד השני, אכן".

הזקן סופק כף אל כף, ונד בראשו ימין ושמאל: "אני", הוא אומר, "אני כשהייתי צעיר, בעשר אצבעותיי – ייצרתי את טבעת החותם של סבא שלך, כשהפך ממלך לאביר. באצבעות האלה – " הוא פורש את ידיו, "החזקתי את הפצירה, ושייפתי את המילה 'נסיך' מעל הטבעת שלו. בכיתי כשעשיתי זאת, בחורי הטוב, כי אנשים כמוהו היו צריכים להנהיג אותנו. ועד היום אני חושב לעצמי שאם היה לוקח על עצמו את התפקיד הזה, אולי הייתה באה הגאולה". הוא נאנח, "הראה לי את הטבעת שלך, ילד", הוא אומר, "תן לי להעיף בה מבט לרגע".

יוזבד מסיר את טבעתו ומניח אותה בכף היד הקמוטה-שדופה, "טבעת יפה. טבעת יפה מאוד", מלמל הזקן, "יהיה חבל לגעת בה ולהרוס את העיצוב. אבל אם אתה רוצה – " הוא מרים את פניו אל האיש שמאחורי הדלפק, "קרא לאחד הנערים שישרתו רגע את הציבור במקומך", הוא אומר באדנות, "בוא תוסיף לאדון בנטיליאן הצעיר חריטה קטנה כאן, לצד השושנה הזו. לא ייקח לך הרבה זמן להכניס כאן את הסימון הרומי לשתיים. שני קווים קטנים. זה הכל. ובכך תמשיך את מסורת המשפחה. אני תיקנתי את הטבעת לסבא הגדול, ואתה תתקן את טבעתו של הנכד, שאולי עוד יגדל כמותו".

"אז הוא הוסיף את הספרה שתיים לטבעת החותם שלו?" משום מה בן ליראם משועשע מאוד לשמוע את דברי העוקב ששמר את צעדיו של יוזבד לאורך יום היריד, "נפלא. ממש נפלא. על שדרוג מוצלח מעין זה אפילו אני לא הייתי מצליח לחשוב. יפה, ממש יפה. תקופה יפה ומשעשעת צפויה לכולנו..." הוא מגלגל את העתקה של הטבעת שהוכנה עבורו היום, על פי דגם השעווה שנטל אמש, ומביט בה בחיבה גלויה, "נתקן גם את הקטנטונת הזו", הוא אומר, "והמשחק יתחיל בקרוב. ימים מעניינים מתקרבים ובאים". הבעת התעלות עולה

על פני האריה הנאות שלו, "היושבים בהיכלי השן אינם מבינים כמה מסוכנת המלחמה וכמה נזקים היא גורמת, ולכן – ראו כמה רחמן הוא הבורא – הציב במרכז לוח המשחק שני סוחרים מנוסים, שיודעים איך משחקים את משחק החיים, שלא נסחפים לקיצוניות ופילוסופיות ומסוגלים לנהל את הממלכה מתוך התמקדות בדברים החשובים באמת: שמירה על חיי אדם ופרנסה ברווח, לכולם". הוא שב ומגלגל את הטבעת בין אצבעותיו, "אנשים שמכירים את חוק הטבע: אם שני כלבים רבים ביניהם, אך הוגן הוא שיבוא חתול זריז ויגנוב את הבשר מבין אצבעותיהם".

עוד שש שעות נותרו ליתיר עד לרגע בו יהיה עליו לצאת מן הבית. המזוודות ארוזות, העובדים במשרד קיבלו איש איש את רשימת המטלות שיהיה עליהם למלא בהעדרו, ואת משכורות החודש שעבר וזה העתידי. וכיוון שלא נותר עוד דבר לעשותו, והמתח והשעמום נוגסים בו כשתי עיזים רעבתניות.

הוא מסדר את ניירותיו, קורא שוב את מכתבי התודה, שרובם חסרי חתימות. מתנדנד על גבי כיסאו, כאילו היה ילד. וכשקץ בכל אלה, מחליט לעזוב את המשרד ולשוב הביתה. שם, לפחות, יוכל לתעל את האנרגיה הקדחתנית המפכה בו לעשייה חיובית כל שהיא, מביקוע עצי הסקה ועד לסחיטת כביסה.

אבל בדיוק כאשר הוא מתרומם על רגליו, נשמע קול דנדון הפעמונים התלויים מעל דלת הכניסה. מישוהו בא. לקוח. למען הדיוק לקוחה. מארד, בעמדת הקבלה שלו, אמור לשאול אותה לרצונה, ולברר האם חברת השליחויות שלהם אכן יכולה לסייע לה. ורק אחרי שמארד יקשיב, ייאנח ויהנהן כראוי, ובקצרה יעניק לעומד לפניו את תחושת האמפטיה הנחוצה כל כך לאנשים המגיעים למשרדם, ייכנס יתיר כרוח מעשית ורעננה, ישמע גם הוא את הפרטים ויסכים לקחת על עצמו את המשימה.

אבל מארד יצא לפני שלוש דקות לאכול ארוחת בוקר.

יתיר נועץ את שיניו בבשר שפתו העליונה. נשים הנאלצות לשכור את שירותי המשרד שלהם נוטות עד מאוד לדמעות, והוא כלל אינו בטוח שיוכל למצוא בעצמו את הסבלנות הדרושה כדי להאזין לסיפורה העגום של הגברת. לא לאחר שכוסח במשך כל הבוקר על ידי צמד העיזים המעצבנות.

לרגע הוא מצטער על כך שלא ביקש ממארד לנעול את הדלת בצאתו, וברגע שלאחר מכן הוא מצטער על כך שלא התקין, לכל הפחות, דלת חירום, שתוביל ממשרדו החוצה. וברגע השלישי הוא קם ממקומו מתוך החלטה נחושה לנצל את שאריות סבלנותו לצורך טיפול בלקוחה הנכנסת, ולאחר מכן, לאתר ולהזמין בעלי מלאכה שיוכלו בימי העדרו לשבור את הקיר, ולהתקין סוף סוף את הדלת הזו.

ההחלטה מעניקה לו נחמה מסוימת, והוא מצליח למצוא בתוכו עוד מכל קטן של סבלנות, ואפילו לחייך כאשר הוא יוצא מן החדר, אל הלקוחה הפוטנציאלית שכבר קראה פעמיים: "סליחה, יש כאן מישהו?"

"אני כאן", הוא אומר, "יתיר בן גדעון, לשירותך, גברתי".

"אני לא גברת", אומרת האישה. והיא אכן נראית כטבחית או מנקה, אך בשום פנים לא כגברת, "ואתה גם מכיר אותי, יתיר". היא משתתקת, ממתינה שייזכר. אבל הוא אינו מצליח בכך. "אשמח אם הגברת תואיל להזכיר לי מהיכן", הוא אומר לבסוף.

"תשמח?" היא מגחכת, "לא בטוח. אבל הייתי שכנה של סבתא שלך, זוכר? והכנסתי אותך לעבודה אצל האלוף פאלאל. ואחר כך הייתי מגניבה לך מדי פעם עוגיות שרופות מן המטבח. אה, הנה, אתה נזכר". גיחוכה בלתי נעים. מלגלג. לא עליו. על עצמה. על המחלה שהשחיתה את תווי פניה ועיוותה אותם, והקפיצה עליה זקנה.

"דודה בורדנה!" באורח כל שהוא מצליח יתיר להפוך את זוועתו לקריאה של שמחה, "במה זכיתי לביקורך? תרצי, אולי, לשתות דבר מה?"

בורדנה נדה בראשה: "כבר באתי כמה פעמים", היא אומרת, "אבל הבחור ששמת כאן, זה עם הזקן הלבן, סילק אותי כל פעם החוצה. אמר לי שאתה לא מוכן בשום פנים ואופן לחצות את הגבול לכוזר האחרת; אין לי מושג מה גרם לו לחשוב שאני איזו מלשינה או מרגלת".

"אני באמת לא מוכן לחצות את הגבול לכוזר האחרת", צינה פושטת בגבו של יתיר, "אני אזרח שומר חוק, דודה בורדנה".

הזקנה נדה בראשה, "אבל בשביל אבנר פאלאל אתה עושה זאת", היא מציינת, "אבנר יודע איך להוציא מאנשים מה שהוא רוצה".

יתיר מרגיש כיצד שרירי צווארו נעשים נוקשים כברזל, מה היא יודעת? מי עוד יודע? אבל הוא ישרוד את זה, כשם ששרד את כל מאורעות חייו עד כה. "מה זאת אומרת?" הוא שואל בנעימות, "למה כוונתך, דודה?"

בורדנה מגחכת שוב: "שלוש פעמים כבר הגעתי לפה בחודשים האחרונים", היא אומרת, "אבל הבחור הזה, עם הזקן הלבן, שהושבת כאן – יודע את העבודה שלו. 'אנחנו לא עוברים על החוק, אמא'לה, אנחנו לא מבצעים שליחויות אל מעבר לגבול. כשהוד מלכותו ישלוט על כל שטחי כוזר האהובה שלנו, נשמח למלא את בקשתך". היא מחקה במדויק את חיתוך דיבורו של מארד ולבו של יתיר נצבט. גם דודה בורדנה של ילדותו הייתה אישה עליזה ומלאת חיים שאהבה לצחוק, אבל צחוקה היה צחוק טוב וחם, ולא לגלוג מריר כמו זה שיוצא מפיה של האישה הזו.

מה קרה לה? מה אירע במשך השנים האלה?

"הוא אמר דברים נכונים, דודה בורדנה", קולו של יתיר רך, "אבל ספרי נא מה מציק לך. אולי בכל זאת אמצא דרך לעזור".

"לא אולי ולא בערך", בורדנה תקיפה, "אתה הולך לחצות את הגבול בשביל אבנר המקולל? נכון? אז אתה תחצה אותו גם בשבילי, ותקח את רְנִיל אל הבן שלי. אני אשלם. למרות שאין לי הרבה".

"רְנִיל?" חוזר יתיר על המילים ומציב בסופן סימן שאלה.

"הנכד שלי, הבן של מנרה, שהייתה שומרת עליך כשהיית קטן. זוכר?"

לא בדיוק. ואם מנרה היא זיכרון מטושטש, בנה בכלל אינו קיים בתודעתו. הוא משוכנע בכך.

"הנכד שלך", הוא חוזר, "הבן של מנרה".

"מנרה התחתנה שוב לפני שנתיים, סוף כל סוף", אומרת האישה שמולו, "אבל הבעל החדש שלה לא רצה אישה עם ילדים. אז רניל נשאר אצלי. חשבתי שאוכל לגדל אותו בלי שום קושי עד שיעמוד ברשות עצמו. לא חשבתי שאני הולכת למות צעירה כל כך". היא מושכת באפה, כאילו נתקפה בהצטננות פתאומית, ומוסיפה כבדרך אגב: "אף אחד לא חושב כך, בדרך כלל".

"אהה". מסכים יתיר, "אף אחד לא חושב כך בדרך כלל, נכון".

שפתיה של בורדנה נקמצות: "אתה תמיד חוזר פעמים רבות כל כך על דברי זולתך? דווקא אמרו לי שאתה חריף, פיקח".

"תודה על המחמאה, דודה בורדנה. אבל עדיין לא הבנתי במה את חושבת שאוכל לעזור לך".

"אני לא מבקשת עזרה. אני מציעה עסקה: אתה תיקח את רניל אל הבן שלי, טָאָרֹון. ואני לא אגיד לאף אחד שום דבר לא על פטי, ולא על זה שאתה לא אזרח שומר חוק כשם שאתה והבחור עם הזקן הלבן מתעקשים לטעון".

"מעולם לא עברתי את הגבול באופן לא חוקי", אומר יתיר בעדינות, "ואני מקווה שלעולם לא אצטרך לעשות זאת. ובכלל, אין לי מושג כיצד פטי השתרבבה לשיחתנו. אבל בואי תסבירי לי שוב את הבעיה, אולי אמצא דרך אחרת לעזור לך. הילד צריך להגיע אל הבן שלך, טאָרֹון, שנמצא עכשיו מן הצד השני של הגבול?"

"בסירטיאד".

"והוא מוכן לקבל ולגדל את הילד?"

"אחרת הייתי מגיעה אליך?" קולה התרומם בעלבון, "ראה, יתיר, עד כמה שאני שונאת לעורר רחמים, הפעם אין לי בררה. מנרה לא יכולה

לקחת את הילד, בעלה לא מסכים. ואי אפשר להניח לו להישאר לבדו בעולם, נכון?"

יתיר שף את סנטרו, סירטיאד לא רחוקה מאוד ממסלול הנסיעה שתכנן לעצמו. זו תהיה רק סטייה קלה ומשתלמת מן הנתיב. ומלבד זאת, אולי בזכות המעשה הטוב הזה ישלח הבורא ממרום מלאכים שיגנו עליהם בשעה שיחצו את הגבול?

"אתם יוצאים היום בצהריים", אומרת בורדנה, "אני אמתין לך עם הילד על יד הבית של אמא שלך, שתאריך ימים. הוא ילד טוב, ומגיע לו עתיד יפה יותר מזה שיהיה לו כאן".

"עוד לא דיברנו על המחיר", אומר יתיר. "זה יעלה לך חמישה דיאל, ותאמיני לי, שזה מחיר טוב. שאני נותן לך רק כיוון שאת ידידת משפחה ותיקה שלנו".

בורדנה נעה במקומה: "נו-נו", היא אומרת, "זה לא נשמע לי מחיר כל כך מוזל, אבל בסדר. בגלל שהילד הזה יקר לי כל כך, הפעם אני לא מתמקחת. אני אביא לך את הכסף בצהריים, כשאביא את הילד".

"אני מוכן להוריד לך קצת במחיר", מפתיע יתיר אפילו את עצמו, "אבל תגידי לי, בבקשה, מהיכן ידעת שאני יוצא היום לדרך?" משהו חולף על פניה של האישה, מעין גיחוך. "על זה אני לא יכולה לענות לך, איש צעיר. אבל אין לך שום סיבה לדאגה. האדם שסיפר לי את הסוד הזה רוצה בהצלחת מסעך בדיוק כמוך ואולי יותר".

מצחו של יתיר מתקמט כאשר גבותיו מתקרבות זו לזו. היכרותו השטחית עם אבנר מספיקה כדי לקבוע שהאיש אינו גומל חסדים סתם כך, מבלי לשאוף להרוויח דבר מה בשל כך. אבל אולי פטפט האיש בחוסר זהירות האופייני לאנשים ממעמדו, השוכחים לפעמים שגם לעובדי השירות נמוכי הדרג קבע אלוקים אוזניים בגולגולותיהם.

"שמעת זאת ממר אבנר בכבודו ובעצמו?" הוא שואל בשקט.

פיה של האישה נפתח כדי להשיב, אך מילים אינן יוצאות ממנו. "זה לא משנה", היא אומרת לאחר שתיקה ארוכה, במהלכה ניסחה כנראה מחדש את מחשבותיה, "הנושא העיקרי הוא שאין כל סיבה לדאגה. לו

הייתה סיבה כזו, לא הייתי מפקידה את רניל בידיך. האמן לי".

זה טיעון הגיוני להפליא. אבל יתיר מחליט שלא לסמוך על שיקול דעתה של אישה זקנה הלהוטה לראות את נכדה עובר את הגבול. "לא אקח את רניל אם לא אדע מי סיפר לך שאני מתעתד לצאת היום לדרך", הוא אומר בפסקנות, "הביני, אם אבנר מסתובב ומשוחח על כך מבלי לבדוק מי מאזין לו – חיי בסכנה. ואני משוכנע בכך שתסכימי אתי על כך שאין שום טעם שאני ונכרך נמות עוד לפניך".

"הוא לא", אומרת בורדנה וקולה נואש, "רק לי סיפרו. יש לי הרבה ידידים, הרבה אנשים שזוכרים איך עזרתי להם בשעות קשות. וכולם מכירים את הסיפור של טארון, שנתקע שם, המסכן, מעברו השני של הגבול", היא מניחה ידה על לבה בניסיון לעורר אמון, "באמת, באמת שאין לך סיבה לדאגה".

"סביר מאוד להניח. אבל זהו סוג של החלטה שאני מעדיף לקבל בכוחות עצמי. ספרי לי מי גילה לך שנשכרתי על ידי אבנר, ואני אקח את נכרך אתי, ולא אגבה ממך אלא רק ארבעה דיאלים כדמי טרחה".

מצוקתה של הזקנה הולכת וגוברת: "הבטחתי שלא אומר", היא ממלמלת, "הבטחתי".

"אז ראי את העסקה הקטנה בינינו כמבוטלת". יתיר נחרץ ולחלוטין חסר רחמים, "אני בטוח שתוכלי למצוא לרניל משרת שוליה אצל בעל בית טוב ורחמן שידאג לו עד לנישואיו".

האישה שמולו מתכווצת, כאילו הייתה מפרש שהרוח חדלה מלנשוב בו. "זה אכזרי מצדך, בחור צעיר", היא אומרת קלושות, "אני הבטחתי, ואין לי שום בררה. ומה תרוויח אם לא תיקח את רניל אתך? שאלך ואלשין עליך אצל אנשי בטחון הפנים?"

"את לא תעשי זאת", יתיר נשמע משכנע והוא גם חש כך, "יהיה זה חטא גדול הרבה יותר מאשר לגלות את שמו של האדם שהפקיד בידיך את סודי והפקיר בלי בושה את חיי".

"אני אעשה זאת". קולה של האישה משכנע פחות מקולו של יתיר, אבל הוא חושש בכל זאת מזעמה, מן הייאוש שיאחז בה מחר – לאחר

שתגלה שבאמת יצא לדרך והותיר את נכדה מאחור. "אני מציע פשוט שתלכי אל אותו אדם, שחפץ כל כך בטובתך, ותבקשי את רשותו לגלות לי את זהותו".

"ואם יסרב?" בורדנה מניחה את ידיה על מותניה, "מה אוכל לעשות אז? האם תהיה אכזרי עד כדי כך שתותיר ילד קטן מאחור?" קול דנדון נשמע מעם הפתח, מארד חזר סוף סוף מהפסקת האוכל שלו ויתיר נשען אל הקיר שמאחוריו: "אם לא אדע מי הדליף לך את פרטי הנסיעה המדויקים שלי – פשוט לא אסע, וממילא לא אוכל לקחת אתי איש".

אבל גם בשעה שהוא אומר את המילים ברור לו שלא דיבר אמת. אבנר חזק מספיק כדי להצליח, בכל זאת, ללחוץ עליו לבצע עבורו כל דבר שיבקש. כך שגם אם לא יצא לדרך היום, הרי שבסופו של דבר, בין אם ירצה ובין אם לא – יאלץ למלא את בקשתו.

פרק עשירי

תמיד צחק שלוואן ואמר שאין בה אפילו שמץ של תכונות או ערמה, וצדק מסוים היה בדבריו, איך שהוא הצליח בעלה לקרוא תמיד את מחשבותיה ולנחש את תכניותיה עוד בטרם השלימה את תכנונן. ואם כך – תוהה ליאה – איך זה שהוא אינו מאמין לה הפעם שהתכוונה לטובה, אך ורק לטובה?

כבר יומיים שהוא מתהלך כשאפו באדמה, ובינו ובין אלרון בכלל שוררת צינה עבה כחושך מצרים, וגם השיחות ביניהם רוויות נימוסים וחסרות כנות.

"למה?" שאלה דומעת בבוקרו של היום השלישי, כאשר הוא עומד על יד דלת הבית, מוכן ומזומן לצאת החוצה מבלי להיפרד ממנה לשלום, "תתייחס לעניין בקנה המידה הנכון, שלוואן! גם אני וגם אלרון מכבדים אותך עד כדי כך שלא רצינו להביע במילים מפורשות את העובדה שדעתנו שונה משלך; אני לא העליתי על דעתי שאלרון יחליט לשלוח אותם אליך, ואלרון מצדו רק ניסה לאפשר לך לפגוש במציאות ולקבל החלטה בכוחות עצמך. לא עשינו שום דבר רע".

"את ודאי לא". שלוואן מכחכת בגרוננו, "ואלרון? הוא באמת לא עשה שום דבר רע חוץ מלדחוף אותי מראש סלע אל תוך מים שורצי כרישים".

ליאה אינה בטוחה מהם הכרישים המדוברים, פיראטים או בעלי חיים ימיים, אבל דוחה את בירור העובדות להזדמנות אחרת: "למה כרישים?" היא שואלת, "למה לא נמחק את ההתרחשות הזו מהזיכרון ונמשיך הלאה? שום נזק לא נעשה, שלוואן, שום דבר לא קרה. שום דבר לא התחדש..." קולה גווע.

"שום דבר לא התחדש", מסכים שלוואן, "ידעתי קודם מה דעתך על אבא שלי, וגם מה דעתו של אלרון. מה שהתחדש הוא – "כן?" היא דוחקת.

"שהבנתי פתאום מה דעתי שלי". קולו של הגבר שמולה יבש, "והבנתי מה אני מקריב בשביל לשמור על חיי כמו שהם".

הוא מדבר בחידות שליאה הייתה חפצה לפתור ולפענח, אבל הפחד שמא ייסוג מדבריו וייסגר שנית לשלושה ימים נוספים גורם לה להנהן בראשה כאילו הבינה: "ואיפה הם הכרישים?" היא שואלת.

הוא צוחק, צחוק של זקנים חסרי שיניים. "בתוך נשמתי, ליאה", הוא אומר, "במעמקיה האפלים".

ובזאת הוא עוזב את הבית בטריקה לא רמה, מותיר אותה לבדה. לגמרי לבדה, בתוך הבית ההומה במשרתות ומשרתים המכינים אותו לקראת שבת. ושתי בנות הלוויה שלה, המצפות שתגיע לרקום ולפטפט אתן בחדר האריגה, נדמות לה כשני צללים צבעוניים.

האומנם יש לשלוואן מעמקים אפלים?

הוא הודה בכך בעצמו, עכשיו, לפני רגע. הודה בכך בפה מלא ובלי להתבייש. בגרירת רגליים היא חוזרת אל שולחן ארוחת הבוקר שלהם, ובולעת בלגימה אחת, חסרת נימוס, את מיץ הלימון המר והקר שנותר בכוסה.

לאלעזר, בעלה המושלם של טמיאל, לבטח אין מעמקים אפלים. מצד

שני - כמו שהיה שלוואן מעיר אם היה מאזין למחשבותיה - ייתכן שאין לו מעמקים כלל. ולא ברור איזה משני המצבים טוב יותר.

בתנועות חדות היא ממלאת את כוסה פעם נוספת ולוגמת את תוכנה בחיפזון, כאילו הייתה שתיין המבקש לשכוח את צרותיו. זה לא עוזר, כמובן.

כשהעלה שלוואן את הרעיון לנסוע לבית אמה ולשהות שם בתקופה הקודמת ללידה דווקא שמחה, אחר כך, כשהבינה את כונותיו הסמויות - לנצל את הימים הללו לחיפוש אחר מחברותיו האבודות של אביה - נחרדה. בשלב השלישי הצליחה להזכיר לעצמה שתפקידה הוא להיות רעיה נאמנה, התיישבה לכתוב את המכתב המבוקש, מכריחה את עצמה שלא לחשוב על העניין המטריד.

אבל אתמול, בשעת ארוחת הערב השותקת שלהם, כשניסתה לדמיין את שלוואן ואלעזר הנפלא יושבים זה לצד זה בראש שולחן הסעודה, נתקע הלחם בגרונה. למה היא טיפשה כל כך? למה הסכימה להיכנס לתוך העניין הזה פעם נוספת? מספיק גרוע היה בביקורם האחרון שם, באביב שעבר.

עייפה היא קורסת על הכיסא, וטומנת את ראשה בין כפות ידיה. מעולם לא היה שלוואן מדוכדך ימים ארוכים כל כך, וגם אם נפל עליו דכדוך - הצליחה בדרך זו או אחרת למשוך ולחלץ אותו ממצב רוחו הקודר. אבל עכשיו, לראשונה בחייה, נתקפה גם היא בייאוש מדכדך הגורם לאדם לשבת על הספה, כשידיו שלובות, ולא לעשות שום דבר מועיל.

אחיותיה, אם היו כאן, היו מצחקקות ואומרת שנעשתה לנסיכה אמיתית, מפונקת ובטלנית. והמחשבה על צחקוקיהן היא חלק משמעותי בגורמים שגורמים לה להתנהג ככזו: לשבת על הספה, ולהחמיץ פנים לבבואתה הנשקפת, עקומה ומעוותת, מקומקום הכסף שעל שולחנן ההגשה. והאמת היא שעוד יותר גרועה מן המחשבה על צחקוקיהן - זו המחשבה על אלעזר המושלם.

היא מעווה את פניה כשהיא חושבת עליו.

אלעזר, בעלה של טמיאל, שדומה לאבא שלהן עד כאב.

לא היא המציאה את זה. אמה החורגת כתבה את זה באחד ממכתביה. חושבת כי היא מחמיאה לאלעזר, ואינה מבינה שכל אחת מילותיה נדמתה לליאה כסכין חדה.

שלוואן אדם מדהים. עמוק וזורם, חכם ועליון, שובב ואחראי בו זמנית.

יש בו המון תכונות נפלאות, שראויות למנהיג. בתוכו – היא משוכנעת בכך – הוא אדם מורם מעם. אישיות יוצאת דופן במעלותיה. מלאת רגישות וחקן. אבל אלו שפוגשים בו סתם כך, על אם הדרך, לא יכולים להתרשם מכל זאת. הם רואים רק את עליזותו, מאזינים להלצותיו השטחיות, רואים את סגנון הלבוש היותר מדי מסוגנן וגנדרני שלו, ומתרשמים ממעשי השובבות שלו, שלא רק שאינם יאים למנהיג, הם בקושי מתאימים לבעל אחוזה נכבד.

וגם היא, עד שפגשה אותו, עד שהכירה אותו לעומק, לא יכלה לדמיין כמה עומק ואילו עצמות של רגש יכולות להסתתר מאחורי בדיחות שטחיות. וכיצד סתירות רבות כל כך יכולות להתקיים בנחת ובהשלמה בתוך לבו של אדם אחד.

ואלעזר? אלעזר דומה לאבא. לא עליון, לא זורם, לא שובב.

בחור מיושב, עם שכל ישר, שלא יכניס את ידו לתוך האש ולא יצטרך להתבדח אחר כך למרות כאביו, כדי לשכנע את אשתו שהשלפוחיות הגדולות והמכוערות אינן מכאיבות בכלל.

היא מוחה את עיניה כשהיא נזכרת בשלפוחיות ההן, ובנסיונותיו ההומוריסטיים של שלוואן הכאוב להרגיע את ההיסטריה שאחזה בה למראה ידו הכוויה.

אבל לא רק הכוויות וההשוואות גורמות לעיניה לדמוע, אלא ההבנה שעם הזמן החולף גם היא הולכת ונעשית דומה לו יותר ויותר. ליאה של לפני שנתיים, למשל, לא הייתה מעלה בדעתה להסתיר מבעלה מידע כל שהוא, גם אם הידיעות שישמע יגרמו לו למורת רוח.

המשרתת הראשית נוקשת קלות על הדלת ונכנסת בצעד בטוח פנימה:

"השליח מאלקן הגיע, גברתי. האם תרצי לראות את הבגד לפני שאאשר את קבלת המשלוח?"

שליח? בגד? איזה?

"כן, כמובן, תודה", משלוואן למדה לא רק לשמור על סודותיה אלא גם על חיוכה. ויהיה אלעזר של טמיאל מושלם ככל שיהיה, הרי שהיא למדה אין ספור דברים דווקא משלוואן, האיש שגם אם יתפרק ממתח, תסכול או עייפות לעולם לא יתחמק מלמלא את משימותיו בשלמות, ובחיוך.

ואולי זהו עוד עניין שמקשה עליה להגיע לבית אמה. ההבנה שככל שחולף הזמן היא נהיית כמוהו, בלי להרגיש בכלל. ורק כשהיא חושבת על אחיותיה התמימות היא קולטת עד כמה השתנתה.

בבית הן נהגו תמיד להתבדח על חשבון בנות האצולה העשירה המתרברבות בבתיהן המטופחים. מה החכמה, שאלו, להחזיק בית נאה כשלשירותך צוות משרתים הנכון למלא כל פקודה?

באין ספור שיחות מוטיבציה, ספונטניות ויזומות, הצליחה תרצה להחדיר לראשן שנשים כמותן, שמטפחות את הבית עם עזרה מינימלית ותקציב נמוך מן המינימום, הן-הן עקרות הבית המושלמות. מושלמות גם אם המזווה ריק, חלון הזכוכית שבטרקלין סדוק, על השולחן המרכזי כווייה, ופיסות טיח מתקלפות מעיטורי הצבע שעל התקרה.

מרירות גדולה מתגבשת בלבה של ליאה היורדת אל הטרקלין. מישהי מהן תהיה מסוגלת להעריך את מאמציה, בכלל?

מי מהן תהיה מסוגלת לקלוט שאין זה משנה כמה משרתים יושבים בגן ולועסים מאגנט וכמה משרתות סורגות צעיפים במטבח, כי בכל מקרה ייוותר העול על כתפיה של עקרת הבית?

מי מהן תבין שלהיות זו שמעמידה את כל האנשים הבוגרים האלה על רגליהם וגורמת להם להתחיל לנוע בין החדרים – זו משימה הרבה יותר קשה והרבה יותר מורכבת מלקחת קצת חלבון ביצה, לטפס על סולם ולהדביק את פיסת הטיח למקומה?

בחדר המבוא הנקי ללא רבב, המואר היטב בזכות נרות שעווה גדולים המשתלשלים מן התקרה בתוך גברשת קריסטל נוצצת, לצד שולחן עץ בוהק, ממתין לה השליח, חמור סבר כשם שרק שליחים רשמיים יכולים להיות.

על השולחן שלצדו מונחת החבילה הארוזה, והיא פותחת בתמיהה מוסווית את קישורי החבל.

מה זה?

זה רך כמו בגד. בגד עבה מאוד, ומרופד. אולי פרווה? אבל היא הרי לא הזמינה מעיל חדש, ולשלוואן שלושה מעילים, מלבד הפרווה שמסר לידיד נזקק – כאשר החליט שהסגנון והגזרה נועזים וחדשניים מדי עבור אדם במדרגתו הרוחנית.

כנראה שחמותה שלחה לה את כריות הנוי, כמו שהבטיחה. יפה מצדה שלמרות קרירותו הברורה של המלך היא ממשיכה ודואגת להם תמיד.

משהו חם מפשיר את הקיפאון שאחז בה מאז הבוקר, יש מישהו שמעריך אותה. יש מישהו שמבין כמה היא מתאמצת. כמה היא רוצה ומשתדלת לעשות את המרב במצב הנתון –

לבה חוזר וקופא: עם הבעל הנתון.

לא. היא לא התכוונה להשוות בין שלוואן לאבא שלו! זה לא מה שהתכוונה לחשוב! שלוואן ירא שמים. היא יכולה להעיד על כך בפה מלא. ואין מי שיכול להעיד על יראת השמים של אדם כמו אשתו.

אבל אם כך, איך קפצה ההשוואה הזו אל תוך מוטה פתאום?

הקשר האחרון משתרר, סוף כל סוף, והיא יכולה להתיר את החבלים ולפתוח את קיפולי הבד הגס.

זו לא כרית.

זו פרווה.

והיא מזכירה לה מאוד, בעצם, היא לא רק מזכירה אלא נראית בדיוק כשם שנראתה הפרווה שהעביר שלוואן הלאה רק בתורף הקודם!

כאילו כפה אותה שד לעשות זאת היא פורשת את הפרווה על השולחן, בודקת את התיפורים ואת רמת הגימור. מעניקה לשליח תשר, משלחת אותו לדרכו, ומבקשת ממנהלת המשק לשלוח הנה את אחראי המלתחה של האדון.

האחראי, שבדיוק התיישב לארוחת צהריים, מגיע בגרירת רגליים, אבל ליאה מתעלמת לגמרי מן ההבעה הלא מרוצה שעל פניו, ומחווה על הפרווה המונחת על השולחן.

"מה זה?" היא שואלת.

"פרוות הטיאלי של האדון?" הוא תוהה, "ואני חשבתי שהוא העביר אותה הלאה בשנה שעברה!" הוא אינו ממשיך, אבל ליאה זוכרת את מתאوتיו של הבחור לנוכח החלטתו של בעל הבית, ושמחה לגלות כי הוא מופתע בדיוק כמוה. "שלוואן הזמין פרווה חדשה בביקורו האחרון באלקן?" היא שואלת רק כדי להיות בטוחה.

"אם עשה זאת – לא עירב אותי בעניין", הממונה על המלתחה מניח את ידו על לבו, "אבל בכל מקרה הריני מעז להשמיע את דעתי באוזני הגבירה כי כיום פרוות טיאלי כבר אינן באפנה כשם שהיו לפני שנה ושנתיים. כך שגם אם אי אז הייתה בהן בעיה של – " הוא אינו מוצא את ההגדרה המדויקת ותנועות ידיו משלימות את מילותיו החסרות, "היום אין בעיה כזו".

ליאה משפשפת את אפה, כמה עמל השקיעה כדי לשכנע את שלוואן להפסיק להסתובב עם האדרת המשונה והבולטת הזו! האם עכשיו יהיה עליה להתחיל שוב את התהליך כולו מהתחלה?

בערב, ברגע של שלוה, כששלוואן מחטט באח בחיפוש אחר הערמונים שהחביא שם קודם, היא אומרת בנימה אגבית ככל האפשר: "הגיע שליח היום מאלקן. הפרווה שהזמנת – הגיעה".

"פרווה?" הוא תוהה, "איזה פרווה?"

"מעיל של טיאלי, פרווה בשני צבעים", אומרת ליאה, "כמו שהייתה לך פעם". היא משתדלת שמרירותה לא תשמע. אבל רק עניין של מזל

הנו שהוא אינו פנוי להאזין לדקויות: "לא הזמנתי עוד אחת כזו אולי פְּרִיאַסְט שלח לי אותה חזרה?" הוא סקרן, "מוזר!"

ליאה מנענעת בראשה לשלילה: "לא, זה לא ממנו. היא הגיעה מאלקן, באותה חבילה עם כמה מסמכים ואישורי קנייה, ואיזה שהוא מכתב מאבא שלך. אבל הפרווה לא מאבא שלך הרי – "

מילותיה האחרונות כבר אינן מגיעות לאוזניו של שלוואן, "מכתב!" השרפרף מתהפך ונופל אחורנית, "איפה הוא?"

"על השולחן בחדר העבודה שלך."

"היית צריכה לומר לי קודם."

הוא צודק. אבל הפרווה הבהילה אותה והעסיקה את מחשבותיה עד שבקושי הבחינה באיגרות המצורפות.

"אני אלך לבדוק במה העניין", מילותיו של שלוואן מקוטעות מעט, בשל נשימתו המהירה, "את מכירה את אבא שלי, הוא לא מבזבז דיו סתם."

"הוא רק שופך אותו כמים בניסיון להלחיץ אותך, כאילו שלחץ הוא מה שיעזור לך לפתור את תעלומת האבקה הארוכה", כאשר עולה האבקה השחורה בשיחותיהם הופכת ליאה לחדה ועוקצנית, אבל את מילותיה היא ממלמלת בינה לבינה, רק לאחר שעוזב שלוואן את החדר, "לך, לך לקרוא את המכתב הזה ותחזור מוטרד ומתוסכל כמו כל פעם, לך. למה לא?"

מרירותה הבלתי נשמעת אינה מביאה כל תועלת, והיא כובשת בכוח כמה משפטים נוספים, ומאלצת את עצמה לחזור ולהגות בפרווה.

מי שלח אותה הנה, ולמה?

היא מוצאת את התשובה לבסוף באחד מכיסיה של הפרווה, כתובה בכתב ידו האלכסוני של ברכיהו, ומלאה ברכות לבביות לרגל יום הולדתו האחרון של שלוואן, שחלף כבר לפני שלושה חודשים תמימים.

"מתנה מאחי?" שלוואן ששב לחדר מגיב לידיעה ברגשות מעורבים, "יפה מצדו שזכר את יום ההולדת שלי וטרח לוודא שתישלח אליי מתנה מתאימה גם כשהוא במרחקים". אבל למרות שמילותיו נשמעות

בוטחות, הרי שבסתר לבו הוא תוהה לנוכח מחוות הידידות הזו. מאז השתמש בזהותו של ברכיהו כדי למלט את פילאק מן הכלא גבה הר ביניהם. ברכיהו אמנם לא אמר מילה, אבל נדמה היה לשלוואן כי הוא מבין ויודע, וגם כועס על חוסר זהירותו של אחיו הצעיר, שמוכן היה להפליל אותו במעשה שלא עשה. כך שנדיבותו הפתאומית – מטרידה את שלוואן ומביכה אותו. האם מנסה ברכיהו לרמוז לו דבר מה? האם הוא רוצה לשקם את היחסים ביניהם? או שאולי, בכלל, מעולם לא ניסה ברכיהו להתרחק – והקרירות בה חש שלוואן הייתה תוצר של דמיונו בלבד, בעוד במציאות נותר ברכיהו אח אוהב כשם שהיה תמיד? "זה הגיע בדיוק בזמן", אומר שלוואן, "אצל אמא שלך קר מאוד בלילות, זה יהיה שימושי שם".

היא משתנקת: "אצל אמא שלי?" שלוואן מסב אליה את גבו, תוחב את השיפוד עמוק אל תוך בשרו של הערמון החמקמק, מוציא אותו החוצה, ומשחרר אותו על צלחתה של ליאה. "מה הבעיה?" הוא שואל.

היא פוכרת את אצבעותיה. "הייתה לך פרווה כזו פעם", היא אומרת באומללות, "נכון?"

"נכון. נתתי אותה לכריאסט".

"בגלל שלא היה לו כסף, או בגלל שהיא הייתה – " היא נדרשת לאומץ מסוים כדי להגיד זאת, "קצת מדי נועזת וחדשנית בשביל אדם ברמה שלך?"

גבותיו הבהירות, הישרות, של שלוואן מתרוממות: "כך אני אמרתי?" "נדמה לי".

שלוואן מעביר את קצה לשונו על שפתו התחתונה, ומסב את מבטו אל התנור הלוהט, "מוזר", הוא אומר מבלי להביט בה.

"מה מוזר?" היא שואלת בטינה, "אתה זרקת את הפרווה ההיא – " "לא, לא זרקתי, תרמתי. וחוץ מזה, שאת באמת לא חייבת לתת דין וחשבון לאף אחד. במיוחד לא לגיס שלך או לאחותך למחצה".

העובדה שהיא שקופה כל כך לפניו אינה נעימה לה.

"אני לא אוהבת שאתה קורא לה 'אחותך למחצה', זה נשמע גרוע".

"סליחה", הוא מניח על צלחתה עוד ערמון אחד, "ערמונים טעימים יותר כשהם חמים", הוא מציין בחיוך עקום, שמזכיר לה את יחסי הנימוס היבשים ששררו ביניהם בשלושת הימים האחרונים.

"מה אבא שלך כתב?" היא שואלת, מוכנה לספוג הכל, והעיקר לשנות את נושא ונימת השיחה שהחלה מתנהלת ביניהם.

"הוא רוצה שאבוא לבקר אותו באלקן בהקדם האפשרי, או במילים פשוטות – שאצא כבר מחר לדרך". שלוואן ממלא את פיו ולועס בשתיקה רגע, מניח לה לעכל את הדברים, ואחר כך מוסיף: "למיטב הבנתי לא אהיה שם יותר מיום או יומיים. אחזור כך שגם אם לא אהיה כאן בשלבי האריזה, אגיע בדיוק בזמן כדי שנוכל לצאת לביתה של אמך ביחד, כמו שתכננו".

היא מהנהנת בגבורה, אבל לא מצליחה להסוות את דמעותיה, והוא חושק את שפתיו ונאנח: "דאגי לכך שיכינו לי תיק. כך שאוכל לצאת מן הבית מחר בבוקר", קולו רך, "ותוודאי, בבקשה, שיארזו גם את הפרווה הזו. אם ברכיהו גילה כלפי נדיבות לב רבה כל כך, מן הראוי שאכבד אותו ואשתמש במתנה הנאה שהעניק לי".

ככל שחלף הזמן וזכר הימים היפים בהם היה הבן המועדף על אביו הלך ונשכח, נעשו הנסיעות לאלקן מתסכלות ומפחידות יותר. והבוקר הזה, שעה שהוא עוזב את ביתו, הוא חש כאילו בוערת קדחת בעצמותיו, מזרימה גלים של קרח ועופרת נוזלית בוורידיו. וצינתו של הבוקר האפרורי אינה מצליחה לשכך את האש הבוערת הזו.

סביר להניח שלא יאונה לו כל רע, אבל... מה יקרה אם לא יחזור הביתה, אף פעם, לעולם?

מה יעלה בגורלה של ליאה, במקרה כזה?

הבוקר היה צונן ונאה, ואפרוריות השמים השתלבה יפה עם הירוק העז שעל פני האדמה. הדרך נפרשה לפנייהם רחבת ידיים וישרה, והציפורים

הקטנות שעל העצים ליוו את שני הפרשים במקהלת ציוצים עליזה והרמונית למדי. אבל על אף שהיקום כולו הזמין שיחת רעים נעימה, הרי ששלוואן, בניגוד להרגלו, היה שרוי במצב רוח שתקני למדי.

"הפסקת צהריים?" שאל אלרון לבסוף, מסב את ראשו הצדה.

"עוד מוקדם", חיווה הנסיך את דעתו.

"לא מדי. וכאן, מיד אחרי הסיבוב, ישנה פינת חמד שמתאימה באופן מושלם לסעודה. כולל נחל זמין, שעוזר מאוד לאלו שצריכים להביא את מי הנטילה אל השולחן".

שלוואן נד בראשו בחמלה מזויפת, קרובה יותר לזעם עצור, "אל תצייר את חייך כאומללים כל כך, אלרון. לבי נשבר כשאתה מדבר כך".

הצעיר הנורדי צחק. "יהיה זה אסון לכוזר אם לב כה אצילי ומעודן יישבר בטרם עת, ולא ארצה להיות מואשם בפשע. נעצור את הסוסים, הוד נסיכותך, או שקיבתך המרוממת עדיין גדושה בשתי כפות הדייסה שהואלת לאכול בבוקר?"

שלוואן השמיע נשיפת צחוק קצרה, מאולצת. "אתה עוקב אחריי בתשומת לב", ציין.

"הבטחתי להוד נסיכותה, במעמד אב הבית וכל צוות המשרתים, שאשמור את צעדיך ואת כפיותיך". אמר העבד, עצר את סוסו בקלילות מיומנת וקפץ כנער מן האוכף, "חוששני שאלמלא הבטחה זו לא הייתה מניחה לך לצאת מן הבית".

שלוואן חושק את שפתיו, ומנער את ראשו, כאילו ביקש לדחות הצדה אי אלו מחשבות מטרידות, ואלרון, שמצפה לשווא לחיוכו, אומר בשקט: "אינך מצליח לסלוח לי, אדוני?"

"לא". אומר שלוואן, "והאמן לי שאני מנסה לזכור לך את חסדי נעוריך... אסור היה לך להציב אותי בסיטואציה כזו. אסור! מי ערב לך, למשל, שהברגש אינו מרגל שנשלח אלינו מאלקן?"

אלרון מופתע: "הכרתי אותו", הוא אומר, "הוא אחד מאנשי ביתו של ידידך המנות. ברור היה לי שרצונו להבטיח את עתידם של הילדים הנו אמיתי וטהור".

"לעולם אי אפשר לדעת", אמר שלוואן, "אדרבה, אמור לי אתה, אם בן כמוני בגד באביו, במי עוד אפשר לתת אמוץ?"

על אף נימתו העגומה של שלוואן מוצא אלרון את העניין מצחיק. "לא", אומר שלוואן ומנופף לעברו באצבע צרדה, "מחק את החיוך המטופש הזה מפניך. היום בו יגלה אבי את האמת, יהיה יום עצוב מאוד עבור שנינו". רגע הוא שותק ואחר כך מוסיף: "ואולי גילה זאת כבר, וזו הסיבה בשלה הוא מזמן אותנו לעיר?"

"לא סביר להניח", אחד מיתרונותיו, או אולי חסרונותיו, של אלרון, הנו יכולתו המופלאה להתרכז בהווה בלבד, מבלי להרהר בעבר או להגות בעתיד. "תכננת היטב את הברחתו של פילאק מן הכלא, ואין שום סיבה לחשוב ששנתיים מאוחר יותר יתגלו פתאום רמזים מפלילים שיקשרו בינך לבין הפרשייה ההיא".

"אבי לא זקוק לרמזים מפלילים כדי להבין מי עמד מאחורי העניין, ואתה יודע יפה מאוד שמאז ועד היום הוא נוהג בי בחשדנות. די באירוע נוסף, קטן כזנבה של לטאה, כדי לערער סופית את האמון שהוא רוחש כלפינו ולשלוח את שנינו לכלא".

קולו של שלוואן אינו מגלה את עומק המצוקה שהוא שרוי בה. מבלי מילים, מידר אותו אביו והרחיק אותו מכל עשייה בעלת חשיבות, והודלף לו שאפילו אחיו הוזהרו שלא לדבר בקרבתו על עניינים שהשתיקה יפה להם.

ולא צריך היה להיות גאון גדול כדי להבין שייתכן בהחלט שבעתיד נעלם כל שהוא החשדנות תתחלף במשהו גרוע בהרבה. ואף על פי שבאופן טבעי העדיף שלא להרהר בפרטים, בכל זאת מפעם לפעם מבצבצות במוחו תמונות עשירות גוונים המתארות את סופו האפשרי.

הוא מפחד. לא בושע להודות בכך. והפחד הוא שדחק בו ודחף אותו להתעסק באובססיות של ממש בנסיונות לפענח את סודה של האבקה השחורה. מתוך תקווה עמומה כל שהיא כי אם יוכיח חריצות, ישתכנע אביו כי מותו או היעלמותו מעל המפה יזיקו לאינטרסים של הוד מלכותו ולא ההיפך...

"הכריכים של הוד נסיכותו", אמר אלרון, מחלץ מתרמיל העור שתי

חבילות מעוררות תאבון, ומניח אותן על השמיכה שפרש קודם לכן על האדמה, "שכר השעורים החביב עליו", בקבוק בינוני בגודלו נשלף גם הוא החוצה, "קצת ירקות ללפף בהם את הפת, ומשהו מתוק לקינוח הסעודה".

"נפלא", אמר שלוואן, משעין את ראשו אל גזע העץ ומציץ בפיסות הרקיע התכולות-כסופות שהציצו מבין הענפים.

"המים לנטילת ידיים יגיעו מיד", הוסיף העבד, "ואני מקווה שהמזון יצליח לשפר במשהו את מצב רוחך. לא ייאמן שאתה חושש עד כדי כך מן הראיון אצל אביך".

שלוואן נד בראשו: "אתה חסר תקנה, אלרון. מה היה עולה בגורלך אילו היית נופל בידיו של אדון ליברלי קצת פחות ממני?"

"סביר להניח שהייתי מוצא את עצמי מוביל את הכבשים לאחו מדי בוקר, ושם הייתי מתפרקד לי על הדשא, מחלל או מחצצר כרצוני, קורא פרקי תהילים בשלווה ופטור לחלוטין מן הצורך לנעול נעליים בעלות חרטומים מחודדים שלוחצות נורא על בהונותיי", השיב הנורדי מיד, "אבל לתשומת לבך, הוד נסיכותך, לצערי אביך מעולם לא העביר אותי רשמית לרשותך, כך שעם כל מעלותיך הליברליות אני עדיין נתון בידיו של איש אחר".

"אתה מזכיר לי את זה לפחות פעמיים בחודש. ומתעקש שלא להבין שאין לי מה לעשות עם העובדה הזו. אבי לא מעוניין להעניק לי כרגע מתנות נוספות, ואתה – בין אם הדבר ימצא חן בעיניך ובין אם לא – הנך מתנה בעלת ערך גבוה למדי".

"תמיד אהבתי מחמאות", הירקות נחתכו בזריזות מדהימה בסכיניו של אלרון, ונפרשו כמניפה על גבי צלחת החרסינה המעוטרת ששלף מן התרמיל, "אף פעם לא חשבתי שארצה שמישהו יעריך קצת פחות את סגולותיי".

שלוואן צחק בעל כורחו, "אתה באמת חסר תקנה".

"אמור זאת לאביך", המליץ הנורדי ללא שמץ של חיוך.

"הוא יחשוב שאני מבקש ממנו לקחת אותך חזרה".

"אפילו הוא לא מרושע עד עדי כך", אמר אלרון, הניח את ידו על פיו, גלגל את עיניו, והוסיף: "אמרתי משהו שאסור היה לי לומר, נכון?"

"אין סיכוי, אלרון. לא תצליח להצחיק אותי היום".

"גם אם לא הבחנת בכך, כבר צחקת פעמיים".

שלוואן צחק, בשלישית, ויידה רגב עפר גדול לעברו של הדובר. "לך תביא מים לנטילה", אמר אחר כך, "נדמה לי שאני רעב".

העבד ניתק ממקומו בזריזותו הרגילה, אבל הבעת פניו העליזה נעלמה כליל. עיניו של שלוואן הצטמצמו, "אלרון – " אמר בקול רך, "אתה יודע שאני מחבב אותך ורוצה לגמול אתך את החסד הקטן הזה, הייתי שמח מאוד אם היה באפשרותי להעביר אותך רשמית לרשותי ולשחרר אותך ממרותו של אבי".

העבד נעצר וזרק את ראשו אחורנית, "האמת היא שאיני בטוח בזה בכל כך, הוד נסיכותך. כשאתה כאן, משוחח אתי, כוונותיך ברורות. אבל כשאיני נמצא בסביבה?" הוא טלטל את כתפיו הדקות הנה והנה, "ייתכן שהן מסתובבות לצד השני כשושנת רוחות".

"אממ!" אמר שלוואן בחומרה, "לבטח אינך מתכוון לומר לי שאני מתנהג בצביעות!"

"כן", השיב אלרון, "אתה צודק. לבטח לא יהיה זה חכם לומר לך שאתה מתנהג בצביעות".

הדיוק הקטן בדבריו הרגיז מעט את שלוואן. "יש לי מספיק על הראש עכשיו, אלרון!" אמר בחדות, "סכור את פיך בבקשה, והתנהג כמו שאתה אמור להתנהג, לפחות עד שסוסינו ידרכו על הכביש המוביל מאלקן חזרה הביתה".

אבל העובדה שאלרון קיבל את דבריו כפשוטם, ונהג בהמשך הדרך בהתאמה מדויקת למעמדו – לא שיפרה את הרגשתו של שלוואן. להפך.

פרק אחת עשרה

ויריד היה מוצלח השנה. המון סחורה טובה נמכרה בשפע ובמחירים הוגנים, ויוזבד שעבר בקפדנות על הרשימות שהביא עמו מן הבית, הצליח להגשים כמעט את כל המשאלות והבקשות שהופיעו ברשימותיו: מסט שיניים למחרשה ועד טבעת אירוסין. ונראה היה לו כי בני המשפחה, תלמידי הישיבה, ובני הכפרים שהפקידו בידיו את פרוטותיהם וחלומותיהם יהיו מרוצים מאוד מן התמורה לאמון שנתנו בו.

אבל אפילו המחשבה על הילדים המקפצים באושר, אוחזים את מתנותיהם וצעצועיהם, והגברים הבוחנים בהתפעלות את השלל בעל הניחוח העירוני, אינה מצליחה לגרום לו לחייך. לבו כבד מדי.

בעבר, בימי חייה של אמו, היה תוהה לפעמים כיצד היא נשארת קרה וקפואה כל כך לנוכח אושרם והתלהבותם של כל האנשים סביבה. אבל השנה, כשסודה מכביד גם על לבו, הוא מבין אותה טוב יותר, וחש רגשות אשמה על מחשבותיו אלו. כל פרוטה שבזבזה כאן נלקחה ממקום אחר. והשפע עליו מתענגים כולם הנו אשליה בלבד. ולמרות שהכל נראה יפה כל כך, אחוזתם אינה אלא אנייה שחור בקרקעיתה,

וגם אם ידיים מיומנות סותמות את החור, וגדולים הסיכויים שתצליח להגיע בשלום אל החוף – בכל זאת לא יכולים קברניטיה ליהנות מאוויר הים...

וכשאל המשא הזה מצטרף ענן ערפילי של סימני שאלה העוסקים ברצונו האמיתי של בן ליראם ובפרשת היעלמה של הטבעת, הופכים אדי הדאגה שבשק שעל לבו למערפלי חושים.

"אם אני לא דואג, לך ודאי אין סיבה לדאגה", אמר לו באלאר הבוקר, כאשר ניסה פעם נוספת לשתף אותו בחששותיו, "ההלוואה היא סיפור ישן, עתיק יומין. ועד היום עמדנו יפה בתשלומיה. אין סיבה לחשוש כי המצב ישתנה. ולגבי הטבעת, אומר לך שוב את דעתי: נשבית במעשיות שסיפרת לעצמך. ברגע של בלבול שכנעת את עצמך כי הטבעת הייתה על אצבעך כאשר עלית לפגוש את בן ליראם, ואחר כך כבר לא הנחת למציאות לבלבל אותך..."

בטחוננו העצמי של באלאר היה משכנע, אבל יוזבד עדיין זכר כיצד נתקע אחד מפיתולי המעקה בטבעתו כאשר עלה במדרגות, והתקשה למדי להשתכנע כי הזיכרון הזה אינו אלא הוכחה מופלאה לכוחו של דמיונו. דווקא דודו המנוסה והבוטח, נדמה בעיניו כשבוי בכלוב עשוי זהב ששרטט לעצמו.

סביב סביב תוססת המולה מחרישת אוזניים, כל ידידיהם ומכריהם, בעלי האחויות העושים את דרכם צפונה, מתלכדים לשיירה עליזה ומלאת סיפוק ומתכוננים למסע המשותף הביתה, ולאחר יותר משבועיים של מגע כמעט יומיומי היחסים ביניהם קרובים וידידותיים, משפחתיים כמעט.

"עצוב לחזור הביתה?" טופח על שכמו בנו של האציל דְרָאן, בחור אדיר ממדים שגודל שכלו עומד ביחס הפוך לנפח גופו, "אבל אל דאגה, בתום חודש או חודשיים כולנו נתרגל חזרה לשקט ולשלווה, לחיים ששום דבר לא ישתנה בהם גם בעוד חמישים שנה".

"אמן", אומר יוזבד, ומתאמץ עד מאוד לחייך. הלוואי, הלוואי שתימצא לו שוב שלווה בעשרים השנים הקרובות. הלוואי שימצא למצב הביש הזה איזה שהוא פתרון. הלוואי שביקורו הנוכחי בעיר לא היווה צומת

שכל אחת מפניותיו מובילה לדרך ללא מוצא.

האם ישתף את אביו בסודה הנורא של אמו, ייקח ממנו את שלוות הלימוד, עבורו הקריבה אמו את חייה ויפגע בזכרה ובכבודו של דוד חנוך המנוח?

ואם יחליט לשמוע בקול עצתה של אמו, וילך בעקבות צוואתה המפורשת, האם לא יחטא בשותפות להלוואה בריבית קצוצה? האם דוד באלאר, בו מעולם לא נתן אמון מלא, ראוי להיות מורה דרכו בסוגיה הלכתית רגישה כזו?

ואם לא הוא – מי כן?

מחשבותיו נעות באותו מסלול לאורך כל ימי הנסיעה, והתבדחויותיהם העליזות של הסובבים אותו והסיפורים המשעשעים שהם חולקים ביניהם בערבים סביב המדורה אינם חודרים לתודעתו.

המסע המשותף, העליז ביותר בשנה, חגיגות השיבה הביתה, נראות לו תפלות וחסרות טעם. ועל אף שהוא מצליח להשיב לעניין ולשאול כהלכה, ואפילו להיאנח או לצחוק יחד עם כולם ברגעים המתאימים, לבו אינו שם.

וזו אולי הסיבה, שעל אף חוש הריח המפורסם שלו, הוא האחרון שמבחין כי משהו אינו כשורה.

"שרפה!" אנשים צועקים, אנשים מחווים בזרועותיהם לעבר עננת העשן העולה מצפון, וקבוצת בני האצולה הצעירים, בלוויית גדוד משרתים נבוך, נשלחת קדימה, לבדוק את פשרם של הדברים.

כעת, מול ניתוחו של אסון אמיתי, נדחקים הצדה כל פחדיו של יוזבד, הערפילים שאפפו אותו נמוגים, וסוסו הוא הדוהר ראשון בנתיב המוביל אל מחוץ למחסה העצים.

אבל המחזה שנגלה לעיניו משתק גם איש צעיר ואמיץ כמוהו.

"מלך גדול ורחום שבמרומים", בחוסר אמון הוא סוקר את האודים השחורים והמעשנים, המסמנים את המקום בו עמד, עד אתמול או שלשום, כפר שלו ומשגשג למדי. "איך קורה דבר כזה? בעונה הזו?" שאלתו קופאת באוויר הקר.

"אולי דווקא בעונה הזו, מישהו הדליק תנור, הארובה הייתה סתומה, ובתי הכפריים עשויים ברובם מעץ..." אומר פֶּאֶרְאֶלְאָן הבן ולא רק קולו נשמע כעולה מאוב, גם פניו חסרות צבע כפניו של מת. זוהי נחלתו של אביו, אלו הם אנשיו, ויוזבד יכול רק לדמיין כיצד הוא חש לנוכח האסון הבלתי נתפס.

"נרד לבדוק איך אפשר לעזור", אומר יוזבד, וקולו מעודד, "ייתכן שלא היו אסונות רבים בנפש, כפי שזה נראה מכאן".

"אולי". אומר פֶּאֶרְאֶלְאָן, "הלוואי. אבל ראה כמה מעטים הם האנשים המסתובבים בין החורבות!"

"זה נראה רע". מסכם דראן, "חתיכת אסון".

ההגדרה, פשוטה ובוטה, ממצה עד מאוד.

"יצטרכו כאן כל עזרה שיוכל מישהו להגיש". אומר יוזבד, מפנה את פניו לאחור, אל חבורת הצעירים ההמומה, "שניים מתוכנו יחזרו להזעיק עזרה, וכל מי שאינו מפחד מדם ועשן, מוזמן לבוא אתנו לבדוק במה ואיך אפשר לעזור".

הכל מקבלים בטבעיות את הנהגתו, אבל הוא עצמו חש הקלה עצומה כאשר הוא מגלה כי הם אינם הראשונים להגיע אל זירת האסון. אנשיו של האביר פֶּאֶרְאֶלְאָן הזקן כבר נמצאים בכל מקום, שחורים מזעם ומפית, והסיפור שבפיהם בלתי ייאמן: חבורת השודדים שמטילה את אימתה על השטחים שמעבר לנהר הדיסטאף חצתה לראשונה את הנהר. וכאשר גברי הכפר האמיצים סירבו לשלם את דמי החסות שדרשו – העלו את המקום כולו באש.

"והסתלקו?" דראן מביט סביב, כאילו פחד ששודד שתום עין יזנק עליו מבין החורבות.

"כנראה כדי לשוב", אומר נאמן ביתו של האביר פֶּאֶרְאֶלְאָן, "ובאמצעות האימה שהסיפור הזה יטיל על כל כפרי הסביבה, להפיל את חיתתם על האזור כולו. עשרות הרוגים, קרוב למאה וחמישים פצועים – חלקם אנושות, ועוד כמעט שלוש מאות איש שאיבדו את בתיהם ועתידם – מי יעז לסרב להם מכאן והלאה?"

"פוליטיקה אחר כך", מחלתה של אמו העניקה ליוזבד גישה מעשית מאוד בנוגע לסבלם של בני האדם. "עכשיו צריך להסיר את הכפפות, להפשיל את השרוולים ולהושיט עזרה".

אתיל-כאזראן נאה פי מאה מאלקן, ואין בכך כל פלא, שכן אלקן משמשת כבירה זמנית בלבד, וכל כולה קיימת רק עשרות שנים בודדות. אתיל, לעומת זאת, הנה בירתה האמיתית של הממלכה הגדולה, ומאתיים שנים של הדר מלכות העניקו לה את צביונה הייחודי.

אבל למרות ההבדל העצום בין השתיים, הניחוח העירוני, המשופשף, המעשי, והברק המלוטש של אנשי החצר מחזירים את שלוואן אל היפים שבימי נעוריו.

אבל לא רק נישואיו או מעמדו החדש כבעל אחוזה כפרית יצרו את ההבדל החד בין חיי העבר לחיי ההווה, וברור לשלוואן שגם אם יחזור להתגורר בעיר לעולם לא יחזרו הדברים להיראות כשם שנראו לפני שבוע שבע הברכות שלו. לפני שבחר לסייע לפילאק להימלט, והחזיר למהללאל את תליון הזהב שלו.

הסודות הם אלו שיצרו את המחיצה בין העבר להווה, ומלבד האמת אותה לעולם לא יוכל לגלות לאיש – שום דבר לא יוכל להחזיר את המצב לקדמותו.

הארמון קיבל אותם, כמו תמיד, בקרירות שקטה, הדר מעודן וזמזום עמלני. האנשים במסדרונות מיהרו כולם, בפנים אומרות חשיבות נחפזו מפרוזדור לפרוזדור, מדברים ביניהם בקולות מהוססים. טרודים מכדי להבחין ולהקדיש זמן לאורח שזה מקרוב הגיע.

רק האציל הממונה על קבלת האורחים קיבל את פניו בחיוך מקצועי:

"ברוך שובך לעיר, הנסיך שלוואן!" אמר, "לא ציפינו לראות את פניך מוקדם כל כך! מיד אשלח מישהו לבשר להוד מלכותה כי הקדמתם לבוא, האם תרצה לחכות לה בטרקלין המשפחה? ומה תרצה לשתות?"

"מים חמים", לשווא מנסה שלוואן להרגיש שיין. לזכור שכאן היה ביתו במשך תקופה ארוכה ופורייה מאוד. תקופה בה הרבה לעשות טוב בעולמו של הבורא, וריכוז סביבו קבוצה ענקית של ידידים ומעריצים.

אבל תחושת השייכות ממאנת להופיע.
להפך.

מרגע לרגע הוא חש את עצמו זר עוד יותר.
ותחושת הזרות מתעצמת לשיא, כאשר מודיע לו המשרת כי המלכה מצויה כעת באמצע פגישה רבת משתתפות של ועדת הצדקה המלכותית, ולא תוכל להתפנות לפגוש בו אלא רק בעוד שעה וחצי – שעתיים. התשובה הגיונית ומובנת. ובכל זאת מכאיבה.

על אף שלא דיברו על כך, חשב במשך השנתיים האחרונות שאמו מרגישה וחושבת כמוהו. שגם היא הבחינה בעיוותים הקטנים שגילה, ושגם היא נחרדה מן האלימות הפראית שגילה הוד מלכותו כלפי אביו.

לאורך כל התקופה הזו ניסה למצוא בהתנהגותה כלפיו שביבים ועדויות לכך שהיא כואבת את הרחקתו מן הארמון ושהיא מעריכה אותו על אומץ לבו ומאמציו להתמודד באומץ עם יחסו המנוכר של אביו.
אבל עכשיו, הוא כבר אינו בטוח בכך.

"מה טוב אפוא שטרם חלצתי את נעלי המסע", הוא אומר לאציל הממונה על קבלת האורחים, ודואג שדבריו יישמעו כהתבדחות, "אם אין כרגע כל צורך שאשה בארמון, אצא לסדר כמה עניינים בעיר".

שווקיה של אלקן רחבים וצבעוניים והסחורה המוצעת בהם משובבת עין ולב. אבל העובדה שהוא מתעכב פרק זמן שווה ליד דוכנו של

מוכר כתבי יד ושל משווק מלפפונים, יפים וירוקים ככל שיהיו, מעידה על כך שטיולו האטי בין הדוכנים והמוצרים הפעוטים שקנה בחלק מהם הנם בסך הכל תירוץ. דרך להימלט מן הניכור שהוא חש בין כותלי הארמון. ניסיון להסיח את דעתו מן השאלה מה רוצה ממנו אביו, ולשם מה קרא לו לעיר בדחיפות כזו.

כדי להדחיק ולסלק מתודעתו את השאלה הזו הוא רוכש לליאה שי, פקעת של צמר צבוע בגוני ירוק יפהפיים, בוהקים כמעט כמו כנפיו של זבוב; מתעדכן במחירי הכבשים, ומשוחח עם כמה ידידים מן העבר.

הידידים, כך נחמד לגלות, שמחים מאוד לפגוש בו, ורגשותיהם כלפיו נותרו חמים ואוהדים כשם שהיו.

ומה החכמה? הם רואים רק את חזותו החיצונית, הבוטחת, הרהוטה, מכירים בתוארו הרם, ואינם יודעים על פשעיו דבר...

הוא לא עשה הרבה כל כך, לא עשה אפילו חצי ממה שמישהו כמו, נניח, אביי או פילאק היה מעז לעשות. אבל במה שעשה היה די כדי להגדיר אותו כסורר ומרדן.

לרגע הוא מצטער על כך שהשאיר בבית את תליוני הזהב שקיבלו דוד סאנפאל, בסטיאן מקאן, וטבאל זאקאל מידי המלך רעואל. שכן בתליונים הללו לבטח יהיה כדי להרגיע גם את זעמו העז ביותר של אביו.

ובשנייה שלאחר מכן נדהם שזה הרגש שעלה בו.

את כל אשר לו ייתן איש בעד חייו. נכון.

אבל האם כדי להציל את עצמו יהיה באמת מוכן להפקיד בידי אביו את סוד אבקת השרפה? סוד שאביו לא יהסס מלהשתמש בו? והרי תמיד הצהיר באוזניהם של אלרון וליאה שהוא חוקר את סודה של האבקה השחורה רק כדי לרצות את אביו, אך גם כאשר יפענח לבסוף את דרך ייצורה – לא יעביר את הסוד הלאה, אלא אם כן יהיה זה המוצא האחרון והכלי היחיד בעזרתו אפשר יהיה להגן על כוזר מפני אויביה מבחוז.

והנה, עכשיו, בעקבות רגע אחד של פחד הוא מוכן לשכוח מכל הבטחותיו החגיגיות?

השאלה מזעזעת אותו וגורמת אפילו לפקעת הצמר לאבד מזהרם של גווניה. אבל הוא אינו מספיק להתעמק בה אפילו רגע לפני שקול נלהב קורע את חוט מחשבותיו: "יברך אותך אלוקים, הנסיך שלוואן!"

שלוואן מחזיר לבעל הקול הנלהב, הקומה הקטנה והפנים המנומשות חיוך נעים, אבל מתקשה להיזכר האם פגש בו אי פעם. "שמי טָאָרֶן, הוד נסיכותך, הייתי נוכח בכל מפגשי ההתחזקות בבית הכנסת של הרצענים", קולו סדוק מרוב התרגשות, "ואתה התשובה לתפילותינו, הוד נסיכותו!"

השוק ממשיך לזרום סביבם, המון אנשים נחפזים השומרים על מרחק של כבוד מן הנסיך ומן האיש המדבר אתו.

"אני התשובה לתפילותיכם? כיצד?"

"מדובר על גיסי, הוד נסיכותו. גם הוא היה נוכח במפגשים, כמוני. הוא בחור טוב. קצת תמים, יותר מדי תמים, ולא פיקח גדול, הוד נסיכותו. הוא עובד כסבל, ואפילו בין עמיתיו הסבלים הוא מפורסם בתמימותו."

מקצועו של האיש והדגשת טיפשותו מסייעים לשלוואן לנחש מה רוצה האיש שלפניו.

"הוא הבריח סחורה שלא כחוק?" הוא שואל, כמעט בנויפה.

"הוא לא ידע מה יש בחבילה, אדוני. הוא ידע שמשלמים לו טוב על הסבלות, וזה מה שעניין אותו. יש לו שלושה ילדים קטנים, תינוקות ממש, ואיש מעולם לא קיבל עונש חמור כל כך רק בעוון של הברחה!"

לבו של שלוואן נחמץ. גם מפני צרתו של האיש ועליבותם של ילדיו הקטנים, אבל בעיקר מפני שהוא יודע כמה קטנים סיכוייו להביא תועלת.

"מה היה בחבילה?" הוא שואל, כדי לצאת ידי חובה.

"כלום. שום דבר בעל חשיבות. סתם יין. אבל המסכן אפילו לא יודע

קרוא וכתוב, מאיפה היה עליו לדעת את מקורו של היין?"
 צעקותיהם של המוכרים, הנצנוץ הצבעוני של המוצרים שעל דוכניהם,
 הכל נבלם בגבולות הטבעת שמקיפה אותם, מותירים אותו לבדו מול
 תקוותיה של המשפחה. הוא מנסה לברר פרטים נוספים, רק כדי
 לבדוק האם אפשר לשלוח את האיש לשוחח עם אחד מבעלי המשרות
 האחראיים על אכיפת החוק. ויודע, יודע בוודאות מלאה, שלא יעז
 להתערב בעניין באופן אישי.

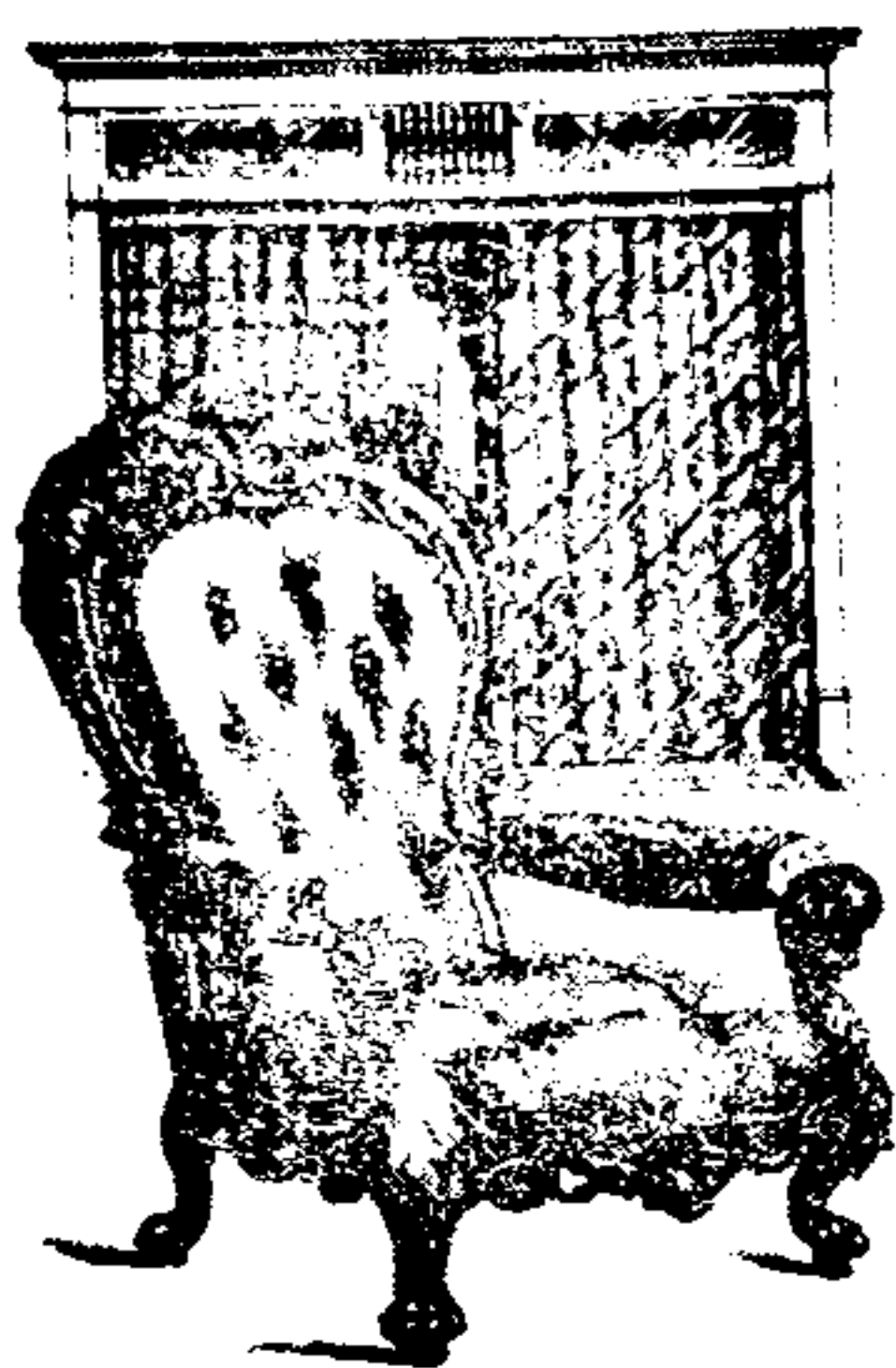
ובכל זאת, לפני שנתיים ימים, מצא בעצמו די אומץ כדי לבצע פעולה
 מעשית, לחלץ את פילאק ממרתפי הארמון, ולהוביל אותו לעבר הגבול
 המפריד בין שתי הממלכות.

מהו, אם כך, סוד ההבדל בין שלוואן של אז לשלוואן של היום?
 השאלה טובה.

התשובה קצת פחות. ועצבות מרה, חריפה, חודרת וממלאת את עצמותיו
 של שלוואן. פעם היה צעיר. היו לו חלומות ושאיפות. מעולם לא
 התכוון להעביר את חייו בבינוניות, ולא תכנן לבחור בחיים של שבלול
 הנהגה מנוחיות הקונכייה שלו ואינו מעז להוציא את ראשו החוצה.
 ופתאום הוא מגלה שלמרות שלא תכנן, ועל אף שלא רצה, ומבלי
 שהתכוון לכך – זה בדיוק מה שקרה.

השוק סביבו עליז כל כך, אבל דווקא האווירה העירונית-קרתנית הזו,
 שאליה התגעגע כל כך, מאפשרת לו להבין למפרע שתכניתו של אביו
 הצליחה.

פרק שתיים עשרה

לליתו של דוד באלאר חסמה את האור והאוויר. "יוזבד?" זה היה כל מה שאמר, אבל הניגון בו נהגה שמו של יורש אחוזת בנטיליאן, והמבט שנעץ בו דודו, העידו כי אלמלא הצופים והמאזינים הרבים היה האיש מוכן לפתוח בנאום תוכחה בן שעה שלמה.

"אני בא", אמר יוזבד, התרומם ממקומו באי רצון, והחליק לטיפה נוספת על זרועו החבושה של הילד השרוע על המזרן. "תרגיש טוב", איחל, "ותהיה חזק. אני עוד אחזור לכאן אחר כך, לראות מה שלומך. וכשתבריא לגמרי, אשלח מישהו להביא אותך לאחוזה שלי לביקור. טוב?"

הילדון חייך, חיוך שהיה מוזר כל כך בתוך אוירת הכאב והחידלון שמילאו את המבנה הארעי שהוקם בחיפזון, והחיוך הזה, לטעמו של יוזבד, הצדיק את הכל, גם את שטף המילים הזעופות שישמיע דודו באוזניו כשרק יתרחקו מכאן מעט.

הבחור הקודח השוכב על יד הילד פקח את עיניו, פעולה שעל אף פשטותה דרשה ממנו מאמץ של ממש: "יברך אותך אלוקים, יוזבד

בנטיליאן", לחש, "שימחת אותנו כשבאת לכאן היום".

"זה היה מובן מאליו", אמר יוזבד, מתעלם מן הצללית קצרת הרוח שעל יד הפתח.

הבחור עצם את עיניו וחיך, וחיוכו שלו דווקא הלם את האווירה הכללית, שייאוש ואימה שימשו בה בערבוביה: "עובדה היא שאף אחד אחר לא עשה זאת".

זה לא היה נכון. לא במשמעותן המילולית של המילים. כל אחד מבני האצולה שהגיע לזירת הטבח, ראה חובה לעצמו לעבור בין הפצועים ולפרוש בשלומם.

אבל איש מהם לא עשה את מה שעשה יוזבד.

איש מבין עוטי הקטיפה והפרווה לא התנדב לסייע במלאכתם של החובשים, איש לא ישב והקשיב לאימה שבלבותיהם של הילדים, איש מהם לא היה שם כל כולו, שעות על גבי שעות, כשם שעשה הנכבד שביניהם, שלא היה אלא נער שטרם מלאו לו שבע עשרה.

בחוץ שלחה השמש קרניים אחרונות, אדומות ואלכסוניות, מעל הכפר השרוף. ורוח של בין ערביים נשאה אל הגבעות אבק שחור, וריח, ריח שיוזבד חשש שלא יצליח לשכוח לעולם.

הוא עצר, נושם עמוקות, מנסה למחות ממשבותיו את מראה הפצעים והפצועים, ולדחוק אל מעבר לסף התודעה את צלילי האנקות והאנחות, הגניחות, היבבות והצעקות.

"היית שם מדי הרבה זמן", אמר באלאר ונד בראשו בתוכחה, "אמא שלך, במקומה שבמרומים, לא תסלח לי על כך שחשפתי אותך לכל זה".

יוזבד משך בכתפיו: "גם אמותיהם של הילדים שם, בצריף, לא יסלחו על כל מיני דברים".

באלאר עצר, וקולו היה נוקשה וקר כאשר שאל: "האם תרצה להסביר לי למה אתה מתכוון, יוזבד?"

"היינו צריכים להקים משמר משלנו לפני שנים", קולו של יוזבד

היה שקט ועובדתי, "אסור היה לנו להסתמך על השלטון המרכזי ועל כוחות הצבא. לו היה משמר משלנו מסתובב בדרכים, האסון הזה לא היה מתרחש". הוא עפעף, כיוון שהמילה 'אסון' הייתה חיוורת וחסרת משמעות למול המוות, הסבל וההרס שנפרשו סביבו; בתים ושדות, תקוות וחלומות, שבן לילה הפכו לערמת אודים מעלת עשן.

"זה מעוות שאפשר לתקן", חיווה באלאר את דעתו וזיק עלה בעיניו כאשר הוסיף, "אחרי הדבר הנורא הזה – איש לא יתנגד לרעיון. ואתה יודע מה, יקירי? כאשר יקום הגדוד הזה תוכל לעמוד בראשו".

יוזבד נד בראשו, תוהה לפשרו של הזיק שהבליח בעיניו של דודו. האם היה זה לעג? התלהבות? תקווה להפיק רווח כל שהוא מן ההצעה, במידה ותצא אל הפועל?

אלמלא אסונו, והצער האמיתי הנשקף מעיניו, היה האביר פאראלאן הזקן יכול להיראות כדמות קומית המשקפת את כל חסרונותיה של שכבת האצולה הכוזרית. אבל כאבו וחמלתו על אנשיו היו מעוררי כבוד עד כדי כך שכל חסרונותיו התגמדו והתכווצו.

"שמעתי על תכניתך הנהדרת, בני". האציל אוחו בידו של יוזבד בשתי ידיים רועדות מאוד, "זה רעיון חשוב מאוד, רעיון נכון מאוד. חבל שאיש לא חשב על כך קודם".

רחמיו של יוזבד גואים: "איש לא יכול היה לשער שחוצפתם של השודדים תגיע לממדים כאלה", הוא אומר ברכות, מביט אל תוך עיניו העששות של האיש שלצדו, "ומלבד זאת, הם מעולם לא הגיעו אל תוך שטחינו. הגבול המערבי ביותר אליו הגיעו היה נהר הדיסטאף".

"מאז פרצה המלחמה היו להם פשיטות קטנות אל תוך שטחיו של האביר רִיטְמָאָל", יושרו של הזקן, ואולי נקיפות המצפון שלו, דוחקים בו להעמיד עובדות על דיוקן, "אבל הם לא לקחו יותר מאשר קצת תרנגולות וחיטה. וכאן – " ידו הרועדת מחווה מעגל מקפץ סביבם, "ראה את הדבר הנורא הזה. לשם מה, בן בנטיליאן הצעיר, לשם מה שורף בן אנוש כל שהוא פרי עמל של דורות?"

יוזבד אדם מעשי. הוא אינו מחזיק את עצמו לפילוסוף גדול או לחוקר

נבכי נפשם של בני אדם, אבל כאן, במקרה הזה, נראה לו העניין מובן מאליו: "כדי לזרוע בהלה ולהבטיח צייתנות של הכפריים", הוא אומר ומושך בכתפיו: "ואם איננו רוצים לאבד את ריבונותנו, תשובותינו חייבת להינתן במלוא העצמה. אנחנו חייבים להגן על אנשינו, אישי הטוב, וחייבים שכל אחד מן הכפריים ידע כי נדאג לו בכל מקרה שלא יבוא".

הזקן מהנהן פעם אחר פעם, "ואתה תעמוד בראש הגדוד, יוזבד בנטיליאן היקר?" קולו חורק כמו ענפי העצים שמעליהם, ומעביר ביוזבד צמרמורת שמקורה לא ברור, "האנשים ישמחו מאוד אם אתה תעמוד בראשם, בחורי הטוב".

יוזבד מאמין כי אכן כך הוא. בני משפחת בנטיליאן אהודים מאוד בכל רחבי הנפה, וגם הוא עצמו, משום מה, זוכה לשאת חן בעיני הבריות. אבל הוא אדם ישר ומעשי מכדי להניח לשיקולים כאלה לבלבל את מחשבותיו: "בראש הגדוד הזה יעמוד איש מקצוע מן השורה הראשונה", הוא אומר בנעימות לבן שיחו לבן הזקן, "חייל מקצוען, בעל ניסיון קרבי שידע כיצד להתמודד נגד להק השודדים הזה, לא נער שטרם מלאו לו שבע עשרה שנה".

"אתה תוכל להיות מפקד לשם כבוד", הזקן מחכך את ידיו זו בזו, הערב הולך ונעשה קר מרגע לרגע. "בדיוק כשם שהמלך הוא מפקדם הראשון של חילותינו, על אף שרבים כל כך היו המלכים שמעולם לא הראו את פניהם בשדה הקרב".

אאההה.

יוזבד נושם עמוקות, ומרפה את שרירי פניו לכדי חיוך. אנשי המחוז התגאו מאוד בנוכחותו של הנסיך הפרוש ביניהם, וכבודם של צאצאיו, בני משפחת בנטיליאן, היה כבודו של האזור כולו.

אבל דווקא בשל כך עליו להיזהר, להיזהר מאוד מאוד, מכל ניסיון אוהב להפוך את משפחתו למשפחת מלוכה בזעיר אנפין.

"אני צעיר ובלתי מיומן", הוא אומר בנחת, "ותואר שכזה יהלום הרבה יותר את אחד מבני האצולה שזכו לשרת בצבא הוד מלכותו".

"אתה צעיר אבל נבון – פותח האביר הזקן, משפט שמטרתו ברורה,

ויוזבד המעוניין להימנע מכל דיון נוסף בעניין מצל על עיניו, ממצמץ מול השמש השוקעת, ומעיר: "האנשים נראים נסערים מאוד, האביר פאראלאן. מה לדעתך יכול היה לקרות?"

האביר הוא קצר ראייה. יוזבד נזכר בעובדה מצערת זו רגע מאוחר מדי, כאשר האיש מצמצם את עיניו, מאהיל עליהן ואומר במבוכה: "לא יודע. אבל אם מדובר בדבר מה בעל חשיבות, בוודאי נשמע על כך בקרוב, נערי. אל דאגה."

אין דבר מביך יותר מלתפוס את הזולת בחולשתו, ולהיראות כחסר רגישות. ויוזבד היה שמח מאוד למצוא נושא שיחה אחר, אבל ההתגודדות סביב בית הכנסת השרוף אינה נראית לו דבר מה שכדאי להתעלם ממנו. "אולי כדאי שנרד ונברר את העניין?" הוא שואל את בן שיחו, ומציע את זרועו לתמיכה, "זה נראה..." הוא מהסס בבחירת המילה הנכונה, "כאילו כדאי שנהיה שם", הוא מסיים לבסוף, "כלומר, אם איננו רוצים שהאלוף מִירָאָלָאן ודודי יהיו אלו שיטפלו בבעיה".

הזקן מקבל בטבעיות את הזרוע המושטת, ומצחקק שעה שהוא נאחז בה בחזקה, "אתה בחור נועז, אה?" הוא שואל, "אומר את דעותיך מבלי להסס רגע. ובכן, באמת לא נותיר לשניים הללו לטפל בעצמם בעניינים כשאנחנו בסביבה. אבל שמע לעצת אדם בעל ניסיון, והיה זהיר יותר כשאתה מדבר על דודך". אצבעותיו הזקנות מתהדקות עוד, ולוחצות על הזרוע היציבה שלצדו: "הוא עשה ועושה רבות למען משפחתך, והוא אדם רגיש וחם דם. לא כדאי ולא נכון לדחוק את רגליו או לזלזל בו". הזקן עוצר, ומאלץ את יוזבד לעמוד גם הוא ולהישיר אליו מבט, "הוא עשה הרבה למענכם", אומר האיש שנית, "בלעדיו אחוזת בנטיליאן הייתה אובדת לפני עשור, אחרי פטירתו של דודך השני, אחיו של אביך. אתה חייב לו את כל אשר לך, יוזבד. כך שגם אם הוא מרגיז מאוד לפעמים, ואני יודע שהוא אדם מרגיז מאוד לפעמים, אל לך לפגוע בכבודו לעולם".

יוזבד מביט באיש קטן הקומה והקמוט שנשען על ידו, מביט בעיניו הזקנות והעששות שדמעות עומדות על ספן מאז הבוקר, ותוהה מפני מה חשב פעם שהאביר פאראלאן הנו דמות מגוחכת ומשעשעת.

"אשתדל לעשות כדברִיך, אדוני", הוא אומר בשקט, "תודה על העצה".

השליח שמגיע לביתו של תובאל מפתיע את המשפחה הקטנה באמצעה של ארוחת הצהרים. והמכתב שהוא שולף מתרמילו מעורר בהם בו זמנית תקווה ומתח.

"מי זה האלוף בָּאֵנִם רְטוּאֵן?" שואלת רבקה, "מאיפה הוא שמע על בעלי?"

"אני רק שליח", מושך הנער בכתפיו, "אמרו לי לבוא הנה, להביא מכתב, ולהחזיר את התשובה לאכסניה. זה בסדר? אתה יכול להגיע לפגישה?"

להגיע לפגישה אין לתואבל כל קושי. וההזדמנות מרגשת אותו. אבל המתח שמעוררת בו המחשבה על מפגש עם בני אצולה זרים ומתנשאים, מטלטל בחזקה את כף המאזניים הנגדית. ולמען האמת, נראה כי אלמלא מבטיה של רבקה, והכמעט-מחסור בו ניהלו את חייהם בחודשים האחרונים, היה דוחה את ההצעה על הסף.

קשה לו, קשה לו לבוא בין אנשים ולתהות האם הם יודעים על חלקו באסונה של הארץ הזו. על התרומה המכרעת, שתרם מבלי לדעת, להצלחת תכניותיו של יוסף דיאלידאן, ועל ציוריו שסייעו לקאוורים לזהות את יורש העצר ואחיו ולקחת אותם בשבי.

אפילו בין בני משפחתו וחבריו הוותיקים קשה לו לשבת שעה שהם מדברים אודות תהפוכות הפוליטיקה והמלחמה, וכאשר מתגלגלת השיחה לעבר הנושאים הללו, כפי שקורה פעמים רבות מדי, הופך מושב כיסאו לדוקרני, כאילו היה עשוי סרפדים...

וכעת, לא מדובר על ידידים, אלא על אנשים זרים לגמרי. וזרים חשובים. אלוף ובנו. שעשויים בהחלט לדעת. שעשויים בהחלט לחשוב שהיה חסר אחריות בבחירת לקוחותיו. שהיה עליו להיות זהיר יותר

וחכם יותר... המחשבות מציפות אותו בגל קר המכווץ את קנה הנשימה שלו ומכביד על נשימותיו. אבל למרות זאת הוא אינו מוצא לעצמו כל בררה אחרת, מלבד לנענע בראשו לאישור.

"הוא יגיע", רבקה מבקשת מן השליח את הכתובת המדויקת של האכסניה, ומאשרת את בואו של בעלה בשעה חמש בדיוק.

"הם ימתינו לו בקומת הכניסה", אומר הצעיר, "האלוף ובנו".

רבקה שולחת מבט מפציר נוסף לעברו של תובאל וזה מהנהן בראשו: "אני אהיה שם", הוא אומר בכבדות. אבל כאשר מלווה רבקה את השליח אל הדלת, ומעניקה לו מטבע קטן כתשר, הוא קובר את פניו בין כפות ידיו, ומרגיש כאילו סגר העולם בעדו.

"שאבקש מאחי לבוא אתך?" מצוקתו של תובאל שוברת את לבה של רבקה כל פעם מחדש, הנה, כבר חשבה שהתאושש, ופתאום...

"לא", הוא אומר במאמץ, "חבל להטריח אותו. גם כך, אנחנו מבקשים ממנו מדי הרבה עזרה. אני אלך לבד. ואהיה בסדר, רבקה. אל תדאגי. כשאגיע לשם אהיה בסדר... רק המחשבות חונקות אותי. המציאות בדרך כלל בסדר גמור. אחרי הכל, רוב האנשים שפגשתי, אפילו הנכבדים ביותר מביניהם, היו תמיד עדינים ומתחשבים. גסי הרוח מעטים מאוד בעולמו של הבורא, נכון?"

"נכון". היא מסכימה, ומפנה את מבטה אל הילדים שסביב השולחן, כדי שלא לראות בחולשתו ובשבריריותו של בעלה, "רוב האנשים הם טובים ומתחשבים, ואנחנו מתפללים שלא להיפגש באחרים... נברך עכשיו, תובאל? ואחר כך תגיד לי אילו עבודות שלך אתה רוצה שאארוז עבורך? כדאי שתקח לפחות יצירה אחת מכל סגנון, כדי שהם יוכלו לקבל את הרושם הנכון".

יוסף דיאלידאן לא חשף מעולם את חולשותיו בציבור. וגם את העובדה שבשנתיים האחרונות, מן הבוקר שבו חנק את אביו ועד עצם היום

הזה, לא הצליח לישון יותר משעתיים ברציפות – העדיף לשמור בסוד.

אבל העובדה שלא סיפר על כך לאיש לא מנעה ממנו להיות עייף. עייף עד כדי בחילה. עד כדי שכרון חושים והתפרצויות זעם קולניות.

הוא שנא את עצמו בשל רכרוכיותו, בשל כך שלאחר שנתיים עדיין עשוי היה לחוש לפעמים בקצות אצבעותיו את הדופק בצווארו של אביו, ושנא את אביו על החיוך האחרון שחייך לפני מותו. חיוך שהרס את המתוקים שבחלומות הנקמה שלו. כי אם גם איסתרק, בסטיאן מקאן, גד בליאטד ופנרס בלואדאן יחייכו לפני שימותו, לעולם לא יוכל להשיב להם כגמולם ולגבות מהם תשלום על השנים הקשות שהסבו לו.

אבל יותר מכל שנא את אביו בשל האופן שבו מאז ועד היום מביט בו שלוואן.

שלוואן אינו בנו היחיד, אבל הוא בנו במובן העמוק ומלא העצמה של המילה הזו. מכל בניו רק שלוואן ירש ממנו את תכונותיו במלואן: את הקסם האישי השופע, את חריפות המחשבה, את התחכום, ההתמדה, האומץ. את החשיבה העצמאית, ואת היכולת לסובב את יושבי העולם כולו על אצבעו הקטנה.

ואף על פי שעוד לפני מותו של אביו החליט שעליו לכופף מעט את ראשו של הנער ולרסן את התעוזה והחשיבה העצמאית שגילה הבחור, לא יכול היה יוסף להתעלם מכך שלא רק הכנעה וצייתנות החליפו במהלך השנתיים האחרונות את נוהגו הקליל של בנו. ובלילות חסרי השינה מצא יוסף דיאלידאן את עצמו משחזר את ההבעה שעלתה על פניו של שלוואן כאשר שב לארמון וגילה כי על אף ההבטחה שניתנה למהללאל, הוצא אביו להורג באופן מידי.

יש יתרונות לפחד שחש שלוואן. הבחור הזחוח שלפני שנתיים היה נוהג לנשק את ידו בטקסיות מופרזת, המעידה על בדיחות דעת מוסווית, והיום – מבין היטב את המשמעות הסמלית של הפעולה הזו, ומבצע אותה בהכנעה הדרושה.

אבל אין שום מעלה בכך שיחד עם הזחיחות נעלמו גם השובבות והעליזות שהעניקו לבחור הצעיר את הזוהר הקסום שלו.

"העלה חיוך על פניך, שלוואן". פוקד המלך על בנו כאשר האיש הצעיר מזדקף, "חיוך משקף את טוהר נשמתנו האלוקית".

שלוואן מחייך מיד. אבל הניצוץ הקטן שבער בעבר באישוניו אינו דולק בהן כעת.

"חיוך אמיתי", נוזף דיאלידאן, "או שמא עליי לצטט באוזניך את דבריו של כורש לנחמיה?"

פעמוני אזהרה צווחים בתוך מוחו של שלוואן, אבל הוא יודע שאלמלא היה מצפונו עמוס, היה רואה בדברים נזיפה אבהית בלבד. "אין זה רוע לב, אבא", הוא אומר בקול נמוך, "אני פשוט מודאג במקצת".

"כן?" מתעניין יוסף, "מה מדאיג אותך עד כדי כך?"

כיוון שהתשובה האמיתית אינה מסוג התשובות היכולות להיאמר, מנסה שלוואן להתחמק: "חוששני שאין זה הפורום המתאים לשוחח על כך, הוד מלכותו, אבי".

כתפו של המלך מתרוממת וראשו נע בהבעה ברורה של חוסר הסכמה. "מפני מה אתה חושב כך? אם לא תוכל להשיח את לבך בפני אמן ואחייך האוהבים, בפני מי כן תוכל לעשות זאת?"

שלוואן מרים מעט את עיניו, ומציץ בשני אחיו היושבים על יד השולחן. אף אחד מהם אינו נראה מודאג או אוהב במיוחד. פאר נראה אפילו משועשע במקצת, והכעס שגואה בו מסייע לו למצוא במהירות תשובה חילופית. "שמעתי שמיכאל עומד לשוב מבבל בקרוב".

"אכן". אומר המלך, וקולו מתרומם בנימת תמיהה קלה.

"הדבר ודאי יגרור השלכות גם בתחום המדיני", תוך כדי דיבור הולך הרעיון ומתגבש במוחו של שלוואן, "כאדם שזכה בעבר לעסוק רבות בחינוך הנוער שלנו, ומכיר היטב את הלך מחשבותיהם של הצעירים, אני חושש מאוד מפגיעה בלתי הפיכה במורל הלאומי".

"זה לא יקרה", אומר יוסף בפסקנות.

שלוואן מהסס. יודע שדאגתו תראה אמינה יותר אם יתעקש, אך מצד

שני – ההתעקשות עלולה לגרום לו להיראות עצמאי ואולי אפילו מרדן. היסוסו גורם לשתיקתו להתארך ולהתמשך.

"הנושא בטיפול, שלוואן", אומר פאר לבסוף, "הסר דאגה מלבך".
 "אל תסיר אותה ממש", מציע אדוניה בחביבות. "מוטב שפשוט תמיר אותה בדאגה לנושאים שתחת אחריותך. יש חדש בנושא האבקה השחורה?"

שלוואן נושם עמוקות, מכין את עצמו לתשובה בלתי נעימה, ולדברי תוכחה נעימים עוד פחות שישמיע אביו לאחר מכן. אבל המלכה נוקשת בכפית הכסף שלה על גביע היין שלפניה, "האוכל יגיע לשולחן יבש וחסר טעם", היא אומרת, "מוטב שהמשך הדיון ייעשה לאחר ברכת המזון".

כוונתה טובה בעליל, אבל מבחינות מסוימות מעדיף שלוואן לבצוע את הלחם שלו לאחר שתסתיים השיחה, ועמה הכעס, התוכחות והנזיפות. כי כעת, לא די בכך שהמתח מונע ממנו לחוש את טעמו של המזון, אלא שפיו נעשה כעת יבש כל כך, עד שכל נגיסה ונגיסה הופכת לסיוט של ממש.

איך שהוא, הוא עצמו אינו יודע איך, מסתיימת הסעודה לבסוף. אבל לייסוריו עדיין לא בא קץ. אביו נראה כאילו החליט לשכוח מן העימות הקטן בתחילתה של הסעודה, אך כשהוא עוזב את החדר מבלי לשוחח שוב עם בנו על הנושא המציק לא חש שלוואן כל הקלה. הרי לבסוף ייאלץ לשוחח עם אביו ולעדכן אותו בכך שאין כל חדש במעבדתו, ושכל הניסויים האחרונים שערך נכשלו בזה אחר זה. ואף על פי שהשיחה המדוברת ודאי לא תהיה נעימה, הרי שאלף התרחישים שיחלפו בראשו עד אז, יהיו מן הסתם גרועים עוד יותר מן השיחה האמיתית. שכן במציאות אי אפשר למות אלא פעם אחת, ובדרך אחת ויחידה, ואילו כאשר נתון הדבר בידי הדמיון, יכול אדם להמית את עצמו אלף פעמים, ובכל פעם במיתה גרועה יותר מחברתה.

מה שנראה ברור ובהיר כשאתה ניצב בראש גבעה, הופך למהומה כאשר אתה ניצב בתוכה, ומנסה להבין את האנשים המדברים בו זמנית, במגוון קולות, תנועות והבעות רגש. אבל כאשר משתלט קול הבריטון של ראש הכפר על דיבוריהם של אנשיו, ושקט משתרר סוף כל סוף, נעשים הדברים מפתיעים בפשטותם: השרפה חשפה את יסודות בית הכנסת, ומתחת למפתן, כשהיא קבורה באדמה, התגלתה חרב.

ולא סתם חרב, אלא אחת כזו שכל כוזרי יוכל לתארה גם מתוך שינה: להבה מעוקל, סביב האבן האדומה הקבועה בבסיס נדנה, מתפתלים ומשתרגים עלי זית זהובים, והחשוב מכל – על הלהב עצמו, באותיות זעירות ומושלמות, חרותות מילים ששום חרב אחרת מעולם לא פגשה: 'זריחמך – ונתן לך רחמים'.

"חרבו של המלך בולאן? חרבו של הנסיך הפרוש?" גם נשימתו של יוזבד נעתקת, ואין טבעי מזה, והשאלות הצפות במוחו בו זמנית נוטלות ממנו את יכולת הדיבור: מפני מה הוטמנה החרב תחת המפתן? מה ביקש סב סבו לסמל בצעד הזה? ומה –

"חרבו של המלך בולאן!" אומר האביר הקטן והקמוט שלצדו, וידו הרועדת תופסת שוב את זרועו של יוזבד, "חרבו של הנסיך הפרוש! האינך מבחין בצירוף המקרים, נערי הטוב? האינך רואה את ההקשר הפלאי? לפני רגע שוחחנו על כך שעליך לתפוס בשרביט ההנהגה ולהוביל את המשמר החדש שיגן על אדמותינו, וברגע שאחר כך נוטל כוח עליון את החרב ממקום מחבואה, ומביא אותה לידי של איש זקן, שלכל הדעות רשאי להגיש לך אותה כשי – " הוא נוטל את החרב המפויחת מידי של ראש הכפר וכשהוא אוחז בה כשם שאוחזים תינוק, מושיט אותה ליוזבד, "קח וחגור אותה", הוא אומר, "אתה ראוי לכך".

הוא ראוי לכך?

מאיזו בחינה?

עם כל הכבוד הראוי לו, ואיזה שהוא כבוד בהחלט ראוי לו, ברור לכל בר דעת שהוא אינו מתקרב למעלה המוסרית והרמה האישית של סב סבו הגדול. וגם מצד סדרי הירושה החרב אינה צריכה להגיע לידי,

אלא לידי אביו.

"כנציגו של אבי, כנציגה של המשפחה, אני מקבל ברגשי תודה את תשורתך היקרה", הוא אומר, ונוטל את החרב, "מתוך תקווה שאתם, אנו וכל בני כוזר, נזכה לכתת בקרוב את חרבותינו לאתים ולמזמרות".

"ועד אז?" צעקה מתרוממת מתוך הקהל, "ומה עד אז, בן בנטיליאן?"

"נקמה!" עונים לו קולות אחרים, "אנחנו רוצים נקמה!"

יוזבר מביט בהם, בפניהם המלוכלכות בפית, בעיניהם שראו יותר מדי ביממה האחרונה, ומשהו גורם לקולו להיות צרוד למדי כאשר הוא אומר: "גם אני רוצה". ואז נגמרות מילותיו, ודמעותיו מדברות רגע בדרך משלהן, לפני שהוא ממשיך ואומר: "מה שנעשה כאן היום אינו ראוי למחילה. וכשייתפסו הפושעים, הם יובאו לדין, ולא יימצא איש שילמד עליהם זכות. אבל היום הזה, בואו נשקיע את כל הכאב והכעס במחשבה איך לבנות את הכפר הזה מחדש, גדול יותר, חזק יותר ומשגשג יותר משהיה עד היום".

עייפותו מן הרכיבה הממושכת הנה תירוץ קביל המאפשר לשלוואן לפרוש לחדרו מיד בסיום הסעודה. אבל העייפות, גדולה ככל שתהיה, אינה יכולה לתרץ את העצבות שאופפת אותו ואת תחושת הריקנות שמנקבת את לבו מצד אל צד.

חדרו מימי נעוריו לא שינה את פניו בשנתיים האחרונות. הכל נותר כשהיה: הווילונות שחודשו רק פרק זמן קצר לפני ההכרזה על אירוסיו, ונבחרו על ידו בתשומת לב כה רבה; השולחן המעוצב, סביבו התאספו חבריו פעמים כה רבות לדיונים שהתמשכו עמוק אל תוך הלילה, הכורסא הרכה, בתוכה היה שוקע ונותן למחשבותיו להפליג...

הכל נותר כשהיה, רק הוא השתנה. השתנה עד כדי כך, שכאשר הוא

צונח אל הכורסא האהובה עליו שוב, היא אינה נוחה לו. ואפילו היין, היין היקר מן הסוג החביב עליו, זה שבביתו שלו הוא אינו מעז לפתוח בסתם יום של חול – נדמה לו חמצמץ יתר על המידה.

כשהוא נשען אחורנית, באיברים רופסים, וגביע היין תקוע בין אצבעותיו כפיסת פחם מאחורי אוזנו של חנווני, בוהה שלוואן בחלון המאפיל והולך. ועל אף שהאפלולית הסמיכה מעמיקה את דכאונו – הרי שהוא אינו מוצא בתוכו אף את קמצוץ הכוח הדרוש כדי למשוך במצילה ולהזעיק את המשרתים להעלות אור במנורה.

חדל אישים הוא יושב שם, כמו בובת סמרטוטים רפוית איברים, רגליו שלוחות קדימה, ראשו נתמך במסעד הכורסא, ולבו ריק מכל רגש, מחשבה או תובנה. אפילו פחד או כעס אין שם. המפגש עם אלקן בכלל, ועם אביו בפרט, הותיר אותו ריק ומרוקן מכל.

וגם כאשר הדלת חורקת, ואלרון נכנס בעליזות פנימה, הוא אינו מש ממקומו ואינו משמיע צליל קל שבקלים כדי לקבל בברכה את פניו של הנכנס.

האפלה והדומייה פועלים את פעולתם, ואלרון אינו מבחין בבובת הסמרטוטים השרועה על הכורסא, ותוך כדי פיזום לחן בעל צלילים זרים ובלתי מוכרים, הוא פונה אל החדר הפנימי, לביצוע חובותיו השגרתיות – העלאת אורות במנורות, הבערת האת, פריקת התרמילים שהביאו עמם, וגיהוץ הבגדים שהתקמטו במהלך המסע.

הוא עובד במהירות ובעליזות, ושלוואן שמאזין לקולות הקרקוש והזמזום העולים מן החדר הפנימי חש כיצד הוא צונח עמוק יותר ויותר אל תוך האפלה שבלבו. אלרון נולד כבן חורין, לעם תאב חופש, וגם אם כבר חדל מלהתגעגע להוריו, הרי שגעגועיו לריחו המלוח של הים טרם רפו. אין לו פרוטה משל עצמו, וחייו כפופים לגחמותיהם של אחרים. אבל הוא עדיין שר, למרות הכל.

ואילו הוא?

שלוואן מרוקן את כוס היין בלגימה אחת, מתיישב בתנופה, וקולו בוקע מפיו כשהוא צרוד במקצת: "אלרון?"

הנורדי נחפז החוצה, ונראה המום במקצת למראה הנסיך פרוע השער

ואדום העיניים היושב בין הצללים: "אתה כאן, הוד נסיכותך?" הוא שואל, "לא הבחנתי בכך קודם לכן".

שלוואן מעביר יד עצבנית בשערותיו ופורע אותן עוד יותר, כך שהוא נראה כמו אריה חולה ומותש. "מה חדש?" הוא שואל, "על מה מרכלים במטבחים?"

"על דא ועל הא", אומר אלרון בזהירות, וקולו נעשה עוד יותר זהיר כאשר הוא שואל: "אילו הרהורים, נסיך שלי, גרמו לך להפוך לקודר כל כך?"

שלוואן נופל שוב אחורנית, ושולח את ידו אל בקבוק היין: "עכשיו?" הוא שואל רטורית, "ברגע זה?! סתם הרהרתי לי איזה צמד נפלא אנחנו, ממש כמו בסיפורים שאוהבות האמהות הטובות לספר לילדיהן – משרת מאושר ונסיך מדוכא. ממש סמל ודוגמא לכל העם".

אלרון מחייך בעליזות למשמע התשובה אך מרצין מיד לאחר מכן. "בוא נוציא אותך קצת מעצמך ומהדיכאון, נסיך שלי", הוא אומר ומוסיף בקולו של מורה קשיש ונוזף, "קודם כל, את בקבוק היין הזה אליי, בבקשה".

מבטיהם מתמודדים רגע ארוך, ולבסוף נכנע שלוואן ומושיט את הבקבוק למשרתו חמור הסבר.

"ועכשיו מוטב שתחליף את בגדיך לחליפה התכולה שלך", קובע אלרון. "היא תתאים יותר".

"תתאים למה?" סקרנותו של שלוואן מתעוררת, והוא מזדקף מעט על מושבו.

"לטיול הקטן שאנחנו עומדים לצאת אליו", משיב אלרון כאילו היה הדבר מובן מאליו. התשובה מסקרנת עד רוגז, ושלוואן שמח להגיע למסקנה שאם די במשפט כזה כדי לעורר את סקרנותו, הרי שדכאונו אינו עמוק ומסוכן כל כך, כשם שחשש. ותחושת הרווחה הזו מתעצמת עוד יותר כאשר הוא מגלה שגם הרגלי גנדרנותו לא נפגמו, והקמטוטים בגלימתו הכחולה מטרידים אותו בדיוק כשם שהיו עשויים להטריד אותו בכל יום רגיל.

"טיול לאן?" הוא שואל כאשר הם יוצאים מן הארמון החוצה, אל הגנים.

"טיול לצורכי נשימה", אומר אלרון בלי חיוך, "אוויר קר משפר את מצב הרוח, מחזק את הגוף ומשיב למוח את צלילותו. חבל שבכוזר לא מכירים במעלותיו".

שלוואן מלכסן לעברו מבט, אבל הבעתו של אלרון סתומה וחתומה. שלוואן מצטמרר בתוך גלימתו ומהדק לשווא את כפתוריה. "רק תעדכן אותי כאשר יגיע הרגע להתחיל לנשום", הוא מבקש, "כדי שתכליתו המופלאה של הטיול הזה לא תאבד".

אלרון מהנהן בשקט, והם ממשיכים לפסוע בין שביליו של הגן הצונן והחשוך, שצללים מוזרים ומטורפים מרקדים בו לקצב תנועת העששית שנושא עמו אלרון.

"לאן אנחנו הולכים?" שלוואן נוטע את רגליו על הקרקע, "מה הטעם של כל זה, אלרון? עוד שטות מטופשת שלך?"

"הוד נסיכותו נדיב וידידותי כל כך היום!" מתפעל בן שיחו, "אני רוצה, בסך הכל, להגיע לשם", אצבעו מורה על קצהו הרחוק של הגן, אל חומת האבן הלבנה שבמרחק. "יש שם פשפש, נעול בדרך כלל. אבל הבאתי אתי מפתח, והוא יאפשר לנו למצוא לעצמנו מקום כל שהוא שבאמת אפשר לדבר בו".

אבל סבלנותו של שלוואן קצרה ושריריו כואבים: "לדבר על מה?" אלרון מרים את המנורה, ובוחר את סביבותיהם בעיניים מצומצמות, וכאשר המבדק משביע את רצונו, הוא מנמיך את העששית, ומשיב בקול מונמך: "על הפוליטיקה הכוזרית העכשווית, הנסיך שלוואן. ועל הרכילות שלא הגיעו לגיאט".

שלוואן אינו מגיב, כאילו לא שמע, אבל פסיעותיו נעשות מהירות יותר ומבטו ממוקד יותר. על יד הפשפש הוא נעצר ומתלבט. "זה לא ימצא חן בעיני הוד מלכותו אבי", הוא מציין.

"הרבה דברים לא מוצאים חן בעיניו", אלרון נאבק עם המנעול הגדול והחלוד, שמסרב להיכנע לתכתיביו של המפתח. "ונראה שבתקופה

שנעדרנו מן העיר, מספרם של הדברים הללו תפח במהירות, ראה, אפילו את המנעול הזה החליפו!"

"דבר ברור, אלרון."

"אם אתה מבקש", אלרון נשמע עלוב במקצת, "פשוט זה לא הכי נעים להשמעה, אבל אנשי השירות בארמון טוענים בתוקף שהוד מלכותו נעשה דאוג במקצת לאחרונה. כלומר, דאוג ברמה מוגזמת."

שלוואן נשען אל קיר החומה: "זאת אומרת?" הוא מברר.

"הוד מלכותו מפחד", אומר אלרון בקול נמוך עוד יותר מן הלחישה שבה דיבר עד עכשיו, "הוא מחליף משרתים כשם שאנשים אחרים מחליפים גרביים. אפילו את אוהד הוא העביר ממשרתו והביא תחתיו צוות של ארבעה, שנקראים אליו במועדים שאינם קבועים מראש."

שלוואן נועץ בו מבט: "אוהד מסור לאבי מכל בחינה שהיא", הוא אומר, נדהם.

"כן", מסכים אלרון, "גם אני חושב כך, והוא די שבור מחשדנותו של הוד מלכותו. הוא הקדיש את כל חייו כדי לשרתו. הם יחד מאז שהיה נער."

"כמונו", אומר שלוואן. והוא עצמו אינו יודע מדוע טרח לציין זאת.

"כמונו", מסכים אלרון, "ועכשיו הוא יושב במטבחים ומתבטל".

שלוואן מטלטל את ראשו, "אני רוצה להאמין שזה לא נורא כל כך בשביל אדם שכל חייו התאמץ להדביק את קצב פעלתנותו של אבי, בגילו – ולאחר שנות פעילות רבות כל כך – הוא בוודאי יכול ליהנות מאוד מן השלווה הזו."

"אולי הוא היה עשוי ליהנות ממנה. אבל לא כך, לא אחרי שהועבר ממשרתו בלי שום הסבר מוגדר". ינשוף חולף מעליהם בנפנוף כנפיים חרישי, ורעש שעולה מאתר הנחיתה שלו מעיד כי שרץ כל שהוא סיים כעת את חייו העלובים. "וחוץ מזה – " ממשיך אלרון, "שזה לא הכל. השמועות אומרות שאחרי אוהד עתיד להגיע תורו של הנסיך פאר."

שלוואן ממצמץ כטיפש: "אחי?"

"אהה". אלרון עוזב את המנעול חסר התועלת, "כלומר, כבר הוד

מלכותו ממדר אותו כבר כמה שבועות. הוא לא הוזמן לכמה מישיבות הממשלה האחרונות, דבר שעומד בניגוד חריף למה שהיה עד היום –

"מישהו חושב שהוד מלכותו הוא חושד בכך שפאר יעביר מידע לאיסתרק קטינא?" שלא ברצונו צוחק שלוואן בקול, "תהיה רציני, אלרון! פאר הוא האיש שעומד לרשת את כל הממלכה האדירה הזו! אין לו שום אינטרס לשתף פעולה עם אלו שחולמים להניח עליה את ידם".

"אה, בטח", מסכים אלרון בחביבות קלילה, "הוד נסיכותו פיקח כרגיל, הנקודה היא אחת, אביך פשוט חושש שפאר לא יצליח להתאפק וינסה לקרב קצת את היום הגדול הזה".

כאב מהיר וחד חולף בין רקותיו של שלוואן, ועמו תמונת הפינה בה עמד פאר כאשר ציווה עליו להפוך אותו לשליח קידושין, שיקדש לו לאישה את אחת מבנותיו של דוד סאנפאל.

פאר תמיד היה צייתן כל כך, סבלן, ממושמע וחסר כל נצנוץ של מרדנות. כל מילה של אביו הייתה קדושה בעיניו, ומעולם לא נראה היה שטרח להפעיל מחשבה עצמאית. "פאר ינסה להתנקש באבי?" הוא שואל בצרידות, "זה רעיון מוזר".

"כן", מסכים אלרון, "אבל חשבתי שתשמח לשמוע, שכנראה לא הוזמנת הנה כדי שיפשטו את עורך מעליך – אלא כדי לקבל קידום מהיר. אם עומדים לסלק את פאר מן הדרך, אביך יצטרך לבחור בך או בברכיהו כדי לעמוד לצדו בכל האירועים הרשמיים. ואיך שהוא, נדמה לי שאתה מוצא חן בעיניו הרבה יותר מאחיק הגדול".

"מצאתי פעם", שלוואן רוצה לשבת. אבל למלוא כל העין אין כיסא, ספסל, ואפילו לא סלע שאפשר לצנוח עליו בבלבול.

"ההגליה שלך הסתיימה, כנראה". אלרון מחליט להיות עובדתי, "אז תפסיק להיות מודאג כל כך, ותתחיל לחייך. אביך אוהב את החיוכים שלך, ואם הם יהיו גדולים ומקסימים כמו שאתה יודע – אין לי ספק שבקרוב תוזמן לחזור לאלקן, וכל ההשפעה והכוח עליהם חלמת בגיאט יוחזרו לך בתוספת ריבית".

לחזור לאלקן. לעמוד לצדו של אביו. להחליט, להוביל, להנהיג. לפגוש אנשים, להשפיע עליהם, להותיר את חותמו על העם והמולדת.

כל הדברים הטובים אליהם שאף ואותם חונך להעריך. שלוואן מניח את אצבעותיו על רקותיו, "זה אמור לשמח אותי", הוא מציין, "נכון?"

אבל זה לא. לא משמח אותו כלל. להפך. החור הגדול והשחור שבתוכו גדל ומעמיק עוד יותר.

גיאת מנומנמת ומרוחקת, אבל אלקן, אלקן תוססת יתר על המידה. מכל הבחינות האפשריות... ואם פאר הצייתן ואומר ה'הן', שבכל שנות חייו הפגין הערצה ומשמעת מלאה – סומן כחשוד בבגידה, מה יהיה סופו שלו?

"פאר יודע על כל זה?" הוא שואל לבסוף.

"אם המשרתים יודעים, סביר להניח שמישהו כבר גלגל את השמועה גם אל אוזנו של הנסיך. אבל כמו שכולנו יודעים, המרחק מן האוזן אל המוח עשוי להיות לפעמים ארוך עד מאוד. ופאר טיפוס מרובע וממושמע כל כך – עד שאיני בטוח שהוא מבין עד כמה גדולה הסכנה שהוא שרוי בה."

שלוואן לועס את שפתו התחתונה, "אתה חושב... שמחובתי לדבר אתו? להבהיר לו את העובדות?"

אלרון מניד את ראשו ימין ושמאל: "אם תנסה – זו תהיה הטעות הפוליטית האחרונה שתעשה בחיך", הוא מבטיח, "פאר נאמן לאביך עד כדי כך, שירוך לשתף אותו בכל סוד שתשמיע באוזניו."

פרק שלוש עשרה

אחר שיחתו עם אלרון חש שלוואן כאילו היה עיוור שעניו נפקחו פתאום, ושפע של פרטים קטנים מזדקרים לנוכח עיניו ומאוששים את טענתם של המשרתים על הפרנויה ממנה סובל אביו. אבל בעובדה זו אין כדי לעודד אותו, להפך! גם אם עכשיו ירוויח דבר מה מסילוקו של פאר, הרי שבעתיד נעלם כל שהוא עלולה החרב להתהפך שוב, וצדה החד יופנה פעם נוספת כלפיו.

המחשבות מענות אותו לאורך הלילה כולו, תרחישים מסוגים שונים קמים לחיים בדמיונותיו, ומאלצים אותו להתמודד שוב ושוב עם דילמות מייסרות ומענות. וכאשר בבוקר המחרת, מיד לאחר תפילת שחרית, הוא נקרא לשיחה עם אביו, חש הנסיך שלוואן כאילו לקח מישו זוג מלקחיים גדולים ולוהטים, וצבט בהם את לבו, מותיר צמד כוויות כואבות, אחת מכל צד של השריר הפועם.

שני השומרים הזרים וחתומי הפנים שניצבו מצדי פתח חדר עבודתו של אביו לא שיפרו את הרגשתו, וכאשר נכנס אל החדר פנימה והמתין לפתיחתה של הדלת הנגדית, ולכניסתו של הוד מלכותו, הייתה נשימתו קצרה ושטוחה. ואף על פי שניסה להרגיע את עצמו

בכל דרך שהכיר, הזמן שחלף עד שנפתחה הדלת הסגורה בקצהו השני של החדר הגדול ואביו נכנס פנימה, מלווה בפמליה גדולה וססגונית, נדמה בעיניו כנצח.

המלך לעומתו, נראה היה כשרוי במצב רוח טוב במיוחד. "שלוואן יקירי!" אמר לו בהארת פנים מיוחדת, "שב נא, בני", ואל אנשי הפמליה פנה בהוסיפו: "הניחו לנו לשוחח בפרטיות, במטותא מכם".

החיוך, האהבה השופעת, והמילים רוויות החום, מבלבלות את שלוואן. ולמרות שכבר אמש שמע כי הדחתו המתקרבת של פאר מגדילה מאוד את סיכוייו לשוב לאלקן – בכל זאת שב ותוקפים אותו תרחישי הבלהה, שבשנים האחרונות כרוכים בנוכחותו של אביו.

ובעוד קהל מלווייו של אביו עוזבים את החדר כלהקת ציפורים גדולה, הוא יכול כמעט לראות כיצד מוציא אביו פגיון מקפלי גלימתו, משליך אותו על הרצפה, ולאחר מכן מתנפל עליו בעודו צועק בקול ומזעיק את השומרים בטענה כי בזה הרגע עקר מידיו של הנסיך את הפגיון המוטל על הרצפה. ובשעה שההמולה הולכת ונאלמת, הוא יכול לשמוע באוזני רוחו את קינתו של אביו על בנו שאיבד את שפיותו, ולראות את עצמו קשור בכותונת משוגעים אל המיטה ששימשה אותו בנעוריו.

אבל החיזיון חולף מהר כשם שהופיע, ומותיר בשלוואן תחושה בלתי נעימה, כי הוא פרנואיד לא פחות וכנראה אף יותר מאביו, שנותן בו מבט בוחן וארוך, טופח בידו על ידית הכורסא הסמוכה אליו ואומר בחיבה גלויה: "שב לצדי, שלוואן".

שלוואן כבר שכח עד כמה אביו מקסים כאשר רצונו בכך. כבר שכח כיצד הוא מסוגל, בעזרת מבטו, להעניק לך את התחושה כי אתה האדם החשוב ביותר בעולם; וכמה אוהב, רך ונדיב הוא מסוגל להיות. ואין שום פלא ששכח זאת.

בשנתיים האחרונות, מאז נישואיו ואולי קצת קודם לכן, לא זכה למחוות רבות מן הסוג הזה.

הפלא היחיד הנו שהוא עומד מול אלה, מקשיב לקולו הרך של אביו, רואה את מבטו הטוב, שופע החסד והנדיבות, שומע את מילות החיבה

וההערכה שהוא מרעיף עליו, ונותר אדיש. כל המחוות, והמילים והמבטים, מרחפים סביבו ומחליקים מעל ראשו. והענן הערפילי הזהוב והקסום שיוצרות מילותיו המחמיאות והמעריכות של אביו אינו מצליח להמס את לבו. קפוא ודרוך הוא יושב על קצה הכורסא וממתין לרגע בו תתגלה לפניו מטרתה האמיתית של השיחה.

"אתמול שוחחתי עם רבנו הגדול", אומר יוסף דיאלידאן, לאחר דקות ארוכות בהן הוא מהלך סביב סביב, "וכמו שאירע פעמים רבות במהלך התקופה האחרונה – הוא שב והתריע בפני על ההתדרדרות במצבו הרוחני של הנוער שלנו".

"התדרדרות?" שואל שלוואן בשקט.

"אהה. לא פשוט להיות נער בדורנו. בעידן של מלחמות ותמורות. המחלוקות הפנימיות קרעו בתים לא מעטים וערערו את הסמכות ההורית המובנת מאליה. כל זה עוד לפני שנדבר על המציאות הצבאית הפוגמת במידת העדינות והרחמנות היהודית..." יוסף נאנח. "הנושא הזה עולה הרבה בשיחותיי עם הרב, והוא מדכדך את רוחי בכל פעם מחדש. הנוער הזה הוא עתידנו, עבורו אנחנו נלחמים ובשבילו אנחנו מתאמצים, ואם תוך כדי המאבק דור העתיד ניזק, לשם מה אנחנו מקיזים את דמנו בשדה הקרב?"

עצבות נופלת על שלוואן, הולמת להפליא את הצללים הקרים הממלאים את החדר. "עד כדי כך?" הוא שואל, ומועך את אצבעותיו בין ברכיו, "כלומר, בתקופה שלפני... המ... המעבר שלי לגיאט, הייתי מעורב מאוד בנושא, ולא התרשמתי שהמצב גרוע. להפך, הנוער שלנו נהדר, מלא אידיאלים, להט ורצון טוב. צריך אולי קצת לכוון אותם לפעמים – " מילותיו נעשות מהירות יותר ויותר כשזכרונות העבר מציפים אותו, ואז נקטע רצף דיבורו באחת והוא מוסיף ברפיון: "אני לא מאמין שהמצב השתנה כל כך בתוך שנתיים".

יוסף שולח אל בנו חיוך שאינו מפר את קדרותו של הרגע: "האמון שלך בנוער שלנו היה סוד כוחך", הוא פוסק, "אני נהנה כל פעם מחדש לראות כיצד אתה מתמלא חיים בדברך עליו".

יוסף משתתק. שלוואן מנסה לשווא למצוא תגובה מתאימה למילותיו

אלו של אביו, ולבסוף מחליט לעקוף את הבעיה. "בְּנִיָּה טְאוּלָּאק בחור מוכשר וכריזמטי, אני בטוח שהוא ממשיך את מלאכתי כראוי", הוא אומר.

המלך נאנח: "איני רגיל לטעות", הוא אומר בכובד ראש, "וכיוון שכך איני בטוח שאדע איך להתנצל וכיצד לפצות אותך על טעותי, שלוואן יקירי, אבל טעיתי. אתה אכן פיקח ומוכשר מאוד, אבל כמו שאנחנו יכולים להבין אחרי שנתיים של עמל מבוזבז – כשרונותיך הגדולים לא נועדו כדי להפוך עופרת לזהב".

המילים, על אף נימתן המהורהרת, והלא פוגענית, מכווצות את שלוואן כאילו היו אגרוף. "שנתיים אינן זמן רב בתחום האלכימיה", הוא אומר בשקט, "ואם מדובר על אדם שהגיע לתחום זה ללא כל הכשרה מוקדמת – שנתיים הן זמן קצר מאוד".

"שנתיים הן שנתיים", פוסק המלך, "וגם בתקווה שתאריך ימים עד גיל מאה, הן תהיינה שני אחוזים מחייך. אבל במטותא, בוא נתרכז בנושאה המרכזי של השיחה שלנו, שגם כך אינה קלה לי. כמו שאמרתי, טעיתי. כשרונותיך הגדולים לא נועדו כדי להפוך עופרת לזהב, אלא כדי לזקק את רוח הנוער שלנו, ולהפוך יהלומים גולמיים לבעלי ערך". הוא עוצר כדי לנשום, ומשפיל רגע את עיניו, "אומר זאת בשלישית, שלוואן, טעיתי. קיבלתי החלטה שגויה, ואני מבקש ממך שתעזור לי לתקן את טעותי. אני רוצה, אני מבקש, שתחזור לתפקידך הקודם. הנוער שלנו זקוק לך. ואיש לא ייטיב כמוך למלא את התפקיד הזה". הוא מציץ בבנו, "תצליח להתנתק משלוות הכפר ולחזור למלא את התפקיד התובעני הזה?"

לא רק חינוכו של שלוואן, גם נתוני האופי האישיים שלו דוחקים בו כעת להגיד: "כן, ודאי, בשמחה! אהבתי את התפקיד הזה, ואשמח למלא אותו שנית", ושלוואן מתקשה לעמוד כנגד כוחות החיים הבסיסיים הללו.

"כן, ודאי – " הוא מגמגם, נאבק באלף אותות האזהרה שמשגר אליו מוחו, "בשמחה – אהבתי את התפקיד הזה, מאוד אהבתי אותו, ואני אשמח למלא אותו שנית".

"אני שמח מאוד לשמוע על כך", המלך יוסף מניח באהבה את ידו על כתפו של בנו, "תמיד ידעתי שאפשר לסמוך עליך. אבקש מאמא שתדאג להתקין את הארמון הכחול עבורכם, כך שתוכלו ליהנות מכל הנוחיות שאלקן מספקת".

עבורכם! שלוואן אינו יודע שהוא מחוויר, אבל הוא מודע בהחלט לכאב הראש החד והפתאומי שתוקף אותו, ולעובדה שעייני אביו שמתכווצות מעט, והבעתו הופכת מוטרדת.

"ליאה לא תרצה לעבור לאלקן?" שואל המלך וקולו מתוק מאוד, מתוק מדי.

שלוואן מרים את ידו וממשש את מצחו הכואב, "ייתכן בהחלט שהרעיון לא ימצא חן בעיניה", הוא אומר לאטו, "אבל אנסה לשכנע אותה, אבי מלכי".

המלך נד בראשו: "אביה עבד באתיל, בעוד אמה ולאחר מכן אמה החורגת, גידלו את המשפחה בנחת באחוזה סאנפאל. הבן זאת, ואל תתרעם אם רעייתך לא תסכים לעבור הנה".

שלוואן מעביר את לשונו על שפתיו, מופתע לגלות עד כמה יבשו בדקות האחרונות.

"תוכל לחזור לגיאט כל שבת שנייה", מוסיף המלך לרקום את תכניותיו, "הדרך אינה ארוכה כל כך, וגברים רבים מוצאים ששהות מועטה בבית לא רק שאינה מזיקה לשלום הבית אלא משפרת אותו".

שלוואן מעביר שוב את לשונו על שפתיו, "השבח לקל, שלום הבית שלנו תקין גם עכשיו", הוא אומר, "ואיני בטוח, אבי מלכי, שלבי יניח לי לעזוב את גיאט בימים בהם אנו מצפים לילד או בתקופה הראשונה שלאחר מכן. אבל אשתדל, אשתדל מאוד, לשכנע אותה להגיע הנה. אני מקווה שהיא תסכים למלא את בקשתי".

"מוטב שהיא תסכים", אומר המלך ברכות.

שלוואן מסכל את קרסוליו, והן לוחצים זה על זה עד כאב. "כן", הוא אומר בחיפזון, "אני אשכנע אותה".

"זה לא אמור להיות קשה כל כך", מציין יוסף בנחת, "אישה טובה

משתתפת בשמחתו של בעלה. ואתה רוצה לחזור לעיר ולמעמדך הראשון, האין זאת?"

כל כך הרבה דברים גורמים לו להתגעגע אל ימי נעוריו, אבל על אף שבזמנו היו כל אלה נעימים ומושכים עד מאוד, פתאום הוא אינו משוכנע שבאמת היה רוצה לשוב לחייו אלה.

"אני שמח לשרת אותך בכל מה שתמצא לנכון, אבי מלכי", הוא אומר, ויודע שחיוכו זוהר כרגיל, "רצונך קדוש בעיניי ואני נכון לכל פקודה".

הוד מלכותו מחזיר לו חיוך שבמפתיע נראה אוהב למדי. "אשמח מאוד אם תשוב לעיר, שלוואן", הוא מבטיח, "אבל אתה הרי נוסע לביתה של חמותך בקרוב, עשה נא מאמץ אחרון להשיג ממשפחת רעייתך מידע שיוכל להזניק את הפרויקט הזה קדימה".

"אשתדל", מצהיר שלוואן, ויודע שבהשתדלותו לא תהיה כל תועלת. תרצה סאנפאל עשויה ברזל, ומברזל אי אפשר להוציא מים. אם ידוע לחמותו משהו אודות מחברותיו הנעלמות של בעלה המנוח, הרי שהיא אינה מתכוונת להעביר את הידע לחתנה או לבתה החורגת.

"אני מקווה שכשבני אומר 'להשתדל' הוא אכן מתכוון להשתדל", אומר יוסף דיאלידאן, ושלוואן ממלמל עוד אי אלו מילות הבטחה מעורפלות ונחפזות. ואף על פי שבדרך כלל מלמולים מן הסוג הזה מעלים את חמתו של אביו, הרי שהפעם הוא מקבל אותם בפשטות ובשלווה, והראיון מסתיים בנימה מקבלת ומכבדת כמוה לא זכה שלוואן לשמוע אפילו לא פעם אחת במהלך השנתיים האחרונות.

דוד באלאר שותק עד הרגע בו הם נמצאים לבדם, אבל אז פורצות המילים מתוכו כמו גייזר מבטן האדמה: "מה עשית, יוזבר?"

"אני?" בן השבע עשרה ממהר לגלול את הספר שבידו, ולהרים את עיניו אל דודו, העומד כשגבו אל השמש השוקעת, דבר הצובע את

צלליתו בשחור. "אתה", מאשר הדוד בזעף, "אתה יודע, יש לך מושג, כמה מטבעות זהב טובות וכבדות אנחנו הולכים לשלם על הפזיזות שלך?"

"שלי?! יוזבד מזדקף, "למה אתה מתכוון, דוד באלאר?"
 "להבטחה היפה שלך, שתסייע לכפריים הללו לבנות את הכפר שלהם מחדש 'גדול יותר, חזק יותר ומשגשג יותר'."

יוזבד נד בראשו: "לא הבטחתי דבר כזה. רק אמרתי להם שמוטב שמחשבותינו יסובו סביב הנושא הזה, ולא סביב נקמתם העתידית בשודדים."

באלאר נד בראשו בהבעתו של אדם הסובל מכאב בטן חריף. "אלף פעמים אמרתי לך שלא תהיה ספונטני כל כך", הוא נוזף, בפעם האלף ואחת, "עכשיו נהיה חייבים לתרום סכום נאה במגבית החירום."

יוזבד מפהק, ולא מפני שהוא מבקש להפגין כי השיחה מיותרת בעיניו, אלא פשוט מפני שהוא עייף עד דכדוכה של נפש. "ממילא היינו עושים את זה", הוא מציין, מניח את ידו פעם נוספת על פיו, והפעם לא כדי להסוות פיהוק, ואומר: "זה היה יום נורא. מעולם לא ראיתי כל כך הרבה..."

"כן", מסכים באלאר טזיאבאל עם המשפט שלא הסתיים, "נכון."
 "מה קרה?" שואל יוזבד, "מפני מה הם עברו את הנהר? בכל השנים שחלפו מאז ששמענו על אביר השודדים הזה, לא חצתה הכנופיה שלו את נהר הדיסטאף אפילו פעם אחת!"

"לפחות עד כמה שידוע לנו", מסייג באלאר את הדברים, "ייתכן בהחלט שמעשי גנבה קטנים פה ושם כן התבצעו על ידי חבורת השודדים הזו. אבל אתה צודק, פלישה שיטתית, בסגנון צבאי, הצבת אולטימטום ושרפת כפר – כזה דבר לא היה באזור שלנו מעולם."

"ולא יהיה", יוזבד נחרץ, "זה היה מאורע חד פעמי, דוד באלאר, והוא לא יחזור על עצמו שנית."

חיוך דק, יבש, עולה על שפתיו של הדוד: "אתה נחרץ כשם שרק בן שבע עשרה יכול להיות. אבל אדרבה, נשמח מאוד להיעזר בכוחותיך

הרעננים. טוב מאוד שאתה לוקח על עצמך את הפיקוד על גדוד השמירה, זה יחזק את כוח בית בנטייליאן באזור."

יוזבד מותח את שפתיו לחיוך חיצוני ומנומס: "לו הייתי משנה את דעתי, הייתי מעדכן ראשית כל את דודי המסור. אבל אני נחוש בדעתי שלא לקחת את המשימה הזו על שכמי. לעומת זאת אשמח מאוד לסייע בתכנון ובבניית הכפר מחדש".

מבטיהם מתמודדים.

"אתה אביר. לא חוטב עצים", אומר הדוד לבסוף, "וגם השכלתך בנוגע לבניית גדרות וכריית בארות שטחית למדי. לא תביא כאן כל תועלת. לא להם ולא למשפחתך".

"ואם אסתובב בדרכים ואנופף בחרבי תוך כדי השמעת נהמות כן אביא תועלת למישהו? ישנם כל כך הרבה אנשים בעולם שיוכלו לעשות זאת במקומי! לעומת זאת – אני לא חושב שיש כאן בסביבה מישהו שיודע לשאת שיחות מוטיבציה מדהימות וספונטניות כמו שלי". פניו של יוזבד תמימות אבל משהו בצליל קולו מעיד על כך שהוא יודע כי הוא נכנס לגוב אריות, "זה שאני יודע להשתמש בחרב שלי, לא אומר שאני גם חייב לעשות את זה, נכון? ואני לא הולך לעשות זאת, באלאר. אין על מה לדבר".

"עוד נראה", אומר באלאר בענייניות, "ועכשיו, בחורי הטוב, קום נא על רגליך ובוא אתי לאכול ארוחת ערב. לא יפה להניח לכל נכבדי הסביבה להמתין לך עד שתסיים את ענייניך".

ארוחת הערב, שמתובלת בוויכוחים פוליטיים חריפים ובדיונים בעלי חשיבות כלכלית ראשונה במעלה, מסתיימת זמן רב לאחר שנעלמו זהרוריו האחרונים של היום ולילה שחור נפרס על הכפר האבל.

"אני מאמין שהאוהל שלך כבר מאורגן לשינה", נוגע דוד באלאר בזרועו של יוזבד באמצעו של הדיון, "ולדעתי, מומלץ שתקדים לעלות על יצועך. יום המחר יהיה ארוך לא פחות מזה הנוכחי, ואיך לומר? כשאתה עייף, אתה ספונטני יתר על המידה".

יוזבד מחייך בנימוס, מתעלם מן העלבון שבהצעה, כמו גם מן העלבון שבהערה. אבל הבעת ההפתעה שעולה על פניו אינה הסחת דעת אלא תדהמה אמיתית: "שאול!" הוא אומר, "מה אתה עושה כאן?"

הצעיר החיוור בעל שער הברונזה שולח לעברו חיוך קטן והמום. "חזרנו, אני ואמא שלי, אחר הצהריים לאחוזה", הוא אומר, "שם שמעתי... על מה שקרה. יצאתי הנה מיד, מבלי להעלות על דעתי שאפגוש בכם. קיוויתי שאוכל להושיט עזרה".

"מתי הגעת?" באלאר אינו מחבב את שאול, והצינה שביניהם עזה תמיד כמו כפור של תחילת אדר: חדה, נוקשה ושקופה.

"מזמן", אומר שאול ומושך בכתפיו, "כנראה רגע או שניים אחרי שכולכם נכנסתם לאכול. אבל ודאי תמחל לי שלא הגעתי לשם בעקבותיכם", העוויה בלתי רצונית חולפת על פניו לפני שהוא מוסיף בשקט: "לא היה לי תאבון".

למען האמת, אם לשפוט על פי חוורון פניו של שאול, לא רק תאבונו נשלל ממנו, ויוזבד מניח על זרועו יד חברית תומכת, "זה באמת אסון נורא", הוא אומר, "ואנחנו נעשה כמיטב יכולתנו כדי לסייע. אני בטוח שנוכחותך כאן תהיה לברכה".

שאול מהנהן. וההעוויה ההיא חולפת שוב על פניו כשהוא שואל: "זה נכון מה ששמעתי – החרב של סבא נמצאה מתחת למפתן בית הכנסת?"

יוזבד מהנהן ושולף את החרב שעל מותניו, "הנה היא בכבודה ובעצמה", הוא אומר, "עם הכיתוב, והעיטורים שעל הקת והנדן, בדיוק כמו בסיפורים העתיקים".

שיחתו עם אביו מטילה את שלוואן לתוך סערת רגשות ששנים לא ידע כמוה.

לשוב לעיר? לחזור ולערוך כינוסים סוחפים ומלאי רגשות? לשוב

ולאגד קבוצות של אידיאליסטים חדורי שליחות? לשוחח עם בני תשחורת עד השעות הקטנות של הלילה? להתבדח, לשעשע, להצחיק, לתמרן במיומנות בין רצונות ואינטרסים, להפעיל בני אדם בעזרת כריזמה, קסם אישי, הבטחות מרומזות?

הרעיון אינו נושא חן בעיניו, אבל ההקלה שהוא חש לנוכח העובדה שאיש אינו מתכנן להוציאו להורג בתקופה הקרובה, וצל החשד שריחף מעליו בשנתיים האחרונות נמוג סוף כל סוף – גורמת לו לחוש את עצמו מסוחרר וכמעט מרחף. בעליונות הוא יוצא מחדרו של אביו, ונלכד מיד בידי אחד ממשרתיה של אמו שממתינים לו בחוץ. "הוד מלכותה מבקשת שתסור אליה", הוא אומר בקול נמוך, "היא ממתינה לך בטרקלינה".

"בשמחה", אומר שלוואן, ומצמצץ על מנת להחליף את אדי ההקלה המסחררים במעשיות ריאלית, "אגש אליה מיד".

"אלווה אותך לשם", אומר המשרת באדיבות.

שלוואן כובש את תמיהתו למשמע המשפט שמשמעותו הברורה והפחות מנומסת היא 'גברתי מעוניינת לפגוש בך מיד, ולא תסבול כל דיחוי', ופוסע לצד האיש אל טרקלין קבלת האורחים של אמו.

טרקלינה של המלכה לאה, בהיר ושטוף אור, מעוצב בקווים דקים ומעוקלים המזכירים צווארי ברבור. הספות מרופדות בעור לבן, בידיה הכיסא משובצות אבני מוזאיקה קטנות בגוונים כסופים-אפורים, ואת הסגנון המעודן משלימים פרחי הוורדים הממלאים את אגרטלי הזכוכית הגדולים המונחים בפינות החדר ועל גבי השולחנות.

אמו מקבלת אותו בחיוך מאופק, ומשוחחת אתו במשך שעה קלה על עניינים של מה בכך, על בריאותה של ליאה, שלום עצי הפרי באחוזה, והמאזן האזורי בקופת הצדקה המלכותית. ומשם הם גולשים ומשוחחים אודות חבריו של שלוואן, ובר המצווה שעתיד אחד מהם לערוך לבנו בעוד יומיים. וכאשר עולה הנושא הזה, סופקת פתאום המלכה כף אל כף, "לא ייאמן ששכחתי!" היא אומרת, "בפעם האחרונה שהיית כאן לא יכולתי לסבול את מראה הנעליים שלך. החרטום המתודד הזה כבר

ממש לא באופנה! ולכן מיד כאשר שמעתי שאבא הזמין אותך לבוא לבקר, הורתי לסנדלר המלכותי להכין לך זוג חדש, שיכבד כראוי את הממלכה. הוא אצלי בארון, אני רוצה שתמדוד אותו עכשיו". תוך כדי דיבור היא מתרוממת בנחרצות מאופקת ממקומה, וכששובל שמלתה מרשרש מאחוריה בבהילות היא פוסעת לעבר הדלת המובילה למסדרון המוליך אל החדרים הפרטיים.

"לבוא אתך?" שואל שלוואן מופתע. שנים לא ביקר בחדרה הפרטי של אמו.

היא מסבה את ראשה אחורנית, "נראה לך שטרקלין האורחים שלי הוא מקום מתאים למדידת נעליים?" היא מחזירה בשאלה נוזפת, "הזדרז בבקשה, שלוואן, יש לי עוד הרבה מה לעשות היום!"

מופתע מנימתה התקיפה הוא פוסע בעקבותיה במסדרון המוליך אל מערכת החדרים הפנימית. מבוכתו מתגברת עוד יותר כשהוא מגלה שהיא אינה נכנסת לחדרה, אלא מסמנת לו להיכנס אל חדר השינה של אביו.

"היכנס", היא אומרת בשעה שהוא מתעכב על הסף, ולאחר שהוא פוסע צעד אחד פנימה היא סוגרת מאחוריו את הדלת. "כאן לבטח אין תאי האזנה משום סוג שהוא", היא אומרת בקול מתון, "לא רציתי שיהיו עדים למתנה שאני עומדת לתת לך. היא גם מוחבאת כאן, מתחת למיטה, ולי, לאחרונה, קצת כואב הגב".

"מתנה?" הוא שואל, כיוון שהמעמד המסתורי מפחיד אותו מעט.

"כן", אומרת לאה, "אמהות מנסות לעזור לבניהם גם כשהם גדולים ובוגרים, וגם כאשר הם גרים במרחקים וכמעט לא מעלים בדעתם לשלוח מכתבים... בערב פסח האחרון הדבקתי את המעטפה לתחתית המיטה, תצטרך להפוך אותה כדי להגיע לשם". הוא מביט בה מבולבל, "אתה הילד המוכשר והמוצלח ביותר שלנו", היא אומרת, "ודווקא לכן חשוב לאבא לראות שאתה מציית לו ונכנע להוראותיו. אני מתגעגעת אליך ורוצה שתחזור לאלקן, וחוץ מכל זה – יום אחד עשוי גם אביך לרצות להדביק משהו לתחתית המיטה... כך שהמחברת הזו לא מי-יודע-מה בטוחה כאן".

אוזניו של שלוואן צוללות. "המחברת?" הוא שואל, והבזקי אור קטנים, כחולים ואדומים, חולפים בשדה הראייה שלו.

"אני רוצה שתעשה בה כהבנתך", אומרת לאה, "אני לא הצלחתי להגיע למסקנה ברורה מהו המעשה הנכון לעשות בה".

"כשאת אומרת 'מחברת' – " על אף בטחונה של אמו כי אין תאי ציתות בחדר זה מנמיך שלוואן את קולו, "את מתכוונת למחברת של חמי?"

"כן. הוא נתן אותה כמשכון לאיזה מלווה בריבית", בת צחוק קטנה מרחפת על פניה ונמוגה, "סוחר קטן ושמונוני שהוא במקרה אחיה של תרצה". היא מהדקת את שפתיה, "אני מקווה שהיא שווה את הסכום ששילמתי תמורתה".

שלוואן מנענע בראשו, "אני אבדוק את זה מיד, אמא". הוא אומר במעשיות, המסתירה את הגל הקר שמטפס מרגליו מעלה, "היכן אמרת שהדבקת את המעטפה?"

המעטפה, חומה ועבה, מודבקת אל לוח המיטה מן הצד הפנימי שלו, וכאשר מנסה שלוואן לנתק אותה מאחיזתה, היא נקרעת ומגלה תכריך עבה, הדומה יותר לספר מאשר למחברת.

"אחיה של חמותך רצה הון עתק", אומרת המלכה לאה בקול מונמך, "אבל לא חסרים לי תכשיטים שאפשר למשכן. זו באמת המחברת שאבא מחפש כל כך?"

שלוואן מביט באמו, מביט במחברת, ובזהירות, כאילו חשש שתתפורר בין אצבעותיו, הוא מושך אותה מן המעטפה הקרועה החוצה. "וואו", הוא אומר כשכתב ידו הקטן והצפוף של חמיו המנוח מתגלה, ומונחים אלכימיים שהפכו למכרים קרובים מתחילים לקפץ לנגד עיניו, "זה אכן נראה הדבר האמיתי, אמא".

"תעשה בה מה שאתה מבין", חוזרת אמו, בשלישית או ברביעית, "אל תזכיר אותי, כמובן. תגיד שמצאת אותה בתא סתרים כל שהוא בבית סאנפאל. איש לא יוכל לטעון בוודאות שדוד לא החזיק בביתו העתק

של החומר שהפקיד ביד גיסו".

גלגלי מוחו של שלוואן חורקים במאמץ כשהוא מביט במחברת ובאמו חליפות.

"אני לא מבין", הוא אומר בשקט. שכן תחילת דבריה רומזת למשהו אחד, ואילו סוף דבריה רומז לדבר מה הפוך לגמרי.

"למרות שתמיד היית קצת שונה מאבא ומהבנים, אף פעם לא היית בחור טיפש", אומרת אמא שלו, "ואני מפקידה את המחברת ואת האחריות, ההחלטה היא שלך".

אלוקים. שלוואן מניח את ידו על פיו. "תודה, אמא", הוא אומר, שקט.

"אין בעד מה. ואלו הנעליים שדיברתי אתך עליהן". היא מרימה שקית בד מן הרצפה ומניחה אותה בזרועותיו, "תנעל ותבלה, ילד שלי, וה' יהיה בעזרך תמיד".

"תודה", הוא אומר שוב, בהיסוס מצפין את המחברת בין הנעליים עגולות החרטום ומרובעות העקב, ולאחר שאמו מסדרת את המיטה ומציעה אותה כשם שהייתה בתחילה, הוא יוצא אתה חזרה אל הטרקלין.

"לך לנוח קצת", היא מייעצת לו לאחר מכן, "החדר שלך ממתין לך כמו תמיד. ואשמח לראות אותך מופיע לארוחת הערב כשאתה נועל את נעליך החדשות".

כמו אמש, גם היום שום פריט אהוב שמרהט חדרו הישן לא מצליח לרכך את תחושת הזרות שחש שלוואן כשהוא צונח על מיטתו, ומחלץ משקיק הבד את התשורה ההרסנית שהעניקה לו אמו. דפדוף חפוז מגלה שהמחברת אינה שלמה, לקראת סופה נתלשו ממנה דפים במספר לא ידוע, והמתכון להרכבת אבקת השרפה אינו נמצא בה. נשיפת ההקלה שלו דומה בעצמתה לתרועת חצוצרה, אין ניסיון! אין סיבה להתלבטות! המחברת נמצאה, אבל העיקר חסר בה... דוד סאנפאל לא הותיר תיעוד לדרך ייצורה של האבקה השחורה, שוב לא יוכל אביו לדרוש ממנו דבר!

אבל ההקלה שמציפה אותו נעלמת כשהוא מודד את הנעליים שרכשה עבורו אמו, וחש בגוף זר בתוך הנעל.

הגוף הזר מתגלה כפיסת דף לא גדולה, שעליה רשומות מספר מילים בכתב ידה הקטן, הפניני.

"אין לי מושג מהן תכניותיו החדשות הוד מלכותו, אבל אל תסמוך על אף אחד"

אין נקודה בסוף המשפט, ולבו של שלוואן מתכווץ עד כדי כאב וחוסר נשימה כשהוא משלים בעצמו את המילים החסרות: "אפילו לא עליי".

ארוחת הערב טעימה מאוד. כך אומרים ברוב נימוס פאר ואדוניה, וגם יתר האורחים היושבים אתם סביב השולחן נראים שבעי רצון, שמחים ועליזים. שלוואן לא מצליח להיראות שבע רצון ועליז. כדי להסביר לכל היושבים סביב השולחן שמראה פניו החיוור והשתקנות העגומה שנפלה עליו אינם נובעים מרוע לב או בוגדנות הוא משתעל מעומק לבו מדי מספר רגעים, ומתגעגע עד אין קץ לביתו הקטן והנעים.

אבל על אף שהוא מכיר בכישורי ההישרדות והדרמה שלו, הוא חושש שאביו אינו מתרשם מן המפגן.

ואם כשם שהוא מבין ממכתבה הלא גמור של אמו אביו יודע הכל, אם אביו האיש שהפקיד את המחברת בידיה של אמו וכתב עבורה את שורות הטקסט שתשמיע באוזני הבן הסורר, הרי שהוא עומד לנחול כישלון חרוץ במבחן הנאמנות הזה.

מה עושים, אם כך?

חושיו תפוסים כל כך בבעיה הזו, עד שהוא אינו מצליח אפילו להבחין האם האוכל שהוא דוחף לפיו חם או קר.

ישנה כמובן גם אפשרות שניה, שעל פיה אביו לא שותף לקנוניה, והמכתב בנעל נועד כדי להזהיר אותו מצרות אחרות המתרגשות לבוא לעולם, הרי אסור לו לגשת עכשיו ולספר לו על המחברת. זה ייראה משונה, מוזר וחשוד לאחר שיחתם בבוקר. ובכלל, אם לא יתכנן את

העניין בקפידה, עלול אביו לחשוד בו שהוא, ולא דוד סאנפאל, תלש מן המתברת את העיקר: את הוראות ההכנה של אבקת השרפה.

בלילה הוא מקמט לחינם את הסדין המגוהץ, וכאשר חודרת קרן השמש הראשונה בין סדקי התריס, עיניו אדומות וראשו כואב. כל זמן שאין לו דרך לדעת מי הגה את הרעיון, והאם אמו אינה משמשת ככלי שרת בידי אביו, יהיה חכם מצדו לממש את ההצעה כפי שהכתיבה לו:

לפני צאתו הביתה, כשייגש לקבל את ברכתו של אביו, יודיע לו שבקרוב ייסע לבקר שוב אצל משפחתה של רעייתו, לבצע כבקשתו של הוד מלכותו 'מאמץ אחרון' להשיג את מחברתו וסודותיו של דוד סאנפאל.

וכש'ישיג את המחברת' ו'יגלה' שהעיקר חסר ממנה, ישוב לארמון ויבשר לאביו שסוד אבקת השרפה אבד לעד.

חודשים תכנן יוסף דיאלידאן את שיחת הפיוס עם בנו, ובסוף, כמו לעתים קרובות מדי לאחרונה – התקלקל הכל. הוא תלה רבות בפיוס הזה, מקווה שבזכות כך שיעביר על מידותיו ויסלח לבנו עז המצח על עצמאותו היתרה, ימחל לו גם הבורא על טעויותיו, ישוב לחבקו באהבה כבתחילה וישיב לו את שלוותו האבודה ואת מנוחת הנפש שניטלה ממנו בתקופה האחרונה.

אבל שלוואן היה מרגיז כתמיד, ובמקום תחושת השלווה וההתעלות להן ציפה יוסף נפלה עליו מרה שחורה סמיכה ומעיקה במיוחד.

איזו טעות מטופשת עשה כאשר לקח את העליו והזוהר בילדיו וחיתן אותו עם בתו של הצדקן השתקן ההוא! אמנם רצה שמישהו יבהיר לשלוואן שהחיים אינם סעודת מרעים עליזה ומרובת התלוצצויות, וגם קיווה, בדרך, להשיג שליטה על הצומת החיוני עליו חולשת אחוזת סאנפאל, ואולי לגלות גם את סוד אבקת הרעם שהסתיר דוד בעקשנות

כזו. אבל לרגע לא חלם שהילדה הקטנה והתמימה שנישאה לבנו הבוגר והמשופשף תחולל בגבר הציני שינוי קיצוני שכזה!

מה היא בדיוק? מכשפה, אולי?! איך הצליחה לגרום למוכשר שבבניו לשבת כאן מולו ולפכור את אצבעותיו במצוקה לנוכח המחשבה שיהיה עליו לשכנע אותה לעשות משהו לא בהתאמה מושלמת לרצונה ולתכניותיה? המחשבה על הבעתו של שלוואן מרגיזה אותו עד כדי כך שמתעורר בו חשק לירוק כחתול.

הוא לא הרבה לטעות בחייו. אבל עם שלוואן טעה, בהחלט. ולא פעם אחת. וגם אם חלק מן הטעויות הללו אפשר עוד לתקן, הרי שליאה זו היא טעות בעייתית: אם יכריח את שלוואן לתת לה גט ולשלח אותה חזרה לבית אמה החורגת, עלול הדבר לפגוע בדמותה האצילית של משפחת המלוכה, ומלבד זאת עוד עלול הבחור לחשוב שנעשה לו עוול נוסף. ואם ישלח מישהו להרוג אותה, עשוי שלוואן לחשוב כי מחובתו להקים ישיבה על קברה...

נרגז הוא פוסע הנה והנה בחדרו הגדול, ועוצר על יד החלון, בדיוק בזמן הנכון כדי לראות את בנו, מושא מחשבותיו, יוצא מן הארמון בדרכו לשבע ברכות שנערך בבית אחד מידידיו.

לרגע מביט יוסף דיאלידאן בגאווה אבהית בבנו יפה התואר וההדור למראה, במשנהו הוא מהרהר בכך שאם יחזור שלוואן לעיר – תתאזן השפעתה הרעה של ליאה עם השפעת חבר מרעיו התוססים של הבחור, וברגע השלישי הוא קופא במקומו כאילו הכה בו ברק. שלוואן.

לובש.

פרוות.

טיאלי.

נשימתו של המלך נעשית אטית וכבדה, איך לא חשב על כך בעצמו? הרי גם בשנה שעברה הסתובב שלוואן בארמון בלבוש המגוחך הזה... ומה יותר טבעי מכך שהאיש שגילה את סוד האבקה יחליט לנכס את עצמתה לעצמו?

כל מה שידע המלך אודות בנו, כל מה שחשב אודותיו, מתערבל בתוך קרביו של יוסף דיאלידאן כבקלידוסקופ אדיר מימדים.

שלוואן טיפוס נגרר? נכון. הילד באמת אינו יזמתי תמיד, ובהססנותו יש משהו מרגיז. אבל מצד שני, לאחר שניכס לעצמו רעיון, הוא סובר פעמים רבות כי הגה אותו בעצמו.

הוא פחדן. גם זה נכון. מאז השיא אותו בעל כורחו והגלה אותו מן העיר – הילד חש מולו אימת מוות של ממש. אבל דווקא פחד גדול מדי עלול לגרום לאנשים לבצע מעשים נמהרים... ובכלל, כבר לפני שנתיים, כאשר נמלט פילאק מן הכלא, חשד ששלוואן אינו ממוקד בעצמו ובשמחת נישואיו כפי שהיטיב להעמיד פנים.

אצבעותיו הארוכות והלבנות של המלך מתעוותות סביב סורגיו המעוטרים של החלון. המחשבה כי בנו הצעיר בגד בו, גילה את סוד האבקה והחליט לנכס אותה לעצמו, מאיימת להטריף עליו את דעתו. ורק שנים של שליטה עצמית מסייעות לו שלא לפרוץ בצרחות של זעם.

הכתובת הייתה על הקיר כל העת, והוא היה האיש שהתעלם מן המובן מאליו. כל חששותיו, כל חשדותיו, החלומות החוזרים על עצמם ותחושת הבטן העמומה שלו כי מותו יבוא עליו מידי אחד מבניו – מתמקדים כעת בדמותו של שלוואן המחויך.

הההההאר!

השאגה שכלא המלך מתפרצת לבסוף מבין שפתיו, ואגרטל הבדולח שהחזיר כה יפה את זוהר קרני השמש מוצא את סופו הפתאומי על יד החלון הנגדי.

והוא עוד חשב, בתמימותו, כי הגיע הזמן להשיב את שלוואן לאלקן! להחזיר לו את מעמדו ואת כבודו.

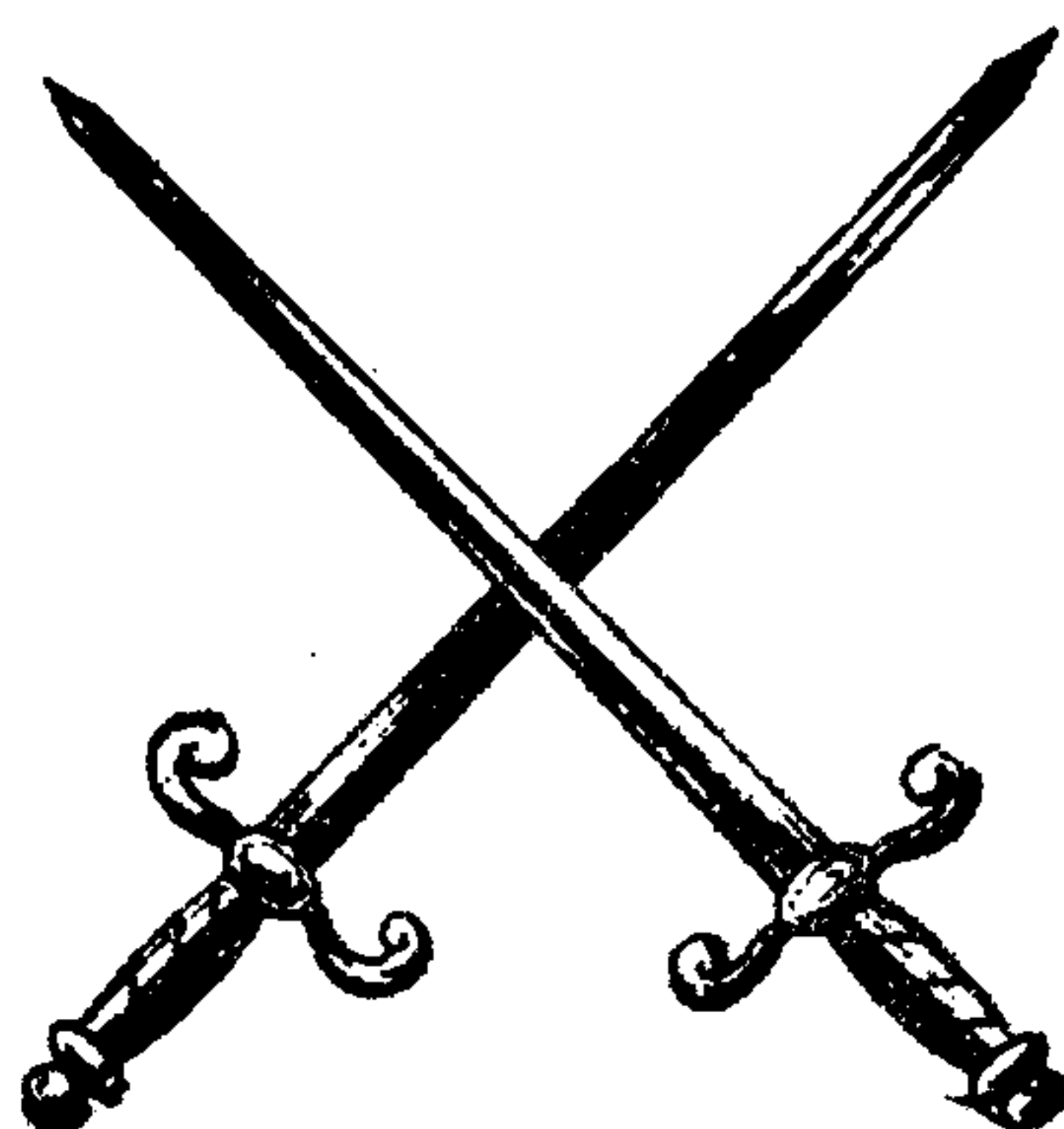
שיניו הישרות של המלך נחשקות בכוח.

אבל המציאות הברורה מחייבת גם היא פתרון ברור וחד משמעי.

אין בררה אחרת.

שלוואן. חייב. למות.

פרק ארבע עשרה

א חברות בין שאול ליוזבד עתיקה כימי חייהם של שני אלה, וכיוון שמיום עמדם על דעתם בילו זה בחברתו של זה יותר זמן מאשר בילו לבדם, אין להם צורך במילים רבות כדי להבין זה את זה. ובשתיקה הם פוסעים בין העצים הכפופים בצער, מטיילים תחת ירח עצוב ונדים בראשם לקבוצות האנשים האבלים המסתובבים בין הריסות הכפר.

"שמחתי לשמוע שתעמוד בראש הקבוצה שתצא אחרי השודדים", אומר שאול כשהם מתרחקים ממתחם האוהלים וסוכות הארעי אל העצים שבשיפולי הכפר.

יוזבד עוצר, "ממי שמעת את זה?" הוא שואל.

"מהאנשים", מושך שאול כתפיים, "כולם מדברים על זה, שבדיוק אחרי שהצהרת שתצא לחפש את השודדים, מצאו את החרב של סבא מתחת למפתן בית הכנסת".

יוזבד מעביר את ידו אל מצחו. "זה לא היה ככה", הוא אומר, "ואני ממש לא הבטחתי דבר כזה. להפך, אמרתי שאת הכאב והצער נמיר לעשייה חיובית בכך שנבנה את הכפר מחדש נוח יותר, גדול יותר

ויפה יותר ממה שהיה קודם".

שאל תוקע את שני אגודליו באילפקה שלו. "ואף אחד לא שאל אותך בשביל מה לבנות כפר כזה, גדול משוכלל ונוח, אם מחרתיים שוב יגיתו פראי אדם מן היער ויעלו אותו באש?"

ההגדרה פשוטה כל כך ומכאיבה כל כך, אבל יוזבד מגרש את הכאב בתנועת ראש: "בדיוק לכן תוקם פלוגת שמירה שתפטרל בין הכפרים ותשמור על יושביהם", הוא מסכים בקול, "אבל לא אני אעמוד בראשה. בטוחני שיימצא מישהו אחר שייקח את התפקיד הזה על עצמו".

שאל נותן בו מבט ארוך, ירוק ומלא הפתעה וצער. "לא ידעתי שאתה שייך לזן האנשים החושש שפרצופם היפה יישרט", הוא מציין. "לא מתאים לך להתחמק מן התפקיד הזה, יוז".

יוזבד מהדק את שיניו ומיישר את גבו וצווארו: "מתאים לי מאוד", הוא אומר בשקט, "מפני שאני אדם שקול ולא נער מלא רגש. בראש פלוגה כזו צריך לעמוד איש צבא מנוסה, לא נער בן שבע עשרה, אפילו אם קוראים לו יוזבד בנטיליאן. ואתה יודע מה? העובדה שהחרב של סבא שלו חגורה על מותניו לא תעניק לא לו ולא לחייליו שום יתרון אמיתי בקרב".

"מלבד מוטיבציה ואמונה בנצחונם, שני דברים שאתה בוודאי לא מזלזל בהשפעתם".

שאל צודק. פעמים רבות הוא צודק. ובדרך כלל, הצדק שבדבריו משמח את יוזבד ומעלה את חמתו של דוד באלאר. האם ייתכן שהפעם הזו, מכל הפעמים שבעולם, אוחזים שני אלו בדעה אחת?

האם באמת תפקידו הנוכחי בעולמו של הבורא הנו לחגור את חרבו ולצאת לקרב?

והוא כל כך שונא דם וכאב ומוות!

הוא אוהב לבנות, הוא אוהב ליצור, הוא אוהב לגרום לאנשים לחייך ולהיות מאושרים יותר. והוא עושה זאת, יעידו על כך כל התושבים המתגוררים בנחלת בנטיליאן.

האם ייתכן שעליו לנטוש כעת את כל מפעלי חייו באמצעם ולצאת

לעשות את הדבר שבעיניו, לפחות, הנו המאוס והנתעב ביותר בעולם, להפוך את כל כיוון חייו, ולהיות לחייל מקצועי?

"אתה לא תהיה חייב לעשות את זה לנצח", לא בפעם הראשונה נראה ששאל מסוגל לקרוא את מחשבותיו, "רק בתקופה הראשונה, עד שתתפסו את השודדים, או עד שהמשמר המקומי יקבל את מעמדו הראוי לו. זה מעשה חשוב, יוזבד. אל תזלזל בו".

"לא מזלזל בכלל". יוזבד מסדר את חגורת חרבו, תוהה האם באמת קולו חורק כל כך, או שהצליל הזה נשמע רק בתוך מוחו, "אבל..." הוא מרים את עיניו, מביט אל הכפר השקט המציץ אליהם מבין גזעי העצים, ולנוכח המראה הזה נראה שאין כל שאלות. אכן, אין טעם לבנות ולהקים, לטפח ולפתח אם אין בכוחך למנוע מרגליים גסות לרמוס את כל עמלך ועמל אבותיך.

אבל איש, גם לא שאול, לא יוכל להבין את הכאב שמסבה לו המחשבה הזו. הוא נער הרגיל למלא את חובותיו, ואם זוהי חובתו, הוא ימלא גם אותה –

ידו מחליקה על הקת המעוטרת, והוא מזדקף באחת ואומר: "אני אתייעץ עם אבא שלי, שאול. מה שהוא יאמר לי – אעשה".

משהו, זיק מהיר, מרדני אולי? חולף בעיניו שאול.

"באמת?" הוא שואל בקורטוב של לעג, "כל מה שהוא יאמר לך תעשה, אה?"

יוזבד בוהה בחברו הטוב, בבן דודו הקרוב, שמעריך את אביו לא פחות ממנו, ואולי, אולי אפילו יותר, ואינו מבין את פשר ההכרזה הזו. "למה אתה מתכוון?" הוא שואל המום, "אני... קרה פעם שאבא שלי אמר לי לעשות משהו ועשיתי הפוך מדעתו?"

שאול שותק רגע, כמהרהר, ואחר כך אומר לאט: "לא זו הבעיה, יוזבד. הבעיה היא אחרת לחלוטין. שמת לב פעם שאתה פונה לאבא שלך כל פעם שאתה רוצה להתחמק ממשימה?"

"לא", אומר יוזבד בכנות, אבל תוך כדי השמעת ההברה הבודדה הזו מספיק מוחו לסרוק מספיק מאורעות שיוכיחו כי אכן הצדק עם

שאל.

"אז תדע שככה זה". שאול מפתל ענף רך וגמיש, שורש אוויר כל שהוא שירד אל הקרקע, ניסה לחדור לתוכה, ונכשל. "כשאתה באמת רוצה משהו, כשאתה מלא התלהבות וחדור בתחושת שליחות, אתה פשוט ניגש לעשות אותו. בלי שאלות ובלי קושיות. וכשזה לא נוח לך אתה משתמש באבא שלך כתירוץ, זה הכל".

יוזבד שואף עמוקות, מנסה להיעזר בקור הלילה הצורב את ריאותיו כדי להשקיט את העלבון. "אולי אתה צודק", הוא אומר בדי עמל, "אבל נקודה ברורה לזכותי הנה שאם הוא אומר לי אני עושה. לא?" ענן שט מעל פני הירח, הופך את אורו הדק לקלוש ומפוזר עוד יותר, ובאפלה הכסופה הזו מקבלת שתיקתו של שאול עצמה מהדהדת. "על מה אתה חושב?" קולו של יוזבד נשמע רם מדי גם באוזניו שלו.

"על זה שאבא שלך אדם חכם מאוד", משיב שאול בשקט, "אדם חכם עד כדי כך שלעולם הוא לא יורה למישהו לעשות משהו לפני שיאמין שהאדם שמולו באמת רוצה לשמוע את דעתו ומוכן להקשיב לו".

לו היה דוד באלאר כאן, ודאי היה מושך חזרה את כל הנזיפות שהשמיע היום בדבר 'הספונטניות העודפת' אליה נוטה יוזבד, ומתגאה באחיינו ובשליטה העצמית שהוא מגלה. אבל כיוון שהוא אינו כאן, רק יוזבד יכול להעריך את הגבורה שהוא מגלה בשעה שהוא סופג את המילים הללו ומצליח להתייחס לכאב ולכעס שמאחוריהם. "זה באמת נורא כל ההרס כאן", הוא אומר, "אני מסכים אתך שצריך לעשות משהו כדי להגן על האנשים ולתפוס את השודדים. אבל אני עדיין לא משוכנע שאני זה שצריך להנהיג את המשמר שיעשה את כל זה".

"אתה בחור טוב", אומר שאול, ולוחץ על כתפו בעידוד, "ואני מעריך את זה שאתה מוכן לשקול שוב את העניין".

האם זה מה שאמר? יוזבד לא חושב כך, אבל בהתחשב במצב רוחו הנוכחי של שאול, הוא מחליט ליהנות מן הספק ולא להעמיד את הבחור על דיוקם של הדברים.

אבל בניגוד אליו, שאול דווקא רוצה להמשיך לדבר: "רק תאמר לי, בבקשה, מה צריך לקרות כדי שתשכנע לקחת על עצמך את התפקיד? מה ישכנע אותך לעשות זאת?"

גזעי העצים חורקים סביבם שעה שהם חוזרים לפסוע ביניהם, והעלים לוטשים עיניים עייפות בנערים המתהלכים ביניהם בשתיקה. "אין לי מושג, שאול". אומר יוזבר לבסוף, "אבל בוא, בוא נעזוב את כל העצב הזה עכשיו, בוא ספר לי – איך הייתה החתונה?"

שאול מעביר יד על עיניו: "החתונה?" הוא שואל, "אחרי היום הזה, אני מרגיש כאילו היא הייתה לפני אלף שנים, בערך. אבל היא הייתה יפה ושמחה, אני חושב, כמו כל החתונות".

יוזבר מצחקק: "ופגשת את דודך החביב?"

גם שאול מחייך: "אם תקרא לדוד שלי בשמות, אני אקרא בשמות לדוד שלך", הוא מזהיר.

"כן?" שואל קול מאחוריהם, "באיזה שמות, לדוגמא?"

הדוד באלאר?

השניים קופאים, וקפאונם אינו מפשר גם לאחר שהדמות חורגת מבין הצללים וממבנה גופה המוצק והחסון ניתן להבחין שאין כל קשר בינה לבין האיש הגוף, מה גם שהאיש הזר אינו נשמע נעים במיוחד, והחרב השלופה בידו בולטת גם בחשכת הליל.

המפגש עם דודה בורדנה הותיר את יתיר מוטרד ועצבני כנחש טבעות. לו היה אבנר לקוח רגיל, היה מודיע לו ברגע זה על דחיית הנסיעה המתוכננת למועד בלתי ידוע, ונוזף בו חמורות על חוסר הזהירות שגילה.

אבל אבנר אינו לקוח רגיל. אינו לקוח רגיל בכלל! יתיר קומץ את אגרופיו בזעם – כבר מן ההתחלה היה משוכנע בכך שלאבנר תכניות שונות מאלו שהצהיר עליהם בקול. והיה ער לכך שייתכן מאוד שאבנר

אינו מחפש שליח אלא נקמה... דרך אלגנטית להיפטר מאדם שרמז לו כי הוא יודע משהו על מזימותיו האפלות. לרגע מעצים כעסו של יתיר ואז מתרפים שריריו בבת אחת וחולשה אופפת אותו. אף פעם לא הבין אנשים המתבלבלים או מאבדים את עשתונותיהם לנוכח סכנה, אבל הנה, ההפתעה שגרמה לו דודה בורדנה עם פניה המעוותות ודרישותיה הבלתי אפשריות – הצליחה לבלבל אותו לגמרי!

"מארד!" קולו צרוד כשהוא קורא לפקיד הקבלה שלו, "מארד, בוא הנה רגע, בבקשה!" אבל למעשה הוא חוצה את החדר בעצמו ומתייצב לפני שולחנו של מארד עוד בטרם הספיק זה לקום ממקומו: "אתה אמרת לאבנר, או למישהו מטעמו, שאני יוצא לדרך ביום רביעי?"

"יום רביעי?" יש תמיהה קלה בקולו של האיש, "לא מתאים לך לשכוח שאמרת לי להגיד לו שאתה יוצא לדרך ביום חמישי".

"אולי איסטיאס אמר משהו למישהו", ראשו של יתיר מתחיל לכאוב. "אתה יכול לנסות למצוא אותו בשבילי ולברר את העובדה הזו?"

"ברור לי שאיסטיאס לא אמר כלום לאף אחד, הבחור שתקן כמו אבן, ואין לו אפילו חבר אחד כאן בעיר".

"אז מי כן ידע על זה וגלגל את המידע הלאה?" יתיר מכה באגרוף קמוץ על קיר האבן, הקיר אינו מתרגש מן החבטה, ופרקי אצבעותיו של יתיר כואבים, "אתה לא דיברת עם אף אחד, מארד, נכון? אפילו לא עם אשתך".

"אפילו לא עם אשתי", מסכים מארד, "נשים הן פטפטניות, ואני זהיר". הוא שותק רגע, ואז שואל: "מה אתך, יתיר? אתה לא דיברת על זה עם אמא שלך?"

"אמא שלי?" יתיר משפשף את פרקי אצבעותיו הדואבים, "ודאי שסיפרתי לה. אבל היא האחרונה שתעביר מידע כזה הלאה, גם כך היא חוששת מאוד מהנסיעה הזו".

מארד מהמהם דבר מה לא ברור, אבל אחר כך גומר אומר בלבו ומרים את פניו: "שאל אותה", הוא ממליץ, "אולי תהיינה לך הפתעות".

ולנוכח פניו המתעננות של יתיר הוא ממהר להוסיף: "משמחות! מידע

שדלף דרך אמך הוא הרבה פחות מדאיג ממידע שדלף דרך מר פאלאל.
הלא כן?"

הפתעות? הפתעות! הפתעות! המילים מקרקשות במוחו של יתיר כל הדרך הביתה, במין מקצב מוזר שמעורר בו אי נוחות. מארד צודק. אמא שלו – שלאורך כל דרכו המקצועית הייתה שותפה נאמנה לסודותיו – היא היחידה שעשויה הייתה להעביר את המידע הזה הלאה. ואף על פי שכעת הוא נמצא במצב מביך מאוד, הוא חייב לזכור שלכל אדם יש לפעמים פליטות פה לא מוצלחות. גם לאמהות מסורות שרוצות אך ורק בטובת ילדיהן. ואף על פי שכרגע הוא נמצא במצב בלתי נעים בעליל, לא ראוי יהיה לספר לה לאיזו פינה בלתי נוחה נדחק בעקבות הדברים.

אבל למרות שהוא משתדל להיות הגיוני ושקול – בכל זאת גואה בו התסכול. אם לא יצא לדרך, עלול אבנר להיתקף בזעם קטלני ולממש את איומיו. ואם יצא – עלולה בורדנה להיתקף בזעם שכזה, ולממש גם היא את איומיה. ואף על פי שהוא שונא להיכנע לתכתיביהם של אחרים, הוא מבין שהפתרון לבעיה הנו אחד – הוא ישנה עכשיו את כיוון צעידתו, וילך להודיע לגברת ששינה את דעתו וייקח אתו את הילד. אין מוצא אחר.

אבל מאמציו הנם לשווא. ביתה של דודה בורדנה ריק, וילדי השכנים המשחקים בבוץ אינם יודעים לספר לו מתי היא מתכננת לחזור. יתיר כולא אנחה, יש לו סבלנות – אבל אין לו זמן. הוא ימתין. אבל אם היא רוצה שיצאו עוד היום לדרך, מוטב לה, לדודה בורדנה, שתזדרז.

הוא ממתין שעה, ולאחר מכן נאנת, קיבתו דורשת את שלה, וגם אמו מודאגת, מן הסתם. מוטב שישאיר לגברת הודעה. ואם לא תיצור אתו קשר, יעבור כאן פעם נוספת בדרכו מן העיר החוצה.

עייף ממאורעות היום הוא משרך את רגליו הביתה, ומופתע לגלות את האישה אחריה חיפש יושבת על יד שולחן האוכל בביתם ולוגמת

מרק.

"שלום?" הוא אומר, תוהה.

קול נקישה נשמע בשעה שבורדנה מניחה את צלחתה על השולחן. וקול נוסף בשעה שהמצקת נוחתת מבין אצבעותיה של אמו ונוקשת על דופן הסיר. "שלום יתיר", אומרת אמא שלו ומתח ניכר בקולה, "מה שלומך?"

"ישתבח שם מלך עולם", יתיר מביט ימינה ושמאלה, ובכיסא על יד האח מגלה אורח נוסף.

"זה רניל", אומרת אמו, "נכדה של דודה בורדנה. היא סיפרה לי ששוחחה אתך היום".

"כן", אומר יתיר בנוקשות בלתי מכוונת, "אני מודה באשמה".

אמו נאנחת: "אני שלחתי אותה אליך. אני רוצה שתקח את הילד אל דודו, בצד השני של הגבול".

מוחו של יתיר קולט, בתחילה, רק את סופו של המשפט. "כל מה שתגידי לי, אמי, אעשה", הוא אומר ברוחב לב ובהרגשת הקלה גדולה לנוכח הדרך היפה ואלגנטית בה יוכל להיחלץ מן התסבוכת. "כל משאלה שלך קודש היא לי", הוא מוסיף בכובד ראש. "שלום, רניל, אתה מתרגש לנסוע לדוד שלך?"

הילד מסתובב מעם האח. "כן", הוא אומר בלחישה חרישית.

"אני מקווה שתהיה לנו נסיעה נחמדה יחד", אומר יתיר, "סבתא שלך בטח הביאה לך תרמיל".

"כן", לוחש שוב הילד, "הנה הוא".

"יופי. אז לך תשים אותו בחדר השני, על יד התרמיל שלי", אומר יתיר במעשיות, "ותן לנו, המבוגרים, לדבר על כמה דברים בינתיים".

הילד קם בכבדות. "לך, לך", אומרת סבתא שלו, "אל תדאג". וליתיר היא אומרת, "על מה אתה רוצה לדבר, על הכסף?"

"גם", אומר יתיר, למרות שעד אותו רגע היה זה הנושא היחיד שהטריד אותו.

"אז הנה הכסף". הגברת מניחה על גבי השולחן שקיק בד קטן ומהוהה,

"תשתמש בו לדברים טובים".

"אני אשתדל", מצהיר יתיר תוך כדי סריקה מהירה של תוכן השקיק.

"מגיע לך עודף", הוא אומר אחר כך, "זה יותר ממה שביקשתי".

בורדנה נדה בראשה ימין ושמאל: "זה בונוס". היא אומרת, "כדי שתתייחס אליו יפה, הוא ילד קטן, והוא לא אשם בכך שהכרחתי אותך לקחת אותו אתך".

אבל אם כוונתה של בורדנה לרכך את לבו, היא נקטה בדרך שגויה. המילים רק מעליבות אותו ופוגעות בו. "הוא באמת לא אשם", מתריס יתיר בתשובה, "ואת לא הכרחת אותי. אני נעניתי מרצוני החופשי לבקשתה של אמי".

"נכון", מסכימה בורדנה בכניעה, ורק צליל קל ודקיק של לגלוג ששזור בין הברותיה מספר ליתיר מה היא באמת חושבת.

שנים רבות וארוכות חלפו מאז נותק אלרון ממולדתו. אבל למרות שתמונות ילדותו מטושטשות בחלקן הגדול, והוא אינו בטוח שיהיה מסוגל להעיד אפילו על צבע עיניה של אמו, בכל זאת הוא משוכנע בכך שבני האצולה הוויקינגים אינם עצלים ומפונקים כמו אלו הכוזרים. מדי הרבה פעמים הוער משנתו והוזעק בדחיפות אל שלוואן רק כדי לסייע לו למצוא, למשל, את אדרתו התלויה, גלויה לעין כל, במרחק הושטת יד מאחוריו.

ואלרון, שכבר החל מתכונן לשנת הלילה שלו, מקבל בזעף גלוי ובנהמה של רוגז את הבחורון בעל החוטם הסולד שצץ פתאום באגף המשרתים. "מה?" הוא שואל.

הנער ממצמץ, "אתה אלרון?" הוא מוודא.

"אה".

"קוראים לך בקומה שלוש, באגף הכחול, בחדר ההסבה", מדקלם הנער, "ותזדרז, בבקשה". מדקלם הצעיר בעליזות השמורה לכאלה

שלא זכו לחתימת זקן וכן זכו למנוחת צהריים הגונה, "מחכים לך".
 "באמת?" תוהה אלרון, "מחכים לי! איזה כבוד!" הוא תוקע את
 רגליו הדואבות בתוך הנעליים האפנתיות והבלתי נוחות בעליל, מושך
 בעצבנות את חוטי האילפקה הפרומה שלו ומהדק אותה מעט יתר על
 המידה, ובצעד עצבני יוצא מחדרו אל הפרוזדורים הקרים מדי והרחבים
 מדי שמוארים בנרות רבים מדי, בבזבזנות שבדרך כלל אינה מפריעה
 לו, אך צורמת ברגע זה את עיניו.

בעודו עולה במדרגות הוא מהרהר בנושא הבוער לשמו הוזעק חזרה אל
 שלוואן רגעים ספורים לאחר שסיים משמרת ארוכה ומייגעת שנפתחה
 עם שחר, בביקור במשרד שישוב ויינתן לשלוואן כאשר ישוב לעיר,
 והסתיימה רק רגעים ספורים קודם לכן, לאחר שליווה חזרה את שלוואן
 מסעודת שבע ברכות בבית אחד מחבריו האציליים. ולאחר יום כזה
 כל המשאלות הדחופות שיכולות לעלות בלבו של שלוואן נראות לו
 כניתנות לדיחוי.

ולפיכך, אין בקולו שמץ של אדיבות או ידידותיות, כאשר הוא פותח
 בתנופה את דלת החדר שצוין בפניו, צועד פנימה כחייל קרבי ואומר
 בקול גוזף: "כן, אדוני?"

דממה עונה לו, ומורטת את עצביו לרגע. אבל אז נעה צללית בחלקו
 האחורי, האפל, של החדר, וקול מוכר וידידותי להפתיע בוקע משם
 ואומר: "ערב טוב לך, אלרון. היכנס, בבקשה".

המלך? מעיו של אלרון מסתחררים והחדר פורץ סביבו במחול עוועים.
 אף פעם לא חשב את עצמו לבר מזל, אבל הפעם הרקיע ביש מזלו
 שחקים. למה הרשה לעצמו לגלות דווקא הפעם חוסר אדיבות קיצוני
 כל כך?

מהוסס הוא חוצה את החדר, משתחוה עמוקות כאשר הוא נכנס אל
 דלת אמותיו של המלך, ובעודו ממתין לרשות לקום ולעמוד שנית
 על רגליו – הוא מתכנן כיצד יתפוס באוזני הבחור שהזעיק אותו
 הנה ואיזה מבול של מילים חריפות ישמיע באוזני אדונו, הנסיך חסר
 ההתחשבות, ברגע בו תינתן להם האפשרות לשוחח בפרטיות. האם אי
 אפשר היה להזהיר אותו שגם המלך נמצא בחדר? האם הייתה זו מצווה

או סוג אחר של חובה מקודשת, לגרום לו לבזיונות שכאלה?

אבל כאשר הוא קם, משתנות תכניותיו באחת. ראשית, מפני שהמלך אינו נראה זועף אלא משועשע, ושנית, מפני ששלוואן עצמו אינו נראה בסביבה.

המלך קרא לו? למה? כדי לבקש ממנו לרגל אחר שלוואן? איזו אפשרות נוספת יכולה להיות? וכיצד הוא אמור להגיב לבקשה כזו מבלי להזיק לעצמו מצד אחד ומבלי להזיק לשלוואן, מצד שני?

"אתה נראה מופתע", אומר המלך בנעימות.

"הוד מלכותו צודק כתמיד. לא העליתי על קצה דעתי שאזכה לחזות שוב בכבודו המלכותי בטרם נצא בדרכנו חזרה לגיאס. וקל וחומר בן בנו של קל וחומר, שלא העליתי על לבי שאזכה לכבוד העצום הכרוך בהענקת שירות להוד מלכותו באמצעו של הלילה".

"רציתי לקיים את השיחה מוקדם יותר, אבל נאלצתי להמתין לך עד שתשוב עם בני מביתו של האציל טַתְאמוֹלְד", מסביר המלך בנעימות. "ידוע לי מזה שנים רבות שאתה משתוקק לשוב ולזכות בחירותך".

אלרון חש איך עורפו מאדים, אוזניו מצלצלות וטעם מוזר עולה בפיו. "אבקש את רשות הוד מלכותו להזכיר לו כי נולדתי כבן חורין", הוא אומר בשקט, "ולא סתם בן חורין אלא בן בכור באחת המשפחות המכובדות ביותר במולדתי".

"הדבר אכן ניכר עליך", חולק לו המלך מחמאה, "יש בכך כישורים רבים המעידים על החינוך הטוב אותו קיבלת בשנותיך הראשונות. אומץ לב, נימוסים משובחים וגם תבונה פוליטית שערכה לא יסולא בפז".

הצלצול באוזניו של אלרון נעשה חזק ורם ולשונו נעשית יבשה כנייר. מחמאות אינן ניתנות בחינם, ולמשמע הרשימה אותה מונה המלך בקלילות כזו, ברור לו שהמחיר שיידרש לשלם יהיה יקר.

אבל הוא לא ירגל אחרי שלוואן ולא יבגוד באמונו. לכל היותר יביע כאן את הסכמתו, ובהזדמנות הראשונה יספר לשלוואן על בקשתו של אביו ויסכם אתו על דרך כל שהיא בה יצליחו שניהם להשביע את

הרצון המלכותי.

"ולצד המעלות הרבות אותן קיבלת בירושה מאבותיך, יש לך גם מעלות אותן לא יכולת לרכוש בשום מקום מלבד בכוזר שלנו, היקרה", ממשיך המלך יוסף באותה נעימות, "הבחנתי לא פעם ולא פעמיים בדקדוק ההלכה שלך ובאוצר הידיעות הרחב שרכשת הן בתורה והן בהלכה".

כן? אלרון תוהה האם עליו לעצור את נשימתו כדי להסמיק בענוות חן, למלמל איזו שהיא התנגדות המבהירה כי ידוע לו כמה רחוק הוא מידיעת התורה על בורייה, או פשוט להמתין בסבלנות עד שיוגש לו השטר לפירעון. ולא, כעת הוא כבר אינו משוכנע שמדובר בריגול אחר אדונו. זרם המחמאות מוגזם מדי עבור בקשה פשוטה שכזו.

אבל מה כן?

"בטוחני שכידוע ספר, כבר חקרת ודרשת את העניין – וברור לך שאין ביכולתי לשחרר אותך, גם אם ארצה בכך מאוד. הדרך היחידה האפשרית הנה שאבקש ממך לבצע עבורי מעשה שאינך מחויב לעשותו מצד היותך עבד, וכשכר על הפעולה הזו נקבע את שחרורך".

אלרון בוחר לשתוק, אולם הוא נעשה מודע היטב לאילפקה שהידק בחיפזון ומאיימת כעת למחוז אותו, ורגליו הכואבות מפריעות גם הן לחשיבתו הצלולה.

"טוב לי כאן", הוא אומר לבסוף, חושש מפני מלכודת, "הוד מלכותו ובנו היו נדיבים אליי מאז ומתמיד".

המלך מהנהן: "אתה בחור שקול", הוא אומר, "תמיד חשבתי כך, אינך מניח לרגשותיך לבלבל אותך. והנך מחונן באומץ לב כיאה לנורדי אמיתי".

בתור בעל אומץ לב, מעוניין אלרון לבקש מן המלך להגיע סוף סוף אל מטרתה המייראת של השיחה הזו. אבל בתור אחד שאינו מניח לרגשותיו לבלבל אותו, הוא קד עמוקות ואומר: "הוד מלכותו מגדיל את חסדו עמי ומעריך את עבדו הנקלה יתר על המידה".

"אחת מסגולותיי שהובילה אותי עד היום הנה שאני מעריך כל אדם

כראוי לו". יוסף דיאלידאן מטה את ראשו ומשגר לעברו של אלרון חיוך ידידותי במפורש, "ואני יודע כמה גדולה תשוקתך לחיי בן חורין. לחיים שיש בהם סדר כוח ועצמאות, ויכולת להעמיד דורות שיזכו גם הם לחיים שכאלה".

מילותיו מכאיבות. מכאיבות מדי. אבל אלרון אינו מוכן לאבד את משרתו, מעמדו וחירותו היחסית בשל כאב רגעי.

מצדו, בוחר היה להמשיך לשתוק ולהמתין להמשכה של השיחה, אבל כיוון שהמלך שותק וממתין לתגובה, הרי שחובה עליו לומר משהו, ונדמה לו שמשפט כמו: "רבים מתושבי הארץ היו מוכנים לוותר על חירותם ועל חירות בניהם כדי לזכות לשרת את בית המלוכה היקר והאהוב שלנו", יהלום ביותר את האירוע.

ונראה שצדק, שכן המלך רוכן קדימה ושואל כממתיק סוד: "ומה תאמר, אלרון, אם אציע לך דרך שתעניק שירות בעל ערך שאין דומה לו לאומה הכוזרית, ויאפשר לך, בו זמנית, גם לזכות בחירות שאתה משתוקק לה?"

"אני נכון לבצע כל שירות למען מלכה הנעלה של כוזר האמיתית", משיב אלרון בתוקף, "איני זקוק לפיתויים חיצוניים שיבטיחו את נאמנותי".

"אני יודע זאת, אלרון", המלך נראה ונשמע עייף פתאום, "ולכן בחרתי דווקא בך וקראתי לך הנה כדי לשתף אותך בנושא רגיש. אני יודע שהמשימה שאטיל על כתפך לא תהיה קלה, אבל החירות תהיה שכרך".

שני המשפטים כאחד אינם מוצאים חן בעיני אלרון. ראשית, אין לו כל רצון לשמוע מידע רגיש שיהפוך אותו בהכרח לאדם שעלול להוות סכנה לממלכה. וגם הצעת התשלום נשמעת לו מפוקפקת. "למה מתכוון הוד מלכותו כאשר הוא אומר 'חירות'?"

"פשוטו כמשמעו", אומר המלך ומחייך, "כשכר על פעולתך אתן לך גט שחרור, וגם סכום כסף נחמד, שיאפשר לך לפתוח עסק מסחרי קטן משלך".

ההבטחה הזו כבר נשמעת טוב יותר מסתם 'חירות', ואלרון ממהר

להביע את רגשי תודתו, ולברר: "וכיצד אוכל להביע את תודתי העמוקה להוד מלכותו? ומהו השירות בזכותו אזכה לכל ההטבות המפליגות הללו?"

פניו של המלך מרצינות. "אתה שותף לחייה של משפחתי מזה שנים רבות. כמעט עשרים שנה שהית עמנו, מתוכן חמש עשרה שנים תמימות עמדת לצדו של שלוואן בני. אני משוכנע בכך שלא נסתרה מעיניך חיבתי הגלויה לילד הזה, והפינוקים הגדולים והקטנים שהרעפתי עליו לאורך כל חייו". דיאלידאן נאנח עמוקות. "אבל כנראה שצודקים המחנכים הקובעים כי כשם שדבש משחית את השיניים כך משחית הפינוק את נפשו של הילד. ובני, עצמי ובשרי, הילד שאהבתי וביכרתי על פני כל אחיו, בגד בי".

בתחילה מודה אלרון לאלוקים על שנים ארוכות של שירות בהן למד לשלוט על תווי פניו, אבל אחר כך הוא מבין שתדהמה היא התגובה הטבעית והנכונה ביותר ברגע זה. "שלוואן? בגד? בהוד מלכותו?" הוא שואל בכנות רבה ורק משמיט את השאלה 'מי גילה? מי הלשין?' מסופו של המשפט ובמקום זאת אומר: "לא יכול להיות. הייתי יודע על כך".

"ההוכחות חד משמעיות", אומר יוסף בכובד ראש, "ולא אלאה אותך כרגע בפרטים". הוא שותק רגע, מביט בפניו של המשרת החולק עם בנו את חייו, ומוסיף: "אתה יודע על מה אני מדבר, נכון? בעצמך הנך נבל החייב מיתה. אה? יחד עשיתם זאת. יחד חילצתם את פילאק מן הכלא".

היובש פושה בגרונו של אלרון, וקנה הנשימה שלו נעשה צר ונשימותיו נעשות שורקניות. שלוואן פחד כל העת מן הרגע בו יידרשו שניהם לתת את הדין על חילוצו של פילאק מן הכלא. הוא העדיף להתעלם מן הסכנה, ולהאמין, כטיפש, שדי היה בכך שהלביש את שלוואן בבגדיו של ברכיהו, כדי להסב מהם והלאה את עיניהם של כל החשדנים.

"הם היו ידידים שנים ארוכות", הוא אומר בהכנעה, "הוד מלכותו ודאי יסכים אתי כי חילוצו של ידיד נעורים מן הכלא אינו בגדר 'בגידה' במשמעותה הפשוטה של המילה הזו".

האישור שמעניק העבד לחשדותיו מעורר במלך את כל רגשות הכעס שהדחיק בשעות האחרונות. כמה טיפש היה שהניח בטבעיות שכזו ששלוואן עסוק בשמחת נישואיו ולא יהיה פגיו להבחין ולטפל בעניינו של פילאק! לחינם חשד בברכיהו המסכן ותסכל אותו בתחקורים אין סופיים...

ואם טעה אז, ואפילו בעיצומה של שמחת נישואיו היה לבו של שלוואן פגיו למעשים שליליים כבגידה – ודאי שלאחר שנתיים ארוכות ומשמימות בגלות, הוא מוכן לכל עוולה.

כמה טיפש יכול אב אוהב להיות! כמה תמים ועיוור היה הביטחון המוחלט שנתן בבנו!

אגרופיו נקמצים בזעם. כפוי טובה כמו הילד הזה – לא פגש מעולם!

בכספו, בכליו, בעזרת המדריכים והמורים שהעניק לו – תכנן שלוואן את היום בו יבגוד בו וישתמש בכוח שמסר לידיו כדי להפיל את אביו ואחיו מכיסאם ולקחת לעצמו את המלוכה...

הבעות הזעם, התדהמה והעלבון המתחלפות על פניו של המלך, מבהירות לאלרון איזו שטות עשה, ואיזה שירות דוב העניק לשלוואן בלא כל כוונה רעה והאולם כולו מסתחרר סביבו במחול עוועים. הוא חייב לתקן את אשר עיוות, אבל איך? "הוד מלכותו – " הוא פותח, אבל נאלץ להשתתק אל מול תנועת ידו של המלך.

"אם אביא את דינו של שלוואן לפני הרכב מוסדר של בית משפט, לא יחוסו עליו השופטים ולא ירחמו עליו", אלו הם המשפטים שתכנן יוסף מלכתחילה להשמיע באוזניו של העבד, אבל כעת מפעפע בהם זעם והם מלופפים בקדרות אין קץ. "והמשפט הפומבי, שלאחריו טקס ההוצאה להורג, יכאיבו לשלוואן ויכאיבו לי יותר משאפשר להעלות על הדעת".

"בידיו של המלך מופקד תמיד כוח החנינה", בקושי מוצא אלרון את קולו, "גם אם ימצאו החוקרים כי שלוואן חטא, תמיד אפשר יהיה להמיר את עונשו בכליאה".

"ואת עונשך?" מתעניין המלך.

"אני - " פותח שוב אלרון, ושוב מהסה אותו המלך בתנועת יד והוא נאלץ לבלוע את המשכו של המשפט.

"אשמותיו של שלוואן גדולות מכדי שאוכל לחון אותו", אומר יוסף דיאלידאן בקדרות, "כי גם אם מתוקף רחמי האב על בנו, אוכל לסלוח לו על כך שביקש לפגוע בי, מתוקף אותם רחמים לא אוכל לסלוח לו על כך שביקש להרוג את אחיו בדמי ימיהם".

"הוא לא ביקש לעשות זאת!" הפעם מחאתו של אלרון טבעית וכנה, והיא בוקעת מעצמה מתוך גרונו, "אני משוכנע בכך, הוד מלכותו, הייתי יודע, הייתי יודע לו היה עניין כזה ניצב על הפרק!"

המלך מביט בעבד במבט מפלח. המחאה, הפעם, נשמעת כנה כמעט כמו התנצלותו של האיש קודם לכן. ואף על פי שהוא איש חצר מוצלח, ייתכן בהחלט כי הוא אינו מודע לכל התהליכים שהתחוללו במוחו ובמעבדתו של שלוואן. אחרי הכל, שלוואן פיקח מכדי להפקיד בידיו של עבד עצמאי ונועז כמו אלרון זה את סוד גילויה המחודש של האבקה השחורה.

ולכן שותק המלך רגע, מארגן מחדש את מחשבותיו, נאנח ואומר: "לצערי, העובדות מדברות בעד עצמן. נפל בידינו שדר סודי שהנער שלח לאנשיו של איסתרק, ובו הוא מסכים לרצוח אותי ואת שני אחיו הגדולים אם יקבל בתמורה את משרת ראש הממשלה בכוזר שתאוחד תחת שלטונו של איסתרק. וגם אם אפשר לחוס על האיש שברגע של חולשה העלה במוחו הקודח רעיון אכזרי שכזה, הרי שכאשר מדובר על אדם שהוכיח כי אין לו מעצורים, ושנאמנות למשפחה ולמולדת אינה בעלת ערך בעיניו..." יוסף דיאלידאן נאנח. "אבל את ההשפלה הפומבית בכל זאת הייתי רוצה למנוע ממנו וממשפחתי".

רעד עובר באלרון, והמלך נד בראשו. "בדיוק כך", הוא אומר, "תמיד הערכת את תבונתך. וגם כעת אני משוכנע שתשכיל לסייע לי. הבן, אלרון, הבעיה הזו חייבת להיפתר בהקדם. יותר מדי אנשים יודעים כי אני מעכב את מאסרו של שלוואן, וכאשר תגלוש הידיעה החוצה, שוב לא אוכל לעצור בעד העם. אם תסכים לסייע לי להציל את כבודו של שלוואן מחרפה נצחית, לא אעניש אותך על השתתפותך בבגידותיו,

ועל כך שלא באת לעדכן אותי, אדונך האמיתי, בפשעיו של הבחור. אבל אם תסרב, אמצה אתך את הדין עד תומו בכל הנוגע להשתתפותך בהברחתו של פילאק ואנילאן מן הכלא".

אלרון מעביר את לשונו על שפתיו פעם אחר פעם, מנסה לחפש מוצא, למצוא דרך שתציל את שלוואן ממוות, ואותו – מלהפוך לרוצח.

"וסוד האבקה – מה יהיה עליו?" הוא שואל ברעד, "כלומר, שלוואן הלא טורח כבר שנתיים לפצח את סודה של אבקת המוות, האם לא יבין הציבור שהוד מלכותו מוכן לקבל את המידע הזה ככופר תמורת נפשו של בנו?"

המלך נאנח: "מאוחר מדי", הוא אומר. "האבקה מקוללת, ואני שוטה שהנחתי לבני לנסות ולהתחקות אחר סודה. רק רע יצא מכך. צדק ראש הישיבה הזקן כאשר ביקש מרעואל לפזר אותה על פני הנהר, ואני טעיתי בכך שחשבתי שאילוצי התקופה מתירים לנו לעבור על דבריהם של חכמים". הוא מנענע בראשו ימין ושמאל, כאדם שנתקף כאב שאי אפשר לשאתו. "יראו כולם כמה גבוה המחיר שאני צריך לשלם כעת על חטאיי, וייקחו ממני מוסר".

כתפיו של אלרון נוטות, כאילו הניח עליהם מישהו מאה סאה עופרת. הוא אשם. הוא אשם בכל זאת. אלמלא היה מודה, כטיפש, באשמה, אולי עוד ניתן היה לשנות את דעתו של המלך. אבל אולי... אולי אפשר בכל זאת לנסות?

"מה, מה יקרה אם לאחר... כלומר אם כאשר שוב לא ניתן יהיה להחזיר את הגלגל אחורנית יתברר להוד מלכותו כי רק שקר טפלו על ראשו של בנו?"

"כבר שישה חודשים שאנו חוקרים את העניין ביסודיות", קולו של המלך נוקשה, "הגענו אפילו אל פילאק ואנילאן במקום מחבוא וחילצנו ממנו את האמת כולה. אין מנוס, אלרון. חסד תעשה עם שלוואן בכך שתביא את העניין לסיום מהיר, מכובד ונטול ייסורים מיותרים". ידו של המלך מחווה לעבר השולחן הקטן, הניצב לשמאלו, ואלרון, העוקב אחר תנועת היד, מבחין בקופסת המתכת הקטנה המונחת על גבי השולחן ונרעד שנית.

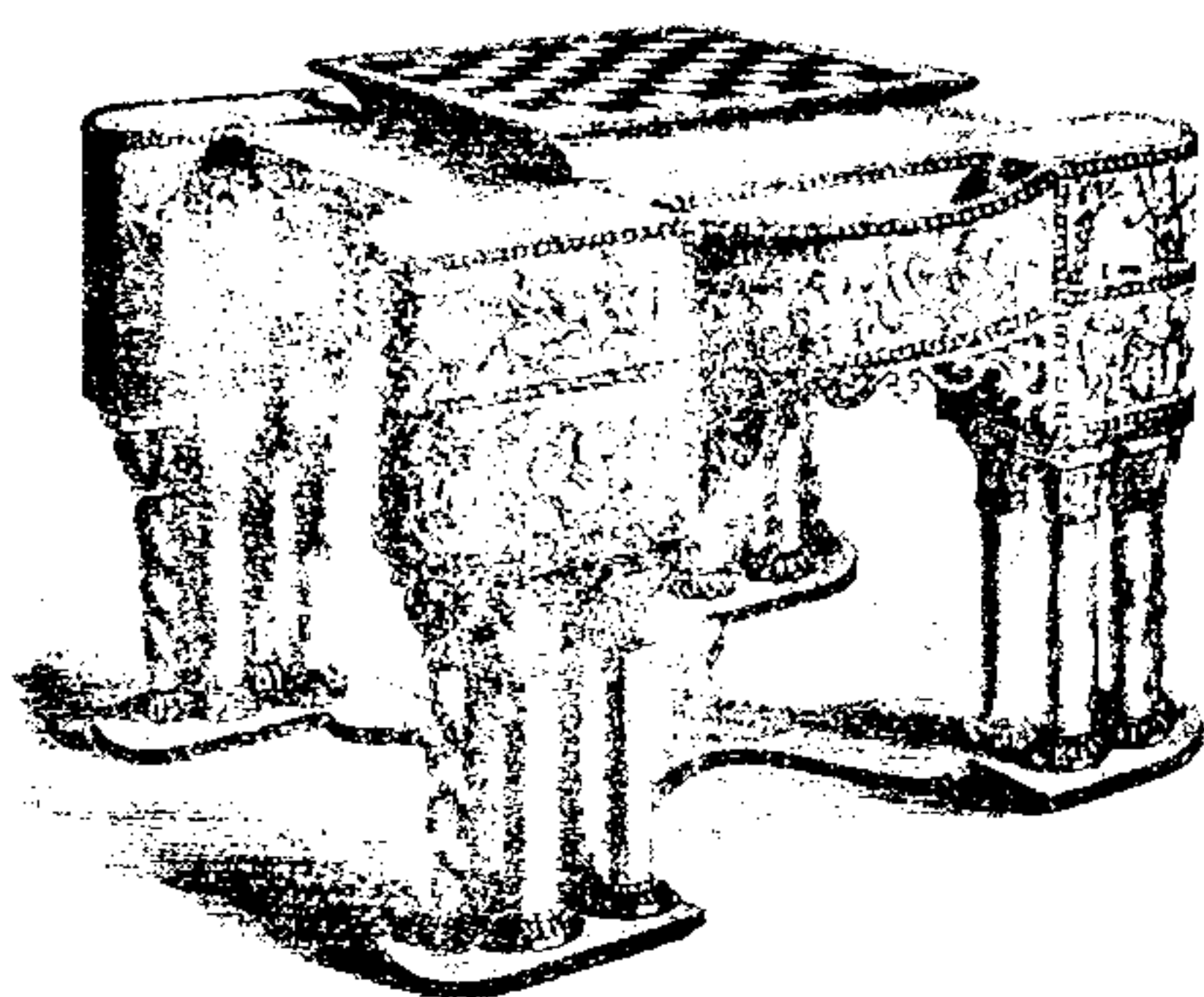
"ביקשתי שיכינו עבורך סם שינה חסר טעם כמעט לגמרי. כאשר תמהל שש כפות ממנו בכוס יין שתגיש לשלוואן לפני לכתו לישון, הוא יירדם ולא יקיץ. הלווייתו תהיה מכובדת והאבל אחריו רשמי, שמו לא יוכפש וזכרו יישאר יקר גם בעיני אחיו שלא ידעו מה ביקש לעולל להם". המלך מתרומם על רגליו, אות וסימן מובהק לסיומה של השיחה. "עד מחר –" הוא אומר, "מישהו כבר יעביר לידך זוג נעליים חדשות, בתוכן יהיה גט שחרור חתום על ידי שני עדים, שיכנס לתוקף רק אחריו לווייתו של שלוואן."

ראשו של אלרון מסתחרר: "הוד מלכותו, אבי כוזר –" הוא אומר, ונשמע כצפרדע גוססת, "בנך, אדוני, האם אפשר להעניק לו את האושר שבהיותו אב לפני שיסתיימו חייו?" המלך שותק.

"ככל הידוע לי הוד נסיכותו ורעייתו התעתדו לנסוע בשבוע הבא אל בית אמה של הגבירה ולשהות שם בתקופה הקרובה", צליל קולו של המשרת מתאזן מעט, אבל פניו עדיין ירקרקות. "במקום נידח כמו אחוזת סאנפאל, יהיה קל ופשוט יותר להוציא את גזר הדין לפועל, מבלי שאיש יעמיק לחקור אודות סיבת המוות. איש מהם לא יעלה על דעתו כי משהו אחר, מלבד בריאות לקויה, עלול היה להביא על שלוואן את מותו".

המלך נד בראשו: "רעיון טוב", הוא אומר, "רעיון נבון בהחלט". הוא הופך בו שוב במחשבתו. "בסדר", הוא אומר, "המתן עם ביצוע החלטתי עד הלילה הראשון באחוזת סאנפאל. אבל אף לא לילה אחד מאוחר יותר. שלוואן אינו ראוי לאושר כעת. כלל וכלל לא".

פרק חמש עשרה

אוהל הגדול ביותר שנמצא במחסניו של האביר פאראלאן הזקן שימש את בני המשפחה האצילית בקבלת הפנים המפוארת שערכו מדי שנה בזמן חגיגות עול מצוות, ופארו וקישוטיו עומדים בניגוד חד לפניהם הקודרות של בני האצולה המקומיים היושבים סביב השולחן הערוך.

גם מפת התחרה העדינה, הנטלות המהודרות, ומדיהם הבוהקים של צוות המשרתים הנעים בין המסובים נראים כתפאורה בלתי הולמת לשתיקה הכבדה והטעונה ששוררת סביב השולחן גם שעה ארוכה לאחר שבצע המארח את הפת וחילק את הפרוסות בין אורחיו.

"בדרכי הנה עברתי באוהל הפצועים, ושמעתי שעוד שלושה מן הפצועים מתו במהלך השעות האחרונות", אדון אחוזות דיהלאראן מפר לבסוף את השתיקה, וצליל קולו היבש, שמהווה שכבה דקיקה לרגשות הזעם התוססים תחתיו, "כך שמספר ההרוגים מגיע כעת לארבעים. אני מקווה שהעובדה הזו מבהירה לכל מי שדיבר על הבלגה ואיפוק – שבמקרה הזה אין מקום לגישה פשרנית מן הסוג הזה".

קרום הלחם נתקע, כנראה, בגרונו של האלוף מִירְאָלְאָן, והוא נעמד על רגליו ומשמיע סדרת שיעולים ניחרים, לפני שהוא מצליח לפתוח ולומר בזעם: "לקרוא לשכל ישר בשם 'פשרנות' זו הטיה וסילוף של המציאות. אני עדיין נחוש בדעתי, ולא אפחד מאיש ואומר לכם שוב, שייתכן בהחלט שהשרפה לא הייתה מכוונת. בוודאי לא התוצאות החמורות אליהן היא הובילה –" הוא משתתק, שכן יריעת הפתח שמולו מתנדנדת, ויוזבד בנטיליאן כושל בסרבול פנימה, בן דודו בזרועותיו.

"אני בסדר", הוא אומר בשיניים חשוקות כאשר מתרוממים הכל בחרדה על רגליהם, "זה שאול, הוא צריך רופא". אבל לאורן הצהוב-כתום של מנורות השמן התלויות מעל ראשיהם, נראה שאול דומם לגמרי. "הוא נושם?" שואל במעשיות אדון דיהלאראן.

"כן, הוא רק איבד את ההכרה –" קולו הבטוח של יוזבד נחלש מעט והוא משפיל את עיניו אל שאול ומוסיף בחולשה: "אני חושב".

"תניח אותו כאן", לאחר רגע התדהמה הראשון חוזרים כל הנוכחים לחיים, המשרתים נחפזים קדימה כדי לשחרר את בן השבע עשרה ממשאו הכבד, ובעוד הם מניחים את שאול בזהירות על גבי אחת מן הספות המוכנות להסבה, נשלח רץ אל אוהל הפצועים כדי להזעיק עזרה.

"מה קרה לכם?" באלאר הוא האיש שמשמיע את השאלה הכל כך מתבקשת, אבל כאשר יוצאות המילים הללו מפיו הן נושאות בחובן יותר מאשר נזיפה מרומזת.

יוזבד הכורע למראשותיו של בן דודו מרים את עיניו אל אחי אמו. "מישהו התקיף אותנו בחורש מדרום לכפר השרוף", הוא אומר, "וזה לא היה איכר מיוחד או נער שהשתגע מרוב אימה וצער. הוא ידע איך משתמשים בנשק שלו".

העומדים סביב מקבלים את דבריו בשתיקה מוטרדת. "זאת אומרת?" שואל באלאר בגבינים מכווצים, "שיהיה עלינו לדבר בארוכה מאוחר יותר", משיב האציל פאראלאן הזקן, והודף קלות את העומדים לצדו, כדי שיפנו דרך למשרת המזדרז אל הפצוע כשקערת מים חמים בידו,

"אני מציע שנכבד את שאול בנטיליאן בפרטיות שאדם זקוק לה במקרה כזה", הוא מוסיף, ואם משמעות דבריו טרם חלחלה לראשם של המאזינים, הרי שהוא מוסיף ומסכם: "נא עברו למחציתו השנייה של האוהל, נכבדיי, והניחו לעובדים להעניק לנער טיפול ראשוני".

קערה מלאה במי ורדים, שיועדו לרחיצת אצבעותיהם של הסועדים, וכמה מפיות רקומות עוברים בדקות שלאחר מכן הסבה מקצועית, ומשמשים כציוד רפואי ראשוני. "החתך לא עמוק נורא", אומר המשרת ליוזבד בשקט, בעודו מספיג את הדם, "אם זו הפציעה היחידה, הוא יהיה בסדר, אני חושב".

"כוונתך לומר שאתה חושש מפני פגיעה פנימית?" עיניו של יוזבד מוצרות וקולו שקט מאוד. "אני לא רופא", מתנצל המשרת אפור השער המתכופף מעברו השני של הפצוע, "אני רק מתפלא מפני מה הוא איבד את ההכרה".

יוזבד נושך את שפתו התחתונה, "תמיד מותר לקוות לטוב", הוא אומר, "ואני נחוש בדעתי להאמין שברצות הבורא, הכל יהיה בסדר".

רעש מעם הפתח בולע את מלמול ה'אמן' של המשרת המבוגר, והרופא, זעוף מחמת עייפות, נכנס פנימה, נד בראשו לכל הנכבדים הגודשים את האוהל. "החוצה", הוא מורה להם בלי שמץ של נימוס, "אני רוצה לבדוק את הפצוע". וכשיוזבד אינו ממהר לנוע הוא מזעיף גם לעברו את פניו: "לך לנשום אוויר צח", הוא מורה לו, "ואל תחזור לפני שאקרא לך, מובן?"

יוזבד מהנהן, ניתק במאמץ ממקומו, ובעמדו סמוך לפתח הוא שולח עוד מבט מיוסר אחד אחורנית, כאילו השאיר על גבי הכורסא לא רק את בן דודו אלא גם חלק מלבו. אבל דבר מכל זאת אינו ניכר לאחר שהוא הודף את מסך הבד ויוצא אל כל נכבדי האזור הממתינים לו בדריכות.

"מה קרה לכם?" שואל שוב באלאר, ויוזבד כולא אנחה: "הייתי שמח לשוחח אתכם בפרטיות", הוא אומר, "אבל נראה שהמצרך הזה די נדיר כאן כרגע. אז אומר את הדברים כמו שהם. הברנש שתקף אותנו ידע

מה הוא עושה. הוא נשלח הנה כדי לפגוע באחת ממשפחות האצולה ולהעביר לכולנו מסר שגם חיינו לא יהיו בטוחים אם לא ניכנע לדרישותיהם."

"מאיפה אתה יודע?" תוקף האלוף מיראלאן, חובב הפשרות וההרמוניה.

"מפני שהוא ביקש ממני להעביר לכם את ההודעה, בשמו של אדונו, האביר בעל המגפיים המלוכלכים", משיב יוזבד בעייפות, ולנוכח הבעותיהם של העומדים סביב הוא מוסיף: "הוא העניק לעצמו את התואר, מן הסתם. אדם מסוגו יכול בהחלט לראות בלכלוך שעל מגפיו אות כבוד."

"ומה ענית לו?" האציל פאראלאן, זקן גרום וכפוף, שכתפיו מזדקרות עד לגובה אוזניו וידייו רועדות, מתגלה היום לעיניו של יוזבד באור חדש לגמרי.

"אמרתי לו שגם לי יש מסר עבורו – "אור הירח משתקף מתוך עיניו של יוזבד בבוהק מתכתי מסנוור כמעט, "שלחתי אותו לספר לאדונו שמשמר חדש הוקם, להגן על האדמות הללו, ובמשמר יותר ממאה אנשים עזי נפש שלא ישיבו את חרבם לנדנדה לפני שיאלצו את אדונו לאכול את מגפיו. ועוד הוספתי ואמרתי – שאם קודם לכן חשבתי לדחות את ההצעה לעמוד בראשו של המשמר הזה, הרי שברגע זה ממש החלטתי לקחת על עצמי את המשימה."

האלוף מיראלאן נושף בקולניות חסרת אופן, "ואתה בא לספר לי שאת כל הדו-שיח המפואר הזה ניהלתם מעל גופו של בן דודך המדמם?" אחת מזוויות פיו של יוזבד מתרוממת לכדי חצי חיוך: "את כל זה, נכבדי, אמרתי לו בעוד חרבותינו מוצלבות ושני חבריו בוהים בנו מבין העצים."

"והוא לא שיסף את גרונוך כתשובה?" השלום נוח ונעים כל כך, והאלוף מיראלאן מוכן לעשות הכל כדי לא להמיר אותו במלחמה, אפילו להטיל ספק ביושרו ובנאמנותו של האביר הבא לבית בנטיליאן.

"לא", קולו של יוזבד יבש, "הוא לא שיסף את גרוני בדיוק מאותה סיבה בשלה אני לא שיספתי את גרונו: כדי שיהיה מישהו שיעביר

אליכם את המסר בליווי איזו שהיא המחשה מתאימה". הוא משפשף את ידיו זו בזו, כאילו ביקש באורח לא מודע, להסיר את כתם הדם הראשון שדבק בהן היום. "אבל אני מרשה לעצמי לקוות שהוא לא ישוב להחזיק חרב עוד תקופה ארוכה מאוד".

"פצעת אותו?" באלאר אוהב להעמיד דברים על דיוקם.

"כן". יוזבר שב ומשפשף את ידיו זו בזו, "עוד לפני שפתח את פיו והתחיל להשמיע נאומים".

"ובאמת הצהרת באוזניו שאתה, באופן אישי, תעמוד בראש המשמר האזורי שיילחם בשודדים עד חרמה?" תדהמתו של הדוד גלויה.

"כן". אומר יוזבר, ובפנותו על קהלו הקטן והנכבד הוא מוסיף: "ואין לי אלא לקוות שכולכם תתנו גיבוי להצהרתי, והמשמר שהציע דודי להקים יתחיל להגן על אדמתנו בהקדם האפשרי".

אבל בעוד הכל ממהרים לאשר את המינוי ולהבטיח את עזרתם הפעילה בכינון המשמר ובתפעולו, הרי שבלבו של ראש המשמר החדש עולה טעמו של כישלון, חד ומר.

הוא לא רצה בתפקיד הזה. לא ייחל לו ולא ביקש אותו, והמציאות שגלגלה את התפקיד הזה והפילה אותו לרגליו לא ניתנה לבחירתו.

נכון, נוכחותו בראש המשמר תהפוך אותו לגוף מכובד, מוערך ומוכר, תעודד את החיילים הכפריים ותפיח בהם אומץ, עקשנות וגאוות יחידה.

אבל גם אם הבחירה הזו הייתה נכונה עבור הכלל, הרי שמן הבחינה האישית – לא זה המקום אליו רצה ושאף להוביל את חייו.

בגידתו של שלוואן מטרידה וכואבת, ויוסף אינו יכול שלא להמשיך ולהרהר בה בכל עת מצוא. וככל שהוא הופך בעניין שוב ושוב – מתעורר בו חשש עמום שמא טעה בהחלטתו.

שלוואן בוגד. עניין זה לפחות ברור ומחזור לו. ויש להרגו בשקט

ובמהירות. לפני שיספיק להוציא לפועל את מזימותיו השפלות. אבל האם אלרון, שקיבל על עצמו את תפקיד המוציא להורג, אכן נאמן דיו?

בדרך כלל רגיל יוסף דיאלידאן לתת אמון מוחלט בחוש הריח שלו. והעבד בעל השער הבהיר והלשון השנונה נראה לו כאדם שיסכים לעשות הכל כדי לזכות בחירות אליה הוא מייחל מהיום בו נפל בשבי.

ארור הוא הכעס הגורם גם לשקול שבאנשים לפעול בחוסר תבונה. ונראה, כי הכעס הנורא שחש כאשר ראה את בנו במעיל הפרווה ההוא, אכן נטל ממנו את שיקול דעתו.

אם הכוח בידיו של שלוואן, אולי לא כדאי למהר ולהגות אותו מן הדרך, אולי נבון יותר לסלוח לו על כל פשעיו ולמצוא דרך לשתף אתו פעולה... כוח כזה, כמו האצור בידיו של בנו, אינו עניין של מה בכך, וטיפשי יהיה לאבד אותו במחי החלטה נחפזת אחת.

ההנהגה הנכונה היא הפוכה בדיוק. עליו לקרב את שלוואן, לרכך את לבו ולגרום לו לשתף עמו פעולה למען מטרה משותפת.

וישנו גם עניין אחר, שלא נעים להגות בו. על אף שנוהר לא לגלות לאלרון את הסיבה בשלה החליט לחסל את שלוואן, לעבדים ולאנשי השירות אבל יש עיניים תחת גבותיהם ושכל בקדקודם. ובהתחשב בכך שאלרון חלק עם בנו את חייו וסודותיו, ייתכן בהחלט שבמשך הזמן רכש בעצמו ידע רב מדי בנוגע לדרכי הכנתה של אבקת הרעם השחורה. ואם יעניק לעבד החירות אליה הוא מייחל עוד עלול העבד למכור את סוד העצמה הזה לאחד מאויביה של כוזר, ולרסק אותה לאבק דק.

הפעם לא ממהר יוסף לקבל החלטה כל שהיא. הוא שוקל את צעדיו בזהירות.

אבל באחד הלילות חסרי השינה, כששוב הוא מהרהר בחיוכו האחרון של אביי, ובמבטו הנחרד של שלוואן, עולה בו רעיון גדול, אדיר

ממש, הגורם לחיוך אטי להתפשט על שפתותיו.

הוא יגרום לשלוואן להבין אותו. הוא יגלה לשלוואן כי עבדו תכנן להרוג אותו, ולאחר ששלוואן יהרוג את העבד במו ידיו, יבשר לו כי לא היה בכך צורך, והמידע אודות בגידתו של העבד היה מוטעה מעיקרו...

חיוך עולה על שפתיו של יוסף בכל פעם בה הוא מהרהר ברעיון הזה.

חיוך משועשע ושבע רצון כאחד.

כי כשם שהוא אינו אותו אדם מן היום בו הרג את אביו, כך מותו של אלרון לא ייתן לשלוואן מנוחה.

וייסורי הנפש שיחווה האיש הצעיר ויהיר, אולי יביאו אותו סוף סוף לקצת יותר הזדהות עם אביו והערכה לפעליו הגדולים.

הזדהות והערכה, שמתוכם ובעקבותיהם אפשר יהיה לכוון אתו מערכת יחסים חדשה.

לבדוק האם סוד אבקת השרפה אכן התגלה לו סוף סוף, ולרכוש אותו מידיו, במחיר הגבוה ביותר שאפשר: במינויו הרשמי לעוצר כוזר וליוורשו העתידי של כס המלוכה.

יקוואל חובב גדול של משחק המלכים הפרסי, וכאשר הוא מרוכז בלוח שלפניו הוא מרוכז במעשיו כאילו היה מצביא השולח את חייליו לקרב של ממש. הוא משחק בשתיקה, בפנים חתומות ומרוכזות, ובכל פעם כאשר הוא פותח את כף ידו כדי לתפוס באחד מן החיילים שעל הלוח ולהזיזו ממקומו, יכול מהללאל להבחין בסימני ציפורניים שנותרו מוטבעים על כרית ידו של ידידו הצעיר.

"שח". אומר יקוואל לבסוף. וזו המילה הראשונה שהשמיע, לאחר כמעט שעה של משחק משותף.

מהללאל סוקר את הלוח בעוגמה: "אתה נימוסי מאוד הבוקר?" הוא

מברר, "לכן אינך אומר מט?" שוב הוא בוחן את הלוח, מושך בכתפיו ואומר: "אני מקפל את הדגלים ופותח את השערים, ניצחת".

"רק בגלל שלא היית מספיק מרוכז".

"אולי", מהללאל מגחך, "אבל סביר יותר שאתה מגלה נדיבות מנצחים יוצאת דופן", אצבעותיו מתופפות על השולחן. "אבל תראה, באמת רציתי לומר לך משהו. ביררתי את סיפור הנופש של פנרס, וזה לא בדיוק כמו שהצגת את העניין באוזניי. עד כמה שאני הבנתי, הייתה מריבה כל שהיא בין המשנה לבין הוד מלכותו אחיך", קולו של מהללאל מהוסס, ותנועות אצבעותיו משקפות את חוסר הנוחות שהוא חש כעת. "מה שאני הבנתי מאבי, שהבין מראש הלשכה של הוד מלכותו, הנו, שבערב שקדם ליציאתו מן העיר, האביר אליקטאן התלונן באוזני המלך על עומס העבודה המושת עליו, והמלך ראה בכך חוצפה ועזות פנים, והורה לו ללכת לנוח עד שהעבודה תהפוך למשאת נפשו".

יקוואל משחק במלך השחור שנטל זה עתה מבין כליו של מהללאל ומקפיץ אותו מיד אל יד: "שמעתי על זה", הוא אומר, "אבל זה לא נשמע לי אמין. אני מכיר את איסתרק ואת פנרס עוד מהימים שבהם לא היה צריך לפנות אליהם בתוארי כבוד, ואני בטוח שהם תכננו את זה מראש". הוא מניח למלך השחור ליפול על לוח השולחן, ומרים אל מהללאל עיניים בוערות: "אתה יודע מה ההבדל ביני לבינם, מהללאל? שאני מודה בתאוות שלי, שאני לא מתכחש לצרכים שלי, שאני לא חושב, וגורם לאחרים לחשוב, שאני מלאך. אני אמיתי, מהללאל. בן אדם אמיתי על כל המשתמע מכך. אבל הם, מנסים כל כך להיות מלאכים, עד שגם אם הם זקוקים לחופשה, הם צריכים לביים מחלה או הגליה כדי להצדיק אותה". הוא מדבר בלהט שכזה, שסומק נערי ונדיר עולה לחייו, "ואני מעז להגיד לך קצת יותר מזה – אבל אל תגיד לאף אחד שאמרתי, טוב?"

"טווב", תוך כדי דיבור מפקפק מהללאל בתבונה שעומדת מאחורי הבטחתו, אבל יקוואל ששועט קדימה אינו נותן לו זמן להתחרט: "דיאלידאן הוא אדם מגעיל. כן? אדם מגעיל. אני לא אפרט לך,

אבל הוא באמת יצור נאלח". הוא משתתק לרגע, בוהה בקדרות בלוח ובחיילים השרועים עליו, ואחר כך אומר: "ואני שואל את עצמי לא פעם ולא פעמיים – איך זה יכול להיות שאנשים מעריצים אדם כזה? שהם שמחים וששים בו ובמלכותו? שהם אוהבים אותו? כן, בוא נשתמש בביטוי הזה 'אוהבים אותו'? הרי אין את מי לאהוב! אין!"

זו הצהרה מפתיעה למדי כשהיא יוצאת מפיו של הנסיך יקוואל, אבל מהללאל פיקח דיו כדי לא לציין זאת. במקום זאת הוא אומר בשקט: "נכון".

יקוואל אוסף בחיפזון את חיילי המשחק הפזורים על השולחן, ותוהב אותם אל תוך תאיהם בחמת זעם. "הוא אדם שפל ונאלח, וכולם אוהבים אותו", הוא אומר, "אתה יודע למה? כי אנשים אוהבים לראות את המלך שלהם כאנושי. הם אפילו מוכנים לסלוח לו על טעויות אנושיות, ועל מידות רעות אנושיות כל זמן שהם רואים אותו כאחד מהם, אחד כמותם. לא איזה יצור נעלה שיושב על בימת שיש, ספר תורה בימינו, תפילין בשמאלו, וכל מחשבותיו עוסקות באיך להיטיב לאחרים ולדאוג להם".

הוא משתתק. "אתה לא מבין למה אני מתכוון", הוא אומר באכזבה. "לא". מודה מהללאל.

"אז לא חשוב".

"דווקא כן", מתעקש מהללאל, ואחר כך, מבלי להביט בבן שיחו, הוא אומר: "הם אוהבים אותו מכיוון שהוא נותן להם הכשר לתאוות שלהם. אם המלך עושה כך, לי ודאי מותר".

"אז כן הבנת". קולו של יקוואל יבש מעט, ונוקשה.

"את החלק הזה. לא את החלק שמאשים את המלך ואת המשנה שלו בצביעות. אני לא חושב שהם צבועים, הנסיך יקוואל. ואני חושב שגם אתה לא חושב את זה".

"איסתרק לא צבוע, הוא באמת מעריך את עצמו יתר על המידה, אם אתה מבין את כוונתי. אבל פנרס, אתה יודע מה מספרים עליו, שבמצור על – "

מהללאל נד בראשו: "לא שמועות, יקוואל. עובדות. אתה מכיר אותו כבר הרבה שנים, כמו שאמרת קודם, תפסת אותו פעם בצביעות? אומר משהו אחד ועושה משהו שני?"

עיניו של יקוואל מצטמצמות בעלבון: "אתה בעדו או בעדי? מה ביקשתי, בסך הכל, לצאת לנופש? למה אי אפשר לאפשר לי לממש בקשה פשוטה כזו ולפנרס – כן? תאמין לי, שגם אני מוכן שאיסתרק יביים איזו הגליה בשבילי, אם זו הדרך היחידה".

טעם חמוץ עולה בפיו של מהללאל, אבל הוא משתדל לגבור על אכזבתו מיקוואל ולנסות להתמקד בנושא שיחתם המקורי: "אני לא חושב שפנרס היה מוכן לספוג עלבון כזה רק בשביל איזה נופשון קטן או גדול".

יקוואל גיחך: "אף פעם לא שמעת כמה אנשים מוכנים להתבזות בשביל קצת כבוד? אני בטוח שבשביל לשמור על התדמית המושלמת שלו, של אדם סגפן, בעל ייסורים, טהור וזך לבב – הוא מוכן לספוג גם עלבונות גדולים יותר".

מהללאל לא חיבב את פנרס באופן מיוחד. מעולם לא נרקמו ביניהם יחסים אישיים כל שהם, וגם לא נזדמן לו שום מאורע שיגרום לאיש הזה להיות יקר ונאצל בעיניו. אבל הזלזול הבוטה שמפגין יקוואל מתסיס את דמו.

זה לא הוגן! לא יפה ולא ראוי לקחת כך אנשים טובים, אנשים משתדלים, אנשים מתאמצים, ולהקטין אותם ולרמוס אותם, ולהשפיל אותם רק מפני שאתה אינך מצליח להיות דומה להם!

אבל בעוד המילים הזועפות מתגודדות על קצה לשונו, הוא מבין שאין כל טעם לנזוף ביקוואל על מרירותו וכעסו, לא כאשר הנסיך עצמו מודע טוב כל כך לעליבותו, ולעובדה שבזכות אנשים כמוהו מצליח יוסף דיאלידאן לשלוט על מחצית מן הארץ ולגזול בכוח את המלוכה.

עיף ועצוב משפיל מהללאל את עיניו אל קופסת המשחק: "תרצה עוד סיבוב?" הוא שואל, שכן על אף שאין לו כל חשק למאבק מוחות נוסף, תהיה זו הדרך היחידה להשתיק את יקוואל ולקטוע בנימוס את

שיחתם הבלתי נעימה.

"לא תודה", יקוואל מביט במהללאל וארשת מוזרה על פניו, "אם יום אחד איעלם, וגם אותי יטחנו כל הפיות באתיל, תדון גם אותי לכף זכות באכפתיות כזו?" הוא שואל, "או שאת פנרס אתה מחבב יותר משאתה מחבב אותי?"

"מה אתה חושב?" מחזיר מהללאל בשאלה.

"שאתה מתחמק מתשובה", משיב יקוואל מניה וביה.

"אני מחבב אותך הרבה יותר משאני מחבב את האביר אליקטאן", אומר מהללאל בבהירות רבה, אבל בינו לבינו הוא אינו יכול להכחיש שיש צדק מסוים בדבריו של הנער שמולו.

כי גם אם הוא אינו רוחש לפנרס חיבה מיוחדת – הרי שהוא חש כלפיו כבוד ואמון.

כבוד ואמון רבים פי כמה משהוא רוחש ליקוואל, למרות כל החיבה השוררת ביניהם.

ולו יהיה עליו, למשל, להפקיד את חייו בידי אחד מהם – לא יהיה יקוואל בחירתו הראשונה.

אולי מפני שכמו שהודה הנער עצמו לפני רגע, הוא מקבל בטבעיות ובהבנה את 'מידותיו הרעות האנושיות' ואינו רואה טעם להיאבק בהן.

הם נפגשים באירוע לא רשמי, טקס חנוכת ארמונו המשופץ של שר האוצר החדש, אבל כמו כל אירוע ממלכתי בו נפגשים ראשי השלטון זה עם זה, מהר מאוד נעשית השיחה לבעלת חשיבות לאומית. "אפשר להפריע לך רגע, מטריאס?" ברגע של הפוגה בוויכוח הקבוצתי מונחת יד על זרועו של שר המלחמה, פניו הנבוכות של העומד בראש מטה הריגול הנגדי וצליל קולו המתנצל מפתיעים את מטריאס מאוד. סבריאל דיאגאל אינו אדם שנהיה נבוך בנקל.

"מה קרה?" הוא שואל, יוצא בעקבות בן שיחו אל הגן היפה המקיף

את הבית. "צרות". אומר דיאגאל, "כלומר, שום דבר נורא. אבל הוד מלכותו לא יאהב זאת..."

"כן?" מעודד מטריאס, אבל העצבנות בה הוא מורט את שפמו אינה מעודדת כל גילוי לב. "מה הבעיה?"

"קיבלתי מכתב מבבל". סבריאלי דיאגאל מביט סביב, "ואומר בלשון המעטה כי הוא מאכזב מאוד. אנשיי לא הצליחו לאתר את מיכאל. רוב פמלייתו עוד שם, ואף על פי שישנה שמועה כי הוא יצא בלוויית מספר נמוך של מלווים לחונן את אדמת ארץ הקודש לפני שישוב לכוזר, אנשיי לא הצליחו לשמוע שום פרט מדויק בנוגע לכך... כרגע ניתן לומר כי הם מגששים באפלה."

קדרותו של האיש אינה מובנת למטריאס: "יש להם עוד זמן", הוא אומר, "אין סיבה להיכנס ללחץ".

דיאגאל נד בראשו. "המלך לא ישמח אם נסתיר ממנו מידע. אבל אין לי שום חשק לעדכן אותו בעובדות הללו. זה מיותר, נכון?" מטריאס מושך בכתפיו, די לבטים יש לו משל עצמו. האגף של סבריאלי דיאגאל פועל באורח עצמאי בימים כתיקונם? שיתמודד באורח עצמאי גם עם קשיים וכשלונות...

"הוא השאיר מאחוריו את רוב רובה של הפמליה". אומר ראש מטה הריגול, "הוא לא יחזור בלעדיהם לכוזר. אני רוצה לכתוב לאנשים שלי להציב מעקב אחרי החבורה שלו, ולהמתין בשקט ליום שובו של מיכאל".

מטריאס משתדל לחייך בנימוס: "אתה בעל הניסיון", הוא אומר. "אני יכול לשלוח את אנשיי בעקבות מיכאל לירושלים. אבל אין בזה היגיון, לדעתי. הארץ שוממה כל כך, וקשה מאוד להאמין שאנשיי ימצאו נתיב עקבות ברור לצעוד בעקבותיו. וגם אם ימצאו אותו, הם ייחשפו במהירות הבזק".

מטריאס מושך בכתפיו: "מצד שני הם גם יוכלו לרצות את מיכאל מבלי להשאיר עקבות".

"מיכאל שייעלם יהיה לאגדה בעלת עצמה יותר ממיכאל חי ובעל

חסרונות אנושיים", מציין סבריאלי, "אנשים יראו בו צדיק נסתר, יחפשו את דמותו בכל תלמיד חכם שיופיע בכוזר בחמישים השנים הקרובות. זה יהיה פתח מזמין לפרובוקטורים ותאבי שלטון למיניהם".

"המממ". אומר מטריאס בעניין, "זה רעיון טוב, שימצא חן בעיני הוד מלכותו המרומם".

"לא חוזרים על בדיחה פעמיים", בן שיחו חד משמע, "הסיפור עם מהללאל מקאן היה כישלון חרוץ. דורות עוד יתבדחו עליו. הוד מלכותו לא יוכל להרשות לעצמו ניסיון נוסף מן הסוג הזה".

"סייג את הדברים ואמור 'לפחות לדעתי'", מחייך מטריאס בחמיצות. איש הריגול הנגדי מושך בכתפיו. "כל מה שתאמר", הוא משיב ביובש, "אבל מה למעשה? מה לעשות עכשיו?"

הוא רוצה עצה, ואין טבעי מלהעניק עצה כאשר בן שיחך מייחל לה. אבל בתקופה האחרונה נעשה המלך חשדן ועצבני כל כך, ואיש אינו בטוח עוד במקומו ובנאמנותם של הסובבים אותו. ולפיכך נד מטריאס בראשו ואומר: "שאלה קשה, צריך לחשוב על כך".

וזוהי התשובה היחידה שהוא מוכן לספק גם בהמשך, בכל פעם בה מנסה ראש מטה הריגול להעלות את הנושא לדיון. ואיך שהוא, בין משיכת כתף להעוויית פנים מלאת ספקות וצער, נותרים הדברים כפי שהם. אנשיו של סבריאלי דיאגאל ממשיכים לעקוב אחרי פמלייתו של מיכאל, מתוך ציפייה לשובו הקרוב, ואיש אינו מדווח למלך יוסף על מסעו המסתורי של נסיך כוזר השנייה.

הטירה שכנה במרחק של כמעט שעת דהירה מן הכפר השרוף, אבל הזמן לא היווה שיקול בעיניו של יוזבד. לא כשחברו הטוב הוא השוכב בבדידות בחדר אבן קר.

אלא שחדר האבן הקר התגלה דווקא כמוסק וחמים למדי, ושאל הישוב על כורסא עמוקה ומרופדת, זרועו תלויה בתחבושת ורגלו

החבושה מונחת על הדום מוגבה, אינו נראה כסובל מכאבים, ואף לא משעמום.

"תראה איזה יופי", הוא אומר בעיניים בורקות ובמקום ברכת שלום, "למשפחת פאראלאן יש תכריך שלם של פיוטים לא מוכרים של הקליר!"

"נפלא", יוזבד אינו מצליח להעלים את השעשוע שבקולו, "מה שלום הרגל שלך, בן דודי?"

"הרגל?" שאול משפיל אליה מבט כאילו הייתה נטע זר שחובר רק אמש לגופו, "אני חושב שהיא תהיה בסדר. גם עכשיו, כל זמן שאני נזהר לא להזיז אותה, היא בסדר."

"והיד?"

"כואבת", מודה שאול בהעוויה, "אבל גם היא תחלים בעזרת הבורא".

"הפחדת אותי נורא", יוזבד מודה למשרת המקרב אל האח הבוערת כורסא נוספת, "אתה בטח לא יכול לזכור את זה, אבל שתדע שצנחת והתעלפת בצורה מרשימה למדי".

שאול מחייך בשעשוע מהול במבוכה. "יכול להיות, אני באמת לא זוכר. אבל מה אתה מהלל את המופע שלי? מהו לעומת המחזה שאתה העלית, מחזה מרשים לעיני כל בעלי האחוזות שהתאספו למפגש החירום?"

יוזבד משתרע על הכורסא, מתענג על הרכות והנוחות כשם שאי אפשר להתענג עליהם אלא רק לאחר שלושה ימים בתנאי שדה. "החיים לפעמים דרמטיים יותר משאפשר לעלות על הדעת ברגעים של שגרה", הוא מסכים, "אבל מה עוד יכולתי לעשות?"

"האציל הזקן אומר שהנאום הספונטני שלך היה מלוטש היטב", שאול סוגר את תכריך הפיוטים הכבד ומניח אותו על השולחן הקטן שלצדו, "ולפי דבריו, גדוד המשמר שלך ימנה כנראה כמאתיים רוכבים".

ההדגשה הקלה הנלווית למילה 'שלך' גורמת ליוזבד להזדקף ולאסוף את רגליו: "ימונה לי סגן עם ניסיון אמיתי", הוא אומר, "אל תדאג.

אני שם יותר לצורכי מוטיבציה, גושפנקא רשמית וכל שאר הדברים שנאמת לי עליהם בפאתוס רב כל כך".

שואל שותק.

גם הוא.

שתיקה עמוקה, כבדה במקצת. טעונה בהמון מילים שלא נאמרו. מילים שבזכות היכרותם העמוקה מרחפות באפס צליל בחלל שביניהם, וגורמות לשניהם להשפיל את מבטם.

"מטפלים בך טוב?" שואל יוזבד לבסוף, בניסיון נפל להפר את הדממה.

"כן". מאשר שואל ובוהה בציפורני היד החבושה.

יוזבד נאנח: "אתה חייב שאני אומר את זה בקול?" הוא שואל, מתרעם קמעא, "אז הנה: כן, יכול להיות שצדקת, לא שאלתי את אבא שלי בסופו של דבר. קיבלתי את ההחלטה לבד. אבל תזכור, בבקשה, באילו תנאי לחץ קיבלתי אותה, ותבין שאי אפשר להשליך מזה על כל האישיות שלי. בסדר? אני לא שקרן ולא תרצן, ולא מתחמק ממטלות, וכן מכבד את אבא שלי באמת, גם אם אתה חושב אחרת".

שואל נע על כיסאו: "אני לא חושב אחרת!" הוא מצהיר בהדגשה, "ואתה האדם האחרון שאפשר להגדיר כיושב בטל או בורח מחובותיו. רק ש –" הוא מעווה את פניו ומשתתק.

"רק ש –" דוחק יוזבד, "תגמור בבקשה את המשפט שהתחלת".

שואל נאנח, נעזר בידו הבריאה כדי לסדר את השמיכה שעל ברכיו, ולאחר שהוא מסיים לסדר את קפליה הוא ממולל את שולי התחבושת העוטפת את ידו השנייה. "זה לא מה שהתכוונתי בכלל", הוא אומר, ונשמע יגע, "אני בסך הכל חושב שאתה לא יודע להעריך מספיק את אבא שלך. זה הכל. אם אבא שלי –" קולו גווע שוב, והוא מעביר את ידו על עיניו, "אבא שלך הוא אדם גדול", הוא אומר לבסוף במעשיות, "ובוא לא נדבר על זה עכשיו. בוא נמשיך הלאה, יוזבד. בסדר?"

יוזבד מהנהן בשתיקה, מכבד את רגישותו של שואל בכל הנוגע לדמותו של אביו המנוח. "דוד באלאר שלח מישהו לאחוזה, לעדכן את

אמך על ההתפתחויות ולהביא בשבילך כרכרה מרופדת", הוא אומר, "אני מאמין שהיא תגיע לכאן מחר בבוקר... ובקרוב ודאי תיקח אותך הביתה. אני אתגעגע אליך מאוד". יוזבד מושך בכתפיו ונאנח: "הרי לנו דוגמא חיה לכך שבן אנוש לא יכול לתכנן את חייו", הוא אומר בעגמומיות מה, "שישה שבועות רק חיכיתי בקוצר רוח לרגע שבו ניפגש, והנה רק חזרת וכבר אני בורח... ספר לי קצת, איך הייתה החתונה?"

"איך היה?" שאל נשען אחורנית ועוצם את עיניו: "שאלה טובה. קצת קשה לי לחשוב כרגע איך מתמצתים חמישה שבועות לחמישה משפטים. היה שמח לפעמים, מורכב בפעמים אחרות... קצת עצוב גם כן לראות את אמי פורחת בחברת אחיותיה ונכדיה, ולהבין כמה היא בודדה במהלך חיי היומיום..." הוא משתתק, "על הנושא הזה כבר דיברנו הרבה פעמים בעבר. היא נשארת באחוזה רק בשבילי, מתוך איזו שהיא תקווה שאקבל אצלכם משרה שתהלום את כבוד המשפחה. היא לא קולטת שדוד באלאר שלך לעולם לא יניח לזה לקרות".

דוד באלאר מתעב את שאול, זוהי עובדה עליה שום בר דעת לא יעז לחלוק, וכעת – לאחר שנודע ליוזבד סיפורו של דוד חנוך והמצב המצער אליו הגיעה האחוזה – נדמה לו שהוא מסוגל להבין את שורשיה של הטינה הזו. ומפני מה שאול אכן היה נותר חסר כל תפקיד משמעותי, לו היו הדברים תלויים בדודו... "באלאר אינו אדון אחוזות בנטיליאן", המשפט מוכר, קבוע כמעט, ויוזבד משמיע אותו בכל פעם בו עולה הנושא הזה לדיון, "וכאשר הוא יזדקן ויפרוש מתפקידו, אני אהיה אדון האחוזה במקומו... ומלבד זאת, גם היום אבי אוהב אותך מאוד, שאול. הוא ידאג לכך שלא תקופח".

אבל הפעם, אולי מפני פגיעותו של שאול, ואולי בשל הנושא האחר שעלה רק רגע קודם, ואולי בגלל המילים החריפות שהדהדו בדממה ביניהם בתחילתו של המפגש, פתאום מבין יוזבד משהו אחר שנעלם ממנו עד לאותו רגע: "אמא שלך בכלל לא מצפה שתקבל משרה ניהולית באחוזה", הוא אומר, נדהם בעצמו מן הגילוי, "היא הרי יודעת שאתה תלמיד חכם עדין נפש ולא טיפוס של מנהל עבודה או אחראי

כספים. היא רוצה שבבוא היום תעמוד בראש הישיבה, שאול. זו הסיבה שהיא נשארת באחוזה. היא רוצה שאתה תירש את הישיבה!"

שאול מסמיק. האודם עולה מצווארוננו אל לחייו כמו שמש המטפסת מעל ההרים עם שחר. "גם לזה באלאר לא יסכים", הוא ממלמל.

"לא", יוזבד עדיין המום מן התגלית, ומן העובדה שלא הבין זאת בעצמו קודם לכן, "זה כבר באמת לא יהיה תלוי בבאלאר, זה יהיה תלוי בצוואתו של אבי. אם הוא יכתיר אותך לממשיך דרכו איש לא יוכל לערער אחריו. וגם אם כן, אני אעמוד לצדך. אם תמשיך לגדול כמו שהתפתחת עד עכשיו, יש סיכוי מצוין שתתאים לתפקיד הזה."

יש סיכוי מצוין?

בעודו הוגה אותן חש יוזבד שהמילים כל כך דלות וחלושות מול מה שראוי שאול לשמוע, מול המחמאות האוהבות שהיה עליו לומר כעת, וגם את הצריבה שמטפסת בוושטו הוא מרגיש היטב.

הוא מקנא, אלוקים. הוא מקנא. מקנא באופן חזק, מהיר וכואב.

מעולם לא קינא באדם כשם שהוא מקנא בשאול עכשיו.

וזה כל כך לא מתאים ולא ראוי, ולא נכון.

ומלבד זאת האם לא ידע, כבר מזמן, שבעוד שאול מבלה כל שעה פנויה במחיצת אביו – הוא בחר להתמקד במילוי המשימות והחובות השוטפות המונחות על כתפיו של כל בעל אחוזה?

ואם כך הוא הדבר, מהי תחושת ההפתעה הגדולה הזו שהוא חש?

ומהי הקנאה המטופשת הזו שמפעפעת בו? וכשיבוא היום הזה, שברצות הבורא ירחק מאוד, ביום שבו יכונה שאול בשם 'ראש הישיבה' הרי יוענק לו התואר האביר בנטיליאן! מה יותר טבעי מן החלוקה הזו? מה יותר ראוי והוגן ממנה?!

"המשיח יבוא קודם", אומר שאול ומנופף בידו כאילו היו הדיבורים הללו זבוב ירוק וטורדני המהדס על ציפוי עוגה, "אבל אתה חבר טוב, יוזבד".

"אני?" יוזבד מחייך, "גם אתה. עוד נעשה הרבה דברים טובים יחד", הוא ממהר להוסיף ולהבטיח, "רק תחלים מהר, בבקשה. ותשמור על

אבא שלי ועל האחוזה כשאייעדר מן הבית, טוב?"

"כמיטב יכולתי", מבטיח שאול, "לא תישאר כאן לארוחת צהריים?"
 "אם יזמינו אותי, אשאר בהחלט". על אף שרצונו הטבעי כעת הנו
 לעזוב את שאול ולהתרחק, דבק יוזבד בתכניותיו הראשונות, "אבל
 יהיה עליי לשוב לכפר עד הערב. באלאר ידאג מאוד אם אאחר".

ציפורים נודדות מבשרות את בואו של הסתיו ואת שיבתו של האביב,
 תלמים מספרים על התקרבותה של עונת הזריעה, וניחוח עשן בריכוז
 לא סביר – על שרפה משתוללת.

וכשהמלך מתעלם ממך, ונראה מנותק בשעה שאתה משוחח אתו, על
 מה זה מבשר?

זה לא קרה מעולם. לא בשלושים השנים שחלפו מאז הכיר הקצין
 השאפתן את בן האבירים בעל החלומות הגדולים. והשינוי גורם למעיו
 של שר המלחמה, האביר לאבו מטריאס, להתכווץ בעצבנות.

מטריאס אינו חושב שהוא מושלם. יש לו חסרונות והוא מכיר בהם. אבל
 יש לו גם יתרונות, שגם בהם הוא מכיר. והוא יודע שאלמלא עזרתו
 הרבה לא היה יוסף נושא על ראשו את כתרה של כוזר החדשה.

אז למה סר חנו?

מה קרה? מה יכול היה לקרות?

מי יכול היה לאכול קורצא אצל המלך? ומה בדיוק היו השקרים
 שהשמיע שם?

טיק עצבני מרעיד את לחיו של מטריאס כשהוא סוקר במחשבתו את
 אנשי הסגל הבטחוני הבכיר. רובם נאמנים לו. כך לפחות הוא חושב.
 והמיעוט שאינו נאמן אינו חשוב מספיק כדי ללכוד את תשומת לבו
 של המלך.

ואולי גרמה המלחמה המתארכת למלך להגיע למסקנה המוטעית כי
 עבר זמנו של שר הצבא שלו ויש להעביר את הפיקוד לאדם אחר?

המחשבות טורפות את שלוותו ביום, ונוטלות את שנתו בלילה. העיגולים השחורים סביב עיניו גורמים לו להיראות זקן מכפי גילו והעייפות הופכת אותו לקצר רוח ונרגז. והמראה העייף והזקן, בתוספת אד המרמור שעולה מאנשי משרדו, אינם גורמים למלך לחבב אותו יותר, אלא להפך.

אסור, אסור לו להניח לעניינים להימשך כך. הוא חייב לברר מה קרה, מה קורה. האם הוא שוגה בדמיונות, כמו איכר זקן ופחדן, או שיש אמת בחששותיו – והמלך אכן מחפש לו תחליף?

ואם – – – אם המלך מחפש לו מחליף, מה בדיוק ייעשה בו כשימצא המחליף הזה? האם יינתן לו תפקיד אחר, ישלחו אותו לאחוזתו הכפרית, להעביר שם את ימיו כדרך הזקנים, או שאולי – – –

הוא מנסה לגשש, לתשאל בזהירות את אנשיו הקרובים של המלך, לברר מי דיבר עליו לאחרונה, ומה אמר. אבל אינו מצליח להבין האם התשובות שהוא מקבל כנות או מיתממות. אבל דבר אחד ברור – יחסו האדיש של המלך הנו עובדה קיימת, גם אם איש אינו יודע להסביר את טעמה.

נאֶבֶט מנסה לשווא להתמודד עם גלי החרדה השוצפים מבעלה בדמות זעם אין סופי.

"אתה לא חסר אונים כמו שנראה לך", היא אומרת, "אתה האיש הכי חזק בממלכה. אתה לא צריך לפחד כל כך, באמת!"

"מה את מבינה, בכלל?" הוא מתריס, בולע בלגימה אחת מחצית מכוס המשקה החרוף שבידו, משתעל עד שפניו מאדימות, ואז ממשיך בקול מתון יותר: "כל אחד צריך להתעסק עם מה שהוא טוב בו, ולא לנסות לפתור בעיות שמחוץ להבנתו".

"בדיוק כך", היא מסכימה אתו, ביציבותה השקטה, הבלתי נרעשת, "גם אתה, לאבו. במקום לנסות להבין מה קורה אצל המלך, פשוט

תתעסק עם מה שאתה טוב בו באמת, תביא נצחונות ותראה איך המלך חוזר לחייך כשהוא מביט לכיוונך. במקום לפחד – תעשה. זה הכל".

לעשות.

קל לומר.

אבל כעת לפחות יש לו נתיב לשחרר לתוכו את חרדותיו, שדה קרב בו הוא יכול להילחם ולנצח, והוא דוהר לתוכו בהחלטיות של שור זקן וזועם, שנסיון חייו הופך אותו למסוכן מכל צעירי הקרניים המשוטטים סביב.

הוא יוכיח למלך את ערכו, יעניק לכוזר האחרת מכה שאין דומה לה, ואז ינצל את ההזדמנות כדי לפרוש מתפקידו כשהוא בשיאו, מוערך ומעוטר בזרי תהילה, מבלי שאיש יעלה על הדעת את הרעיון לפטרו.

עד שסיים יוזבד את כל חובות הנימוסים שנכרכו במצוות ביקור החולים שלו, כבר איבד היום את טל נערותו, ורוח של אחר צהריים החלה נושבת, עזה ומלאת סערות כמוהו.

שאל חבר נהדר. החבר הטוב ביותר שיכול אדם לאחל לעצמו. ויוזבד אוהב אותו באמת ובתמים. ואם כך הוא הדבר, מפני הוא חש הקלה גדולה כל כך ברגע בו מתאפשר לו לעזוב אותו לבדו, עם כאבו ופציעתו, ולשוב אל הכפר ההרוס והמוכה?

מפני מה הוא מודה כל כך לרוח שמכה בלחיו בעקצוצים קרים וכואבים ולמה זה הוא חש את עצמו בודד כל כך, נטוש ועלוב?

ואף על פי שלא נוח לו להודות בעובדה הזו אף לא באוזני עצמו – אין ספק כי ראוי גם לשאול ולברר מפני מה הוא כל כך, כל כך, כל כך, מריר ומתוסכל?

והוא כועס. עם כל הרצון הטוב, אי אפשר לכנות בשם אחר את הרגש

הזה שגורם לו להיות דרוך ותזויתי כל כך.

"אתה ידעת את זה מראש", הוא אומר לעצמו בקול, בחסות המרחק שבינו לבין שני מלוויו, "אתה ידעת את זה כבר כשהיית בן עשר וראית שהראש שלו קולט את הגמרא טוב יותר ממך. כבר אז ידעת וביצעת את הבחירות שלך. מפני מה אתה כועס כל כך דווקא עכשיו? מה התחדש, בעצם?"

משהו התחדש. בהחלט.

אולי הסומק שבלחיו של שאול, והעובדה שהוא מוכן לקבל את המשרה מבלי למחות, ואולי... אולי העובדה שלמרות שבחר אז ללכת בדרך משלו, בנתיב בו הוא יכול להצטיין ולהוכיח את עצמו, להיות המוביל והמחליט, ולא 'מספר שתיים' נגרר, הוא הולך בכל זאת להעביר את התקופה הקרובה בתור בובת מפקד: מנהיג שאמור להעניק לחייליו ולאזרחי האזור המון ביטחון, כוח ומוטיבציה, אבל בכל רגע של הכרעה אמיתית יאלץ לעצור ולהפנות את ראשו לסגן שירכב מאחוריו כדי לשמוע מה אומר איש המקצוע בעל הניסיון הקרבי, מה נכון לעשות עכשיו, ואילו הוראות יש לצעוק בקול...

והוא שונא את ההרגשה הזו.

שונא את עצמו על שנגרר למצב הדוחה הזה, ומוכן לשלם כל הון שבעולם כדי להסב את הגלגל אחורנית. כדי לעמוד שוב מול הבריון בעל החרב ולבחור במילים אחרות ובתשובה שונה כדי להשיב על התגרותו המחוצפת.

אבל מה שנעשה כבר נעשה, וגם אם הירח כבר עמד בעבר דום – הרי שאת הזמן איש מעולם לא השיב אחורנית.

הדרך ארוכה, הנוף מעובד וחד גוני, והשקט שאינו מופר אלא בצליל פרסות הסוסים מאפשר לו לנסות ולסדר את המאורעות האחרונים, המתערבלים בבני מעיו.

איך, איך קרה לו הדבר הזה?

איך מצא את עצמו נושא בתפקיד 'מפקד המשמר המקומי', משרה

שנוגדת את כל אישיותו? את כל שאיפותיו וחלומותיו?

כבנו של אביו, בתור בנה של אמו, בהיותו אדם שבני שבעה כפרים רואים בו כתובות לכאביהם ודמות שביכולתה להקל על צרותיהם – הכיר יוזבד גם את חלקי המציאות היפים פחות. הוא ידע על מחלות, הוא פגש בעוני, נתקל בתקוות מנופצות שאיש לא יוכל לאחות בחזרה, וניסה לנחם אנשים שעליבות חייהם הייתה עובדה חסרת תקנה. רק בשנה האחרונה ביקר בביתם של שבעה חיילים, בני אדמותיו, אנשים צעירים שהכיר באופן אישי, שלא ישובו עוד מן הגבול...

מעולם לא היה יצור אדיש, מרוחק וקר.

בשבע עשרה שנותיו כמתבונן מקרוב וכאיש שרוצה לסייע, הספיק לצבור שעות צער במינונים גבוהים מאלו שידעו זקנים רבים. אבל החוויות שעבר ביומיים האחרונים היו נוראות מכל מה שידע מעודו. והקרב בין העצים, שהסתיים בפציעתו של שאול, היה בגדר של זלזל מיותר אחד, שהדף את כתליו ומוטט את גגו של מחסן התבואה. ובהתחשב במצוקה הרגשית אליה נקלע, לא היה שום פלא בכך שנשבר והסכים לקחת על עצמו את האחריות הישירה להפעלתו של משמר אזרחי מקומי, שיגן על חיי האזרחים, וימנע טרגדיות כמו שרפת יִצְמָאט.

לרגעים הוא חש שוב, בכוח ההוא, חסר המעצורים, שפעם בוורידיו שלשום בלילה. את תחושת השליחות הברורה, החדה, את העצמה השורפת, ואת התחושה שעכשיו, ברגע זה ממש, עליו לקום ולהושיע את בני המחוז מן הסכנות האורבות להם.

וברגעים אלו, ברור לו כי ייטיב להנהיג את המשמר, ויחד עם הסגן המקצועי שיוצמד לו, ימגרו את הרוע מצפון כוזר.

אבל אחר כך שבה הרוח הקרה ומכה בו, מפזרת את אדי הביטחון העצמי המופרז על פני השדות שלצדי הדרך, ומאפסת אותו חזרה לגודלו האמיתי: הוא בן שבע עשרה. אין לו שום ניסיון קרבי. יתרונו היחיד הוא שמו, שמעורר בלב כל כוזרי רגשות של כבוד והערכה.

אבל האם זקוק המשמר לכבוד ולהערכה מעין אלו? האם נחיצותו לא תגרום לכל יושבי האזור לשתף פעולה ולתרום מאנשיהם ומכספיהם

לצורך תפעולו השוטף?

אבל גם אם הוא, נער בן שבע עשרה, היה נתון בסערת רגשות, אם הוא היה נסער ומלא נכונות לעשות הכל, כולל הכל, כדי להגן על נתיניו, ידידיו ובני משפחתו – איך זה ולמה זה הסכימו הכל לכך שאין מתאים ממנו לתפקיד זה, למרות שמעולם לא הוכשר לתפקיד כאיש צבא? איך עברה ההחלטה בקלות שכזו, איך התקבלה פה אחד? מפני מה לא קם איש ואמר 'יש לי מועמד אחר, מתאים יותר?'

בכל חמש השנים בהן משתתף יוזבד באספות בעלי האחוזות, מעולם לא ראה אותם מקבלים החלטה פה אחד, ללא כל ויכוחים, ערעורים או הרהורים קולניים הגולשים לכדי הטחת עלבונות מנומסת.

וכעת, בהשפעתה של הטראומה, היה מצפה שסערת רוחם וויכוחיהם רק יתחזקו ויתגברו. לרגע לא היה מדמיין שבכוחו של אסון ללכד כך את שורותיהם.

ולרגע לא היה מאמין שבכוחו של אסון לבלבל את דעתם עד כדי כך שיסכימו לקחת נער שלא נוסה בלחימה ולהציב אותו בראש המשמר שאמור להגן על אדמותיהם.

איך זה שמבין כולם לא נמצא אף אדם אחד, שקם על רגליו כדי לציין שהגיוני, נכון וראוי הרבה יותר לקחת איש צבא מנוסה, אלוף שפרש מן הצבא בדרגה בכירה, ולהעמיד אותו בראש המשמר?

השאלה טובה עד כדי כך, שהיא מצלצלת באוזניו של יוזבד כמלגלגת.

חיו, כבנו של בעל אחוזה, הפגישו אותו לא רק בצער; הם גם לימדו אותו שפוליטיקה עשויה להסתתר אפילו בחיוכו התם של ילד. שהמציאות בדרך כלל אינה בדיוק כשם שהיא נראית במבט ראשון.

אבל איזו מלכודת, תכסיס ערמומי, הלצה חסרת לב או שלושתם גם יחד – יכולים להסתתר בתוך המינוי שניתן לו?

איזה אינטרס יכול לגרום לשאול, באלאר, ולבעלי האחוזות שסביב אדמותיהם להרחיק אותו מאדמותיו, ומאביו הצדיק והפרוש, ולתת לו תפקיד שאינו מתאים לו?

הדרך הסלולה מתפצלת לשני מסלולים המובילים לצפון ולדרום, והוא נבוך לגלות כי המחשבות האחרונות מילאו את מוחו עד כדי כך, שהוא אינו יודע להחליט באיזו מן ההתפצלויות לבחור.

אף פעם לא חשב יוזבד שישמח ביחסיהם העכורים של שאול ובאלאר, בחיכוכים הקבועים המתגלעים ביניהם ומן העובדה שהם מחבבים איש את רעהו בערך באותו אופן בו מחבבים שועלים סלט תרד.

אבל אלמלא היו השניים נצים ותיקים שכאלה, היה עשוי לחשוד בהם כי רקמו מאחורי גבו קנוניה משותפת – לגרום למותו, ובהעדר יורש אחר – לנהל בצוותא את האחווה המשפחתית.

אחת... הכאב הפנימי חד, ויוזבד מנער את ראשו, כאילו ניסה לסלק זבוב טרדן, מתבייש בחשדנות הבזויה שמצאה לה דרך אל תוך תודעתו. באלאר ושאול לא היו עושים עוולה כזאת, גם לו היה כל ההון הכוזרי מונח על כף המאזניים, קל וחומר בן בנו של קל וחומר, כאשר כל הרווח העתידי הנו אחווה רחבת ידיים, אך רחוקה מכל נתיב תחבורה ראשי, שמעל רווחיותה וסיכוייה לגדול ולהתפתח תלוי צלה הכבד של הלוואה ענקית בריבית מסוכנת.

הוא מנער את ראשו בשנית, זהו סתם צירוף מקרים. רק צירוף מקרים.

שאול, איש הרגש חם הלב, רוצה בנקמה. באלאר, המעשי והקונקרטי, מעוניין להגדיל את מידת השפעתה של משפחת בנטיליאן על הפוליטיקה המקומית.

וראשי האחוזות האחרים, פשוט שמחים שלא אחד מבניהם יהיה זה שייאלץ להעביר את ימיו בין חיילים מחוספסים, לישון בתנאי שדה, ולסכן את חייו למען כולם.

רק לו אין איש דואג באמת.

רק מחייו לאיש לא ממש אכפת.

אמו איננה, אביו ספון באוהל, והוא זה שנדרש לשלם את המחיר.

הכפר המפויח נגלה לעיניו מעבר לעיקול הדרך כשהוא נועץ בו עיניים שחורות ועיוורות.

עיוורות כמו הנער הרוכב בראש זקוף וכתפיים משוכות לאחור, ושוכח
שהוא האיש שלא חשב לרגע לבקש את הסכמתו של אביו לשינויים
שהחליט לחולל בחייו.

פרק שש עשרה

אם חשש יתיר מכך שיצטרך לנגב את דמעותיו של הילדון בעת הפרידה או שיהיה עליו להקדיש תשומת לב לפטפוטים ילדותיים, לשמור מפני השתובבויות או להרבות בהערות והוראות – הרי שהתבדה.

יומו הראשון של המסע שלהם הוכיח כי רגיל, נכדה של בורדנה, אינו מטרד. הוא לא בכה, לא דיבר, לא השתובב, והתאמץ כל כך להשביע רצון – עד שקפץ ממקומו ופלט 'כן אדוני?' בכל פעם בה הסבו יתיר או איסטיאס את ראשם לכיוונו הכללי, ולעת ערב, סעד את לבו בכריך ששלף מתרמילו, פרס על הארץ את שמיכת הצמר בה ציידה אותו סבתו, ולאחר שבירך אותם בהכנעה בלילה טוב, זחל לתוכה ונעלם.

"ילד טוב", אמר איסטיאס בהתפעלות.

"ילד מצוין", יתיר הביט לכיוון הגבשושית שמתחת לשמיכות, מופתע מעצמת הטינה והמרמור שמילאו את קולו. גם איסטיאס הופתע. "יש בעיות?" התעניין, "משהו שאני לא יודע עליו?"

"יותר בשקט", ביקש יתיר בלחישה, "הוא שומע אותנו".

איסטיאס הנהן, "יש בעיות?" חזר כמעט באלם קול, "משהו שאני לא יודע עליו?"

"לא", אמר יתיר ונאנח, "אבל אני שונא את המבט שהוא נותן בי. כאילו שאני איזה רוצח המוניים, או משהו בסגנון. זה נראה כאילו סבתא שלו הבעיתה אותו לגמרי במה שסיפרה לו אודותיי".

איסטיאס חייך: "זה טוב. הוא מתנהג יפה".

"הוא מתנהג יפה מאוד", אישר יתיר, חורג מן ההוראה שנתן רגע קודם לכן, ומרים את קולו, כך שיגיע בוודאות לאוזניו של הילד, אם רק לא צנחה עליו שינה. "אני חושב שאם הוא ימשיך להתנהג כך, אקנה לו מתנה נחמדה כשנגיע לעיר".

"ששששה!" מזכיר איסטיאס. ודממה צונחת על קבוצתם הקטנה, עד שמאיר הבוקר. אבל שקט, עמוק ככל שיהיה, אינו מעיד כל כך ששום פעולה אינה נעשית. הגבשושית שתחת השמיכות מוחה דמעות בשרווילה ללא הרף.

איסטיאס, חייל מיובל ומחוספס, בוהה בירח מבלי לראות אותו, וחוזר באלם קול על כמה מפרקי המשניות שהוא יודע בעל פה. ויתיר, זועף ונרגז, מנסה לנחש מה אמרה בורדנה לנכדה כדי להבהיל אותו כל כך. האם, למשל, אמרה בורדנה לרניל כי אם יהיה לנטל או ירגיז את יתיר, עשוי זה האחרון להגיד לו 'המתן לי כאן רגע עד שאחזור' ולהיעלם ולא לחזור לעולם?

אם אמרה זאת, הרי שהיא עוד יותר מרשעת ממה ששיער לעצמו. אישה רעה באמת, שאינה נותנת אמון בשום אדם.

אבל מצד שני, אפשר להבין אותה על כך שהיא רוצה להבטיח, כמידת יכולתה, שנכדה אכן יגיע אל דודו שבמרחקים. ומלבד זאת, לא ניתן להכחיש כי מילותיה, יהיו כאשר יהיו, הביאו לתוצאה מצוינת. מעולם לא פגש יתיר ילד שקט ויעיל כל כך!

הוא מנסה להתעודד במחשבה זו, מנסה באמת, אבל כאשר הוא פוקח את עיניו בבוקר המחרת, ומגלה כי רינת הציפורים נשמעת לו צורמנית ומעצבנת – הוא מבין שלא כל כך הצליח.

מטושטש הוא מתיישב, נזכר בחלומות הלילה שביעתו אותו, גורר את עצמו לכיוון המים שהכינו אמש לצורכי נטילת ידיים, וכמעט מחליק בשלולית בוצית ורטובה. בצעקה נרגזת הוא מייצב את עצמו, נדקר תוך כדי מעשה מענפי השיח הקוצני בו הוא נאחז. "בוא הנה, אתה!" הוא רוטן לעבר הפרצוף החששני שמציץ בבהלה מעברו השני של השיח, "תגיד, למה לדעתך הכנו דווקא כאן את המים לנטילה? כדי שתשפוך אותם לתוך השיח או ליד השיח, אה?"

רניל מופיע באטיות מעצבנת, וכשכתפיו שמוטות וקצה אצבעו תקוע בפיו הוא מגמגם: "אה, אני משער שהייתי מתנהג באופן נבון יותר מצדי אם הייתי שופך את המים אל תוך השיח, אדוני".

תשובתו מרגיזה את יתיר עוד יותר, שכן על אף הטון הכנוע בו היא נאמרת, היא מצלצלת באוזניו כמלאה בלגלוג סמוי ובהתרסה. "באופן נבון יותר?" הוא נוהם, משפשף את אצבעותיו שיעקצצו כעת יום שלם, עד שיצליח לחלץ את כל הקוצים הזעירים שנתקעו בהן, "בטח התכוונת להגיד שהיית מתנהג קצת פחות כמו חמור גרם!"

עיניו של רניל נפערות בהפתעה על הביטוי הלא מכובד, שסבתו ודאי לא השתמשה בו מעולם, ואחר כך הוא בולע באומץ וכשקצה אצבעו עדיין תקוע בפיו הוא נועץ את עיניו הגדולות מדי בעיניו של יתיר ואומר בהכנעה מופלגת: "זה בהחלט היה פחות חמורי מצדי, אדוני, אם הייתי שופך אותו אל תוך השיח, אדוני".

ילדים לא אמורים לדבר כך. ילדים, לדעתו של יתיר, לא יודעים להיות כנועים ומתרפסים כל כך! וההסברים האפשריים היחידים להתנהגותו של רניל הם התרסה ולגלוג סמוי – שניים שלא נראים כמאפיינים את רניל, או פחד, פחד גדול ומוגזם, שנובע מאזהרות גדולות ומוגזמות ומסיפורי אימה על האיש הנוראי שעומד להוביל אותו אל דודו. והמציאות הזו, בה במקום להודות לו על החסד שהוא גומל עמם, לכלכו את שמו והכפישו אותו – ולו גם בפני ילד בן תשע, גורמת לדמו של יתיר לזנק אל ראשו, ולפעימה כואבת לחלוף בין עיניו. "אתה – " הוא אומר.

"הוא הבין", אומר איסטיאס ומניח את ידו הכבדה על שכמו של

יתיר. "אני משוכנע בכך שביתר ימי מסענו הוא ישפוך את המים אל השיח ולא לידו". בחדות מפנה יתיר את ראשו אחורנית, איסטיאס? גם איסטיאס לועג לו? טוען שהוא עושה מכל זבוב פיל? שהוא מהיר חמה וחסר רגישות?

רניל שולח מבט מלא הכרת הטובה לעברו של החייל המיובל, ועצבנותו של יתיר רק גוברת.

"אני בטוח שרניל הבין, ומשוכנע שהכל יהיה בסדר מעתה ואילך", הוא אומר בניסיון נואל להציל את כבודו, "בואו, נזדרז להתפלל ונצא לדרך. אין לנו זמן לבזבז".

רניל שולח לעברו עוד מבט נפחד, ותוקע שוב את אצבעו בקצה פיו, בין שיניו.

"נאכל בדרך", אומר איסטיאס לילד בנימת קול מרגיעה, ויתיר מהנהן בראשו פעמיים לפני שהוא מפנה אליהם את גבו והולך משם. הוא מוכשר בהרבה תחומים, וגם אם אינו מסתדר עם ילדים קטנים הדבר אינו פוגם באישיותו כלל. אחרי הכל, הוא אינו אישה!

באותה פתאומיות בה יצא פנרס לנופש, כך החליט לסיימו. ובוקר אחד הופיע בשערי ארמון הממשלה זקוף ועליז מתמיד, פסע ללשכתו בטבעיות, התיישב על כיסאו, וביקש מן העוזר הזוטר שניקה בעצלתיים את האבק שהצטבר שם מאז אמש – לקבל את הדואר שהגיע אליו בהעדרו.

הדואר הגיע. ערמה גדולה של מסמכים ממוינים על פי נושאים. אבל יחד אתו הגיעו גם כל אותם אלו ששמעו על שובו של המשנה למלך. כל מי שחש את עצמו מקורב וכל מי שרצה להיות כזה נדחף אל תוך המעגל התוסס שהקיף את שולחנו של המשנה.

והחבורה התוססת הזו, שגלשה מחדרו של המשנה אל המסדרון, לכדה גם את תשומת לבם של חברי מועצת המלחמה שיצאו מוטרדים

ונבוכים מעם המלך.

כבודם פילס להם דרך, ויחד כגוש אחד עמדו ונעצו מבטים בפנרם אליקטאן, שנראה היה עליז ונינוח מאי פעם, מעין תמונת מראה שלהם עצמם.

"אתה נראה טוב!" החמיא ראש נציבות הפנים.

"השתזפת!" התפעל גובה המסים הראשי, "איפה מוצאים שמש באמצע החורף?"

"חשבנו שתביא עוגות כשתחזור", נזף בסטיאן מקאן, בנימה שהשתדלה להיות ידידותית אך לא בדיוק הצליחה, "ככה נכנסים ומתיישבים ליד השולחן?"

"חסרת לנו", ציין הממונה על החינוך מאחורי כתפם של אנשי המלחמה. "הממשלה עם האביר אליקטאן ובלעדיו היא שני גופים שונים לגמרי..."

"בסך הכל חופשה קטנה", פנרס נשמע היה נבוך, "לא כזה עניין גדול".

"חופשה קטנה?" מחאתו נתקבלה בשעשוע על ידי המעגל הצפוף, "כנראה כשנהנים הזמן עובר מהר. אצלנו, לעומת זאת, עברו כבר כמעט שבעה שבועות!"

"אהה", הסכימו כולם במקהלה.

"זה הרבה זמן". ציין בסטיאן בידיים שלובות, "באמת נהנית, לפחות?"

"תעזוב אותו, מקאן", במקומו שבשולי המעגל הלם אלרנן דיליאבר במקלו על גבי הרצפה, "גם אם אתה לא יודע לנות, אחרים צריכים את זה לפעמים. מה רצית, שיתמוטט? אנחנו כולנו שמחים בשבילך, פנרס, וגם אם לא יהיה לך נעים לשמוע את זה – אתה יכול להיות בטוח שהסתדרנו נהדר בלעדיך".

"אני בטוח", מסכים פנרס. "עם כל האנוכיות שגלומה בי – לא הייתי עוזב אם הייתי מפחד שהממלכה תתמוטט בהעדר".

"זו לא בדיחה", רוטן בסטיאן, שנדחק כעת מן המעגל החוצה.

"איפה היית?" מעז מִיִּשְׁהוּ לשאול את השאלה שסקרנה את כולם בשבעת השבועות האחרונים.

"במקום שאִפשר לי להיות אנונימי", מושך פִּנְרָס כתפיים, "ובגלל שאני רוצה לחזור לשם שוב בעתיד, אז תמחלו לי אם לא אספר לכם היכן בדיוק זה היה, נכון?"

"בהר? בגיא? בצפון? בדרום?" ההקנטות חבריות בעליל, ונראה כי כל באי הארמון שהתקבצו סביב פשוט מתמוגגים לנוכח האפשרות לגזור במחנך הסגפן על נהנתנותו הבלתי אופיינית.

"שחיתי הרבה", אומר פִּנְרָס בניצוץ שובבות, "זה כל מה שאני מוכן לספר לכם".

בסטיאן רוטן שוב, ועוזב את החדר בהפגנתיות מוגזמת מעט.

"על מה הוא כועס כל כך?" מתעניין מִיִּשְׁהוּ אל תוך אוזנו של חברו.

"מקנא כנראה", משיב ההוא בבדיחות, "אומרים שבשלושים השנים האחרונות מקאן לא יצא לנופש אפילו פעם אחת, אפילו בשבע הברכות שלו הטרידו אותו עם כמה מסמכים שדרשו התייחסות".

אבל ההסבר לא מתיישב על לבו של הראשון. "מוזר", הוא אומר, מביט אל חלל הדלת ומושך בכתפיו, ההתנהגות לא הלמה את בסטיאן מקאן. כלל וכלל לא.

אבל מלבד אותו אדם בודד, איש אינו מוטרד מזעפו של שר המלחמה. אפילו לא מהללאל, שדווקא מבין היטב לרוחו של אביו.

האם לא זה מה שאמר גם הוד מלכותו ליקוואל? מלחמה אינה זמן לנופש. בשעה שחיילים מסכנים את חייהם בחזית, אין זה מן הראוי ששועי הארץ יעבירו את ימיהם בתענוגים.

אבל מצד שני, היכרותו עם פִּנְרָס מאפשרת למהללאל לקבוע בוודאות מוחלטת שהאיש אינו נהנתן המזלזל בחייהם או בסבלם של אחרים. ואם מצא לנכון לצאת לנופש, כנראה שבאמת עשה זאת מטעמי בריאות או חולשה קיצונית...

לו היה מִיִּשְׁהוּ מבקש את עצתו, אמנם היה מציע לפִּנְרָס לטשטש קצת

את ההמולה סביבו, או להסוות את החופשה הזו בתירוץ של ביקור דיפלומטי באחת הממלכות השכנות. אבל איש לא שאל לדעתו, וכעת, לאחר מעשה, ודאי שאין כל טעם להשמיע אותה.

או שאולי דווקא כן?

מהללאל מהרהר ביקוואל הזועף ונושך את שפתו התחתונה. כשתשכך מעט המהומה סביב פנרס, ינסה להחליף עם המשנה הנכבד מספר מילים.

זה לא קורה מהר כל כך, אבל מהללאל טיפוס סבלני, ולאחר יומיים בהם הוא מנצל את תפקיד השרד הזעיר שניתן לו במשרד המלחמה כדי לארוב לפנרס במסדרונות, הוא מצליח סוף כל סוף לפגוש אותו לבדו.

"אוכל לגזול מזמנך כמה דקות, הוד מעלתך?" הוא שואל בנימוס, וכיוון שהוא עצמו מופתע מן הצליל הנחוש והתקיף שנשזר במילותיו, לא קשה לו להבחין בהפתעה שעל פניו של המשנה.

"כן", אומר פנרס לבסוף, "במה אפשר לעזור לך, האביר הבא לבית מקאן?"

מלבד שני מלווייו של פנרס, שממילא יקשיבו לכל שיחה שתתקיים ביניהם, הפרוזדור ריק. ועד כמה שמהללאל יכול לקבוע – גם דרך החלונות הגדולים והמקושטים לא נשקף שום עוף סקרן.

"לפני שבועיים ביקש הנסיך יקוואל מהוד מלכותו לצאת לחופשה קצרה, אך המלך סירב להיענות לבקשתו כיוון שאין זה מן הראוי לצאת לנופש בשעת מלחמה", הוא פותח, ולנוכח ההבעה הנוקשה שעולה בעיניו של פנרס הוא מבין שאולי טעה בדברי הפתיחה שלו. "הנסיך יקוואל התקשה מאוד לקבל את התשובה הזו", למרות רפיון הידיים שאוחז בו – מתעקש מהללאל להמשיך בדבריו, "והשתמש בחופשה שהמשנה הנכבד נטל לעצמו כהוכחה לכך שהוד מלכותו מסרב לו מסיבות שאינן רלוונטיות אלא אישיות".

הוא משתתק לרגע כדי להשתלט על נשימותיו שנעשו שטוחות פתאום. "כן?" דוחק בו פנרס בצינה, ומהללאל שלא צפה שזו תהיה תגובתו של האיש, מתבלבל מעט. פנרס היה תמיד כה סבלני ומאיר פנים, מה

אירע לו פתאום? אבל מאחר וכבר הגיע עד כאן, לא מתכוון מהללאל מקאן לסגת אחורנית: "מתוך ההיכרות המסוימת שלי עם הוד מעלתך, אני משוכנע בכך שהנופש הזה לא נועד למטרות בילוי והנאה", הוא מנסה להסביר את עצמו, "אולי היית זקוק לו למטרה בריאותית כל שהיא, ואולי הוא בעצם מסווה לפעילות דיפלומטית אליה שיגר אתכם הוד מלכותו. וכיוון שכך, אני מעז להפציר בך שלמרות האיפול והסודיות שאופפים את העניין, שתשוחח עם הנסיך יקוואל ותגלה לו את הסיבה הסמויה הזו. זה יביא לו תועלת רבה".

פנרס שותק. גם מלוויו דוממים. ומהללאל, שסיים להרצות את דבריו, אינו מוצא דרך להפר את השתיקה הכבדה – ושותק גם הוא. שתיקתם ממלאת את הפרוזדור, מקיר שיש אחד למשנהו.

"אתה אדם צעיר ומעניין", אומר פנרס לבסוף, "ודאגתך לנסיך יקוואל ראויה להערכה רבה".

"אני ידידו", ממהר מהללאל לציין, "וטבע העולם הוא שאדם דואג לידידיו".

"אם כך אייחל שיהיו גם לי ידידים כמוך. אבל אישי הצעיר והנמרץ, צר לי מאוד שעלי לאכזב אותך הפעם. אין לי שום סוד שאוכל לגלות לנסיך יקוואל. לאחר שנים ארוכות של עבודה למען הממלכה הייתי זקוק לנופש שקט כדי לאגור כוחות מחודשים, והוד מלכותו ראה בעוניי והחליט למלא את בקשתי". הוא מחייך ביושב: "אני משוכנע בכך שלאחר שהנסיך יקוואל ישרת את ארצנו בכל המרץ הגלום בו ויגיע גם הוא לאפיסת כוחות, הוד מלכותו יאפשר גם לו לצאת לנופש ממושך".

ובעוד מהללאל, ההמום מן העקיצה הקלה ששוגרה לעברו של יקוואל ומן ההתנשאות חסרת הרגש שבדבריו של המשנה, מחפש מילים מתאימות כדי להגיב לדברים, מוסיף פנרס ושואל: "אפשר לעזור לך בדבר מה נוסף?"

מהללאל שותק. פנרס שותק גם הוא ושני מלוויו אינם מפרים את הדממה שמשתררת בפרוזדור בפעם השנייה במהלכה של השיחה הקצרה.

ולמהללאל יש תחושה מוזרה שאלמלא היה שר הטקס מגיע מן העבר השני בלוויית גדוד שלם של עוזרים רעשניים – היו ארבעתם יכולים להישאר נטועים על אותה משבצת עד עולם.

חיו של מלך מלאים בישיבות משעממות ובדיווחים משמימים: נתונים מספריים מעייפים, רשימות מלאי מתישות, שרשראות של שמות, גילים, ייחוס ומינויים ממשלתיים בכל רחבי הממלכה; ועם הזמן החולף למד איסתרק להאזין להם במחצית מוחו בעוד המחצית השנייה עוסקת בשאלות מטרידות או מעניינות יותר ממספר הכבשים שהועלו כמס בחוף הדרומי.

וגם הפעם, בשעה שמחציתו הימנית של מוחו עסוקה בעניינים דחופים יותר, מחציתו השמאלית של המוח ערנית מספיק כדי לשאול: "מה?" ולעצור את הממונה מהקראתו המשמימה.

"במחוז הצפון הוקם משמר מקומי, להגנה על האזרחים מפני פגיעתם הרעה של כנופיית 'האביר היחפן', שפלשה פעם ראשונה אל הכפרים שמעברו המערבי של הדיסטאף", חוזר הדובר בסבלנות, "בראש המשמר הועמד יוזבד בנטיליאן, בחור צעיר שמעלתו העיקרית לצד ייחוסו הנה כושרו הרטורי המרשים".

"המ". אומר המלך ונשמע מוטרד.

וצליל הטרדה הדק שבקולו של המלך, גורם לכל מוסחי הדעת האחרים שרגליהם באולם וראשיהם מרחפים אי שם, לשוב ולצנות חזרה אל תוך גופם.

"כמה חיילים מונה המשמר?"

הממונה אמנם לא התכוון לחקירה מקיפה, אך עומד במבחן בכבוד: "כיום מונה הגדוד כמאה ושלושים חיילים, תערוכת של חיילים משוחררים, מתנדבים מקומיים ומונדרים שהשכירו את עצמם לשירות. בראש הגדוד, ניצב קורמינטור בדימוס, בעל ניסיון קרבי מרשים,

אך מספר פגמים בתיק האישי. פעמיים נחקר בחשד לחוסר נאמנות לממלכה, ולאחר החקירה השנייה, שהסתיימה ללא תוצאות ברורות, הוצע לו לפרוש מן השירות".

"אהה". קמט צומח בין גבותיו של המלך, וחוצה את מצחו לשניים. "ויוזבד בנטיליאן הוא שותפו של אותו קורמינטור?"

"במישור הרשמי, יוזבד בנטיליאן הנו מפקד הגדוד. האלוף הנ"ט בן אגאן משמש כסגנו. אבל זהו מינוי כבוד בלבד".

"או שכן או שלא", אומר המלך ומבטו מתכהה ומתקדר. "או שכן, או שלא, נכבדי. בהתחשב בזהותם של שני העומדים בראש המשמר האזרחי הזה, אני חושש שהוא עלול להתגלות כהתאגדות שמטרתה קצת פחות ראויה וקצת פחות תמימה מזו המוצהרת. הייתי אפילו אומר כי ההתאגדות הזו מעוררת בי חשש שאויב נוסף עומד לקום עלינו מצפון".

הצהרתו של המלך מקפיצה את כל הנוכחים. "משפחת בנטיליאן נאמנת להוד מלכותו!" מוחה האביר צלאטן, ואילו מרצבאך נראה מזועזע ממש כשהוא אומר: "בטוחני, הוד מלכותו, שתלמיד חכם מורם מעם כמו האביר מנרם בנטיליאן, לא ייתן יד לשום קנוניה שפלה".

סדקים פוצעים את צדי פניו של המלך, ודמותו נראית כאילו פוסלה מאבן כאשר הוא אומר: "האביר הפרוש אכן זכה תמיד להערכת משפחתנו. אבל יוזבד אינו האביר הפרוש, ונראה כי הוא בחר בדרך חיים שונה מזו של אביו הגדול. והעובדה שבעודו חסר כל כישורים צבאיים מצא לנכון לעמוד בראש המשמר האזרחי שהוקם באזור מגוריו, מעוררת בי חוסר נוחות כבד".

בשובו אל הכפר השרוף מופתע יוזבד לגלות כמה מהר התגלגלו העניינים. השמועה על הקמתו של גדוד משמר אזרחי, כבר הגיעה אל תושבי הכפר ואל תושבי הכפרים הסמוכים שהגיעו הנה על מנת

להושיט להם עזרה; וגל החלטי ונחוש של מתנדבים צעירים תושבי הסביבה התקבצו ובאו, ממתנינים לאיש שינהיג אותם.

"ואתה האיש הזה", באלאר היה שבע רצון, "אתה תדע לעשות את העבודה, יוז. תפיח בהם רוח חיים, תיתן להם התלהבות ודבקות במשימה, תעודד אותם למצות מעצמם את המרב", שבע רצון משפשף הדוד את ידיו זו בזו. "אתה יודע לעשות את העבודה הזו".

פיו של יוזבד נמלא טעם מוזר, כאילו נגס גוש עופרת. יש לו כשרון דיבור, וכאבות אבותיו גם הוא חונן במתנת ההנהגה. אבל למה כאשר יוצאות המילים הללו מפיו של באלאר נשמע כאילו יש בהן טעם לפגם? כאילו יש סיבה להתבייש בכשרונותיו אלו?

"אני חושב שהם יעשו כמיטב יכולתם גם מבלי שאדחק בהם", הוא אומר, כולא את מרירותו, "הם אינם צריכים כעת שמישהו יזכיר להם את תכלית גיוסם. הם יודעים זאת היטב".

"הם ישכחו", הדוד נשמע כחווה עתידות, "וחשוב שתהיה כאן כאשר זה יקרה כדי להזכיר להם את חשיבות המשימה".

"זה הכל?" כעת כבר לא מצליח יוזבד לעצור את הטעם המר ההוא, "בשביל זה נתתם לי את התפקיד הזה?! אין אחרים שיוכלו למלא אותה בהצלחה דומה לזו שלי? היה שווה לך להרחיק אותי מהבית, ומכל התפקידים שאני ממלא שם, כדי שאשמיע באוזני הטיפוסים הללו כמה שיחות מוטיבציה שכל אחד אחר יוכל גם הוא להשמיע?"

שפתיו של דוד באלאר מתרחבות בחיוך משועשע: "ואת תפקידיך באחוזה אין אף אחד אחר שיוכל לבצע? האם אין זו יהירות קלה, יקירי, להאמין שישנו בעולם איזה שהוא תפקיד שאיש לא ייטיב לבצע כמוך?"

יוזבד מושך בכתפיו, משתדל לבלוע את צרור העלבונות המרומזים במשפט האחרון, ולהשיב מבלי להתריס: "נדמה לי שחייב להיות תפקיד כזה, אחרת לא הייתה סיבה לברוא אותי".

"העובדה שבראו אותך, לשמחת כולנו, אינה אומרת שבהכרח קיים תחום בו אתה טוב מכל הברואים כולם", באלאר אינו מן הטיפוסים הגולשים לפילוסופיה עמוקה באמצעו של דיון קונקרטי, "ייתכן שפשוט

היה נחוץ לבורא עולם עוד חייל אחד על לוח המשחק האלוקי, אם נכנה כך את עולמנו".

יוזבד מושך בכתפיו, את דעותיו של באלאר הוא יודע. אבל הברנש השטחי וחובב הבינוניות הזה לא יוכל לשנות את דעתו על עצמו, גם אם ימשיך לנצח לכנות אותו 'נער זחוח, עצמאי ושואף לגדולות יותר מן הראוי'.

כי לטעמו של יוזבד, והוא בטוח שאביו יסכים אתו, כל זמן ששאיפותיך מכוונות להיטיב, כל זמן שחלומותיך הם להיות אדם טוב יותר, איש אינו רשאי להגיד לך לחדול.

הרהוריו אודות אביו מעמיקים פתאום את בדידותו.

וגעגוע צורב עולה בו. אולי טעה, באמת, כשהניח לבאלאר לנווט עבורו את עתידו. אולי היה צריך לעצור רגע לפני ההכרזה ההיא ולזכור שיש לו אב אוהב וחכם שעניו רואות למרחקים.

אולי היה צריך להיות סבלן ומתון יותר, לשוב הביתה, להתייעץ ולשאול.

אבל עכשיו כבר מאוחר מאוד. מאוחר מדי.

בני האצולה האחרונים שעוד נותרו בכפר ההרוס כבר אורזים שנית את צרורותיהם ומתכוונים לעזוב, ואנשי אחוזת בנטיליאן אינם יוצאי דופן.

"בהצלחה", ידו של באלאר מכבידה על כתפו של יוזבד, "לא מוקדם מדי לצפות לך בבית בעוד חמישה שבועות, נכון? עד אז כבר יספיק המשמר שתקים להתגבש, ותוכל לצאת לשבוע חופשה בבית".

יוזבד נד בראשו, מסופק. לא רק בתשובה לשאלתו של באלאר, אלא בנכונותו של הרעיון כולו. באלאר אינו קורא את מחשבותיו, אבל מפענח בקלות את הבעתו, "קיבלת על עצמך משימה – עליך לדבוק בה, ואני בטוח שתעשה את מלאכתך על הצד היותר טוב", הוא אומר בנוקשות. "בטוחני שלא תבייש את שם משפחתך, יוזבד, ובאומץ לבך תוכיח כי בגופך זורם דמם של אבותיך הגדולים".

יחסיהם של בסטיאן ואלרנן ידעו עליות ומורדות רבות במשך השנים, אבל נראה כי עם השנים החולפות התקבעו שניהם על יחסי ידידות עוקצניים, שמנעו מזרים להבחין עד כמה הם מעריכים ומוקירים זה את זה.

רק הוותיקים מבין השועלים הפוליטיים יכלו להבחין בכך כי בעת צרה אמיתית ראו השניים זה את זה ככתובת ראשונה להתייעצות ודיווח.

וגם הפעם, על אף הנזיפות הפומביות שחלק אלרנן לבסטיאן, הרי שלעת ערב, מתאחדות פמליותיהם לנחיל משותף אחד, היורד לעבר חצר הכרכרות. "בטח לא היית עסוק מכדי לשים לב למכנה המשותף". המקל בעל גולת הזהב מתנופף כאילו ביקש לקפח את שוליו של שר המלחמה הרשלן.

האביר מקאן מתחמק מן המוט המתנופף. "שמתי לב, הוטרדתי כהוגן. וכעת אני תוהה רק בנוגע לנקודה אחת – " הוא עוצר כאשר הם מגיעים לגרם המדרגות האחרון, החלקלק מגשם, ומושיט לאלרנן זרוע תומכת, אך כאשר האיש מתעלם ממנה בהבעה מתנשאת הוא מושך בכתפיו ומסיים את אשר התחיל: "שיזוף הוא לא יכול היה להשיג שם".

"הממ!" אומר אלרנן, "לא חשבתי על נושא מזג האוויר".

"הבוץ מציק לחיילים ומאט את קצב ההתנהלות שלהם והשמש מייבשת ומתישה", בסטיאן נשמע כמתנצל על פקחותו, "מזג האוויר הוא שיקול שאני תמיד נאלץ לקחת בחשבון".

אלרנן אינו משיב, וגם אינו ממשיך לפסוע לעבר הכרכרה הממתינה לו.

"התקדמת עם המחשבה הזו עוד קצת?" הוא שואל בעניין.

"עוד קצת". אומר בסטיאן, וקולו מרמוז.

עיניו של מושל מחוז המרכז מצטמצמות במחשבה, אבל שום ברק הבנה אינו מבליח בהן. "הייתי מזמין אותך להצטרף אליי", הוא אומר, "אבל אחד מאחייניה של אשתי הגיע היום לראיון עבודה בארמון, והבטחתי לו כי אקח אותו בכרכרתי חזרה הביתה".

"הבטחות צריך לקיים", מסכים בסטיאן בחוסר כנות. "אבל אם אנחנו צודקים, כנראה שהרבה עומד על כפות המאזניים".

גם אם המלך יוסף מתייחס אליו באדישות ובניכור ואינו משתף אותו ברזי ההתרחשויות האחרונים בממלכה, בכל זאת עדיין נושא לאבו מטריאס בגאווה את סמל האבירות שלו, ואת תוארו כשר המלחמה ומפקדו הראשי של צבא כוזר החדשה.

ואיש אינו חייב לדעת שהמידע שהוא מבקש אינו נחוץ לצורך פעילותו השוטפת של הצבא, אלא לצורך מבצע פרטי בהחלט.

וגם אם מתעורר חשדו של אי מי, וגם אם הממונה על הארכיונים הממשלתיים סקרן וחקרן יתר על המידע, הרי שלמטריאס מקבץ חברים החייבים לו טובה, או מקווים להפיק ממנו טובה, והוא מנצל את ידידותם כדי לתכנן את מבצע הפרישה הגרנדיוזי שלו, המבצע שיאפיל גם על חטיפתם המוצלחת של שני הנסיכים הכוזריים שבע שנים קודם לכן.

הוא רוקם את תכניתו לאט וביסודיות כדרכו. במשך ימים ארוכים הוא הוגה בתקלות אפשריות ומחפש את דרכי פעולה חלופיות. וכאשר פרטי המבצע ארוגים לכדי שטיח יפהפה, הוא נזקק לדבר אחד בלבד:

לאדם המתאים שיחדור אל תוך דיזאב, וינהיג את התקוממות האזרחים שתתחולל שם באופן ספונטני. אלא שהאדם המתאים ביותר אינו נמצא באלקן כרגע.

יומיים מתלבט מטריאס, הוגה בחלופות אפשריות. מעלה במוחו את שמות הלוחמים הנועזים והפיקחים ביותר שהכיר, ויש לא מעט כאלה.

אבל גם לאחר מכן ידרת-הי, בנו של קאה, אחיה של המלכה הלה, הנו האדם המתאים ביותר לתפקיד. ואם כך, אין בררה. הוא ימתין לו עד שישוב.

איש אינו מבין את פשר הדאגה החורצת את פניו של המלך, גורמת לעיניו להיראות קודרות ושקועות מתמיד, ודוחקת בו להעלות את 'גדוד בנטיליאן' לראש סדר הדאגות הלאומיות.

אבל השנים שחלפו עליהם במחיצתו לימדו את אנשיו הקרובים לסמוך על חושיו של מנהיגם. ואת החקירה הם מנהלים ביסודיות, מתוך כבוד לחושיו המחודדים ולרגישותו הפוליטית, שכבר הוכיחה את עצמה אין ספור פעמים במהלך שנות מלכותו.

אבל מלבד אותם כתמים לא מוכחים על נאמנותו של סגן מפקד הגדוד, לא נמצא ברשומותיהם כל רמז מדאיג. ובשעת הסקירה שמציג זבדיאל מיטראן, הממונה על נציבות בטחון הפנים, לפני הקבינט הבטחוני, הוא מפציר בהם לזכור, שגם מאורעות היסטוריים אלו לא היו אלא בגדר חשדות בלתי מוכחים בלבד.

"אמת כי אנשי המשטרה הצבאית מצאו לנכון לקרוא לאיש לחקירה, ואף ביקשו ממנו לפרוש מן הצבא כדי שלא ייאלצו לפטרו", הוא אומר, "אבל מחלקת בטחון הפנים בצבא מחמירה בצדק עם כל אדם שנחשד בנטייה קלה לרוח הדיאלידאנית. די בבדיחה לא מוצלחת אחת, כדי שאדם ימצא את עצמו מורחק מקווי הגבול הרגישים שלנו, ובדיחה מוצלחת עלולה לעלות לו במחיר גבוה עוד יותר".

בדיחתו של זבדיאל משעשעת את היושבים סביב השולחן האובלי הכבד; רק המלך מוטרד מכדי לחייך. "הקורמינטור הזה נמצא כעת באחד הצמתים הרגישים ביותר בכוזר", הוא אומר, "ואני נוטה להאמין שרוב העם יסכים לכך שבני משפחת בנטיליאן ראויים למלוכה פי כמה וכמה מיוסף דיאלידאן. וזה, עוד לפני שנדבר על כך שחזית

פנימית נוספת תמוטט אותנו. כלכלית, צבאית ומורלית. אנחנו לא יכולים להרשות ליוזבד בנטיליאן לרכוב על גל ההערצה לסבו ולאביו ולהרשות לעצמו להפר את מעט השלווה שעדיין נותרה בלבותיהם של האנשים".

"ולכן?" שואל שר המלחמה, ומתופף באצבע על גבי אצבע, כדי להשתיק את גל ההמיה הפתאומי שממלא את החדר. המלך איסתרק השלישי שותק.

"אנחנו נפתח בחקירה נוספת, מחודשת", ממהר זבדיאל לומר, "תוך שלושה ימים עד שבוע נרכז, נערוך ונגיש לפני הוד מלכותו את כל המידע הנוגע לפעולותיהם של הגורמים המדוברים".

"מוטב שיהיה זה תוך שלושה ימים", אומר המלך וקולו שקט עד כדי כך שכל הנאספים רוכנים קדימה כדי לשמוע אותו טוב יותר, "וארצה לפגוש בך שנית מחר, בשעה זו, כדי לשמוע מסקנות ביניים בנוגע לתיק הזה. הציבו אותו בראש סדרי העדיפויות שלכם".

רצונו של מלך מסובב גלגלים. העובדה שהוא מייחס חשיבות רבה כל כך למידע על ההתארגנות הצבאית של משפחת בנטיליאן, דוחקת באנשי בטחון הפנים לברר כל פרט מידע אפשרי אודות המתרחש בצפון הארץ, על קורות משפחת בנטיליאן בתקופה האחרונה, ועל טיבו של רניט בן אגאן, הסגן שבחר יוזבד בנטיליאן לעצמו.

בכוח רצונו של המלך דולק האור כל הלילה במשרדי מטה הריגול הנגדי, אזרחים תמימים שהכירו את הקצין המדובר או שבו לאחרונה מביקור במחוז הצפוני מקיצים משנתם בבהלה למשמע נקישות איתנות על דלת ביתם, ונשים מתוסכלות רבות רוטנות על טיב העבודה שבחר בן זוגן.

ויש שכר לעמלם. פרטי המידע שנאספים מעובדים בחריצות, ולמחרת בצהריים, כשמסיים הוד מלכותו את קבלת הקהל שלו, כבר מוכן החומר לעיונו.

"לאור הנתונים שהוד מלכותו יוכל לקרוא בדפים הללו – ולאחר

ניתוח זהיר של המידע שנאסף וכל המשתמע ממנו, ממשיכים אנשיי ואוחזים בדעה כי ההתארגנות באזור הצפוני מזרחי של הממלכה הנה התאגדות חוקית, למטרות הגנה מפני פשיעה מקומית. רניט בן אגאן, על אף שפוטר מן הצבא בשל חשד לאי נאמנות, לא גילה כל סימני מרדנות ולא הביע דעות לא ראויות במהלך השנים האחרונות. יותר מכך, נודע לנו כי גם אחד מידידיו המונדריים של הוד מלכותו, ישי בן נועדִיָה, נמנה על פקודיו של הקצין המפוטר, והמשיך לעמוד אתו בקשרי ידידות – "

קולו של ראש מטה הריגול חדל.

"הוד מלכותו אינו חש בטוב?" הוא שואל.

אבל הוד מלכותו מתקשה לענות. נשימתו כבדה כל כך, וגלי הכאב שחולפים בחזהו חדים כל כך, עד שלרגע הוא חושש כי הוא עומד לאבד את הכרתו.

לא ישי.

לא. יכול. להיות.

לא ייתכן ששוב בחר לעצמו חבר שאינו ראוי, ששוב נתן אמון במי שאינו זכאי לו. שישי, גם ישי, בגד בו וינצל כך את האמון המופלג שנתן בו. האם ייתכן שתאוות הכוח תשחית כך גם את הטובים שבאנשים?

"הוד מלכותו?" אנשיו מקיפים אותו במעגל צפוף שהוא כלל לא הבחין בהיווצרותו, והוא מרים את ידו כדי לסמן להם שדאגתם מופרזת. "אני בסדר", הוא אומר, "אין סיבה לדאגה. אבל הזמינו הנה את האביר דיליאבר ואת האביר מקאן. עליי לשוחח אתם בדחיפות". הוא נושם עמוקות, "ובקשו מן האביר אליקטאן שימתין לי במשרדו ולא יצא משם, כשאסיים לשוחח עם שני אלו – ארצה לשוחח גם אתו".

וכיוון שלא בכל יום קורס המלך למשמע מספר מילים תמימות; וכיוון שגם כך היעלמותו של פנרס גרמה לאנשים רבים לחוש את עצמם חשדניים מאוד; ומפני שלמילים 'ולא יצא משם' עשויה להיות פרשנות

בלתי נעימה אך ברורה מאוד – הרי שראש משמר הארמון מגביר
 בשקט את כמות החיילים המפטרלים במסדרון בו ממוקמים משרדיו של
 המשנה, ומציב, ליתר ביטחון, שלושה חיילים נוספים מתחת לחלונותיו
 של האיש החזק בממלכה.

פרק שבע עשרה

וְהָיָה לְנֶעַר הַמוֹנָדְרִי עַל הָעֵץ שַׁעֲמַד בְּשִׂיא פְּרִיחָתוֹ, יְרוֹק וְרַב עֲצֵמָה, שׁוֹלַח זְרוּעוֹת אִיתָנוֹת אֶל הַשָּׁמַיִם וְאֵינּוּ מוֹדֵעַ כָּלֵל לַכֶּךְ שְׁעוֹד רֹבַע שָׁעָה יִהְיוּ לַעֲרֹמַת עֲצִים לְהַסְקָה. "לִפְחוֹת יִסִּיקוּ בְךָ אֶת בֵּית הַכְּנֶסֶת", אָמַר בִּשְׁקֵט, מַחְלִיק עַל הַגִּזְע הַמְּסוּקָס, "וְזֶה אֶחָד מִסִּיּוּמֵי הַחַיִּים הַיְּפִים שֶׁבְּרִנֵּשׁ כְּמוֹךָ יִכּוֹל לֵאחֹל לַעֲצֻמוֹ, לֹא?"

"מִסְתַּמָּא כֵן".

לֹא הָיָה זֶה הָעֵץ שְׁדִיבֵר, וְסוּמָק מֵהִיר הַכְּהָה אֶת לַחֲיֵיו הַשְּׁזוּפוֹת שֶׁל בֶּן הַשֶּׁבַע עֶשְׂרֵה. "אֲנִי שִׂמַּח שְׂאֵתָה מִסִּכִּים אֵתִי", אָמַר מִבְּלִי לְהַפְנוֹת אֶת פָּנָיו אַחֲרָנִית, "וְעַכְשִׁיו, זֶוּז, כְּדִי שֶׁהִגְרֹזֵן לֹא יִפְגַּע בְּךָ".

תְּשׁוּבָה לֹא הִגִּיעָה, וְהַנֶּעַר נֶאֱלָץ לְהִסְתוּבֵב אַחֲרָנִית.

אֲבָל לֹא הָיָה זֶה דִּינָסֵר, בֶּן דּוּדָתוֹ, אֲלֵא יִשִּׁי, אַחִיָּה הַצַּעִיר שֶׁל אִמּוֹ. "יִשִּׁי!" בָּרַק עוֹלָה בְּאִישׁוֹנָיו שֶׁל דָּאָן, "אֲנִי לֹא מֵאֲמִין! אִמָּא תִּשְׂמַח כָּל כֵּן!"

"רַק אִמָּא?" הַנִּיצוּץ שֶׁמִּבְּלִיחַ בְּעֵינָיו שֶׁל יִשִּׁי מַעִיד כִּי הוּא מִתְּבַדֵּחַ, "מֵה

שלומך, בחור? תן לראות אותך". רגע בחן אותו בשתיקה, בעיניים מצומצמות, ואחר כך חייך והושיט את ידו ללחיצה, "גדלת", אמר, "לא בטוח שהייתי מזהה אותך ברחוב".

"השנים עושות את שלהן", קולו של דאן משועשע אך עיניו רציניות, ישי, כמוהו בדיוק, יודע שלא רק השנים הן אלו שהרחיבו את כתפיו וביגרו את חזותו, אלא גם ובעיקר הרבה מאוד עבודה קשה. "בוא" – הוא מוסיף ומטעין את הגרזן על כתפו, "אקח אותך הביתה".

"אתה מנומס מאוד", מציין ישי בעודם עושים את דרכם בשביל העיזים הצר, "מנומס עד כדי כך שאינך מתעניין בשאלה מה הביא אותי לביתכם בסתם יום של חול".

דאן מחייך. "אני מניח שהיו אלו געגועיך העזים", עיניו ממוקדות בחרטומי נעליו, "בטח אין שום קשר בין הביקור שלך ובין האיגרת ששלחה לך אמא לפני שבועיים".

"איגרת?" ישי מופתע באמת ובתמים, משלוחי מכתבים אינם צעד רגיל בין שבטי המונדרים, "לא קיבלתי אותה. עזבתי את אתיל עוד לפני שהמכתב שלכם יצא לדרכו. מה קרה?"

"מכרנו את הכבש האחרון". קולו של דאן יבש. "ואת סיר המתכת האחרון, ולרופאים בעיר עדיין יש תאבון. התרופות עבור ליזור עולות הון. ולא נראה שהן מביאות לו תועלת כל שהיא. וכשמזג האוויר התחיל להתקרר, אבא הסכים שאמא תפנה אל אחיה המפורסם ותבקש את עזרתו. עוני אינו חטא, ולמה לא נזכה אותך במצוות?"

נעליו של ישי חורקות על גבי אבני החצץ הקטנות. "אני מצטער לשמוע", הוא אומר בשקט, "קיוויתי שהפעם אשמע סוף כל סוף בשורות טובות".

"סביר להניח", חיוכו של דאן מרפרף על שפתיו. "גם לי נחמד מאוד לקבל אותך בחיוך, לבשר לך שליזור הבריא, ולמהר לשחוט שלושה גדיי עיזים לכבוד בואך בצל קורתנו". החיוך נעלם, "אבל כנראה שנסים גלויים לא מתרחשים בכל יום".

"הייתי עם אביך כשזה קרה", קולו של ישי נמוך, "ואתה יודע, אלו רגעים שחוזרים אליי לפעמים גם בהקיץ, לא רק בחלומות. הם התקיפו

אותנו מן המארב..."

דאן נד בראשו, כמסמן לישי שאין עוד צורך להרחיב. חיו של ליזור, אחיו הקטן והמוגבל, היו חדגוניים ומשעממים, ומאגר חוויותיו קטן עד להכאיב, ובכל הזדמנות חזר והשמיע את סיפורי המסע הראשון והאחרון שלו, הביקור בשוק והקרבת הקצר במהלכו נפצע. ודאן כבר יכול לספר את סיפורו של טור הגברים השב מן העיר כאילו היה שם.

הם צעדו בטור עורפי – כך מספר ליזור בכל עת – משוחחים ביניהם בחיוניות אודות השיעור ששמעו בעיר, לפני צאתם חזרה הביתה, ועל כתפיו של כל אחד מהם תלוי תרמיל נפוח וגדוש במוצרים עירוניים עבור אלו שנשארו בבית.

לאמא קנה אבא שרשרת. עשויה מחרוזים ירוקים, שקופים וזוהרים. שש שנים חלפו, וליזור עדיין מוצא לנכון להדגיש בכל עת מצוא כי בחר בעצמו את השרשרת מתוך השלוש שהציע לפניו אבא; ואולי יש צדק בגאוותו זו, שכן השרשרת הזו, שביקש לשאת בעצמו ושמר בכיסו בגאווה ילדותית, הייתה בין חפצי הערך היחידים ששרדו את התקפת השודדים.

החפץ היחיד מבין כל חפציהם שעשוי היה להכניס פרוטות נוספות לארנק המצומק וטרם נמכר.

הוא אינו מבחין בשפתיו שנחשקות, ובשינויי הצליל שמקימים צעדיו על החצץ.

ישי שולח לעברו מבט חוקר, ואחר כך מסיט את עיניו אל הנוף: "אביך לא היה אשם", הוא אומר, "כולם היו חכמים לאחר מעשה, אבל אני הייתי שם, דאן. וההחלטה לקצר את הדרך ולצעוד דווקא בנתיב הזה התקבלה על ידי ברוב קולות ואחרי דיון משותף. הוא לא נהג ברשלנות ולא זלזל בחובותיו..."

"אני יודע", גרוננו של דאן יבש ונוקשה, "לא חשבתי אחרת, ישי. לרגע לא הטלתי ספק באבי". למילה האחרונה נלווה צליל הדגשה ברור, "ואני יכול לשחזר באוזניך את המעמד כולו כאילו הייתי שם: מן הרגע בו זינקו אל השביל שלושה כוזרים שמנים, דרך סירובם

של הגברים להעביר לידם את פרות עמלו של השבט במשך החורף האחרון. את כל הכסף, הכלים והתכשיטים, שבהשגתם הושקעו זיעתם של הגברים ועמלן הסבלני של הנשים. וכלה בקרב הקצר, ובתגבורת הלא צפויה שזינקה מבין העצים –

משהו באופן הלקוני בו משחזר הנער את ההיסטוריה מריר עד כדי כך שישי עוצר במקומו: "דאן?"

הגרזן מכביד על שכמו של הנער כאשר הוא מסתובב לאחור. "כן?" הוא שואל ביובש.

"אתה כועס".

דאן נד בראשו: "אני מיואש".

ישי שותק. מנסה לעכל את ההכרזה, ולפענח את העומד מאחוריה. "עד כדי כך המצב קשה?" הוא שואל לבסוף.

דאן מושך בכתפיו: "תלוי את מי תשאל".

"אני שואל אותך".

"אז התשובה שלי היא שאנחנו חיים בעניות מנוולת. בעצמך תראה. וזה לא היה אמור להיות כך –

הוא נד בראשו בכעס.

"אתה רוצה נקמה?"

דאן צוחק, מריר. "במי? ברופאים? ברוקחים? במלך שלא מגביל את מחירי התרופות?!"

ישי נבוך: "חשבתי על אלו שהפכו את ליזור לנכה... הייתי מעברו המערבי של הנהר כאשר קבוצת השודדים שפגעה בכם שרפה כפר שלם מעברו השני של הדיסטאף ובעלי האחוזות ברכס הגריגה העליון הכריזו על הקמתו של משמר מקומי. הם משלמים משכורות הוגנות, והקצין שינהיג בפועל את המשמר היה המפקד הישיר שלי בתקופה הקצרה ששירתתי בצבא. הוא כוזרי הגון".

דאן שוקל את הדברים בדעתו, "המשכורת סבירה?" הוא שואל אחר כך, "ואין לי נשק משלי. אבא מכר את החרב והקשת שלי בקיץ שעבר. אני שואל את הקשת של פֶּאלו בכל פעם שאני יוצא לציד".

לבו של ישי נצבט. "אני אתן לך קשת, וגם ערכת בגדים נוספת. נדמה לי שאנחנו באותה מידה, פחות או יותר".

דאן שוקל את הדברים. "דבר עם אבא", הוא אומר לאחר הרהור, "אם הרעיון יתקבל על דעתו, אבוא אתך".

"אתה לא חייב", מציין ישי, "מותר לך לומר 'לא', אני בטוח שגם אביך יותיר את העניין לבחירתך".

אבל דאן מושך בכתפיו: "משכורת קבועה תועיל כאן מאוד", הוא אומר, ונשמע כאיש עייף וזקן, "ואולי גם לי יהיה טוב להתרחק מעט מענן התרופות שמרחף מעל האוהל שלנו משבת לשבת...".

ההומור עצוב מכדי לעלות חיוך. ובכל זאת צוחקים שניהם.

"יש נסים בעולם", מציין ישי בכל זאת בשעה שהם מטפסים במעלה התלול המוביל אל המאחז. "ודאי שיש", דאן עוצר, ידו האחת תופסת בסלע, וידו השניה מחווה מעגל גדול סביב, מקיפה הרים ושמים, עצים ודשאים, את היקום שמשתרע מולם, עדין ומלא קסם, "הבט על זה", הוא אומר. "הכל נס".

ביתו של אלרנן הומה בני תשחורת: אחייניה של רעייתו, דודניה, ידידיהם וידידי ידידיהם, המוצאים בביתו מטבח פתוח לרווחה, ובו עצמו פטרון נדיב לב. "פתחת פנימייה". מציין בסטיאן, בפעם השלישית בה נפתחת בסערה דלת חדרו של מושל מחוז המרכז ונער תוחב את ראשו פנימה, נבוך לגלות את האורח ונסוג אחורנית במהירות ובטריקת דלת קלה.

"כן, כן, לעת זקנה", אלרנן מתרווח בכיסאו בחיוך של שביעות רצון. "טוב להזדקן, בסטיאן. שיהיה גם אצלך, בשמחות. סוף סוף אפשר לעשות מה שרוצים, בלי שלאף אחד תהיה זכות להעביר עליך ביקורת, וזה תענוג". הוא מצחקק, מרים את כוס המשקה החם שלו ומכריז: "איחוליי שתזדקן מהר, בסטיאן! ורק בשמחות".

"מקל הזהב שלך, עם כל הכבוד הראוי לו, עוד לא הפך אותך לזקן", מתנגד בסטיאן, "הוא בסך הכל מעיד על כך שלא התבגרת, ואתה ממשיך לקפץ ולפזז בחתונות זרות כאילו הייתה זו בתך שמתחתנת... אבל אני מרשה לך להיות שבע רצון מחייך גם בתור אדם צעיר. לו הייתי במקומך, הייתי מאבד את שאריות שפיותי לנוכח אנדרלמוסיה כזו. אני זקוק לפרטיות".

"אז איחוליי לך שלעת זקנה תהיה עשיר מספיק כדי לבנות לך מבצר עשוי שיש לבן באמצע הר של קרח", בדיחותו הידידותית של אלרנן מהולה בסרקזם קל, ובסטיאן נענה דווקא לאחוז זה בציינו: "אם אאריך ימים באותו ארמון, הצורך להסיק את האח שלוש מאות שישים וחמישה יום בשנה עלול להיות יקר יותר מבניית האתר כולו. אבל בוא, בוא נפסיק לטוות את תכניות הפרישה שלי, וננסה להתמקד בעניין שלשמו הגעתי הנה".

אלרנן ממהר להתיישר בכיסאו, להניח את כוס הקונדיטון שלו, המתובל בפלפל ודבש, על המגש שלצדו, והבדיחות הנינוחה נעלמת כליל מעיניו כאשר הוא אומר: "שנינו מסכימים לכך שתגובתו של הוד מלכותו להתארגנות המשמר האזרחי בצפון הייתה מוזרה?"

"בהחלט". בסטיאן משלב את ידיו סביב ברכו ורוכן קדימה במבט מוטרד: "יותר ממוזרה. התארגנות צבאית כזו, כשהיא מבטאת ניסיון לפתור בעיה מוכרת ומטרידה, אמורה הייתה להתקבל בברכה. בימים כתיקונם הייתי אפילו מצפה מהוד מלכותו לברר האם השלטון המרכזי יכול להושיט להם עזרה כל שהיא כדי לחזק את השליטה בפרובינציה. מבחינה צבאית אין שום הסבר לכך שהתארגנות שאמורה הייתה להתקבל בברכה ובתחושת הקלה, מזעזעת את הוד מלכותו עד היסוד".

עיניו של אלרנן דיליאבר נודדים על וילונות הקטיפה הכהים, על פיתוחי הכרכובים, ונעצרות על השטיח ארוך השערות המגן כה יפה על רגליו הנתונות בגרבי משי. "עד הבוקר הייתי משוכנע שפנרס יצא לערוך גלות, והערצתי את אומץ לבו", הוא אומר ועגמימות קלה חודרת אל תוך דבריו, "אבל הוא חזר אליז וזוהר מכפי שיכול להראות אדם שלא ישן שני לילות במקום אחד".

"יש אנשים שזוהר נשמתם ניכר על פניהם", גם בסטיאן רציני מאוד, ואין בו שמץ של בדיחות הדעת, "ולא כל עורכי הגלויות מקבלים על עצמם שלא ללון פעמיים באותו מקום. ייתכן מאוד שהוא התגורר במקום אחד לאורך כל התקופה האחרונה".

"בנחלת בנטיליאן?" תוהה אלרנן.

"זו השערה מוזרה, שכן מעולם לא שמעתי על אדם העורך גלות בארמונו של ידיד. אבל הבה נניח לרגע שפנרס לא יצא לערוך גלות אלא רק לשקוד בנחת על התורה והעבודה. במקרה כזה, ודאי תסכים אתי שהשיבה הזעירה עם אוצר הספרים האדיר שלה הנה יעד מתאים ביותר".

אלרנן מושך בכתפיו: "מתאים ביותר. ממש פיסת גן עדן עלי אדמות. אבל אור התורה אינו מעלה שיזפון על לחייו של אדם. וכמו שהערת בתבונה מוקדם יותר היום, בצפון אין שמש חזקה מספיק בעונה זו של השנה".

"באזורי הכרמים שלנו, בדרום מערב, אפשר עדיין לתפוס קצת שמש. ועבור אדם שרוב ימיו ישב תחת קורת גג, ייתכן שדי בכמות כזו של קרניים כדי לשנות את גון פניו".

"ומה הקשר בין הדרום לבין אחוזת בנטיליאן לבין הדאגה של הוד מלכותו מפני ההתארגנות הצבאית שם?"

"אולי אין קשר", אומר בסטיאן בכנות. "אני, בכל אופן, לא הצלחתי למצוא רעיון כזה. הנקודה היחידה שיכולתי לחשוב עליה עסקה בכך שגם בבבל עדיין חם יחסית בעונה זו של השנה".

מילותיו של בסטיאן מקאן גורמות לאלרנן דיליאבר לתפוס ברגל כוסו הייתה חבל הצלה: "בבל?"

"יש לי חשש, חשד, השערה פראית, תחושת בטן עמומה, שפנרס נסע לשם. לפגוש את מיכאל".

"לפגוש את מיכאל שחוזר עוד חודשיים וחצי הנה?" עיניו החדות של אלרנן מצטמצמות עד שאישוניהן נראים כראשי קיסמים, "בשביל מה, בסטיאן?"

"בשביל לשכנע אותו להישאר שם תקופה נוספת. או אולי לנצח".
אלרנן שותק ארוכות.

"פעם הייתה איבה בין האחים", הוא אומר, "אבל מאז מותו של רעואל השתנו היחסים ביניהם. כל החיבה שהמלך רוחש למהללאל שלך התבססה על געגועיו לאחיו. אין סיבה לחשוב שהוד מלכותו ירצה להרחיק את מיכאל מן הממלכה".

בסטיאן מהנהן בארשת של אדם המאזין לדברים הידועים לו זה מכבר.
"מה דעתך על תרחיש מוזר שאומר שהנסיך מיכאל לא העביר את ימיו בבבל רק בשקידה על התורה ועבודה? שהתבגרותו לא המשיכה את המסלול בו צעד בימי נעוריו הראשונים? שהרחק מן הבית הוא פיתח חלומות ורעיונות עוועים?"

דיליאבר מרים את קצות שפתיו בחיוך ספקני: "אתה לא מתכוון להעלות חשד שהוא נעשה קראי, נכון?"

"אנשים צדיקים וקשישים ממנו כבר הושפעו מן הדעה הכוזבת הזו. אבל לא, לא חייבים להפוך לקראים כדי לרצות הון ושלטון. ובהתחשב בעובדה שיוסף השתמש בקלילותו של הנסיך איסתרק כתירוץ שיצדיק את העברת המלוכה לידי משפחת דיאלידאן, יימצאו בקרב תושבי הארץ לא מעט אנשים שיסכימו שמוטב להעביר את המלוכה לידי מיכאל ולהשיב את הסדר על כנו".

אלרנן משפשף את מצחו באגרופ קמוץ: "אתה טוען שמיכאל מתכנן הפיכה? שלמלך נודע, בדרך כלל שהיא, כי אחיו הצעיר רוצה לתפוס את השלטון, ולכן שלח את פנרס לבבל, לדבר על לבו ולשכנע אותו להישאר שם?"

"תמיד היית מהיר הבנה".

"ורק פנרס ואיסתרק יודעים על כך? איך?"

"האחים המלכותיים מחליפים ביניהם מכתבים אישיים. ייתכן שהמכתבים הללו הכילו יותר מאשר דברי תורה ומילות געגועים הדדיות, ייתכן שמיכאל אפילו כתב למלך בצורה מפורשת שלדעתו מוטב לו לפרוש בכבוד, ולא לאחר מלחמת אחים מביישת".

"והמכתבים גלויי הלב הללו הכילו גם רמזים על כך שמנרם בנטיליאן מוכן לסייע למיכאל במאבקו על השלטון?"

בסטיאן מושך בכתפיו: "איסתרק אינו יכול לפגוע במנרם בנטיליאן בלי לעורר עליו את איבת העם. האביר הפרוש נערץ על כל שכבות האוכלוסייה, וההערצה הזו מעניקה לו עצמה והגנה. מיכאל יכול בהחלט לכתוב דבר כזה למלך, מבלי לחשוש לשלומו של משתף הפעולה שלו".

"ההשערה שלך פוגענית למדי. לו הייתה המציאות כדבריך, הייתי מצפה לשמוע על כך בת קול אחת או שתיים. המלך מייחס לדעתי כבוד, ואתה הוא שר המלחמה שלו, ריבונו של עולם! ועל אף הערכתי הרבה לחובת הסודיות – מישוהו הוא היה חייב לשתף!"

"והוא בחר בפנרס. כיוון שבניגוד לשנינו, למשנה למלך ישנה אפשרות ליטול את רגליו ולהסתלק מן השטח מבלי שאיש ידאג לו יתר על המידה".

"זו תאוריית קשר מרתקת". דיליאבר מושך בחזקה בתנוך אוזנו הימנית, כאילו ביקש לוודא כי אוזניו אינן פקוקות, "מיכאל מתכנן הפיכה, מנרם בנטיליאן מבטיח לו עזרה, פנרס יוצא לבבל כדי לנסות ליישר את ההדורים... זה נשמע קצת בדיוני, בסטיאן. אבל לפעמים המציאות עולה על כל דמיון".

הוא מושך באוזנו פעם נוספת: "יש לך איזו עובדה להישען עליה, סימוכין כל שהם לעניין? באיזה כסף למשל שוחד מיכאל, לדעתך?"

בסטיאן נד בראשו בשתיקה, "נחש לבד". הוא אומר.

אנקה נפלטת מלבו של דיליאבר: "הכסף שנעלם ממשרדי האוצר".

"סכום מספיק כדי לפתות את מיכאל לפתוח בחיים נעימים בבבל במקום להסתכן במלחמות ארוכות בכוזר".

אלרנן מנער את ראשו כחתול שנחלץ משלולית: "הביקורת שחשפה את אי הסדרים נערכה כבר לפני כמעט שנה. לא הגיוני שהמלך התחיל כבר אז לתכנן כיצד ישחד את אחיו, הגיוני יותר שהכסף נעלם עוד בימים בהם ישב אשר במשרדים ההם".

"המלך אדם מיושב ומאורגן. הגיוני בהחלט שרצה לארגן לעצמו קופה קטנה לשעת חירום. סכום כסף שיאפשר לו, למשל, להימלט מכוזר אם העניינים יתדרדרו ללא שליטה".

אלרנן מעווה את פניו, "אני מעדיף להאמין שבכל מקרה שלא יבוא הוא ייוותר עם בני עמו עד הרגע האחרון".

"ואני מעדיף להאמין שבכל מקרה שלא יבוא – הרגע האחרון לא יבוא".

הם שותקים בעצב.

"רק דבר אחד אני רוצה לדעת – " אומר אלרנן פתאום והעוקצנות העליזה שבקולו מזויפת בתכלית, "הגית את כל התאוריה היפה הזו היום? את כל הצבע הזה דלית בן רגע מתוך השיזפון שעל לחייו של פנרס?"

בסטיאן נד בראשו, ללא חיוך. "העסקתי את עצמי במחשבות אודותיו בכל ארבעים ושבעת הימים האחרונים. יצרתי בכל יום תאוריה אחרת. סתם בשביל להשחז את כלי החשיבה... כשהופיע, סוף סוף, בחרתי את המתאימה ביותר".

אלרנן מורט את קצות שפמו: "היא נשמעת הגיונית".
שוב שותקים שניהם.

"הבטחתי לפתוח עבוך בקבוק יין בן שבעים", מתנער דיליאבר מחרגונו, "וראה איזה מארח גרוע אני, אפילו כוס המים שלך נותרה מלאה".

"שתיתי בבית", אומר בסטיאן, "יש באר בחצרי, ומרתפי מלא משלך".

"ובכל זאת, אפציר בך שתכבד את מעוני בברכתך", דיליאבר קם, "אבקש ממישהו שיעלה לנו שתייה", הוא אומר, ואז נעצר: "פנרס לא נראה היום כאדם שנכשל בשליחותו. הוא היה מאושר. זחוח אפילו".

"אולי באמת הצליח בה". אומר שר המלחמה, והאביר דיליאבר שב ומתיישב על כיסאו. "הסבר את עצמך", הוא דורש.

"אולי אין שמץ של אמת בכל רעיונותיי עד הנה. אבל אם יש בהם

צדק, ייתכן בהחלט שגם אם מיכאל נסוג מרעיונו המקורי, הנחשים שהתעוררו משנתם בבית בנטיליאן ממשיכים לרחוש... אלמלא אותו ויתור היסטורי על כתר המלוכה, היה מנרם יושב על כיסא המלכות במקומם של רעואל ואיסתרק. ומי יודע, אולי כעת, לאחר שקמו מערערים רבים כל כך על זכותו של איסתרק למלוך, החליטו צאצאיו של הנסיך הפרוש להשיג לעצמם את המלוכה?"

הדלת נפרצת שוב, ברביעית, ראש אדמוני נדחף פנימה, מלמול התנצלות חטוף נשמע כאשר הבחור קולט כי הפריע באמצע שיחה פרטית, וקול טריקה קלה כאשר הוא נסוג אחורנית.

"אם התאוריה שלך נכונה, ייתכן שאנחנו עומדים לפני פתיחת חזית נוספת?" אלרנן קובר את פניו, בתנועה שייאוש וחשש מעורבים בה, "ישמור האלוקים על כוזה".

בְּלוֹר לא היה רופא, וגם הכשרתו כחובש הייתה קצרה ומצומצמת. אבל בקרב חבריו השודדים נחשב לסמכות ראשונה במעלה. וכאשר יומיים לאחר הדו-קרב הכושל החלה מכת החרב שבזרועו של זַוְיָאָר להעלות מוגלה, והיד כולה נעשתה נפוחה וקשה, לא היסס כלל להכריז כי אין בררה, ויש למהר ולקטוע את היד לפני שהזיהום האצור בה יתפשט לגוף כולו.

"את היד שלי? אתה לא רציני!" צחוקו של זַוְיָאָר היה קרקרני, צחוק מבוהל, עולה ויורד, שבני חבורת השודדים הכירו היטב, אבל מצדו השני של המתרס. של אלו התובעים דברים בלתי אפשריים, ולא האומללים המתבקשים להעניק אותם.

בלור נאנח: "דווקא כן, דווקא כן, לצערי". אבל על אף מילת ההתנצלות בקולו דווקא נשזרה נימת ניצחון ברורה. אם יכרות את זרועו הימנית של זַוְיָאָר יסיים באלגנטיות מאבק ארוך שנים. זַוְיָאָר ללא זרוע יוכל אולי לעזור באיסוף עצי הסקה, או לכל היותר לתרום

עצות טובות בזמן תכנונה של התקפה, אבל את משרת סגנו של אביר השודדים ייטול מישהו אחר. וסביר להניח שיהיה זה מאוד, אחיו הצעיר של בלור.

"טוב", לרגע נראה כי זויאר עומד להרים ידיים ללא מלחמה, "אם זאת דעתך, אז בסדר. אבל תצטרך קודם להוריד לי את הראש. אתה לא תיגע בזרוע שלי, כל זמן שאני חי".

"בסדר", בלור נדיב, "אז תבחר מישהו אחר שיקטע אותה. אולי האביר בעצמו, אם מתחשק לך. הוא טוב בדברים האלה".

הקהל הקטן גועה בצחוק לנוכח הבדיחה השנונה. וזויאר מעווה את פניו, ספק בכעס, ספק בשל הכאב שמסבה לו זרועו האדומה והנוקשה.

אבל בקול הוא אומר רק: "אולי". זוקף את כתפיו והולך משם, היישר אל המדורה וקבוצת החנפנים שיושבת סביב האביר בעל המגפיים המלוכלכים, ומחמיאה לו על אין ספור מעלותיו המופלאות.

"קרא משהו, זויאר?" קולו של גאלן עצל, וסגנון דיבורו גנדרני-בטלני, אבל היושבים סביב יודעים באיזו מהירות יכולה נימת הקול הזו להשתנות מן הקצה אל הקצה.

"אני תובע הסבר". חום גופו של זויאר גבוה, ומשבש במקצת את שיקול דעתו, והפחד והכעס שהוא חש מעניקים לו תוספת אומץ. "אני רוצה להבין, הוד מעלתך הרוממה – "נימת הלגלוג הדקיק שהוא מצרף אל הפנייה המכובדת מסכנת את עתידו בחבורה, אבל ממילא נראה כי בקרוב ימצא את עצמו בחוץ, נכה חסר תקווה. "מה היה הרעיון המטופש ההוא, לשלוח אותי עם מסר מתגרה להיאבק בבנו של האביר בנטיליאן, לשם מה זה היה נחוץ? מה היה הרעיון? ומילא אם היית נותן לי את הרשות להרוג או לפצוע אותו! אבל לא! לא נאה לך! אתה רוצה שהוא אפילו לא יישרט! שיוכל לבוא ברגליו ולמסור את ההודעה לחבורת הטיפשים הזקנים ההיא! בשביל מה זה היה נחוץ? בשביל מה זה היה טוב? כל המשחקים האלה עלו לי – "

"היד שלך תבריא", גאלן מזלזל בדם, אולי מפני שחלפו שנים מאז נפצע בעצמו בפעם האחרונה, "ולא שלחתי אותך סתם. תירגע. הייתה לי סיבה. סיבה טובה מאוד".

"איזו?" זויאר מוכן למלחמה, "לו היית נותן לי רשות לפצוע גם אותו – לא הייתי נפצע. עכשיו, לאן אקח את החרפה, שילדון בן שבע עשרה גרם לי לאבד יד?"

"הכל משמים", לעתים מתגלה ראש השודדים כבעל אמונה שאין שני לו, "לא היית נפצע, אם זה לא היה נפסק לך בראש השנה. כך שמספיק לפזר באוויר האשמות ורעל. והיד שלך תבריא. סמוך על המילה שלי".

"בלור רוצה לגדוע אותה", זויאר קורס ארצה, סמוך לאש, "הוא רוצה לקטוע אותה, המפקד".

מלמול עובר בין האנשים היושבים סביב. וגם גאלן מעווה את פניו: "שטויות", הוא אומר, "זה פצע קטן ושטחי". רגע הוא מהרהר, ואחר כך מסיר את אחת מטבעות הזהב הכבדות שעל אצבעותיו: "קח את זה", הוא אומר, "וסע לדיזאב. המחיר שלה יספיק בשביל כל טיפול שתצטרך. ואם זה לא יספיק כדי לגרום לרופא לטפל בך ברצינות, נאל וקונֶט בטח ישכנעו אותו".

השניים שבשמותם נקב המנהיג מנענעים בראשם בפסקנות, ואחר מהם אף מניח יד אפוטרופוסית על כתפו של זויאר.

אבל הסגן רק מגלגל את הטבעת בין אצבעותיו. "למה זה היה נחוץ, המפקד? אני רוצה הסבר. בשביל מה היינו צריכים, בכלל, לשרוף את הכפר האומלל ההוא? השגנו שליטה מוחלטת על הכפריים מעברו השני של הנהר גם בלי לפצוע ילדים ותינוקות".

שאלתו חוזרת אל גאלן מעיניהם השותקות של חבורת החנפנים היושבת סביב, והדבר אינו נושא חן בעיניו. כלל וכלל לא.

"אתה מערער על סמכותי?" הוא שואל בשקט, "אתה חושב שאתה יותר חכם ממני, זויאר? להזכיר לך באיזה מצב עלוב היית כשפגשתי אותך פעם ראשונה? אם לא הייתי מחלץ אותך מהכפר שלך, היית גומר את חיך כאיש זקן שנקשר פעמיים בחודש לעמוד הקלון. אבל אין בעיה, אם אתה אוהב לספוג מטחי יריקות, אתה יכול לעזוב אותנו ברגע זה. הנה – " גאלן מרים אצטרובל מן האדמה שלצדו, "אתה רוצה לעזוב? בכבוד. מעולם לא ביקשתי מאיש להישאר אתנו. אתה רוצה להישאר?"

גם בסדר. למרות שאחרי המחזה הקטן שערכת כאן לפנינו אני חושב שתצטרך להוכיח את עצמך מחדש לפני שאחזור לתת בכ אמוך", הוא משליך את האצטרובל ברישול אל בין הגחלים שבשולי המדורה, ונד בראשו בשביעות רצון: "אנחנו נמתין להחלטה שלך עד שהאצטרובל יישרף", הוא חוזר, "שמישהו יפקח עליו עין בשבילי – "

"לא צריך", זויאר צרוד, "אני נשאר. זה הבית שלי כאן, ואתם החברים שלי. אבל אני עדיין לא מבין. ואיומים לא יעזרו לי להבין, תמיד היה לי ראש סתום".

הקהל צוחק.

"ועוד איך סתום", מחמיא לו גאלן, "בעצמך אמרת – בצד השני של הנהר רק הכפריים הם אלו שהעלו לנו מס, ומה כבר נשאר להם להביא, אחרי שבעלי האחוזות שלהם לקחו את הכל?! רבע עוף, כוס דבש? כף ברזל בת שבעים? האדונים הם אלו שצריכים להעלות לנו מס, לא אנשים שאם היה להם קצת מזל היו נולדים בתור אחים שלנו!"

המילים נקלטות באטיות בתודעתם של המסובים על הקרקע, מזכירות להן נקיפות מצפון נשכחות ובשל כך נדמות להם כאמת.

"האדונים הם אלו שצריכים להעלות לנו מס", חוזר גאלן, "והם יעלו אותו. והם ייכנעו לפנינו, וינשקו את ידיך, זויאר, כדי שתרשה להם להמשיך ולשבת בשקט בארמונותיהם. ואז תבוא אליי, ותנשק בעצמך את המגפיים המלוכלכות שלי, ותבקש סליחה", רגע מנענע גאלן בראשו כאב המתקשה להשלים עם סכלותו של בנו, "ואני אסלח לך", הוא מוצא לנכון לסיים, "כי אני טוב לב, ולא מסוגל לכעוס על אנשים זמן רב. אבל אל תחזור על שטויות כאלה שוב. טוב?" אחר כך הוא נאנח, מתרומם על רגליו, ומוסיף אגב כך: "עייפתי מכם, כולכם. שיהיה לכם לילה טוב".

אבל על אף שפרישתו הייתה מלאת הוד, בכל זאת הייתה זו טעות להתרחק מן המדורה. שכן אחד הצעירים, בחור מנומש ושקט על פי רוב, מציין בקול שכמעט אינו נשמע: "זה עדיין לא מסביר למה את

הבן של בנטיליאן אסור היה לפצוע."

זויאר, שהוזהר היטב, מסובב על אצבעו את הטבעת שקיבל כשי, ואינו אומר דבר. אבל האחרים מחליפים ביניהם מבטים המאשרים את הבחנתו הדקה של המנומש.

"בטח היו לו סיבות", אומר קובט לבסוף, "אתם רואים בעצמכם שהוא מחושב מאוד, האביר שלנו".

"נכון מאוד", אחיו הצעיר של בלור, מנענע בראשו בסולידריות הראויה לאדם המקווה לירש בקרוב משרה בכירה, "ואחרי כל הזמן הזה שהוא מוביל אותנו מהצלחה להצלחה רק טיפש לא ייתן בו אמוץ".

המנומש אינו טיפש אבל עקשנותו נודעת בשערים, וכעת הוא נחוש בדעתו להבין את פשר ההחלטה המשונה הזו, גם אם בירור העובדות יעלה במחיר חייו.

משהו הרי חייב להסתתר כאן.

איזה שהוא סוד.

"אתה חושב שבנטיליאן משתפים אתנו פעולה?" הוא חוקר.

"בנטיליאן? האביר הפרוש?" הצחוק מקיף את החבורה, והמנומש מתכווץ: "לא, לא הוא. הבן. או אולי הדוד שמנהל את האחוזה".

"בשביל מה להם?" תוהה מאוד בתשובה, "מה הם יכולים להרוויח, חבר?"

"כלום", אומר זויאר, "אלא אם כן, זו הדרך שלהם להבטיח שלא נפגע בהם". הוא נושך את שפתו התחתונה כדי לא להוסיף שהזרוע שלו הנה מחיר יקר מדי עבור שיתוף פעולה שכזה, ושאפשר היה בהחלט להגיע לאותו הישג גם בדרך אחרת.

"רעיון נחמד". קולו של גאלן מקפיץ את כולם, ועל רגליו המשוכלות של מאוד נשפכת מחצית מחליטת הצמחים החמה שלו, "אבל אם אתם רוצים כסף, הרבה כסף, ואם אתם רוצים כוח, הרבה כוח, תנו אמוץ בחכמים מכם. בקרוב ממש, מילה שלי, תהיו גם אתם חכמים הרבה יותר".

בכבודות ירד מנשה קפחבר מן העגלה, חש במלוא כובדן של שנות חייו, משקלו העודף והדאגה לעתיד המשפחה. בכבודות פסע לעבר דלת הבית, חש ברפיונה של כרסו המתדלדלת מעל חגורתו ובחולשתן של כתפיו. שנתיים עברו מאז נאסר אשר, והמצב רק הולך ונעשה גרוע יותר ויותר. ואם חשב, בתחילה, שזכרון בגידתו של בנו הצעיר יימחה במשך הזמן מן הזיכרון הכוזרי, הרי שכעת מתחוור לו שדברים אחרים הם אלו שנעלמים. כל פעולותיו למען כוזר, השנים בהן שימש בתפקידים בכירים במועצה ותרם לממלכה מכישוריו – נשכחות כולן מלב, ורק זכרון בגידתו של אשר רענן כביום אתמול.

כל הקשרים שרקם ופיתח במשך שלושים שנים ארוכות של נשיאה בעול הציבורי, הכל נעלם מאחורי ענן שחור, מדיף ניחוח בוגדנות. ומי הסוחר שירצה לקשור את שמו לשמו של הבוגד הידוע לשמצה – השני רק ליוסף דיאלידאן עצמו? אפילו שמו של לאבו מטריאס שהוביל את אנשי השיירה הנסיכותית למוות אינו נהגה בכל כך הרבה שנאה כמו שמו של בנו הקטן!

נקש בדלת, שתי נקישות קצרות ואחת ארוכה, עייפה ונרגזת. בשביל מה נכנס אשר לכל ההרפתקה המפוקפקת ההיא? לשם מה היה צריך להיחלץ חושים לעזרתו של יוסף דיאלידאן? איזו מין שטות הייתה זאת?!

הדלת לא חרקה כאשר פתח אותה נער השירות, אבל מנשה קפחבר אף לא הבחין כי הנזיפה שהשמיע רק הבוקר באוזני אב הבית כבר עשתה את שלה; וגם ברכתו של הנער חלפה ליד ראשו מבלי שחדרה אל תוך אוזניו. ובכל זאת, כשחלף בפרוזדור המוביל אל הטרקלין הקטן נעצר, חש כי משהו אינו כשורה.

הפרחים! האגרטל הסיני ופרחי המשי שקנה לנוֹלְקִי בהון תועפות לכבוד תחילת העשור הרביעי לנישואיהם! להיכן נעלמו שניהם? עייפותו הפכה אותו לנרגז, מישוהו שבר אותו, מן הסתם. אחד מן הרשלנים חסרי המיומנות וההכשרה שמסתובבים כאן בפרוזדורים. ואם הוא ידע מי זה היה – – –

מנשה נשם עמוקות, אולי לכן טוב יותר שלא ידע מי זה היה. נולקי לא יודעת כמה עלה האגרטל, וגם לא התרגשה כל כך מן הציורים המיניאטוריים המקשטים אותו. וממילא הטיפול במשרתים נתון כולו תחת אחריותה.

בכבדות צעד אל הטרקלין, צנח על הכורסא החביבה עליו, ושאף מלא ריאותיו אוויר, מניח לשריריו הדואבים להירגע. ויחד עם בושם הפרחים הנהדר שנולקי מפזרת בכל רחבי הבית – צנחה למוחו מחשבה מפתיעה – אם האגרטל נשבר, הפרחים, פרחי המשי האדומים כדם – היכן הם?

צעדים מן הפרוזדור, צליל פסיעותיה של רעייתו. "ברוך שובך, מנשה". היא לא נשמעת כלל כאישה החוששת לבשר לבעלה על אבדנו של רכוש יקר. "ברוכים הנמצאים, נולקי", הוא משיב, גומר אומר בלבו שלא ישאל אותה על כך. חבל להביך אותה ולהעכיר את מצב רוחה. אבל בכל זאת, רק כדי לפתוח לה פתח לגילוי לב, הוא שואל: "איך עבר עלייך היום? קרה משהו מיוחד?"

"תודה לקל, הכל בסדר", היא אומרת, ואפילו מחייכת, פעולה שבמהלך השנתיים האחרונות לא מתרחשת לעתים קרובות כל כך.

"יופי", הוא אומר, תוהה האם היה האגרטל מכוער בעיניה, והיא שמחה ומאושרת דווקא משום שנשבר. אבל המחשבה הזו אינה הגיונית במיוחד, והוא נועל אותה במגירה נידחת בתוך מוחו, מתאמץ לחייך גם הוא ואומר: "סגרתי חוזה על הובלת העצים".

"יופי", היא אומרת בפיזור דעת של אחת שהורגלה לרמת חיים גבוהה, ואינה מבינה בכמה עמל מושג הכסף שהיא מבזבזת בטבעיות גדולה כל כך. "האוכל מוכן, טרי וחם, תרצה שאורה להביא לכאן מגש או שתסעד בחדר האוכל?"

בדרך כלל מעדיף מנשה קפחבר לסעוד על יד שולחן של ממש, אבל הפעם הוא עייף מכדי לקום על רגליו ולצעוד אל קצהו השני של הפרוזדור. "כאן". הוא אומר, משעין את ראשו אחורנית, עוצם את עיניו, מתעלם מכל הרחשים המעידים על הבאת שולחנן הסעודה ומגש המזון, ופותח אותן שנית רק כשמתייצב המשרת לצדו, חמוש בקערה,

מגבת ונטלה.

אבל לאחר שהוא נוטל את ידיו ומספיג את המים, עוד לפני ברכת המוציא – הוא רואה דבר מה שמשיב לו את ערנותו: מתחת למזנון מנצנץ דבר מה שנראה כעשוי זהב.

בנהימה חסרת מילים הוא מורה לבחור נושא הנטלה להמתין, ולאחר שהוא בולע פיסת המוציא, הוא שולח אותו לבדוק את פשרו של הנצנוץ.

המשרת כורע על ארבע, כמעט משתטח על גחונו, ולבסוף מתרומם על רגליו בארשת סיפוק, מחזיק בידיו טבעת זהב מוכרת.

פרוסת הלחם נתקעת בגרונו של מנשה: "טבעת החותם של נדב!" השתעל, "מה זה עושה כאן?"

אצבעותיה של אשתו נכרכות סביב ידית הכיסא. "בביקור האחרון שלו אצלנו, כשהוא נטל ידיים, הטבעת נפלה ונעלמה", היא אומרת. "טוב שמצאת אותה, מנשה. יש לך עיניים חדות".

"לא במיוחד, בפרט לא כאשר הן עייפות כל כך", הוא זועף, בוחן את הטבעת, "ולמה לא סיפרתם לי על כך כלום עד עכשיו, ואיך זה שאף אחד מהצוות של הניקיון לא ניקה במשך החודשיים האחרונים את הרצפה מתחת למזנון?"

"היית עסוק", היא מתנצלת, "ובנוגע לניקיון – אני אקח את העניין לתשומת לבי".

לרגע הוא חושש שפגע בה: "הבית נקי", הוא אומר, "ודווקא לכן אני מתפלא כל כך. ואגב אם כבר עסקנו במשרתים רשלנים – " השאלה בנוגע לאגרטל הסיני כמעט נפלטת מבין שפתיו, אבל הוא מצליח לסיים: "כדאי גם שתעירי להם בנוגע לשטיפת הכלים. אתמול אחד הסכינים היה מלוכלך".

בבוקר המחרת הוא חוקר את משרתו האישי בנוגע לאגרטל הסיני, אבל זה מזהיר שהוא אינו יודע דבר על גורלו. "לא שמעת שנשבר?" חוקר מנשה קפחבר, "אף אחד לא דיבר עליו במטבח?"

"אף אחד לא דיבר על שום אגרטל שנשבר". המשרת מיטיב במיומנות את תספורתו של אדונו, והתער שבידו מיישר במיומנות את קו העורף, "אבל אם אתה חפץ בכך, אדוני, אני יכול לרחרח מעט יותר".

מנשה נושך את שפתו התחתונה. "אין צורך", הוא אומר. "אני יכול לשאול את אשתי ישירות". אבל כיוון שכבר גמר אומר שלא לעשות זאת הוא מחליט לחתום את פרשת הכד ולהמשיך הלאה.

לעומת זאת, בעניין טבעת החותם של נדב – כדאי לטפל במהירות האפשרית, ובטרם צאתו מן הבית הוא מטיל את האחריות לכך על כתפיה של נולקי. "עוד היום", הוא מבקש, "ודאגי לכך שהשליח יהיה אדם נאמן. אני מעדיף לא לחשוב איזה נזק עשוי להיגרם לנו אם הטבעת הזו תיגנב". היא אינה מתרגשת מחששותיו, והוא נד בראשו בחומרה: "מי שנכווה ברותחים כדאי שיזהר גם בצוננים", הוא אומר בנוקשות, "שם משפחתנו לא יעמוד בטלטלה נוספת. מוטב אפוא שתיזהרי".

היא מהנהנת ומצפונה מכאיב לו, משום שברור לו כי מעשיו בתקופה האחרונה אינם הולמים את האזהרה שהשמיע באוזניה זה עתה.

מה יקרה אם ייודע לאי מי כי הם מגניבים מזון ומוצרים אישיים שונים לחדרו של אשר בטרייר? שהאיש הצעיר זוכה, למשל, לאכול בכל שבת את מטעמיה של אמו?

נולקי אחראית לכך, היא יצרה את כל המגעים הדרושים, מצאה את השומר שהסכים לשתף פעולה ודאגה לכל הדרוש. אבל הוא שנכנע לדרישותיה ושיתף עמה פעולה אינו אלא.....

לבו של מנשה קפחבר שוקע עמוק אל בין קרביו.

אדם עלוב נפש. זה מה שהוא.

בדרך כלל כאשר יוצא שלוואן מארמון אביו חזרה לביתו הוא חש את עצמו קליל וצעיר כאילו הותיר באלקן מחצית מגילו ומחצית ממשקלו.

לאחר שהוא כבר יודע מה היו הנזיפות והגערות שספג, ובמשך מספר חודשים לא ידוע לא יצטרך להתמודד אתם שנית, הוא גם מאושר עד כדי כך שהוא משוכנע בכך שהדרך מאלקן לגיאט יפה פי כמה וכמה מהדרך המובילה מגיאט לאלקן, על אף שמדובר על אותה דרך בדיוק.

אבל הפעם הדרך המובילה הביתה ארוכה וקודרת משידע מעודו. איך יסביר לליאה שאין להם בררה? איך ישכנע אותה שהוא יישאר אותו אדם בדיוק גם תחת צלו הקודר של אביו? איך יגרום לה להאמין שבתפקידו החדש-ישן יוכל לפעול ולעשות המון דברים טובים? שזה אינו עוד שלב בתהליך 'איבוד העצמי שלו לדעת' כמו שהיא קוראת לזה, אלא פעולה נבונה ושקולה, הטובה ביותר עבורם ועבור כוזר?

הוא עסוק כל כך בעצמו ובמחשבותיו, שעד למועד ארוחת הצהריים הוא כלל אינו מבחין בשתקנותו של אלרון הרוכב לצדו, וכאשר הוא מבחין בה, לבסוף, הוא מזדעף. אלרון יודע עד כמה מסובכים וקשים חייו, אלרון מבין עם אילו משימות בלתי אפשריות יהיה עליו להתמודד בתקופה הקרובה, ובכל זאת – בלי בושה, הוא חושב אך ורק על עצמו, על שאיפתו לעבור מרשותו של יוסף דיאלידאן לבעלותו המלאה של בנו, ושוב מרשה לעצמו להרגיש ולהביע תרעומת על כך ששלוואן טרם ביצע עבורו את הטובה הזו.

שלוואן אינו אוהב את השאלה, ולא את הנימה הביקורתית הדקה ששזורה בה. האם אלרון באמת אינו מבין שכרגע לא יסכים הוד מלכותו להעניק לו מתנות מסוג כל שהוא? שהעלאת הנושא במועד לא מתאים לא רק שלא תועיל אלא גם תזיק?

מבטו הנוקב, המצפה של אלרון אומר שאכן הוא אינו מבין.

ופתאום חושב שלוואן שאולי יש צדק בדבריו של העבד הנורדי. הרי אלרון שלו מאז היו שניהם ילדים. העברת הבעלות תהיה פרוצדורה רשמית בלבד.

ומלבד זאת, בביקורו הנוכחי באלקן, בשונה מביקורים קודמים, נהג בו אביו בחיבה גדולה מזו שנהג בו לאורך כל השנתיים האחרונות, ואולי, אולי היה נכון לנצל את שעת הכושר הזו כדי למלא את משאלתו

המובנת כל כך של משרתו הטוב.

אבל יחד עם נקיפות המצפון מתעורר בשלוואן גם כעס גדול על האדם שעורר אותו. אלרון לא יכול היה למצוא לעצמו אדון שינהג בו בצורה חברית, נעימה ומכבדת יותר, ועליו להעריך זאת! לא לדחוק אותו לפינה, להציק לו ולרדוף אותו!

אלרון, המרגיש כנראה במבטו הנוקב של הנסיך, מרים את עיניו ומציץ בשלוואן לרגע; אחר כך הוא מנער את המפה בתנועה מהירה, מקפל אותה במיומנות לארבעה חלקים שווים, ושואל בשקט: "מה אני בעיניך, אדוני?"

השאלה מרגיזה את שלוואן. בעיתוי אחר ובהקשר אחר כנראה שהיה מעניק לעבד את התשובה שציפה לה ומשיב לו כי הוא חבר יקר וידיד קרוב. אבל בהתחשב בכל ההקשרים הנלווים, לא די בכך ששלוואן אינו מאפשר לבן לווייתו את התענוג הזה, אלא מחליט להיות בוטה עוד יותר מן המקובל, ובמקום להשתמש במילה המנומסת 'משרת' המאפשרת לשומעים להניח כי המדובר הנו בן חורין, הוא בוחר בביטוי אחר, שהשמעתו נחשבת לחסרת כל רגישות: "אתה העבד היקר, החכם והמסור שלי", הוא אומר, "למה אתה שואל?"

לרגע נעתק האוויר מריאותיו של אלרון, אבל ברגע שאחר כך עולה על שפתיו חיוכו המגחך, האהוב והמוכר כל כך: "עבד יקר חכם ומסור" אפילו מצד כרוז בשוק זה לא היה נשמע מי יודע מה מחמיא. ברכיהו בטח היה מצליח לנסח עבורך משהו יותר נחמד.

אזכור כישורי המסחר של ברכיהו לא משעשע את שלוואן. "מה זאת אומרת?" הוא שואל בצינה.

"כלום", משיב אלרון, ומושך בכתפיו, "אין כאן שום כוונות נסתרות, אדון יקר, חכם ואחראי שלי".

שלוואן מושך גם הוא בכתפיו, ולמרות שהוא אינו מתכוון לחקות את אלרון, המחווה נראית מעט לוועגת: "האם אין זו המציאות, אלרון?" הוא שואל בקול מתון, "והרי אתה יודע טוב כמוני שלא ניתן לשנות אותה".

"כן. נכון". קולו של אלרון נעשה חד פתאום, ואחר הוא מצטרד לכדי

צעקה: "חי שמים, שלוואן, שאם היית קורא לי 'חבר' הייתי מסכן את חיי ומספר לך הכל. אבל עכשיו, אפילו בשוטים ובעקרבים לא תוציא את זה ממני, לא לפני שנגיע לאחוזת סאנפאל".

"אם אינך רוצה לספר לי דבר מה, אינך חייב לעשות זאת", מטעים שלוואן, "זה אחד מהיתרונות שמקנות לך החכמה והמסירות שלך. אבל אם תמחל לי על ההערה, הגיע הזמן שתחדל מהמנהג הפגאני שלך להישבע כשאתה כועס".

אלרון מביט אל האופק. "בסדר", הוא אומר, "תמשיך כך, שלוואן. תמשיך. ובוא נראה אם ימצא לך חבר אחר שיואיל לגלות את אוזן מי האיש שהבטיח להוד מלכותו לרצוח אותך בהקדם האפשרי".

המילים מהממות את שלוואן, והזיק המהיר, הלגלגני מעט, שחולף בתוך עיניו של הגבר הצעיר שמולו מפחיד אותו, והופך את כעסו לקר ומסוכן. "אני מבין שאתה נרגז", הוא אומר בחומרה, "אבל אני לא מבין מה התכוונת להפיק מהבדיחה המטופשת הזו. מחל לי, אלרון, אבל חוש ההומור שלך עבר הפעם את גבול הטעם הטוב".

"גם חוש ההומור של הוד מלכותו", הסכים אלרון, בחיוך אדיב. "בפעם הבאה שנבקר באלקן אמסור לו את דעתך. כלומר, אם עוד תגיע לשם בחתיכה אחת, אדוני".

"אלרון!" נימת קולו של שלוואן אמורה להיות נוזפת בלבד, אבל בעוד הוא שם לב לצליל החרדה הצורמני שנלווה אל הנזיפה, אלרון מעניק לה יחס ענייני מופרז: "לשירותך, אדוני. במה אפשר לעזור לך, אדוני? האם תרצה אולי כוס מיץ גזר, אדוני?"

השאלה האחרונה מעוררת בשלוואן דחף פראי לנער את הצעיר השחצן עד שאוזניו יצלצלו. אבל במקום זאת הוא מציין בשקט: "איני מבין מה עובר לך בראש, אלרון. אבל מבחינתי אנשים שרוצים להרוג אותי אינם נושא לבדיחות משום סוג שהוא, ואני אוסר עליך לדבר אתי על הנושא הזה".

אלרון כורע ארצה ומכניס את המפה המקופלת אל תרמיל החפצים שלהם. "אני בהחלט מבין את גישתך לנושא. אבל פשוט חשבתי שהאפנה היום מאפשרת להתבדח על כל דבר", הוא שורך את התיק

בתנועה מהירה, "אבל בטרם אקבל עליו בקונם ובשבועה שלא להזדקק שוב לנושאים כאלה, אני חייב לציין שלפחות מבחינתי העבדות שלי היא נושא משעשע בערך כמו המוות האפשרי שלך".

שלוואן ממצמץ, ומבחין פתאום בקרירותו של היום, ובמראם האפור של השמים. "מעולם לא חשבתי שהעבדות שלך משעשעת".

אלרון משפשף את מצחו: "תזכיר לי איך התחילה הבדיחה ההיא? 'עבד מסור, נאמן וחכם' או משהו בסגנון?"

"אני מתנצל".

"בסדר. גם אני מתנצל", משיב אלרון בקלילות, ובתנועה קלילה אחת מכתף את התרמיל האימתני, "אבל לדעתי אין לי על מה, כי זו לא הייתה בדיחה".

סבלנותו של שלוואן עומדת לפקוע בקול נפץ, "כלומר?" הוא מנגן בסרקסטיות.

"איני יכול להרחיב, אדוני, מפני שלפני רגע אסרת עליי להמשיך ולשוחח על הנושא הזה".

"אתה ציני".

"זה האופי שלי, הוד נסיכותך. כשחיוך על שפתיי נולדתי וכשחיוך על שפתיי אני מקווה למות".

"אתה מוציא אותי מדעתי, אלרון! דבר כבר, או שאמכור אותך ללודים".

אלרון מסדר את שערו החלק כנייר. "האיום הישן חסר רגליים, שכן למרות הפצרותיי החוזרות ונשנות לא ביקשת מאביך להעביר לידך את הבעלות הרשמית עליי ואין לך רשות למכור אותי לאיש".

וכאן, כשם שחשש, אכן פוקעת סבלנותו של שלוואן, וקול הנפץ שנשמע הוא הרעש שמקימה ידו כאשר היא פוגעת בעצמה בלחיו של אלרון.

אלרון, שהתיק הכבד שעל גבו מסרב לאת תנועתו, מתנוודד, שולח באוויר זרוע מחפשת תמיכה, ונופל אחורנית, מסורבל כמקק גדול. התוצאה הבלתי צפויה ממלאת את שלוואן בחוסר נוחות. "קום, אלרון",

הוא אומר בקול מפיים, "קום והתנהג נורמלי, בבקשה. לא התכוונתי לפגוע בך, אבל הבדיחות שלך היום עברו כל גבול אפשרי".

אלרון מתהפך, ומתרומם בשיניים מהודקות ועיניים מוצרות, כשהתרמיל עדיין קשור לגבו, ובתנועות נוקשות הוא מסדר את שרוול חולצתו שהתרומם וחשף את קעקוע הנשר שעל זרועו.

מוצאו וגזעו ניכרים בו כעת יותר מאי פעם. ופתאום מודע שלוואן בחדות לכך שהם נמצאים באמצעו של שום מקום, אף אדם אינו נראה באופק, ידידו הקרוב אינו אלא עבד, צאצא לאומת לוחמים פראיים, ושבנוסף לכל אלה – אלרון גבוה ממנו בראש.

"שמע – " הוא אומר בשמץ של בהילות, "אני מצטער, לא התכוונתי לפגוע בך או להשפיל אותך. אני פשוט מתוח מאוד. אבא שלי אולי הראה לי פנים מחייכות אבל מתחת לפני השטח הוא מסתיר כל מיני נחשים..."

הנורדי קומץ את אגרופו הימני, ומכה בו על כף ידו השמאלית: "הרבה יותר נחשים ממה שאתה מוכן להאמין, טיפש! ראה באיזה אופן אתה מגיב למידע שהבאתי לך, זהב היית צריך לתת לי, לא סטירה!"

ורק עכשיו, לראשונה, מתחילות המילים לחלחל להבנתו של שלוואן. "בחדרי המשרתים דיברו על זה שאבא שלי ביקש ממישהו לרצוח אותי?" הוא שואל בשקט בשקט, כמעט בלחישת.

"נדמה לי שזה הנושא שעליו אנחנו משוחחים כבר עשרים דקות", מגיב אלרון ללא שמץ אהדה, "ותאמין לי שהתגובה שלך גורמת לי להתחיל להתחרט על נאמנותי המופרזת".

"אמא שלי?" שואל שלוואן.

אלרון בוהה בו.

"אבא שלי ביקש מאמא שלי לרצוח אותי?" מבאר שלוואן את שאלתו המקוצרת.

"אולי גם ממנה", החמלה רחוקה מאלרון כרחוק צפון מן הדרום, "אבל לא עליה דיברתי".

"אז על מי?"

אלרון פורש את ידיו במחוות אין אונים, ושלואן מבחין פתאום שזקנו הבהיר, כתפו ואוזנו של האיש מלוכלכים בבוץ. "צר לי, אבל בכעסי נשבעתי שלא אספר לך, אדוני".

אף פעם לא חשב שלואן שיוכל להתייחס בצורה כה עניינית ושקולה לאיום מפורש על חייו, אבל לאחר השנתיים המסויטות שעברו עליו הוא אינו מרגיש כל חידוש מיוחד במצב הנוכחי, והוא מוצא שישנה הקלה מסוימת אפילו באופן כזה של התרת הספקות.

"אתה יודע יפה מאוד שפיקוח נפש דוחה איסור שבועה", הוא אומר בקוצר רוח, "ספר לי, אלרון".

"לא", אומר אלרון.

"כן", אומר שלואן, "או שאולי אתה רוצה שאמות?"

"לא תמות. לא כל זמן שאני בסביבה".

"אתה יהיר למדי, אתה יודע?" שאלתו של שלואן רטורית ועיניו של אלרון בורקות שוב, כאילו חולפת בהן אש כחולה. "מתחיל להימאס לי מסגנון הדיבור וההתנהגות שלך, מר נסיך כוזר החדשה", הוא אומר, "אתה לא מתנהג כך, בדרך כלל".

"גם אתה לא", משיב שלואן מנה אחת אפיים.

אלרון פוקק את אצבעותיו בזו אחר זו. "תגיד לי", הוא שואל, "אתה באמת חושב שהיית יכול להחזיק אותי אצלך אם לא הייתי רוצה בזה? באמת נדמה לך שמישהו שיכול לקשור צעיפים סביב צווארך המעודן לא יוכל פעם אחת להדק את הקשר קצת יותר מן הרגיל פשוט מחוסר תשומת לב?"

אין עבד כאלרון בכל רחבי כוזר. אין פיקח, זריז, ערמומי, מבדח, ונאמן כמוהו. הוא שולט טוב כשלואן בחמש שפות שונות, מחונן בפיקחות של פוליטיקאי מלידה, ויודע להשתמש בחרבו לא פחות טוב משהוא משתמש בלשונו. ואם כאשר נרכש על ידי יוסף דיאלידאן, בגיל חמש עשרה, כבר הרקיע שוויו שחקים, הרי שכיום, לאחר ההדרכה והכישורים שרכש בארמון, אין כלל אפשרות לאמוד את מחירו.

ובהתחשב בכך שאלרון הנו כנראה היקר שבכל נכסיו, אין ספק בכך

שהייתה זו טעות רצינית להשפיל את כבודו ולעורר בו מרדנות.

"אני מבין שאתה כועס עליי מאוד כרגע", אומר שלוואן בעדינות, "אתה גם צודק. לא התנהגתי כראוי. כוונותיך היו טובות מאוד, ואני התנהגתי כסכל".

"נכון", אומר אלרון. "ועדיין אינך מבין כמה סכל היית. האמן לי, שהעובדה שדודי ברח עם חייליו ואנייתו והותיר ילד בן עשר לבדו על חוף זר, לא הפכה אותי לפחדן או חלש מאחיי הגדולים". בקולו אין כל רמז לבדיחות הדעת, ובעיניו קודחות שתי שלהבות, "אני נשאר כאן מבחירתי החופשית. ואני מבקש, לא, אני דורש, שהמונח עבד יחדל מלהופיע בשיחותינו. מספר הפעמים השתמשנו בו היום הנו די והותר לארבעים השנים הקרובות, בערך".

העובדה ששוב חוזר אלרון להתבדח, מפשירה מעט את הקרח שהקפיא את צווארו של שלוואן. "מאז ומתמיד ראיתי בך ידיד", הוא אומר, "והאמן לי שגם את פאר הייתי מפיל היום לבוץ אם היה מתעלל בי כשם שהתעללת אתה".

"את זה דווקא הייתי שמח לראות", מתאמץ גם אלרון ליישר את ההדורים, "למרות שאם לא נתעסק רק בסיפוקים מידיים, התנהגות כזו עשויה להיות לגמרי לא נבונה".

שלוואן צוחק, אבל צחוקו יבש, "לא תגיד לי מי האיש שנשכר לרצוח אותי?" הוא שואל.

אלרון מנענע בראשו ימין ושמאל: "את המידע הזה אשמור לעצמי, כעדות לכך שרק צו האלוקים הוא שמשאיר אותי משועבד לך. אבל אין לך סיבה לדאגה. הפלוני ההוא לא יעז להרע לך בזמן שאני בסביבה".

"סב סבך, אֶלְפֶּר הגדול, גם יכול היה ללקוט חצים במעופם, כמו שהיה אביקא בן גבתרי קולט את אבני הקלע שהושלכו על ירושלים?"

"ייתכן", אומר אלרון, "אבל למרות שאני לא הצלחתי מעולם לעשות זאת, עדיין אין לך סיבה לדאגה. הוד מלכותו מעוניין בסיבת מוות שתיראה טבעית לגמרי ולא תעורר באיש חשד או מצוקה".

עכשיו מופיעה בגבו של שלוואן הצמרמורת לה ציפה. "לשם מה סיפרו לך על כך?" הוא מתעניין.

"גם אני שואל את עצמי את אותה שאלה", אומר אלרון, וכשהוא מפנה את גבו לשלוואן הוא צועד לעברם של הסוסים, "ואני עדיין תוהה האם לא ייתכן שהכל אורגן כך כדי שאוכל להביא את החלטתו של הוד מלכותו לידיעתך, ולהסב את תשומת לבך לכך שאתה משחק באש, תרתי משמע".

"אבל אמרתי לו שאסע לביתה של חמותי, ואעשה מאמץ אחרון לגלות את סודה של האבקה!"

"אם כך, נראה שהוא באמת ביקש, בסך הכל, לדאוג לכך שהמאמץ האחרון הזה יהיה יסודי באמת".

שלוואן נושך את שפתו התחתונה במחוות מצוקה נואשת. "זה מטורף, אלרון!"

"אהה", מסכים ידידו, "אבל כמו שאמרתי לך קודם, לא צפויה לך שום סכנה כל זמן שאתה לידי. ועכשיו, בוא נזוז מכאן. המקום הזה כבר אינו נאה בעיניי".

"בגלל כל הדיון המיותר שנערך בינינו?" שואל שלוואן באהדה, "פשוט הייתי – "

עיניו של אלרון נודדות הצדה. "עזוב. לא תוכל לעולם להבין זאת. בוא נסתלק מכאן, וזה הכל".

עיניו של שלוואן נודדות אל הצד השני. "בלי קשר למה שסיפרת לי היום, תדע לך שכבר תקופה ארוכה אני מבין אותך הרבה יותר טוב ממה שאתה יכול לדמיין. אחרי הכל, גם אני לא יכול לברוח מכאן".

כשידו על גב הסוס מסתובב אלרון אחורנית. "מה הדמיון בכלל, מה עוצר אותך?"

"מה דעתך על השאלה ממה אכלכל שם משפחה? ממה אחיה? ומי יערב לי לכך שאיסתרק ואנשיו לא יחליטו להוציא אותי להורג במעמד חגיגי ורב רושם?" כל מילה מקרבת את שלוואן אל סוסו, ובצליל השאלה

האחרון הוא כבר יושב על גב הבהמה הנאה, ומבטו נעוץ בשביל המוליך לביתו. "אני אמצא פתרון", הוא מבטיח, ספק לעצמו ספק לצעיר הנורדי המתארגן גם הוא לרכיבה, "הכל עוד יסתדר על הצד הטוב ביותר, אלרון, עוד תראה. אני אגלה את סוד האבקה, ואשנה את זרימתה של ההיסטוריה. עוד תראה".

התכנית אמנם הוכנה בחיפזון, אבל נראה כי אין בה חיסרון של ממש. הצייר יגיע לאכסניה בשמה נקבו, שם יפגוש בו אולף, כשהוא לבוש כעבדו של האציל הכוזרי, תחפושת שתצדיק את המבטא הזר ואת זרותו התרבותית. הוא ישוחח עם האיש כדי לשכך מעט את חרדותיו, ואחר כך יתנצל בשם אדונו על כך שנאלץ לשנות את מקום הפגישה, ויוביל את הצייר אל הכרכרה ששכרו.

קאנוט ישב על מושב הרכב, סיגוראד יחכה בפנים. ולאחר שיבעיתו קצת את המסכן, יציעו לו את הפרס שהובטח למי שיפתח את פיו. והיה אם יגלו כי הפרס אינו משכנע דיו, ייקחו את הבחור אל היער, ויחלצו ממנו בדרכים אחרות את כל מה שרצו לדעת.

הכל מוכן, הכל מאורגן. ולא נותר אלא להמתין לרגע בו יסתלקו רולו וטוסטיג מן השטח ויאפשרו להם לצאת לדרך. אבל טוסטיג אינו ממהר לשום מקום. הוא רוצה להתגלות, הוא רוצה לחצוץ את שיניו, הוא נזכר פתאום שמזמן לא תיעד את קורותיהם ביומן המסע שהוא עורך... יש לו זמן והם אינם יכולים לדחוק בו כדי שלא לעורר את חשדנותו.

אבל לבסוף מסיים המתון שבחבורה את כל עיסוקיו החשובים, ובצוותא עם רולו הוא יוצא לביקור נימוסין בביתו של אחד מן הקרטוגרפים המלכותיים, שאמר כבר מזמן כי הוא סקרן להציץ במפות ששרטטו, והבטיח להראות להם את אוסף המפות המרשים ששמור בביתו.

הם לא ישובו לפני חצות הלילה, ובהתחשב בעובדה ששמש חיוורת עוד תלויה בשמים, נראה כי שום דבר לא ימנע מהם להוציא לפועל את תכניותיהם.

"תרמילים על הגב, והחוצה". פוקד סיגוראד, "חבל על כל דקה".
הוא בוחן את אולף, בעין ביקורתית, "תוריד את השרשרת והטבעות",
הוא אומר, "הן פוגמות בהופעה הכוזרית שלך. אבל חוץ מזה אתה
נראה סביר".

אולף אינו שש להיפרד משרשרת הקמע שלו. אבל לחציו של סיגוראד,
וגיחוכיו של קאנוט המתעניין האם הוא זקנה שאינה יכולה לשרוד
אפילו לילה אחד בלא צרור הקמעות שלה, מכניעים אותו לבסוף.

"יופי", סיגוראד בוחן שוב את הצעיר, מחרטומי נעליו ועד קודקודו,
"לעיניי אתה נראה בסדר גמור", הוא פוסק, "אבל אם ניקח בחשבון
שאנחנו זרים ולא יודעים לרדת לדקויות, מוטב שלא תיתן לו לחשוב
הרבה מדי. מוטב שלא תחלופנה יותר משתיים או שלוש דקות מן
הרגע בו יראה אותך עד לרגע בו תכניס אותו לעגלה, ברור?"

"לגמרי". אולף משפשף את כפות ידיו היבשות: "יוצאים?"

"יוצאים". סיגוראד פותח את הדלת בתנופה ונדהם למראה הצעיר
הכוזרי נמוך הקומה והמנומש העומד מצדה השני, האם שמע? האם
הקשיב?

"כן?" הוא אומר בחשד.

"אתם..." מגמגם הצעיר, "אתם הבטחתם את הפרס? למי שיספר לכם
היכן נמצא העבד בעל קעקוע הנשר?"

"אנחנו". מאשר סיגוראד, "אכן".

"אז אני רוצה את הפרס". הצעיר מעביר את לשונו על שפתיו, "אני
יודע איפה הוא. אני יודע עליו הכל".

"כן?" נחיריו של המנהיג הנורדי מתרחבים כאילו היה כלב שעלה על
נתיב ריחות, "איפה הוא, אם כן?"

"תתנו לי חצי מהכסף, ואגיד לכם", מחציף הצעיר פנים, "אחר כך
תתנו לי את החצי השני".

הוא חצוף, אבל אין בכך דבר. אם יתרשמו כי הוא משקר, יוכלו לקחת
ממנו את הכסף בלא מאמץ גדול יותר משנדרש לשבירת מפרקתה של
תרנגולת.

"תיכנס", אומר אולף בחביבות, "על נושאים חשובים מעין אלה לא מדברים בעמידה".

הם מובילים אותו פנימה, ועיניו הגדולות של הצעיר בוחנות בסקרנות בלתי מוסתרת את החפצים האישיים בעלי המראה הזר, הפזורים סביב.

"תשב, תשב", אולף וקאנוט ממלאים להפליא את תפקיד המארח, מבררים את שמו של הבחור, את מקום מגוריו ומקצועו, מאפשרים לסיגוראד להסב אליהם את גבו, לחלץ מנרתיק חגורתו את מטבעות הכסף, ולהניח את הערמה על השולחן.

"הרי לך", הוא אומר, "זה הסכום כולו. והנה מחציתו לפניך – " הוא חוצה את הערמה לשתיים בכף ידו הגדולה, והודף את אחת משתי הערמות לעברו של הכוזרי, "אבל לפני שתניח עליה יד, בוא ספר לנו מה בפידך?"

"הבחור שאתם מחפשים, אלרון, כולם מכירים אותו כאן", הצעיר הכוזרי נרגש עד כלות, ומילותיו יוצאות מפיו כשהן מקרקרות מעט, "אבל לא כולם יודעים על הקעקוע שלו... אני כן, כי עבדתי אותו פעם, בארמון של משפחת דיאלידאן – "

"יוסף דיאלידאן?" סיגוראד רוכן קדימה, "בטוח?"

"הוא מאוד מכובד שם על כל הצוות, נערץ כמעט". אומר הצעיר ומנענע בראשו, "הוא חכם וזריז, ויד ימינו של שלוואן".

"שלוואן הוא בנו של מלך כוזר החדשה?" אולף רוצה לוודא שהבין כשורה את המידע שנמסר לו.

"הבן הצעיר", מאשר האורח, "ואלרון הוא המשרת האישי שלו".

"ואיך שמעת על הנשר שמקועקע על זרועו?" מברר סיגוראד, ידיו שלובות בחשד. לא נושאת חן בעיניו העובדה שעליו לשלם לנער אודות מידע שרק מעברו השני של הגבול ניתן יהיה לברר את אמינותו.

"עבדנו ביחד", אומר הצעיר ומלקק שוב את שפתיו, אלא שהפעם נראית תנועתו זו מתוחה יותר, חוששת. "וחוץ מזה, שזה ידוע, הוא

בעצמו היה מתבדח על זה לפעמים. כשדיברו על סימני זיהוי או כתמי לידה וכאלה."

כתמי לידה? סיגוראד מתקשה להבין את הבדיחה, אבל משער כי אחיו הגדול, אביו של אלרון, היה נהנה ממנה.

"נברר את זה", הוא אומר, "קח את הכסף שלך, ובוא מחר לקחת את החצי השני. אם נאמת את הפרטים שהשמעת, תקבל אותו."

"עוד לא – " אומר קאנוט וזוקף אצבע, "קודם תאמר לנו בבקשה, איש צעיר, אם כולם יודעים את העובדה הזו, וכל אחד יוכל להעיד על כך שהיא נכונה, למה אתה היחיד שהגעת הנה? למה כולם שותקים?"

הצעיר נראה נבוך: "מפני... מפני שאתם מפחידים קצת", הוא מודה לבסוף במקצת האמת, "אנשים לא יודעים מה אתם מתכננים, ומעדיפים לא להתעסק אתכם יותר מדי..."

הוויקינגים מביטים זה בזה, ולבסוף מושך אולף בכתפיו: "נבדוק אם צדקת", הוא אומר, "בוא מחר לקבל את הכסף שלך, בסדר?" "או את העונש על חוצפתך", משלים סיגוראד בלבו, אבל אינו אומר דבר.

אולף מלווה את אורחם החוצה, ומתעכב עמו שעה ארוכה. כאשר הוא חוזר נראות פניו כאילו לגם ממעיין הנעורים: "הלכתי אתו אל בעל האכסניה שלנו", הוא מבשר, "ושוחחנו בצוותא על מלכה של כוזר השנייה, ועל צוות העובדים בארמונו. הגענו אגב כך לעבד ששמו אלרון..." הוא משתתק, "וכן. בעל הבית אישר שהועסק שם עבד כזה, שבתור עוזרו האישי של הבן, ואישיות חזקה וססגונית – היה דמות מוכרת מאוד ברחבי העיר."

"והיה לו נשר?" סיגוראד נשען על השולחן, מתקשה להאמין כי מסעו הגיע אל קצו.

"בנוגע לזה הייתי צריך קצת לדחוק בו". מודה אולף, "כנראה היה לו לא נעים שלא גילה לנו את האמת עד שהגענו אליו בעצמנו עם המידע... אבל בסוף הודה שהיה ידוע שיש לבחור איזו ציפור טרף על הזרוע, אם כי, לדבריו, מדובר דווקא על דיה או עיט."

סיגוראד מעביר יד על קרחתו: "הקעקוע היה של נשר", הוא אומר, "נשר במובהק. איש לא יתבלבל בין הנשר שלי, למשל, לבין עיט עלוב".

"לעבד קוראים אלרון. הוא בהיר עיניים ובעל שיער צהוב, לבן כמעט. וכולם יודעים כי הוא נורדי". קולו של אולף מרגיע, "לדעתי, לא רק שהעניין חייב בדיקה, אלא שאין כמעט סיכוי שאנחנו טועים בו. מצאנו את הנער, סיגוראד. לטעמי, אפשר לחגוג".

"עוד לא". דודו של אלרון חושק את שיניו, "עוד לא. יש לנו עוד הרבה מה לעשות. לחצות את הגבול, לאתר את הנער, לפדות אותו... וזה עלול לא להיות פשוט כל כך אם אדונו הוא אחד מנסיכיה של הממלכה!"

סיגוראד הוא רואה שחורות מושבע, ואיש מן הנוכחים בחדר אינו מתרגש מקולו הקודר. ובסופו של דבר, הם מצליחים לגרום גם לו להעלות חיוך על שפתיו, ולהזמין מספר בקבוקי יין ממרתף האכסניה.

על הצייר הממתין להם עד בוש, איש מהם אינו מהרהר שנית.

המפגש עם בני משפחתו משמח את ישי, אבל השמחה ההדדית אינה מונעת ממנו להבחין בחדות יתרה במצבו העלוב של המאהל. ובעוד הכל סובבים אותו בגילויים של חיבה מחממת לב, הוא מגלה כי המאהל הזה, בו מתגוררת אחותו, שוב אינו מקום קסום כמו זה שזכר.

האם הבעיה נעוצה בו, בכך שעניו התרגלו לסגנון החיים הכוזרי, המטפח והמעוצב יותר? או כשם שמתקבל יותר על דעתו – מצבם הכללי של בני משפחתו הורע באופן משמעותי בשנתיים האחרונות?!

"הפרנסה קשה", מודה לָאָרְיוֹן, אביו של דאן, והשמש האלכסונית שמאירה את פניו בקרניים קשות מבליטה את הקמטים שעליהן, "המלחמה לא מיטיבה עם אף אחד. גם לא אתנו".

החמלה שמציפה אותו, מכאיבה ללבו של ישי. "אני רואה שרוב הנערים במאהל בחרו שלא להתגייס", הוא אומר בזהירות, ומנסה בו זמנית להכין את הקרקע להצעת הגיוס, לשמה הגיע הנה, ולרמוז לגיוס לאחד מאפיקי הפרנסה הזמינים והפשוטים ביותר בזמן מלחמה.

"לא", פניו של לאריון נראות כאילו חוצבו מסלע. "מלחמתם של הכוזרים אינה מלחמתנו, ובכלל, לו הדבר היה נתון לבחירתי, הייתי מצמצם אפילו עוד יותר את המגעים בין הצעירים שלנו לצעיריהם שלהם. איננו יודע האם שמת לבך לכך, ישי, אבל העולם בו חיים ילדינו, והעולם בו חיינו אנו בימי נעירותנו, אינו אותו עולם."

העולם אכן השתנה, גם ישי מסכים לכך, אבל נראה כי המסקנות אליהן הגיע הפוכות מתובנותיו של דודו: "בדיוק בשל כך חייבים בנינו להצטרף למלחמתם של הכוזרים", הוא אומר, "במאבק הזה, על נשמתה של הארץ הזו, שני העמים צריכים ללחום בעד אותה המטרה".

"שהיא?"

"הדחתו של יוסף דיאלידאן?" מציע ישי.

"זו מטרתם של הכוזרים", לאריון נאנח, "אותנו דיאלידאן אינו מפחיד. עלינו הוא אינו מאיים. התיעוב שהכוזרים חשים נגדנו מגן על השבטים שלנו נהדר".

"כן?" גבותיו של ישי מתרוממות, "התיעוב? זה המונח המדויק ביותר, על פי דעתך?"

לאריון נאנח שוב: "אתה חי בין הכוזרים תקופה ארוכה כל כך, עד שכנראה התרגלת להבעות הביטול ולמחוות הבוז הקטנות. אבל עבור רוב האנשים זוהי חוויה משפילה מאוד. וטוב שכן. ההתבדלות מן הכוזרים הביאה לנו אך תועלת".

"כן?" תוהה הגיס הצעיר, "בתור המבוגר מבינינו, ודאי תשמח להזכיר לאדם צעיר פרט שנשכח מזכרונו: מי התגיירו הראשונים, הם או אנחנו?"

"הם", מודה לאריון.

"ואינך רואה שום השפעה חיובית בכך שדבקנו בדרכיהם והתגיירנו?"
לאריון נשען לאחוריו: "הרבה שנים חלפו מאז, יקירי. ומים רבים זרמו
בנהרות הארץ הזו".

ישי שותק. "אחטא לאמת אם לא אגיד לך שהגעתי הנה על מנת לגייס
את דאן", הוא נושם עמוקות, ומרים את ידו כדי לעצור את מילות
הסירוב שעל שפתיו של גיסו, "לא, לא לצבא הכוזרי – למשמר אזרחי
שמתארגן בעמק. קבוצת פעולה כנגד אותם שודדים שחמסו את עמל
השבט הזה לפני שש שנים, והפכו את בנך הבכור לנכה".
לאריון משפיל את ראשו.

"המשכורות תהיינה בגובה המקובל", ממשיך ישי, "ואני סבור שההכנסה
הזו תוכל להביא לכם ברכה".

המילים האחרונות גורמות לפניו של לאריון להתקשות. "ברור לך
שהכסף אינו יכול להוות שיקול לכאן או לכאן כאשר מדובר על חייו
וחינוכו של בני".

"ברור", מסכים ישי, "אבל דומני שאוכל להניח את דעתך אם אציין
כי בן האצולה שהקים את הגדוד הנו יוזבד בנטיליאן, בנו של האביר
הפרוש, ומנהיגה הצבאי של הפלוגה הנו האיש ששירתתי תחתיו במשך
שנותיי בצבא, ולא פגשתי מפקד הגון יותר ממנו בכל שנותיי שם.
ומלבד זאת – גם אני אהיה בסביבה בחודש-חודשיים הקרובים, ואוכל
לוודא שדאן מתמקם ומשתלב בגדוד החדש על הצד היותר טוב".

שמו של האביר הפרוש, כמו שמם של אבותיו לפניו, מוכר בכל האזור,
ולאריון נד בראשו: "ומי ערב לי שהבן דומה לאב?" הוא מתעניין,
"בטוחני שלא אחכים אותך בדבר אם אציין שגם לעשיו היו אב צדיק
וסב נודע בשערים".

ישי מחייך בנימוס: "שלח אתי את בנך, ואת שבע עשרה שנות החינוך
המוגדרות שהענקת לו, והנח לו לבדוק את העניין מקרוב", הוא
מציע, "אבל השמועות מספרות כי הבן ראוי לייחוס שלו, לפחות כשם
שבנך ראוי לשלו. נער כוזרי טוב והגון, ישר דרך וירא שמים. שלח
אתי את דאן, לאריון. לא ייגרם לו נזק, היחידה הזו עשויה להציל
רבים מפגיעות בגוף ובנפש, ואתם זקוקים לתוספת ההכנסה הזו, ולו

רק כדי שתוכלו לרכוש תרופות".

לאריון מצמצם את עיניו ומביט אל המרחקים. "כולי תקווה שאתה צודק בחלקו הראשון של המשפט לפחות כשם שאתה צודק בחלקו השני. אנחנו זקוקים לכסף עד כדי כך שלא אתבייש לשאול האם פלוגת השומרים הזו מציעה גם היא מקדמה כספית, כשם שנהוג בצבא".

"היא מציעה", מאשר ישי, "והכסף אצלי".

לאריון נאנח בשלישית ומשפיל את ראשו. "הלוואי שהייתי יכול לסרב לך", הוא אומר, "אבל תוכל לקחת אותו אתך, ישי. אם רק תצליח לשכנע אותו להסכים לכך".

פרק שמונה עשרה

את קופסת העץ השחורה, המשופשפת, סיבת כל מסעם, הסתיר יתיר בתוך שק פשוט ומחוספס, מלא במזון תרנגולים. בצאתם מן העיר הניח את השק, ברישול מכוון, תחת אחד מספסלי העגלה, מתוך תקווה שגם אם יעצור אותם סיור ביקורת כל שהוא, לא יעורר השק הריק למחצה כל סקרנות מיוחדת.

בלילה, בשעה ששכבו לישון, הניח יתיר את השק מתחת לראשו, מגן עליו מפני גנבים ושודדים מזדמנים העלולים להוציא את הטעם מן המסע כולו, אבל כעת, שב ודחף אותו תחת הספסל, והפטיר כלפי רניל 'פקח על זה עין, בבקשה', בטרם עלה והתיישב לצד איסטיאס, על מושב העגלון.

רניל, שלא הכיר את הביטוי והונחה על ידי סבתו להיות צייתן ולבצע כל הוראה שיידרש, לא הבין את פשר בקשתו של האיש בעל הפנים החמורות, אבל מתוך הנחה צייתנית כי הוא אינו אמור להבין כל דבר, אך אמור בהחלט להגיש כל עזרה שתידרש ממנו – היה מוכן ומזומן לבצע את ההוראה שקיבל. במאמץ לא קטן משך את השק והוציאו

ממקומו, מניח אותו על הספסל לצדו, במקום בו יקל עליו להתבונן בו לאורך הדרך כולה.

והוא אכן עשה זאת, מביט בה בעקשנות על אף הפיתויים הרבים שקרצו אליו משולי הדרך, למרות העייפות שהסבו לו טלטולי העגלה, ואפילו שעניו דמעו מן המאמץ להישאר דבוקות אל נקודה אחת זמן ממושך כל כך.

אבל במבטו, הנעוץ בשק, לא היה כדי להועיל בשעה שהסוסים עצרו באחת בשולי דרך שנסתיימה בפתאומיות במצוק חד. וכיוון שלא היה בעיניו של רניל כוח לרתק את השק למקומו, נחת השק בחבטה עמומה למקומו הראשון שתחת הספסל.

בתחילה לא הבחין רניל המבוהל בצניחתו של השק, אבל גם כאשר הבחין בכך לא העניק לעניין שום מחשבה נוספת, בעקשנותו הצייתנית פשוט חזר והעלה את השק למקומו שעל הספסל ושב והביט בו בעייפות עד שעצרה העגלה למנוחת צהריים, שאז ירד כמסוחרר מן העגלה, ושפשף את עיניו הדואבות בהבעתו של גיבור המחזיר את חרבו לנדנה. "עשיתי מה שאמרת לי, אדון יתיר", הצהיר בגאווה כמוסה, "לא גרעתי מן השק שלך עין. לאורך כל הדרך השגחתי עליו היטב".

גאוותו של הילד שעשעה את שני הגברים מלומדי הסכנות. "נפלא", אמר יתיר, "טוב שסבתא שלך החליטה לשלוח אותך אתנו, איש קטן".

המחמאה ערבה לחכו של רניל והעלתה חיוך על שפתיו: "אני שמח להושיט עזרה", הוא אמר בתמימות שובת לב, "כל אדם רוצה להביא תועלת".

יתיר הנהן בראשו: "בדיוק כך", אמר, ואז קימט את גבותיו והוא שאל בזעף: "אתה הנחת את השק על גבי הספסל?"

"כן", אמר רניל, אינו מבין את פשר ענני הסופה המתרגשים עליו, "כדי שאוכל לראות אותו כל הזמן, כמו שביקשת, אדוני".

איסטיאס צחק קצרות: "אמרת לו לפקוח עין על השק, יתיר", הסביר בקול נמוך, "ונראה שהוא עשה כדברייך בדיוקנות, פשוטו כמשמעו".

"כן", הסכים רנ"ל, "הסתכלתי עליו כל הדרך, כלומר חוץ מהרגע שבלמתם את העגלה וגם אני וגם השק נפלנו מהספסל, כמובן", הוא הצטחק, "אבל מיד כשהתיישבתי חזרתי ופקחתי עליו עין עד שהגענו הנה".

תמימותו הייתה משעשעת את יתיר בכל יום אחר. אבל לא באמצעה של משימה. "יופי", אמר יתיר קצרות, "סבתא שלך ודאי הייתה גאה בך לו ידעה. איסטיאס, תן לשומר הצעיר שלנו דבר מה טעים לנעוץ בו את שיניו. אני עולה רגע לבדוק את שלומו של השק".

"מה כבר יכול לקרות לשק של דורה?" שמע את קולו של הילד מאחוריו, וכיוון שלא נשמעה כל תשובה, הניח יתיר כי איסטיאס השתקן פשוט משך בכתפיו כתגובה.

אבל גם אם נפילה לא יכולה לעולל דבר לשק מלא בדורה, הרי שרבו כוחה להזיק לקופסת עץ רקובה למחצה שמסתתרת בתוך שק שכזה, ואצבעותיו המגששות של יתיר חשו מידית בקרש השבור שעיוות את צורתו של השק.

לסתו התחתונה של יתיר נעה קדימה, והוא נושך את שפתו העליונה. באצבעות נוקשות ממתח הוא פותח את קישוריו של השק, חופר בו מעט, ושולף החוצה את התיבה השבורה.

אנשיו של אבנר עשו עבודה טובה דווקא. בנסיונם לשוות לתיבה מראה עתיק ומיושן ככל האפשר, בחרו בעץ פריך, רקוב למחצה, ובמסמרי מתכת חלודים. עכשיו מזדקרים מסמרי המתכת מחלקיה השבורים של התיבה.

מה עושים?

בתנועה זהירה מנסה יתיר לקרב מחדש את חלקי התיבה אלו לאלו, אבל התזוזה רק גורמת למסמר נוסף להישלף ממקומו.

איזה יופי!

יתיר מחזיק את עצמו לאדם השולט בעצביו, ואינו נכנע במהירות לייאוש או לתחושת חוסר האונים. אבל בכל הסיפור ההזוי הזה, ברנ"ל ובסבתא שלו, באבנר ובסודה של פטי, בחובה לעבור את הגבול

ובמוסריותה המפוקפקת של השליחות כולה – יש משהו שגורם לו לאבד את עשתונותיו.

"למה?" הוא צועק, "למה עשית את זה? למה נגעת בשק? מי ביקש ממך?"

עיניו של רניל גדלות והוא תוקע את אצבעו בפיו באותה הבעה מטומטמת מעצבנת שיתיר אינו מסוגל לסבול. "אם אתה לא מבין מה שאומרים לך – תשאל! ואם אין לך שכל לשאול, לפחות תשתמש במה שיש לך כדי לא לגרום לנזקים! תראה מה קרה לתיבה הזו עכשיו! מה אעשה בה?"

"אני חושב הוא ראה". קוטע את צרחותיו קולו האדיש, העצל לכאורה של איסטיאס, "עזוב אותו, יתיר. הוא לא התכוון לשום דבר רע".

"מה זה משנה לי מה הכוונות שלו!" נדמה ליתיר כי איבד את השליטה על מיתרי קולו, שכן לבטח לא התכוון להתיז את המילים הללו בקול רם כל כך, "מה זה משנה לי, איסטיאס! מה משנות הכוונות! משנה העובדה שאני צריך לחזור למשלח שלנו ולהגיד לו שלא אוכל למלא את המשימה שלנו! ולמה? בגלל ילד מטופש – " קולו חדל פתאום, והוא אינו יודע למה. האם בגלל הפחד והעלבון שמתערבבים בעיניו הפעורות של רניל, בגלל מבטו הקר של איסטיאס, או בגלל זכרונות ילדות שחונקים אותו פתאום.

מה איסטיאס רוצה ממנו כשהוא מביט בו כך, כאילו היה פושע?

והאם רניל לא נהג בטיפשות נוראה וביצע טעות שגם שבעה חכמים לא יוכלו לתקנה?

האם לא מגיע לילד, לכל הפחות, להבין באיזו רשלנות נהג ואיזה נזק גדול הסב להם בטיפשותו?

אבל התשובה היחידה שהוא יכול למצוא במבטו של איסטיאס הנה 'לא' בא' רבתי.

והוא מסב אליהם את גבו והולך משם.

חצי שעה נדרשת לו כדי להתאושש ולגבור על העלבון והכעס.

אבל כאשר הוא מתקרב אל קרחת היער, ושומע מבין העצים את קול צחוקו של הילד, צחוק חף מכל רגש אשמה או נקיפת מצפון, ורואה את איסטיאס השתקן וחמור הסבר יושב עם הפרחח הצעיר על אותו גדם עץ ומשתעשע אתו כאילו לא הרס הילד הזה את כל תכניותיהם – גואה בו חמתו שוב.

"אני רואה שביליתם יפה בהעדרי", הוא אומר בצינה, ונדהם לראות כיצד השניים, גם איסטיאס! קופצים בבהלה למשמע קולו. "בואו נבדוק עכשיו איך משקמים את ההרס שהילד הזה חולל".

שפתיו של איסטיאס נעות, אבל הפעם מתנהג האיש כצפוי ממנו, ואינו אומר דבר. גם רניל שותק, אצבעו תקועה בפיו.

"אני שמח לראות שלפחות הרמתם את הקופסא מהאדמה בהעדרי", יתיר בוחן את שברי העץ בהבעת גועל, "נראה מה נעשה עכשיו. אני מתלבט אם יש טעם להמשיך ככה". גלגלי מוחו עובדים בעודו מדבר, "אני חושב שלא תהיה לנו בררה אלא לנסות למצוא תיבה אחרת כדי להניח בתוכה את הדפים הללו".

"רעיון הגיוני, אדוני", אומר איסטיאס בשקט.

"יהיה עלינו להיכנס לעיר לשם כך. זה יסיט אותנו לא מעט ממסלול הנסיעה שלנו... בזבוז של יום וחצי".

בזבוז של יום וחצי בגלל ילד לא זהיר, בזבוז של יום וחצי! בגלל ילד שלא אמור היה להיות כאן בכלל!

"מה שצריך – עושים", אומר איסטיאס במעשיות, "השארנו לך אוכל, אדוני. תרצה לאכול כאן או בדרך?"

הם השאירו לו אוכל, בטוב לבם! אהה! אבל הפעם מצליח יתיר לכבוש את זעמו, "אטול ידיים ואוכל בדרך", הוא אומר בשלווה חיצונית ולא כנה, "אין לנו זמן לבזבז".

העיר הקרובה נמצאת הרחק מהם, והדרך לא סלולה. הסוסים מקפצים בחוסר נוחות על פני השטח הלא אחידים, והנוסעים מיטלטלים בתוך

העגלה עד שעצמותיהם מתפוקקות. ולאחר שרניל מקיא בפעם השלישית אל מעבר לדופן העגלה, מבין יתיר שהתכניות תיאלצנה להשתנות פעם נוספת.

"טוב", הוא אומר, "נחזור למסלול המקורי, הדרך הזו עבירה אולי בשביל הולכי רגל. נמשיך לכיוון הגבול וננסה להשיג קופסא אחרי שנעבור אותו. בינתיים תעשה לי טובה ותיקח את הילד הזה ותשטוף אותו קצת. בסדר?"

הילד הזה מעפעף ובולע בניסיון להסתיר את הדמעות. אבל למרות שיתיר יכול לנחש שהוא חש את עצמו עלוב וזנוח ומתגעגע עד כאב לסבתו – הכעס שהוא חש כלפיו מסרב להרפות.

והכעס, זאת יודע יתיר טוב מאוד, אינו רק בגלל התיבה. בגלל מה עוד?

על כך כבר לא יודע האיש הצעיר להשיב. למרות שכאשר הוא מביט בצמד המתרחק ברור לו שגם הוא וגם הם היו מרגישים טוב יותר לו היה מצליח לפצח את החידה.

אם היה יכול להסביר להם, ולעצמו –

שמה?

שהוא כועס על רניל מפני שאינו מחבב אותו? מפני שהוא מפחד מפניו כל כך?

מפני שבניגוד לכל האנשים האחרים שקל ופשוט היה לכבוש את לבם במילת מחמאה או תובנה פיקחית – הילד הזה שומר על לבו כבכספת ומביט בו כאילו היה אדם רשע ואכזר?

ושהוא אינו יכול לשאת את המבע הזה מפני שדי בכך, בקמצוץ הזה של חשד וחוסר אמון, כדי לגרום גם לו עצמו לחשוד בעצמו שמא הוא אכן כזה?

נוכחותו של המלך מאחורי הדלת הסגורה גרמה לאנשים בחדר ההמתנה

להמעט בדיבור. וגם כאשר נזקקו בכל זאת לומר משהו זה לזה – היו לחישותיהם חרישיות ומלאות כבוד. רק השליש דיבר בקול רם יותר, קורא בשמו של האדם הבא שיזכה להיכנס לפני המלך.

עוד שלושה נותרו לפניו, ומהללאל כבר גילה שצליל צעדיהם בשעה שנכנסו אל אולם הראיונות ובשעה שיצאו ממנו היה שונה לגמרי. כאילו בשעה שהיו בפנים, מאחורי הדלתות הסגורות, הוסר מעל גבם שק כבד ותמורתו הוענקה להם תקווה. אבל הוא עצמו עצבני כלטאה חסרת זנב, שכן עוד לפני שהוא עובר בדלתות הגדולות ולאור שיחותיו עם המלך בעבר – הוא יודע בבהירות גמורה כי הם אינם רואים את בבואתו של יקוואל באותה הצורה.

וכיוון שהוא יודע כי שניהם צודקים באותה מידה, לא ברור לו כלל באיזו זכות ובאיזה אומץ הוא בא לבקש מן המלך ללכת בדרכו, ולהאמין ולקוות כי החלק היפה שביקוואל, אותו חלק מלא עצמה, מסירות ואכפתיות יגבור על הצדדים היפים פחות שבאישיותו של הנסיך?

הלחץ פוקק את גרונו של מהללאל, והוא משפיל את מבטו אל מרצפות השיש המשתלבות זו בזו ליצירת דוגמת פסיפס מורכבת. האם הוא סכל גמור כאשר הוא מוכן לסכן את טיב קשריו של המלך עבור אדם שאינו יודע להעריך כלל את גודל המתנה הזו ולעולם לא יבין את ערכה האמיתי? שאף פעם לא הבין ואף פעם לא יבין, כי בכל פעם בה ביצע את אחד ממעשי המשובה החביבים עליו פגע גם בכבודו של מהללאל בחצר המלוכה ופגם ביחס הידידות המיוחד שרחש המלך בתחילה לנסיך מן היערות? אבל יקוואל עמד לצדו ברגעים הקשים ביותר של חייו, וגילה באותן דקות רצון אמיתי ובגרות שהעניקו למהללאל כוח לשאת את גורלו, ומהללאל אינו יכול לשכוח לו את חסדו הראשון. גם לא כאשר המחשבות על כל מה שעשוי היה להיות והשקט העצום השורר בחדר ההמתנה דורכים עד אין קץ את עצביו. פעם אחר פעם הוא קומץ את ידיו המיוזעות, ומנסה להרהר בעניין אחר, ניטרלי ככל האפשר, בארכיטקטורה הייחודית של החדר, למשל, בדוגמא המעניינת שיצרו אריחי השיש על הקירות, בנעליו מחודדות

החרטום של הסוחר הזקן והנכבד שיושב על הכיסא מולו; ובכל פעם מחדש מתגלים מאמציו כחסרי תוחלת. עוד איש יוצא מן החדר הפנימי, מחייך בגלוי. מאושר ממש. יופי לו. הוא לא צריך לסחוב על כתפיו את הידיעה שהמלך חש כלפיו תרעומת, ואינו נאלץ לשאת את הידיעה שכל חסד שינהגו בו לא יהיה אלא זיוף והעמדת פנים. אבל להתחמק מן המשימה אי אפשר. לא כשיקוואל הנו האדם היחיד שהעניק לו תקווה ונחמה כשעמד בצל הגרדום. לולא זאת – לא היה מראה כאן את פניו היום.

הוא נשם עמוקות את אווירו הצונן של חדר הקבלה, לא נשאר לו עוד הרבה זמן לחכות. עוד מעט יקראו לו פנימה.

כשהיה נער קינא איסתרק באביו בשל הכוח העצום שבידיו, ביכולתו המיוחדת להביא תועלת רבה כל כך לכל כך הרבה אנשים, לנחם אותם ולחבוש את פצעי לבבם. באותם ימים נדמה היה לו שאם רק יישב על הכיסא הזה ויוכל בעזרת מילים ספורות למחות דמעות ולהשיב תקווה לעיניהם של בני אדם – יהיה המאושר באנשים.

ואביו? רק צחק ושלח אותו לכר הדשא, לתרגל סיוף או לאמן את הסוסים.

היום גם הוא מוכן לצחוק לתמימות הנהדרת של ילדותו. לכך שלא הבחין באלו שאת פניהם נאלץ אביו להשיב ריקם, ושלם ראה כמה מורכבות ההכרעות אותן צריך אביו לקבל מבלי שיעמדו לפניו אלא רק דקות ספורות להקשבה ולהכרעה. וכיצד לא ראה שאת הכאב והצער שפורקים האנשים מעל לבם הם מניחים על סף לבו של האיש שנדמה להם כעשוי מתכת.

למען האמת, בסיומו של יום ראיונות שכזה, חש איסתרק כאילו שולי הכתר שעל ראשו מחודדים כסכינים, ונדמה לו כי אם לא יקום ויברח מכאן – ילבינו שערותיו כליל עוד לפני שימלאו לו שלושים.

עוד מסכנים ועוד סובלים, עוד צרות ועוד תלונות, עוד בקשות ועוד רעיונות, עוד ידיעות ועוד משאלות. המון אנשים שצריך לעודד מבלי להבטיח למלא את בקשותיהם, המון אנשים אחרים שיש לנזוף בהם ולהיזהר שלא להבהיל אותם יתר על המידה. עוד כמה פסקי דין, שחייבים להתחשב בכל צדדיה של הבעיה – ועדיין השמש במרומי השמים, ושעות קבלת הקהל רחוקות מלהסתיים.

אבל גם היום הארוך ביותר עתיד להסתיים לבסוף.

"אזרח אחרון ממתין להוד מלכותו", מקריא דָּנָאֵל מן הלוח שידו, "מהללאל מקאן, שמבקש – "

"מהללאל מקאן!" המים נתקעים בגרונו של איסתרק, "הוא לא הופיע ברשימה שהצגתם לפניי אתמול!"

"בניו של סוחר הפרוות שאמורים היו להופיע לפני הוד מלכותו נאלצו לבטל את הראיון בשל פטירת אביהם", מתנצל ראש הלשכה, "וכיוון שבנו של שר המלחמה מפציר בנו כבר שבועיים כי יורשה להופיע בהקדם לפני המלך, ראינו במאורע עגום זה הזדמנות למלא את בקשתו".

המילים רבות, ואיסתרק שהבין את הרעיון הכללי עוד בטרם נאמר מנצל את הזמן כדי לגבש את תגובתו. הוא יכול לסרב. העובדה שלא אישר אמש את הזמנתו של מהללאל הנה תירוץ מנהלי מצוין. וביטול הראיון ישמש גם כנזיפה הגונה בראש הלשכה שלו, המגלה לאחרונה עצמאות רבה מדי. אבל סירוב כזה אינו ראוי לבנו של שר המלחמה המסור שלו.

ולפיכך מניח המלך את כוס המים שבידו על טס הנחושת האובלי ומסתפק באמירה שקטה: "לא היית צריך להרשות לעצמך חירות שכזו בקביעת סדר היום שלי, נכבדי".

איש החצר המיומן משפיל את ראשו לנוכח הנזיפה הפומבית, קולט היטב את הצלילים הדקים שבקולו של המלך וממהר לומר: "אדאג לכך שמקרה כזה לא יישנה, הוד מלכותך. אומר לו עכשיו ללכת ולשוב ביום אחר, השעה המאוחרת יכולה להוות סיבה מספקת להוראה כזו; ובנוגע לעתיד – "

"לא", המלך עיף, "אין צורך. הורה לו להיכנס".

מנהל הלשכה נד בראשו ומנסה להשתמש באחת מן המיומנויות החשובות ביותר של איש חצר – ולהבין את כוונותיו הסמויות של המלך. ולמרות שאין זו הפעם הראשונה שהוא מבחין בכך שכאשר מתקרב מהללאל מקאן לאזור נעשות הכוונות הללו מורכבות מדי לפענוח, הוא מנסה בכל זאת לתקן את אשר עיוות באומרו: "אם הוד מלכותו חש – "

"הוד מלכותו חש כי הוא מעוניין לדבר עם האזרח הזה כשמוחו רענן, ולא מלא בצרותיה של אתיל". קולו החד של איסתרק מבשר לכל בר דעת כי לא זו היא הסיבה האמיתית שהובילה לקיומו של הדיון המיותר הזה. ואיסתרק שנרגז על עצמו ועל תגובותיו הנסערות שעלולות להפוך לרכילות מסקרנת ביותר, מחליט לנהוג במהללאל בכבוד יוצא דופן, שיכחיש כל שמועה זדונית. כך שכאשר נכנס האיש הצעיר לאולם הראיונות, הוא קם לקראתו בחיוך רחב, ומזמין אותו לשבת על הכיסא שלצדו.

למהללאל נראה החסד הזה מלגלג כמעט. עוקצני. כאילו ניסה המלך להזכיר לו את שתי היממות בהן נהגו זה בזה אחווה כאחים. "הוד מלכותו נוטה לי חסד רב מכפי שמגיע לי", הוא אומר בשקט.

איסתרק מישיר אליו מבט, "דומני שאני הוא זה שאמור להחליט בעניין הזה". אבל החיוך הקטן שעל שפתיו אינו מצליח להפשיר את האיש הצעיר שמולו.

גם מיכאל נהג בו קיפאון כזה, לפעמים. והרתיעה והפחד הדק שהוא יכול לקרוא על פניו של מהללאל מכאיבים לאיסתרק מאוד. אין בעולם הרבה אנשים שהעזו אי פעם לנהוג בו ידידות כמו זו שנהג בו מהללאל ביומיים הראשונים להיכרותם, ואין הרבה אנשים שגם לאחר מכן המשיכו והציעו למלך חברות אמת חסרת פניות, כמו זו שהציע לו מהללאל בשנתיים האחרונות. עם כל ההבדלים הקיימים ביניהם, עם כל הפער בין המצבים והחוויות שצברו בימי חייהם, בכל זאת חש איסתרק פעמים רבות כי מהללאל מבין אותו טוב יותר מכל שאר מכריו. טוב אפילו מנאיתן.

ואבדנה של הידידות הזו, והרתיעה שתפסה את מקומה, מכאיבים לו יותר משאפשר לשער. מה עשה? במה חטא? איזו תכונה נפשית או נטיית נפש בלתי ראויה גרמו לחבר האחד והיחיד שלו לחוש כלפיו סלידה קרה ולשמור מפניו מרחק?

"במה זכיתי לביקורך היום, מהללאל מקאן?" הוא שואל בנעימות, המסווה היטב את עלבונו.

השאלה פשוטה, והמלך ממתין בסבלנות לתשובה. אבל מהללאל שותק, נאבק במבוכת מה במשפטיו המתוכננים שהתבלבלו כולם פתאום, ואינו מצליח למצוא את מילותיו שאבדו.

"באתי הנה כדי לבקש עבור ידיד יקר שלי – " הוא אומר לבסוף, "נער טוב לב, גם אם שובב לפעמים, שהנו גם אחד מנסיכי הכבוד של הממלכה הזו". דברים רבים למד מהללאל בשנתיים האחרונות, אבל מפני משחקי מילים וצחצחות לשון ברח כמפני אש, ונותר אחד האנשים הכנים ביותר שפגש איסתרק מעודו. ולפיכך גם מבלי להציץ בעיניו ולראות את הברק העומד בהן יודע המלך הצעיר כי בן שיחו מתכוון לאשר הוא אומר: יקוואל יקר לו.

נהדר.

זה אמור להיות פרט מידע משמח מאוד.

אבל אם כך למה זה יבש קולו של המלך ומפני מה הוא נוקשה כל כך כאשר הוא אומר: "גם הוא שמח לעמוד אתך בקשר. ואני מודה לך על כל הזמן והמאמץ שאתה משקיע כדי לסייע לי בחינוכו".

מהללאל נבוך מן האופן בו בחר המלך לתאר את ידידותו עם יקוואל, והפך אותה למעין שליחות קודש רווית צביעות והעמדות פנים. "הוא בחור טוב", הוא אומר בקול נמוך, "והוא באמת רוצה להשתפר, ומתקדם כל הזמן. אני שמח להיות לו לחבר בדרכו, זו זכות עבורי".

רוגז תופס את איסתרק.

"הבעיה היחידה היא – " הוא אומר בחדות, "שעל אף שלאורך כל השנתיים האחרונות אתה משבח ללא הפסקה את התקדמותו של אחי, ואני מאמין שאתה מאמין בדברים אותם אתה משמיע, אחרים נכשלים

בנסיונם להבין על מה אתה מדבר. אומר לך בכנות, כי הייתי שמח לראות משהו מן השיפור הזה בעצמי. לא רק לשמוע עליו מכלי שני".

מהללאל ממצמץ, מנסה להתעלם מכל שנאמר עד הנה ולהתמקד בדבריו הנוכחיים של המלך. "הוד מלכותו לא מבחין בשום שיפור? אבל יקוואל השתנה כל כך!" הוא מוחה.

"אני יודע שכך אתה אומר". איסתרק משתתק לרגע, נושך את חלקה הפנימי של שפתו העליונה, ומוסיף בקול מתון: "אולי המילים שבחרתי היו חריפות מדי, ונבעו ממאורעות שאינם קשורים ישירות אל אחי. ואני מבקש את סליחת שניכם על כך". הוא מאלץ את עצמו לחייך לפני שהוא מוסיף ואומר: "הבן, בן מקאן, איני טוען שאתה משקר, אנשים נוספים השמיעו באוזניי מילים טובות על הנער. אבל אני לא זוכה לראות את השיפור הזה בעיניי. לפעמים יש לי תחושה שהוא מתאמץ להבליט את החסרונות שלו כאשר אני נמצא בסביבתו הקרובה".

מהללאל משפשף ציפורן אצבע אחת בבשר האצבע הסמוכה לה, ומחוות חוסר הנוחות הזו בולטת לעיניהם של כל המתבוננים בו, "אני יכול רק לציין שהוא בורר בזהירות רבה יותר את חבריו, מתפלל ברצינות רבה יותר, ואני בטוח שהוד מלכותו הבחין שהנער גם מתייחס בקפדנות רבה יותר לחובות חברתיות שכרוכות במעמדו".

"שמעתי על כך", מודה איסתרק, מתופף קצרות על ירכו, ואחר כך אומר: "כבר ציינתי שהייתי שמח לראות את השיפור הזה במו עיניי".

מהללאל כולא אנחה, מרים את עיניו ומציץ בפניו של איסתרק. "האם יורשה לי להתנסח בחופשיות באוזני המלך?" הוא שואל בכבדות.

"דבר", אומר איסתרק לבסוף, לאט ובשקט.

מהללאל נושם עמוקות: "יקוואל זקוק מאוד לאהבה", הוא אומר, "אני יודע זאת כיוון שגם אני הייתי מאוד זקוק לה, פעם".

ההשוואה בין קורות חייו של מהללאל לבין נעוריו המעודנים של אחיו גורמת לאיסתרק לנוד בראשו בחוסר הבנה מהולה בלגלוג. "אני אוהב

אותו מאוד. אם על כך הוא מקונן באוזניך, אמור לו כי אלמלא אהבתי אותו כל כך היו חיי נראים אחרת. לגמרי אחרת."

"ברור", אומר בנו של שר המלחמה, ובאומץ לב ראוי להערכה הוא ממשיך ואומר: "אבל אשאל את הוד מלכותו שנית, האם ייתכן שיקוואל אינו בוגר דיו כדי להבין שגם אם מציבים לפניו דרישות, וגם אם נוזפים בו עדיין אוהבים אותו מאוד? ייתכן שהוא חושב שלאישיותו, לעצם קיומו, אין ערך בעיני הסובבים אותו? שאוהבים אותו רק באותה מידה שהוא משביע את רצון הסביבה?" מבחינתו של מהללאל השאלה רטורית, אבל איסתרק אינו מתייחס אליה באופן זה.

"אם הוא זקוק לאהבה, והוא חושב שאוהבים אותו באותה מידה שבה הוא משביע את רצון הסביבה – הוא היה אמור להשביע את הדרישות המינימליות של אותה 'סביבה' עלומת זהות, או לפחות להעמיד פנים שהוא משתדל להשביע את רצונה. תעיד הממלכה הזו כי אני טיפוס הנתפס לקפריזות או שוגה בחלומות בהקיץ, ואני סבור כי דרישותיי מאחי הצעיר הנן מינימליות ביותר. מינימליות עד כדי כך שלא ייתכן לרדת נמוך מהן מבלי להעמיק אל תוך מרתפי הסרייר. מסור לו זאת, ובדוק האם יש בקדקודו די בינה כדי להבין את הרמז הדק שבדבריי."

דממה משתררת באולם הדיונים. דממה עזה כל כך כך, עד שלו היה זבוב נחבט אל צדה החיצוני של דלת האולם, אפשר היה לשמוע את משק כנפיו.

מעולם לא התנסח המלך בחריפות כזו כלפי אחיו הצעיר. ונדמה למהללאל כי אלמלא היה שוגה בניסוחם של דבריו לא היה המלך איסתרק עושה זאת גם היום.

אבל חסרונות אופיו שהובילו אותו עד הנה, הן גם יתרוננו ומקור חוצפתו כאשר הוא אומר: "הוד מלכותו ודאי אינו מתכוון לדברים במשמעותם הפשוטה. העולם מלא באנשים חופשיים שמעלתם פחותה ממעלת אחיו. יקוואל אולי טועה לפעמים, שוגה בפעמים אחרות, אבל כל זמן שקיים בו רצון בסיסי להיות טוב הוא ראוי לאהבת אמת, גם אם לעתים הוא אינו מתנהג בהתאם לציפייה הסבירה מנער בן

מעמדו".

"אז גם אתה מודה שלעתים קרובות הוא אינו מתנהג בהתאם לראוי מנער בן מעמדו", קולו של איסתרק עייף, "ולכן מוטב שנסיים את הדיון הזה כעת במסקנה כי אני אוהב מאוד את יקוואל, אחי הקטן, בלי קשר למידת הציות או חוסר הציות שלו. העובדה שאני חש צער כשהוא עושה שטויות ושאני עדיין מציב לפניו דרישות – לא סותרת את האהבה שלי ולא הופכת אותה לתלויה בדבר. היא רק מעידה עד כמה אכפת לי ממנו, ומספרת על כך שאני עדיין נותן בו אמון". הוא משתתק. "לשם מה הגעת הנה היום?" שואל לאחר מכן.

"על מנת לבקש מהוד מלכותו להפגין את האמון הזה", בקושי גובר מהללאל על תחושת התבוסה שלו, "ולשטוח לפני הוד מלכותו את בקשתו של יקוואל: הוא אינו מרוצה מן התפקידים הזוטרים שניתנו לו עד היום, והוא חש בוגר דיו כדי לקבל איזו משרה רשמית שתניח לו להוציא לפועל את כישוריו, הוא ישמח מאוד לעשות זאת".

"משרה", אומר איסתרק, ובשבריר חיוך ציני מברר: "אתה הענקת לו את הרעיון הזה? עד כה נדמה היה לי שהוא משתוקק דווקא לנופש".

"פעמים רבות נופש הנו מקום מפלטם של המאוכזבים, אלו שאינם מוצאים סיפוק בעמל יומם", אומר מהללאל בעדינות, "והנסיך משתמש בהעדרה של משרה הולמת כהוכחה לחוסר האהבה וחוסר האמון שהוד מלכותו חש כלפיו".

"אם כך תוכל לומר לו בשמי כי אין בין משרה לאהבה שום דבר. אני אוהב אותו, אבל תפקידים אני מחלק לאנשים לפי כישוריהם ולפי מידת הכבוד שאני חש כלפיהם. אני לא יכול להעניק לו שום תפקיד משום סוג שהוא כל זמן שהוא ממשיך להתלבש בצורה בה הוא מתלבש ולדבר בסגנון ובשפה המוניים כל כך".

"זה חשוב לו מאוד", מציין מהללאל, "וגם אם הוד מלכותו לא הבחין בכך עד היום, ודאי יוכל לשמוע מאנשים אחרים שיקוואל ביצע ויתורים לא פשוטים בשנים האחרונות, ושהתנהגותו היום חריגה הרבה

פחות מאשר בעבר."

איסתרק עוצם את עיניו לרגע, ותווי פניו הישרים מתעוותים לשנייה אחת בהבעת כאב. "אני אחשוב על זה, מהללאל, ואתאמץ מאוד למצוא לבעיה פתרון. אבל במחשבה ראשונה אני לא רואה דרך להעניק לו משרה שתכבד אותו, ובו בזמן לא ייגרמו לבית המלוכה או לעם נזקים מעצם העובדה שהמשרה הזו ניתנה לאדם כמותו".

"הוא לא כזה נורא", לבו של מהללאל מתכווץ בכאב, "הוא בחור טוב, והוא מתקדם, מאוד".

אבל איסתרק רק נד בראשו לשלילה. "אמור לו שאחפש לו משרה", הוא אומר בצרידות קלה, "ואני עייף כעת, נוכל להמשיך ולשוחח בהזדמנות אחרת".

זה לא רמז, זו הוראה, ומהללאל קם על רגליו במהירות, תוהה מה יאמר ליקוואל ומה תהיינה השלכותיהן של המילים האלה.

אבל נראה כי הוא אינו היחיד שחושב על כך, עובדה היא שבדרכו אל הדלת עוצר אותו קולו העייף של המלך: "אל תעביר לו דבר מפרטי שיחתנו", הוא מבקש, "רק אמור לו שאחשוב עליו ושאנסה למצוא לו משרה הולמת". המלך נאנח, "אתה חופשי ללכת לדרכך, מהללאל. יברך האלוקים צאתך ובואך מעתה ועד עולם".

יקוואל כבר ממתין לו בחוץ, ובצוותא הם פוסעים אל הכרכרה הממתינה למהללאל בחוץ.

"אחיך אוהב אותך", מגיב מהללאל לשאלה שבעיניו של הנסיך, "הוא הקשיב לי היטב, והבטיח שינסה למצוא לך משרה הולמת".

יקוואל נד בראשו: "הוא קבע אתך פגישה נוספת? אמר לאיש החצר שלידו תאריך שבו יזכיר לו לשלוח לך תשובה רשמית?"

מהללאל נד בראשו. "לא. אבל אני אנדנד לו אם יהיה צורך".

יקוואל צוחק. "נחמד מצדך", הוא אומר בקדרות, "אבל אם הוא לא יזדרז, כבר לא יהיה צורך. לא לנצח אשב ואמתין לחסדיו כמו כלב מצורע".

הצליל האפל שבקולו של יקוואל והמילים בהן הוא בוחר להשתמש גורמות לזכרונות בלתי נעימים להציף באדים את מוחו של מהללאל: "אל תדבר כך", הוא מבקש, "אל תקרא לעצמך בכאלו מין שמות".

"בפרט שהוא הכלב ולא אני", מסכים יקוואל באדישות מזויפת הנשברת כאשר הוא מטלטל את ראשו בזעם. "אל תנזוף בי", הוא נוהם, "אל תנזוף בי, מהללאל! לא תרוויח מכך דבר, ורק תגרום לי להסביר את עצמי בפירוט רב ומיותר, אם אתה מבין את כוונתי".

לבו של מהללאל יוצא אליו, ואף על פי שלא הוגן להשוות בין איסתרק לאבא הגדול, בכל זאת הוא יכול להבין כמה כמה יקוואל לאהבה וכמה כואבת לו כל דחייה ומשפיל אותו כל עלבון שהוא סופג מידיו של אחיו. האיש שעבורו הוא כמעט בגדר כל יכול.

"יהיה בסדר, יקוואל", הוא אומר, "יהיה בסדר, אל תדאג". אבל בניגוד לאכפתיות ולחמימות שבקולו של מהללאל, יקוואל מעשי עד מאוד כאשר הוא שואל: "מתי?"

השאלה טובה, מאוד מאוד טובה. ולמהללאל אין אפילו רעיון כיצד נכון להשיב עליה.

"אביך חושב שעליך ללכת", אומר ישי לדאן, ונשען בגבו אל אחד העצים הגדולים, מחוספסי הגזע, "אבל הוא מתיר לך את הבחירה האם לעשות זאת או לא".

דאן מגחך: "אוייה לה לבחירה כזו", הוא אומר, "איזו בחירה זוהי בדיוק – שגם לו היית שייך לשבטי המונדרים הפראיים היה עליך למלא אחר הוראותיו של ראש השבט שלך, וכעת, כשאתה איש יהודי הנך מחויב במצוות כיבוד אב?"

טוב לו במאהל. בין האנשים שהוא מכיר מאז נולד. במקום בו הוא בנו של מנהיג מוערך, ואיש צעיר ומצליח בזכות עצמו. והרעיון להתחיל את חייו מן ההתחלה, בחברת צעירים כוזרים, שמלכתחילה יראו אותו כנמוך דרגה, נראית לו כחלום בלהות.

ישי מחייך: "הייתי בן גילך כאשר התמודדתי עם אותה שאלה בדיוק, ואיני מצטער על הבחירה שביצעתי. אמת היא שהכוזרים מתנשאים לפעמים, אבל אינך גאוותן, הלא כן?"

דאן נד בראשו: "מסתבר שכן יש בי גאוות חיים בסיסית", הוא מציין ביובש, "סוג מסוים של רגש שמנחה אותי לא לשחות בתעלת ביוב, למשל".

"אהההמ", אומר ישי בעניין, זוקף את גבותיו, "ואם אמך תגסוס לרגליך, ובקצה השני של התעלה יצמח העשב היחיד שיכול להעלות ארוכה למחלתה, לא תשחה גם הלוך וגם חזור בכדי להציל את חייה?"

"אל תפתח פה לשטן", המילים מתגלגלות מגרונו של דאן כאילו היו בהן חיים משלהם.

"לא תעשה זאת?" ישי עקשן.

דאן נד בראשו, מבין כי ישי שמע על כך שבאביב שעבר צלל לתוך אחת התעלות הללו כדי לשלות תינוק בן שנתיים שמעד לתוכה רגע או שניים קודם לכן.

לא הייתה זו מסוג החוויות שאדם רוצה להרהר בהם שנית, בפרט לא לאחר שהתברר כי הילדון החביב בסך הכל הסתתר מעיני אמו וכרסם בשקט עוגייה בצלו של אחד העצים... אבל כשהיה דאן ער בלילות, והרגעים ההם היו חוזרים אליו, כסדרת הבזקים מהירה של תמונות צבעוניות, ידע שהחוויה היא ביגרה אותו, הבהירה לו כמה עצומים הם כוחות נפשו, והוכיחה לו שאם רק ירצה יוכל להשיג שליטה מלאה על כל אחד ואחד מהם.

"איש אינו גוסס". הוא אומר בשקט.

"כן?" ישי מביט סביב, "איש".

דאן מרים את ראשו אל הכוכבים הזרועים מעליהם. "אבותינו שרדו חורפים קשים מאלה, כך לפחות מספרים".

"המספרים דוברי אמת. הם רק לא מתעכבים על העובדה שאבותינו שרדו בזכות אותם בודדים שהקריבו את עצמם למען הכלל. אם מישהו

יכול לדאוג לכך שלהוריו ואחיו תוענק האפשרות לשבוע בימי הקרה ובמקום לנהוג באחריות הוא מסתתר מאחורי חצאי סיפורים ורבעי אמיתות..."

דאן מהדק את שפתיו ומהנהן בקבלת דין: "אם אקריב את עצמי יהיה בכוחם לרכוש ציוד לחורף?"

"שכר שנת עבודתך הראשונה משולם מראש, ובזהב", משיב ישי לאטו, "והסכום נאה בהחלט. אני מאמין שמלבד ציוד לחורף אפשר יהיה להשתמש בו גם כדי להשיא את גולי לאיש. והגיע הזמן לכך, לכל הדעות".

דאן מחייך, וחיוכו עצוב למדי, עצוב עד כדי כך שישי חש עצמו כרשע כאשר אומר הנער בעצב: "ובכן, מי אני שאומר לך 'לא'?"

"זו הסכמה? לשירות של ארבע שנים? אפשר להעניק לך מטבע? לא תהיה לך אחר כך דרך לחרטה".

דאן עוצם את עיניו ושפתיו נעות בתפילה אילמת. "כן", הוא אומר בפקחו את עיניו, "איפה היא, המטבע המדוברת?"

"כאן". ישי פושט את ידו ומטבע הנחושת הקטנה נוצצת בתוכה. "בשם יוזבר בנטיליאן ואיחוד אבירי הצפון, אני שוכר אותך לגדוד ההגנה האזרחית. משך שירותך יהיה ארבע שנים, ומשכורתך, כקבוע בחוק. דבר לא ייגרע".

הוא ממתין רגע, וכאשר דבר אינו מתרחש הוא מוסיף בקול חגיגי הרבה פחות: "קח אותה, דאן. אם אתה רוצה להצטרף לשירות, היא שלך".

"ואם איני רוצה אלא מוכרח?" דאן מבקש להתבדח, אבל צליל קולו מבטא זאת רק למחצה.

ישי מושך בכתפיו: "מבחינת החוק, אם לקחת אותה מרצונך החופשי, מבלי שאיש יעמוד מאחוריך עם פרגול, כנראה שהסתתר בכך שמץ של רצון. אבל אני האחרון שאכפה עליך לפעול בניגוד לצו לבך. טובתך חשובה לי לא פחות מטובת המשפחה כולה". הוא שותק עוד רגע ואחר כך מוסיף: "אולי איני דוגמא, דאן. אבל אחזור ואומר לך

שאיני מתחרט על החלטתי".

מבטיהם נפגשים לרגע ועיניהם אומרות הרבה יותר משיוכלו מילים להביע.

"חלמתי אחרת", אומר דאן לאחר אותה שתיקה, רבת דקויות, "אבל אתה טוב בתור תעמולתן". הוא נוטל את מטבע הנחושת, נוגס בה בסמליות, ותוחב אותה לכיסו.

"שיהיה לברכה!" מאחל ישי בחום, "שתצא לשלום ותחזור לשלום, ותצבור בדרך רק חוויות טובות".

כשכל חפציו ארוזים, ועקיצות הפרידה של חבריו מאוחסנות עמוק בלבו, ניגש דאן להיפרד מסבו, ולבקש את ברכתו ועצתו.

הברכה נאמרת במלמול חרישי שדאן אינו מצליח לפענח אותו. אבל לאחר מכן מעניק לו סבו החכם עצה שמאוששת את פחדיו ומקפיאה את לבו: "גם אם ישפילו אותך", אומר הזקן, "גם אם איש לא יעריך את מעלותיך ולא יראה בך מידה טובה – הכרח את עצמך לזכור מי אתה".

דאן בולע את רוקו ומעז להרים מעט את מבטו, להציץ אל תוך עיניו העששות של זקנו. "מי אני, סבא?" הוא שואל.

החכם הזקן צוחק חרש. "באת לכאן לבקש מחמאות?" הוא שואל לאחר מכן, "לשם מה?! מה תועלת תהיה לך בכך? מה שאתה יודע אודות עצמך – אין לך צורך לשמוע. ומה שאינך יודע – לא תקבל כאמת גם אם אצעק את המילים באוזניך", הוא נד בראשו, והכה בגב ידו על לחיו של דאן, "לך, ילד, לך", אמר, "והאלוקים יצליח דרכך".

אם בגיל שבע עשרה חשב מהללאל כי הוא יודע הכל אודות הסבל האנושי, הרי שבגיל תשע עשרה כבר ידע שטעה. בדידות וניכור אמנם

פוצעים את הנפש, אבל כאב גדול עוד יותר מסבה לאדם הידיעה כי אכזב את האהובים עליו.

ולמרות שבדרך כלל מצליח מהללאל להתעלם מכך, הרי שהיום הוא מכיר בעובדות ללא כחל ושרק.

בדרך כלל שהיא, למרות מאמציו האין סופים, על אף רצונו הטוב – הוא כישלון אחד גדול בעיני כל אלו שנתנו בו אמון.

עבור יקוואל, עבור המלך, ועבור האיש החשוב מכולם – עבור אביו.

אביו שחלם על יורש שימשיך את שושלת מקאן המפוארת, וקיבל בן צולע, שלא יוכל להמשיך את המורשת המשפחתית להצטיינות בשדה הקרב; שעודד אותו להקדיש את מרצו ללימוד התורה הקדושה, והעניק לו את כל הסיוע האפשרי כדי שיצליח להשלים את הפערים בינו לבין תלמידי הישיבה המלכותית, והתאכזב פעם נוספת כאשר נכשל בנו במבחן הקבלה לישיבה, ניסה להשלים עם האכזבה הזו, ונחרד לגלות שבנו מעביר כספים לעברו השני של הגבול מבלי לקבל אישור מתאים... וכשלאביו המאוכזב ולהוד מלכותו הזועם מצטרפות גם אכזבתו הצורבת של יקוואל ומילות התסכול המרירות שלו, מעידות עד כמה הוא רחוק מכל הקומפלימנטים שחלק לו מהללאל בשיחתו עם המלך, הרי שכל עמלו ומאמציו של מהללאל מוטחים בפניו בבוז.

המחר יהיה אולי טוב יותר. כעסי האתמול ייספגו באדמה הבוצית, תקווה חדשה תזרח מעל האופק. אביו ישוב לשמוח בעצם העובדה שיש לו בן, גם אם אינו מושלם כפי שאמור היה להיות. גם אם על אף מאמצייהם המשותפים ממשיכות צלקות העבר לבצבץ מתחת לשמיכת ההווה.

מחר יצליח לפייס את המלך, ומחר גם יגיע היום בו יתבגר יקוואל סוף כל סוף.

אבל המחר רחוק. והיום הזה חש מהללאל שאין ביכולתו להמשיך ולשאת את חברתם של בני האדם.

געגועים ליער שלו, לעצים גבהי הצמרות ולשקט הבראשיתי, גורמים לו להחליט לשחרר את הרכב לדרכו, ולבטל בניד יד את הצעתו של המשרת להילוות אליו בדרכו. הוא כמה לשקט. רוצה להתרחק מן האזור המיושב, ולחפש מעבר לגבול העיר את השקט והבדידות שהכאיבו לו בנעוריו, אבל אפשרו לו להחלים ממהלומות החיים בקצב שלו.

למטה, במרחק לא עצום, קרץ אליו המַנְיָאָר, זוהר לאור השמש, ובמין אינסטינקט הישרדות החליט לרדת לשם, למצוא לעצמו פינה שקטה, נחבאת, ולשבת שם עד שימצא כוח לשוב אל החיים. הדרך בה צעד לראשונה בחייו לא הייתה קלה כשחשב, ודרך הנעליים דקות הסוליה המקובלות בין אצילי כוזר יכול היה לחוש כל אבן שדרך עליה.

כל כך הרבה השקיע ביקוואל, כל כך הרבה רצון ולב. כל כך הרבה מחשבה ורגש השקיע גם ביחסיו עם המלך, במאמץ להיות ידיד אמת לאדם הבודד ביותר בממלכה כולה. כל כך הרבה אהבה, כל כך הרבה כבוד רחש כלפי אביו; אהבה רבה כל כך שסייעה לו אפילו לשכוח מי האיש האשם בכאבים המטרידים את מנוחתו בכל פעם בה מתחלף מזג האוויר... ולהאשים בפציעה הזו רק את עצמו ואת ציותו לדרישותיו של יוסף דיאלידאן.

וכל רצונותיו הטובים, כל רחשי לבו הכמוסים ביותר, נרמסו ביממה האחרונה מתחת מגפי החיים. האנשים היקרים לו בעיר הזו, ההדורה מדי, ירקו בפניו היום הזה.

כשהוא מדוכדך עד לאין שיעור, המשיך מהללאל יורד אל הנהר, נתמך בענפיהם הנמוכים של העצים ביניהם פסע.

מחר יהיה טוב יותר, הוא מבטיח לעצמו, מחשב את צעדיו בזהירות. אף אחד לא התכוון לשום דבר, הוא מוסיף ומעודד את עצמו, וממלא את ריאותיו אוויר נקי וצלול. יש ימים כאלה. ומותר לך לקחת לעצמך איזה שהוא פסק זמן להתרגעות, אם רק תזכור שהמחר לבטח יהיה טוב יותר, שבדרך זו או אחרת יירגעו לבסוף כולם –

האומנם?

כשהוא נתמך בענפיו של שיח כל שהוא, עוצר מהללאל ומביט על

העמק היפהפה הפרוש לרגליו, סופג לתוכו את מראה המדרונות התלולים, המכוסים בצמחייה בוהקת, את יופיו של הנהר. דממה מופלאה שוררת סביב, רק ציוצים קטנים, בודדים, של ציפור מים לבנה מפרים את השקט. הירוק, התכלת, וזהב קרני השמש על המים יוצרים תמונה מרהיבה הנוגעת עמוק בלבו הפצוע של מהללאל ומשיבה לו את שלוותו.

לרגע אחד בודד.

שכן ברגע שלאחר מכן ניתקת אבן קטנה אחת מן ההר תחת כובד משקלו, והוא נורה קדימה, כאבן ממקלע.

הנפילה מהירה כל כך, עד שכאשר הדי צעקתו המבוהלת חוזרים אליו הוא שוכב על פניו שש אמות למטה מן המקום בו עמד קודם לכן. המום וחבול הוא ומנסה להתרומם על אמות ידיו, אבל התנועה האטית שהוא עושה – מפרה את האיזון העדין של גרגרי העפר והאדמה, והוא ממשיך ומחליק על בטנו קדימה ולמטה, וידיו שמתנופפות לצדדים בניסיון לעצור את הנפילה רק גורמות לסלעים כבדים וגדולים יותר להצטרף אל המסע שבסופו קולט אותם המניאר בזרועות רטובות, העוטפות את מהללאל קצר הנשימה בחיבוק מקפיא ומושכות אותו אל המעמקים.

פרק תשע עשרה

במים חודרים אל פיו ואל אפו של מהללאל ולרגעים נראה כאילו תנועות החתירה הנמרצות שלו אינן מביאות כל תועלת. אבל אז מגיח ראשו מעל פני המים וענף ערבה רוכן מעליו ומסייע לו למשוך את עצמו אל הגדה.

על סלע חלקלק הוא משתעל עד שאדי המים מסתלקים מריאותיו, וממשש את פניו המדממות.

כמות הדם מרשימה, אבל עד כמה שמצליחות אצבעותיו לקבוע – למרות כל הדם הנוטף על חולצתו, שום נזק של ממש לא אירע.

רגעים ארוכים הוא יושב תחת העץ, מסדיר את נשימותיו הקטועות. אחר כך הוא מנגב את פניו בקומץ עלי ערבה, מנסה להתרומם ומגלה שמשוהו בכל זאת קרה. הכאב שחותך את גופו, מעקב רגל ימין ועד למות, מסחרר אותו לגמרי.

הניסיון השני – גרוע אפילו יותר. וכשהוא רועד מעצמת הכאב, צונח מהללאל חזרה אל מקום הישיבה הקודם שלו.

"בסדר", הוא אומר חרש, "אז סתם ריחמתי על עצמי עד עכשיו. הייתי כפוי טובה. אבל מה אעשה עכשיו, ריבוננו של עולם?"

דממה עונה לו, וכאב חולף בגרונו כאשר הוא בולע את רוקו.

הטוב והשפע להם זכה בשנתיים האחרונות נטלו ממנו, כנראה, את בינת החיים הפשוטה שרכש ביער. וניעור רציני, של שלושים אמות במדרון, קרסול נקוע ומרפקים משופשפים עד הבשר נדרשו כדי להזכיר לו שאף אחד לא חייב לו כלום. גם לא ריבוננו של עולם. היה עליו לשמות. גם ביום הזה. בכך שיש לו ידיים שמצפים ממנו ליותר מדי, ואב שינזוף בו לעתים ויתאכזב ממנו בפעמים אחרות.

אבל עכשיו קצת מאוחר מדי להבין זאת.

הנוף סביבו מרהיב, פראי, ושומם לגמרי. איזה הלך נודד ודאי עובר כאן מפעם לפעם, אבל היום הזה כבר נוטה להעריב, וקצת קשה להאמין שמישהו יחליט לחצות את העמק בדיוק עכשיו.

הוא יכול, אולי, לזחול על גחונו במעלה ההר, אבל כיוון שאת הדרך למטה עשה במהירות רבה כל כך, סבור מהללאל שחבל על הזמן ועל המאמץ. הנפילה החוזרת עלולה להיגמר באופן גרוע יותר מקרסול שבור.

מה יחשוב בסטיאן מקאן כאשר בנו האובד ייעלם שוב?

דווקא משום שיש לו אי אלו השערות, וגם היכרות קרובה עם כמה מרכילאי אתיל, מעדיף מהללאל שלא לחשוב על כך. על כל הפטפטנים ורעי הלב שיטענו כי מלכתחילה ברור היה שהסיפור כולו ייגמר בטרגדיה, שיתהו מי היה השוטה שהאמין שעוזר יערן יכול לנסות להשתלב בחיי האצולה הגבוהה של אתיל...

הצלילים והמראות שבדמיונו גורמים לו להדק את שיניו, ולאזור את כוחותיו לניסיון נוסף. על רגל אחת וקצה הבוהן של הרגל השנייה הוא מדדה לאורך הנהר, עד שנמצא לו כפיס עץ ישר אליו יוכל לקבע את כף הרגל ושלווה ענפים קצרים וישרים שאמורים לתמוך בקרסול. הוא כוסס בשיניו גבעול ירוק ארוך של אחד מן השיחים הצומחים לצד הנחל עד שהוא מצליח לנתק אותו, ואחר כך מלפף את הענפים כולם סביב רגלו.

הקיבוע מועיל פלאים, אבל אפילו עז הרים לא תוכל לטפס במדרון התלול הזה כשאחד מקרסוליה נקוע. מהללאל מהדק את שיניו ומצטמרר בתוך בגדיו הרטובים.

אם ההר הוא בלתי אפשרי, וההמתנה אינה אופציה, הרי שהנהר הנו הפתרון היחיד...

מהוסס מביט מהללאל במים. על אף החוויה הבלתי נעימה שעבר בתוכם קודם לכן, כעת הם נראים שלווים למדי. הוא לא שחיין מצטיין, נכון. אבל בשל עקשנותו של בסטיאן מקאן שטען כי מחובתו כאב ללמד את בנו לשחות – הוא סבור שיוכל להתמודד אתם. או שאולי לא?

הוא זורק ענף קטן אל המים וצופה בו שעה שהוא מסתחרר הלאה עם הזרם במהירות גדולה למדי, המעידה על עצמתם של המים, והרעיון להיכנס לתוכם בעצמו שוב אינו נראה לו מוצלח כל כך.

אבל מהן האפשרויות האחרות העומדות לפניו?

אפשרות אחת היא להישאר כאן, בקור החודר, בבגדים רטובים וללקות בדלקת ריאות בעוד כל אתיל מרכלת על הסיבות להיעלמותו המסתורית. אביו יהיה אומלל כל כך... המחשבה על אביו גורמת לו להסב את ראשו אחורנית, אל האפשרות השניה, המגולמת בדמות המורד התלול. האם הוא מסוגל במצבו לטפס בשיפוע התלול הזה, שגם עבור אדם בעל שתי רגליים שלמות יהיה אתגר לא קל?

מהללאל נושם עמוקות. אם הוא אינו רוצה לשבור את מפרקתו וגם לא רוצה ללקות בדלקת ריאות קטלנית, מוטב לו שייקח את הסיכון הכרוך בחצייתו של הנהר. הוא מסיר מגלימתו העליונה את הסיכה היקרה הפורפת אותה, מחבר את הסיכה לצווארון חולצתו, מקפל את הגלימה ומניח אותה למשמרת בין שני סלעים בולטים – ומאלץ את עצמו להיכנס אל המים.

המים קרים כעת לא פחות משהיו כאשר צנח לתוכם קודם לכן, ונדרשת מידה מסוימת של כוח רצון ושליטה עצמית בכדי להישאר

בתוכם. אבל מהללאל מצויד בכמות גדולה משני המצרכים הללו, ובתוקף הוא הודף את עצמו הרחק מן הגדה ומן הסלעים החדים שעל שפת הנחל וקרקעיתו.

תנועות ידיו חדות ויעילות, אבל הרגל הפגועה מגבילה לא במעט את יכולתו לשחות. בהיסוס, אולי אפילו בצביטה של חרדה, הוא מתבונן על האדמה המוצקה, הסלעית והיציבה שנותרה מאחוריו, ואז שוב עולים בראשו כמה ציטוטים נבחרים מדיבוריהם העתידיים של רכלני אתיל, והוא מהדק את שיניו והודף את עצמו הלאה.

על אף הכאב העולה מן הקרסול גופו מציית לו בנאמנותו הרגילה, וזרועותיו מפלחות את המים ביעילות. אלא שתנועותיו החזקות מבצעות עוד פעולה אחת, שבתחילה הוא אינו מודע לה. וכאשר בכאב חד חודרת לתוכו ההבנה כי קיבוע הקרסול שלו משתחרר והולך – אין לו כל דרך לסייע לעצמו. בנקודה בה הוא נמצא רגליו כבר אינן נוגעות בקרקעית הנהר, והזרם, מהיר וחזק, אינו מאפשר לו לבצע משחקים אקרובטיים בתוך המים ולהדק את החבישה סביב רגלו.

מהר מאוד הוא מבין כי מוטב לו לחסוך בכוחותיו, ולהשתמש בזרועותיו כמעין הגה שיסייע לו להמנע מהיתקלויות בסלעים ותת-מימיים או בבולי עץ צפים. הרעיון נחמד, אבל מי הנהר שהיו נראים לו בתחילה כה רגועים וחביבים, נעשים מהר מאוד תוססים ופראיים, בתנועות ידיו ונפנופי זרועותיו אין כדי להתגבר על עצמתם של המים, צירוף של רגל אחת בלבד לחתירה – גורם לו להסתובב על מקומו כסביבון חסר אונים, והכאב שנגרם לו כאשר הוא מנסה לצרף את רגלו הפגועה למלאכה – חזק כמעט עד כדי עילפון.

הוא מצווה על עצמו להירגע, ומצליח בכך רק למחצה. אסור לו לשחות כעת. עילפון בתוך המים הוא הדבר הגרוע ביותר שיכול לקרות כרגע. עליו לשלוט בעצמו, ולנסות לעשות כל מה שביכולתו באמצעות ידיו בלבד.

זה לא הרבה.

וכשהוא נסחף, מיטלטל, בולע מים ומנסה בדרך כל שהיא לשרוד, עולות בו שתי מחשבות צלולות ומפוכחות מאוד: ראשית, באמת היה

כפוי טובה. ושנית – לשון הרע הורגת שלושה, והוא עתיד להיות
ההרוג הראשון. אסור היה לו לפחד כל כך מפטפוטיהם של בני
האדם.

טוב לחזור הביתה. גם אם הבית קר וריק ממצרכי מזון.
טוב לחזור הביתה, לפרוק את תרמילך על הרצפה, להיפטר מכל
שכבות הבגדים העודפות, לחלוץ את מגפריך, להעלות אש בתנור,
ולהתיישב סמוך אליו ולתת, סוף סוף, מנוחה לעצמותיך היגעויות.
האש מפצצת את גורי העץ שבאח, וידרת רוכן קדימה ומחמם את
ידיו למול שלהבותיה הנמוכות.
טוב לחזור הביתה.
טוב כל כך.

בפרט כאשר אתה יודע שלא תישאר כלוא בתוכו זמן רב, ושהרפתקאות
גדולות מצפות לך מעבר לאופק. מבטיחות לך כוח, כבוד ונקמה.
כשחיוך על שפתיו מביט ידרת בטבעת החותם של אביו, המחזירה את
זהרורי האש שבאח.

לאחר שנתיים בהן חש את עצמו מדשדש במקום, לאחר שנתיים בהן
הסתפק בהיותו קצין בצבאו של דיאלידאן ובאיום ההוא ששיגר לגיסו
היקר לרגל הולדת אחיינו, מתקרב הרגע בו יבצע מעשה של ממש.
הוא ינקום באחותו, ינקום ברעייתו הבוגדנית של אביו, ולאחר
שישתחרר מחובו לאביו, יוכל לקבור את הטבעת הזו ולרכוש לעצמו
טבעת חותם משלו.

לחדול מלהיות צלו של האיש המת, ולהתחיל לשלוט בחייו כרצונו.

חמימות נעימה מתפשטת בגופו של ידרת כאשר הוא מהרהר ביום
ההוא, ברגע בו יטיל את רגב האדמה האחרון מעל הבור הקטן באדמה
ויקבור בתוכה את הטבעת, את הסכין ואת קווצת השיער הארוכה בה
כבל אותו קוסם השבט אל חובתו.

טעם העונג העתידי הוא מתערבב בטעמים של המאפים שקנה בדרכו הביתה, ומעניק הדגשה מוצלחת במיוחד ליין הטוב שקיבל כשי מאדונו הנוכחי.

טוב לחזור הביתה. טוב תמיד.

טוב פי כמה וכמה כאשר יש באמתחתך תקווה ויין טוב, ומיטתך, רכה ומוצעת, ממתינה לך בחדר הפנימי.

כשהוא כבד ומעורפל מן המזון והיין שדחס לתוכו בדקות האחרונות, מוחה ידרת את פיו, מניח את הבקבוק הריק למחצה על מדף האח, ופונה לעבר חדר השינה שלו.

הוא רק מניח את גופו על המזרן, וצליל ברור ותובעני נשמע בחלל הבית.

מישהו עומד בפתח ומשתמש במקוש הדלת בנחישותו של אדם היודע את ערכו.

האם מישהו ציפה לשובו? המתין לו עד כדי כך שהציב צופה להשגיח על הבית וליידע אותו כשישוב?

ומפני מה הוא חשוב למישהו עד כדי כך?

האם הוא נושא בפיו בשורה, או שאולי, להפך? אולי התגלה למישהו פשרה האמיתי של נסיעת העסקים התמימה שלו?

כבודותו של המזון וחמימותו המערפלת של היין מתנדפות מגופו של ידרת, וצינה דרוכה תופסת את מקומו, וברור לו שלא יצליח להירדם לפני שידע אל נכון את זהותו של האיש שמעברו השני של המפתן. ומכיוון שמגפיו נותרו סמוך לאח – הוא ניגש אל הדלת בגרביים בלבד.

סמוך לדלת אין לו אלא לנזוף בעצמו על בטלנותו ועצלותו שמנעו ממנו לנקב בה חריר הצצה כבר לפני עידן, וכאשר נשמע שוב קולו התובעני של המקוש, הוא דוחף את המפתח לחורו, מסיט את הברית בידו השמאלית, ופותח את הדלת לרווחה.

"ערב טוב", אומר לאבו מטריאס, שר צבאה של כוזר החדשה, האיש שמעברו השני של הסף, "נחמד לראות אותך, ידרת. נחמד להיווכח שגם כשאינך נועל נעליים אתה אווז את החרב שלך ומוכן לצאת לקרב".

ידרת מחייך, מופתע. "נחמד עוד יותר לראות שהעדרי מן העיר כל כך הציק לאבירי העיר, עד שהציבו שומר על דלתי", הוא אומר, "לא הבחנתי בצופה שלך, האביר מטריאס. מסור לו את רגשי הערכתי".

"לא יכולת להבחין בו, ידרת יקירי". מטריאס צועד אל תוך הבית כאילו היה שלו, מותיר מאחוריו, ברורים באפלולית הערב, שלושה בני לווייה חמושים, "שכרתי חדר משכניך הנחמדים בבית ממול".

הוא צוחק לנוכח חיוך ההשתוממות העקום שעולה על פניו של הגבר הקאוורי. "התגעגעתי אליך", הוא מבאר, ואחר כך אומר: "כל ריהוט הטרקלין שלך הוא רק כורסא אחת?"

"דומני שבמטבח יש עוד כיסא אחד". אומר ידרת ונשען על משקוף החדר. "אבל אין ספק כי לו הייתי יודע מי האיש שיכבד את מעוני בביקורו מיד בשובי הביתה, הייתי רוכש בדרכי הנה מערכת ישיבה שלמה".

מטריאס מגחך. "בוודאי תזכה בקרוב לביקורים רמי דרג עוד יותר... על פי מה ששמעתי הנסיך ברכיהו הוא אחד המעסיקים הנחמדים והידידותיים ביותר בממלכה שלנו".

"הוא אכן כזה", מודה ידרת, "מסוג המעבידים שמניחים לך לחשוב שאתה אינך עובד אלא שותף".

"הוא לא העלה, כנראה, על דעתו שבתור מפקד מעולה, אתה כבר יודע את הטריק הזה...". אומר מטריאס, שב ומגחך, "אתה חייל אמיתי, ידרת, לא סוחר קטן ראש כמו שהיו העוזרים הקודמים שהעסיק הנסיך שלנו, ואני בטוח שהמסע המשותף שלכם לימד אותו מעט על ההבדלים שבין שני הטיפוסים".

ידרת מחייך בנימוס. "תודה", הוא אומר, "תרצה לשתות משהו, האביר מטריאס? הבית אמנם ריק, אבל עוד נותר לי בקבוק משובח אחד..."

"לא", מטריאס מרים את אצבעותיו כאילו ביקש להתגונן מפני ההצעה, "לא באתי לפגוש בך מיד עם שובך הביתה כדי להרים כוסית, הוריי לימדו אותי אי אלו נימוסים כאשר הייתי נער צעיר. באתי הנה כדי לשאול שאלה אחת בלבד: אמור לי, ידרת, אדם כמוך, שחושל באש ובסכנה, וחרבו הייתה תמיד ידידתו הנאמנה ביותר; אדם שנשבע לנקום את נקמת עלבוננו של אביו, באמת מוצא סיפוק מחייו המשעממים כבן לווייתו של סוחר?"

גבותיו הדקות של ידרת מתרוממות, לרגע הוא חושש שפנייתו זו של שר הצבא אינה באה אלא כהקדמה לחקירה נמרצת בנוגע למעשים האמיתיים שהעסיקו אותו בחודשים האחרונים, אבל לאחר שהוא בוחן ארוכות את האיש שמולו מרפים מעט חשדותיו והוא אומר בחיוך: "חייך של סוחר אינם משעממים כלל. זוהי סתם אגדה שהמציאו הלוחמים כדי לנחם את עצמם על קשיי חייהם".

צליל מקוטע, ספק צחוק ספק שיעול, מתפרץ מפיו של מטריאס, "באמת!" הוא אומר, "משום מה, אני מתקשה לקבל את דבריך כפשוטם. נדמה לי שאתה פשוט בעל גאווה גדול מכדי להודות בכך שהנחת לפיתוי הכספי שהציע לך הנסיך ברכיהו להשכיח ממך את החוב שאתה חב לנשמתו של אביך. אבל הקשב לי עכשיו, ידרת. אני רוצה להציע לך את תכנית הנקמה המושלמת. ויהיה גם שכר. גבוה משאתה יכול לדמיין".

ידרת נד בראשו לשלילה: "התחייבתי לנסיך ברכיהו לעמוד לשירותו במשך עשרים וארבעה חודשים. רק שבעה מתוכם חלפו".

"נסיך נאצל כמו הנסיך ברכיהו ודאי יואיל לשחרר אותך משירותו כדי שתוכל לרתום את כשרונותיך המיוחדים למענה של ממלכתו".

"כל ודאי הוא בחזקת ספק כל זמן שלא עמד במבחן המציאות", מצטט ידרת פתגם חיילי נושן, "חוששני שהנסיך ברכיהו לא יבין מפני מה זקוק הצבא הכוזרי דווקא למפקד קאוורי שינהיג את חייליו".

"מפני שאיש מבין הכוזרים שלנו אינו נחוש וחסר לב כמוך". מנסיונו יודע מטריאס שהבחור שמולו יקבל את שני התארים כמחמאה, וידרת אכן מחייך בשביעות רצון. "דבר אתו", הוא מציע, "אם ישחרר אותי

למענה של אותה משימה עלומה, אקבל אותה על עצמי".

"זכור!" אומר מטריאס, שלתשובה טובה מזו לא ציפה.

"אזכור", ידרת מניח את ידו על לבו, "אבל אם אין הדבר דחוף מדי, עצתי לך לא לגשת לביתו הלילה. מסענו היה מפרך, ושיחתכם עלולה להתחיל ברגל שמאל".

הצעתו נבונה, ומטריאס מקבל אותה בניד ראש, אבל לאחר שהם נפרדים בלחיצת ידיים, נועל ידרת שוב את מגפיו הכבדים ויוצא בעצמו אל ביתו של הנסיך.

פרק עשרים

וי המניאר אינם נוהגים במהללאל הכנסת אורחים, הם צווחים באוזניו, מטלטלים אותו בחוסר רחמים, הרחק הרחק מן הקריה המלכותית ומן המורד התלול בו גלש, ולפרידה, מטיחים אותו אל בסיס גשר האבן עתיק היומין, אליו חתר.

המהלומה צובעת את שדה הראייה שלו באדום, ולהקת עגורים שלמה צווחת בתוך מוחו. אבל אינסטינקט ההישרדות שלו חזק ומפותח עד כדי כך, שלמרות העיוורון החלקי והכאב הוא מצליח לגרור את עצמו אל פיסת אדמה יבשה לפני שהוא מתמוטט.

כשהוא פותח את עיניו הוא שוכב בדיוק באותו מקום, קצה אפו סמוך מאוד לקן נמלים הומה, והעשב הירוק דוקר את פניו וזרועותיו. ריאותיו צורבות, עורפו נוקשה ודואב, עיגול שחור, לא טבעי, מרחף מצד אל צד בתוך שדה הראייה שלו, אבל הוא חי, לגמרי!

ומעל ראשו, על הגשר, יש בני אדם!

"הנה, זה התשלום שלך", אומר קול, "וזו החבילה".
מהללאל משתעל קלושות, מנסה למשוך את תשומת לבם.
"חם", אומר קול נוסף, וניכר כי הוא משועשע.
השיעול אינו מועיל, ומהללאל מנסה קריאת: "סליחה, נכבדיי?"
שיוצאת מפיו חלושה כנשיפה.
"כן, זה יצא עכשיו מן התנור", מאשר הראשון, "תעביר לו את זה.
בסדר?"

מתחת לגשר מתפלל מהללאל בלי קול, ואחר כך מושך את עצמו לכדי
עמידה על ארבע. האנשים עדיין שם למעלה, הוא יכול לשמוע את
השני אומר: "כמו כל שבוע, הוד מעלתך. אל דאגה".
ואז הוא זוחל על ארבע ומביא את עצמו אל תוך שדה הראייה
שלהם.

לשבחו של האביר קפחבר ניתן לומר שלאחר שבריר השנייה הראשוני
– שוב לא פקפק בשאלה מה עליו לעשות. "בחור?" צעק, "הכל
בסדר?"

הבחור הכורע על ארבע לא הגיב מיד, ואחר כך, מבלי להתרומם
עדיין, השיב בקול צרוד: "הקרסול שלי נקוע".

האביר קפחבר והאיש שלצדו החליפו מבטים. "עדיף שאזוז", האיש
הניח את ידו על צוואר סוסו, "בסדר?"

"כן", אמר האביר בלא קול, והאיש מיהר לעלות על סוסו, וכשסל
המזון מונח לפניו, נחפו להסתלק מן השטח.

רעש הפרסות והמחשבה שננטש מאחור, גרמו למהללאל להרים את
ראשו, ולאביר קפחבר להירתע צעד אחד אחורנית. "מהללאל מקאן!"
פלט, משתלט במהירות מפתיעה על רתיעתו הראשונית, "איך הגעת
לכאן?"

"זה ארוך", לאט ובעייפות התרומם מהללאל על רגלו הבריאה, "נפלתי,
נקעתי או שברתי את הקרסול, ונסחפתי עם הזרם".

קפחבר רכן מעל המעקה, מביט למטה. "אני אשמח לבוא לעזור לך",

הצהיר, לופת בחזקה את המעקה, "השאלה היא איך, אני לא רואה שום דרך הגיונית להגיע אליך".

מהללאל הביט סביב מופתע, המדרון היורד אל הנחל אמנם תלול, אבל אפשרי בהחלט עבור כל אדם בעל רגליים בריאות. או שאולי לא?

הביט שוב על האביר קפחבר, קולט את גילו ואת ממדי גופו ומבין ששנים ארוכות ומרובות של ישיבה ליד שולחן המועצה אינם מיטיבים עם איש. "אני – – –" הוא אומר בהיסוס, "אני חושב שאוכל לזחול למעלה".

"כן? מצוין", מנשה קפחבר גם נשמע מבוגר כעת, לא רק נראה, ומהללאל משגר לעברו חיוך מלא ביטחון עצמי. יד, רגל, יד שנייה, רגל שנייה, אלוקים אדירים, זה כואב! צריך לעבוד לאט יותר ובעדינות. יד, עוד רגל, קדימה, בחור, תזיז את עצמך. יד שנייה, ועכשיו באמת לאט. ושוב מהתחלה.

נשימתו של מהללאל כבדה ורועדת כאשר תופסת בו זרועו של האביר קפחבר. "לא", הוא מתנשף, "אל תרים אותי, אדוני. הרגל... לא משהו".

"כן, אני מבין", ידו של האביר סוגרת בעצמה רבה יותר סביב זרועו של מהללאל, "אבל יהיה לך קל יותר אם תעמוד, תוכל להישען עליי".

מהללאל בוחן שוב את האביר מנשה קפחבר, מחליט שהאיש נראה מודע למדי לכוחותיו וליכולותיו, ובוהירות מושך את עצמו לכדי עמידה. "אתה בחור קשוח, אה?" שואל האביר בחצי חיוך מר, "בוא, ננסה להתקרב לכרכרה שלי, אקח אותך הביתה".

מהללאל משפיל את עיניו. הוא אמנם פגש באשר קפחבר רק פעם אחת, אבל שמע פעמים רבות כמה היה הבוגד המנוול מוכשר, מקובל חברתית ומקורב אל המלך. ואם להאמין במה שמאמינים כולם – האביר קפחבר עצמו, שנשא בימים ההם בתואר בק ובמשרת ראש ממשלת כוזר, לא העלה על דעתו איזה נחש הוא מגדל בתוך ביתו.

מהללאל מהרהר בנסיך שלוואן, מקיש ממנו למנוולים כולם, וצר לו על האיש העומד לצדו. שאיבד ילד, באופן המצער ביותר שניתן להעלות על הדעת. כי אף על פי שאשר זכה לחנינה חלקית והוא חי, וכלוא באתיל, ניתן לראות על פניו של האביר קפחבר את עקבות הכאב המפלט, הבושה והצער.

"אקח אותך הביתה, איש צעיר", קפחבר מקמץ במילים, "אביך בוודאי דואג מאוד".

מהללאל מציץ אל עיניו של קפחבר, תחת העיניים שקיות גדולות, נפוחות. "הוא דואג – אם הוא יודע שנעלמתי", מסכים אתו מהללאל, "אבל יש סיכוי שהעובדה הזו עדיין לא הגיעה אליו".

פניו של קפחבר נאטמות לרגע, ומהללאל שכבר מכיר את ההבעה הזו, שעולה על פני חשובי כוזר כאשר רגשות אנושיים ובלתי הולמים משתלטים עליהם – תוהה על מה חושב האיש.

"אני אקח אותך הביתה עכשיו", אומר מנשה ומסייע לו לטפס אל העגלה. "רק תזכור שאתה חייב לי טובה".

רק-תזכור-שאתה-חייב-לי-טובה?

סלע מתפורר לאבק בתוך מוחו של מהללאל, ופתאום הכל ברור, ברור מדי.

ברורות המילים ששמע כשזחל מתחת לגשר, ברורה זהותו של האיש שמיהר כל כך להיעלם, ברורה גם הסיבה בשלה נמצא האביר הנכבד לבדו באזור שקט ושומם זה. הכל ברור ומובן.

"אזכור", הוא אומר בשקט.

"כך ראוי", מסכים הבק לשעבר. "שב בנות, כי הכרכרה הזו מהירה".

והכרכרה אכן מצדיקה את התואר שהוצמד לה.

שנתיים ורבע חלפו מאז אחר הצהריים המבעית ההוא. שנתיים ורבע מאז איבדה המציאות את צבעיה. והימים הבהירים, שטופי השמש, הסתיימו בעבורם.

שנתיים ורבע מאז אבד כבודם, שם משפחתם כוסה ברפש, ובנם הקטן נשלח אל הטרייר, מואשם בבגידה שפלה. בריגול והעברת מידע סודי לכוחות האויב. ובכל זאת מאמינה נולקי, רעייתו של מנשה קפחבר, ואמו של האסיר השנוא ביותר בממלכה – שהכל היה טעות.

שוחחו עם נולקי והשתכנעו: אשר לא בגד. אשר לא הסגיר חיילים לידי האויב. וכמובן – אשר מעולם לא הודה בפשע שביצע. ואם הודה – הרי שגם מלאך מרום היה מוכן להודות בכל פשע שהוא לו היו מנסרים את גופו לחתיכות.

שנתיים ורבע חלפו, כאמור. ומנשה כבר עייף מלהבטיח לה שאיש לא ניסר את גופו של אשר, לא מעך את אצבעותיו ולא הרעיב אותו עד סף מוות.

אשר שלהם הודה בכל, כמעט בכל, מרצונו החופשי – ובצליל קול שלדברי חוקריו נשמע כגאווה.

גאווה במה?

זו התעלומה שהיה מנשה רוצה לפתור. זו השאלה שהיה רוצה להציג בפני בנו. אבל אין לו דרך לעשות זאת. עונש המוות שהוטל על אשר הומר במאסר עולם אי שם, בתא כלא קטן ללא מבקרים.

בדידות נצחית. ללא חבר שיסיח את הדעת. ללא משהו לצפות לו. ללא תקווה ליצור, לעשות ולשנות.

גזר דין איום. אך הטוב ביותר שיכלו בני המשפחה הנכבדת להשיג עבור הבן והאח הסורר.

כל חסדי העבר, כל אמצעי השכנוע, כל אמצעי הסחיטה והאיום – כל אמצעי אפשרי הופעל כדי להציל את אשר, ואת המשפחה, מן החורבן שהמיט עליה. ובסופו של דבר, כאשר נראה היה כי המשפחה עומדת על סף אבדון – הוכח כי מאות שנות השירות והנאמנות השתלמו.

נולקי אינה רואה זאת כך, כמובן.

הסבריה לעובדות המבישות שהוצגו במשפט נעות בין מלכודת מתוחכמת שנכרתה לפני בנם התמים וטוב הלב, לבין זיוף מתוחכם של כתב ידו ולקט עדויות שקר שגרמו להפללתו.

וגזר הדין הרחום נראה בעיניה כיריקה בפני משפחת קפחבר עתיקת היוםמין.

האם כאלו הן הנשים? מסונוורות תמיד מאהבתן ליוצאי חלציהן? ואולי משום שמעולם לא הכירה את הוד מלכותו באופן אישי – היא אינה יודעת כמה נפגע, באופן אישי, מבגידתו של חברו הטוב? הזיכרון החד, הצלול ביותר, שצף במוחו של האביר בכל פעם שהוא מהרהר בגזר דינו של אשר – הוא תחושת אצבעותיו של המלך הצעיר כשהן נוגעות בלחיו, במקום בו הרטיבו אותן העצב וההשפלה. נוגעות ומרפרפות לאורך הנתיב הלח שהותירו על לחיו הדמעות. "צר לי כל כך", אמר אז המלך, "מי ייתן והייתי יכול לעשות יותר מזה כדי למחות את דמעותיך, האביר קפחבר".

מנשה עוד זוכר כיצד השפיל אז את עיניו, מביט בתדהמה באצבעותיו הרטובות של המלך. וכיצד אבד לרגעים כל כבודו העצמי, והוא כרע לפני המלך, מייחל לנס.

כשסיים לבכות כבר היה הפרוזדור ריק. אשר נלקח אל המכלאה בה יעביר את שארית חייו, והיתר, כך נראה, הסתלקו מן המקום בהוראתו של המלך.

רק שומרי ראשו של המלך, שישה במספר, והמלך עצמו נותרו לעמוד בפרוזדור הקר.

"תרמת רבות לממלכה, מנשה", אמר המלך חרש, "הענקת לה יציבות בימים קשים. אבל את תוארך השארתי לך ולבניך משתי סיבות בלבד – בזכות הסיוע שהגשת לי כאשר חזרתי מן הפלאט לאתיל-כאזראן, ומפני שגם אני טעיתי בבנך, ועל כן אני יכול לבוא אליך בתלונה על קוצר ראותך".

וכשאמר זאת המלך, יאריך הבורא ימיו בנעימים, ידע מנשה קפחבר כי לא רק הוא הסתובב כסהרורי בימים האחרונים.

אבל נולקי, כאמור, אינה מאמינה בזאת, ולא האמינה בזאת אף לרגע אחד מאז מאסרו של אשר.

ומנשה קפחבר, שאף פעם לא הבין מדוע מצא שלמה המלך את האישה

כמרה ממוות, רכש לעצמו בעשרים ושבעה החודשים שחלפו הבנה חדשה בספר משלי. וכשחטא לאלוקיו ולמלך, ובשליחות אשתו שיחד את סוהר המגדל בו כלוא אשר, כדי להעביר לו פריטים שונים שיקלו על חייו: משמיכה טובה יותר ועד לסעודות שבת בנות מספר מנות, בז לעצמו, ושנא את עצמו, ותיעב את המקום אליו התדרדר אחרי עשרות שנות שירות לממלכה, אבל עשה זאת בכל זאת, שבוע אחר שבוע.

ובנו של בסטיאן מקאן – גם אם לא הבין מה רואות עיניו, בכל זאת היה שם היום. חוזה בקלונו.

ואם נדייק עוד יותר – בבגידתו.

מאסר משפיל ומשפט מהיר יהיו אקורד צורם לסיומם של חיים יפים, עשירים, ומלאי נאמנות ועשייה.

אבל במקום כל שהוא כבר לא היה למנשה קפחבר אכפת.

תלונותיה של נולקי מבית, הרחמים והבוז מחוץ – הקהו את רגשותיו ואת רצון החיים שלו.

מביך לגלות כיצד הדברים הגדולים מהם מפתח האדם חולפים עליו בסופו של דבר מבלי לעורר כל קושי, ואילו הפרטים הקטנים, שלא הדאיגו אותו לרגע, תוקעים מקלות בלתי אפשריים בגלגלי עגלתו.

הם עברו את הגבול באותה פשטות בה גומעת זקנה את שיקוי הצמחים שלה. רגע היו מצדו האחד של הגבול, במשנהו המשיכו את דרכם מצדו האחר, ואיש מלבדם אפילו לא ידע זאת, עד שלא הגיעו אל העיירה הבאה, וראו את דגלו התכול של המלך איסתרק מתנוסס ברמה בכיכר העיר.

הארגז המתפורר, לעומת זאת, לא גרם לאיש מהם חרדה מיוחדת, ונראה היה להם כי יוכלו למצוא לו תחליף בנקל. אבל למעשה היו פני הדברים שונים. הם חלפו בשלוש עיירות בדרכם אל העיר הקרובה,

וניסו לאתר ארגז עתיק יומין שיוכל לאחסן את תכריך הכתבים הנושן. ולשווא.

"בעיר", הבטיח יתיר.

"בעיר", הסכים איסטיאס ושלח מבט מעודד לעברו של הילד, "ואחר כך, מיד אחרי שנמצא ארגז, ניקח אותך אל דוד שלך, טוב?"

אבל גם בעיר לא הצליחו למצוא את מבוקשם. "לא מצאתי שום דבר מתאים", דיווח איסטיאס כאשר שבו ונפגשו בכיכר השוק, "ואני לא יודע איך אצלך – אבל אצלי אנשים די הרימו גבה...". איסטיאס קצר במילים, כרגיל, אבל יתיר מבין את כוונתו.

אנשים בהחלט מתקשים להבין בשביל מה מחפש מישהו ארגז שחור עתיק, ואפילו הוא, על כל כשרונותיו, לא הצליח להרגיע את חשדנותם של האנשים ולשכנע אותם כי הוא זקוק לארגז כזה כדי להסתיר מסבתו הזקנה את העובדה שהארגז בו הביאה את תכשיטיה לבית בעלה התפרק במהלך הנסיעה אל ביתה החדש.

"לא נורא", יתיר משתדל שלא לשלוח מבט מצמית לעברו של רניל, ומעריך את עצמו מאוד על כך שהוא עומד במשימה, "מחר כבר לא נהיה כאן. והיעד שלנו רחוק כל כך, שלא משנה מה מישהו יאמר או יחשוב. השמועה לא תגיע אל הלקוח שלנו. וזה מה שחשוב".

"רק שלא השגנו ארגז", מזכיר איסטיאס.

"לא נורא". יתיר אפילו מצליח לשגר חיוך לעברו של הילד המתסכל שניצב מעברה השני של העגלה, "יהיה בסדר. נסתדר, אני כבר אהגה איזה רעיון, בעזרת הבורא".

"בעזרת הבורא", מסכים איסטיאס.

"בעזרת הבורא", חוזר רניל כהד מעצבן.

"בעזרת הבורא", מסכים יתיר עם שניהם, וכיוון שעצבנות בלתי נשלטת מתחילה להקשיח את שריריו, הוא מחליט להיכנס אל האכסניה הסמוכה ולרכוש לכל בני החבורה דבר מה לשתות ומשהו מתוק וטעים לאכול.

הם אוכלים בשתיקה וביסודיות, מנקים את צלחותיהם עד הפירור

האחרון ולא מותירים טיפת משקה אחת בכוסות החרס המעוטרות. אבל הסוכר והבצק הפריך אינם מצליחים להעלות במוחו של יתיר כל הברקה מרעננת. הוא עייף, שריריו כואבים, ראשו דואב, והאוכל הערב רק מזכיר לו כמה נעים היה יכול להיות כעת בבית, על יד שולחן האוכל שערכה אמו בקפידה, וסמוך למיטתו הרכה ומדיפת ניחוח הסבון.

"נישן כאן הלילה", הוא אומר, ומקווה כי שינה טובה על מצע מרופד תשיב לו את מצב רוחו הטוב, ותאפשר לו למצוא את יצירתיותו האובדת. "מחר תזרח השמש על יום חדש ומוצלח יותר".

אבל המחר מנץ על מציאות מטרידה בדיוק כמו זו שפגשה השמש אתמול, ורק מצב רוחו של יתיר הוא זה שמשתפר מעט: "נמצא פתרון", הוא פוסק, "אני תמיד מסתדר בסוף. מה שחשוב הוא לא להיתקע כאן מרוב פחד".

איסטיאס מהנהן, תמיד הוא מסכים בכל לב עם הגיגיו של המעסיק שלו. צייתן וממושמע כאילו לא עזב מעולם את שורות הצבא. "עוד כמה דקות", הוא אומר, "רק תשלם, מר יתיר, אני כבר מעלה על העגלה את החבילות".

"אני אעזור לך", אומר רניל, וממהר להזדנב אחר החייל המיובל, ויתיר שיורד לבדו אל דלפקו של האכסנאי מרגיש פתאום את עצמו בודד עד מאוד.

"ילד נחמד, אחיך הקטן", אומר לו האכסנאי בעודו מחפש במגירת הדלפק אחר העודף, "נחמד לראות איך אתם דואגים לו, בכזאת מסירות! והדאגה שלכם לארגז של הסבתא...".

ופתאום משתוקק יתיר לחיים שונים כל כך מחייו שלו; חיים שבהם אחים קטנים וסבתות קשישות הן אכן מרכזו של העולם, ושום דאגה מלבד הדאגה לשלום אינה מפרה את שלווה היומיום.

אלרון ידע להיות עקשן ומעצבן כשרצה בכך, ושום בדיחה, הפצרה או מחווה מצדו של שלוואן לא הצליחו לשבור את השתיקה שגזר על עצמו. "בינתיים אתה בסדר", הוא חזר ואמר במבט אטום, "אם יהיה שינוי אעדכן אותך".

"ואם תשכח?" תהה שלוואן.

"אין סיכוי". אלרון מגלגל את המילים באופן שגורם לשלוואן לחוש כי הנורדי נהנה מן הכוח שבידיו, והוא אינו מוכן להניח לבחור להמשיך לרוות עונג מהשפלתו.

"אם אתה אומר, אני רגוע", הוא מכריז כאשר הם מגיעים לשעריה של אחוזתו. "רק שמור על שתיקה, כל זמן שאשתי בסביבה. אם תעכיר את שלוותה לא אדע רחמים".

אלרון נד בראשו: "זה יישאר בינינו", הוא מבטיח, "גם לי אין עניין שהשמועה הזו תדלוף".

ובנימה אופטימית ועליזה זו הם שבים הביתה.

למקום בו מתכוננים הכל בעליזות למסע אל אחוזת סאנפאל.

או שכך הם לפחות מעמידים פנים.

שכן לא פעם ולא פעמים במהלך שלושת הימים שלאחר מכן, יכול שלוואן להבחין איך נמוג החיוך הפעלתני מפניה של גברת הבית ברגע בו היא נותרת לבדה. וכיצד הופכים מבטיה למוטרדים, ואולי אפילו נוגים, כאשר היא מתבוננת בו. אבל כיוון שאלרון מבטיח שלא שיתף את הנסיכה בדאגות שאינן מעניינה, ושלוואן נוטה להאמין לו, הוא מחליט לשמור על שתיקה.

הוא שונה מגיסו, שונה גם מאביה של ליאה, ובאופן טבעי משפחתה אינה מחבבת אותו כל כך. אבל הפעם הם ודאי יצאו מגדרם כדי להנעים את ביקורה של ליאה בביתם, וירככו גם את חצי הביקורת שהם מפנים כלפיו.

וכיוון שהוא שותק, וגם היא שותקת, הרי שנסיעתם לבית סאנפאל רוויה בהערות רבות תוכן אודות מזג האוויר, יפי השמש בשמים, והחן המיוחד שיש לקרניה הזוהרות כשהן מציצות בקווים אלכסוניים מבעד

לחרירים בענני החורף.

הצעתו של מטריאס מוצאת חן בעיניו של ידרת. לא קשה להבחין בכך שמוח החייל שלו נלהב מן האפשרות ללכוד עיר גדולה בעזרת צבא אדון אחד, ולהפוך אותה למבצרו של אדון אחר. אבל הנסיך ברכיהו נד בראשו לשלילה: "ממש לא", הוא אומר, "אמרתי לך מזה זמן רב, אני נוהג בהגינות, לא אבסס את שלטוני על מעשי רמייה ולא אתן יד למעלל זדוני שכזה... ומלבד זאת, התכנית שלי אחרת לגמרי".

טרקלינו של ברכיהו יקר אך מעשי כמו הנסיך עצמו, וידרת, הנע בחוסר נוחות בתוך כורסא רבועה ומרופדת בצמצום, נד בראשו. "אני מאזין".

"דיברנו כבר רבות על כך שמאזן האימה שנוצר בין אבי לבין איסתרק קטינא לא מאפשר להביא את המלחמה לכדי סיום, ורק דמות שלישית תוכל להכריע את המאבק בכך שתזכה באמונו ובאהבתו של העם, ותדיח את שני המתמודדים מכיסאותיהם".

"אהה".

"מחוסר בררה, חשבנו שאני אהיה האיש הזה. שכן, במלוא הענווה והצניעות, אני דמות מקובלת בשני צדדיו של הגבול, ואפילו המלך איסתרק עצמו רוחש כלפיי חיבה מסוימת".

"אהה".

"אבל לא היה זה פתרון מושלם, שכן למרות שאישיותי שונה לחלוטין, אני בכל זאת נושא את שמו של אבי, וסביר להניח כי הדבר יעורר אי אלו רגשות שליליים בקרב תומכיו של איסתרק".

"ולשם כך הצטיידנו מראש באבקת השרפה שתבהיר להם כמה נדיב ורחום אתה, וכמה רחוקה ממך המחשבה להשתמש בכוח ההרסני הזה כדי ליטול את חייהם של אויביך". הוא נד בראשו, "מעניין מה יאמר אחיך, הנסיך שלוואן, כשישמע כיצד עקפת אותו והפכת ללעג את כל

מאמציו לגלות את סודה של האבקה בכוחות עצמו".

ברכיהו מחייך, וחיוכו מוזר: "לשלוואן אחי תפקיד גדול בכל הענין הזה", הוא אומר והבעתו אינה מוגדרת, "אלמלא היה קיים – לא הייתי מעז להיגרר להרפתקה הזו. נוכחותו היא לי לברכה. ובכל מקרה, אני מקווה שברור לך כי אני מתכוון להשתמש באבקת השריפה בכוונת זדון כל שהיא, אבקת השרפה תהיה הכוח באמצעותו אבהיר לעם כי עליהם לחדול מן המלחמה ולבחור בשלום. אבל לאחרונה, החלטתי לשכלל עוד מעט את התכנית הראשונית ולהציב את דמותו של הנסיך הפרוש בראש תביעתנו למלוכה. למרות השנים שחלפו מאז מותו, דמותו של הנסיך נערצת על העם הכוזרי. וברגע בו ייווכחו האנשים לדעת כי הנסיך ויתר על המלוכה בעל כורחו וצאצאיו חשים שנעשה להם עוול והמלוכה נלקחה מהם שלא בצדק, תתעורר תנועה עממית שתדרוש מאיסתרק לוותר על המלוכה ולהשיבה לידי היורשים החוקיים".

ידרת מצמצם את עיניו, מנסה להבין את המסתתר מאחורי המילים: "ויורשיו של הנסיך הפרוש הסכימו כבר לשתף אתנו פעולה?"

ברכיהו מהסס רגע, "עוד לא". הוא אומר לבסוף, "אבל הם יעשו זאת בסופו של דבר, בטובתם או שלא בטובתם. הטבעת של הנכד, יוזבר בנטיליאן השני, נמצאת בידי אחד מאנשיי המקושר אל המשפחה. יוזבר בנטיליאן יתחיל את המרד, ואני אצטרף אליו לאחר שהעניין יתפוס תאוצה, ואטבע את חותמי לצד חותמו בכל איגרת שתופנה אל בית המלוכה". הוא מחייך, "אני אוהב שיתופי פעולה, ידרת. עוד תלמד להכיר צד זה של אופיי. הנה, גם לשלוואן אחי, למרות האופן המרושע בו נהג כאשר גרם לאבי לחשוד כי אני ביצעתי את פשעיו, הועדתי תפקיד רב חשיבות", הוא מחייך, מהרהר בפרוות הטיאלי ששלח לאחיו, פיצוי הולם על הצרות שהסב לו שלוואן כאשר בחר לחלץ את פילאק מן הכלא כשהוא לבוש בבגדיו...

"נשמע מלהיב", אומר ידרת, "ומה יהיה תפקידך, נסיך יקר, בממלכה החדשה שתקים?"

"אני אהיה העוצר, המשנה למלך, ראש הממשלה או איוו שהיא הגדרה

אחרת שתתקבל על דעתי ועל דעתו של יוזבד בנטיליאן. ובחוקה החדשה שנכתוב, נקבע כי גם התואר הזה יעבור בירושה. לי די בכך, ידרת. איני שוחר לא כוח, לא כסף ולא כבוד. לו בהם הייתי רוצה, די היה לי בכוחי ובכבודי כנסיכה של כוזר החדשה. אני רוצה שלום, אני רוצה שלוה. לא עבורי, עבור כל העם הזה. ובעזרתך, ובעזרתו של יוזבד בנטיליאן, אכן נגיע לשם".

ידרת אינו טיפוס רגשן במיוחד, וגם מילותיו מלאות הפאתוס של ברכיהו אינן מצליחות לחדור אל תוך לבו: "ואם הנער לא ירצה לשתף אתך פעולה?"

"הוא ירצה". פוסק ברכיהו, "יש לי הכוח לאלץ אותו לעשות כל מה שאבקש ממנו. אחוזתו ממושכנת בידי אחד מידידי, אם יסרב לי ימצא את עצמו מקבץ נדבות ברחובות".

"וזה הוגן".

"לגמרי. בדיוק כשם שהוגן להרוג את בנו של איסתרק מפני היותו יורשו של אביו ובנה של אמו".

ידרת משפיל את ראשו. "אם כך, הכל מושלם. אתה ההוגה, אני המבצע. אדחה את הצעתו הנדיבה של מטריאס, ומחרתיים אחצה את הגבול ואשים את פניי לאחוזת בנטיליאן".

תובאל חוזר הביתה כשעיניו ריקות וכבויות. "אין לי מזל", הוא אומר, "אין לי מזל, רבקה. מאז שנתתי את ידי לפשע ההוא, שקע כוכבי ולא מצליח להתרומם שנית. שעתיים חיכיתי להם, ואיש לא בא. בסוף השארתי הודעה אצל הפונדקאי, וחזרתי הביתה".

"איך זה יכול להיות?" רבקה כאובה ופגועה לא פחות מבעלה, "איך הם נתנו לך לחכות כך סתם? אולי קרה להם משהו? אולי הייתה כאן איזו שהיא אי הבנה?"

"שום אי הבנה, מקסימום אי התחשבות". כשרוחו שפופה מתיישב תובאל

על אחד מן השרפרפים החביבים על הילדים, תיקו הגדוש ביצירות אומנות, מזכרת מימיו הטובים, שמוט למרגלותיו, "אי התחשבות או חוסר לב", הוא מסכם, "למה זה קורה לי תמיד, רבקה? למה דווקא לי?"

אין לה תשובה עבורו.

"אולי טוב יותר שהם לא באו", היא מנסה לנחם, "אולי היית עובד עבורם לחינם ובסוף מרוב טענות ומענות כבר הייתה העבודה הופכת לבלתי רווחית... אולי הם היו מרמים אותך בדרך כזו או אחרת, ואולי בכלל הם פושעים, כמו שהיו אלו שהזמינו אצלך את ציור הנסיכים בזמנו..."

תובאל מגחך: "כמה פושעים יש בכוזר?" הוא שואל, "ולמה שכולם ייקרו על דרכי?"

"יש כמה", התינוק בוכה בחדר השני, אבל לפני שתיגש אליו רוצה רבקה לוודא כי רוחו של תואבל נרגעת מעט, "הכל משמים, תובאל, הכל לטובה. אין על מה להתאבל..."

תובאל נד בראשו, בהבעה ספקנית, אבל לה די בזאת, והיא פונה אל התינוק המייבב, כובשת את כאבה האיש, ואת צערה על תפילותיה שלא נענו, על כל התחנונים ששפכה לפני המקום מאז יצא תובאל מן הבית, ועל תחינתה לפני המקום, שהמפגש יתנהל כשורה ותצא ממנו אך טובה וברכה... ומן המקום בו היא נמצאת, נראה לה כאילו ננעלו שערי שמים בעד תפילותיה.

"יוצאים?" שואל איסטיאס.

"כן", אומר יתיר, "הגיע הזמן באמת. נצא. ארזת את כל החפצים שלך, רניל?"

הילד קופץ למשמע שמו, "אה, כן, אדוני. השתדלתי", הוא מזהיר בבהלה קלה, "וגם איסטיאס בדק, אדוני". הוא משגר מבט מהיר ומלא

תודה לעבר האיש שלצדו, "אז אני חושב שהכל ארוז, אדוני".

בדידותו של יתיר מתעצמת לנוכח חילופי המבטים המהירים הללו, ועם הדכדוך הקל – מגיע גם הכעס על אלו שעוררו אותו. "נצא, איסטיאס", הוא פוסק, ומתיישב במקומו, הארגז הסדוק על ברכיו ומבטו מופנה אל הנוף.

הוא לא חטטן, יתיר. ובדרך כלל שומר על כללי נאמנות נוקשים ביותר בנוגע לקהל לקוחותיו. אף פעם, טוב – כמעט אף פעם, לא התעמק בענייניהם יותר מכפי הצורך, ותמיד גם כאשר התגלגלו לפתחו הסיפורים המשונים והמסקרנים ביותר השתדל לשמור על גישה מקצועית וטכנית, נטולת כל מעורבות אישית. והפעם הזו, למרות זהותו של שולח החבילה, היה בכוונתו לנהוג בדיוק באותה הדרך: לקחת את הארגז, מבלי להתעסק בתוכנו יתר על המידה, לוודא שיגיע לידיים הנכונות ולהסתלק חזרה הביתה.

אבל רניל, הארגז השבור, והעובדה שיומיים של חיפושים לא סייעו להם למצוא ארגז חילופי, משנים במקצת את תכניותיו. ובעודו מחלץ את הגווילים העתיקים מתוך הקופסא ומסדר אותם על ברכיו, הוא משכנע את עצמו שלא עומדת לפניו כל בררה.

כדי להצליח למצוא דרך אחרת למלא את השליחות שהוטלה עליו, הוא חייב לדעת מה טיב החומר אתו הוא מסתובב, ובאיזו דרך מלבד ארגז עתיק יומין שיימצא פתאום בחצר מוזנחת או במעמקי עליית הגג, ניתן יהיה לתרץ את הופעתם של הדפים הללו באחוזות בנטיליאן.

על אף שבמקור הוכשר לשמש כלבלר, אותיות כתובות מעולם לא היו חביבות מדי על יתיר. ובעוד את בני האדם סביבו היה מצליח לפענח ללא כל בעיה, ההתמודדות עם עקבות הדיו על הדפים מעולם לא הייתה עניין טבעי בעבורו. וכאשר הוא מחלץ את הניירות מאריזתם השבורה, ומסדר אותם על ברכיו, הוא כובש אנחה שקטה: הדיו חומה ודהה והאותיות הנן מסוג האלפא ביתא הכוזרי העתיק, שכיום כבר כמעט ואינו נמצא בשימוש. והעובדה שהעגלה מקפצת על אבני הדרך ומרעידה את הדפים שהוא אווזו, לא מקלה על המלאכה.

הוא מנסה רגע, מנסה שניים, מרגיש כיצד עיניו מתחילות לדמוע, ומחליט להכיר במגבלותיו.

"איסטיאס?" הוא אומר, "בוא נחליף רגע, אני אטפל בסוסים. ואתה בוא תעיף מבט על הניירות שהיו בארגז ותקריא לי מה כתוב שם, טוב?"

"בשמחה", איסטיאס לא רק מנומס, הוא באמת שמח להעביר את המושכות לידיים אחרות, ולצמצם את עיניו כדי לראות טוב יותר את רישומי הדיו הקטנים. "זה נראה כמו מכתבים", הוא אומר אחרי רגע של שתיקה, "וזה מישו בשם יוזבד כותב אל מישו בשם יוזבד...". הוא שותק, ועיניו רצות על השורות, "זה נראה כאילו הוא כתב את המכתבים האלה לעצמו", הוא אומר, "וזה נראה - " הוא משפשף את גשר אפו פעם ופעמיים, "אנחנו נוסעים לאחוזת בנטיליאן?" הוא שואל רטורית אחר כך, "כי זה נראה כאילו שאת המכתבים האלה כתב האביר בנטיליאן בימים שבהם היה עדיין הנסיך העוצר".

"כן?" גלגלי מוחו של יתיר מתחילים לנוע, "ומה כתוב שם? סתם יומן כזה, על חייו, כמו שהאצילים אוהבים לכתוב? תקריא לי מההתחלה, איסטיאס".

איסטיאס מדפדף בין הדפים, "יש פה גם חידושי תורה", הוא אומר, "וטיוטות של כל מיני מכתבים שהוא כתב לאנשים אחרים".

"תתחיל להקריא", מורה יתיר. אבל איסטיאס רק ממשיך לדפדף באגד הניירות שבידו בהבעה מוטרדת, "לא ליד הילד", הוא אומר לאחר כך בקול שקט, "זה... לא בשבילו".

מאז שפתח את משרדו הקטן כבר חשב יתיר לא פעם ששום דבר שיפגוש לא יפתיע אותו, אבל מילותיו אלו של איסטיאס כמעט וגורמות לו לצנوح ממושך העגלון.

מה לא ליד הילד?

מה בדברים שכתב האיש שכונה באהבה על ידי נתיניו בשם 'נסיך התורה' עשוי להיות בלתי ראוי להשמעה באוזניו של ילד?
 "על מה הוא כותב שם?" הוא אינו מתאפק מלשאול.

איסטיאס נראה כאדם שדוב הלם בפרצופו כאשר הוא אומר: "נראה שיש לו דין ודברים עם אחיו הצעיר, מר יתיר".

"עם המלך אהרון?" יתיר אינו אוהב להשאיר דברים מעורפלים ובלתי ברורים, "על מה?"

איסטיאס שולח מבט לעברו של רניל, שמשתדל, מצדו, להיראות שקוע מאוד בהתבוננות בנוף שבצדי הדרך. "דברים קצת מסובכים, מר יתיר", הוא אומר אחר כך, "צריך לעיין בזה בשקט, בריכוז".

איסטיאס הוא חייל, כזה שרגיל למלא הוראות, אבל בשנה וחצי בה הם עובדים יחד כבר למד יתיר להכיר את ההבעה וצליל הקול המספרים כי מוטב שלא להורות לגבר המגודל למלא פקודה שאינה נושאת חן בעיניו. ויתיר מכבד גבולות שכאלה. "כל מה שתאמר, איסטיאס", הוא משיב לו בחביבות, "תרצה, אולי, לתפוס בחזרה את הסוסים?"

"כן". איסטיאס מסדר בקפדנות את הדפים וגווילי הקלף הדקים בתוך קופסת העץ העתיקה והשבורה, ואחר כך מזדקף ושולח באצבעותיו מבט לא ברור. כאילו תהה האם עליו לנשקן או לנקותן. ולבסוף, בהבעה מהורהרת מאוד, הוא פונה חזרה למקומו הראשון.

"מה כתוב שם?" שואל יתיר בשקט, כאשר הוא מעביר לידיו את המושכות.

"עוד לא קראתי הכל", איסטיאס כורך את המושכות סביב כף ידו, מביט על האדמה החולפת תחת פרסות הסוסים.

"כן?" מעודד אותו יתיר.

איסטיאס משתמש בידו הפנויה כדי לשפשף את היבלות שעל מצחו פעם ועוד פעם, בשתיקה מוחלטת.

"נו?" דוחק יתיר.

איסטיאס כורך שוב את המושכות, מגרד יבלת אחת גדולה במיוחד שצמחה על בוהן ידו הימנית, ומתבונן בדרך בריכוז שאינו דרוש אפילו בשעת מלחמה. "יש להם דין ודברים", הוא אומר בשקט, "וזה נשמע כאילו..." המילים קשות לו, "המלך אהרון ועוד חבורה שלמה של קושרי קשר פשוט אילצו אותו לוותר על הכתר ושלחו אותו

לגלות".

"אתה מתכוון...?" יתיר מעיף מבט לעברו של הילד, שאולי מתנהג לפעמים כגולם, אבל לכל הדעות אינו טיפש, וקולו יורד לכדי לחישה כמעט בלתי נשמעת: "אתה מתכוון שהכריחו אותו לוותר על המלוכה? הוא לא באמת רצה להקדיש את עצמו לתורה, כמו שתמיד ידענו?"

איסטיאס מהדק את שפתיו העבות, וסנטרו המרובע נעשה נוקשה עוד יותר: "כל יהודי רוצה להקדיש את עצמו לתורה, הנשמה שלנו משתוקקת לזה, אבל הגוף – לא תמיד מחובר לנשמה. לא תמיד מרגיש שרק שם נמצא האושר האמיתי".

מוזר לשמוע מילים שיריות כל כך כשהן בוקעות מתוך אדם שנראה ומתפקד כמכונת מלחמה, אבל ליתיר אין זמן להגות בעניין הזה, שכן דבר אחר משתלט על כל תשומת לבו: "והנסיך יוזבד לא היה יוצא דופן?" הוא רוצה לדעת, "הוא היה סתם אדם רגיל?"

איסטיאס נד בראשו לשלילה: "זה לא. אם הוא היה אדם רגיל – הייתה לנו מלחמה. ולא הייתה. הוא ויתר על המלוכה בשקט למען עמו, וזה היה צעד נאצל עד מאוד".

"וואו". לו היה יתיר עומד, היה מתיישב כעת. כל כך חזקה היא החולשה שמשתלטת עליו. איסטיאס, מצדו, ממשיך להתבונן באבנים המקשטות את שולי הדרך, בארשת סתומה-חתומה שאינה יכולה לספר דבר על המתחולל בתוך גולגולתו העבה.

"וואו", אומר יתיר שוב, כעבור רגע, "זה... זה..."

"זה חתיכת לפיד אש שקשור לזנבו של שועל", מחווה איסטיאס את דעתו, "אם המידע הזה יתפרסם – כוזר כולה תבער. חזור הביתה, מר יתיר, או מוטב – שרוף את הדפים האלה בעצמך. כוזר אינה צריכה חזית נוספת. די אנשים כבר מתו בשבע השנים האחרונות".

האביר מקאן עצמו לא היה בבית כאשר הביא מנשה קפחבר את הבן

הפצוע לביתו. וטוב שכך. מפגש שכזה, מעל ראשו של בן אהוב, היה עלול להיות מכאיב מדי עבור שניהם.

מול צוות העובדים וגברת הבית המבולבלת קל יותר היה לו להתמודד. ביושב אישר את סיפורו של מהללאל, מוסיף אי אלו פרטים, כפי שנראו מזווית ראייתו, בניד ראש קיבל את מילות התודה שלהם, ורגש נראה על פניו רק כאשר לחץ לפרידה את ידו של הבחור הפצוע, מזכיר לו ללא מילים את הבטחתו.

עיניו היציבות של מהללאל ולחיצת ידו האיתנה אישרו שהבין. שהוא אינו מתכוון לגמול רעה תחת טובה, ולהזיק לאיש שהציל אותו משעות ארוכות של כאב.

אבל ההבטחה הזו יותר משעודדה את מנשה, גרמה לו לחוש עד כמה התדרדר. עד כדי כך שלא די לו בכך שהוא עצמו עובר על דבר המלך, אלא שהוא מוסיף ומכשיל גם אחרים בחטאו.

ולו היה הוא אביו של הנער ישר הדרך הזה, היה בהחלט רוצה לבוא חשבון עם האיש שהציב לפניו דרישה בלתי הוגנת מן הסוג הזה.

בדיוק כשם שהיה רוצה לקפד את ראשו של האיש הראשון שהראה לאשר שלו שאפשר לרדת לרגע מדרך הישר, מבלי ששום נחש ינעץ את שיני הארס שלו בעקבך וישאר כרוך סביב מותניך גם כאשר תשתוקק לחזור.

לנולקי לא סיפר כמובן דבר.

נכנס הביתה בשקט, העביר לה את דרישת השלום ואת רשימת הבקשות החדשות שהעביר לו הסוהר, ובקהות חושים פנה לחדר העבודה שלו. הוא אך בקושי הספיק להתיישב ולשלוף את החומש מנרתיק הבד שלו, ובבית מקאן כבר הספיקו לערוך את מיטב הפרות על טס כסף עתיק, ולשגר אותו ביד שליח הנושא איגרת תודה החתומה אישית על ידי בסטיאן מקאן.

השליח היה בן אחותה של הגבירה מקאן, והמתווה הכרוכה בשיגורו של בן משפחה בדרגת קרבה כזו להביא את השי – הייתה מכבדת מאוד.

גם המתנה עצמה הייתה יקרה מדי.

כמעט כאילו חשבו בבית מקאן שאביר מבית קפחבר היה עשוי לעבור על פניו של כוזרי הזקוק לעזרה ולהתעלם מכך.

או שלא כמעט? אולי הצליח שם מישהו לרדת לעומקו של שבריר השנייה המר בו ראה את בנו של בסטיאן פצוע וזקוק לעזרה, וחש כי עונש כזה יאה לכל מי שלא עשה קצת יותר למען אשר שלו?

אבל היה זה שבריר שנייה! שבריר שנייה בלבד! ומתנתו של בסטיאן העידה על כך שגם אם ניחש את שחלף בלבו, אין לו כל מושג באיזו תקיפות ובאיזו מהירות סילק את ההרהור המרושע הזה מתודעתו, ובכמה אכפתיות ורגישות טיפל בבנו הפצוע.

הוא היה פגוע עד עמקי נשמתו. נולקי, לעומתו, הייתה מרירה וזועפת. "היית צריך להשאיר אותו שם", אגרפה את כפות ידיה, "להניח לבסטיאן מקאן לחוות פעם אחת את מה שאנחנו חווים כל יום, את הידיעה הזו שהבן שלך במצוקה וידיך כבולות, ואין לך שום דרך לסייע לו".

"די, נולקי", התחנן מנשה, "אנחנו מסייעים לו יפה מאוד. אין בכל כוזר אסיר מפונק כל כך - "

"מפונק!" היא התייזה, "זה נקרא פינוק? כשאתה תשב בכלא לא אשלח לך את זה, ונראה מה תאמר אז! מרעיבים את הילד שלי, ואתה רוצה שאני אשתוק?"

"לא", אמר קפחבר בחוסר אונים, "אנחנו לא שותקים, אנחנו עוזרים לו, אבל הוא צריך לשלם על מה שעשה".

כך תמיד התחילו ויכוחיהם, ויכוחים שנעו במסלול מעגלי מוכר וידוע מראש.

נולקי - כמו תמיד - עמדה על שלה, מגנה כלביאה זועמת על בנם.

והוא - כמו תמיד - נכנע לבסוף, כשראה כיצד היא הולכת ומאבדת את הגיונה ואת שליטתה על רגשותיה.

הערב ירד עליהם בשקט, בלחש עצוב. אבל בבוקר היה מצב רוחה של נולקי בהיר וזוהר, עיניה האירו ברכות, וחיוך שלא ראה קפחבר מזה שנתיים ימים לפחות עיטר את פניה הסמוקות, ולא מכעס. קפחבר, מפחד לשאול לפשרו של השינוי, העז וחיך גם הוא.

מה אירע? רצה ראש הממשלה לשעבר לדעת, אך לא העז לשאול.

פרק עשרים ואחת

ולוואן צדק. משפחת סאנפאל המורחבת מקבלת אותם הפעם בזרועות פתוחות ומלאות אהבה, שום מילת ביקורת אינה מושמעת, נלחשת או נרמזת, ותרצה אפילו מעניקה לו רשות שלא הוענקה לו מעולם קודם לכן, לרדת ולחפש במרתפים אחר 'אוצרות משפחתיים נושנים' כשם שהוא מתנסח בנימוס.

אבל במרתפים אין דבר מלבד הבלים ואבק. ולאחר שליאה עולה חזרה לאוויר הפתוח, ואינה נמצאת לצדו כדי לצחקק על כל מיני זכרונות ילדות מטופשים שמעלים בה החפצים הזרוקים במרתף, הופכת השהות שם למייגעת ממש.

והופעתו של אלרון בדלת המרתף הנה משב רוח מרענן במהלכו של אחד הימים המתישים והמתסכלים שידע מעודו. אבל אלרון, שדווקא היום החליט לממש את יום החופשה החודשי שלו, אינו מתנהג כמו אחד המתנדב לעבוד על חשבון זמנו החופשי.

במקום זאת הוא מתיישב על המדרגה העליונה ובוחר בעיון את הנסיך המאובק, העומד בתחתית גרם המדרגות, פניו מוכתמות באבק וסביבו

אין ספור חפצים חסרי תוחלת.

"אתה עובד קשה, אדוני", החמלה שבקולו של אלרון מתקתקה ומזויפת. ומפני שגם כך בית סאנפאל גורם לשלוואן לעצבנות תמידית, הוא זוקר את ראשו ומביט בעיניים מוצרות בצעיר הנורדי. "נכון", הוא אומר בצינה, "ואם הבחנת בכך, אולי תספר לי מפני מה לא ירדת הנה כדי לעזור לי קצת?"

"הממ", אומר אלרון ומותח את רגליו, "שאלה טובה, אדוני".

גרגר אבק חודר לעינו הימנית של שלוואן, והוא משפשף אותה בזעף, שוכח לגמרי שידיו מכוסות בשכבות עבות של האפור האפור הזה. "מה אתה רוצה לומר?" הוא שואל, הגירוי שבעיניו גובר, "דבר כמו בנאדם".

"בסדר", אומר אלרון, "אז זה אמור לקרות מחר או מחרתיים".

"מה?" שואל שלוואן, ואיזו שהיא תחושה בלתי נוחה מזדחלת ממעיו אל גרונו.

"הרצח", משיב אלרון בקולו הנוזף של אדם הנאלץ להשמיע בקול את המובן מאליו.

שלוואן מתיישב על אחד הארגזים: "הרצח שלי?"

אלרון הודף במרפקו האחד את דלת המרתף אל מעבר לכתפו, והיא נסגרת בקול נקישה. "אל תהיה כל כך דרמטי", הוא מבקש, "אמרתי לך כבר, אף אחד לא ירצח אותך כשאני בסביבה. אבל נראה לי שהגיע הזמן שנדבר על זה".

"אז בוא, נדבר".

"אולי בחוץ? במקום קצת יותר סימפטי?"

שלוואן מביט סביב, "זו דווקא נראית תפאורה הולמת לשיחה על רציחות", הוא מחווה את דעתו, "דבר".

"טוב", אלרון עדיין יושב למעלה, במרחק גדול מכדי לנהל שיחה אישית, אך לא נראה שהוא מתכוון לזוז ממקומו, "מה לומר?"

"מה שמו של הרוצח".

"את זה הבטחתי לך שלא אגלה", מזכיר אלרון, "אבל אני יכול לתת

לך רמז, הוא נמצא כאן, בחדר הזה".

שלוואן שותק. בתחילה מפני שהוא אינו מבין, ואחר כך מפני שהוא אינו יודע מה לומר, ואחר כך לאט ובחריקה נעים מפרקי לסתו והוא אומר: "אתה?"

אלרון נד בראשו: "אם הרוצח נמצא כאן בחדר, אנחנו שנינו כאן לבד, ואתה לא מתכוון להתאבד – הרי שלצערי, המסקנה ברורה".

"אבא שלי ביקש ממך לרצוח אותי?"

"להרעיל".

"ואתה הסכמת?"

אלרון צוחק: "שווה בנפשך שהסכמתי! נכון אני יצור הפכפך שאי אפשר לתת בו אמון? ברנש שפל שמוכן להרעיל אפילו את ידידו הטוב ביותר? והכל בשביל מה? כדי לזכות שוב בחתיכת חירות מטופשת, שלא תעניק לו דבר, כי הרי כבר עכשיו חיו יפים ומתוקים כל כך".

שלוואן מעביר את קצה לשונו על שפתיו, מתקשה להבין למה עליו להאמין, למציאות כפי שהוא רואה אותה, ללהט המוזר שבקולו של אלרון או לנימת הציניות הקלילה שלו.

"אני משער שעליי לשמוח בכך שדווקא אתה נבחרת לתפקיד הזה, ולא איזה ברנש זר ואכזר, שלא יודע כמה יפסיד העולם אם אתחיל להריח את הפרחים מהצד ההפוך שלהם בגיל צעיר מדי", הוא אומר בזהירות.

"אההה". מסכים אלרון, ושותק עד אשר משמעות הדברים מחלחלת למוחו של שלוואן והוא מוחה: "אבל אמרתי לו שאנסה! אמרתי לו שאני אסע הנה במיוחד כדי למצוא את הנוסחה הארורה!" שלוואן מורט את שער ראשו, בפועל ממש, "אז למה, מפני מה, הוא החליט דווקא עכשיו? כלומר, אי אפשר היה לחכות עוד קצת? לפחות עד שאמצא את המחברת ואשוב הביתה?"

אלרון נאנח, "חשבתי על כך", הוא הודה, "ויש לי חשד עמום שהוד מלכותו לא באמת מעוניין שתמצא את הנוסחה הזו. כנראה שבמסגרת

הפרנויה הכללית שלו הוא התחיל לפחד גם מן הרגע בו תהיה לך שליטה על כוח עצום כל כך".

יש היגיון בדבריו של אלרון, אבל משהו בכל זאת אינו מתיישב על לבו של שלוואן: "אבל מפני מה הוא בחר בכך כדי להוציא לפועל את התכנית הזו?" הוא שואל בשקט, "לא היה ברור לו שתספר לי את כל האמת בהזדמנות הראשונה?"

על אף שהוא יושב, חש שלוואן כי הרצפה שתחתיו אינה יציבה דייה, משהו התרופף ביסודותיו של העולם, והוא נע ומקפץ תחתיו. אבל אלרון אינו חש בסערה האופפת אותו. "אביך אינו מסוגל לחשוב, אפילו, על קיום של חברות אמיצה בין אדון לעבד שלו", הוא אומר בביטחון, "ויש לי תחושה שהוא חושב שכל בני מעמדי אינטרסנטים ורעי לב כמו אוהד שלו, ובאופן כללי כנראה קצת קשה לו להעלות בדעתו שעבד שגויר בעל כורחו יירתע מרצח בדיוק כמו מישוהו שחונך על ברכי היהדות מיום היוולדו". הוא שותק רגע ואחר כך מוסיף בקול נמוך, "ונקודה אחת אחרונה: הוא יודע עד כמה אני משתוקק להפוך לאדם חופשי".

שתיקה בלתי נעימה משתררת במרתף.

"בקיצור – "אומר אלרון בחלוף מספר רגעים מביכים, "חשבתי על זה הרבה. ונראה שאין כאן מקום למשחקים. אם אני לא הורג אותך הוא הורג אותי. ולכן ישנן רק שלוש אפשרויות – או שאתה בורח ונעלם או שאני עושה את זה, או ששנינו עושים זאת יחד".

שלוואן לא הגיב. כשראשו שקוע בין כתפיו מרט את סיבי הארגז עליו ישב, ובשתיקה שנפלה על שניהם נשמעו היטב הדי החיים שבבית שמעליהם.

"כשיש מגפה, או חשד למגפה, קוברים את האנשים מהר", קולו של שלוואן נמוך, מהורהר, "אולי אם נצליח לארגן מגפה... נוכל לקבור את עצמנו מהר, ולהיעלם. חמותי תעזור לנו, היא תשתף פעולה".

אלרון נאנח: "זו לא רק חמותך, זה הכפר כולו, כולם יהיו נוכחים בהלוויה של מישוהו חשוב כמוך, ואביך חזק, נערץ ומפחיד מספיק כדי שאנשים ירצו למצוא חן בעיניו".

"ליאה השאירה את רוב התכשיטים שלה בבית, היא לא רצתה שאחיות שלה תקנאנה, אין לי אפילו חמישה עשר פאררך זהב עליי".

"שיערתי שזו אכן תהיה בעיה מסוימת, והקדמתי רפואה למכה. המזוודה שלי מכילה את כל התכשיטים שלה, ואת כל כלי הכסף שהצלחתי לשים עליהם יד".

שלוואן בוהה בו, קולט לראשונה כמה חירות וכמה כוח ישנו בידיו של אלרון, אבל הנורדי מושך בכתפיו: "לא אמרת לי לארוז את כל מה שתזדקק לו?" הוא שואל רטורית, ומזעיף את גבותיו: "מישהו קורא לך, אדוני".

זה אלעזר, גיסו, בעלה של טמיאל, שפותח את דלת המרתף בתנופה, ונראה נבוך למדי כאשר הוא מגלה את העבד היושב על המדרגות, ואת הנסיך המהולל היושב למטה כשפניו מרוחות באבק. "הגיע הנה שליח מלכותי", הוא אומר בהתנשפות קלה, "כולם מחפשים אותך, שלוואן. ופתאום עלה בדעתי שאתה עדיין כאן. עוד מעט שקיעה, אתה יודע?"

לא, הוא לא ידע, ולא עלה בדעתו ששהותו כאן, במרתף, התמשכה כל כך.

"מצאת לפחות את מה שאתה מחפש?" אלעזר בהחלט משתדל לנהוג בחביבות, "תרצה אולי להחליף בגד עליון לפני שתצא לחדר המגורים?" הוא מוסיף ברמיזה עדינה.

"מי השליח?" משיב שלוואן כשלבו מחסיר פעימה והוא מעיף מבט חרד לעברו של אלרון.

"לא מישהו שאני מכיר, קצין שלישי בחיל הקשר, שמו פאבין, כמדומני".

פאבין המרובע אינו הטיפוס שייבחר לשמש כרוצח שכיר, ודופקו של שלוואן מאט מעט. מעניין מה רוצה ממנו האיש. מהו הדבר הדחוף שרוצה אביו להרוויח בטרם יוצא בנו להורג על פי פקודתו.

אלרון מסייע לו להתנער משכבות האבק שדבקו באילפקה שלו, ודי במבע עיניו כדי לגרום לשלוואן למלמל, "אהיה זהיר". אבל המילים

אינן מרגיעות את אלרון, והמבע המוטרד שבעיניו רק מתחזק.

הטרקלין מוזנח כתמיד, ועל אף שאין זה ביתו ואיש אינו עלול להאשים אותו במחדל, התפאורה העלובה מסבה לשלוואן תחושת חוסר נוחות. "שלום עליך, איש טוב", הוא אומר, מושיט את ידו ללחיצה, ומבחין בחוסר נוחות שעל קצה שרוולו נותרו סימני אבק אפרפרים. "מה מביא את ידידי הנה?"

"שליחות רשמית", אומר פאבין ומחייך, "אבל עליי לציין שהנופים בהם חלפתי היו יפהפיים, לא לעתים קרובות מזדמן לי לדהור בחבל ארץ מרשים כל כך".

"האזור הוא אכן יפהפה", אומר שלוואן, "והשלווה כאן מדהימה, ללא המרוץ התמידי של הערים הגדולות".

"נוכל לשוחח בפרטיות?" מברר פאבין.

עיניו של שלוואן נודדות אל החרב החגורה על ירכו של האיש מולו, ושרירי כתפיו מתקשים, פאבין ישראל אולי אינו מתאים לשמש כרוצח שכיר, אבל גם אלרון כלל אינו מתאים לתפקיד הזה! "אני משוכנע שאיש אינו מאזין לנו, ואלרון הוא יד ימיני ושותף לכל סודותיי מזה שנים רבות".

הקצין מכחכח בגרונו ברוב משמעות. "ובכל זאת", הוא מבקש בנעימות.

שלוואן מהסס, ולבסוף מחליט ליטול את הסיכון.

"כן?" הוא אומר לאחר שעוזב אלרון את החדר, "מה בפוך אפוא, קצין יקר שלי?"

"אביך ביקש ממני להעביר לך מכתב דחוף, והוא גם פירט לי את תוכנו, למקרה והמכתב יאבד בדרך. ידידך, העבד שהצגת כיד ימינך?"

"כן?" אומר שלוואן ומקמט את גבותיו, "מה בנוגע אליו?"

"צר לי, הוד נסיכותך, אבל כפי שהורה לי הוד מלכותו לצטט: 'קיבלנו מידע אמין ביותר, שמעיד על כך שהעבד הזה נשכר על ידי אנשיו

של איסתרק, והתבקש לרצוח אותך".

דממה משתררת בחדר.

"לא יכול להיות", מלמל לבסוף שלוואן, ולא רק מפני שכך אמור למלמל אדם שזה עתה שמע ידיעה שכזו, "זה לא הגיוני!"

הקצין שותק באהדה. "הנה המכתב – " הוא אומר לאחר רגע בקול רך.

שלוואן מהנהן, נוטל את האיגרת, ומשום שהוא חושש כי איש הצבא שמולו ינסה לרצוח אותו בשעה שישפיל את עיניו כדי לקרוא את מילותיו של אביו, הוא אומר: "אקרא אותו מיד. האם אפשר להציע לך לסעוד את לבך?"

"אשמח", מודה האורח, "כבר כמה ימים שרכבתי מן הבוקר עד הערב ללא הפסקה".

"ובכן, מיד אורה להביא לך ארוחה קלה, ארוחת הערב תוגש בשבע".

שלוואן נסוג אל הדלת, פותח אותה, ומתקשה לפגוש בעיניו של אלרון הממתין לו בדריכות מעברה השני. "הקצין רעב", הוא אומר, "האם תוכל לבקש מן המשרתים להגיש לו סעודה קלה?"

"בשמחה", אומר אלרון ושולח לעברו את חיוכו החם, הידידותי והאכפתי, "תכף אשוב".

על הסף, כשמחצית מגופו מוגנת על ידי המשקוף, והדלת הפתוחה יכולה לשמש לו כמגן יעיל מפני כל חרב שהיא, שובר שלוואן את חותמו של אביו, ופורש את האיגרת.

"בני שלי, יקירי", פותח אביו, "כולי תקווה שמכתב זה יגיע לידיך בזמן, בטרם יתרגש על ממלכתנו אסון נורא. ממקורות נאמנים נודע לי כי חייד בסכנה. אלרון, האדם שבו ראינו ידיד ועבד נאמן, בוגד בנו מזה שנתיים, ומעביר מידע חשאי וסודי לידי האנשים שמעברו השני של הגבול.

אבל, אף על פי שאני נחרד מן מהחשבה על הנזק שעולל לנו ולממלכה

כולה, האמת היא כי ידיעה זו גללה אבן מעל לבי. מזה שנתיים חשדתי כי אתה, בני אהובי, הנך הבוגד ששחרר את פילאק ואנילאן מכלאו ומאז התמיד לחשוף את סודותיי בפני אויבינו. זו, ולא אחרת, הייתה הסיבה בשלה נאלצתי להרחיק אותך מארמוני, ולמדר אותך מכל עשייה בעלת חשיבות. אך כעת, כאשר אני יודע כי רק עבדך הוא שבגד, ואילו אתה היית נאמן לי כל הימים, אין לי אלא להפציר בך: אנא מחל לי, בן יקר ואהוב שלי, על חשדות נוראים אלה.

עוד נשוב ונדבר על כך, שלוואן יקירי, עוד אבקש ממך סליחה ומחילה פעמים רבות, אבל כעת אין בידי להאריך, שכן אלרון זה, בוגד מושחת במלוא משמעה של המילה – עומד להוסיף על חטאיו אלו עוד פשע נורא, שלאחריו הובטחו לו חיי חופש ועושר על אדמותיה של כוזר האחרת.

אני תקווה שאתה קורא מכתב זה בפרטיות, כשם שביקש ממך שליחי, ושלבך אמיץ דיו כדי להתמודד עם הידיעות הקשות: אלרון, שבו נתת אמון רב כל כך, נשכר לרצוח אותך נפש.

ועד כמה שהדבר נשמע אבסורדי וחסר הגיון, אף על פי שרק כלב רע ינשוך את יד האיש המטפח אותו באהבה – המידע בדוק, ולדעת האביר מטריאס הנו אמין ביותר.

התאריך שנבחר להוציאך להורג הנו סמלי וקרוב ממש, ביום הולדתו של הנסיך רעואל. היינו – ביום שלישי בשבוע זה. ואני מפציר בך, חפש בכליו של אלרון אחר רעל, שכן דרך מייסרת זו הנה הדרך בה הורו לו להוציאך להורג. וראשך הנו התמורה שעליו לספק לאנשיו של איסתרק כדי לזכות באמונם.

פעל בתבונה בני, ובזהירות, והחשוב מכל – אל תניח ללשונו החלקלקה של העבד לרכך את לבך או להסיח את דעתך.

איני יכול לשלוח צבא כדי לתפוס את העבד ולהביאו למשפט, שכן אנו עוקבים ברגעים אלו אחר הדמות רמת הדרג שהפעילה אותו, ומי יודע כמה אנשים נוספים, ואני חושש שאם יתפרסם דבר מעצרו של אלרון תברח דמות זו ותיעלם, ותותיר אותנו פגיעים להתקפותיהם

של סוכניה.

חשבתי רבות מה לעשות וכיצד, והגעתי למסקנה כי בהתאם להכשרה שקיבלת בנעורייך ועם עזרת בני משפחת סאנפאל ואנשיהם, תוכל ודאי לטפל בבעיה ששמה 'אלרון' ולפתור אותה לבדך מבלי לעורר רעש או תשומת לב מיותרים.

שמור על עצמך בני, פעל כגבר ושוב לאלקן במהירות האפשרית.

מודאג ואוהב

אבא".

כמו שיודע כל ילדון המשחק בבויץ, לפעמים די באבן אחת קטנה כדי למוטט ארמון פלאים; והשיחה הכושלת שהתנהלה בין אחיו לבין מהללאל הייתה אבן מן הסוג הזה.

אם מהללאל, שהילך קסמים על הוד מלכותו, לא הצליח להטות את לבו של אחיו לטובתו, אם גם הניסיון הזה כשל – הרי שהגיע הזמן להפסיק לחלום על עתיד טוב יותר, ולהכיר במציאות כמו שהיא: אין לו עתיד באתיל, ואין לו תקווה.

הגיע הזמן לקרוע את חוטי הזכרונות המחברים אותו למקום הזה, ולצאת לדרך חדשה כשם שהוא מתכנן חודשים רבים כל כך. ולא, בניגוד לדעתם של אי אלו אנשים – הוא לא ינצל את החופש והמרחבים כדי לתת דרור לתאוות ויצרים אפלים. הוא יהיה אדם ראוי להערכה, הוא יצליח, הוא יהיה חבר מכובד בקהילה, ובכך שיצליח ויזכה להערכה בזכות עצמו ינקום בכל אלו שלא נתנו בו אמון, שבחשדנותם, צרות אופקיהם ומרובעותם הכללית – דחו אותו וזלזלו בכשרונותיו.

זעם, מרירות ותסכול מניעים אותו, אבל פעולותיו מחושבות להפליא, והוא מיומן כאילו אכן עשה זאת אלף פעמים קודם לכן – ולא במחשבתו בלבד. הוא נפטר מבני לווייתו המטופשים בעזרת המיומנות

שרכש בשנים ארוכות של עצמאות מרדנית, מספר לראשון כי הוא הולך בחברת השני לחתונה בבית פלוני ולא ישוב עד לפנות בוקר, כך שהוא יכול להנות מערב חופשי בחברת ילדיו, ולשני מסביר כי כיוון שהוא אינו מרגיש טוב ופונה כעת לנוח, הוא יכול ללכת עד שיבוא חברו למשמרת הערב שלו.

וכאשר השטח ריק, ושערותיו הגוזזות נקברות בעציץ שעל אדן החלון בחדרו, הוא לובש את המעיל המרופד זהב, ואת המגפיים הפשוטים שסולייתם מרוצפת אבנים טובות, ועוזב את הארמון בנחת, בלתי נראה בתוך זרם העובדים היוצאים מן הקריה המלכותית.

בשלווה הוא מסתובב ברחובות, ומוודא שאיש אינו עוקב אחריו, ובנחת הוא פונה לעבר אחד מפונדקי כאזראן שגם עליו שמע מפי המשרתים: מקום מהוגן, ראוי לבני תרבות, שבעליו אינו סקרן יתר על המידה.

בפונדק הוא סועד ארוחת ערב מוקדמת, ומאזין מעל כוס המשקה שלו לסיפוריהם של הסוחרים סביבו. מתפלל ערבית במניין הראשון שמתאסף במקום ועולה לחדר ששכר. מסיט את מיטתו לעבר דלת החדר, יוצר בעזרתה מחסום מאולתר כנגד שודדי לילה. קורא קריאת שמע שעל המיטה, ונרדם מיד. עוד בטרם מבחין מישהו מבאי הארמון בהעדרו.

חלומותיו, אותו לילה, טובים משהיו במשך שנים רבות.

בחיים אנשים לוקחים סיכונים כל הזמן, כל זמן. הם מחליטים האם הסולם עליו הם מתכננים לטפס יחזיק את משקלם. הם מרחרחים ומחליטים האם הדג שממנו הם עומדים לאכול מקולקל או טרי ובריא, והאם אפשר להשאיר את האח בוערת כל הלילה למרות שהארוכה חסומה למחצה.

והם בכלל לא מתרגשים, האנשים, כאשר הם מקבלים את ההחלטות

הללו. למרות שהחלטה לא נכונה עשויה בהחלט לגרום להם ליפול מן הסולם ולשבור את המפרקת, למות מזיהום במעיים או למות בחנק בעודם ישנים במיטתם.

מעולם לא פגש שלוואן מישהו המורט את שערותיו מול פרוסת דג, או כוסס את ציפורניו אל מול סולם. הם פשוט מטפסים עליו וגמרנו. לוקחים את הסיכון ושורדים אותו.

כלומר, הם בדרך כלל שורדים אותו. לפעמים, למרבה הצער, ישנן הפתעות. ולשלוואן לא מתחשק למצוא את עצמו יושב מופתע באחד מתאי הכלא של אביו.

"על מה אתה חושב?" שואלת ליאה.

"לא יודע", הוא אומר, "אין לי מושג אין מקבלים החלטה כזו. היא גדולה מדי בשבילי. אני לא מרגיש שאני מסוגל להכריע בין שתי אפשרויות שכל אחת מהן תסכן את החיים שלך ושלי. מבינה?"

היא מנענעת בראשה, "בהחלט – " לרגע נראה שיש לה דבר מה נוסף לומר, אבל המילה הבודדה נותרת תלויה באוויר מבלי שיצטרף אליה כל המשך, והוא נאנח: "לא יהיה לנו טוב בכוזר האחרת, ליאה. זה לפחות ברור לי. נצטרך להתחיל שם מאפס. בלי רכוש. בלי אדמה. אפילו אמא שלך תהיה אדם עשיר מולנו. וזה עוד לפני שנדבר על הסיכונים האמיתיים."

ליאה מהנהנת, ידיה עדיין שלובות בכוח. "בוא לא נחשוב כל כך רחוק", היא מציעה, "בוא נחשוב על זה כעל רכישה של סוס. אם שניהם היו מציעים סוס למכירה, ומישהו היה לוחש על אוזניך שאחד משני המוכרים מרמה. איזה סוס היית לוקח?"

תמימותה מתסכלת אותו. "זה לא דומה", הוא אומר בזעף, "אלרון אולי לא היה מרמה על סוס, אבל כאן עומד על הפרק נושא הרבה יותר רציני!"

"נו, אז אנחנו תמימי דעים", היא אומרת ומתעלמת מסופו של המשפט, "שנינו היינו מקבלים את אותה החלטה."

הוא שותק. וכששתיקתו מתמשכת עוד ועוד היא נאנחת. "לא אפריע

לך לחשוב", היא מצהירה, "אבל אם אבא שלך לא היה מלך אלא עבד, הוא היה מרמה גם בשביל להרוויח את שוויו של סוס".

הוא לא מגיב. כיוון שלמרות הכל, ועל אף הכל, הוא אוהב את אביו, ומכתב החנופה והאהבה ששלח לו נגע בנקודה סמויה ורגישה בלבו. אבל ארבע שעות אחר כך, לאחר ערב זועף וארוך, הוא מצליח להבין שהצדק אתה. אולם מפני שברגעים מרירים לאורכו של הערב הזה תהה פעם אחר פעם האם גם אותו היא שוטמת בסתר כשם שהיא שוטמת את אביו, הוא אינו מסוגל להודות באוזניה על כך שקיבל את דעתה.

גם את אלעזר, גיסו המרובע, הוא אינו שמח לשתף בעובדות המביכות, אולם כיוון שאלעזר נושא למעשה בתפקידו של בעל הבית – אין לו בררה כי אם לשתף אותו בהן, מן ההוראה שקיבל אלרון ועד למכתב שהתקבל הערב, ואלרון, שממתין בחוץ במתח, נאלץ לבלוע את שאלותיו ולהמתין בסבלנות עד לאחר התייעצותם של השניים.

אלעזר, לשמחתו של שלוואן, מבין את הפרטים במהירות, ואינו בטוח באותה מידה כליאה שאכן כדאי לסמוך על אלרון. אבל לאחר ששלוואן שוטח בפנים קפואות את טיעוניו, מבין גם אלעזר שבין אם נאמנותו של האיש נתונה לשלוואן ובין אם היא נתונה לאנשי כוזר האחרת, צריך לסלק אותו מן השטח בהקדם.

"אבל איך עושים את זה?" הוא שואל, ומעביר את ידו על מצחו הגבוה, "איך מעלימים בן אדם?"

"הנהר", משיב שלוואן ביושב, "המים יכולים לשאת אתם גופה, הם גם בטח עשו זאת כמה פעמים בשנים האחרונות. היו כאן מקרי טביעה, נכון?"

"הייתה סירת דיג שטבעה מעבר לעיקול", עיניו של אלעזר מתכווצות, "אחת מהגופות לא נמצאה. אבל לא זה מה שהבנתי שאתה הולך לעשות כשדיברת על 'לסלק אותו מהשטח'!" על אף המצב העדין, המתוח, הבעתו החשדנית של אלעזר משעשעת את שלוואן. "זה גם לא מה שהתכוונתי לעשות, צדיק", הוא אומר באבהיות, "אבל אתם צריכים הגנה כל שהיא מפניו של אבא שלי. וגם אני צריך תירוץ כל

שהוא להשמיע אם אתפס, נכון?"

"אה", אומר אלעזר, "אז, כן, מעבר לעיקול, כמו שאמרתי, הנהר שם נעשה עמוק ורחב יותר".

"יופי", אומר שלוואן, "אז נצא לשם הלילה, ונשתדל לעורר את חשדותיהם של כמה שיותר אנשים. כך שהחוקרים של אבא שלי, כאשר יבואו, יוכלו למצוא הרבה עדויות על כך ששנינו יצאנו לנהר עם חבילה חשודה. בסדר?"

אלעזר, הצדיק התמים, נראה כאילו בלע בבת אחת ביצה על קליפתה. פניו מתעוותות, הוא משתנק, ואחר כך פולט בקושי: "מה שאתה אומר".

אלרון שונה לגמרי, ולאחר שהוא מסיים לקרוא את המכתב ששלח יוסף דיאלידאן לבנו, הוא אינו יכול שלא להשמיע כמה משפטים זועפים בשפת אמו המוזרה.

"אל תקלל", אומר שלוואן בניזיפה.

"הוא ראוי לקללה", אומר אלרון ומאגרף את ידו, "לא פגשתי בכל חיי מישוהו שראוי לקללה יותר ממנו!"

"הוא אבא שלי", אומר שלוואן בשקט, "ועכשיו תקשיב טוב לתכנית שלי, בבקשה. אני אתן לך שלושה סטים של בגדים. בגדי פועל, בגדי סוחר, ובגדי מלומד, ובקבוק של מיץ דומדמניות, שבעזרתו תוכל להסוות קצת את צבע השיער שלך. אתה תצא מכאן הערב מיד לאחר שכולם ילכו לישון, תעשה כל מאמץ שבעולם שלא יראו אותך, תרכב עד ראטון, כשאתה מחליף כל חצי יום בין הבגדים של הסוחר לבגדים של הפועל, ובאזור ראטון תחצה את הגבול. לא תהיה לך בעיה עם השחייה בנהר, נכון?"

אלרון צוחק צחוק חסר עליזות: "לא".

"יופי. אחרי כן תלבש את הבגדים של המלומד, תרכוש סוס חדש, ותרכב לדיראל, ותקנה שם בית קטן וסגפני שיתאים לאיש צנוע ומסתפק במועט כמוך. אני וליאה נגיע לשם בעוד שלושה חודשים.

בסדר?"

אלרון מעבד בשתיקה את המידע. "שלושה חודשים?" הוא שואל בסוף.

"כן", אומר שלוואן, "את הגרסה שלנו לבריחה אני חייב להכין ביסודיות רבה יותר, אנחנו לא נוכל לחצות את הבאטראגן בשחיה". אלרון נד בראשו: "אבא שלך רוצה להרוג אותך, שלוואן! אתה לא יכול להישאר כאן אפילו רגע".

שלוואן נאנח ומשפיל את ראשו: "הוא אבא שלי, וגם אם רצה להרוג אותי – ראה איך התחרט ברגע האחרון! הוא לא יפגע בי. בוודאי שלא יפגע בליאה. ואולי, מלכתחילה הוא תכנן את כל התכנית הזו רק כדי למצוא תירוץ שיסביר לי וישכנע אותי שהוא אוהב אותי ושהרחיק אותי מהבירה ומהפוליטיקה במשך כל התקופה האחרונה רק מפני שחשד בי שאני בוגד".

"אתה באמת בוגד", מזכיר אלרון בחוסר נימוס.

"אבל הוא שכנע את עצמו שאתה הבוגד", מבהיר שלוואן בניחותא, "אז אתה הבוגד. ואני ארצח אותך ואטביע את גופתך בנהר, ואחר כך אשוב לבית אבי לחיים ולשמחה ולשלום, ורק אחרי שתכנית הבריחה שלנו תהיה מעובדת היטב אצטרף אליך". אלרון שותק.

"לך תביא את התכשיטים של ליאה ואת כלי הכסף שסחבת", אומר שלוואן, "אתן לך מספיק כדי לרכוש עבורנו בית. תוכל אפילו לרהט אותו ולשתול קצת ירקות בגינה אם יהיה לך משעמם".

אלרון נאנח, "אעשה זאת, אם תצווה עליי, אבל זו תהיה טרחה מיותרת לגמרי. אתם לא תבואו לעולם, הנסיך שלוואן ירום הודו".

"ודאי שנבוא", שלוואן טופח על שכמו, "ודאי שנבוא, אלרון, אל תדאג. פשוט ייקח זמן לתכנן תכנית בריחה עבורנו, מבין?"

אלרון נד בראשו, "לא תגיעו לעולם", הוא חוזר שוב, "או שאביך ייקח את לבך בדברי החלקות שלו, או שהוא ייקח את לבך ויקבור אותו באדמה. אלו הם שני העתידים היחידים עבורכם, כמו שאני חווה

אותם".

"זה היה משפט יפה, אבל אבוי, כנראה שהבנת אותי לא נכון, אלרון. כאשר אמרתי שתעמיד פני מלומד סגפן התכוונתי אולי לאסטרונום, אבל לבטח לא לחוזה בכוכבים". שוב הוא טופח קלות על שכמו של איש שיחו, "לך תביא את המזוודה עם התכשיטים, וננסה להתקדם קצת עם תכניותינו ללילה הזה. בסדר?"

אלרון עוזב את הבית מיד לאחר זריחת הירח, לבוש בבגדי פועל, וברדסו משוך עד לגבותיו.

שלוואן מביט אחריו בצער, וגם לאחר שהוא מתרחק ונעלם באפלה אינו מסוגל להסתובב ולהכנס אל הבית פנימה. אלרון היה ידיד וחבר נאמן לאורך התקופה הקשה ביותר בחייו, והכאב הכרוך בידיעה שלעולם לא יפגוש בו שוב יוצר חור בלבו.

קצת אחר כך יוצאות שתי דמויות נוספות מן הבית, כשהן נושאות שק בעל צורה מוארכת וחשודה. ולאחר שהן עורכות סיבוב קל באחווזה, בעיקר סמוך לביתני המגורים של המשרתים, הן חוזרות אל האורווה, מוציאות משם עגלה, ונוסעות עד מעבר לעיקול הנהר.

בבוקר המחרת, לאחר ששלוואן וידא כי הקצין הבחין בהעדרו של אלרון, שולח אותו שלוואן חזרה אל הבירה, כשהוא מצויד באיגרת חמה ולבבית הממוענת אל אביו.

באיגרת מתפייט שלוואן כיד כשרונו הטובה, סח עד כמה ציער אותו הריחוק הכפוי ממרכז העניינים, וכמה הוא שמח להבין כי אביו לא כעס עליו כלל, וכל העניין לא היה אלא מזימה איסתרקית שפלה.

הוא מבזבז עוד כמה שורות דיו כדי לספר כמה עזה אהבתו לאביו, וכמה גדולים געגועים אליו, ועד כמה הוא משתוקק לשוב לאלקן לנשק את ידו ולפתוח בעתיד חדש ומשותף.

בלילה יושבים יתיר ואיסטיאס יושבים עד אחרי חצות, וקוראים בעיון את המסמכים שבתיבה. איסטיאס מקריא, בחוסר רצון ועצבנות קלה, ויתיר מקשיב בריכוז מלא, כשהוא פוסע הנה והנה בחדר השכור והקטן.

"זה לא ייאמן", הוא אומר, "זה לא ייאמן באיזו ציניות אכזרית הם השתמשו באיש הנפלא הזה, כיצד השתמשו דווקא באהבת התורה שלו כבתירוץ לדחוק אותו לשוליים. זה נורא, איסטיאס, זה מבעיר את דמי, ויבעיר גם כל כוזרי אחר שיקרא את המילים הללו... לפיד אש שקשור לזנבו של שועל", הוא אומר כאשר מתחיל הנר להעלות עשן, ועיני שניהם לצרוב, "הגדרת את זה טוב, איסט".

"את כל כוזר הוא יבעיר", אגרופיו של איסטיאס קמוצים, "אל תהיה שליח של מלאך המוות, מר יתיר".

"כוזר בוערת גם כך", ידיו של יתיר תחובות בכיסי אדרתו העליונה ורק אגודליו מציצים החוצה, "ולכן נראה לי שהמכתבים האלה יעשו את הפעולה ההפוכה – הם יביאו שלום. המלך איסתרק יודה בכך שעליו להחזיר את הכתר ליורשים החוקיים, והמהומה בארץ הזו תשקוט". בעודו מדבר הוא יודע שהמילים שאמר אינן מדויקות כל כך: לאחר שחתם הנסיך יוזבד על מה שחתם, הועברה זכות הירושה אל הבן הבא אחריו. ולצאצאיו של הנסיך היורש שוב אין שום זכות ערעור או תביעה על ההחלטה שנתקבלה. ומלבד זאת, גם אם איך שהוא ניתן להאמין כי המלך איסתרק יסכים לוותר על מעמדו בהכנעה, הרי שהמלך יוסף לא יעשה זאת לעולם.

"אתה טוב בשקרים, מר יתיר", איסטיאס פורש את ידיו הגדולות בהבעה שלא ניתן לפרשה אלא רק כתחינה, "אבל אנא, אל תשקר על עצמך... במקום זאת ספר לאציל פאלאל שפרצה שרפה, שבקושי הצלחנו להימלט מהאש הבוערת. את המסמכים האלה צריך להשמיד, ועכשיו". ידו מושטת אל הנר, ויתיר כמעט והופך את השולחן כאשר הוא מזנק לעברו ועוצר אותו. "אין לך רשות לגזול את משפחת בנטיליאן", הוא אומר, אווז בכוח את היד הגדולה, "אתה חייב, לכל הפחות, לשאול רב לפני שאתה לוקח להם את הזכות לדעת, הם אלו

שצריכים להחליט מה לעשות עם המסמכים האלה, לא אתה".

זרועו של איסטיאס נותרת מושטת, אבל שריריה הנוקשים אינם החלטיים כמקודם. לו רק היה איסטיאס בטוח בצדקת דרכו, היה יכול לנער את ידו של יתיר ללא קושי, להפיל את הנר מעל ערמת הניירות הדהה, ולהביא את הדיון לכדי סיום ברור וחד משמעי.

אבל החייל המגודל מהסס ולבסוף שומט את ידו.

"כל הכבוד", מחמיא לו יתיר ובעודו רוכן אל הארגז השבור הוא מוסיף: "אני אשמור על הדפים אצלי. שלא יעלה על דעתך לעשות שטויות שתצטער עליהם כל חיך".

איסטיאס נד בראשו הגדול בכבדות: "אני לא יודע, מר יתיר", הוא אומר וצער סודק את אדישותו הרגילה, "אבל נדמה לי שדווקא אתה הוא זה שעתיד להתחרט".

יתיר מביט בו רגע, כשוקל את הדברים, ואחר כך נד בראשו ימין ושמאל: "חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת", הוא אומר בחגיגות, "לא לי ולא לך יש את הכוח והזכות למנוע את גילוי האמת מכוזר ומבניה. ליוזבד בנטיליאן יש את הזכות המלאה לדעת את האמת על חייו ועל האיש שאת שמו הוא נושא. לא אני, לא אתה, אלא יוזבד בנטיליאן הנו האיש שיחליט האם לתבוע לעצמו את המלוכה או לנהוג כשם שנהג אב סבו לפניו, לוותר על הכתר למענו של השלום".

"יוזבד בנטיליאן?" תוהה איסטיאס, "ואני חשבתי ששמו של האביר הפרוש הנו מנרם בנטיליאן".

יתיר מפהק: "אתה צודק, כמובן. אבל האביר הפרוש – הנו פרוש באמת ובתמים, והוא בוודאי לא ירצה בשום דבר שריח העולם הזה נודף ממנו בעצמה כזו כפי שהוא נודף מארמון המלוכה. כך שההכרעה, לדעתי, תהיה בידי הבן, ואולי גם בידי דודו העוזר לו לנהל בפועל את האחוזת". הוא מפהק שנית: "לו היה לי אבא כמו האביר הפרוש – הייתי טיפש מאוד אם לא הייתי עושה כל מאמץ כדי להציב אותו בראש העם הכוזרי. עמנו זקוק להנהגתם של אנשים נאצלים וישרי דרך, ומנרם בנטיליאן עשוי להיות מלך נפלא".

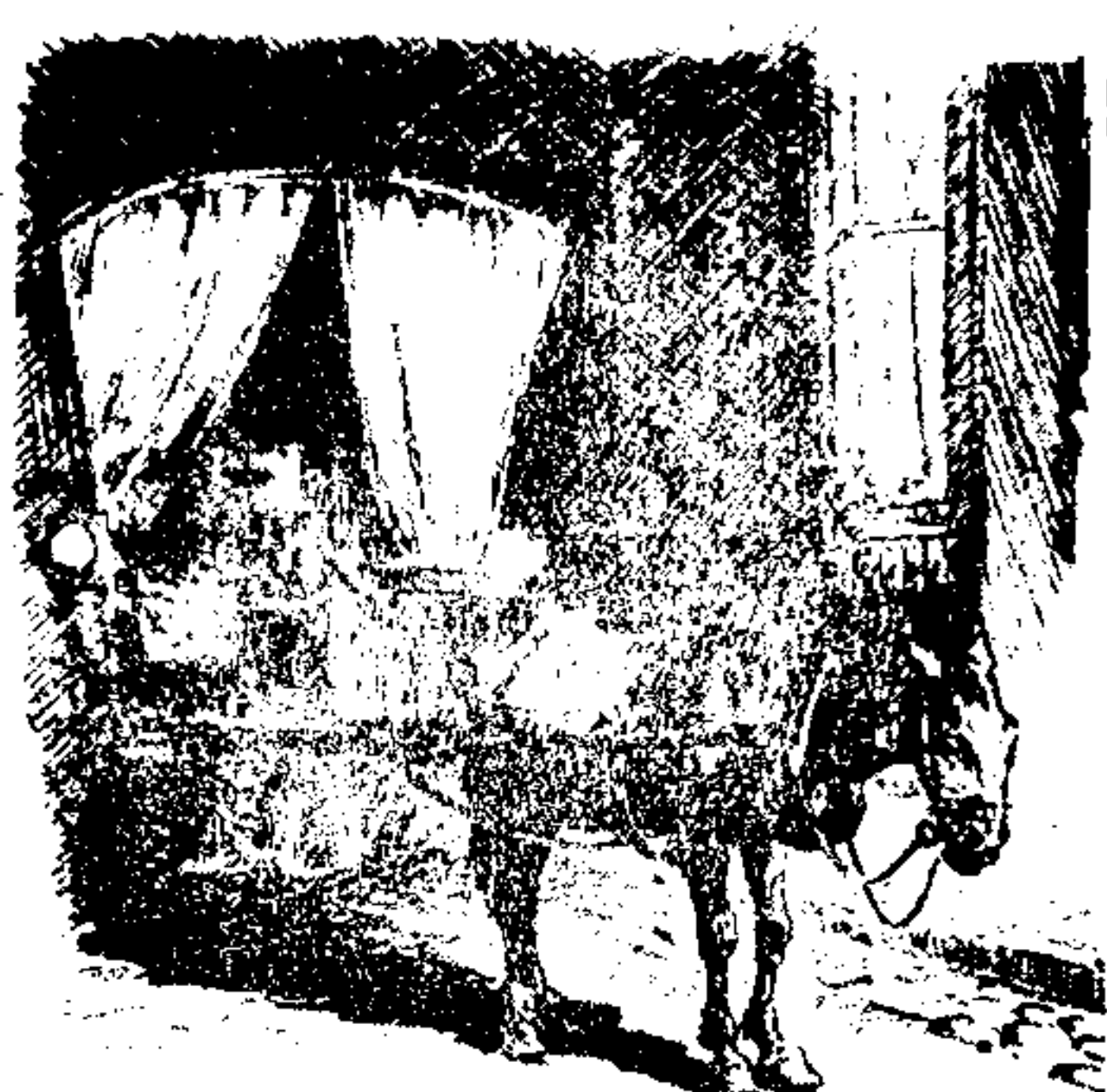
איסטיאס מהרהר בדברים, ומשרבב את שפתיו בהבעה שפשרה נעלם

מענינו של יתיר: "במה אתה הוגה?" הוא שואל בחדות.

"סתם", אומר איסטיאס. "סתם חשבתי לי שלו היה לי אבא כמו מנרם בנטיליאן הייתי צריך להיות טיפש מאוד בכדי להתעלם מתבוננתו ועצתו ולקבל החלטות מעין אלו בכוחות עצמי".

יתיר מגחך: "ובכן", הוא אומר בעליזות, "הרבה נתון כעת בידי יוזבד בנטיליאן, הבה נקווה שהוא פיקח יותר משנינו גם יחד ויצליח להתמודד עם המצב העדין הזה בדרך הטובה ביותר".

פרק עשרים ושתיים

ל אדם מתפלל להיות בריא, לכך שיוכל לדאוג לעצמו בעשר אצבעותיו ולהתנייד ממקום למקום בעזרת רגליו. אבל אם כבר נגזר עליו לנקוע את רגלו, מוכן מהללאל להודות בכך שנעים עד מאוד להיות מוקף באנשים הדואגים לשלומך ורוצים בטובתך.

וגם אם הוא תמיד משתדל לצמצם את צרכיו לאפס, ולא להטריד בעניינים של מה בכך את אחד מחמשת האנשים החשובים בממלכה, הרי שחמימות רגועה מתפשטת בלבו כאשר רגעים ספורים בלבד לאחר ששב הביתה, מופיע אביו בפתח, הדור בזהב מדיו.

"נפלת?" הוא שואל בעידוד, מבלי לומר שלום, "איפה?"

"במדרון שמאחורי הישיבה המלכותית", מהללאל חש את עצמו מבויש מעט, לא בשל הנפילה עצמה, אלא בשל התחושות שדחפו אותו לטיול המטופש ההוא, "ניסיתי לרדת אל הנהר, וגלשתי למטה".

"גלשת!" חוזר בסטיאן בשעשוע, "איזו מילה יפה ומעודנת". הוא מתיישב על ההדום חסר המשענת הסמוך לספה עליה שרוע בנו, "אני חושש שאצטרך להצמיד לך בן לווייה מהיום והלאה. לבי כמעט פקע

כששמעתי על המקום בו מצא אותך מנשה קפחבר ועל האופן בו הביא אותך הביתה", הוא משפיל את מבטו לרגע. "תוכל לשאול את האלוף שגיאם, הוא רץ להביא לי כוס מים ממשרד ראש הממשלה. ואני לא טיפוס שממהר להיבהל".

טיפשי לחיך לשמע משפט כזה, אבל זה בדיוק מה שעושה מהללאל, וחיוכו שחוצה את פניו לשניים גורם לבסטיאן לגחך. "זה היה עלול להיגמר פחות עליו". הוא מציין כשהוא חדל באחת מלצחוק, "אתה צריך להיות זהיר, מהללאל. למען לבו של אבא שלך".

"ולמען גורלה של כוזר בשדה הקרב", אומר קול עליו מעם הפתח. אולה!

מהללאל מתיישב באחת, וצונח חזרה אחורנית באנקת כאב: "אתה בעיר?"

"כמו שאתה רואה". אולה זוהר במדיו המהודרים ומביא עמו ריח רענן של גשם ואדמה, ובעיניו מרקדים זהרורי שמש, "טוב שידעתי מתי לבוא, אה?"

"כל פעם שתבוא – תבוא בזמן". אומר מהללאל, "בטח אמרתי לך את זה פעם".

בסטיאן מחייך גם הוא, "שב, בחור". הוא אומר, "באמת טוב לראות אותך. חיכיתי לבואך כבר אתמול".

"הדרכים ארוכות ומפותלות והימים קצרים..." בשובבות נערית מטיל אולה את גלימתו העליונה על זרועו של המשרת, ובאנחת רווחה הוא מתיישב על ההדום השלישי.

"נו!" הוא אומר, "עכשיו ספר הכל, מהללאל. מההתחלה. הלכת להתבודד בשדות כאחד החסידים הראשונים, והחלקת במורד, את זה אני מבין. אבל איך הגעת לגשר נִבְגָר? ומה עשה שם מנשה קפחבר?"

מהללאל מסיט את עיניו, אל רגלו החבושה, ומציץ אגב כך אל אביו, המרים את גבותיו ומוריד אותן ונד בראשו בתנועה קטנה, כמעט בלתי מורגשת.

הוא יודע?

הוא מבין?

יש באולה מרובעות מסוימות, סוג של יושר מוחלט והגינות בלתי מתפשרת, שמונעת ממנו להגיע לתובנות מפלילות מעין אלה בכוחות עצמו. וגם מבע עיניו המהורהר של בסטיאן והאשמה שבעיניו של מהללאל אינם מצעידים אותו לעברו של הפתרון המובן מאליו. או שאולי –

מהללאל מחזיר את מבטו אל אולה, המקבל בתודה כוס משקה מרענן שמגיש לו רב המשרתים בעל שער השיבה ותחושה מוזרה עולה בו, כאילו גם אולה מבין, ומבין היטב, אלא שהוא מעמיד אותו במבחן.

אבל מהו המבחן בדיוק? על מה יינתן הציון 'מצוין'?

על כך שיגרום רעה תחת טובה לאיש שהציל אותו משעות ארוכות של קיפאון, ואולי אפילו גרוע מכך?

האם יפר את ההבטחה שנתן באותו רגע של הכרת טובה וחולשה – ויגלה את סודו של האיש?

ומה אכפת לה, לכוזר, אם תנאי הכליאה של אשר יהיו טובים במקצת מאלו של האסירים האחרים?

הרי ממילא בסבלו של הבחור אין נחמה לשום אם שכולה!

"אי אפשר לטפס במעלה המדרון ההוא ברגל פצועה", משיב בסטיאן במקומו, "ומהללאל ניסה לחצות את המניאר, ונסחף עם הזרם מזרחה. טוב שהתעקשתי שתלמד לשחות. ואתה אולה, תאכל משהו במקום לדבר..."

"אכלתי לא מזמן, לא רחוק מכאזארן. בפונדק שבו החלפתי בגדים", אולה נראה נבוך, "לא רציתי להגיע לעיר בבגדי מסע שלא פגשו כובסת כבר שלושה שבועות ושער מלא אבק".

כיוון שאחיו המאומץ אינו גנדרן, בדרך כלל, זוקף מהללאל את גבותיו בהבעה רבת משמעות, ומשמיע רק 'אאאהההה!' אחד, מבין דבר, בעוד בסטיאן מציין: "בחור נבון".

הבחור הנבון שף את קצה חוטמו בהבעה נבוכה בעליל, ואלמלא הייתה

רגלו של מהללאל שולחת זרמים קרים וחמים במעלה גופו, היה בהבעה זו כדי לשעשע אותו עד בלי די.

"אתה צריך קומפרס חדש", אומר שר המלחמה בהבעת אם דאוגה, "וגם משהו לשיכוך כאבים, אבקש מנחליאל שיביא לך כוסית של יין מחוזק – " בתנועת יד הוא עוצר את מחאתו של מהללאל עוד בטרם יצאה מפיו, "גם אם כבר שתית עשר כאלה, כדאי שתיקח עוד אחת. אתה נראה מעורפל מרוב כאבים".

"כן", מסכים אולה, "אתה לא נראה טוב. פשוט נסחפת את כל המרחק הזה עם הזרם?"

"לא כזה מרחק גדול", מתנגד מהללאל, מיטיב בזהירות את ישיבתו על הספה, ושואל: "מי בא עכשיו?"

הצעדים במסדרון אינם נשמעים כפסיעותיו של אורח, הם נמרצים ומהירים מדי, והזר גם פותח את הדלת מבלי להמתין לעזרתם האדיבה של המשרתים: "נאר בן ימין, קצין רביעי בחיל הקשר", הוא מציג את עצמו ברשמיות נחפזת, "הוד מלכותו מבקש לראות את האביר מקאן בארמון, עכשיו. מידית. ללא שום דיחוי".

"ההודעה התקבלה. תודה. גש לשתות משהו, וצא להודיע להם שאני בא". אזעקות שכאלה אינן נדירות במיוחד, אבל הפעם, מבחין מהללאל כי אביו מופתע מן ההזמנה ומן הניסוח התקיף. "חשבתי שייתנו לי להיות אתך מעט", בסטיאן נשמע כמתנצל, "אבל החובה למלך קודמת לכל". בשתי אצבעות הוא נוגע בלחיו של מהללאל, "תנוח", הוא מבקש, "אבוא לראות אותך שוב, כשאחזור". ובפנותו אל אולה הוא שואל בצליל מעט נוקשה: "קרה משהו שאני צריך לדעת?!"

חיוכו של אולה נמחה, כאילו נוגב במטלית, "לא, לא משהו שאני יודע". הוא אומר בשקט, "שום דבר חדש".

"טוב". שיניו של בסטיאן ננעצות לרגע בשפתו התחתונה, ואחר כך הוא מחייך: "אם אתה צמא, אולה, אשמח ללחוש מילת פרידה על אוזנו של מהללאל".

גבתו הימנית של אולה מציירת סימן שאלה אופקי מעל עיניו, אבל יתר פניו אינן מביעות כל רגש מיוחד כאשר הוא אומר: "בהחלט".

אלך לשתות משהו. אשוב בהקדם", ונסוג דרך אותן דלתות בהן נכנס אביו אל החדר.

"אתה משפיל עיניים", אומר בסטיאן ונאנח, ועל אף שהוא אינו מוסיף עוד דבר, יכול מהללאל לראות בעיניו של אביו את כל שהוא רוצה להמשיך ולומר, ושלווה באה אל תוך לבו. רגע שותקים שניהם ואחר כך מוסיף בסטיאן: "וגם עכשיו אני רוצה לעזור לך, ומקווה שלא אכאיב יותר מדי כשאומר שאין לך סיבה לייסורי נפש ולבטים. אני אדאג לכך שסדרי השמירה בטרייר ייבדקו ויעודכנו. גם אם למנשה קפחבר אין כוונות רעות, ורק אהבת אב דוחפת אותו לנסות להקל על חייו של בנו, אחרים עלולים לנצל בדרכים אחרות את מציאותו של שומר מושחת על יד השער הלא נכון. אף פעם לא הייתי כפוי טובה, וגם הפעם אעשה כמיטב יכולתי כדי לרכך את המציאות ולהשיג למענם הקלות נוספות בתנאי הכליאה של אשר", מבטו של בסטיאן מתרומם אל החלון, ואל פיסת השמים המשתקפת דרכו. "הלוואי שאצליח להשיב לו טובה תחת טובה. אבל יש לי ספק גדול בשאלה האם אצליח בכך".

ידו מחליקה על כתפו של בנו, "הורים תמיד רוצים את הטוב ביותר עבור ילדיהם", הוא מוסיף, ספק עבור מהללאל ספק עבור עצמו, "אבל החיים לפעמים מסובכים כל כך..."

מבטיהם נפגשים רגע, והבטחה הדדית ואילמת בתוכם. ואחר כך ניתק בסטיאן ממקומו. "אולה בטח מחכה בפרוזדור", הוא אומר, וכאשר השערתו מתבררת כנכונה, הוא נד בראשו ומחייך: "תיהנו לכם בצוותא, בחורים. אשוב בהקדם האפשרי. ואל תדאג, אולה. מאה ואחת סיבות יכולות להזעיק אותי אל הארמון הערב".

"מאה ואחת סיבות", חוזר מהללאל כשנסגרת דלת הבית מאחורי גבו של אביהם, ורעש סוסי הפמליה שלו נשמע מתרחק מן הבית, "ומה הסיבה המאה ושתיים, אולה? כאשר השליח זימן את אבא - נראיתם כשני קושרי קשר המהרהרים בגרדום".

אולה מסמיק. "אה, שום דבר". הוא אומר, מרחיב מעט את צווארון

חולצתו המרוקמת כסף, ואומר: "מה אתה לומד עכשיו, מהללאל?"
 "עכשיו אני לא לומד כלום", מעמיד מהללאל דברים על דיוקם,
 "עכשיו אני שוכב מולך על הספה, אחרי עשר כוסיות יין מחוזק, או
 אולי חמש עשרה, ואולי בהשפעתן הברוכה אני מרשה לעצמי להרהר
 אודות סודך האפל".

אולה שאדמימות פניו הבהירה מעט מחייך: "אין לי סודות אפלים.
 לשמחתי. מצפוני נקי". עיניו מביטות היישר אל תוך עיני מהללאל,
 שתוהה שוב האם יש רמז כל שהוא בדברים, ומחליט שגם אם אכן
 ישנו שם כזה, זכותו שלא להבחין בו. "ובכל זאת, ישנה סיבה מאה
 ושתיים". הוא מתעקש.

אולה תוקע את מבטו במרישי התקרה, מסובב פעם פעמיים ושלוש את
 טבעת החותם שלו, ומסדר את עיטור מדיו. "נו", הוא נאנק לבסוף,
 "אתה הרי לא מצפה שלנצח אשאר רווק".

בהתחשב בגילו של אולה, אין דבר יותר הגיוני ומתבקש מן ההכרזה
 הזו. ובכל זאת ברגע זה, אין בעולם דבר שיכול להדהים את מהללאל
 עד כדי כך. "חשבתי שאריח הכל מן הרגע הראשון!" הוא אומר, "מי...
 המיועדת? משפחה כאן, מאתיל?"

"מאוד מאתיל". משהו מהבהב בעיניו של אולה, ניצוץ בהיר ומאושר.
 ומהללאל בוהה בו כאילו לא פגש בו מעולם. "לא יכול להיות". זה
 כל מה שהוא מצליח לומר, "אתה מנסה להצחיק אותי, נכון?"

"עוד לא". שוב נמחה החיוך מפניו של אולה, "אתה רואה, גם אבא
 עוד לא בטוח בשום דבר. כל זמן שלא תתפרסם הודעה רשמית זה
 עדיין רק בגדר רעיון, רעיון בלבד".

"רעיון של מי?" שואל מהללאל, ואחר כך מניח את ידו על פיו: "זה
 לא ייאמן, אולה". הוא אומר מאחורי מחסה אצבעותיו, "אבל זה מגיע
 לך כל כך. פשוט מגיע לך שאצטרך לקוד לעברך באירועים רשמיים,
 אדם נדיב וטוב לב שכמוך".

"לא בונים בית כדי שיקודו לפניך", אולה רציני עד אימה, "אבל

רעייתו של אבא מכבירה מאוד בשבחיה של הנסיכה. ולא רק היא".
 "יקוואל יהיה מאושר", אומר מהללאל, "וזה יהיה כל כך טוב עבורו
 לקבל אותך כגיס. הוא זקוק לחברים, אולה, והוא מעריץ אותך. כמו
 כולנו..."

אולה מניח את כוסו הריקה על המגש. "חבר אחד יש לו בטוח", הוא
 מציין, "וזה יפה לראות איך הראש שלך עובד..."
 "הוא לא עובד", מתנגד מהללאל, "אני עדיין המום כולי. מתי אמורה
 להתפרסם ההכרזה הרשמית? הערב?"

אולה קם ממקומו וניגש אל החלון, מפנה את פניו החוצה וקולו נשמע
 עמום משהו כאשר הוא אומר: "תלוי איזו סיבה, מתוך המאה ואחת,
 גרמה להוד מלכותו להזעיק את אבא אל הארמון". אולה קם ממקומו
 וניגש אל החלון, "אני סתם פחדן", הוא אומר, "לא קרה שום דבר,
 נכון?"

מהללאל מניע באטיות מופלגת את רגלו הדואבת, ומפתל את גבו כדי
 להצליח להביט על עורפו של אולה.

"סביר להניח שאכן לא קרה שום דבר", הוא אומר בזהירות, "נהיה
 חכמים יותר בקרוב. ובכל מקרה, לו היה העניין קשור אליך, לא היה
 המלך מזמין את אבא אליו, אלא שולח את השדכן הנה".

ההיגיון הפשוט שבדברי מהללאל גורם לחיוך לעלות על פניו של
 אולה, ומהללאל מחזיר לו חיוך משלו: "הכל יהיה טוב", הוא מבטיח,
 ואף על פי שאין לו שום בסיס עובדתי להניח עליו את יסודותיו
 מנבא לו לבו כי אכן, כך יהיה, וימים גדולים ושמחים ממתינים להם
 מאחורי הסף.

הציפורים העירו את יקוואל. המון ציפורים שעמדו על ענף סמוך
 לחלוננו וצפצפו במקלה אחידה, ומיומנת להפליא. הוא התהפך, פקח
 עין אחת שהתבוננה בהשתאות בתפאורה הבלתי צפויה, והתיישב

באחת.

הוא לא בארמון! הוא - - - מוחו הצטלל לאט, הוא עזב. אתמול.
גאוה בתכנית הבריחה המושלמת שלו מתרוננת בתוכו. הוא עשה
זאת. הוא הצליח. וסביר מאוד להניח שאיסתרק כלל לא ידע על
בריחתו אלא רק יחשוב ששוב לא הופיע היום בבית הכנסת לתפילת
שחרית...

יקוואל פורש את ידיו, כאילו ביקש לחבק את העולם כולו, ומתמתח
בהתרוננות פנימית ששנים לא חווה, מהרהר בבני הלוויה המרגיזים
שלו שמצאו את עצמם במצב מביך, שיבהיר להם סוף סוף את מקומם.
והמשרתים שיזומנו לחקירה גם הם לא ידעו לומר דבר.

רק מכתב הפרידה שלו, שנותר על לבלז האח, יבהיר להם שלא מדובר
על חטיפה, אסון, בדיחה או משובת ילדות חסרת טעם. אלא בתכנית
מוקפדת, מושלמת, גאונית. כן, גאונית. מותר לו לחלוק לעצמו את
המחמאה הזו. הוא ראוי לה.

אבל למרות שהתכנית מושלמת, ויקוואל גאה למדי בגאונות בה הנדס
אותה, בכל זאת כשציוציהן השלווים של הציפורים מגלים לו שאיש
אינו מחפש אחריו, שום גדוד אינו חוצה את הרחוב בסערה וחיילים
אינם מתדפקים על דלתות התושבים בחיפושים אחר אחי המלך - הוא
חש את עצמו עזוב, בודד ומדוכדך למדי.

מופתע בשל הרגשות הבלתי צפויים, נוטל יקוואל את ידיו ומשפשף
את עיניו. הוא אמור היה לחוש את עצמו חופשי, קליל ונמרץ כאדם
שנולד מחדש, כאיש צעיר היוצא לכבוש את העולם במלוא און נעוריו.
ומוזר לו לגלות שתחושותיו הפוכות לגמרי.

האם כל מה שרצה כשתכנן את בריחתו המושלמת היה לגלות שעדיין
רוצים בו? שמישהו רודף אחריו, נחוש בדעתו להחזיר אותו הביתה,
חזרה אל המשבצת המוכרת? אל הבוז, התסכול וחוסר המעש האין
סופי?!

האם הוא לא באמת רוצה להשתנות? לשנות את חיו? את הרגליו?
את גורלו?

הוא מהרהר בשאלה הזו בעודו נועל את מגפיו, וכמעט כושל במדרגות
לפני שהוא מגלה שמרוב הרהורים נעל אותו הפוך.

אבל הכמעט נפילה הזו מצלילה את דעתו, ובעודו נאבק שנית עם
השרוכים האכזריים, מצליח יקוואל להגדיר במילים ברורות יותר את
הבעיה:

הוא בן שבע עשרה, זה נכון, אבל שבע עשרה השנים היה 'הנסיך'
הרבה יותר משהיה 'יקוואל', וכאשר ויתר על ייחוסו ותוארו ויתר מבלי
שהיה מודע לכך גם על חלק מאישיותו; ואין טבעי יותר מלהתאבל על
מחצית מעצמך שנותרה מאחור, נמרחת כאד קר על זגוגית חלון.

עד סיום ארוחת הבוקר, הוא כבר מגלה שחצי היקוואל, זה שאינו
נסיך, פגיע יותר מן החצי השני. יקוואל שאינו נסיך מהוסס יותר
מתאומו הזה. ובלי החוסן שהעניק לו מעמדו, הוא חושש מאוד
לטעות, מגמגם כאשר הוא זקוק לשירות כל שהוא ומסמיק מהר.

יקוואל שאינו נסיך גם מבצע טעויות מביכות בעולם הזר אליו נפל,
אבל אלו הן כנראה טעויות של התחלה. אולי לאחר שילמד יקוואל
החדש להכיר טוב יותר את כללי העולם החדש יחזור לחוש כשם שחש
תמיד, כשם שחש כאשר היה נסיך.

אבל בינתיים, כשהוא נעדר עצמה וידע, הוא חלש, חשוף ופגיע.

וכאשר הוא מנסה לשוחח עם נערי האורות, נערים מחוספסים שמסוג
הנערים שהיו ידידיו הטובים בארמון, הוא מוצא שהם קצרי רוח כלפיו,
כלפי מבוכתו, ונעדרי סבלנות כליל.

הם אולי צודקים, מבחינתם, שהלא אין באפשרותם לרקום קשרי
ידידות עם כל אדם זר החולף בפונדק ועתיד להיעלם מחר מאופק
חייהם. אבל הוא רואה בעיניהם בוז לחולשתו, לגמגומו, לרגישותו
כלפי כאבם של הסוסים, לאמון הפשוט ולידידות שהוא מגלה כלפיהם,
כלפי הצוות שאינו רוצה אלא לגמור את מלאכתו וללכת.

וכיוון שבשונה מן הנסיך יקוואל – בניהו, בן דמותו הבדיוני, מתכווץ למשמע כל מילת גנאי ובוז – הוא נסוג אחורנית, מן האורווה אל החצר, ומן החצר אל המטבח.

אבל נערי המטבח, המיוזעים והמתלוצצים, לא נראו בעיניו אותו רגע ידידותיים יותר מן הנערים שבאורות, והוא נסוג שוב, מן המטבח אל הטרקלין. מקום בו היה אחיו הגדול שמח למצוא אותו, בימים כתקונם.

אבל גם בטרקלין הוא אינו מוצא לעצמו ידיד. הסוחרים הצעירים והיהירים, הבטוחים בעצמם, המפטפטים בקול ובביטחון על העליות והירידות במחירי העצים, עסוקים בעיקר בניסיון להפגין את חכמתם ולהוכיח את עליונותם על פני כל הסובבים אותם, והוא חושש שאחד או שניים מהם ישתמשו בו כבמדרגה שתעלה אותם גבוה יותר בסולם החברתי, ויצקצקו בלשונם לנוכח טעויותיו, יסבירו לו את משגיו בקול נוטף רחמים, ויהפכו אותו למושא לעג.

מבטו שט סביב, מחפש אדם כמוהו, ולא מצא. וכיוון שכך הוא נסוג עוד מעט, התיישב על אחד מאדני החלונות הרחבים, הביט על הטרקלין הריק למחצה, וחש את לבו נשרף בין צלעותיו.

איך יתחיל לבנות את החיים המוצלחים שחלם עליהם, איך יגשים את כל חלומותיו, כשגם כאן איש אינו רואה אותו, איש אינו מבחין בו, ואין לו שום ידע או כשרון של ממש להפגין?

זהו? זה גורלו הנצחי?

האם להיוולד נסיך מבלי לרצות להיות נסיך – משמעו לא להיות שום דבר לעולם?

אבל למרות שנראה כי כך הוא הדבר, ואף על פי שדלתות הארמון אינן ננעלות לעולם, בכל זאת לא מסוגל יקוואל לחזור בו.

תמיד ראה שלוואן את חמותו כאשת ברזל נוקשה, תובענית וחמורת סבר. תמיד ראה אותה כביקורתית, בלתי מתפשרת, נחושה כנמרה וחדת לשון באותה מידה.

אבל הערב הזה, בפעם הראשונה, הוא מבין שאולי לא ראה את התמונה השלמה. שאולי הניח לעצמו לטעות אחרי העמדת הפנים הנוקשה והעצמאית שלה, ולא טרח להבין עד כמה בודדה היא וכמה פגיעה.

"אתם בטוחים שאתם חייבים לצאת הלילה, ליאה?" היא שואלת וסדקים בקולה, "אתם בטוחים שזה רעיון נבון?"

השאלה מופנית אליו. זה ברור. ובכל זאת מותיר אותו הניסוח מחוץ למעגל. מין סרח עודף כזה, שהוצמד למשפחה בעל כורחה ובצו המלך, איזה שהוא גלגל חמישי שיש לנהוג בו בנימוס כאשר אין בררה, ולהתעלם מקיומו בכל הזדמנות אחרת.

הפעם, לראשונה, הוא חושב שאולי נוח היה לו לחשוב כך, ולהניח לעצמו להיסחף אחר כעסו הקר. אולי היה זה נעים יותר מן הצורך להבין שהיא חוששת מפניו, ומתעלמת ממנו פשוט משום שאינה יודעת איך לנהוג בו. כשם שנוהגים בבן? בחתן? בבוגד? בנסיך רם מעלה?

וההבנה הזו האירה את השנתיים האחרונות באור שונה למדי. לא רק הוא וליאה, גם חמותו, גיסו וגיסותיו היו כולם כלים במשחק האכזרי ששיחק אביו. וכיוון שהוא מבין זאת, קולו רך יותר מן הרגיל כאשר הוא אומר: "כנראה שאין בררה אחרת, אמא. כי אם אלרון משתף פעולה עם אבי, כבר מחר יכולים חיילים לדפוק בשער ולצוות עליי להצטרף אליהם".

תרצה נאנחת ומהדקת את צעיפה הגדול, האפור משנים, "סביר להניח שהוא לא בגד בך", היא אומרת, "כולנו כאן התרשמנו שהוא אדם טוב".

"אם הוא לא בגד בי – " על אף שזו הפעם השלישית בה עליו להסביר לה את העובדות, בכל זאת שומר שלוואן על שלוותו, "הרי שהמכתב של אבי שקרי כולו, ואבי מתכוון להרוג או לכלוא אותי כאשר אגיע לפגוש בו. וגם זה, איך נגדיר זאת? לא רעיון שמרנין את לבי".

היא משפילה את ראשה.

"אבל איך תסתדרו, ליאה?" היא שואלת שוב, ויש דמעות בקולה, "ואיך נדע מה שלומכם?"

"אם לא תדעו מה שלומנו – תוכלו להניח ששלומנו טוב", ליאה מתאמצת לחייך, אבל גם קולה רועד, כקול אמה החורגת, "ואולי המשיח יבוא בקרוב, וסוף סוף יהיה שלום, ונוכל לעלות ביחד, על אותו ענן, לארץ ישראל".

אבל תרצה אינה מחייכת. "תשמור עליה", היא אומרת. "תשמור עליה טוב, שלוואן. היא נצר יחיד למשפחה מפוארת. אתה חייב זאת לדורות על גבי דורות של אנשים טובים".

"אני אעשה כמיטב יכולתי", שלוואן משפיל את מבטו אל שרוולו, "זה מובן מאליו, לגמרי מובן מאליו".

"ואם יבוא משהו – " לליאה חשוב לחזור על סיפור ההסוואה שרקמו עבור משפחתה.

"נספר להם כיצד הטבענו את אלרון בנהר, אני ושלוואן", על אף שההכרח לא יגונה, בכל זאת כועס אלעזר על התפקיד שהוצמד לו, "ואחר כך נספר שבגלל המשפט שפלט אלרון לפני מותו, חשש שלוואן שישנם כאן משתפי פעולה נוספים שעשויים לקפח את חייכם. אל דאגה". הוא מנסה לחייך, "אני חושב שכבר שוחחנו על הכל, שלוואן. הירח עוד מעט שוקע. כדאי שתצאו לדרך עכשיו".

שלוואן נוהג בכרכרת הקיץ הקטנה והישנה בעצמו, ואף על פי שתמיד שנאה לראותו יושב על מושב העגלון, היא חייבת להודות שהוא יודע את המלאכה. על אף הלילה, החשכה והדרכים הלא מוכרות, הכרכרה כמעט ואינה מקפצת, והנסיעה קלה וחלקה.

"שלוואן – " היא לוחשת ומתרוממת, "עכשיו אתה כבר יכול לספר לי לאן אנחנו נוסעים?"

הוא מפנה לרגע קצרצר את ראשו אחורנית ואחר כך מחזיר את עיניו אל הדרך. "מוסיף דעת מוסיף מכאוב", הוא אומר, "מה אכפת לך שלא

אספר לך, ליאה? שתוכלי לטעון באמת ובתמים שהדבר היחיד שאמרתי לך הוא שאם נגיע בשלום לארמונו של אבא שלי נהיה בטוחים?"

היא נושכת את שפתיה. מתאפקת לא לומר שהתשובה הזו גורמת לה לחרדה כל פעם מחדש. אולי, למרות שבאוזני אמה השמיע דברים אחרים, זו אכן תהיה תכניתו הסופית? ואם כן, האם היא באמת חייבת לבוא אתו ולהיכנס היישר אל תוך לוע הארי? האם גם זה מוגדר כחלק מחובתה של אישה נאמנה?

כנראה שלא. סביר להניח שלא. אבל אישה נאמנה לא צריכה לחשוד ללא הרף שמא בעלה משקר לה. היא צריכה לסמוך עליו ולתת בו אמון, פשוט כך.

"אני משערת שאני צריכה לתת בך אמון", היא אומרת בתבוסתנות. שלוואן מסב את ראשו אחורנית, "אני דואג רק לך!" הוא אומר, פגוע, "זה לטובתך. ליאה. אל תחשבי על זה עכשיו. פשוט אל תחשבי על זה. שבי לך, תנוחי, ותני לזמן לעבור. בסדר?"

היא מושכת בכתפיה בתנועת שלילה וחוסר נחת, אבל לשלוואן אין עיניים בעורפו, והמחווה אינה זוכה לתגובה כל שהיא.

לו היה הדבר תלוי בה לא הייתה נותנת לזמן לעבור. כלל וכלל לא הייתה נותנת לו. בכוח הייתה עוצרת את השעונים, מקבעת את הירח למקומו ומונעת מן הרגעים לחלוף. שכן העתיד שעומד לזרוח עליהם יחד עם השמש מחר, נראה לה שחור משחור.

הם נוסעים עד שקיעת הירח, ואז מנמנמים במושביהם עד הנץ החמה, אז מתעורר שלוואן וכשהוא משתדל שלא להשמיע רחש חוזר למושב הרכב. הם נוסעים באותו קצב מתון במשך הבוקר כולו, ומבלי לעצור אפילו למנוחת צהריים, ממשיכים ומתקדמים עד שהשמים המאדימים משרים על שקיעתה הקרובה של החמה.

"הכפר צריך להיות כאן", אומר שלוואן, ומביט סביב בתסכול, "ממש כאן. אני זוכר את המקום. זוכר את הסלע הגדול הזה, ואת העץ שביקע אותו לשניים!"

אבל הכפר אינו שם, והשמש כבר עומדת לשקוע. שלוואן מתפלל ביחידות, מאכיל את הסוסים ומשקה אותם, בעוד היא מוציאה מתרמילם צנימים ופרות עבור שניהם.

זו סעודה טובה הרבה פחות מכל אלו שהורגלו בה. והפחד מוסיף לה תבלין מריר, ההופך את הצנימים לרכים ואת הפרות ליבשים וחסרי טעם.

"מה יקרה אם אשאר לבד?" היא מעזה לבסוף להשמיע בקול את הפחד שליווה אותה מאז ליל אמש, "מה יקרה אם ניפרד ואני אשאר לבד?"

הוא שותק רגע ארוך מדי, שאלתה תפסה אותו כשהוא אינו מוכן. "תחזרי אל אמא שלך", הוא אומר בשקט, "או שתקני לך בית קטן ותחיי בו בשקט ובשלווה, מבלי שאיש ידע מי את באמת. מה שתבחרי, ליאה."

"שאנסה לעבור לכוזר האחרת?" היא שואלת במעשיות מזויפת, "או שאין בשביל מה?"

הוא מהרהר בכך עוד ועוד.

"איך שתרגישי", הוא אומר לבסוף, "אבל אבי לא יפגע בך, לדעתי. ואמי תגן עלייך כמיטב יכולתה."

המילים נתקעות בגרונו, ומטפטפות החוצה יחד עם נוזל חם ומוזר שהוא אינו רגיל בו.

ושלוואן ממלמל מילת התנצלות כל שהיא, וממהר לסור הצדה, למחות את דמעותיו בשקט, לבדו.

לאחר שזורח הירח הם יוצאים שנית לדרך. הפעם עייפים הסוסים, וגם הוא אינו רענן במיוחד. לרגעים הוא אפילו חושש שיירדם על גבי דוכן העגלון, ייפול ממנו וישבור את מפרקתו.

לו היה כאן אלרון היו יכולים להתחלף זה עם זה. לו היה כאן אלרון, היו יכולים להמיר את פחדיהם המשותפים לבדיחות שרק הם יכולים להבין. לו היה אלרון אתו, היה יכול לכעוס או לרטון, ולא היה חייב

להיות כל הזמן בתפקידו של האיש החכם, הגבר האמיץ, הבעל הכל יודע, וכמעט כל יכול.

אבל אלרון אינו כאן, והם גם אינם עתידים להיפגש שוב בעתיד הנראה לעין.

שעתיים אחר כך, בעוד ליאה ישנה עמוקות, הם חוצים את הגבול. זה פשוט וקל כל כך. ממש כשם שעוברים מחדר אחד למשנהו. ומלבד הלמות לבו והזיעה שגורמת למושכות להחליק מבין אצבעותיו, שום דבר אינו מעיד על כך שהוא עושה כעת דבר אסור.

אין חיילים בסביבה, אין גדר. אין שלט. כלום. סתם שדה עזוב, ובתים נטושים, מפוחמים, שמספרים על מלחמת אחים עצובה שניטשה בדיוק כאן.

הוא שיער מלכתחילה שכך יהיה, האזור כל כך רחוק ומבודד כל כך, עד שברור היה לו שאיש לא יטרח להציב לכל אורך הגבול משמר קבוע. אבל בכל זאת, הדממה הלא טבעית מפחידה אותו מעט. ונדמה לו כאילו אוגדת חיילים שלמה תזנק תכף מאחורי החורבות.

האם הם באמת עומדים לעשות זאת?

האם יש סיכוי שאכן יצליחו לברוח?

גם מעברו השני של הגבול לא ניצבים אנשי משמר. גם שם יש דממה עמוקה וחולדות אדומות עיניים המתרוצצות בין השרידים המפוחמים. ושלואן שמח לעזוב את האזור המחריד, ולהתקדם, הלאה משם, עמוק יותר אל תוך שטחיה של כוזר האחרת, זו שעכשיו הוא אמור כנראה לכנות בשם 'כוזר האמיתית'.

אבל הכינוי לא מצליח לעלות על דל שפתיו, ונשמע זר אפילו כאשר הוא מצלצל במחשבתו.

הם נוסעים עוד שעתיים, והוא מנסה להפיג את עייפותו הנוראה במחשבות על שמחתה של ליאה כאשר תתעורר ותגלה שהסכנה העיקרית שארבה להם כבר מאחוריהם, הם התרחקו מאזורי שליטתו

של אביו, הם יכולים, בהחלט, להתחיל דף חדש.

אבל ככל שהוא מהרהר באושר שתחוש, מתחדדת בתוכו ההכרה שהוא עצמו אינו חש אושר כזה, להפך. והוא רוצה לתלות את תחושת הדכדוך בכך שלא ישן שינה של ממש למעלה מארבעים ושמונה שעות. הוא יודע, הוא אפילו אומר זאת לעצמו בקול, כדי להעניק תוקף לדברים. אבל הוא יודע שלא זאת הסיבה.

הדברים שהותיר מאחוריו, ויותר מכך – החברים שהותיר מאחוריו, הדברים שעליהם נדרש לוותר כדי לחולל את השינוי המשמעותי הזה, יחסרו לו כל חייו.

ובכל זאת, על אף שהוא אינו מאושר, ולמרות שהעתיד נפרש לפניו מלא מהמורות ואתגרים, בכל זאת הוא אינו מתחרט על בחירתו אף לא לרגע.

וטוב לו, טוב כל כך, שבורא עולם דחק בו להחליט, שאחז בו בציציות ראשו ואילץ אותו להקשיב סוף כל סוף לזעקתה של נשמתו.

כי מוטב לו אלף פעמים להיות איש אמת פשוט כל ימי חייו, מלהיות נסיך של שקר המחזק בעצם קיומו את כוחו של הכזב.

סוף כרך א'

על המשך קורותיהם של גיבורי הספר תוכלו לקרוא

בחלקו השני: יוזבד – הקרב על הכתר

אל הקורא

ההיסטוריונים חלוקים בדעותיהם האם התקיימה אי פעם על פני האדמה ממלכה יהודית אדירה כממלכת כוזר.

איגרותיו של ר' חיסדאי אל מלך כוזר מחזקות את דעתנו כי אכן נתקיימה ממלכה שכזו, אולם עדויות היסטוריות מוצקות על אורח חייהם, ממלכתם ומנהגיהם – לא שרדו במהלך הדורות.

ממלכת כוזר שקמה וניצבה בין דפי הספר הזה אינה מתבססת על עובדות היסטוריות ו/או גיאוגרפיות כלשהן, וכל קשר בינה לבין הממלכה הכוזרית שנתקיימה בחצי האי קרים בשנים המדוברות הינו סמלי בלבד.

הנפשות הפועלות

הגדרת הדמויות ותפקידיהן בעלילה, נכון לזמן פתיחתו של הסיפור.

דמויות המסומנות ב* מתגוררות בתחומי כוזר החדשה שבשליטת יוסף דיאלידאן.

מיקום כל ערך נקבע על פי הופעתו העיקרית בספר.

א

אָבִי – ידידו הטוב של מהללאל בימי נעוריו. בגידתו של אביו, שהיה בצעירותו מאנשי פמלייתו של יוסף דיאלידאן, היא שאפשרה לאנשיו של איסתרק לקבל את השליטה על אתיל-כאזראן, עיר הבירה. כמסופר בספר 'מהללאל' – רצח המלך יוסף את אביו ללא משפט, ובניגוד מפורש להבטחת החנינה שהעניק לו.

אבנר פאלאל* – בן אלופים המתגורר בכוזר החדשה. יתיר* מגלה כי אבנר ואביו אינם נאמנים ליוסף דיאלידאן, ובאמצעות ידיעה זו סוחט מהם יחס מיוחד, אך אינו יודע למי כן נתונה נאמנותם.

אולה מקאן-טרסדיאן – קצין בכיר בצבא כוזר. בנו המאומץ של שר הצבא הכוזרי, בסטיאן מקאן*. לאחר שובו של מהללאל לבית אביו שב אולה לשאת את שם נעוריו.

אולף – מאנשיו של סיגוראד המחפש*.

אונמר (הנסיכה) – החמישית בילדיו של המלך רעואל*.

אַחִיָּה* – מלווה בריבית מצליח ושאפתן מן העיר אלקן, אחיה של תרצה סאנפאל*. בעוד המלך יוסף דיאלדיאן מנסה להשיג את המחברת הסודית ויקרת הערך בו רשם דוד סאנפאל* את תוצאות ניסוייו, אחיה מחזיק בידו את המחברת ואינו מודע עד הסוף לערכה האמיתי.

איסטיאס* – שכיר חרב. מלווהו של יתיר* במסעו אל כוזר האחת.

איסתרק (מלך) – מלך כוזר האחת, הנקראת גם 'כוזר הישנה' או 'כוזר האמיתית', בנם בכורם של המלך רעואל* ורעייתו דבורה, עליהם השלום.

בזמן שביו של איסתרק בפלאט הצליח יוסף דיאלידאן* להשתלט על ממלכתו. גם לאחר שובו של איסתרק מן השבי, לא ויתר יוסף על טענתו לכתר. תביעתו פיצלה את המדינה לשתי ממלכות: 'כוזר האחת' בה שולט המלך איסתרק, ו'כוזר החדשה' עליה שולט יוסף. מזה שבע שנים ניטשת

בכוזר מלחמת אחים בין תומכים של שני המלכים. איסתרק נשא לאישה את הלה*, בתם של רנה* דודתו והמנהיג הקאוורי קאה-הי*. לאיסתרק והלה בן אחד, שנקרא בשם רעואל*, על שם אביו של איסתרק.

אַלְרוֹן* – בן אצילים נורדי, שנפל בשבי בילדותו. משמש כעבדו של הנסיך שלוואן*. כשרונותיו הרבים של אלרון ותבונתו הפוליטית סייעו לו להגיע למעמד בן לוויה וחבר קרוב של הנסיך.

אֶשֶׁר קִפְתָּר – בנו של ראש ממשלת כוזר הבק מנשה קפחבר*, מחשובי האבירים הכוזרים. אשר היה חברו הטוב ביותר של המלך איסתרק* במשך כל שנות נערוּתם, אך בבגרותו לאחר שהואשם והודה בבגידה – נכלא בטרִייר.

ב

בְּאֶלְאָר טִיִּיאֶבְאָל – דודו של יוזבד. אחי אמו, פועה בנטיליאן*. באלאר משמש כ'אדון אחוזת בנטיליאן' ומנהל אותה בפועל, בעוד מנרם* גיסו, המכונה גם 'האביר הפרוש' יושב שקוד על התורה בישיבה שהקים.

בִּלּוֹר – מאנשיו של ראש השודדים, 'האביר בעל המגפיים המלוכלכים', בעל הכשרה של חובש, ונחשב לסמכות רפואית חשובה בעיני חבריו.

בְּנִיִּמִין (הנסיך) – השישי בילדיו של המלך רעואל*.

בניהו בן יוסף – שם בדוי בו החליט אחד מגיבורי הספר להשתמש בהזדמנויות שונות כדי לא לחשוף את זהותו האמיתית בציבור.

בֶּסְטִיאָן מְקָאן (אביר) – שר הצבא והמלחמה בממשלתו של המלך איסתרק*, אביו של מהללאל* ורעואל*, אחיה של המלכה המנוחה שרה ודודם של אחי המלך, בניה של שרה.

בוֹרְדָנָה* – סבתו של רניל*, חולה במחלה קשה ויודעת שימיה קצרים. נחושה בדעתה להעביר את נכדה אל צדו השני של הגבול, ולמסור אותו לידי דודו המתגורר ב'כוזר הישנה' כדי שידאג לו לאחר מותה.

בְּרִכְיָהוּ* (הנסיך) – בנו השני של יוסף דיאלידאן, איש מסחר ועסקים בהכשרתו הראשונית.

ג

גְּאֵטְלִי מְקָאן – רעייתו השנייה של האביר בסטיאן מקאן*, אמו של רעואל* מקאן.

גְּאֵלָן – מידידיו של משה דמלאן (אבא הגדול). בעל אישיות מפוקפקת מבחינה מוסרית. חוצה באורח קבע את רכס האנשוג בעודו מברִיח את

גבולותיהן של שתי הממלכות. פרטים נוספים על זהותו מתבררים לקורא במהלך הספר.

גִּד בְּלִיאָטָר (אביר) – מושל המחוז הצפוני, מידידיו הקרובים ביותר של המלך רעואל המנוח. סובל מעיוותים גופניים מולדים בשלהם הוענק לו הכינוי 'גמד'.

ד

דָּאן בֶּן לָאֲרִיוֹן – צעיר מונדרי, אחיינו של ישי*. המאהל בו הוא מתגורר נמצא לא הרחק מאדמותיה של משפחת בנטיליאן. כאשר היה ילד נכח דאן בתקיפת שודדים, מאנשיו של 'האביר בבעל המגפיים המלוכלכים', על אנשי שבטו. בפשיטה נפצע ליזור, אחיו הגדול, שנותר נכה עד היום.

דָּוִד סַאנְפָּאל (אציל) – נמנה בין מלוויהם של איסתרק ומיכאל ונהרג בנקרת באטר. בחייו שימש בתפקיד סגן שר החוץ בממשלה הכוזרית; היה שותף בגילוי סודה של 'האבקה השחורה', והאשים את עצמו באסון שאירע עקב כך. הותיר אחריו אישה ושבע בנות.

דִּינְאֵל בֶּן לִירָאם – ידידו של הנסיך ברכיהו*, בן עניים שגדל והיה לאחד מן האנשים החזקים ביותר בצפון כוזר. עשה את הונו בכוחות עצמו, וכיום מלווה כספים בריבית, כשהוא מסתמך על היתרי עסקא מפוקפקים.

דִּילִיאָבֶר אֶלְדָּנִן (אביר) – מושל מחוז המרכז, אחיה של המלכה דבורה המנוחה. המלך איסתרק*, אחיינו של האביר, חש כלפיו קרבה מיוחדת.

ה

הָלָה (המלכה) – רעייתו של המלך איסתרק* ואמו של יורש העצר הקטן, הנסיך רעואל*, בתה היחידה של הנסיכה רנה* והמנהיג הקאוורי קאה-הי*. אחותו של ידרת*.

ז

זַבְדִּיאֵל מִיֶּטְרָאן (אלוף) – הנציב הממונה על בטחון הפנים בכוזר. זִוְיָאר – סגנו של ראש השודדים, 'האביר בעל המגפיים המלוכלכים'.

זז

חֲנוּךְ בֶּנְטִילִיאָן – אחיו הצעיר של מנרם* בנטיליאן, האביר הפרוש. שימש במשך מספר שנים כמנהלה בפועל של האחווה, וחלק מן ההחלטות

העסקיות שקיבל באותה תקופה דרדרו את מצבה הכלכלי של האחוזה.
חנוך הנו אביו של שאול*.

ט

טראנה* – אמו של יתיר*.

טבאל זאקאל – אלכימאי מפורסם שפרש מן החיים הציבוריים בכוזר
לאחר אסון בו היה מעורב.

טוסטיג – מאנשיו של סיגוראד המחפש*.

טור (הגבירה) – השנייה בילדיו של המלך רעואל*, היחידה מבין ילדיו
של רעואל שהנה אחותו של איסתרק הן מאביו והן מאמו. רעייתו של
רובן מן הגיי*.

י

ידרת-הי* – בנו של המנהיג הקאוורי קאה-הי*, אחיה למחצה של
המלכה הלה*. ידרת נשבע לנקום את נקמת אביו משתיים אלו,
ומסיבה זו הצטרף לאנשיו של יוסף דיאלידאן*.

יוזבר בנטיליאן – בנו היחיד ויורש תוארו של מנרם בנטיליאן*,
המכונה גם האביר הפרוש. צעיר שקול ובעל קסם אישי, המתעתד
לקבל בקרוב את תואר 'אדון אחוזת בנטיליאן' המוחזק כעת בידי
באלאר* דודו, ולהפוך למנהלה בפועל של האחוזה.

יוסף דיאלידאן* (מלך) – מקימה ומלכה של כוזר החדשה. אדם
כריזמטי ורב חסד, המנהל את ממלכתו בתבונה והחלטיות.

יקואל (הנסיך) – בנו הרביעי של המלך רעואל*, בחור עצמאי ומרדן.
מידידיו הטובים של מהללאל מקאן*.

ישי – אחד מן המונדרים שסייעו למלך איסתרק ולנסיך מיכאל בשובם
מן השבי. בין ישי למלך איסתרק קיימים יחסי אמון וקרבה חמים.

יתיר* – צעיר פיקח בעל אינסטינקטים חדים במיוחד. עסק השליחויות
הייחודי שהקים מסייע לאנשים בפתרון בעיות רגישות שהם אינם
יכולים או אינם רוצים לפתור בכוחות עצמם. משתייך למעמד פשוטי
העם, אך מקצועו הקנה לו מכרים מן המעמדות כולם.

ל

ליאה סאנפאל* (הגבירה) – נשואה לנסיך שלוואן* בנו הצעיר של
המלך יוסף דיאלידאן, בתו של דוד סאנפאל* המנות, האדם שגילה את

סודה של 'האבקה השחורה'. בתה החורגת של תרצה סאנפאל*.

לִיסִיָּה (הנסיך) – בן זקוניו של המלך רעואל*, אחיו מאב של המלך איסתרק*

ב

מָאָרֵד* – פקיד הקבלה במשרדו של יתיר.

מהללאל – בנו של האביר בסטיאן מקאן*. עד גיל שבע עשרה גדל מהללאל כאסופי ושימש כשוליית יערן בהרי האנשוג. דמיונו המפתיע לנסיך מיכאל*, בן דודו, הפך אותו בעל כורחו לשותף בתכניותיו של יוסף דילאלידאן כמסופר בספר 'מהללאל'. כיום מתגורר מהללאל באתיל, בביתו של אביו.

מְטְרִיאָס לָאָבּוֹ* (אביר) – איש אמונו של המלך יוסף, שר המלחמה בכוזר החדשה. בעברו פיקד על השיירה הנסיכותית שנלכדה בנקרת באטר, כמסופר בספר 'איסתרק'.

מִיכָאֵל (הנסיך) – בנו השלישי של המלך רעואל*, בכור לאמו המלכה שרה*. אחיו מאב של המלך איסתרק*. צעיר רציני ובעל נפש רגישה. לאחר שהתבססה מלכותו של איסתרק נשלח מיכאל לבבל, ללמוד שם מפי גאוני הדור כרצונו של אביו המנוח.

מְנָרִם בְּנֵטִילִיאַן (אביר) – מכונה גם בשם 'האביר הפרוש' שכן בדומה לאבי סבו, הנסיך יוזבד* פרש גם מנרם כבר בימי נעוריו מעסקי האחוזה ומחובות מעמדו, והשקיע את כל מרצו בעסק התורה ובהעמדת תלמידים המגיעים אליו מכל רחבי כוזר. את אחוזתו של מנרם ניהל בתחילה חנוך*, אחיו הצעיר, שנפטר בקיצור ימים; ולאחר מכן ניהלה את האחוזה פועה*, רעייתו של מנרם, בסיועו של אחיה, באלאר טזיאבאל.

מְנֶשֶׁה קֶפְחָבֶר (אביר) – שימש שנים רבות בתפקיד הבק, ראש ממשלת כוזר. אולם לאחר שנתגלתה בגידתו של אשר* נאלץ להתפטר מתפקידו.

אַטִּין מְרַצְבָּאךְ (אציל) – מחליפו של האלוף כאדארש* בתפקיד ראש מטה הרגול הנגדי.

מֶשֶׁה דִּמְלֶאן* (המכונה אבא הגדול) – יערן מזדקן המתגורר על אחד הרכסים המבודדים ברכס האנשוג; משה גידל בביתו את מהללאל מקאן* בטרם נתבררה זהותו של זה.

מִשְׁוֹאֵל מִן הַגִּי (אביר, עוצר כוזר האחת) – אביו של רובן מן הגי*. רבים מקרב האלופים, האצילים והאבירים הכוזריים חבים לו טובה כל שהיא, אך הוא מבכר את המטעים והשדות על פני פעילות פוליטית.

נִאִיתָן – משרתו האישי של איסתרק מאז ימי נעוריהם המוקדמים.
נִיָּאָר שְׂרָאָן (אציל) – שלישו של המלך איסתרק.

ס

סִיגוֹרָאָד המחפש – סייר ושגריר נורדי המגיע לכוזר, בלוויית פמליה קטנה, כשמלבד שליחותו הרשמית מנחה אותו גם מטרה אישית, לאתר את אחיינו שנפל בשבי ולפדות אותו.

פ

פֶּאֶבִּין יִשְׂרָאֵל* – קצין שלישי בחיל הקשר בכוזר החדשה.
פֶּאָר* (הנסיך) – בנו בכורו של מלך כוזר החדשה יוסף דיאלידאן, בעברו שימש כראש העיר יוספאר. כיום נושא פאר בתואר אוֹפֶּלָא ומשמש כעוצר כוזר החדשה.

פֶּטִי* – אחותו הצעירה של יתיר*, נכשלה בשליחת יד ברכוש משפחתו של אבנר פאלאל* שבביתה עבדה.

פִּילָאָק וְאַנְיָלָאָן (אלוף) – מחבריו הטובים ביותר של הנסיך שלוואן, בנו של מלך כוזר החדשה. כמסופר בספר 'מהללאל', כאשר נעצר פילאק בחשד לריגול ובגידה, חילץ אותו שלוואן מן הכלא וסייע לו להימלט לתחומי כוזר הישנה.

פֶּנְרֶס בְּלוֹאֲדָאָן–אֵלִיקָטָאָן (אביר) – אחיינו של המלך רעואל*, בנו של הבק המנוח עשאל בלוואדאן, ומחנכו של איסתרק. בעקבות השירות שהעניק לממלכה הכוזרית בימי שביו של איסתרק זכה לתואר אביר ולכינוי 'אליקטאן' שמשמעו 'המחליף'.

ק

קָאָה–הִי – אביה של המלכה הלה*, לשעבר אחד מן המנהיגים הקאוורים החזקים ביותר. כמסופר בספר 'איסתרק', נשא לאישה את הגבירה רנה. בעקבות המפלה הצורבת שהנחילו לו איסתרק ורנה החליט לשים קץ לחייו.

קָאָנוּט – מאנשיו של סיגוראד המחפש*.

דְּנֶאֶל קְרִיאָן (אציל) – ראש פמלייתו של המלך איסתרק.

ר

רובן מן הגי' – בן אבירים מוכשר וכריזמטי, בעלה של הגבירה טור*, בנו של עוצר כוזר משואל מן הגי'. בימי הבלבול הגדולים, כאשר נטל יוסף דיאלידאן לעצמו את כתר העוצרות, ליכד רובן את העם, והנהיג את אנשיו של המלך רעואל החולה.

רזלו – מאנשיו של סיגוראד המחפש*.

רניל* – ילד כבן תשע, תושב 'כוזר החדשה'. נמסר לידיה של יתיר* על ידי בורדנה*, סבתו החולה, כדי שיעביר אותו את הגבול, וימסור אותו לידי דודו, המתגורר בתחומי 'כוזר הישנה'.

רעואל (המלך) – אביו של המלך איסתרק* והנסיכה טור, מרעייתו הראשונה – המלכה דבורה, ושל הנסיכים מיכאל*, אונמר*, יקוואל*, בנימין* וליסיה*, מרעייתו השניה, המלכה שרה. אחיה של הגבירה רנה*.

רעואל (הנסיך) – בנם של המלך איסתרק השלישי* והמלכה הלה*.

רעואל מקאן – בנו הקטן של בסטיאן מקאן*, מרעייתו גאטלי*. אחיו למחצה של מהללאל*.

רניט בן אגאן – משמש כסגנו של מפקד גדוד המשמר המקומי שהוקדם באזור הצפון, מפקדו של ישי בתקופת שירותו הצבאי.

רנן – משרת בביתו של האביר בסטיאן מקאן*.

רבקה אובסלד – תושבת אתיל-כזאראן, רעייתו של תואבל אובסלד*.

ש

שאול בנטיליאן – בנו של חנוך בנטיליאן*, בן דודו וידידו הטוב של יוזבר* בנטיליאן.

שלואן דיאלידאן* (הנסיך) – בנו הצעיר של מלך כוזר החדשה, יוסף דיאלידאן*. צעיר חברותי ואוהב חיים.

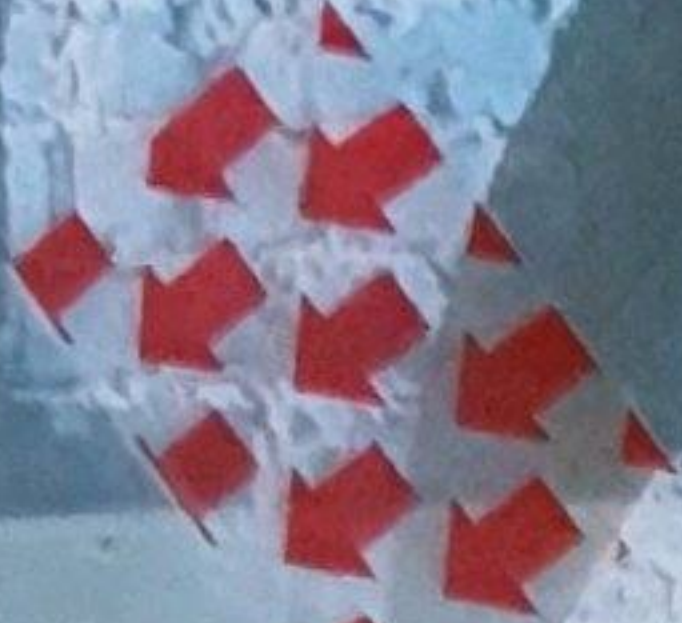
שלוואן ראה את תפקידו בעולם בחיזוק רוח הנוער הכוזרי, אך כדי להכניע את רוחו, אילץ אותו אביו לפרוש מתפקידו, לשאת לאישה את ליאה* סאנאפל, ולחפש אחר סודה של האבקה השחורה.

ת

תרצה סאנפאל* – אלמנתו של דוד סאנפאל*, אמה החורגת של ליאה* ואמן של טמילאל, לאפי, משי, צביה, חגלה, פאני. חמותם של הנסיך

שלוואן* ושל אלעזר.

תובאל אובסלד – צייר אומן המתגורר בפאתי אתיל-כזאראן. ציוריו שמשו את יוסף דיאלידאן וסייעו לו לחטוף את הנסיכים איסתרק* ומיכאל*, כמתואר בספר 'איסתרק'. תובאל הוא בעלה של רבקה.

אי שם בצפונה של כוזר, הרחק ממהפכות המלחמה במרכז העניינים, נטועה אחוזתו היפהפיה של הנסיך הפרוש, האיש שוויתר על הכתר הכוזרי שנים רבות קודם לכן. חייו של יוזבד בנטיילאן הצעיר, אדונה הבא של האחוזה, נראים מושלמים לא פחות מנופיה של נחלתו, אבל האמת שונה. מעל האחוזה השופעת ומלאת החיים מרחפים סודות אפלים, שאם וכאשר יתגלו עלולים להרעיד ולמוטט את יסודותיה. האם יהיה בכוחו של יוזבד לעצור את הסחף לפני שיקבור תחתיו את משפחתו?

יוזבד אינו היחיד הנאלץ בספר זה להתעמת עם מציאות מתעתעת. מעברו השני של הגבול מנסה הנסיך שלוואן, בנו הכריזמטי של המלך יוסף, להתמודד מול תכניו ורוע לבו של אביו - כשלצדו רק אלרון, העבד הנורדי-חד הלשון; ובארמונות השיש של אתיל נאבק הנסיך יקוואל על מעמדו ומקומו, ומקבל החלטות שעתידות לשנות את מהלך חייו ואת גורלה של כוזר כולה.

האם יצליחו כל אלו יחד לעצור את הכוח החדש המאיים למלא את שמי התכלת של כוזר בלהבות אש ובתמרות עשן?

יוזבד - סודות אפלים הוא סיפורו של מאבק המתחולל בשדות הפתוחים ובהיכלי השיש, ביערות ובמשעולי הכרך, ומאלץ את גיבוריו להבין מי הם באמת. זהו כרך ראשון מבין שניים המהווים יחד את חלקה השלישי של סדרת 'ממלכה במבחן' והמשך לשני רבי המכר 'איסתרק' ו'מהללאל'. אך 'יוזבד' שני חלקיו מהווה ללא ספק יצירה בפני עצמה, שתהנה גם את אלו שלא קראו את הספר הקודמים בסדרה.